

ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ

5
1887

Δ
135

ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ

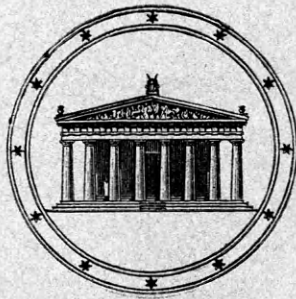
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

ΥΠΟ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ

1887

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΕΡΡΗ
1887

594
9
K... ..

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

BENNDORF, OTTO. Πίναξ ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν (πίναξ 6 καὶ πέντε ζιγγογραφήματα)	115
ΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΠΑΛ. Ἐπιγραφαὶ ἐξ Ἀκροπόλεως	23
— Ἐπανόρθωσις	56
ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗ, ΑΘ. Σ. Πινάκια δικαστικά (μετὰ τριῶν ξυλογραφημάτων)	53
ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗ, ΣΤ. Α. Ἐπιγραφαὶ Ἀθηνῶν καὶ Θίβης (μετὰ ζιγγογραφήματος)	49
— Ἐπιγραφή Ἀττικὴ περὶ οἰκοδομῆς τινος ἐν Δήλῳ	57
— Σκύφοι Βοιωτικοὶ δύο (πίναξ 5)	67
— Ψήφισμα ἐκ Πριήνης	195
— Ψηφισμάτων Ἀττικῶν τεμάχια	217
LOLLING, H. Συμβολαὶ εἰς τὴν τοπογραφίαν τῆς Μεγαρίδος (μετὰ τεσσάρων λιθογραφικῶν σχεδιασμάτων καὶ τριῶν ζιγγογραφημάτων)	201
ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ, Γ. Περὶ Βοιωτικοῦ σκύφου ἐκδοθέντος ὑπὸ Σ. Κουμανούδη	197
ΣΟΦΟΥΔΗ, Θ. Μνημεῖα ἀρχαίου τρόπου (πίν. 1 καὶ 2)	35
— Χαλκῆ κεφαλὴ ἀρχαίας τέχνης (πίν. 3)	43
ΣΤΑΗ, Β. Ἐπιγραφή ἐξ Ἐπιδαύρου	9
— Ἀγαλμάτιον Ἀθηνᾶς ἐξ Ἀκροπόλεως (πίν. 4)	31
— Ἐπανόρθωσις	56
— Ἀρχαῖκόν ἄγαλμα ἐξ Ἀκροπόλεως (πίν. 9)	129
STSCHOUKAREFF, A. Συμπλήρωμα τοῦ καταλόγου τῶν Ἀθήνησιν ἀρχόντων	47
STUDNICZKA, F. Ἀγαλμάτια Ἀθηνᾶς ἐκ τῆς τῶν Ἀθηνῶν Ἀκροπόλεως (πίν. 7 καὶ 8 καὶ 15 ζιγγογραφήματα)	133
ΤΣΟΥΝΤΑ, ΧΡ. Ἐπιγραφαὶ ἐξ Ἐρετρίας	77
— Ἀρχαιότητες ἐκ Μυκηνῶν (πίν. 10, 11, 12, 13 καὶ ἓν ζιγγογράφημα)	155
ΦΙΛΙΟΥ, Δ. Ἐπιγραφαὶ ἐξ Ἐλευσίνας (μετὰ ζιγγογραφήματος)	1
— Ἐπιγραφαὶ ἐξ Ἐλευσίνας (μετὰ τεσσάρων ζιγγογραφημάτων)	109
— Ἐπιγραφαὶ ἐξ Ἐλευσίνας (μετὰ φωτολιθογραφικοῦ πανομοιότυπου ἐπιγραφῆς)	194

Α Π Ε Ι Κ Ο Ν Ι Σ Μ Α Τ Α

	Πίναξ	1 Μνημεια ἀρχαίου τρόπου.	Σελ.	128	Σχεδιάσμα ἀγγειογραφίας.
	—	2 Μνημεια ἀρχαίου τρόπου.	—	134	Ἀπεικόνισις χαλκοῦ ἀγαλματίου.
	—	3 Χαλκῆ κεφαλὴ ἀρχαίης τέχνης.	215	—	135 Σχεδιάσμα βάσεως ἐνεπιγράφου.
	—	4 Ἀγαλμάτιον Ἀθηνᾶς ἐξ Ἀκροπόλεως.	—	138	Ἀπεικόνισις χαλκοῦ ἀγαλματίου.
	—	5 Σκύφοι Βοιωτικοὶ δύο.	—	139	Σχεδιάσμα βάσεως ἐνεπιγράφου.
	—	6 Πίναξ ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν.	—	141	Σχεδιάσμα βάσεως ἐνεπιγράφου.
	—	7 Ἀγαλμάτιον Ἀθηνᾶς ἐξ Ἀκροπόλεως.	—	144	Ἀπεικόνισις κεφαλῆς (ἀρ. 6).
	—	8 Ἀγαλμάτια Ἀθηνᾶς ἐξ Ἀκροπόλεως.	—	144	Ἀπεικόνισις κεφαλῆς (ἀρ. 7).
	—	9 Ἀρχαῖον ἀγαλμα ἐξ Ἀκροπόλεως.	—	145	Ἀπεικόνισις κεφαλῆς (ἀρ. 8).
	—	10 Ἀρχαιότητες ἐκ Μυκηνῶν.	—	145	Ἀπεικόνισις κεφαλῆς (ἀρ. 9).
	—	11 Ἀρχαιότητες ἐκ Μυκηνῶν.	—	146	Σχεδιάσμα βάσεως ἐνεπιγράφου.
	—	12 Ἀρχαιότητες ἐκ Μυκηνῶν.	—	146	Πανομοιότυπον ἐπιγραφῆς Τεχνίτου.
	—	13 Ἀρχαιότητες ἐκ Μυκηνῶν.	—	146	Πανομοιότυπον ἐπιγραφῆς ἀναθηματικῆς.
Σελ.	6	Πανομοιότυπον σχήματος γραμμῶν.	—	147	Σχεδιάσμα χαλκοῦ ἀναγλύφου.
—	50	Σχεδιάσμα λίθου ἐνεπιγράφου.	—	149	Σχεδιάσμα φολίδων αἰγίδος.
—	53	Πανομοιότυπον πινακίου δικαστικοῦ.	—	154	Σχεδιάσμα Γοργονείου.
—	55	Πανομοιότυπον πινακίου δικαστικοῦ.	—	155	Πανομοιότυπον ἐπιγραφῆς.
—	56	Πανομοιότυπον πινακίου δικαστικοῦ.	—	175	Φωτολιθογρ. πανομοιότυπον ἐπιγραφῆς.
—	109	Πανομοιότυπον ἐπιγραφῆς.	—	203	Τοπογραφικὸν σχεδιάσμα.
—	111	Πανομοιότυπον ἐπιγραφῆς.	—	203	Πρόσοψις τείχους.
—	113	Πανομοιότυπον ἐπιγραφῆς.	—	203	Πρόσοψις τείχους.
—	114	Πανομοιότυπον ἐπιγραφῆς.	—	203	Πρόσοψις τύμβου.
—	117	Σχεδιάσμα κοσμήματος.	—	209	Ἴχνογράφημα τείχους.
—	119	Πανομοιότυπον ἐπιγραφῆς.	—	212	Ἴχνογράφημα τείχους.
—	121	Πανομοιότυπον ἐπιγραφῆς.	—	215	Ἴχνογράφημα ναοῦ.
—	123	Σχεδιάσμα ἀγγειογραφίας.			

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΕΞ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ

(Συνέχεια, ἴδε Ἀρχαιολ. Ἐφημ. 1886 σελ. 186).

30.

Θ Ε Ο Ι

ΕΔΟΞΕΝΑΘΗΝΑΙΩΝΤΟΙΞΤΕΤΑΓΜΕ... Ε... ΞΙΝΙΚΑΙΠΑΝΑΚΤΩΙΚ...
 ΦΥΛΕΙΚΑΙΤΟΙΞΥΠΑΙΘΡΟΙΞ... ΔΗΔ... ΑΙΝΕΤΟΞΔΙΑΤΕΛΕΙΕ.
 ΝΟΥΞΩΝΤΩΙΔΗΜΩΙΚΑΙΕΙΞ... ΑΞΑΥΤΟΝΛ... ΤΟΥΡΓΙΑΞΚΕΧΕΙΡΟΤΟΝ.
 ΚΕΝΚΑΛΩΞΚΑΙΕΝΔΟΞΩΞΕΞ... ΕΝΚΑΙΠΡΟΞΤ... ΟΚΟΙΝΟΝΤΩΝΑΙΤΩΛΩΝ
 5 ΠΛΕΟΝΑΚΙΞ ΕΠΡΕΞΒΕΥΞΕΝ... ΜΟΙΩΞΔΕΚΑΙΠ... ΞΤΟΝΒΑΞΙΛΕΑΦΛΙΠΠΟΝ
 ΟΡΩΞΑΝΠΑΡΕΚΑΤΕΡΩΝΤΩΙ... ΗΜΩΙΗΤΕΦΙΛΙ... ΑΙΗΕΙΡΗΝΗΔΙΑΤΗΡΗ
 ΤΑΙΚΑΙΜΗΔΥΦΕΝΟΞΠΕΡΙΞ... ΩΜΕΝΗΗΡΟΛΙΞ... ΠΟΚΑΤΑΞΤΑΘΕΙΕΙΞ
 ΤΗΝΕΞΑΡΧΗΞΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑΝΟΥΤΕΚΑΚΟΠΑ... ΑΝΟΥΔΕΜΙΑΝΟΥΤΕΚΙ...
 ΔΥΝΟΝΥΠΟΞΤΕΛΛΟΜΕΝΟΞΑΔΔΑΚΑΙΛΟΓΩΙΚ... ΙΕΡΓΩΙΤΑΞΥΜΦΕΡΟΝ
 10 ΤΑΠΡΑΙΤΩΝΤΕΙΠΑΤΡΙΔΙΑΝΘΩΝΑΥΤΟΝΟΔΗ... ΟΞΕΠΕΙΝΕΞΕΝΤΕΡΠΛΕΟ
 ΝΑΚΙΞΚΑΙΕΞΤΕΦΑΝΩΞΕΝΧΡΥΞΩΙΞΤΕΦΑΝΩΙΧΑΡΙΝΑΞΙΑΝΑΠΟΔΙΔΟΥΞ
 ... Ν... ΕΡΓΕΞΙΩΝΤΩΝΕΙΞΕΑΥΤΟΝΧΕΙΡΟΤΟΝΗΘΕΙΞΔΕΞΤΡΑΤΗΓΟΞ
 ΞΠΙΤΗ... ΧΩΡΑΝΤΗΝΕΠΕ... ΥΞΙΝΟΞΤΟΜΕΝ... ΑΙΡΕΦΩΝΤΟΞ
 ΑΡΧΟΝΤΟΞΚΑΛΩΞΚΑΙ... ΩΞΑΥΤΟΥΕΙ... ΤΗΝ... ΙΞΤΕ
 15 ΝΟΜΟΙΞΙ... ΛΟΥΘΩΞ... ΟΙΞΥΗΦΙΞΜ... ΠΑΞΑΝΠΡΟΝΟΙΑΝΠ...
 ΟΥΜΕΝΟΞ... ΕΠΙΜ... ΙΑΝΤΟΥ... Ο... ΥΑΔΙΚΗΜΑΜΗΤΕ
 ΤΕΙΧΩΡΑΙΜ... ΤΟΙΞΦΡΟΥΡΙΟΙΞΓΕ... ΩΞΑΥΤΩΞΔΕΚΑΙΠΑ
 ΛΙΝΧΕΙΡΟ... ΘΕΙΞ... ΟΔΕΥΤΕΡΟΝΕΠΙΤ... Τ... ΝΧΩΡΑΝΕΠΙΔΙΟ
 ΚΛΕΟΥΞΑΡΧΟΝΤΟΞΔΙΕΤΕΛΕΞΕΝΥΠΕΡΤΙΘ... ΝΟΞΕΑΥΤΟ...
 20 ΠΡΟΞΤΗΝΦΥΛΑΚΗΝΕΠΙΜ... ΛΕΙΑΙΚΑΙΤΗΙΠ... ΟΥΞΥΦΕΑΥ...
 ΤΑΓΝΕΝΟΥΞ... ΟΤΙΜΙΑΙΧΕΙΡΟΤΟΝΗΘΕΙΞ... ΑΙΤΟΤΡΙΤΟΝΞΤΡΑ
 ΤΗΓΟΞΕΠΙΤ... ΧΩΡΑΝΤΗ... Π... ΛΕΥΞΙΝΟΞ... ΑΙΞΧΡΩΝΟΞΑΡΧΟΝ
 ΤΟΞΤΗΞΤΕ... ΛΑΚΗΞΕΦΡΟ... ΤΙΞΕΝΤΗΞΧΩΡ... ΞΚ... ΙΤΩΝΦΡΟΥΡΙΩ...
 ΚΑΘΑΠΕΡ... ΝΤΟΙΞΕΝΠΡ... ΘΕΧ... ΟΝΟΙΞΓΙΝΟΜΕΝΗΞΔΕΚΑΙ
 25 ΤΗΞΠΑΝΗ... ΩΞΤΩΝΕΛΕΥ... ΝΙΩ... ΤΩΜΜΕΓΑΛΩΜΕΝΤΟΙΞΕΤΕ
 ΞΙΝΟΙΞΕΞΤΡΑΤΗΓΗΚΕΝΕΘΥΞΕΝΤΑΙΞΘΕΑΙΞΜΕΤΑΤΩΝΕΞΕ
 ΛΕΥΞΙΝΟΞΠΕΡΙΤΗΞΤΟΥΔΗΜΟΥΞΩΤΗΡΙΑΞΕΠΕΜΕΛΗΘΗΔΕΚΑΙ
 ΤΗΞΤΩΝΜΥΞΤΗΡΙΩΝ... ΕΤΗΞΚΑΘΕΚΑΞΤΗΝΤΗΝΞΤΡΑΤΗΓΙΑΝΟΡΩΞ
 ΜΕΤΑΠΑΞΗΞΑΞΦΑΛΕ... ΞΥΝΤΕ... ΕΞΘΕΙΔΙΕΤΕΛΕΞΕΝΔΕΚΑΙ
 30 ΠΡΟΞΤΟΥΞΥΦΕΑΥΤΟΝ... ΓΜΕΝΟΥΞΤΩΝΠΟΛΙΤΩΝΙΞΟΝΑΥΤΟΝ
 ΠΑΡΑΞΚΕΥΑΙΩΝΕΝΠΑ... ΙΚΑΙΑΔΩΡΟΔΟΚΗ... ΟΝΕΠΕΜΕ
 ΛΗΘΗΔΕΚΑΙΤΗΞΤΩΝΟ... ΙΔΙΑΔΟΞΕΩΞΞΙΤΟΝΤΕΠΑΡΑΤΙ
 ΘΕΜΕΝΟΞΕΞΕΤΟΙΜΟΥΟ... ΩΞΙΝΩΞΛΥΞΙΤΕΛΕΞΤΑΤ... Ν
 ΚΑΙΕΝΠΑΞΙΤΟΙΞΕΤΕΞΙΙ... ΤΟΙΞΠΡΟΔΙΔΟΥΞΑΡΓΥΡΙΟΝΕΙΞ
 35 ΕΞΘΗΤΑΑΕΙΠΡΟΝΟΟΥΜΕΝΟ... ΩΝΥΦΑΥΤΟΝΤΕΤΑΓΜΕΝΩΝΤΗΞ
 ΕΥΞΧΗΜΟΞΥΝΗΞΚΑΙΕΙΞΤΑΥ... ΑΟΥΚΟΛΙΓΑΕΚΤΩΝΙΔΙΩΝΑΝΑ
 ΛΙΞΚΩΝΚΑΙΚΟΙΝΕΙΠΑΞΙΝ... ΧΡΗΞΤΩΝΚΑΙΙΔΙΑΙΕΚΑΞΤΟΥ
 ΦΡΟΝΤΙΩΝΟΠΩΞΑΝΟΥΝΚΑΙΑ... ΗΝΑΙΩΝΟΙΤΕΤΑΓΜΕΝΟΙΕΝ
 ΤΟΙΞΦΡΟΥΡΙΟΙΞΦΑΙΝΩΝΤΑΙΤΙΜΩΝΤΕΞΤΟΥΞΕΙΞΤΟΝΔΗ
 40 ΜΟΝΦΙΛΟΔΟΞΟΥΝΤΑΞΚΑΙΕΙΞΕΑΥΤΟΥΞΦΙΛΟΤΙΜΟΥΜΕΝΟΥΞ

ΑΓΑΘΕΙΤΥΧΕ ΙΔΕΔΟΧ . ΑΙΤΟΙΞΤΕΤ . ΓΜΕΝΟΙΞΤΩΝΠΟΛΙΤΩΝ
 ΕΝΕΛΕΥΞΙΝΙΚΑΙΠΑ . ΑΚΤΩΙΚ ΛΕΙΚΑΙΤΟΙΞΥΠΑΙΘΡΟΙΞ
 ΕΠΑΙΝΕΞΑΙΔΗΜΑΙΝΕΤΟΝΕΡΜ ΥΞΑΘΜΟΝΕΑΚΑΙΞΤΕΦΑ
 ΝΩΞΑΙΑΥΤΟΝΧΡΥΞΩΙΞΤΕΦΑΝΩ . . . ΑΤΟΝΝΟΜΟΝΚΑΙΕΙΚΟ
 45 ΝΙΧΑΛΚΕΙΚΑΙΞΤΗΞΑΙΑΥΤΗΝΕΝ . . . ΑΥΛΕΙΤΟΥΥΙΕΡΟΥΑΝΑ
 ΓΟΡΕΥΞΑΙΔΕΤΟΝΞΤΕΦΑΝΟΝΤΟΥΤ . ΝΑΛΩΙΩΝΤΩΙΠΑΤΡΙΩ .
 ΑΓΩΝΙΤΗΞΔΕΠΟΙΗΞΕΩΞΤΗΞΕΙΚΟ . ΟΞΚΑΙΤΗΞΑΝΑΓΟΡΕΥΞ .
 ΩΞΕΠΙΜΕΛΗΘΗΝΑΙΤΟΝΓΡΑΜΜΑΤΕ . ΚΑΙΤΟΝΤΑΜΙΑΝΚΑΙΤΟΥΞ
 ΕΙΡΗΜΕΝΟΥΞ
 50 ΟΙΔΕΙΡΕΘΗΞΑΝΕΠΙΗΝΑ¹ΝΑ¹ΘΕΞ . .
 ΤΗΞΕΙΚΟΝΟΞ
 ΙΤΟΦΩΝΙΦΙΞΤΙΑΔΗΞ = ΝΟΦΩΝΒΕΡΕΝΙΚ
 ΗΞΠΑΙΑΝΕΥ ΝΔΡΟΞΤΥΡΜΕ

Θεοί.

Ἐδοξεν Ἀθηναίων τοῖς τεταγμένοις Ἐλευσίνοι καὶ Πανάκτωι καὶ
 Φυλαί καὶ τοῖς ὑπαίθεροις. [Ἐπειδὴ Δ[ημ]αίετος διατελεῖ εἰς]-
 νους ὦν τῷ Δ[ημ]ῶι καὶ εἰς [ὄσ]ας αὐτὸν λ[ε]ιτουργίας κεχειροτόνη-
 5 κεν καλῶς καὶ ἐνδόξως ἐξ . . . ἐν καὶ πρὸς τ[ε τ]ὸ κοινὸν τῶν Αἰτωλῶν
 πλεονάκις ἐπρέσβευσεν [ὁ]μοίως δὲ καὶ πρὸς τὸν βασιλέα Φίλιππον,
 ὅπως ἂν παρ' ἑκατέρων τῷ [Δ]ημῶι ἢ τε φιλι[α κ]αὶ ἢ εἰρήνη διατηρη-
 ται καὶ μηδ' ὑφ' ἐνὸς περισ[π]ωμένη ἢ πόλις [ἀ]ποκατασταθῆι εἰς
 τὴν ἐξ ἀρχῆς εὐδαιμονίαν, οὔτε κακοπα[θ]ίαν οὐδεμίαν, οὔτε κί[ν]-
 10 δυνον ὑποστελλόμενος, ἀλλὰ² καὶ λόγῳ κ[α]ὶ ἔργῳ τὰ συμφέρον-
 τα πράττων τῷ πατρίδι, ἀνθ' ὧν αὐτὸν ὁ Δῆ[μ]ος ἐπέεινεν τε πλεο-
 νάκις καὶ ἐστεφάνωσεν χρυσῶι στεφάνῳ χάριν ἀξίαν ἀποδιδούς
 [τῶ]ν [εὐ]εργεσιῶν τῶν εἰς ἑαυτὸν· χειροτονηθεὶς δὲ στρατηγὸς
 ἐπὶ τῇ[ν] χώρῳ τὴν ἐπ' Ἐ[λε]υσίνος τὸ μὲν [πρῶτον ἐπὶ Χ]αιρεφῶντος
 ἄρχοντος καλῶς καὶ [ἀξί]ως αὐτοῦ ἐξ τὴν [το]ῖς τε
 15 νόμοις [ἀκ]ολούθως [καὶ τ]οῖς ψηφίσμα[σιν καὶ]; πᾶσαν πρόνοιαν π[ρο]-
 ούμενος [καὶ] ἐπιμ[ε]λεῖαν τοῦ [μη]θ[εν μηδ]αμοῦ ἀδίκημα, μήτε
 τῷ χώρῳ, μ[ή]τε τοῖς φρουρίοις γενέσθαι; ὡσαύτως δὲ καὶ πάλ-
 λιν χειρο[τονη]θεὶς [τ]ὸ δεύτερον ἐπὶ τῇ[ν] αὐτῇ χώρῳ ἐπὶ Διο-
 κλέους ἄρχοντος διετέλεσεν ὑπερτιθ[έμε]νος ἑαυτοῦ ἐν τῷ
 20 πρὸς τὴν φυλακὴν ἐπιμ[ε]λείαι καὶ τῷ πρὸς τ[ο]ὺς ὑφ' ἑαυ[τὸν τε]-
 ταγμένους³ [φι]λοτιμίαι· χειροτονηθεὶς [δὲ καὶ] τὸ τρίτον στρα-
 τηγὸς ἐπὶ τῇ[ν] χώρῳ τῇ[ν] ἐπ' Ἐ[λε]υσίνος [ἐπὶ] Αἰσχροῦ ἄρχον-
 τος τῆς τε [φυ]λακῆς ἐφρό[ν]τισεν τῆς χώρ[α]ς κ[α]ὶ τῶν φρουρίω[ν],
 καθ' ἅπερ [καὶ ἐ]ν τοῖς ἐνπρο[σ]θε χ[ρ]όνοις, γινομένης δὲ καὶ
 25 τῆς πανηγύρεως τῶν Ἐλευ[σιν]ίων τῶν μεγάλων ἐν τοῖς ἔτε-
 σιν, οἷς⁴ ἐστρατήγηκεν, ἔθυσεν ταῖς θεαῖς⁵ μετὰ τῶν ἐξ Ἐ-
 λευσίνος περὶ τῆς τοῦ Δήμου σωτηρίας, ἐπεμελήθη δὲ καὶ
 τῆς τῶν μυστηρίων [τε]λετῆς καθ' ἑκάστην τὴν στρατηγίαν, ὅπως

¹ Ἐδῶ ἀληθῶς ἔχει τὸ Α ἰτὴν μεσαιάν του γραμμῆν μᾶλλον καμπύλην ἢ εὐθεῖαν. Εἶναι δὲ τὰ γράμματα τῶν τεσσάρων τελευταίων στίχων (50-54) διπλάσια περίπου κατὰ τὸ μέγεθος τῶν ἄλλων καὶ ἀμελέστερον κεχαραγμένα.

² Ὁ λίθος ἔχει ΑΔΔΑ ἐξ ἀβελήφιας βεβαίως τοῦ χαρακτοῦ.

³ Ἐν τῷ λίθῳ φέρεται τεταγμένους.

⁴ Ἐν τῷ λίθῳ ὑπάρχει ΟΙΣ.

⁵ Ταῖς θεαῖς καὶ ὄχι τοῖν θεαῖν ἢ τοῖν θεοῖν· ἀγνοῶ ἂν ἐσημειώθη ἤδη ἀπὸ τίνων ἄρχεται χρόνων ἐν τοῖς λίθοις ἢ ἀντικατάστασις τοῦ δι-
 κοῦ διὰ τοῦ πληθυντικοῦ.

- μετὰ πάσης ἀσφαλε[ίας] συντε[λ]εσθῆι, διετέλεσεν δὲ καὶ
 30 πρὸς τοὺς ὑφ' ἑαυτὸν [τετα]γμένους τῶν πολιτῶν ἴσον αὐτὸν
 παρασκευάζων ἐν πα ἰ καὶ ἀδωροδόκη[τ]ον, ἐπεμε-
 λήθη δὲ καὶ τῆς τῶν ὀ[ψ]ωνίων διαδόσεως, σίτον τε παρατι-
 θέμενος ἐξ ἑτοίμου Ο ωσιν ὡς λυσιτελεστάτ[η]ν,
 καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ἔτεσιν [τού]τοις προδιδοὺς ἀργύριον εἰς
 35 ἐσθῆτα, αἰὲν προνοούμενο[ς τ]ῶν ὑφ' αὐτὸν τεταγμένων τῆς
 εὐσχημοσύνης, καὶ εἰς ταῦ[τ]α οὐκ ὀλίγα ἐκ τῶν ἰδίων ἀνα-
 λίσκων καὶ κοινῆι πᾶσιν [εὐ]χρηστῶν καὶ ἰδία ἐκάστου
 φροντίζων. Ὅπως ἂν οὖν καὶ Ἀ[θ]ηναίων οἱ τεταγμένοι ἐν
 40 τοῖς φρουρίοις φαίνωνται τιμῶντες τοὺς εἰς τὸν Δῆ-
 μον φιλοδοξοῦντας καὶ εἰς ἑαυτοὺς φιλοτιμουμένους,
 ἀγαθῆι τύχει, δεδόχ[θ]αι τοῖς τετ[α]γμένοις τῶν πολιτῶν
 ἐν Ἐλευσίνι καὶ Πα[ν]άκτωι κ[αὶ] Φυ[λ]εῖ καὶ τοῖς ὑπαίθροις
 ἐπαινεσάι Δημαίνετον Ἑρμ[ο]γένου[ς] Ἀθμονέα καὶ στεφα-
 νῶσαι αὐτὸν χρυσῶι στεφάνω[ι κατ]ὰ τὸν νόμον καὶ εἰκό-
 45 νι χαλκῆι καὶ στήσαι αὐτὴν ἐν [τῆι] αὐλῆι τοῦ ἱεροῦ, ἀνα-
 γορεῦσαι δὲ τὸν στέφανον τοῦτ[ο]ν Ἀλώϊων τῶι πατριῶ[ι
 ἀγῶνι] τῆς δὲ ποιήσεως τῆς εἰκό[ν]ος καὶ τῆς ἀναγορεύσε-
 ως ἐπιμεληθῆναι τὸν Γραμματέ[α] καὶ τὸν Ταμίαν καὶ τοὺς
 εἰρημένους.
 50 Οἶδε (εἰ) ¹ ἰρέθησαν ἐπὶ [τ]ὴν ἀνάθεσ[ιν
 τῆς εἰκόνας
 ιτοφῶν Ἰφιστιάδης [Ξε]νοφῶν Βερενικ[ίδης
 ης Παιαν(ι) ² εὐς [Ἀλέξ]α;νδρος Τυρμε[ίδης].

Δεκατέσσαρα τεμάχια εὐρεθέντα ἐντετειχισμένα εἰς ἀσβεστόκτιστον τοῖχον (τουρκικόν;) παρὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ Περιβόλου τὴν μεταξὺ τῶν δύο στρογγύλων Πύργων Α καὶ Α' ³ ἀπαρτίζουσι, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον προσαρμόζοντα, τὸν λίθον, ἐφ' οὗ φέρεται κεχαραγμένον τὸ ἀνωτέρω ψήφισμα, ὅπερ μεταγράψας καὶ εἰς τὴν κοινὴν γραφὴν ἐτήρησα τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ χαρακτοῦ. Ὁ λίθος (ὑπογλαυκίζων πεντελικός) ἀπολήγει εἰς ἀετωμάτιον καὶ ἀποκεκρουσμένος ὦν πρὸς τὰ κάτω ἔχει πᾶχος ⁴ μὲν 0,11, πλάτος δὲ 0,45-0,46 καὶ ὕψος, ἧτοι μῆκος (τὸ μέγιστον νῦν σωζόμενον) 0,84· ἀλλὰ τὸ ὕψος τῆς ἐνεπιγράφου ἐπιφανείας τῆς στήλης (0,57 τὸ ἔλρον) περιεσώθη ἡμῖν, ὡς νομίζω, ὀλόκληρον, διότι κάτωθι τῶν δύο τελευταίων ἀναγραφομένων ὀνομάτων σώζεται τοῦ λίθου

δεξιὰ μὲν 0,07 τόπος ἄγραφος, ἀριστερὰ δὲ 0,03, ὥστε ἄλλα ὀνόματα (καὶ τούτων οἱ στίχοι δὲν ἀπέχουσι ἀλλήλων πλεῖον τοῦ 0,01) πλὴν τῶν τεσσάρων ἐκείνων δὲν ὑπῆρχον ἀναγεγραμμένα. Ὅτι ὅμως καὶ κατὰ τὴν προσαρμογὴν τῶν ἀπαρτιζόντων τὴν στήλην τεμαχίων ὑπάρχουσι χάσματα οἰκοθεν ἐννοεῖται. Ἄλλως τὰ γράμματα εἶναι εὐανάγνωστα, καίπερ πολλαχοῦ ὑπὸ ἀσβεστοαμμοκονίας ἐπιχεχρισμένα, τὸ δὲ σχῆμα αὐτῶν ἀπλοῦν μὲν ἔτι, ἀλλ' ὄχι καὶ ὀμαλὸν καὶ κομψόν ¹, μαρτυροῦν ἤδη καὶ τοῦτο παρακμῆς χρόνους, καὶ ἐν γένει ἡ γραφὴ δὲν εἶναι ἐπιμελής καὶ ἐντεῦθεν καὶ τὰ γράμματα μέχρι τινὸς μόνον πρὸς τὰριστερὰ καὶ ὄχι εἰς ἔλρους τοὺς στίχους στοιχηθὸν κεχαραγ-

¹ Παραθέτομεν ἐνταῦθα διὰ ζιγγογραφήματος τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων κατὰ χάρτινον ἀποτύπωμα τοῦ λίθου. Λιθογραφικὸν πῖνακα πανομοιότυπον τῆς ὅλης ἐπιγραφῆς ἦτο δύσκολον νὰ ἐκπονήσωμεν.

¹ Ἐλησμόνησε νὰ γράψῃ ὁ χαρακτὴς τὸ Ε.

² Ἐδῶ ἔλησμόνησε τὸ Ι.

³ Παράβ. τὸ διάγραμμα ἐν τοῖς Πρακτικαῖς τῆς Ἀρχ. Ἐταιρίας τοῦ 1884.

⁴ Κατὰ τὸ ἀετωμάτιον τὸ πᾶχος τῆς στήλης, ὡς εἰκόσ, εἶνε ὀλίγον τι μείζον, ἧτοι 0,14 περίπου.

Α Β Γ Δ Ε Ι Η Θ Ι Κ Λ Μ
 Ν Ξ Ο Π Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

μένα. Ὅτι δὲ καὶ εἰς ἀμαρτήματά τινα ὑπέπεσεν ὁ χαρακτὴς ἐδήλωσα ἤδη ἐν τῇ μεταγραφῇ, ἐν δὲ τῇ τμήσει τῶν λέξεων εἰς συλλαβὰς φαίνεται ἀκολουθῶν τοὺς καὶ νῦν ἰσχύοντας κανόνας τῆς γραμματικῆς καὶ ἐντεῦθεν ἔντισι στίχοις πλειότερος ἀπομένει πρὸς τὰ δεξιὰ ἄγραφος τόπος.

Περὶ τῶν καθ' ἕκαστον τοῦ ψηφίσματος δὲν ἔχω πολλὰ νὰ παρατηρήσω.

Στίχ. 4. Ἐξ . . εν' διέκρινα ἀκόμη καὶ τοῦ τετάρτου γράμματος τῆς λέξεως (πλείονα τῶν δύο γραμμάτων δὲν ἠδύνατο νὰ χωρήσῃ τὸ χάσμα) τὰ λείψανα ὡσεὶ ἐνός κ ἢ ἐνός χ ἔχνη· ὅποια τις ἦν λοιπὸν ἢ ὅλη λέξις ἢ ἐνταῦθα ἀρμόζουσα; ἄρα γε ἐξῆκεν = καλῶς καὶ ἐνδόξως ἐξῆλθεν (ὡσεὶ ἐκ δοκιμασιῶν καὶ ἀγώνων δυσχερῶν) πασῶν τῶν λειτουργιῶν, ὅσαι τῷ εἶχον ἀνατεθῆ; Ἄν τὸ τέταρτον γράμμα ἠδύνατο νὰ ὑποτεθῆ ὡς Γ, τότε ἀνάρμοστος δὲν θὰ ἦτο ἴσως ἢ συμπλήρωσις ἐξῆγεν.

Στίχ. 13. Ἐπὶ τὴν χώραν τὴν ἐπ' Ἐλευσίνου. Παράβ. Ἀρχ. Ἐφημ. 1884, σελ. 144 καὶ τὰς ἐκεῖ παραπομπάς.

Στίχ. 14. ἐξ τὴν βεβαιῶ τὴν ἀνάγνωσιν· τίς ὑποκρύπτεται λέξις ἀδυνατῶ νὰ μαντεύσω, ἂν δὲν ἐνυπολανθάνῃ τοῦ χαρακτοῦ ἀβλεψία τις· μετὰ τὸ τὴν πιθανῶς νὰ ὑπῆρχε γεγραμμένη ἢ λέξις ἀρχὴν, ἂν καὶ τὸ χάσμα εἶναι μᾶλλον δι' ἐξ γράμματα. Ἄν ἀντὶ τοῦ Ι ὑπῆρχε Ξ, ἴσως ἢ συμπλήρωσις ἐξῆγαγεν τὴν ἀρχὴν θὰ ἦτο ἢ ἀρμόζουσα.

Στίχ. 15. Τοῖς τε νόμοις ἀκολούθως κτλ. ἢ φράσις ἀπαντᾷ συχνὰ καὶ καθ' ἑαυτὴν εἰς τὰ προηγουμένα ἀναφερομένη καὶ μετὰ τῆς μετοχῆς πράττων¹.

Στίχ. 16. [μη]θ[ἐν μηδαμο]ῦ καὶ κατωτέρω στίχ. 18 ἐπὶ τ[ὴν αὐ]τὴν κατὰ συμπλήρωσιν ὑποδειχθεῖσάν μοι ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Κουμανούδη.

Στίχ. 24. Ἐνπροσθε, κατωτέρω δὲ (στίχ. 25) τῶμ μεγάλων.

Στίχ. 25. Τῶν Ἐλευσινίων τῶμ μεγάλων· δηλοῦται, νομίζω, ἢ κατὰ πενταετίαν τελουμένη μεγάλη ἑορτή. (Παράβ. Ἀρχ. Ἐφημ. 1883, σελ. 123, στίχ. 46 καὶ σελ. 258. Bull d. Cor. Hell. 1884, σελ. 200).

¹ Κατὰ ταῦτα πρέπει νὰ διορθωθῇ καὶ τὸ ἐν Ἀρχ. Ἐφημ. 1884, σελ. 138, Β. στίχ. 4 πάντα πράττων, πειθόμενος εἰς πάντα πράττων ἀκολούθως κτλ.

Στίχ. 31. Ἐν πα ι· πιθανὴ συμπλήρωσις εἶναι ἐν παῖσιν· ἂν δὲ ὄντως ταῦτα ὑπῆρχον ἐν τῷ λίθῳ κεχαραγμένα, τότε πιθανὴ εἶναι καὶ ἢ ὑπόθεσις ὅτι ὁ χαρακτὴς ἀβλεψία χρῆσάμενος ἔγραψε δις τὸν σύνδεσμον καὶ καὶ τοῦ ἐτέρου τούτων εἶναι λείψανον τὸ Ι.

Στίχ. 32. Ὁ[ψωνίων]· ἐπίσης κατὰ συμπλήρωσιν τοῦ κ. Σ. Κουμανούδη.

Στίχ. 33. Ἐξέτοιμον Ὁ ωσιν· βεβαιῶ τὴν ἀνάγνωσιν· ἂν ἔλειπεν ἐκεῖνο τὸ Ὁ πιθανὴ καὶ ὄχι ἀνάρμοστος θὰ ἦτο ἴσως ἢ συμπλήρωσις καὶ βρωσιν ὡς λυσιτελεστάτην.

Στίχ. 37. Εὐχρηστῶν· = εὐχρηστον αὐτὸν παρασκευάζων. (Παράβ. C. I. A. II, τίτλ. 621).

Στίχ. 46. Ἀλώων τῶι πατρίωι ἀργῶνι. Παρβ. Ἀρχ. Ἐφημ. 1883, σελ. 123, στίχ. 45-47, 1884, σελ. 136-137, στίχ. 29, Bull. d. Cor. Hellén. 1884, σελ. 201.

Διδακτικὸν εἶναι βέβαια καὶ τὸ ἀνωτέρω ψήφισμα, παραβαλλόμενον μάλιστα πρὸς τὸ κατὰ 60-80 ἔτη ἀρχαιότερον αὐτοῦ τὸ εἰς τὸν στρατηγὸν Ἀριστοφάνην τὸν Λευκονοέα (Ἐφημ. Ἀρχ. 1884, σελ. 136), καὶ διὰ τὴν ἀναγραφὴν τῶν τριῶν ἐπωνύμων ἀρχόντων, ὧν μόνον ὁ Αἰσχρων φαίνεται ὦν καὶ ἀλλαχόθεν γνωστός, λίαν εὐπρόσδεκτον. Καὶ τῷ ὄντι γνωστὸν εἶναι δι' ὁποίων καὶ ὁπόσων κόπων προσπαθοῦσιν οἱ ἐρευνηταὶ τῆς ἀρχαιότητος νὰ συμπληρώσωσι τὰ κενὰ τοῦ καταλόγου τῶν ἀρχόντων τῶν μετὰ τὴν 122^{αν} Ὀλυμπιάδα καὶ νὰ ὀρίσωσι κατὰ τὸ δυνατόν καὶ τὸ ἔτος τῆς ἀρχῆς αὐτῶν, γνωστὸν δ' ἐπίσης ὅτι ὁ Dumont μόλις 10-12¹ ὀνόματα ἀρχόντων ἀναγράφει κατὰ τούτους τοὺς χρόνους, ἦτοι καθ' οὗς χρόνους ἐβασίλευε τῆς Μακεδονίας Φίλιππος ὁ Ε' (221-179 π. Χ.) καὶ ἴσχυεν ἔτι ἢ Αἰτωλικὴ Ὀμοσπονδία. Ἄλλ' ἴσως δυνάμεθα νὰ περιορίσωμεν ἔτι μᾶλλον τὸ χρονικὸν διάστημα καθ' ὃ συμπίπτει ἢ ἀρχὴ τῶν ἐν τῷ ἡμετέρῳ ψηφίσματι ἀναγραφομένων ἀρχόντων. Ἐξετάσας δηλ. κατὰ τὸ δυνατόν τὰ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους γεγονότα νομίζω πιθανὸν ὅτι τὸ ἡμέτερον ψήφισμα ἐρρήθη καὶ ἐχαράχθη ἐπὶ τοῦ λίθου πρὸ τοῦ 201^{ου} ἔτους π. Χ., ὁπότε οἱ Ἀθηναῖοι περιτῆλθον εἰς δεινὸν πρὸς τὸν Φίλιππον πόλεμον γενόμενοι αὐτοὶ ἀφορμὴ τοῦ μεταξὺ τούτου

¹ Fast. Eponym. σελ. 56. Παράβ. καὶ τὴν αὐτόθι σημείωσιν 4.

καὶ τῶν Ῥωμαίων πολέμου τοῦ καταλήξαντος εἰς τὴν Φλαμινίειον εἰρήνην καὶ τὴν διαβόητον ἐκείνην ἐν τοῖς Ἰσθμίοις περὶ τῆς ἐλευθερίας ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων προκήρυξιν (176 π. Χ.)¹. Ἐκτοτε οἱ Ῥωμαῖοι διώκουν αὐτοὶ κυρίως, εἰ καὶ ὄχι ἀμέσως ἀκόμη, τὰ τῆς Ἑλλάδος, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι εἰς ἀγαθὰς πρὸς αὐτοὺς σχέσεις εὐρισκόμενοι ἀπὸ τοῦ 228^{ου} ἔτους π. Χ. καὶ σύμμαχοι αὐτῶν φανεροὶ ἀπὸ τοῦ 209^{ου} π. Χ. ἔτους² διετέλουν ἤδη ὄντες ὑπὸ τὴν προστασίαν των καὶ δὲν εἶχον λόγους νὰ φοβῶνται καὶ νὰ κολακεύωσι τοὺς κατὰ πάντα πλέον ἐξουθενωμένους Αἰτωλοὺς καὶ Μακεδόνας. Μᾶλλον λοιπὸν κατὰ τὰ πρῶτα τῆς Βασιλείας τοῦ Φιλίππου ἔτη, ὡς νομίζω, κατὰ τὸν συμμαχικὸν μάλιστα λεγόμενον πόλεμον (220-217)³ οἱ Ἀθηναῖοι ὄχι πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀπαλλαγέντες τῆς Μακεδονικῆς φρουρᾶς (230 π. Χ.)⁴ καὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ διάγῳσιν ἐν εἰρήνῃ καὶ οὐδετερότητι⁵ ἔλαβον ἀνάγκην τῶν πρεσβειῶν τοῦ ἡμετέρου Δημαινέτου καὶ οὐδόλως ἀπίθανον καὶ διὰ τὰς ἐπιτυχεῖς αὐτοῦ διπλωματικὰς ἀποστολὰς καὶ τὸ θάρρος, μεθ' οὗ ταῦτας ἐξετέλεσε, οὔτε κακοπαθίαν οὐδεμίαν, οὔτε κίνδυνον ὑποστελλόμενος, ὡς λέγει τὸ ἡμέτερον ψήφισμα (στίχ. 8-9), τρις ἐξελέξαντο αὐτὸν στρατηγὸν ἐπὶ τὴν χώραν τὴν ἐπ' Ἐλευσίνας, ἧτις διὰ τὴν γειτνίασιν πρὸς τὴν Μεγαρίδα καὶ τὴν Βοιωτίαν καὶ τὰ τρία ἀξιόλογα αὐτῆς φρούρια (Πάνακτον, Φυλὴν καὶ Ἐλευσίνα) πάντοτε μὲν, μάλιστα δὲ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἦτο διὰ τὴν Ἀττικὴν θέσις στρατηγικὴ σπουδαιοτάτη. Κατὰ τούτους λοιπὸν ὑποθέτω τοὺς χρόνους

ἐγένοντο ἄρχοντες καὶ οἱ ἐνταῦθα μνημονευόμενοι καὶ ἐπειδὴ καθ' ἐκάστην τὴν στρατηγίαν τοῦ τιμωμένου ἀνδρὸς συνέπιπτε καὶ ἡ πανήγυρις τῶν μεγάλων Ἐλευσιρίων (στίχ. 25-28) ἦτοι τῶν ἀνὰ πᾶν πέμπτον ἔτος τελουμένων, ἂν τὰ ἐν τοῖς στίχοις ἐκείνοις ἀνωτέρω σημειωθέντα ἔχῳσιν ὀρθῶς, οἱ τρεῖς τοῦ ἡμετέρου ψηφίσματος ἄρχοντες ἤρξαν τὴν ἐπώνυμον ἀρχὴν ἐντὸς ἐννέα ἐτῶν, ἦτοι ἀπέχοντες ὁ εἷς τοῦ ἄλλου τέσσαρα ἔτη, ὥστε ἂν ἐγνωρίζετο τοῦ ἐνὸς μόνου ἐξ αὐτῶν τὸ ἔτος τῆς ἀρχῆς, θὰ ἐγένετο ἐπίσης γνωστὸν καὶ τὸ τῶν ἄλλων δύο. Ὁ Dumont τάσσει τὸν Αἰσχρωνα κατὰ τὸ 216^{ον} ἔτος π. Χ.· ἀλλ' ἐκ τῶν ἀνωτέρω γίνεται φανερόν ὅτι ἡ χρονολογία αὕτη δὲν δύναται νὰ ᾖται ὀρθή· ἀπίθανος δὲ ἐπίσης φαίνεται μοι καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Köhler κατὰτάξις τοῦ αὐτοῦ ἄρχοντος κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 2^{ου} π. Χ. αἰῶνος, ἂν, ἐννοεῖται, ὑποτεθῆ ὡς ὀρθόν ὅτι ὁ ἡμέτερος Αἰσχρων εἶναι ὁ αὐτὸς τῶ ἀναγεγραμμένῳ ἐν τῷ εἰς τὴν ἱερείαν Κρατεῖαν ψηφίσματι (C. I. A. II, Τίτλ. 622). Δῆλον δὲ ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι ὁ τοῦ ἡμετέρου ψηφίσματος Διοκλῆς δὲν δύναται νὰ συνταυτισθῆ πρὸς οὐδένα τῶν ὁμωνύμων του ἀρχόντων (Dumont, Fast. Epon. σελ. 65)¹ οὐδὲ πρὸς τὸν Διοκλῆ τὸν Κυδαθηναίεα, τοῦ ὁποίου εἶναι μὲν ἡ χρονολογία ἐπίσης ἀκριβῶς ὄχι γνωστή, ἀλλὰ τὸ ὄνομα φέρεται ἀναγεγραμμένον ἑβδομον αὐτὸ ἐν σειρᾷ ἀρχόντων ἔνθα τὸ τοῦ Χαιρεφῶντος ὄνομα δὲν ὑπάρχει (Dumont, Arch. Athen. σελ. 46 καὶ ἐφεξῆς).

¹ Ἐν Ἐλευσίνῃ τῇ 20 Μαρτίου 1887.

Δ. ΦΙΛΙΟΣ

ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΕΞ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

Ἡ ἐκ στίχων ἐνενηκοντα καὶ ἐξ ἀποτελουμένη ἐπιγραφή αὕτη (ὑψ. 1.50, πλάτ. 0.72) εἶνε ἐπὶ

λευκοῦ μαρμάρου κεχαραγμένη, στοιχηδόν, καὶ ἐν καλῇ εἰσέτι καταστάσει, ὡς βλέπει τις ἐκ τῶν ὀλίγων συμπληρώσεων ἅς ἐπὶ τοῦ κειμένου ἐπηνέγκαμεν. Ἀνευρέθη κατὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου τοῦ 1886 ἐν ταῖς ὑπὸ τῆς Ἀρχ. Ἐταιρίας δι' ἐμοῦ ἐνεργηθείσαις ἐν Ἐπιδαύρῳ ἀνασκαφαῖς.

¹ Παράβ. Hertzberg, Geschichte Griechenlands unter der Herrschaft der Roemer, Einleitung σελ. 55 καὶ ἐφεξῆς. Οἱ Ἀθηναῖοι ἔστειλαν τότε πρεσβευτὴν εἰς Ῥώμην τὸν Κηφισόδωρον (Παισ. 1, 36, 4).

² Hertzberg, ἑ. ἀ. σελ. 45.

³ Hertzberg, ἑ. ἀ. σελ. 15-21.

⁴ Droysen, Geschichte des Hellen. 3, II, σελ. 55-57.

⁵ Ὁ Droysen ἐν τῷ μνημονευθέντι τόπῳ ἐξηγεῖ διατὶ ὁ Ἄρατος, καίπερ κυρίως κατορθώσας νὰ ἐλευθερώσῃ τὰς Ἀθήνας τῆς Μακεδονικῆς φρουρᾶς, οὐδὲν ἤττον δὲν ἐβίασε τοὺς Ἀθηναίους νὰ εἰσελθῶσιν εἰς τὴν Ἀχαϊκὴν Ὀμοσπονδίαν.

¹ Τὸ ἔχει γεγραμμένον ὅτι ὁ Διοκλῆς Διοκλέους ἐγένετο ἄρχων περὶ τὴν 124^{ην} Ὀλυμπιάδα ὑπολαμβάνω ὡς τυπογραφικὸν ἀμάρτημα, διότι καὶ ἂν ὁ Διοκλῆς Διοκλέους δὲν εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ Διοκλεῖ τοῦ 57^{ου} π. Χ. ἔτους (C. I. A. II, Τίτλ. 630), ὅπως ὁ Köhler φρονεῖ, προγενέστερος ὅμως τοῦ 1^{ου} π. Χ. αἰῶνος δὲν δύναται νὰ ᾖται (παράβ. προσέτι Dumont, Arch. Athen. σελ. 118).

ΠΙΣΤΡΑΤΑΓ ΧΑΙΩΝΑΙΓΙΑΛΕΥΣΕΝΔΕΡΙΔΑΥΡΩΙΕΠΙΑΡΕΥΣ
 ΥΑΣΚΛΑΡΙ ΟΝΥΣΙΟΥΚΑΤΑΤΑΔΕΕΚΡΙΝΑΝΤΟΙΜΕΓΑΡΕΙΣΤΟΙΣ
 ΙΔΑΥΡΙΟΙΣΚΑΙΚΟΡΙΝΘΙΟΙΣΓΕΡΙΤΑΣΧΩΡΑΣΑΣΑΜΦΕΛΛΕΓΟΝΚΑΙ
 ΙΤΟΥΣΕΛΛΑΝΥΟ . ΚΑΙΤΟΥΣΓΙΡΑΙΟΥΚΑΤΑΤΟΝΑΙΝΟΝΤΟΝΤΩΝΑ
 5 ΩΝΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝΑΓΟΣΤΕΙΛΑΝΤΕΣΑΝΔΡΑΣΕΚΑΤΟΝΓΕΝΤΗΚΟΝΤΑ
 ΚΑΙΕΓΕΛΘΟΝΤΩΝΕΓΑΥΤΑΝΤΑΝΧΩΡΑΝΤΩΝΔΙΚΑΣΤΑΝΚΑΙΚΡΙΝΑΝ
 ΕΡΙΔΑΥΡΙΩΝΕΙΜΕΝΤΑΝΧΩΡΑΝΑΝΤΙΛΕΓΟΝΤΩΝΔΕΤΩΝΚΟΡΙΝΘΙ
 ΙΤΕΡΜΟΝΙΣΜΩΙΓΑΛΙΝΑΓΕΣΤΕΙΛΑΝΤΟΙΜΕΓΑΡΕΙΣΤΟΥΣΤΕΡΜΟ
 Ν ΤΑΣΕΚΤΩΝΑΥΤΩΝΔΙΚΑΣΤΑΝΑΝΔΡΑΣΤΡΙΑΚΟΝΤΑΚΑΙΕΝΑΚΑ
 10 ΟΝΑΙΝΟΝΤΩΝΑΧΑΙΩΝΟΥΤΟΙΔΕΕΓΕΛΘΟΝΤΕΣΕΡΙΤΑΝΧΩΡΑΝ
 ΕΤΕΡΜΟΝΙΞΑΝΚΑΤΑΤΑΔΕ ΑΓΟΤΑΣΚΟΡΥΦΑΣΤΟΥΚΟΡΔΥΛΕΙΟΥΕΡΙ
 ΑΝΚΟΡΥΦΑΝΤΟΥΑΛΙΕΙΟΥ ΑΓΟΤΟΥΑΛΙΕΙΟΥΕΡΙΤΑΝΚΟΡΥΦΑΝΤΟΥ
 ΕΡΑΥΝΙΟΥ ΑΓΟΤΟΥΚΕΡΑΥΝΙΟΥΕΡΙΤΑΝΚΟΡΥΦΑΝΤΟΥΚΟΡΝΙΑΤΑ
 ΑΓΟΤΑΣΚΟΡΥΦΑΣΤΟΥΚΟΡΝΙΑΤΑΕΡΙΤΑΝΟΔΟΝΕΡΙΤΟΝΡΑΧΙΝΤΟΝΤΟΥ
 15 ΚΟΡΝΙΑΤΑΑΓΟΤΟΥΡΑΧΙΟΣΤΟΥΚΟΡΝΙΑΤΑΕΡΙΤΟΝΡΑΧΙΝΤΟΝΕΡΙΤΑΙ
 ΣΑΝΕΙΑΙΣΥΓΕΡΤΑΝΣΚΟΛΛΕΙΑΝ ΑΓΟΤΟΥΡΑΧΙΟΣΤΟΥΥΓΕΡΤΑΝΣΚΟΛ
 ΛΕΙΑΝΥΓΟΤΑΣΑΝΕΙΑΣΕΡΙΤΟΝΚΟΡΥΦΟΝΤΟΝΥΓΕΡΤΑΣΟΔΟΥΤΑΣΑΜΑ
 ΞΙΤΟΥ ΤΑΓΟΥΣΑΣΕΡΙΤΟΣΓΙΡΑΙΟΝ ΑΓΟΤΟΥΚΟΡΥΦΟΥΤΟΥΥΓΕ
 ΡΤΑΣ ΤΑΣΑΜΑΞΙΤΟΥΕΡΙΤΟΝΚΟΡΥΦΟΝΤΟΝΕΡΙΤΟΥΦΑΓΑΣ ΑΓΟ
 20 ΤΟΥΚΟΡΥΦΟΥΤΟΥΕΡΙΤΟΥΦΑΓΑΣΕΡΙΤΟΝΚΟΡΥΦΟΝΤΟΝΕΡΙΤΟΥΑΙΓΙ
 ΡΥΡΑ ΑΓΟΤΟΥΚΟΡΥΦΟΥΤΟΥΕΡΙΤΑΣΑΙΓΙΓΥΡΑΣΕΡΙΤΟΝΚΟΡΥΦΟΝ
 ΤΟΝΤ ΙΑΣ ΑΓΟΤΟΥΑΡΑΙΑΣΕΡΙΤΟΝΚΟΡΥΦΟΝΤΟΝΥΓΟΤΑΙΓΕΤΡ
 ΑΙ ΑΓ ΥΓΡΟΤΑΙΓΕΤΡΑΙΕΡΙΤΟΝΚΟΡΥΦΟΝΤΟΝΕΡΙΤΟΥΣΧΟΙΝΟΥΝ
 ΤΟΣ Α ΟΥΚΟΡΥΦΟΥΤΟΥΥΓΕΡΤΟΥΣΧΟΙΝΟΥΝΤΟΣΕΡΙΤΟΝΚΟΡΥΦΟΝ
 25 ΤΟΝΡΑΧΙΝΤΟΝΥΓΕΡΤΑΣΣΥΚΟΥΣΙΑΣ ΑΓΟΤΟΥΡΑΧΙΟΣΤΟΥΥΓΕΡΤΑΣ
 ΣΥ ΑΣΕΡΙΤΟΝΚΟΡΥΦΟΝΤΟΝΥΓΕΡΤΑΣΠΕΛΛΕΡΙΤΙΟΣ ΑΓΟΤΟΥ
 ΚΟΡΥΦΟΥΤΟΥΥΓΕΡΤΑΣΠΕΛΛΕΡΙΤΙΟΣΕΡΙΤΟΝΚΟΡΥΦΟΝΤΟΝΤΟΥΓ . . .
 ΑΓΟΤΟΥΓΡΑΝΙΟΥΕΡΙΤΟΝΡΑΧΙΝΤΟΝΥΓΕΡΤΟΥΛ ΑΓΟΤΟΥΡΑ
 30 ΣΤ ΥΓΕΡΤΟΥΟΛΚΟΥΕΡΙΤΟΝΡΑΧΙΝΤΟΝΤΟΥΑΓ ΩΝΙΟΥ ΑΓΟ
 Τ ΡΑΧΙΟΣΤΟΥΥΓΕΡΤΟΥΑΓΟΛΛΩΝΙΟΥΕΡΙΤΟΑΓΟΛΛΩΝΙΟΝ ΔΙΚΑΣ
 ΟΙΚΡΙΝΑΝΤΕΣΤΟΙΔΕ ΥΛΛΕΩΝ ΦΙΛΟΜΗΛΟΣΗΡΑΚΛΕΙΤΟΥΑΡΙ
 ΛΗΣΜΑΤΡΙΟΣ ΧΑΡΙΛΛΟΣΜΝΑΣΙΘΕΟΥ ΜΑΤΡΕΑΣΞΑΝΘΕΥΣΕΞΑ

35 . . . ΣΚΑΛΙΑ ΤΙΜΕΑΣΠΟΛΥΧΑΡΕΟΣ ΞΕΝΟΔΟΚΟΣΕΥΚΛΕΙΔΑΓΑΣΙΑ
 . . . ΑΛΛΙΑ ΧΑΙΡΙΣΠΟΤΑΜΝΟΣ ΞΕΝΙΑΔΑΣΙΓΩΝΟΣΑΓΡΟΛΛΟΔΩΡΟΣ
 . . . ΚΡΙΤΟΥ ΓΟΛΛΙΑΔΑΣΑΓΡΟΛΛΟΔΩΡΟΥΡΙΝΩΝΦΙΛΩΝΟΣΑΓΑΘΩΝΔΙΟ
 . . . ΡΟΥΤΗΛΕΦΑΝΗΣΤΕΛΕΣΙΑ ΜΑΤΡΟΔΩΡΟΣΓΥΘΟΤΙΜΟΥ ΕΥΑΡ
 . . . ΑΣΙΩΝΟΣ ΑΙΓΙΡΩΝΕΥΚΛΕΙΩΝΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣΚΛΕΟΜΑΧΟ
 . . . ΣΤΟΦΑΝΗΣΕΥΚΛΕΙΔΑ ΘΕΔΩΡΟΣΚΑΛΛΙΓΕΙΤΟΥ ΚΑΛΛΙΑΣΓΑΣΙ
 40 . . . Σ ΓΑΣΙΩΝΚΑΛΛΙΦΩΝΤΟΣ ΠΥΡΙΑΔΑΣΛΥΣΩΝΟΣΠΑΓΧΑΡΗΣΠΟΥΛΥ
 . . . Σ ΙΣΧΕΑΣΓΑΣΙΩΝΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣΑΣΚΛΑΓΩΝΟΣΔΙΟΚΛΕΙΔΑ
 Σ . . . Ε ΤΥΛΟΥ ΔΙΟΓΕΙΤΟΣΗΡΑΚΛΕΙΤΟΥ ΠΥΘΟΔΩΡΟΣΑΣΩΓΙΟΥΚΑΛΛΙΝΟΣ
 . ΕΙΤΟΥ ΔΙΟΓΕΙΤΟΣΗΡΑΚΛΕΙΤΟΥ ΑΝΔΡΟΚΛΕΙΔΑΣΔΕΞΙΚΡΑΤΕΟΣΑΜΦΙΚΛΗ
 45 ΣΑΓΟΛΛΩΝΙΔΑ ΘΕΔΩΡΟΣΑΜΦΙΝΙΚΟΥ ΑΡΙΣΤΩΝΚΙΚΚΩΝΟΣ ΞΕΝΩΝ
 ΑΛΚΑΝΔΡΟΥ ΕΥΓΕΙΤΩΝΘΕΣΣΑΛΟΥ ΚΑΛΛΙΤΕΛΗΣΙΕΥΞΙΔΩΡΟΥ ΤΙ
 ΜΕΑΣΓΑΣΙΩΝΟΣ ΣΑΝΙΩΝΦΙΛΛΕΑ ΔΕΞΙΛΑΣΗΡΟΔΩΡΟΥΜΝΑΣΙΩΝΜΑ
 ΤΡΕΑΣΩΝΑΥΤΑΣΚΑΛΛΙΑ ΚΑΛΛΙΤΩΝΑΝΤΙΦΙΛΟΥ ΦΙΛΩΝΙΔΑΣΑΝΑ
 ΞΙΩΝΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣΝΙΚΩΝΟΣ ΓΑΜΦΥΛΟΙ ΕΥΓΑΛΙΝΟΣΑΝΑΞΙΛΑ
 50 ΛΥΣΩΝΘΕΟΞΕΝΟΥ ΑΓΟΛΛΟΔΩΡΟΣΓΥΘΩΝΟΣ ΔΙΟΚΛΕΙΔΑΣΕΥΑΓΟΡΑ
 ΕΝΑΣΙΦΡΩΝΣΙΜΥΛΟΥ ΦΙΛΩΝΔΑΜΩΝΟΣΕΥΑΝΔΡΟΣΕΥΜΗΔΙΩΝΟΣΔΑΜΕ
 ΑΣΚΑΛΛΙΩΝΟΣ ΜΕΛΙΣΣΙΩΝΑΝΤΙΧΑΡΕΟΣ ΔΙΟΝΥΣΟΔΩΡΟΣΔΙΟΝΥΣΙ
 ΟΥ ΑΓΟΛΛΩΝΙΔΑΣΣΙΛΑΝΟΥ ΣΙΛΑΝΙΩΝΔΑΜΟΣΤΡΑΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙ . .
 ΚΑΛΛΙΚΛΕΙΔΑ ΔΙΟΓΕΝΗΣΘΟΚΡΙΝΕΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣΜΙΚΙΩΝΟΣ . Ε .
 55 ΚΙΡΡΙΔΩΡΟΣΗΡΟΔΩΡΟΥ ΘΟΚΛΕΙΔΑΣΦΙΛΟΤΙΜΟΥ ΑΓΟΛΛΩΝΙΔΑΣΑ
 ΝΑΞΙΩΝΟΣ ΠΟΥΛΥΧΑΡΗΣΑΓΟΛΛΟΔΩΡΟΥ ΛΑΡΙΧΟΣΑΥΤΕΑΕΥΓΕΙΤΟΣ
 ΔΑΜΑΙΝΕΤΟΥ ΙΩΠΥΡΟΣΓΙΣΤΟΥ ΕΥΔΙΛΑΣΑΡΙΣΤΟΜΑΧΟΥΚΑΛΛΙΓΕΙ
 ΤΟΣΠΥΘΟΔΩΡΟΥ ΚΛΕΟΝΙΚΟΣΓΡΑΞΙΩΝΟΣ ΘΕΓΕΙΤΟΣΔΙΩΝΟΣ ΦΙΛΙ
 ΣΤΙΔΑΣΜΑΤΡΕΑ ΡΟΥΛΙΑΣΑΓΟΛΛΟΔΩΡΟΥ ΚΛΕΙΜΗΛΟΣΑΡΙΣΤΕΟΣ
 60 ΘΕΔΩΡΟΣΠΥΘΙΩΝΟΣ ΠΥΡΟΣΑΥΤΟΧΑΡΕΟΣ ΑΥΤΕΑΣΕΥΦΡΟΝΙΟΥΑΡΙ
 ΣΤΕΑΣΑΓΑΣΙΛΛΟΥ ΜΕΛΙΣΣΙΩΝΕΥΘΥΜΑΧΟΥ ΕΥΦΡΟΝΙΟΣΚΑΛΛΙΓΕΙ
 ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΓΕΙΤΟΣΗΡΟΓΕΙΤΟΥ ΡΟΥΛΥΧΑΡΗΣΦΙΛΟΞΕ . . . ΚΑΛΛΙ
 ΩΝΜΑΤΡΟΔΩΡΟΥ ΘΟΓΝΕΙΤΟΣΑΜΦΙΚΡΑΤΕΟΣ ΔΙΟΚΛΕ . . . ΟΚΡΙΝΕΟ .
 ΘΟΚΡΙΝΗΣΔΙΟΓΕΝΕΟΣ ΠΑΝΕΑΣΝΙΚΩΝΟΣ ΠΑΣΙΝΟΣ . . . ΡΟΥ ΚΑΛ
 65 ΛΙΓΕΙΤΟΣΕΡΜΩΝΟΣ ΑΝΔΕΙΩΝΗΡΟΤΙΜΟΥ ΣΩΤΕΛΗΣ . . . ΟΝΙΟΥΓΑ
 ΣΙΑΔΑΣΣΙΛΑΝΙΩΝΟΣ ΑΜΦΙΑΣΕΥΓΕΙΤΙΩΝΟΣ ΕΥΑΞ . . . ΕΥΑΡΧΙΔΑΓΥ

ΘΕΑΣΕΚΑΛΟΥ ΚΑΛΛΙΑΣΓΟΛΥΞΙΔΑ ΔΥΜΑΝΕΣ ΑΓΟΛΛΩΝΙΟΣΔΙΟΚΛ
 ΕΙΔΑ ΑΜΦΙΑΣΦΙΛΩΝΟΣ ΔΥΟΝΥΣΙΟΣΠΡΟΜΑΘΙΔΑ . . . ΡΙΝΗΣ
 . . . ΣΤΑΙΝΟΥ ΑΓΟΛΛΩΝΙΔΑΣΙΓΓΩΝΟΣ ΔΙΟΝΥΣΟΔΩΡΟΣΠΡΟΜΑΘΙΔΑ
 70 ΙΓΓΩΝΑΛΦΙΝΟΥ ΓΕΙΩΝΔΙΩΝΟΣ ΔΕΞΙΚΡΑΤΗΣΔΩΡΟΥ ΗΡΟΔΩΡΟΣΔΑ
 ΜΟΧΑΡΕΟΣ ΑΓΟΛΛΟΔΩΡΟΣΑΜΦΙΚΛΕΟΣ ΤΕΛΕΣΙΑΣΓΡΑΤΙΩΝΟΣ ΓΥ
 ΘΟΔΩΡΟΣΓΥΘΩΝΟΣ ΝΙΚΩΝΑΓΟΛΛΟΔΩΡΟΥ ΚΛΕΩΝΦ . . . ΙΜΟΣ
 ΔΙΟΓΕΝΕΟΣ Σ . . . ΥΛΟΣΗΡΑΚΛΕΙΤΟΥ ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣΑΜΦΙΚΛΕΟΣΑΓΟΛ
 ΛΟΔΩΡΟΣΓΥΘΩΔΩΡΟΥΔΙΟΓΕΙΤΟΣΘΕΟΔΩΡΟΥ ΕΥΤΥΧΗΣΑΡΧΕΛΟΙΟ
 75 ΩΡΟΥ ΔΙΟΔΩΡΟΣΑΝΤΑΓΟΡΟΥ ΗΡΙΩΝΑΓΟΛΛΟΔΩΡΟΥ ΑΙ . . ΡΙΩΝΜΙ
 ΚΙΩΝΟΣ ΔΑΜΑΤΡΙΟΣΑΓΟΛΛΟΔΩΡΟΥ ΓΥΘΩΔΩΡΟΣΔΙΟΚΛΟΥ ΚΑΛΛΙ
 ΝΟΣΘΕΟΔΩΡΟΥ ΕΥΜΗΤΙΩΝΕΓΙΧΑΡΕΟΣ ΑΡΙΣΤΩΝΓΑΣΙΩΝΟΣ ΚΑΛΛΙ
 ΓΕΙΤΟΣΚΛΕΟΔΕΙΜΟΥ ΕΥΘΥΜΙΔΑΣΘΟΚΛΕΙΔΑ ΝΙΚΟΔΑΜΟΣΓΑΜΦΙΛΟΥ
 ΘΕΟΔΩΡΟΣΓΥΘΟΚΡΙΤΟΥ ΝΙΚΩΝΜΑΝΤΩΝΟΣ ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΣΚΡΑΤΩ
 80 ΝΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣΚΑ . . . ΕΟΣ ΑΓΟΛΛΩΝΙΔΑΣΕΥΦΡΟΝΙΟΥ ΕΥΦΡΟ
 ΝΙΟΣΦΙΛΩΝΟΣ ΑΡΙΣΤ . . . ΙΣΤΙΩΝΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣΑΓΟΛΛΟΔΩΡΟΥ
 ΔΙΟΔΩΡΟΣΘΕΑΓΕΝΕΟΣ ΜΑΤΡΕΑΣΗΡΑΚΛΕΙΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣΜΝΑΣΙΩ
 ΝΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣΗΡΑΚΩΝΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΛΗΣ . . ΛΩΤΕΛΕΟΣΘΡΑΣΩΝ
 85 ΜΑΤΡΕΑ ΑΓΟΛΛΟΔΩΡΟΣΓΑΣΙΑΔΑ ΑΓΑΣΙΛΛΑΣΕΥΓΕΙΤΟΥ ΝΙΚΩΝΓ .
 ΦΙΛΟΜΗΛΟΣΗΡΑΚΛΕΙΤΟΥΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣΜΑΤΡΙΟΣΞΕΝΙΑΔΑΣΙΓΓΩΝΟ .
 ΓΟ . . ΔΑΣΑΓΟΛΛΟΔΩΡΟΥΜΑΤΡΟΣΓΥΘΟΤΙΜΟΥΚΑΛΛΙΑΣΓΑΣΙΩ
 . . . ΝΩΝΑΛΚΑΝΔΡΟΥΚΑΛΛΙΤΕΛΗΣΙΕΥΞΙΔΩΡΟΥΣΑΝΙΩΝΦΙΛΛΕΑ
 ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣΝΙΚΩΝΟΣΘΕΓΕΙΤΟΣΔΙΩΝΟΣΓΥΡΡΟΣΑΥΤΟΧΑΡΕΟΣΔΑΜΕ
 90 ΑΣΚΑΛΛΙΩΝΟΣΑΥΤΕΑΣΕΥΦΡΟΝΙΟΥΘΕΟΓΝΕΙΤΟΣΑΜΦΙΚΡΑΤΕΟΣΜΕΛΙΣ
 ΣΙΩΝΕΥΘΥΜΑΧΟΥΚΑΛΛΙΓΕΙΤΟΣΓΥΘΩΔΩΡΟΥΚΑΛΛΙΓΕΙΤΟΣΕΡΜΩΝΟΣ
 ΑΡΙΣΤΕΑΣΑΓΑΣΙΛΛΟΥΔΙΟΝΥΣΙΟΣΚΑΛΛΙΚΛΕΙΔΑΚΑΛΛΙΑΣΓΟΛΥΞΙ
 ΔΑΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣΑΜΦΙΚΛΕΟΣΔΙΟΝΥΣΙΟΣΚΑΛΛΙΤΕΛΕΟΣΝΙΚΩΝΜΑΝ
 ΤΩΝΟΣΝΙΚΟΔΑΜΟΣΓΑΜΦΙΛΟΥΛΕΥΚΩΝΔΙΟΤΙΜΟΥΚΑΛΛΙΝΟΣΘΕΟΔΩ
 95 ΙΟΓΕΙΤΟΣΘΕΟΔΩΡΟΥΓΥΘΩΔΩΡΟΣΔΙΟΚΛΟΥΔΙΟΔΩΡΟΣΑΝΤΑΓΟΡΟ
 . . ΟΔΩΡΟΣΔΑΜΟΧΑΡΕΟΣ

- 1 [Ἐ]πί στραταγ[οῦ τῶν Ἀ]χαιῶν Αἰγιάλευς ἐν δ' Ἐπιδαύρῳ ἐπ' ἰάρευς
 [τοῦ Ἀσκληπιοῦ Δι]ονυσίου κατὰ τὰδε ἔκριναν τοὶ Μεγαρεῖς τοῖς
 [Ἐπ]ιδαυριοῖς καὶ Κορινθίοις περὶ τὰς χώρας ἅς ἀμφέλλεγον καὶ
 [περ]ὶ τοῦ Σελλανού[ο] καὶ τοῦ Σπυραίου κατὰ τὸν αἶνον τὸν τῶν Ἀ-
 5 [χαι]ῶν δικαστήριον ἀποστείλαντες ἄνδρας ἑκατὸν πεντήκοντα
 [ένα], καὶ ἐπελθόντων ἐπ' αὐτὰν τὰν χώραν τῶν δικαστῶν καὶ κρινάν-
 [των] Ἐπιδαυριῶν εἶμεν τὰν χώραν, ἀντιλεγόντων δὲ τῶν Κορινθί-
 [ων τῶ]ν τερμονισμῶ, πάλιν ἀπέστειλαν τοὶ Μεγαρεῖς τοὺς τερμο-
 ν[ιξ]οῦ[ν]τας ἐκ τῶν αὐτῶν δικαστῶν ἄνδρας τριάκοντα καὶ ἓνα κα-
 10 [τὰ τ]ὸν αἶνον τὸν τῶν Ἀχαιῶν. Οὗτοι δὲ ἐπελθόντες ἐπὶ τὰν χώραν
 [ἐ]τερμονίζαν κατὰ τὰδε. Ἀπὸ τῆς κορυφᾶς τοῦ Κορδυλείου ἐπὶ
 [τ]ὴν κορυφὴν τοῦ Ἀλιείου. Ἀπὸ τοῦ Ἀλιείου ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ
 [Κ]εραυνίου. Ἀπὸ τοῦ Κεραυνίου ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ Κορνιατά.
 Ἀπὸ τῆς κορυφᾶς τοῦ Κορνιατά ἐπὶ τὴν ὁδὸν ἐπὶ τὸν ράχιν τὸν τοῦ
 15 Κορνιατά. Ἀπὸ τοῦ ράχιος τοῦ Κορνιατά ἐπὶ τὸν ράχιν τὸν ἐπὶ ταί-
 ρς ἀνειαίς ὑπὲρ τὴν Σκολλείαν. Ἀπὸ τοῦ ράχιος τοῦ ὑπὲρ τὴν Σκολ-
 λείαν ὑπὸ τὰς ἀνειάς ἐπὶ τὸν κορυφὸν τὸν ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀμα-
 ξιτοῦ [τῆς κα]ταγούσας ἐπὶ τὸ Σπύριον. Ἀπὸ τοῦ κορυφοῦ τοῦ ὑπὲρ
 τῆς [ὁδοῦ] τῆς ἀμαξιτοῦ ἐπὶ τὸν κορυφὸν τὸν ἐπὶ τοῦ Φάγας. Ἀπὸ
 20 τοῦ κορυφοῦ τοῦ ἐπὶ τοῦ Φάγας ἐπὶ τὸν κορυφὸν τὸν ἐπὶ τοῦ Αἰγι-
 πύρα[ς]. Ἀπὸ τοῦ κορυφοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς Αἰγιπύρας ἐπὶ τὸν κορυφὸν
 τὸν τ[οῦ Ἀρα]ίας. Ἀπὸ τοῦ Ἀραίας ἐπὶ τὸν κορυφὸν τὸν ὑπὸ τῆ Πέτρ-
 α. Ἀπ[ὸ το]ῦ ὑπὸ τῆ Πέτρα ἐπὶ τὸν κορυφὸν τὸν ἐπὶ τοῦ Σχοινοῦν-
 τος. Ἀπ[ὸ τ]οῦ κορυφοῦ τοῦ ὑπὲρ τοῦ Σχοινοῦντος ἐπὶ τὸν κορυφὸν
 25 τὸν κατὰ τ[ὴν] Εὐόργαν. Ἀπὸ τοῦ κορυφοῦ τοῦ ὑπὲρ τῆς Εὐόργας [ἐπὶ]
 τὸν ράχιν τὸν ὑπὲρ τῆς Συκουσίας. Ἀπὸ τοῦ ράχιος τοῦ ὑπὲρ τῆς
 Συκουσί[ας] ἐπὶ τὸν κορυφὸν τὸν ὑπὲρ τῆς Πελλερίτιος. Ἀπὸ τοῦ
 κορυφοῦ τοῦ ὑπὲρ τῆς Πελλερίτιος ἐπὶ τὸν κορυφὸν τὸν τοῦ Π[αν-
 ίου]. Ἀπὸ τοῦ Πανίου ἐπὶ τὸν ράχιν τὸν ὑπὲρ τοῦ Ὀλ[κοῦ]. Ἀπὸ τοῦ ρά-
 30 [χιο]ς τ[οῦ] ὑπὲρ τοῦ Ὀλκοῦ ἐπὶ τὸν ράχιν τὸν τοῦ Ἀπ[ολλ]ωνίου. Ἀπὸ
 τ[οῦ] ράχιος τοῦ ὑπὲρ τοῦ Ἀπολλωνίου ἐπὶ τὸ Ἀπολλώνιον. Δικασ-
 [ταὶ τ]οὶ κρίναντες τοῖδε. Ἰλλέων. Φιλόμηλος Ἡρακλείτου. Ἀρι-
 [στοκ]λῆς Μάτριος. Χάριλλος Μνασιθέου. Ματριάς Ἐάνθεος. Ἐξα-
 [γόρα]ς Καλλία. Τιμέας Πολυχάρεος. Ξενόδοκος Εὐκλείδα. Πασιά-
 35 [δα]ς Καλλία. Χαῖρις Ποτάμωνος. Ξενιάδας Ἰπωνος. Ἀπολλόδωρος
 [Δαμο]κρίτου. Πολλιάδας Ἀπολλοδώρου. Ρίνων Φίλωνος. Ἀγάθων Διο-
 [νυσοδ]ώρου. Τηλεφάνης Τελεσία. Ματροδωρος Πυθοτίμου. Εὐαρ-
 [. . . Π]ασίωνος. Αἰγίρων Εὐκλείωνος. Ἡράκλειτος Κλεομάχο[ο]-
 [Ἀρι]στοφάνης Εὐκλείδα. Θέδωρος Καλλιγείτου. Καλλίας Πασί-
 40 [ωνο]ς. Πασίων Καλλιφῶντος. Πυριάδας Λύσωνος. Παγχάρης Πουλυ-
 [κράτ]ευς. Ἰσχεάς Πασίωνος. Ἡράκλειτος Ἀσκλάπωνος. Διοκλείδα-
 ς . . ε τύλου. Διονύσιος Σιμούλου. Λύσην Ἀνδρία. Ἀπελλέας Θε-
 [γ]είτου. Διόγειτος Ἡρακλείτου. Πυθόδωρος Ἀσωπίου. Καλλίνος
 [Π]ρόκλευς. Ἡράκων Δαμεία. Ἀνδροκλείδας Δεξικράτεος. Ἀμφικλῆ-
 45 ς Ἀπολλωνίδα. Θέδωρος Ἀμφινίκου. Ἀρίστων Κίκωνος. Ξένων

- Ἀλκάνδρου. Εὐγείτων Θεσσάλου. Καλλιτέλης Ζευξιδώρου. Τι-
 μέας Πασίωνος. Σανίων Φιλλέα. Δεξίλας Ἡροδώρου. Μνασίων Μα-
 τρέα. Σωναύτας Καλλία. Καλλίτων Ἀντιφίλου. Φιλωνίδας Ἀνα-
 ξίονος. Ἡράκλειτος Νίκωνος. *Πάμφυλοι*: Εὐπαλίνος Ἀναξίλα.
- 50 Λύσων Θεοξένου. Ἀπολλόδωρος Πύθωνος. Διοκλείδας Εὐαγόρα.
 Ἐνασίφρων Σιμύλου. Φίλων Δάμωνος. Εὐάνδρος Εὐμηδίωνος. Δαμέ-
 ας Καλλίωνος. Μελισσίων Ἀντιχάρους. Διονυσόδωρος Διονυσι-
 ου. Ἀπολλωνίδας Σιλανουῦ. Σιλανίων Δαμοστράτου. Διονύσι[ος]
 Καλλικλείδα. Διογένης Θοκρίνεος. Ἡράκλειτος Μικίωνος. [Λ]ε[υ]
- 55 κίππιδωρος Ἡροδώρου. Θοκλείδας Φιλοτίμου. Ἀπολλωνίδας Ἀ-
 ναξίωνος. Πουλυχάρης Ἀπολλοδώρου. Λάπιχος Αὐτέα. Εὐγείτος
 Δαμαινέτου. Ζώπυρος Πίστου. Εὐδίλας Ἀριστομάχου. Καλλίγει-
 τος Πυθοδώρου. Κλεόνικος Πραξίωνος. Θέγειτος Δίωνος. Φιλι-
 στίδας Ματρέα. Πουλίας Ἀπολλοδώρου. Κλείμηλος Ἀριστέος.
- 60 Θεόδωρος Πυθίωνος. Πύρρος Αὐτοχάρους. Αὐτέας Εὐφρονίου. Ἀρι-
 στέας Ἀγασίλλου. Μελισσίων Εὐθυμάχου. Εὐφρόνιος Καλλίγει-
 του. Καλλίγειτος Ἡρογείτου. Πουλυχάρης Φιλοξέ[νου]. Καλλί-
 ων Ματροδώρου. Θόγγειτος Ἀμφικράτεος. Διοκλε[ίδας Θ]οκρίνεο[ς].
 Θοκρίνης Διογένης. Πανέας Νίκωνος. Πασίνος [Ἡροδώ]ρου. Καλ-
- 65 λίγειτος Ἐρμῶνος. Ἀνδείων Ἡροτίμου. Σωτέλης [Εὐφρ]ονίου. Πα-
 σιάδας Σιλανίωνος. Ἀμφίας Εὐγειτίωνος. Εὐαξ[ος] Εὐαρχίδα. Πυ-
 θέας Ἐκάλου. Καλλίας Πολυξίδα. *Δυμῶνες*: Ἀπολλώνιος Διοκλ-
 είδα. Ἀμφίας Φίλωνος. Διονύσιος Προμαθίδα. [Θεοκ]ρίνης
 [Πλει]σταίνου. Ἀπολλωνίδας Ἴππωνος. Διονυσόδωρος Προμαθίδα.
- 70 Ἴππων Ἀλφίνου. Γεῖων Δίωνος. Δεξικράτης Δώρου. Ἡρόδωρος Δα-
 μοχάρους. Ἀπολλόδωρος Ἀμφικλέος. Τελεσίας Πρατίωνος. Πυ-
 δόδωρος Πύθωνος. Νίκων Ἀπολλοδώρου. Κλέων Φ[ίλωνος Σ]ίμμος
 Διογένης. Σ[ιμ]ύλος Ἡρακλείτου. Ἀρτεμίδωρος Ἀμφικλέος. Ἀπολ-
 λόδωρος Πυθοδώρου. Διόγειτος Θεοδώρου. Εὐτύχης Ἀρχελοιο-
- 75 [δ]ώρου. Διόδωρος Ἀνταγόρου. Ἡρίων Ἀπολλοδώρου. Αἰ[σχ]ρίων, Μι-
 κίωνος. Δαμάτριος Ἀπολλοδώρου. Πυθόδωρος Διόκλου. Καλλί-
 νος Θεοδώρου. Εὐμητίων Ἐπιχάρους. Ἀρίστων Πασίωνος. Καλλί-
 γειτος Κλεοδείμου. Εὐθυμίδας Θοκλείδα. Νικόδαμος Παμφίλου.
 Θεόδωρος Πυθοκρίτου. Νίκων Μάντωνος. Καλλίστρατος Κράτω-
- 80 νος. Διονύσιος Κα[λλιτέλ]εος. Ἀπολλωνίδας Εὐφρονίου. Εὐφρό-
 νιος Φίλωνος. Ἀρι[στείδας] Ἰστίωνος. Ἡράκλειτος Ἀπολλοδώρου
 Διόδωρος Θεαγένεος. Ματρέας Ἡρακλείτου. Διονύσιος Μνασίων-
 νος. Ἡράκλειτος Ἡράκωνος. Καλλιτέλης . . . λωτέλεος. Θράσων
 Ματρέα. Ἀπολλόδωρος Πασιάδα. Ἀγασίλλας Εὐγείτου. Νίκων Π[α]-
- 85 σιάδα. Λεύκων Διοτίμου. Τερμαστῆρες τῶν αὐτῶν δικαστῶν.
 Φιλόμηλος Ἡρακλείτου. Ἀριστοκλῆς Μάτριος. Ξενιάδας Ἴππωνο[ς]
 Πο[λλιά]δας Ἀπολλοδώρου. Ματροδώρος Πυθοτίμου. Καλλίας Πασίω-
 νος. Ξέ[ων] Ἀλκάνδρου. Καλλιτέλης Ζευξιδώρου. Σανίων Φιλλέα.
 Ἡράκλειτος Νίκωνος. Θέγειτος Δίωνος. Πύρρος Αὐτοχάρους. Δαμέ-
- 90 ας Καλλίωνος. Αὐτέας Εὐφρονίου. Θεόγγειτος Ἀμφικράτεος. Μελισ-

σιών Εὐθυμάχου. Καλλίγειτος Πυθοδώρου. Καλλίγειτος Ἐρμῶνος.
Ἄριστέας Ἀγασίλλου. Διονύσιος Καλλικλείδα. Καλλίας Πολυζί-
δα. Ἀρτεμίδωρος Ἀμφικλέος. Διονύσιος Καλλιτέλεος. Νίκων Μάν-
τωνος. Νικόδαμος Παμφίλου. Λεύκων Διοτίμου. Καλλίνος Θεοδώ[ρου].

95 [Δ]ιόγειτος Θεοδώρου. Πυθόδωρος Διόκλου. Διόδωρος Ἀνταγόρο[υ].
[Ἡ]ρόδωρος Δαμοχάρους.

Ἡ πλάξ αὕτη ἐχρησιμοποιήθη κατὰ τοὺς ῥω-
μαϊκοὺς χρόνους μετὰ πολλῶν ἄλλων ἐνεπιγράφων
πλακῶν κατὰ τὴν οἰκοδομὴν μεγάλου Λουτροῦ, ὅπερ
αἱ τελευταῖαι ἀνασκαφαὶ εἰς φῶς ἤγαγον. Κατὰ τὴν
δυτικὴν πλευρὰν μεγάλου τετραγώνου δωματίου
ἔκειτο λουτήρ ὀρθογωνίου σχήματος ἐπικεχρισμέ-
νος τὴν ἐτέραν τῶν μειζόνων πλευρῶν τοῦ λου-
τήρος τούτου ἀπετέλει ἡ ἡμετέρα πλάξ τὴν ἐπι-
γραφὴν ἔχουσα κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἐπιφάνειαν.

Ἡ ἐπιγραφή, ὡς εἶπομεν, εἶνε στοιχηδὸν κεχα-
ραγμένη, ἕκαστος δὲ στίχος περιλαμβάνει πεντή-
κοντα γράμματα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ.

Ἡ ἐπιγραφή αὕτη γνωρίζει ἡμῖν τὴν περὶ ὀροθε-
σίας ἔριν τῶν Ἐπιδαυρίων καὶ Κορινθίων κατὰ τοὺς
χρόνους τῆς Ἀχαικῆς συμπολιτείας καὶ τὴν κρίσιν
τῶν ἐπὶ τὴν χώραν, ὡς διαιτητῶν, σταλέντων Μεγα-
ρέων. Κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν οἱ τὸ πρῶτον σταλέντες
ἑκατὸν πενήκοντα καὶ εἰς Μεγαρεῖς ἔκριναν ὑπὲρ
τῶν Ἐπιδαυρίων, εἰς οὓς ἔδει νὰ ἀνήκη ἡ ἀμφισθη-
τουμένη χώρα, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀντέλεγον οἱ Κορινθιοί,
ἐστάλησαν καὶ πάλιν ἐκ τῶν αὐτῶν δικαστῶν τριά-
κοντα καὶ εἰς, οἵτινες ἔθηκαν ὠρισμένως τὰ ὅρια.

Οἱ ἀποσταλέντες κριταὶ ἀνήκον εἰς τὰς τρεῖς δω-
ρικὰς φυλάς¹, τουτέστιν πενήκοντα εἰς τὴν τῶν
Ἰλλέων, πενήκοντα καὶ εἰς εἰς τὴν τῶν Παμφύ-
λων καὶ πενήκοντα εἰς τὴν τῶν Δυμάνων. Ἐκ
τῶν τὸ δεύτερον δὲ ἀποσταλέντων, δέκα μὲν ἦσαν
ἐκ τῶν πρώτων, ἑνδεκα ἐκ τῶν δευτέρων καὶ δέκα
ἐκ τῶν τελευταίων. Τινὰ τῶν ὀνομάτων τούτων
ἀπαντῶσι καὶ ἐν τινι μεγαρικῇ ἐπιγραφῇ δημοσιευ-
θείσῃ ὑπὸ τοῦ Bayet ἐν Revue Archéol. 1875. II.
σελ. 19, (ἰδ. καὶ Ἐφημ. Ἀρχαιολ. 1885, 2.
127) ἐν ἣ διορθοῦνται τὰ νῦν πλημμελῶς τινὰ ἐκεῖ
συμπεπληρωμένα ἐξηλειμμένα ὀνόματα. Οὕτως τὸ
T[ερ]ψίων Ματροδώρου εἶνε πάντως τὸ ἐν τῇ

¹ Ὡς γνωστὸν αἱ τρεῖς δωρικαὶ καλούμεναι φυλαί, τῶν Ἰλλέων,
Δυμάνων καὶ Παμφύλων ὑπῆρχον, ἐκτός τῆς Σπάρτης, καὶ ἐν ἄλλαις
δωρικαῖς πόλεσι (πρὸλ. Müller. Dor. 2, 70 καὶ ἔξ.).

ἡμετέρα *Καλλίων Ματροδώρου*. Τὸ . . . εας
Πουλοχέρους συμπληροῦται *Τιμέας* κτλ. Τὸ
. *Νίκωνος* εἶνε πιθανῶς τὸ *Πανέας Νί-
κωνος*.

Ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀχαιῶν *Αἰγιαλεὺς* εἶνε
ἡμῖν ἄγνωστος· γνωστοῦ ὅμως ὄντος τοῦ χρόνου
καθ' ὃν οἱ Ἐπιδαυριοὶ μετὰ τῶν Τροϊζηνίων εἰς τὸ
ἀχαικὸν συνέδριον προσεχώρησαν (Παυσ. 2. 8. 5.)
εἰκάζομεν ὅτι ὁ Αἰγιαλεὺς ἐστρατήγει μετὰ τὴν
ὑπὸ τοῦ Ἀράτου ἐλευθέρωσιν τῆς Κορίνθου. Ὁ
ἱερεὺς *Διονύσιος* εἶνε ἐπίσης ἄγνωστος. Τοιοῦτον
ὄνομα ἀπαντᾷ ἅπαξ ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς τῆς Ἐπι-
δαύρου (ἰδ. Ἀρχ. Ἐφημ. 1883. II. 89) ἀλλ' ἐν
ἐπιγραφῇ μεταγενεστέρων χρόνων.

Στίχ. 3. Ὁ διπλασιασμὸς τοῦ *λ* ἐν τῇ λέξει
ἀμφέλλεγον δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀμάρτημα
τοῦ χαρακτοῦ, ἀλλ' ὡς γλωσσικὸς ἰδιωτισμὸς.

Στίχ. 4. Τὸ *Σελλάννον* εἶνε ἡμῖν ἄγνωστον·
τὸ *Σπείραιον* ὅμως εἶνε τὸ ἐν τῷ Σαρωνικῷ κόλπῳ
γνωστὸν ἀκρωτήριο, πιθανῶς δὲ καὶ τὸ *Σελλάννον*
νὰ ἦτο ὁμοία τις ἐν τῇ θαλάσῃ ἐξοχή.

Στίχ. 6. Ἡ συμπλήρωσις *ἔνα* ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ
στίχου προκύπτει ἐκ τῆς ἀριθμήσεως τῶν δικα-
στῶν.

Στίχ. 8. Αἱ λέξεις *τερμονισμὸς* ὡς καὶ ἡ ἐν
στίχ. 11 *ἑτερμόνιξαν* κατὰ τὴν ὁποίαν συνεπλη-
ρώσαμεν τὴν ἐν στίχ. 9 *τερμον[ι]ξοῦ[ν]τας* καὶ
ἡ ἐν στίχ. 85 *Τερμαστῆρες* ἀπαντῶσι τὸ πρῶτον
ἐνταῦθα. Τὸ ῥῆμα *τερμονίζω* (ἐκ τοῦ *τέρμα*)
ἀντὶ τοῦ *τερματίζω* ἢ *τερμάζω* εἶνε διαλεκτικόν.

Ἀπὸ τοῦ στίχου 11 ἕως τοῦ 31 περιλαμβάνε-
ται ἡ κυρίως ὀροθεσία ἐν ἣ ἀπαντῶσιν, ὡς συνή-
θως συμβαίνει ἐν ὁμοίαις ἐπιγραφαῖς, ὀνόματα, ὧν
τὰ πλεῖστα τυγχάνουσιν ἄγνωστα. Ἡμεῖς καὶ περὶ
αὐτῶν τῶν γνωστῶν τυγχάνόντων οὐδένα ποιησά-
μεθα λόγον, ἀφίνοντες εἰς τοὺς γεωγράφους τὴν ἔ-
ρευραν καὶ ἐξακρίβωσιν τούτων.

Στίχ. 14. Ἡ λέξις *ράχις* γέγραπται πάντοτε

κατ' ἀρσενικὸν γένος· ἡ λέξις κορυφῇ ἀδιαφόρως κατ' ἀρσενικὸν ἢ θηλυκόν.

Στίχ. 35. Τὸ Ἰππωνος γέγραπται δι' ἐνὸς πτ, ἐν ᾧ ἐν τῇ ἐπαναλήψει τοῦ ὀνόματος στίχ. 86 ὀρθῶς διὰ δύο.

Στίχ. 36. Συνεπληρώσαμεν ἐν ἀρχῇ (Δαμο)κρίτου, καθόσον ἐλλείπουσι τέσσαρα γράμματα, ἀλλὰ δυνατὸν νὰ ἦτο καὶ ἄλλο τὸ πρῶτον συνθετικόν.

Στίχ. 42. Τὸ ὄνομα Λύσην Ἀνδρία εἶνε κεχαραγμένον καθαρῶς ὡς ἀντεγράφη. Βεβαίότατα ὁ χαρακτήρ ἀντὶ τοῦ Λύσων ἔγραψε Λύσην.

Στίχ. 72. Ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὀνόματος (Σ)ῆ-

μος, εἶνε ἀβεβαία, ἀλλ' ἐὰν ὀρθῶς ἔχη τὸ Φ(ίλωνος), δὲν ἐλλείπει ἐκ τοῦ δευτέρου ὀνόματος ἢ ἐν μόνον γράμμα.

Στίχ. 74. Τὸ Ἀρχελοιοδώρου ἔχει καθαρῶς οὕτως. Ἴσως ἤμαρτεν ἐνταῦθα ὁ χαρακτήρ προσθεῖς τὸ ρ, ἀντὶ τοῦ Ἀρχελοιοδώρου.

Στίχ. 83. Πρὸ τοῦ λωτέλεος ὅπερ καθαρόν, ὑπάρχει χώρος δύο ἐξηλειμμένων γραμμάτων· ἡμεῖς δὲν ἠδυνήθημεν νὰ εὕρωμεν συμπλήρωσιν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις 20 Ἀπριλίου 1887.

Β. ΣΤΑΗΣ

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΕΞ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

I

Ἐν ταῖς ἐν Ἀκροπόλει πρὸ τῆς Θόλου γιγνομέναις ἀνασκαφαῖς ἀνευρέθη νέον τεμάχιον τῆς ἐπιγραφῆς, ἧς ἄλλο τεμάχιον ἐδημοσιεύσαμεν ἐν Ἀρχ. Ἐφημ. 1886 σ. 269 κ. ἐ.

Τὸ νέον τοῦτο τεμάχιον πεντελικοῦ λίθου καὶ ὕψ. 0,18, πλατ. 0,28 καὶ πάχ. 0,08 γαλλικοῦ μέτρου πάντοθεν τετραυσιμένον πλὴν τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς, ἣτις φαίνεται ὅτι εἰς ἄλλην προσεκολλᾶτο πλάκα, ἔχει ὡς ἐξῆς:

1		Ξ Κ Ε Ι
		Ξ //
	Ν Ι : Ε Χ Ο	Θ Ε Ο Φ Ι Λ Ο Ξ Ε Δ Ι Ζ
	Ξ Κ Ε Ν	Τ Ρ Α Γ Ω Ι Δ Ω Ν
5	Λ Ο Ξ	Ο Υ Ρ Α Μ Ε Ν Η Ξ Κ Η Φ Ι Ξ Ι
		Η Γ Ε Ι
	Υ Ο Μ	< Λ Η Ξ Ε Δ Ι Δ Α Ξ
		< Ρ Ι Τ Η Ξ
		Λ Θ Η Ν Ο Δ Ω Ρ Ο Ξ
10		Ε Π Ι Κ Η Φ Ι Ξ Ο Φ Ω Ν Τ Ο Ξ
		Γ Π Ο Ω Ν Τ Ι Ξ Π Α Ι

συμπληρούμενον ὡδε

1

[τραγωδῶν]

[... Παια]νι(εὺς) ἐχο(ρήγει

[... ἐδίδα]σκειν

[κωμωδῶν]

[... ε] Κει[ριάρχης]

[ἐχορήγ]ε[ι]

Θεόφιλος ἐδι[δασκειν]

τραγωδῶν

5 [ὕποκριτῆς Θεττα]λός
[ἐπὶ]
[. παιδῶν]
[.] κωμ[. . . ἐχορήγει]

10

Τὸ πρῶτον μέρος τῆς δευτέρας στήλης εἶνε ἡ ἀναγραφή τῶν ἐπὶ τοῦ ἄρχοντος Ἀριστοφῶντος (330 π. χ. Ὀλυμ. 112,3) ἐν τοῖς μεγάλοις Διονυσίοις τελεσθέντων μουσικῶν ἀγῶνων, ὡς τοῦτο ἡμῖν δεικνύει τὸ σφζόμενον ὄνομα τοῦ ἄρχοντος Κηφισοφῶντος τῆς ἐπομένης ἀναγραφῆς· ὁ ἄρχων οὗτος εἶνε ὁ τῆς Ὀλυμπ. 112,4 (Διόδ. Σικελ. 17, 74). Ἐκ τῆς πρώτης ἀναγραφῆς τῆς δευτέρας στήλης τοῦ ἡμετέρου τεμαχίου κυροῦται ἡ γνώμη τοῦ Meineke (Meineke Histor. crit. comic. græcorum p. 434) κατατάξαντος τὸν Θεόφιλον ἐν τοῖς ποιηταῖς τῆς μέσης κωμωδίας τοῦ Φαβρικίου (Bibl. Gr. II p. 500) θεωροῦντος αὐτὸν ὡς ποιητὴν τῆς παλαιᾶς κωμωδίας.

Ὁ χορηγὸς Θηραμένης εἶνε ὁ τῷ 320 π. Χ. Ὀλυμπ. 115,1) ὡς γραμματεὺς ἀναφερόμενος ἐν ἐπιγραφῇ ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Κουμανούδη ἐν Ἀθηναίου τόμ. VI σ. 158 δημοσιευθείση (ἴδ. καὶ Dittenberger Sylloge κτλ. ἀριθ. 337). Ἄγνοοῦμεν ἂν ὀφείλωμεν νὰ ταυτίσωμεν αὐτὸν τῷ ὁμωνύμῳ ἐχθρῷ τοῦ Δημοσθένους, καθ' οὗ γέγραπται ἡ τετάρτη αὐτοῦ ἐπιστολὴ ἢ ἐπιγραφομένη «περὶ τῆς Θηραμένης βλασφημίας».

Τὸ κεκολωβωμένον ὄνομα τοῦ τραγικοῦ ποιητοῦ εἶνε ἀτυχῶς ἀδύνατον μετὰ θετικότητος νὰ συμπληρώσωμεν. Ὡς ὁ Köhler (Mittheilungen d. deutsch. Arch. Instit. 1878 p. 116) ἀμφιβάλλει ἂν ἐν στ. 23 τῆς αὐτόθι ἐν σ. 113 δημοσιευομένης ἐπιγραφῆς τὸ σφζόμενον ΟΚΛΗΞ ὀφείλῃ νὰ συμπληρωθῇ εἰς Τιμοκλέους ἢ Φιλοκλέους¹, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐνταῦθα, διότι τὸ πρὸ τῆς καταλήξεως ΚΛΗΞ κενὸν συμπληροῦσιν ἀκριβῶς τὰ ὀνόματα ἀμφοτέρων τῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τραγικῶν τοῦ Τιμοκλέους καὶ Φιλοκλέους τοῦ νεωτέρου. Καὶ ἐν τῇ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιγραφῇ, ἦν πρῶτος ὁ ἡμέτερος

¹ Ὁ Dittenberger Sylloge ἀριθ. 407 σημ. 14 προτιμᾷ τὸ Φιλοκλέους.

[Θη]ραμένης Κηφισι(εὺς)
ἐχορήγει
[. κ]λῆς ἐδίδασ(κεν)
[ὕποκ]ριτῆς
Ἀθηνόδωρος
Ἐπὶ Κηφισοφῶντος
[Ἴπ]π[οθ]ωντίς παιδῶν

Κουμανούδης ἐν Ἀθηναίου τόμ. VI σ. 476 ἐξέδωκεν καὶ ἦτις ἀνάγεται εἰς τοὺς μουσικοὺς ἀγῶνας τοὺς γενομένους τῇ 109,3-110,1 Ὀλυμ., ἢ κατάληξις ΟΚΛΗΞ εἶνε ἡ τοῦ ὀνόματος τοῦ νικήσαντος τραγικοῦ ποιητοῦ.

Ὁ τραγικὸς ὑποκριτῆς Ἀθηνόδωρος εἶνε λίαν γνωστός. Παρὰ Πλουτάρχῳ ἐν βίῳ Ἀλεξάνδρου 29 (ἴδ. καὶ Ἀθην. 12,538) ἀγωνίζεται οὗτος ἐν τῷ στρατοπέδῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ νικᾷ τὸν ἀντίπαλόν του Θετταλόν. Οἱ δύο οὗτοι εὗρηται ἀνταγωνιζόμενοι καὶ ἐν τῇ προμνημονευθείσῃ ἐπιγραφῇ (Ἀθην. τόμ. VI σ. 476 κ. ἐ.) Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς οὐδόλως ἐδιστάσαμεν τὸ ἐν τῇ πρώτῃ στήλῃ τῆς ἡμετέρας ἐπιγραφῆς ΛΟΞ εἰς Θετταλός νὰ συμπληρώσωμεν.

Τὸ ἡμέτερον τεμάχιον εἶνε συνέχεια τοῦ ἐν C. I. A II 971, ε τεμαχίου, δὲν προσαρμόζεται ὁμοῦς αὐτῷ. Ἐν τῷ τεμαχίῳ ε ἀπαντῶσιν ὁ ἄρχων Ἀριστοφάνης τῆς Ὀλυμ. 112,2 καὶ ὁ ὑποκριτῆς Ἀθηνόδωρος, ὡς συμπληροῖ ὁ Köhler τὸ σφζόμενον ΡΟΞ. Ἀτυχῶς τὸ τεμάχιον ε εἶνε λίαν ἐφθαρμένον, ὥστε ἀδύνατος εἶνε ἢ ἐξ αὐτοῦ συμπλήρωσις τῶν τοῦ ἡμετέρου τεμαχίου ἀναγραφῶν.

Τὸ ἡμέτερον τεμάχιον διαφέρει τῶν πρὸ αὐτοῦ εὑρεθέντων, καθ' ὅτι τὸ ἐχορήγει δις (στηλ. 6'. στ. 2 καὶ 6) εὔρηται ἐν ἰδίᾳ γραμμῇ καὶ τὰ 8 αὐτοῦ γράμματα κατέχουσι θέσιν 9 γραμμάτων τῶν ἄλλων στίχων. Ἐπίσης ἐν ἰδίᾳ γραμμῇ καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὸ ἐχορήγει εἶνε γεγραμμένη καὶ ἡ λέξις ὑποκριτῆς, ἐν ᾗ μέχρι τοῦδε ἐγράφετο συγκεκομμένη καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γραμμῇ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ὑποκριτοῦ.

II

Ἐκεῖ που παρὰ τὴν Θόλον εὑρέθη καὶ τόδε τὸ τεμάχιον λίθου πεντελικοῦ ὕψ. 0,26 πλάτ. 0,28 καὶ πάχ. 0,08 τεθραυσμένον τὴν ἄνω καὶ τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν καὶ ἔχον ὡς ἐξῆς

Ε Ρ Ι
 Ι Α Ξ Τ Α Θ Μ Ι
 Α Π Ο Γ // Υ Λ Μ Α Χ Ε Ρ
 Δ Ρ Ρ Ρ // Π Ρ Ο Ξ Ο Π Ο Ν Ο Ρ Μ Ο Ξ
 5 Ε // Ι Ο Ν Χ Ε Ρ Α Κ Ρ Α Α Ρ Ι Ξ Τ Ε Ρ Α Ξ Ι ,
 Η Η Ι .. Π Δ Δ Δ Ρ Ρ // Ε Π Ι Ξ Τ Α Τ Α Ι Τ Ο Ι Ν Ν Ι Κ Α Ι Ν Τ
 Ε Ο Τ Ι Μ Ο Ξ Χ Ο Λ Α Ρ Λ Ε Υ Ξ Ξ Κ Ο Π Α Ξ Π Ι Θ Ε Υ Ξ Α Ν Τ Ι
 Ο Ξ Δ Ι Ο Λ Ε Ι Τ Ο Ν Ο Ξ Α Χ Α Ρ Ν Ε Υ Ξ Λ Ρ Α Μ Μ Α Τ Ε Υ Ξ //
 Ι Δ Ε Ξ Ε Π Ο Ε Ξ Ε Ν Ξ Τ Α Θ Μ Ο Ν Α Λ Ε Ι Κ Α Θ Ε Κ Α Ξ Τ Ο Ν
 10 Ρ Ι Ξ Τ Ε Ρ Α Α Μ Φ Ι Δ Ε Α Χ Ρ Υ Ξ Ι Δ Ι Α Μ Ι Κ Ρ Α Ε Ι Κ Ο Ξ Ι
 Ρ Ο Ν Α Δ Υ Ο Π Ο Δ Ε Δ Υ Ο : Χ Π Η Η Η Η Δ Δ Δ Ρ Ρ Ρ // Χ Ε Ρ Δ
 Ρ Ο Τ Ε Ρ Ι Ο Ν Χ Ρ Υ Ξ Ι Ο Ν Η Ο Π Ι Ξ Θ Ι Ο Ν Ξ Κ Ε Λ Ε Δ Υ
 Ν // Ι Μ Ο Δ Ε Μ Ο Ξ Ε Π Ο Ε Ξ Ε Ν Ξ Τ Α Θ Μ Ο Ν Α Λ Ε Ι Κ Α
 // Α Ξ Τ Ε Ρ Ε Χ Ε Ρ Α Ρ Ι Ξ Τ Ε Ρ Α Α Μ Φ Ι Δ Ε Α Π Ο Ξ Α
 15 // Χ Ξ Ι Α Α Μ Φ Ι Δ Ε Α Α Κ Ρ Ο Τ Ε Ρ Ι Ο Ν : Χ Χ Χ Π Ρ Ρ
 Ε Λ Ε Δ Υ Ο : Χ Χ Π Η Η Η Η Π Ρ Ρ // Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Τ Α

[ἀκρωτή]ρι[ον]
 [ἐπόεσεν] σταθ[μὸν ἄγει καθ' ἕκαστον]
 // ἀπόπ[τ]υγμα, χεῖρ
 Δ Ρ Ρ Ρ // πρόσωπον, ὄρμος, ὑ[ποδε]
 5 [ρις,] ἀκρωτήριον, χεῖρ ἄκρα ἀριστερά, σ[κέλι]
 [λει δύο,] Η Η Η Η Π Δ Δ Δ Ρ Ρ // ἐπιστάται τοῖν Νίκαιν τ
 [Κλ]εότιμος Χολαργεύς, Σκόπας Πιθεύς, Ἄντι
 [σθένης(;)]ος Διογείτονος Ἀχαρνέως γραμματεὺς //
 [.]ίδης ἐπόεσεν σταθμὸν ἄγει καθ' ἕκαστον
 10 [χεῖρ ἄκρα ἀ]ριστερά, ἀμφιδέα, χρυσίδια μικρὰ εἰκοσι
 πε]ρόνα δύο, πόδε δύο: Χ Π Η Η Η Η Δ Δ Δ Ρ Ρ Ρ // χεῖρ δ
 [εξιὰ,
 ἀκρ]ωτήριον χρυσοῦν ὀπίσθιον, σκέλει δύο
 [ο,
 ν[Τ]ιμόδημος ἐπόεσεν σταθμὸν ἄγει κα
 [θ' ἕκαστον
] ἀστέρε, χεῖρ ἀριστερά, ἀμφιδέα, πούς ἀ
 15 [ριστερός,
 δε]ξιὰ, ἀμφιδέα, ἀκρωτήριον: Χ Χ Χ Π Ρ Ρ
 [σκέ]λει δύο: Χ Χ Π Η Η Η Η Π Ρ Ρ // κεφάλαιον τὰ
 [πάντα

Οἱ ἐν τῷ τεμαχίῳ τούτῳ μνημονευόμενοι ἐπι-
 στάται δὲν εἶνε ἀρχὴ τις ὠρισμένη, ὡς π. γ. οἱ
 ἐπιστάται τοῦ ναοῦ τῆς Βραυρωνίας Ἀρτέμιδος
 (C. I. A. II, 751 κ. ἐ.), ἀλλ' ἐξελέγησαν ἐπίτηδες
 ἵνα παραλάβωσι παρὰ τῶν κατασκευασάντων τεχνι-
 τῶν τὰς δύο Νίκας καὶ τινα ἄλλα, ἀγάλματα ἴσως.
 Τοιοῦτοι ἐπιστάται τρεῖς τὸν ἀριθμὸν, ὡς καὶ παρ'
 ἡμῖν, ἐξεπίτηδες πρὸς ἓνα μόνον ὠρισμένον σκοπὸν
 αἰρεθέντες ἀναφέρονται καὶ ἐν Ἀρχ. Ἐφημ. 1860
 ἀρ. 4108 στ. 84-87 (χειροτονῆσαι δὲ τὸν δῆμον

ἤδη τρεῖς ἄνδρας ἐξ Ἀθηναίων οἵτινες ἐπιμελήσον-
 ται τῆς τε ποιήσεως τῆς εἰκόνης καὶ τῆς ἀναθέσεως)
 καὶ ἐν C. I. A. I, 322 (πρβλ. καὶ C. I. A. II, 403
 καὶ 404). Εἶπομεν ὅτι οἱ ἐπιστάται εἶνε τρεῖς, διότι
 ὁ [.]ος Διογείτονος Ἀχαρνέως εἶνε ὁ γραμ-
 ματεὺς αὐτῶν ὡς ἡ μετὰ τὸ γραμματεὺς κειμένη
 γραμμὴ ἐμφαίνει ὀρθότερον βεβαίως θὰ ἦτο ἡ λέ-
 ξις γραμματεὺς νὰ προηγείτο τοῦ κυρίου ὀνόματος,
 ἀφ' οὗ καὶ τὸ ἐπιστάται προηγείται τῶν τριῶν ἄλλων
 κυρίων ὀνομάτων (πρβλ. καὶ C. I. A. I, 322). Τῶν

τριῶν ἐπιστατῶν ὁ Σκόπας εἶνε πιθανῶς ὁ ἐν C. I. A. I, 40 (Ὀλυμ. 88,1) ἀναφερόμενος.

Ὁ γραμματεὺς [. . .] ος Διογείτορος Ἀχαρνέως εἶνε ἴσως πατὴρ Διογείτορος τοῦ Ἀχαρνέως τοῦ ἐπὶ Εὐθυκλέους ἄρχοντος (Ὀλυμ. 95,3) ταμίου τῶν ἱερῶν χρημάτων (C. I. A. II, 652 καὶ 653).

Οἱ ἀναφερόμενοι δύο τεχνῖται εἶνε μᾶλλον χρυσουργοὶ ἢ ἀγαλματοποιοί, ὡς ὁ ἐν C. I. A. I, 176 Ἀθηνοκλῆς Δημοφῶντος Εὐπυρίδης (πρβλ. καὶ Boeckh: Staats hh. d. Ath. II, p. 228-231).

Αἱ δύο Νίκαι εἶνε βεβαίως ἐκ τῶν χρυσῶν Νικῶν τοῦ Παρθενῶνος (C. I. A. I, 32, Ἀρποκρατίων ἐν λ. ταμίας, Σχολ. Ἀριστοφ. Βατράχ. 720).

Ὀλίγιστα καὶ μόνον τὰ βέβαια συνεπληρώσαμεν, διότι ἀδύνατον εἶνε καθ' ἡμᾶς νὰ ὀρισθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν γραμμάτων ἐκάστου στίχου. Ἐὰν τὸν στ. 16 ἠθέλομεν νὰ συμπληρώσωμεν κατὰ τὸν στ. 24 τοῦ C. I. A. II, 652 ὡς ἐξῆς ἀκρωτήριον χρυσοῦν ὀπί-

σθιον σκέλει δύο κτλ. τότε ἕκαστος στίχος θὰ συνέκειτο ἐκ 55 γραμμάτων.

Τὰ γράμματα εἶνε τῆς πρὸ Εὐκλείδου ἐποχῆς καὶ μετὰ τὸ 436 π. X. ὡς τὸ τετράγραμμον ξ δηλοῖ. Τὸ ἐν στ. 12 χρυσοῦν ἀντὶ χρυσοῦν εὑρηται καὶ ἐν C. I. A. II, 652. Πλημμελήματα πνευματισμοῦ, οἷον ἐν τῇ λέξει ὄρμος (στ. 4) καὶ ὀπίσθιον (στ. 12) εὑρηται καὶ ἐν C. I. A. I, 324. Τὰ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιγραφῇ ἀντικείμενα εὑρηται πάντα ἐν C. I. A. II, 652, πλὴν τοῦ ἐν στ. 4 πρόσωπον, ὅπερ ὁμοῦς εὑρηται ἐν C. I. A. I, 170,8. πρόσωπον ὑπάργυρον κατάχρυσον, καὶ τοῦ ἐν στ. 14 ἀστέρε.

III

Ἐνθα καὶ τὰ ἀνωτέρω δύο εὐρέθη καὶ τὸ ἐξῆς τεμάχιον λίθου πεντελικοῦ πάντοθεν τεθραυσμένου πλὴν τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς καὶ ὕψ. 0,19, πλάτ. 0,30, πάχ. 0,09 ἔχον ὧδε:

N ξ Γ Μ
 ΤΟΥ ΔΥΝ // Ι Ι Ι
 Η ξ Ι Μ ΟΥ ξ Ε Α Υ Ι
 Ι Τ Ι Μ Η Θ Η ξ Ο Ν Τ Α Ι Υ Ρ Ο
 5 Ι Δ Ε Δ Ο Χ Θ Α Ι Τ Ε Ι Β Ο Υ Λ Ε Ι . Ο Υ ξ
 Α Χ Ω ξ Ι Ν // Ρ Ο Ε Δ Ρ Ε Υ Ε Ι Ν Ε Ι ξ Τ Η Ν Π Ρ Ω
 Ψ Χ Ρ Η Μ Α Τ Ι ξ Α Ι Π Ε Ρ Ι Τ Ο Υ Τ Ω Ν Γ Ν Ω Μ Η Ν
 Θ Α Ι Τ Η ξ Β Ο Υ Λ Η ξ Ε Ι ξ Τ Ο Ν Δ Η Μ Ο Ν Ο Τ Ι Δ Ο
 10 Γ Λ Ε Ι Ε Π Α Ι Ν Ε ξ Α Ι Μ Ε Ν Π Υ Θ Ω Ν Α Δ Η Μ Ε Ο Υ
 Α Ι ξ Τ Ε Φ Α Ν Ω ξ Α Ι Α Υ Τ Ο Ν Χ Ρ Υ ξ Ω Ι ξ Τ Ε Φ Α
 Ν Ο Μ Ο Ν Ε Υ Ν Ο Ι Α ξ Ε Ν Ε Κ Α Κ Α Ι Φ Ι Λ Ο Τ Ι
 Ψ Λ Η Ν Κ Α Ι Τ Ο Ν Δ Η Μ Ο Ν Ε Ι Ν Α Ι
 Ψ ξ Ε Γ Γ Ο Ν Ο Υ ξ Α Υ Τ Ο Υ Κ
 15 Λ Η ξ Κ Α Ι Δ Η Μ Ο Υ Κ Α Ι
 Γ Ρ Α Ψ Α Ι Δ Ε Τ Ο Δ Ε
 Η Μ Ο Υ Ε Ν ξ Τ Η
 Γ Ι Ε Ι ξ Δ Φ
 Π Ι

συμπληρούμενον ὡς ἐξῆς:

νσμ

[αύ] τοῦ δύν[αμιν. Ὅπως οὖν καὶ οἱ ἄλλοι παρέχουσιν]

[χρ]ησίμους ἑαυ[τοὺς φιλοτιμῶνται (:) εἰδότες ὅ]

[τι] τιμηθήσονται ὑπὸ [τῶν Ἀθηναίων ἀγαθῆ τύχ]

- 5 [η] δεδόχθαι τῇ βουλῇ [τ]οῦ[ς] προέδρους οἱ ἄν [λ]
 ἄχωσιν [π]ροεδρεύειν εἰς τὴν πρῶ[την] ἐκκλησίαν
 [ν] χρηματίσαι περὶ τούτων, γνώμην [δὲ] ξυμβάλλε
 [σ]θαι τῆς βουλῆς εἰς τὸν δῆμον ὅτι δο[κεῖ] τῇ βο
 [υ]λῇ ἐπαινεῖσαι μὲν Πύθωνα Δημέου [. κ]
- 10 αἱ στεφανῶσαι αὐτὸν χρυσῶ στεφάν[ω] κατὰ τὸ
 [ν] νόμον εὐνοίας ἕνεκα καὶ φιλοτι[μίας] τῆς πρὸ
 [ς] τὴν βου]λὴν καὶ τὸν δῆμον· εἶναι [δὲ] αὐτὸν Ἄθην
 [αἶον καὶ τοῦ]ς ἐγγόνους αὐτοῦ κ[αὶ] εἶναι αὐτῶ
 [γράφασθαι φυ]λῆς καὶ δήμου καὶ [φρατρίας] ἧς ἄν
 15 [βούληται· ἀνα]γράψαι δὲ τόδε [τὸ ψήφισμα τὸν γρ]
 [αμματέα τοῦ δ]ήμου ἐν στή[λῃ] λιθίνῃ καὶ στή[λ]
 [αι ἐν ἀκροπόλει]· εἰς δ[ὲ] τὴν ἀναγραφὴν τῆς στή[λ]
 [ης μερίσαι τοὺς ἐ]πι [τῇ] διοικήσει ΔΔ (;) δραχμᾶς

Τὸ τεμάχιον τοῦτο εἶνε προβούλευμα, δι' οὗ προ-
 τείνεται νὰ ἐπαινεθῇ μὲν καὶ στεφανωθῇ Πύθων ὁ
 Δημέου, νὰ ἀπονεμηθῇ δὲ αὐτῶ καὶ τοῖς ἐγγόνους
 αὐτοῦ τὸ δικαίωμα τοῦ πολίτου Ἀθηναίου. Ὁ Πύ-
 θων οὗτος, οὗ τὸ ἐθνικὸν δὲν δυνάμεθα νὰ συμπλη-
 ρώσωμεν (τὸ Πλαταιέα πληροῦ ἀκριβῶς τὸν κενὸν
 χῶρον), εἶνε ἡμῖν ἄλλοθεν ἄγνωστος. Ἡ ἐπιγραφὴ

αὕτη ἀνακτέα περὶ τὸ τέλος τοῦ 4 αἰῶνος ἢ τὰς
 ἀρχὰς τοῦ 3 ὡς δηλοῦσι αἱ λέξεις τοὺς ἐπὶ τῇ διοι-
 κήσει (ἴδ. Reinach: *Traité d'épigraphie grecque*
 p. 315).

Ἐν Ἀθήναις, κατὰ Μάϊον τοῦ 1887.

ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΑΓΑΛΜΑΤΙΟΝ ΑΘΗΝΑΣ ΕΞ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

(Πίναξ 4).

Τὸ ἐν τῷ πίνακι 4 δημοσιευόμενον χαλκοῦν εἰ-
 δώλιον τῆς Ἀθηνᾶς εἶνε ἐν τῶν τελευταίων εὐρη-
 μάτων τῶν ἐν Ἀκροπόλει ἀνασκαφῶν. Ἀνευρέθη
 κατὰ τὸ βόρειον τεῖχος ἀκριβῶς ἔναντι τῆς βορείου
 τοῦ Ἐρεγθείου εισόδου εἰς βάθος 2 1/2 μέτρων ὑπὸ
 σπόνδυλον κίονος ἐντετειγισμένον. Πλησίον τούτου
 ἀνευρέθη καὶ ἀρχαῖκόν ἄγαλμα λίθινον γυναικός,
 ὅμοιον, ὡς πρὸς τὸν τύπον, τοῖς πέρυσιν ἀνευρε-
 θεῖσι. Τὸ ἀγαλμάτιον τοῦτο, ὅπερ, μὴ ἀφορώντες
 εἰς τὸ ὀλοτελές τῆς μορφῆς, προσφορώτερον θὰ
 ἀπεκαλοῦμεν «διπλοῦν ἀνάγλυφον», ἀποτελεῖται
 ἐκ δύο λεπτῶν χαλκίνων πλακῶν, ὧν ἑκάστη, ἰδίᾳ
 εἰργασμένη οὔσα καὶ σφυρήλατος, εἰκονίζει οἰονεῖ
 ἐν ἀναγλύφῳ, τὴν ἐν καταγραφῇ τῆς Ἀθηνᾶς μορ-
 φήν. Αἱ δύο ἀναγεγλυμμέναί πλάκες αὗται, κεκολλ-
 ημέναι οὔσαι καὶ διὰ λεπτῶν ἤλων ἐνιαχοῦ συν-

δεδεμέναι, συναποτελοῦσιν ὀλοτελές εἶδωλον, αὐ-
 τὴν τὴν Ἀθηνᾶν ὀλόκληρον καὶ ὁρατὴν ἐκατέρω-
 θεν αὐτοτελῶς. Ἡ κατασκευὴ τοῦ ἀγαλματίου
 τούτου εἶνε, ὅσον ἡμῖν γνωστόν, πρωτοφανής· εἶνε
 ὅμως διδακτικὴ διὰ τὸν τρόπον καθ' ὃν ἡ τοῦ σώ-
 ματος παράστασις βαθμηδὸν ἀπετελέσθη μονομε-
 ρῶς καὶ αὐτοτελῶς. Ἡ καταγραφὴν ἐν ἀναγλύφῳ
 ἀπεικόνισις τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, ἢ πρόχειρον
 καὶ κοινὸν πρότυπον ἔχουσα τὴν ἐπὶ ἀγγείων γρα-
 πτὴν παράστασιν τῆς ἀνθρωπίνης μορφῆς, ὡφελε
 πρωϊαίτερον ν' ἀναπτυχθῇ καὶ τελειότερον νὰ ἐξα-
 σκηθῇ ἢ ἡ κυρίως ἀγαλματοποιία. Ἡ σύγκρισις
 τοῦ ἀναγεγλυμμένου, οὔτως εἰπεῖν, εἰδωλίου τού-
 του τῆς Ἀθηνᾶς πρὸς ἕτερα τῆς Ἀκροπόλεως
 χαλκᾶ ἀγαλμάτια τῆς αὐτῆς χρονικῆς περιόδου,
 ἀλλὰ κατὰ τὸν συνήθη τρόπον πεποιημένα, φανε-

ΜΝΗΜΕΙΑ ΑΡΧΑΪΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

(Πίν. 1 και 2).

Ὁ ἐν τῷ 1^ῳ πίνακι ἀπεικονιζόμενος κορμὸς ἀγάλματος, εὐρεθεὶς ἐν Ἀθήναις πρὸς βορρᾶν τοῦ Ὀρφανοτροφείου Χατζηκώστα ἀπόκειται νῦν ἐν τῷ κεντρικῷ Μουσείῳ φέρων ἀριθ. 4217 τοῦ Εὐρετηρίου τῆς Ἀρχαιολ. Ἐταιρίας· πλὴν τοῦ κορμοῦ δὲ εὐρέθησαν καὶ οἱ πόδες τοῦ ἀγάλματος, θραύσματά τινά τῆς κόμης καὶ ἐλάχιστον μέρος τοῦ προσώπου. Τὸ ἔργον τοῦτο εἶνε τὸ μόνον ἐξ Ἀθηνῶν γνωστὸν παράδειγμα τῆς τάξεως τῶν ἀγαλμάτων γυμνῆς νεανικῆς μορφῆς, ἣτις πυκνοτέρα ὁσημέραι καθίσταται, νέων ἐκάστοτε εὐρισκομένων ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ἔργων τοῦ εἶδους τούτου. Τὰ μνημεῖα ταῦτα ὠνομάζοντο κοινῶς ἄλλοτε ἀγάλματα Ἀπόλλωνος, σήμερον ὅμως οὐδεμία πλέον ἀμφισβήτησις ὑπάρχει, ὅτι ὁ τύπος οὗτος δὲν ἦτο ἴδιος μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς παραστάσεως, ἀλλ' ὀρίζεται μᾶλλον ἢ σημασία ἐκάστου ἀγάλματος καὶ ἐκ τοῦ χώρου ἐν ᾧ ἐκάστοτε ἔργον τι τοῦ τύπου τούτου εὐρίσκεται. Ἐκ τοῦ τύπου δὲ τῆς εὐρέσεως τοῦ ἐν τῷ δε τῷ πίνακι ἀπεικονιζομένου ἀγάλματος φαίνεται πιθανώτερον ὅτι τοῦτο ἦτο νεκρικὸν τι μνημεῖον.

Ἀποβλέποντές τινες εἰς τὸν κοινὸν τύπον, τὸν ὁποῖον δεικνύουσι πάντα ταῦτα τὰ ἀγάλματα γυμνῆς νεανικῆς μορφῆς ἐνόμισαν, ὅτι ὑπόκειται τοῖς ἔργοις τούτοις κοινὸν ὑπόδειγμα, καὶ τοῦτο ἐκ ξύλου πεπονημένον, καὶ ὅτι δημιουργοὶ τοῦ ἀρχικοῦ τούτου τύπου καὶ ὑποδείγματος ἦσαν οἱ ἀνδριαντοποιοὶ Δίπποιος καὶ Σκύλλης, οἵτινες ἐκ Κρήτης εἰσήγαγον αὐτὸ εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα (Furtwängler, *Archaische Jünglingsstatue*. *Arch. Zeitung* 1882). Τοῦτο δὲ φαίνονται παραδεχόμενοι καὶ πάντες σχεδὸν οἱ περὶ τὴν ἀρχαιολογίαν ἀσχολούμενοι. Ἀληθὲς εἶνε, ὅτι ἡ γνώμη αὕτη φαίνεται τὰ μάλιστα πιθανή καὶ εὐαρμοστοῦσα πρὸς ὅσα ἡμεῖς περὶ τῶν ἀρχαίων τούτων τεχνιτῶν γινώσκωμεν, δύναται ὅμως νὰ ἀμφισβητήσῃ τις εὐλόγως τὴν ὀρθότητα τῆς γνώμης ταύτης, ὅταν τις ἀποβλέψῃ εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἔργων τοῦ τύπου

τούτου, ἅτινα καθ' ἅπασαν σχεδὸν τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα διαδεδομένα, εἶνε ὅμως τὰ πολλὰ τοῦλάχιστον τούτων χρόνων οὐχὶ πολὺ νεωτέρων τῆς κοινῶς παραδεδεγμένης ἡλικίας τῶν ἐκ Κρήτης τεχνιτῶν. Βέβαιον εἶνε, ὅτι τινὰ τῶν ἀγαλμάτων τούτων καὶ μάλιστα τῶν ἀρχαιοτάτων, ὡς τὰ ἐξ Ὀρχομενοῦ δεικνύουσιν ἀπειρίαν ἔτι τῆς λιθογλυφικῆς ἐργασίας καὶ πρωτοουργὸν ὅλως τέχνην, ἔνεκα τούτου θὰ ἠδυνάμεθα ἴσως μετὰ βεβαιότητος νὰ ἀναφέρωμεν τὴν ἀρχὴν τοῦ τύπου τούτου εἰς ὑπόδειγμά τι ἐκ ξύλου πεπονημένον ὑπὸ Διπποῖου καὶ Σκύλλιδος ἂν ἐν περιορισμένῳ τινὶ χώρῳ εὐρίσκοντο τοιαῦτα ἔργα, σχεδὸν ὄντα σύγχρονα τῆς ἐν Ἑλλάδι διαμονῆς τῶν ἐκ Κρήτης ἀνδριαντοποιῶν. Τὸ ἐξ Ἀττικῆς ὅμως ἀγαλμα, ἐν καὶ τοῦτο τῶν ἀρχαιοτάτων τοῦ τύπου, ἀναγόμενον πάντως εἰς αὐτὴν τὴν πρώτην πεντηκονταετηρίδα τοῦ ἔκτου αἰῶνος δεικνύει ἤδη τρόπον ἐργασίας τυπικῶς ὠρισμένον· τοῦτο δὲ εἶνε ἀποτέλεσμα τέχνης ἀπὸ πολλῶν χρόνων ἀσκουμένης, ἡ ὁποία δύναται νὰ ἔχῃ τὴν ἀρχὴν αὐτῆς καὶ εἰς χρόνους ἀρχαιότερους ἢ καθ' οὓς διέτριψαν ἐν Ἑλλάδι ὁ Δίπποιος καὶ ὁ Σκύλλης. Γινώσκωμεν δ' ἄλλως καὶ ἐξ ἀρχαίας μαρτυρίας, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι οἱ ἐπὶ Σόλωνος ἤδη, τιμῶντες τὴν μνήμην τῶν νεκρῶν, ἐκόσμουσαν τοὺς τάφους αὐτῶν ἐγείροντες ὄχι μόνον στήλας ἀλλὰ καὶ μνημεῖα, ἅτινα πάντως τὸν αὐτὸν τύπον εἶχον καὶ τὰ εἰς ἡμᾶς σωζόμενα ἀγάλματα γυμνῆς νεανικῆς μορφῆς.

Δὲν ἔχει τι τὸ παράδοξον οὐδὲ ἀπίθανον ἡ γνώμη, ὅτι ὁ τύπος τῶν ἀγαλμάτων τούτων ὁρμάται ἐκ Κρήτης, ἀμφισβητήσιμος ὅμως εἶνε ἡ γνώμη, ὅτι οἱ δημιουργοὶ τοῦ τύπου οἱ εἰσαγαγόντες αὐτὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἦσαν οἱ δύο περίφημοι τῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης ἀνδριαντοποιοὶ Κρητῆς Δίπποιος καὶ Σκύλλης. Τότε δὲ μόνον δυνάμεθα μετὰ μείζονος πιθανότητος νὰ ἀναφέρωμεν τὴν ἀρχὴν τοῦ τύπου εἰς αὐτούς, ὅταν ἀποδειχθῇ ὀρθὴ ἡ παρατήρησις ἡ γενομένη ὑπὸ τοῦ Roberti ἐν τῷ τελευταίῳ αὐτοῦ βιβλίῳ, τῷ μετὰ πολλῆς εὐφυΐας ἅμα δὲ καὶ σοφίας

γεγραμμένῳ (Archäologische Märchen), ἢ παρατήρησις, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ Πλινίου ὀριζομένη χρονολογία τῶν Κρητῶν, τὴν ὁποίαν καὶ πάντες σχεδὸν οἱ καθ' ἡμᾶς ἀρχαιολόγοι ἀποδέχονται, δὲν ἔχει ἀπόλυτον καὶ ἀναμφισβήτητον κύρος, ἀλλ' ἐξαρτᾶται μᾶλλον ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἡλικίας αὐτῶν ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως, ἣν ἕκαστος ἀποδίδει εἰς τὴν πρώτην πηγὴν καὶ ἐκ τοῦ τρόπου καθ' ὃν αὐτὴν ἐρμηνεύει ὅτι δηλ. δύναται τις, ἄλλως τὴν πηγὴν ἐρμηνεύων, νὰ φρονῇ εὐλόγως ὅτι οἱ Κρητῆτες Δίποιος καὶ Σκύλλης ἐγένοντο καὶ ἤκμασαν ἐπὶ τοῦ ἐβδόμου αἰῶνος ἢ καὶ πολὺ πρότερον.

Τὰ ἀγάλματα δὲ ταῦτα γυμνῆς νεανικῆς μορφῆς, ἔχοντα κοινὸν τὸν τύπον καὶ τὸ καθόλου σχῆμα, διαφέρουσιν ὁμοίως ἀλλήλων κατὰ τὴν ἐργασίαν τὴν ἐπὶ μέρους. Ὁ Furtwängler ἐξ ὀρθῆς παρατηρήσεως ὁρμώμενος διέκρινε δύο εἶδη. Τὸ μὲν ἐν εἶδος ἀποτελοῦσι τὰ ἀγάλματα ἐκεῖνα, ἅτινα ἐκ τῆς ἐργασίας αὐτῶν φαίνονται συγγενέστερα τῷ ἐκ Θήρας, τὸ δ' ἕτερον τὰ τῷ ἐξ Ὀρχομενοῦ ὁμοιότερα (Furtwängler ἔ. ἀ.).

Τὸ ἐξ Ἀττικῆς ὁμοίως τοῦτο ἄγαλμα εἰς οὐδετέρων τῶν τάξεων τούτων ἀκριβῶς ὑπάγεται, ἔχον ἄλλα μὲν τοῦ σώματος μέρη διάφορα τῷ Ὀρχομενίῳ, ἄλλα δὲ ἀνόμοια τῷ ἐκ Θήρας καὶ τῷ Τενατικῷ· αἱ παραλλαγὴ δὲ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ εἶνε μείζονες καὶ καταφανέστεραι ἢ αἱ πρὸς ἄλληλα διαφοραὶ τῶν ἄλλων ἀγαλμάτων τοῦ αὐτοῦ τύπου. Συγκρίνοντες δὲ τοῦτο πρὸς τὰ λοιπὰ καὶ μάλιστα τὰ σπουδαιότερα καὶ γνωστότερα τοῦ τύπου, λέγω δὲ τὸ ἐξ Ὀρχομενοῦ καὶ τὸ ἐν τῷ Βρετ. Μουσεῖῳ (Arch. Zeitung 1882, π. 4) τὸ ἐκ Θήρας καὶ τὸ ἐκ Τενέας, εὐρίσκομεν ὅτι ὄχι μόνον κατὰ τὴν ἐπὶ μέρους ἐργασίαν παραλλάσσει αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ σώματος διαφορὸν πῶς ἔχει. Τὰ πλάγια δὲ μέρη τοῦ σώματος αὐτοῦ δὲν ἀποτελοῦσι, ὅπως τὰ τῶν λοιπῶν ἀγαλμάτων τοῦ αὐτοῦ τύπου, συναφές τι περίγραμμα μετὰ τῶν ἔμπροσθεν μερῶν τοῦ σώματος σχηματίζοντα οὕτω στρογγύλον τὸν κορμόν, ἀλλ' ἔχουσιν ἰδίαν εὐρείαν ἐπιφανείαν καὶ ἴδιον περίγραμμα σχεδὸν τετραγωνικόν¹. Αὐτὸς δὲ ὁ κορμὸς στερεῖται τῆς κατὰ τὴν

¹ Τοιοῦτόν τι γινώρισμα ἔχει καὶ ὁ ἐκ Μαγνησίας κορμὸς (Brunn, Mittheil. d. d. Inst. 1883, σ. 89, π. 5), κατὰ τὰ ἄλλα ὁμοίως εἶνε πάντῃ διάφορος τοῦ ἀττικοῦ.

ὄσφυν ἐκείνης συστολῆς τοῦ σώματος, τὴν ὁποίαν εἰς ὑπερβολὴν πάντα σχεδὸν τὰ ἄλλα ὁμοία αὐτῷ ἔργα δεικνύουσι· διαφοροὶ δὲ εἶνε καὶ αἱ ἀναλογίαι τοῦ σώματος. Πάντα τοῦ τύπου τούτου τὰ ἀγάλματα ἔχουσιν εὐρὺ τὸ στήθος, τὸ τοῦ ἀττικοῦ ὁμοίως εἶνε κατ' ἀναλογίαν μείζον καὶ εὐρύτερον, ἔχον τὸν σχεδὸν πλάτος κατὰ τοὺς ὤμους ὅσον ὁ ὄλος κορμὸς ἀπὸ τῆς κλειδώσεως μέχρι τῶν αἰδοίων ὕψος. Πλὴν τούτου δὲ ἡ μὲν τῶν ἄλλων ἀγαλμάτων τοῦ τύπου τούτου κατασκευὴ τοῦ στήθους καὶ αὐτοῦ ἔτι τοῦ ἐκ Τενέας εἶνε ἀδροτέρα καὶ μᾶλλον συμπαγῆς, τὸ τοῦ ἀττικοῦ δὲ τούτου ἔργου εἶνε παχύτερον καὶ ἀπαλώτερον ἅμα δὲ καὶ στρογγυλότερον ἐξεργασμένον· οἱ μαστοὶ δὲ ἐπικάθηνται ἐπὶ τοῦ στήθους ὡς εὐρυμερεῖς ὄγκοι σαρκῆς, ἀποτόμως διοριζόμενοι ἀπὸ τοῦ λοιποῦ κορμοῦ διὰ τινος ἀυστηροῦ μὲν ὀρθοῦ ὁμοίως ἐν τῷ γενικῷ σχήματι περιγράμματα. Τὸ ὑπὸ τοὺς μαστοὺς δὲ μέρος τοῦ κορμοῦ εἶνε μικρότερον καὶ λεπτότερον κατ' ἀναλογίαν κατεσκευασμένον¹, ἕνεκα τούτου δὲ δεικνύουσι τὰ μέρη τοῦ κορμοῦ τούτου ἐν ταῖς καθόλου αὐτοῦ ἀναλογίαις ὀλιγωτέραν ὀργανικὴν πρὸς ἄλληλα σχέσιν ἢ τὰ μέρη τοῦ Τενατικοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐκ Θήρας ἀγάλματος. Ἐν τῷ σχηματισμῷ ὁμοίως τῶν καθ' ἕκαστον παρατηρεῖται πλὴν τῶν ἄλλων παραλλαγῶν καὶ μείζων τις ἀκρίβεια τῆς ἐργασίας. Τοῦ ἐκ Θήρας καὶ τοῦ ἐκ Τενέας ἀγάλματος ἀμυδρῶς πῶς μόνον ὑποτυποῦνται τὰ γενικώτερα τοῦ κορμοῦ μέρη, τοῦ ἀττικοῦ ὁμοίως ἀγάλματος διακρίνεται σαφῶς ὁ θώραξ τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ κορμοῦ, περιγραφόμενος ὑπὸ δύο γραμμῶν, αἵτινες συνάπτονται εἰς μίαν γωνίαν. Καὶ κατὰ τοῦτο φαίνεται τὸ ἄγαλμα συγγενέστερόν πῶς τῷ ἐν τῷ Βρετ. Μουσεῖῳ βιωτικῷ (Arch. Zeitung 1882 π. 4). Αἱ γραμμαὶ αὗται εἶνε τυπικώταται καὶ ὅλως κατὰ μηχανικὴν συνήθειαν, ἐλέγχουσιν ὁμοίως ὅπως ὅποτε ὀρθὴν τινὰ αἰσθησιν τοῦ ἐσωτερικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τῆς διαρθρώσεως τῶν γενικωτέρων μερῶν τοῦ σώματος· ἢ ἀπὸ τῆς γωνίας δὲ ταύτης μέχρι τοῦ ὀμφαλοῦ εὐθεῖα γραμμὴ καὶ αἱ τρεῖς ἄνωθεν αὐτοῦ μικραὶ ὀριζόντιοι καὶ παράλληλοι γραμμαὶ, αἱ τὰς πτυχὰς τῆς σαρκῆς ὑποδη-

¹ Ἡ μεγάλη αὕτη διαφορὰ τοῦ κάτω μέρους τοῦ κορμοῦ πρὸς τὸ στήθος δὲν δηλοῦται ἀρκούντως ἐν τῇ εἰκόνι διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς ἀναγκαίας φωτισιάσεως.

λοῦσαι, ἐμφαίνουσι καὶ νέαν ἀρετὴν τοῦ τεχνίτου ξένην τῶν τεχνιτῶν τῶν ἄλλων ἔργων τοῦ αὐτοῦ τύπου· ὅτι δηλ. οὗτος ἔχει ὄχι μόνον γνῶσιν τοῦ σχετικοῦ σχήματος τῆς ἐσωτερικῆς κατασκευῆς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος καὶ τῆς γενικῆς αὐτοῦ διαρθρώσεως, παριστῶν αὐτὸ κατὰ ὠρισμένον καὶ κανονικόν τινα τρόπον ἐργασίας (Stilisierung), ἀλλὰ δεικνύει καὶ σπουδὴν εἰμὴ πρὸς φυσικὴν παράστασιν τῆς σαρκὸς πάντως ὅμως πρὸς ὑποδήλωσιν τῶν μερῶν ἐκείνων, ἅτινα εἶνε ἴδια τῆς τῆς σαρκὸς φύσεως. Ἐνεκα τῆς ἀρχῆς δὲ ταύτης τοῦ τεχνίτου πάντα τὰ μέρη τοῦ ἀττικοῦ ἀγάλματος φαίνονται ἀπαλώτερα εἶνε δὲ καὶ εὐσαρκότερα καὶ εὐρυμερέστερα, ἐν ᾧ τὰ προμνημονευθέντα ἀγάλματα δεικνύουσι κατασκευὴν τοῦ σώματος ἰσχυρότεραν, ἀλλὰ καὶ πυκνοτέρα, ἀδροτέρα καὶ μᾶλλον συγκεκροτημένην. Τὴν αὐτὴν δὲ ἀντίληψιν καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον παραστάσεως τοῦ σώματος παρατηροῦμεν ὄχι μόνον ἐν τῷ σχηματισμῷ τοῦ στήθους ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ κατασκευῇ τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ σώματος.

Τῆς κοιλίας ὄχι μόνον τὸ γενικὸν σχῆμα, ὃν κανονικώτερον καὶ στρογγυλότερον ἐνταῦθα, ὑποτυποῦται, ἀλλὰ καὶ ἡ φύσις τοῦ μέρους τούτου τοῦ σώματος, τὸ ἀπαλὸν καὶ σαρκῶδες, μᾶλλον ἐν τῷδε τῷ ἀγάλματι καταφαίνεται. Τὸ περίγραμμά δὲ τὸ ὁποῖον διορίζει τὴν κοιλίαν ἀπὸ τῶν ἰσχιῶν, δηλοῦται ἐνταῦθα πλαστικώτερον ἔχει δὲ καὶ τὰς γραμμὰς ὀλιγώτερον ὀρθίας ἢ τὰ ἀνάλογα μέρη τῶν προμνημονευθέντων ἀγαλμάτων. Οἱ δὲ ὄμοι δὲν ἔχουσι τὸ ἀνεσταλμένον καὶ γωνιωδὲς τοῦ ἐξ Ὀρχομενοῦ καὶ τοῦ ἐν τῷ Βρετ. Μουσεῖῳ ἐτέρου βοιωτικοῦ ἀγάλματος, ἀλλ' ἀποκλίνουσιν ἡρέμα σχηματίζοντες τὸ περίγραμμά μᾶλλον στρογγύλον καὶ ὁμαλὸν τοῦ περιγράματος τῶν ὄμων καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐκ Θήρας καὶ τοῦ ἐκ Τενέας ἀγάλματος. Τὸ μέρος δὲ ὅπου ὁ κορμὸς μετὰ τῶν ἄνω ἄκρων τοῦ σώματος συνάπτεται εἶνε ὀρθότερον καὶ ὀργανικώτερον διηρθρωμένον ἢ τὰ οἰκεῖα μέρη τῶν προμνημονευθέντων ἀγαλμάτων καὶ τὰ ἐπὶ τούτου δὲ μέρη τῆς σαρκὸς δὲν εἶνε παντελῶς παρημελημένα ἐν τῇ ἐργασίᾳ τοῦ ἀγάλματος τοῦδε· αἱ δὲ κλειδὲς αὐτῶν δὲν εἶναι ὀριζόντιοι ὅπως αἱ τοῦ ἐκ Θήρας καὶ τοῦ ἐκ Τενέας ἀγάλματος, ἀλλὰ σχηματίζονται ἐπικλινεῖς. Ἐκ τῆς θεωρήσεως δὲ τοῦ ἐξ Ἀθηναίων ἀγάλ-

ματος καταφαίνεται, ὅτι τοῦτο εἶνε πάντῃ διάφορον τῶν δύο προμνημονευθέντων, καὶ ὄχι παντελῶς ὅμοιον τῷ ἐξ Ὀρχομενοῦ καὶ τῷ ἐν τῷ Βρετ. Μουσεῖῳ ἐτέρῳ βοιωτικῷ. Ἐξ ὅλων τῶν ἀγαλμάτων τοῦ τύπου τούτου δύο μόνον γινώσκω, ἅτινα εἶνε κατασκευασμένα κατὰ τὰς αὐτὰς ἀρχὰς καὶ δεικνύουσιν ὅμοιαν ἀντίληψιν τῆς κατασκευῆς καὶ παραστάσεως τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος· εἶνε δὲ ταῦτα τὰ ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ Πύρου ἐν τῷ κεντρικῷ Μουσεῖῳ εὐρισκόμενα ὑπ' ἀριθ. 365 καὶ 366. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν εἶνε πολὺ μεταγενέστερον τοῦ ἀττικοῦ, ἰκανὴν ἐπίδοσιν καὶ ἀκρίβειαν τῆς τέχνης δεικνύον, ἐκεῖνο δὲ, νεώτερόν πως καὶ αὐτὸ τοῦ ἀθηναϊκοῦ παραδείγματος, ἔχει ἔτι πάντα τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ ἐντελέστερα ὅμως. Ἡ ὁμοιότης δὲ τοῦ βοιωτικοῦ τούτου ἀγάλματος πρὸς τὸ ἀττικὸν δὲν ἔχει τι τὸ παράδοξον, διότι καὶ ἄλλα τεκμήρια ἔχομεν τῆς ῥοπῆς ἣν ἔσχον τὰ ἐν Ἀττικῇ ἐργαστήρια εἰς τὴν ἐν Βοιωτίᾳ τέχνην.

Τὰ ἔργα δὲ ἅτινα ὁμοιότατα κατὰ τὴν τέχνην τῷ ἐν τῷδε τῷ πίνακι ἀπεικονιζόμενῳ φαίνονται, εὐρίσκομεν ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ Ἀττικῇ, εἶνε ὅμως ταῦτα οὐχὶ τοῦ αὐτοῦ τύπου τῆς παραστάσεως. Ἐν δὲ τούτων εἶνε καὶ τὸ σωζόμενον μέρος ἀγάλματος ἰππέως τὸ ἐν τῷ 2^ῳ πίνακι ἀπεικονιζόμενον¹. Τὸ ἀγαλμα τοῦτο τοῦ ἰππέως, ἀποκείμενον νῦν ἐν τῷ Μουσεῖῳ τῆς Ἀκροπόλεως, εὐρέθη ἐν ταῖς τελευταίαις ἀνασκαφαῖς τῆς Ἀκροπόλεως μετὰ τινῶν κεφαλῶν, κορμῶν ἵππων καὶ διαφόρων ἄλλων μερῶν τοῦ αὐτοῦ ἢ καὶ ὁμοίων συμπλεγμάτων. Δὲν ἐνομίσαμεν δὲ περιττὸν νὰ συναπεικονίσωμεν καὶ τὴν ἐτέραν τῶν εὐρεθειῶν κεφαλῶν ἵππου. Τὰ ἀγάλματα ταῦτα ἦσαν ἰδρυμένα ἐν τῇ Ἀκροπόλει ὡς ἀναθήματα ἴσως ἰδιωτῶν διὰ τινὰ νίκην αὐτῶν ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἢ δι' ἄλλην τινὰ ἀφορμὴν. Ἔργα τῆς αὐτῆς παραστάσεως ἦσαν καὶ πρότερον ἡμῖν γνωστά. Ὅμοίου συμπλέγματος μέρος ἦτο καὶ τὸ ἐν Βάρῃ τῆς Ἀττικῆς σωζόμενον καὶ ὑπὸ τοῦ Löschke δημοσιευθὲν (Mittheil. 1879 πίν. 3) καὶ τὸ ἐν Δήλῳ ὑπὸ Furtwängler μνημονευόμενον (Arch. Zeitung 1882, von Delos). Τὰ δύο ὅμως ταῦτα ἔργα κατ' οὐδὲν συμβάλλονται ἐνταῦθα,

¹ Τὸν κορμὸν τοῦ ἰππέως ἀπεικονίσασμεν ἐνταῦθα καὶ ἴδια, συγχοληθέντα δὲ, καὶ μετὰ τοῦ σωζομένου μέρους τοῦ κορμοῦ τοῦ ἵππου.

διότι οὐδὲν ἄλλο τοῦ ἰππέως σώζεται ἢ μόνον τὰ σκέλη αὐτοῦ προσκεκολλημένα τῷ ἵππῳ.

Καὶ ἐξ ἀπλῆς παραθεωρήσεως αὐτῶν τῶν εἰκότων γίνεται φανερόν ὅτι τὸ ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως ἀγάλμα τοῦ ἰππέως¹ εἶνε ὁμοιότατα εἰργασμένον τῷ ἐν τῷ 1^ο πίνακι κορμῷ.

Ὅχι μόνον τὸ καθόλου περίγραμμα ἔχουσι κοινόν, ἀλλὰ καὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ σώματος καὶ τὸν τρόπον τῆς συναρμογῆς καὶ συνδέσεως τῶν μερῶν αὐτοῦ πρὸς ἄλληλα. Εἶνε ὅμως ὁ τοῦ ἰππέως κορμὸς νεώτερός πως ἴσως τοῦ ἐν τῷ 1^ο πίνακι κορμοῦ ἀγάλματος δεικνύων μικρόν τι βῆμα προόδου καὶ ἐπιδόσεως τῆς αὐτῆς τέχνης. Ἐνεκα τούτου καὶ ἀνωμαλῖαι τινὲς καὶ τραχύτητες τοῦ ἐν τῷ 1^ο πίνακι κορμοῦ δὲν ὑπάρχουσιν ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ. Οἱ περιττοὶ ὄγκοι τῆς σαρκὸς ἐξηφανίσθησαν καὶ οὕτω κατέστη μετριωτέρα ἢ κατασκευὴ τοῦ στήθους τοῦ ἰππέως· αἱ δὲ ἀναλογίαι τοῦ σώματος αὐτοῦ εἶνε κανονικώτεραι καὶ ἀρμονικωτέρα ἢ πρὸς ἄλληλα σύνθεσις τῶν μερῶν αὐτοῦ. Τὸ περίγραμμα δὲ τοῦ θώρακος δὲν συνάπτεται εἰς γωνίαν ἀλλ' εἶνε κυκλωτερές πως ἐνταῦθα, μᾶλλον κατὰ φύσιν ἀπεικασμένον, μείζονα δὲ διάπλασιν δεικνύει καὶ ἡ κοιλία καὶ τὰ ἄλλα τοῦ σώματος μέρη, μάλιστα δὲ τὰ σκέλη, ἢ ἐργασία τῶν ὁποίων δεικνύει καὶ σπουδὴν μεγάλην πρὸς μερικωτέραν (Detail) διάπλασιν τῆς σαρκὸς. Τοῦτο δὲ παρατηροῦμεν καὶ ἐν τῇ ἐργασίᾳ τῆς ἐν τῷ αὐτῷ πίνακι ἀπεικονιζομένης κεφαλῆς ἵππου, Αἱ διαφοραὶ ὅμως αὗται οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ διαφοροὶ βαθμοὶ προόδου τῆς αὐτῆς ὅμως τεχντροπίας. Ἐκαστος δὲ αἰσθάνεται ὅτι οἱ τεχνι-

¹ Ἀπεικονίσθη μόνος ὁ κορμὸς τοῦ ἰππέως ἄνευ τοῦ ἵππου καὶ ἐν τοῖς « Μουσεῖοις Ἀθηνῶν » Ῥωμαίδου, πίν. 12. Ἐν τῷ κειμένῳ δὲ τῶν « Μουσεῖων » τῷ ἀναφερομένῳ εἰς τὸδε τὸ ἀγάλμα γίνεται μνησὶα καὶ τοῦ ἐτέρου ἀγάλματος τοῦ ἀπεικονιζομένου ἐνταῦθα ἐν τῷ 1^ο πίνακι, ἐκεῖ δὲ παραπέμπω καὶ εἰς τήνδε τὴν πραγματείαν· ἢ παραπομπὴ ὅμως φέρεται· ἐσφαλμένως ἐν τῇ γερμανικῇ μεταφράσει « Ἀρχ. Ἐφημ. 1884, 4 » ἀντὶ 1887. Κατὰ ἀστείον δὲ καὶ παράδοξον ὅλως τρόπον ἡ φράσις δι' ἧς τοῦ ἔργου τούτου ἐκεῖ μνημονεύω « ἀγάλμα γυμνῆς νεανικῆς μορφῆς » μετηνέχθη εἰς « jüngfräuliche Statue » ἐν τῇ γερμανικῇ μεταφράσει. Ἄς μοι ἐπιτραπῇ δὲ νὰ δηλώσω ἐνταῦθα, ἐπειδὴ δὲν δύναμαι νὰ πράξω τοῦτο ἀλλαχού, ὅτι αἱ εἰς τὰς ξένας γλώσσας μεταφράσεις τοῦ ἑλληνικοῦ κειμένου ἐξετυπώθησαν ὑπὸ τοῦ ἐκδότου, πρὶν ἢ ἐγὼ λάβω γνώσιν αὐτῶν. Εἶνε δὲ οὐχὶ μόνον περὶ τὴν λέξιν πλημμελεῖς, ἀλλὰ καὶ τὸ νόημα τοῦ πρωτοτύπου πολλαχῶς διαφθερούσιν. Ἐάν λοιπὸν τινες τῶν ξένων δὲν ἀπαξιώσωσι νὰ βίψωσιν ἐν βλέμμα καὶ εἰς τὰ ὑπ' ἐμοῦ γραφέντα, παρακαλῶ αὐτοὺς νὰ ἀποβλέψωσιν εἰς τὸ ἑλληνικὸν κείμενον, παραβλέποντες τὰ τυπογραφικὰ σφάλματα καὶ τούτου, τὰ εἰς τὰς παραπομπάς. Ἄτινα παρεῖσθησαν, διότι δὲν ἠδυνήθη νὰ ἴδω πάσας τὰς διορθώσεις.

ταὶ ἀμφοτέρων τῶν ἔργων ἐκ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς τῆς τέχνης ὁρμῶνται καὶ ἔχουσι κοινὰ σχολικά, οὕτως εἰπεῖν, γνωρίσματα τὴν αὐτὴν δηλ. αἰσθησιν τῆς κατασκευῆς τοῦ σώματος καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον τῆς ἀπεικασίας αὐτοῦ.

Εἰς ἕκαστον δὲ θεώμενον τὰ ἔργα ταῦτα ἢ καὶ τὰς εἰκόνας αὐτῶν προσπίπτει καὶ ἀζήτητος ἢ ὁμοιότης αὐτῶν πρὸς ἕτερόν τι περίφημον καὶ γνωστὸν ἐξ ἀρχαιοτέρων χρόνων ἔργον ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως πρὸς τὸν Μοσχοφόρον. Αἱ ὁμοιότητες δὲ αὗται εἶνε τόσον καταφανεῖς, ὥστε τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει ἀνάγκην τῆς ἐμῆς ἀποδείξεως. Καὶ ὑπὸ τὴν περιβολὴν αὐτὴν τὴν σκληρῶς ἐπὶ τοῦ σώματος προσκεκολλημένην διακρίνομεν τὰ αὐτὰ στοιχεῖα τῆς τέχνης, ἅτινα ἀποτελοῦσι καὶ τὰ γνωρίσματα τῶν δύο ἄλλων προμνημονευθέντων ἔργων. Τὰ τοῦ Μοσχοφόρου ὅμως μέρη τῆς ἐργασίας εἶνε ἔτι ἐντελεστέρα, δεικνύοντα νέον σημεῖον προόδου τῆς αὐτῆς τέχνης κατὰ τὰς αὐτὰς πάντοτε ἀρχὰς ἐπιδιδούσης.

Ἀνάγκη δὲ νὰ εἶπω καὶ ὀλίγα τινὰ περὶ τοῦ καθαρῶς τεχνικοῦ μέρους τοῦ τρόπου δηλ. καὶ τοῦ χαρακτήρος τῆς ἐργασίας (Stil) τοῦ ἐν τῷ 1^ο πίνακι ἀγάλματος.

Ὅρθῶς ὑπὸ πολλῶν ἤδη παρατηρήθη ὅτι πολλὰ τῶν ἀγαλμάτων τούτων τοῦ τύπου τοῦ κοινῶς Ἀπόλλωνος τύπου ὀνομαζομένου, καὶ μάλιστα τὸ ἐξ Ὁρχομενοῦ καὶ τὸ ἐκ Τενέας δεικνύουσι σημεῖά τινα τῆς ἐργασίας αὐτῶν ξένα μὲν τῆς φύσεως τοῦ μαρμάρου, οἰκεῖα δὲ εἰς τὴν κατεργασίαν τοῦ ξύλου (Holztechnik). Ὁ τρόπος ὅμως τῆς ἐργασίας τοῦ ἀττικοῦ ἀγάλματος ἀντίκειται πρὸς τὴν συνθήειαν τὴν ἐκ τῆς ἀσκήσεως ταύτης τῆς ὕλης. Ὅχι μόνον δὲν ἔχει τι τὸ γωνιωδὲς καὶ σκληρὸν τὸ ἔργον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τοῦναντίον παρατηροῦμεν ὑπερβολικὴν δηλ. ἀπαλότητα.

Ἡ τέχνη αὐτοῦ, ὡς ἐδηλώθη ἤδη ἐν τοῖς ἀνωτέρω, ἔχει χαρακτήρα εἰς ὑπερβολὴν τυπικὸν καὶ σχολικὸν (schulmässig), νομίζω δὲ ὅτι ὁ χαρακτήρ οὗτος δὲν ἐμορφώθη ἐξ ἀρχῆς ἐν τῇ κατεργασίᾳ τοῦ μαρμάρου, διότι παρ' ὄλην τὴν ἐπιμεμελημένην ἐπιτηδέυσιν τῆς ἐργασίας τῶν γραμμῶν εἶνε ὅμως ἀγροικότεραι ἢ ὅσον ἐπιτρέπει ἢ λεπτὴ τοῦ μαρμάρου σύστασις.

Τὴν τεχντροπίαν δὲ τοῦ ἔργου τούτου κατα-

νοοῦμεν ὀρθότερον ὅταν ἀποβλέψωμεν εἰς τὰ ἀρχαιότατα ἐν Ἀττικῇ πλαστικά ἔργα, τὰ ἐξ Ἀκροπόλεως γνωστὰ πώρινα ἀνάγλυφα καὶ τὰ ἄλλα ἐν τῷ Μουσεῖῳ τῆς Ἀκροπόλεως ἀποκείμενα λειψανα ἔργων τῆς αὐτῆς ὕλης¹. Νομίζω δὲ ὅτι καὶ τούτου τοῦ ἔργου ὁ τεχνικός χαρακτήρ ἔχει τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἐκ τῆς ἀσκήσεως καὶ ἀπεργασίας τῶν πωρίνων τούτων ἔργων, ἥτις ὡς φαίνεται ἐκ τῶν σωζομένων μνημείων λίαν διαδεδομένη καὶ συνήθης ἦτο εἰς τοὺς ἀρχαιοτέρους χρόνους τῆς ἐν Ἀττικῇ πλαστικῆς τέχνης. Ἡ εἰς ὑπερβολὴν δὲ στρογγύλη

καὶ ἀπαλὴ ἀπεργασία μερῶν τινῶν τοῦ σώματος, μάλιστα δὲ ὁ σχηματισμὸς τῶν μαστῶν καὶ ἡ πρὸς τὰ πλάγια μέρη περιγραφὴ αὐτῶν, ἡ ἔλλειψις λεπτότητος τῶν γραμμῶν καὶ ἡ ἀπότομος ἐνιαχοῦ τοῦ κορμοῦ σύνθεσις τῶν μερῶν δεικνύουσι καταφανῶς ὅτι ὁ τυπικός χαρακτήρ τοῦ ἔργου τούτου ἐμορφώθη ἐν τῇ ἀπεργασίᾳ λίθου μᾶλλον μὲν ἀπαλοῦ ἤττον δὲ λεπτοῦ τοῦ μαρμάρου· τοιοῦτος δὲ λίθος εἶνε ὁ πῶρος.

Ἐν Ἀθήναις.

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΣΟΦΟΥΛΗΣ

ΧΑΛΚΗ ΚΕΦΑΛΗ ΑΡΧΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

(Πίν. 3)

Πλείστου λόγου ἄξιον εὑρημα ἐκ τῶν τελευταίων ἀνασκαφῶν τῆς Ἀκροπόλεως εἶνε καὶ ἡ περισθεῖσα αὕτη κεφαλὴ χαλκοῦ ἀνδριάντος, ἣν ἐν τῷ 3^ῳ πίνακι ἀπεικονίζομεν νομίζοντες ὅτι παρέχομεν τοῖς ἀρχαιολογοῦσιν οὐχὶ εὐκαταφρόνητον ἀντικείμενον σπουδῆς².

Ἡ κεφαλὴ αὕτη εἰκονίζουσα πωγωνοφόρον τινὰ ἄνδρα εἶνε φυσικοῦ σχεδὸν μεγέθους, τὸ κρανίον ὅμως αὐτῆς εἶνε μείζον ἢ κατὰ λόγον τοῦ προσώπου. Τὸ δολιχοκέφαλον δὲ σχῆμα τὸ ὁποῖον μόνῃ ἢ κεφαλῇ αὕτη ἐξ ὅλων τῶν ἐν Ἀκροπόλει εὑρεθέντων ἀρχαϊκῶν ἔργων δεικνύει δὲν εἶνε ἴδιον τοῦ τύπου αὐτῆς, ἀλλ' ἐξαρτᾶται μᾶλλον ἐκ λόγων ἐξωτερικῶν. Ἐφερε δὴλ. αὕτη κάλυμμά τι, περικεφαλαίαν πιθανῶς, πρὸς τὸ κάλυμμα δὲ τοῦτο ἔλαβε καὶ τὸ κρανίον σχῆμα ἀνάλογον, ἕνεκα τούτου δὲ καὶ μείζον. Ὅτι δὲ ὑπῆρχε τῆς κεφαλῆς ταύτης κάλυμμα ἰδίᾳ εἰργασμένον φαίνεται ὄχι μόνον ἐκ τοῦ σχήματος τοῦ κρανίου, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐργασίας τῆς κόμης. Ταύτης δὴλ. μόνον τὰ κατώτατα μέρη, ὅσα δὲν ἠδύνατο νὰ καλύψῃ ἢ περικεφαλαία, εἶνε ἐξεργασμένα, τῶν τριχῶν ἐγκεχαραγμένων διὰ λεπτοῦ ὄργάνου μετὰ περιέργου ἐπι-

μελείας ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ χαλκοῦ, εἶνε δὲ καὶ παχύτερά πως. Ἡ κόμη δὲ αὕτη δὲν ἔχει τὴν περιέργου ἐκείνην κατασκευὴν ὅπως συνήθως αἱ τῶν ἀρχαϊκῶν χαλκῶν μάλιστα κεφαλῶν αἱ μετὰ πλοκάμων καὶ βοστρύχων ἠσκημένοι δεικνύουσιν, ἀλλ' εἶνε ἀπλῆ καὶ βραχεῖα καὶ τοιοῦτον ἔχει τὸ σχῆμα οἶον καὶ ἐκ τῶν γραφῶν τῶν ἀττικῶν μελανοβόρφων ἀγγείων γνωρίζομεν καὶ ἐκ τινῶν ἀττικῶν ἐπίσης ἀναγλύφων. Τὰ κατώτατα δὲ τῶν τριχῶν ἄκρα, ἅτινα δίκην στεφάνου τὴν κεφαλὴν περιθέουσι, δὲν εἶνε πάντα ἴσα οὐδ' εὐθέως ἀποκεκομμένα, ἀλλ' ἔχουσι φυλλοειδῆς πως καὶ ὀδοντωτὸν τὸ σχῆμα. Καὶ τοῦτο δὲ ὀφείλομεν ἔτι νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς κεφαλῆς ταύτης ὑπάρχει στρογγύλη τις ὀπή, δι' ἧς καταφαίνεται ἔτι ὁ ἐντὸς αὐτῆς πηλός, ὃς πιθανῶς ἐχρησίμευεν ὡς πυρὴν εἰς τοὺς τεχνίτας κατὰ τὴν χώνευσιν τοῦ χαλκοῦ.

Τὰ ὄμματα ἦσαν ἰδίᾳ ἐντεθειμένα ἐκ λευκῆς τι-
νος, ὑελώδους πιθανῶς, ὕλης, ταύτης δὲ ἐλάχιστον μέρος σώζεται ἔτι ἐν τῷ ἐσωτερικῷ κανθῷ τοῦ ἐτέρου ὀφθαλμοῦ.

Ὁ δὲ πώγων ἔχει τὸ σφηνοειδῆς σχῆμα τὸ σύνηθες εἰς τὰ ἀρχαϊκὰ μνημεῖα τὸ ἐπικρατήσαν ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔκτου ἢ τῶν ἀρχῶν τοῦ πέμπτου αἰῶνος. Ἀποτελεῖ δὲ συμπαγῆ ὄγκον ἐπὶ τῆς ἐπι-

¹ Ὅρα καὶ τὴν ἐμὴν πραγματείαν «Περὶ τοῦ ἀρχαιοτέρου ἀττικοῦ ἔργαστηρίου».

² Ὅρα καὶ Ῥωμαίου «Τὰ Μουσεῖα τῶν Ἀθηνῶν» πίν. 15.

φανείας τοῦ ὁποίου εἶνε δεδηλωμένοι αἱ τρίχες αὐτοῦ ἐκάστη λεπτότατα ἐγκεχαραγμένη· μετὰ πολλῆς δὲ περιεργείας εἶνε ἐξεργασμένοι, τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ πώγωνος, ὅπερ ἀποτελοῦσιν αἱ ὑπὸ τὸ κάτω χεῖλος φυόμεναι τρίχες βραχυτέραι σχηματιζόμεναι.

Τοιαύτη ἡ ἐξωτερικὴ μορφή τῆς κεφαλῆς ταύτης. Οὐδὲν δὲ ἐξωτερικὸν ἢ ἄλλο σημεῖον ὑπάρχει δυνάμενον νὰ πείσῃ ἡμᾶς ὅτι ἡ κεφαλὴ αὕτη ἦτο ἀγάλματος εἰκονίζοντος θεόν τινα, πιθανώτερον δὲ φαίνεται μᾶλλον ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο ἦτο εἰκονικὸν ἀνάθημα ἰδιώτου ἀφιερῶντος ἑαυτὸν τῇ θεᾷ. Γνωστὸν δὲ εἶνε ὅτι ἐν Ἀκροπόλει ἦσαν συνήθεις κατὰ τὸν πέμπτον ἤδη πάντως δὲ καὶ κατὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα τοιαῦται εἰκονικαὶ παραστάσεις ὡς ἰδιωτικὰ εἰς τὴν θεὰν ἀνάθηματα (ἴδρα περὶ τούτου Furtwängler, Mittheilungen 1880 σ. 27 κ. ἑ.). Φαίνεται δὲ ὅτι ὄχι μόνον τὸ χαλκοῦν τοῦτο ἔργον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν Ἀκροπόλει ἀγάλματα ἰππέων¹, ὧν λείψανά τινα ἐν Ἀκροπόλει εὐρέθησαν ἐσχάτως καὶ τὰ πλείστα ἴσως τῶν γνωστῶν ἀγαλμάτων γυναικείας μορφῆς ἐν τῷ ἐθίμῳ τούτῳ ἔχουσι τὴν αἰτίαν τῆς ἐν Ἀκροπόλει ἰδρύσεως αὐτῶν. Τὸ ἔργον ὁμοίως τοῦτο ἔχει μεγάλην σημασίαν ὄχι τόσον δι' αὐτὴν ταύτην τὴν παράστασιν ὅσον διὰ τὴν τέχνην αὐτοῦ.

Ἐκ πρώτης ἀπόψεως φαίνεται ὅτι ἔχει ὁμοιότητά τινα πρὸς τὰ Αἰγυπτιακὰ ἔργα· σφάλλεται ὁμοίως εἴ τις παραγόμενος ὑπὸ τῆς γενικῆς ταύτης ὁμοιότητος, νομίζει ὅτι καὶ τοῦτο τὸ ἔργον εἶνε Αἰγυπτιακῆς τέχνης. Λέγω δὲ τοῦτο ὄχι διότι ἀποδέχομαι, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς Αἰγυπτίους μόνον τεχνίτας ἀπέκλειον διὰ τὴν πρὸς αὐτοὺς ἔχθραν τῶν ἐργαστηρίων αὐτῶν, ὅπως πρότερον τῶν ἀρχαιολόγων τινὲς ἰσχυρίζοντο. Τούναντίον δὲ μᾶλλον φαίνεται μοι βέβαιον, ὅτι ὑπῆρχε ζωηρότερα ἐπικοινωνία τῶν Αἰγυπτίων καὶ Ἀθηναίων ἢ τῶν ἄλλων πρὸς ἀλλήλους τεχνιτῶν. Τοῦτο δὲ ἀποδεικνύουσι σαφῶς τοῦτο μὲν αἱ ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ Ἀκροπόλει εὐρεθεῖσαι ἐπιγραφαὶ δύο περιφημοτάτων ἐξ Αἰγυπτιακῆς ἀνδριαντοποιῶν τοῦ Κάλωνος (Löwy, Inschrift. griech. Bildh. 27) καὶ Ὀνάτα², τοῦτο δὲ

καὶ τὰ ἄττικὰ ἔργα, ἅτινα εὐρέθησαν ἐν Αἰγίνῃ (Mittheil. 1883 πίν. XVII). Ἐὰν λοιπὸν ὑπάρχωσι γενικὰ τινα γνωρίσματα κοινὰ τῇ χαλκῇ κεφαλῇ καὶ τοῖς Αἰγυπτιακοῖς ἔργοις, εἰς τὴν συνελθὼν ταύτην ἐπικοινωνίαν τῶν τεχνιτῶν ὀφειλομένον νὰ ἀποδώσωμεν αὐτά. Καὶ τοῦτο δὲ πρέπει νὰ ἐνθυμώμεθα, ὅτι τὰ ἔργα ταῦτα, ἅτε σχεδὸν σύγχρονα ὄντα, ἀναγκαίως πρέπει νὰ ἔχωσι καὶ κοινὰ τῆς ἐποχῆς αὐτῶν γνωρίσματα. Ἐὰν ὁμοίως ἐξετάσωμεν λεπτομερέστερον τὴν χαλκῆν κεφαλὴν συγκρίνοντες αὐτὴν πρὸς τὰ Αἰγυπτιακὰ, εὐρίσκομεν πλείστας διαφορὰς. Αὐτὸς ὁ ἐξωτερικὸς τύπος μάλιστα δὲ τὸ σχῆμα τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τοῦ στόματος τῆς κεφαλῆς ταύτης εἶνε διάφορα τῶν Αἰγυπτιακῶν. Γνωστὸν δὲ εἶνε ὅτι ἡ ἔλλειψις ζωῆς καὶ ἐκφράσεως καὶ ἡ ἰσχνότης καὶ συστολὴ τῆς κατασκευῆς αὐτῶν χαρακτηρίζει τὰς κεφαλὰς τῶν Αἰγυπτιακῶν ἔργων, τούναντίον δὲ ἡ τῆς χαλκῆς κεφαλῆς κατασκευὴ δεικνύει, ὅπως καὶ πάντα τὰ ἐξ Ἀττικῆς ἀρχαῖα ἔργα, φύσιν τρυφῶσαν καὶ ζωὴν ἀναδίδουσιν. Οὐ μόνον δὲ ζωηρὰ καθόλου εἶνε ἡ παράστασις αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ἐκφρασίαν τινα ἠθους, ἰδιοφυίας (Individualität) ἔχει. Δυστυχῶς δὲν σώζονται ἐν Ἀττικῇ ἄλλα σύγχρονα καὶ ὁμοία κατὰ τὴν παράστασιν τῇ κεφαλῇ ταύτῃ χαλκᾶ ἔργα, ἅτινα θὰ ἠδύναντο νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ἀσφαλέστεροι ὄροι συγκρίσεως, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν σωζομένων καὶ ἀρχαιοτέρων ἄττικῶν ἐκ μαρμάρου ἔργων πρὸς τὴν χαλκῆν κεφαλὴν ἀποδείκνυται ἡ ἄττικὴ αὐτῆς καταγωγὴ. Καὶ αὐταὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἐν Ἀκροπόλει γνωστῶν ἀγαλμάτων γυναικείας μορφῆς ἔχουσιν οὐ μόνον τὸν αὐτὸν χαρακτήρα τέχνης καὶ ἡ χαλκῆ αὕτη κεφαλὴ, ἀλλὰ καὶ τὸν αὐτὸν τοῦ προσώπου τύπον, διαφέρονται ταύτης κατὰ τοσοῦτο μόνον ὅσον ἦτο ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ γένους ἀναγκαῖον¹. Δυσκόλως δὲ

ἴσως νὰ συνάψωσι τὸ ἔργον τοῦτο μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ περιφήμου τούτου ἐξ Αἰγίνης τεχνίτου.

¹ Δὲν εἶνε παράδοξον νὰ ἀντίπρωσιν ἡμῖν ἐκεῖνοι τῶν νεωτέρων ἀρχαιολόγων, οἵτινες συνειθίζουσι νὰ ἀποβλέπωσι μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαθείας εἰς τὰ μέτρα, ὅτι ἡ χαλκῆ κεφαλὴ δὲν ἔχει τὸν αὐτὸν τύπον καὶ τὰ ὑπ' ἐμοῦ μνημονευθέντα ἔργα, ὡς διάφορα τὰ μέτρα τοῦ προσώπου ἔχουσα· ὁμολογῶ ὅτι τὴν ὁμοιότητα τοῦ χαρακτήρος ἔργων τέχνης δὲν συνειθίζω νὰ θεωρῶ ἐξηρητημένην ἐκ τῆς ταυτότητος τῶν μέτρων. Ὅπως δὲ ἐν τῇ φύσει ὑπάρχει οἰκογενειακὸς τις τύπος μεταξὺ συγγενῶν διαφόρου γένους καὶ διαφόρου ἡλικίας, οὕτω καὶ ἐν τῇ τέχνῃ διακρίνομεν μεταξὺ ἔργων ὄχι μόνον συγγενῶν, ἀλλὰ καὶ διαφό-

¹ Ὅρα καὶ πίνακα 2.

² Εὐρέθη ἐν Ἀκροπόλει βᾶσις ἐπιγραφῆς ἀναφερομένη εἰς τὸν Ὀνάταν· δημοσιευθήσεται προσεχῶς ἐν τῇ Ἀρχ. Ἐφημερίδι. Ὅσοι δὲ φρονοῦσιν, ὅτι ἡ κεφαλὴ αὕτη εἶνε Αἰγυπτιακῆς τέχνης, ἠδύναντο

δύναται τις νὰ ἀρνηθῆ ὅτι καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ Μοσχοφόρου περιέχει πάντα τὰ στοιχεῖα τοῦ τύπου καὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς χαλκῆς κεφαλῆς, ἀτελέστερα ὅμως καὶ ἀγροικότερα διὰ τὴν ἀρχαιοτέραν τοῦ ἔργου τούτου ἡλικίαν.

Ὁμοιότροπος τῇ χαλκῇ ταύτῃ κεφαλῇ καὶ σύγχρονος κατὰ τὴν ἡλικίαν τῆς τέχνης εἶνε, ἂν δὲν μ'ἀπατᾷ ἡ μνήμη, καὶ ἡ ἐν τῇ Γλυπτοθήκῃ τοῦ Μονάχου μαρμαρινὴ κεφαλὴ πωγωνοφόρου ἀνδρὸς φέροντος περικεφαλαίαν (Κατάλ. ἀρ. 40). Ὁ Brunn

μνημονεύων τοῦ ἔργου τούτου ἐν τῷ καταλόγῳ τῆς Γλυπτοθήκης δὲν ἀποφαίνεται σαφῶς τίνος τέχνης ἔργον εἶνε, παρατηρεῖ ὅμως ὅτι πλεονεκτεῖ τῶν Αἰγινήτικων im Ausdrücke individuellen Lebens. Διὰ ταύτην αὐτοῦ τὴν ἀρετὴν καὶ διὰ τὴν ἄλλην πρὸς τὴν χαλκῆν κεφαλὴν ὁμοιότητα νομίζω ὅτι καὶ τοῦτο τὸ ἔργον εἶνε ἀττικῆς μᾶλλον τέχνης.

Ἐν Ἀθήναις.

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΣΟΦΟΥΛΗΣ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΘΗΝΗΣΙΝ ΑΡΧΟΝΤΩΝ

Ἐσχάτως εὐρέθη ἐπὶ τῆς Ἀθηνῶν Ἀκροπόλεως πρὸς δυσμὰς τοῦ Ἐρεχθείου τεμάχιον μαρμάρου

παρεμφερὲς μέρει κατωτέρῳ Ἐρμοῦ τῆς τετραγώνου ἐργασίας, ἔχον τὰ ἐξῆς:

(Ἐντὸς κισσίνου στεφάνου).

(Ἰχνη στεφάνου).
ΚΑΝΗΦΟ
ΡΗΣΑΣΑΝΔ
ΙΟΝΥΣΩΙΕΠΙ
ΣΕΛΕΥΚΟΥ
ΑΡΧΟΝΤΟ
Σ

Κανηφο-
ρήσασαν Δ-
ιονύσωι ἐπὶ
Σελεύκου
ἄρχοντο
ς

ΟΔΗΜΟΣΚΑΙΗΒΟΥΛΗ

(Ἐλάϊνος στέφανος).

ΚΑΝΗΦΟ
ΡΗΣΑΣΑΝ
ΜΗΤΡΙΟΕΩ
Ν

(Ἐντὸς κισσίνου στεφάνου)

ΚΑΝΗΦΟ
ΡΗΣΑΣΑΝΔΙΟ
ΝΥΣΩΙΕΠΙΗ
ΡΑΚΛΕΟΔΩ
ΡΟΥΑΡΧΟ
ΝΤΟΣ

Κανηφο-
ρήσασαν
Μητρι θεῶ-
ν

Κανηφο-
ρήσασαν Διο-
νύσωι ἐπὶ Ἡ-
ρακλεοδώ-
ρου ἄρχο-
ντος.

Ὁ δῆμος καὶ ἡ βουλὴ

Καθὼς εἶναι διατεταγμένη ἡ ἐπιγραφή, λείπει εἰς μόνον στέφανος· διότι αἱ λέξεις ὁ δῆμος καὶ ἡ βουλὴ ἦσαν ἀναμφιβόλως ἐν τῷ μέσῳ τῶν στεφάνων. Ἀνωτέρω δὲ δυνατόν νὰ ἦτο ἐν ὀλόκληρον τιμητικὸν ψήφισμα, δυνατόν δὲ καὶ μόνον τὸ ὄνομα τῆς τιμηθείσης παρθένου.

Αἱ κανηφόροι ἀπαντῶσιν ἐν πολλαῖς λατρείαις,

ρου ἡλικίας καὶ διαφόρου παραστάσεως, κοινὸν σχολικὸν χαρακτῆρα ἀνεξάρτητον τῶν μέτρων.

κατ' ἐξοχὴν δ' ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων¹. Κανηφόρος ἐν τῇ τοῦ Διονύσου λατρείᾳ ἀπαντᾷ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ C. I. A. 420, τῇ ἐπὶ ἀρχοντος Ζωπύρου, ὅστις τίθεται εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 6'. πρὸ Χρ. αἰῶνος².

¹ Κανηφορήσασα Ἐλευσινίως C. I. A. III, 916. Καν. Ἐπιδαυρίως, αὐτόθι 916. Καν. Ἀσκληπίω, αὐτ. 921. Κανηφόροι γ' ἀπὸ Παλλαδίου, 328. Κανηφορήσασα Σαράπιδος καὶ Εἰσιδος, 923.

² Dumont, Essai σ. 121. Momms, Heortol. σ. 393, σημ. 2. Köhler εἰς ἐπιγρ.

Μνεία τοῦ ἄρχοντος ἐν τοῖς Διονυσίοις ἐγίνετο, ἐπειδὴ προῆδρευεν ἐν αὐτοῖς ¹. Προσέτι δέ, ὡς γίνεται δῆλον ἐξ ἐπιγραφῆς εὐρεθείσης ἐν Σκύρω, ὁ ἄρχων ἐξέλεγε τὴν κανηφόρον ².

Ἐν δὲ τῇ λατρεία τῆς Μητρὸς Θεῶν κανηφορία μέχρι τοῦδε δὲν εὐρέθη. Πάντως ὅμως ἀποδίδεται εἰς τὴν ὑπὸ πόλεως λατρείαν τῆς θεᾶς ταύτης, περὶ ἧς λατρείας σχεδὸν οὐδὲν γνωρίζομεν ³.

Τὸ κυριώτατον ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιγραφῇ εἶναι τὸ ἐν ἐπιγραφαῖς μέχρι τοῦδε οὐκ ἐμφανισθὲν ὄνομα τοῦ ἄρχοντος Ἡρακλεοδώρου. Ὁ καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιγραφῇ ἀναφερόμενος ἄρχων Σέλευκος ἀπαντᾷ ὁμοῦ μετὰ ἄλλου Αἰσχρίωνος καλουμένου ἐν τινι ἐν Ἐλευσίῃ εὐρεθέντι καὶ τὸ τελευταῖον ὑπὸ Köhler ἐκδοθέντι ψήφισματι Διονυσιακῶν τεχνιτῶν, εἰς τιμὴν τοῦ Φιλλήμονος (C. I. A. II, 628) ⁴. Τὸ ψήφισμα τοῦτο ὁ Fr. Lenormant ἐν ταῖς αὐτοῦ Recherches archéologiques à Eleusis λεπτομερῶς ἐπεξεργάσθη καὶ ἠρμήνευσε, καὶ καθ' οὓς προήνεγκεν εἰς μέσον λόγους σπουδαίους, πρέπει νὰ ἀνα-

χθῆ εἰς τοὺς χρόνους τοὺς μετὰ τὴν ὑπὸ Σύλλα ἄλωσιν τῶν Ἀθηναίων, ὃ ἐστὶ περὶ τὴν ΡΟΕ Ὀλυμπιάδα ¹.

Κατὰ ταῦτα πρέπει εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους καὶ ἡ ἡμετέρα ἐπιγραφὴ ν' ἀναχθῆ, διότι οὐδένα ἔχομεν λόγον νὰ ὑποθέσωμεν τὸν ἐν αὐτῇ Σέλευκον ὡς ἄλλον τινὰ ἢ τὸν ἐν τῷ Corpus. Ἡ τάξις δὲ καθ' ἣν θετέοι οἱ τρεῖς ἄρχοντες, εἶναι ἡ ἐξῆς· Αἰσχραῖος, Σέλευκος, Ἡρακλεοδώρος. Φαίνεται μοι δέ, ὅτι δὲν πρέπει τις μετὰ τοῦ Lenormant νὰ ἰσχυρισθῆ ὅτι ἤρξαν οἱ τρεῖς, ἀκολουθοῦντες ἀλλήλοις ἐν χρονικῇ συνεχείᾳ· καὶ ἐν καὶ δύο ἔτη δυνατόν νὰ ἐμεσολάβησαν.

Ὁ ἄρχων Ἡρακλεοδώρος εἶναι νέον μέλος ἐν τῇ σειρά τῶν Ἀθήνησιν ἐπωνύμων. Αἱ δὲ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους γινόμεναι ἀνακαλύψεις μᾶς δικαιούσι νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι οὐκ εἰς μακρὰν θέλομεν ἔχει εἰ μὴ πλήρη, ἀλλὰ ἀσυγκρίτως ἀκριβέστερον ἢ νῦν τὸν κατάλογον τῶν ἀρχόντων τούτων.

A. STSCHOUKAREFF

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΘΙΣΒΗΣ

Ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ἣν ἐπεχείρησε πρό τινος χρόνου ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρία πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἀναδείξῃ τὴν ἀρκτικὴν γραμμὴν τοῦ περιβόλου τοῦ Ἀθήνησιν Ὀλυμπίου ἀνεφάνησαν ἔξωθεν ταύτης καὶ ὄχι ὀλίγοι κτιστοὶ τάφοι τῶν Βυζαντινῶν χρόνων, ἔχοντες ἐν μέρει ὡς καλύμματα μάρμαρά τινα ἐνεπίγραφα πολὺ παλαιότερα ἐποχῆς. Τούτων ἐν ἐκδίδομεν σήμερον, ὅπερ εἶναι περιεργότατον διὰ τε τὸ σχῆμά του τὸ πρωτοφανὲς καὶ τὴν σημασίαν του τὴν οὐ πάνυ δῆλην. Ἐφ' ὅσον σώζεται, εἶναι τὸ τρίτον περίπου μέρος δίσκου (ἢ τυπαρίου τυροῦ μεγάλου), λίθου Πεντελικοῦ, ἔχοντος ἐπὶ

¹ Recherches ἔ. ἀν. πρὸς. Dumont, Essai σ. 112 ἐν λ. Αἰσχραῖος. Ἐκεῖ δὲ κατὰ τυπογραφικὸν σφάλμα κεῖται CLXXXV ἀντὶ CLXXV, ὅπερ ὅμως σφάλμα τρεῖς ἐπανελήφθη ἐν τῇ νεωτάτῃ ἐκδόσει τῶν Staatsalterthümer τοῦ Hermann: ἐν τῷ ἀλφαριθμητικῷ πίνακι τῶν ἐπωνύμων ἐν λλ. Αἰσχραῖος καὶ Σέλευκος καὶ ἐν τῷ τῶν Ὀλυμπιάδων καταλόγῳ, ἔνθα ὁ ἄρχων Αἰσχραῖος τίθεται εἰς τὴν ρε' Ὀλυμπιάδα.

¹ Πολυδεύκ. 8,89 « ὁ δὲ ἄρχων διατίθησι μὲν Διονύσια καὶ Θαρρήλια μετὰ τῶν ἐπιμελητῶν ».

² Lebègue, Rev. arch. 1873, τόμ. 1, σ. 173. Dumont, Fastes, σ. 11 ἀρ. 8. Dittenb. Syll. 383. Εἰ καὶ ὁ Dittenberger, καθ' ἡμᾶς, ἱκανῶς ἀποδεικνύει, ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἐπιγραφῇ ὁ τε ἄρχων καὶ ὁ δῆμος δὲν εἶναι τῶν Ἀθηναίων, ἀλλὰ τῆς Σκύρου, δὲν ἔχει τοῦτο σημασίαν διὰ τὸ ἡμέτερον ζήτημα· διότι ἀναμφισβότως αἱ ἑορταὶ τῶν κληρούχων ἦσαν ἀκριβῆς ἀπομίμημα τῶν Ἀθήνησιν.

³ Πρὸς. Foucart, Les associations religieuses, σ. 70 x ἐξ.

⁴ « Titulus propter litteraturam fine sæculi alterius antiquior haberi nequit », Köhler εἰς τὴν ἐπιγρ.

Ὁ λίθος ἐκ τοῦ τόπου τῆς εὐρέσεώς του μετεκομίσθη εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Κεντρικοῦ Μουσείου. Διάμετρος αὐτοῦ 1.22, πάχος 0.15. Μέγεθος τῶν γραμμῶν ἀπὸ 0.07 ἕως 0.08.

Ὅτι μὲν ἡ φράσις τῆς νῦν κολοβῆς ἐπιγραφῆς ...σταδίων Β. . ἤτο ποτε πάνυ βραχεῖα, ἀπλῶς δηλ. ὀρισμὸς μήκους τινός, καὶ ἄνευ τοῦ ῥήματος ἐστί, πᾶς τις, νομίζω, παραδέχεται· ἀλλὰ τίνος ὀρισμένου τόπου μήκος ἢ περίοδος ἢ κύκλος δι' αὐτῆς ἐδήλοῦτο, τοῦτο δυστέκμαρτον. Ἄν ἐκ τοῦ τόπου τῆς εὐρέσεως τοῦ λίθου ἀγόμενός τις θεωρήσῃ αὐτὸν ὡς σχετικὸν πῶς πρὸς τὸ Ὀλυμπιεῖον ἢ τὰ ἐν αὐτῷ, εὐρίσκει οὐ μικρὰς δυσκολίας· διότι πρῶτον μὲν τὸ ἐπ' αὐτοῦ τελευταῖον νῦν ἀριθμητικὸν γράμμα Β (δηλούμενον σαφῶς ὡς τοιοῦτο διὰ τῆς ἐπάνωθεν ὀριζοντίου κεραίας) δὲν εἴμεθα βέβαιοι ἂν δὲν παρηκολουθεῖτό ποτε καὶ ὑπὸ ἄλλου γράμματος, τυχὸν τοῦ Ι, ὥστε νὰ σημαίνῃ δυοκαίδεκα ἢ ἄλλον ἔτι μεγαλύτερον ἀριθμὸν, ἔπειτα δὲ ἐκ τοῦ Πausanίου (1, 18, 6) ἠξεύρομεν, ὅτι ὁ πᾶς περίβολος τοῦ Ὀλυμπιεῖου ἦτο σταδίων *μάλιστα* τεσσάρων, ἐν δὲ ἐν αὐτῷ ποτε ὑπάρχον *τέμενος τὴν ἐπίκλησιν Ὀλυμπίας*, ὅπερ ὁ αὐτὸς ἀναφέρει περιηγητῆς, τὸ ἀναφέρει ἄνευ ὀρισμοῦ τοῦ μεγέθους του. Οὕτω λοιπὸν ἐκ τούτων οὐδεμίαν πρὸς τὰ τοῦ λίθου σχέσις ἐκφαίνεται. Ἀπωτέρω δὲ σκεπτόμενοι ἐνθυμούμεθα, ὅτι ὁ κύκλος τοῦ ἄστεος Ἀθηνῶν δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστὸν πόσῃν ἔκτασιν εἶχε, μόνον δ' ἐκ τοῦ Θουκυδίδου (2, 13) ἠξεύρομεν, ὅτι τὸ στρατιωτικῶς φυλασσόμενον αὐτοῦ μέρος κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἦτο *τριῶν καὶ τεσσαράκοντα σταδίων*. Ἀλλὰ καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς οὐδαμῶς ἐν τοῖς τοῦ λίθου γράμμασιν ὑποφαίνεται. Ὅθεν κόπτοντες τὸν περὶ τούτου λόγον¹, ὑπομιμνήσκωμεν τοῖς περιεργότεροις τῶν ἀναγνωστῶν, ὅτι ὁμοία τις τῇ σήμερον ἐκδιδομένη ἐπιγραφῇ, ἀλλὰ σαφεστέρα διὰ τὸ σχεδὸν πλήρης αὐτῆς, ὑπάρχει ἐν Ἀθήναις ἢ πρὸ 25 ἐτῶν

¹ Δὲν φθονοῦμεν, ἂν τις ἄλλος ζητήσῃ ταλαιπώρῃ εἰκτολογίᾳς τὸ πόσων ἄρα γε σταδίων ἦτο ἢ περίοδος τῆς ἐν τῷ ἀνατολικῷ μέρει τῶν Ἀθηνῶν Ἀδριανουπόλεως, τῆς καὶ νῦν Ἀθῆναι κληθείσης ποτὲ (Ἴδε Σπαρτιανὸν ἐν βίῳ Ἀδριανοῦ κερ. 20, καὶ Φλέγοντα παρὰ Στερ. Βυζ. ἐν λ. Ὀλυμπιεῖον, καὶ ἐπιγραφὴν ἐν Ο. Ι. Λ. ΙΙΙ, 549) εὐρη, ὅτι ἦτο *δώδεκα σταδίων*, καὶ οὕτω χαρῆ μὲν αὐτός, χαροποιήσῃ δὲ καὶ ἄλλους ἐπὶ τῇ εὐτυχῇ συμπληρώσει τῆς νῦν ἐκδιδομένης ἐπιγραφῆς. Ἀλλὰ πρέπει τότε καὶ τὰ γράμματα αὐτῆς νὰ καταδιβάσῃ εἰς τοὺς Ἀδριανέως χρόνους.

παρτηρηθεῖσα καὶ ἀναγνωσθεῖσα ἐπὶ ἐνὸς μεγάλου ἀβράχου, κειμένου τελευταίου κατὰ τὰ πρὸς βορέαν ἄνεμον πρᾶνῃ τῆς Ἀκροπόλεως, μεταξύ τοῦ τείχους καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Συμεῶνος», ἣτις λέγει· (Τ)οῦ περιπάτο(υ) περίοδος (στάδια;) Π(έντε), πόδες ΔΠΙΙΙ (= ὀκτωκαίδεκα). Ἰδέτω αὐτὴν ὁ βουλόμενος πανομοιούτως ἐκδεδομένην ἐν Ἀρχαιολ. Ἐφημ. περ. 6'. 1862, σ. 146, πίν. ιη', καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἐκδότου Ἀθ. Ρουσοπούλου περὶ τῆς σημασίας τῆς εἰρημένα κατὰ ἐρεῦνας τοῦ μακαρίτου Ἰω. Γ. Παπαδάκη.

Ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν ἡμετέραν ἐπιγραφὴν διαποροῦμεν ἀναγκαίως καὶ τότε· πῶς δηλ. ὁ ἔχων αὐτὴν λίθος ἔκειτό ποτε ἢ ἦτο ἰδρυμένος, ὄρθιος ἄρα γε ἢ ὀριζοντίως ἐντετοιχισμένος ἐν οἰκοδομῇ τινι. Ἴσως μᾶλλον εἰκαστέον, ὅτι ὄρθιος· καὶ τοῦτο λέγω ἕνεκα μάλιστα τῶν τρημάτων αὐτοῦ καὶ τῶν φύλλων, δι' ὧν τὸ δλον αὐτοῦ ὁμοιάζει πῶς τοὺς ἐν τῇ προσόψει τινῶν Χριστιανικῶν ναῶν στρογγύλους ἐκείνους φεγγίτας, τοὺς καλουμένους παρὰ τοῖς Φράγκοις *ρόζας*. Ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν μου, ἕνεκα τῶν τρημάτων πάλιν, καὶ ἄλλο τι· μήπως ἐκ κρήνης ἢ ἀλλοίου τινός ὑδραυλικοῦ κατασκευάσματος ἢ καὶ ὑδραγωγείου εἶναι ὁ λίθος οὗτος μικρὸν ὑπόλειμμα, ἢ δὲ ἐπιγραφὴ του μήπως ἐδήλου τὴν ἀπὸ σταδίων τόσων δὴ ἀγωγὴν τοῦ ὕδατος· ἀλλὰ τὸ Σ τὸ πρὸ τῆς λέξεως σταδίων ἐναντιοῦται εἰς τοιαύτην ἀντίληψιν τῆς κεκολωμένης φράσεως. Ἐν τούτοις ὀφείλω νὰ δηλώσω ἐνταῦθα, ὅτι μαρμαρίναι τινες πλάκες μήκους πλέον τοῦ μέτρου καὶ ἔχουσαι κόσμον γεισωμάτων εὐρέθησαν κατὰ τοὺς αὐτοὺς τόπους, ἐξ ὧν μία ἔχει κατὰ μεσῆς κοίλωμά τι σχεδὸν στρογγύλον, μετρίως βεβαθυσμένον καὶ ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ κοιλώματος τρηματίον περὶ δὲ αὐτὸ τέσσαρας τὸρμους βεβυσμένους νῦν μολύβδῳ. Ἐν τῷ κοιλώματι τούτῳ, εἰκάζω, ὅτι θὰ ἦτο ποτε ἐνηρμοσμένη ἐξ ἄλλου λίθου κεφαλὴ λέοντος ὑδροχοοῦντος. Ἡ μαρμαρίνη αὕτη πλάξ μετὰ καὶ ἄλλων ἐτέθη πρὸς φύλαξιν ἐσωτέρω τοῦ προπύλου τοῦ περιβόλου τοῦ Ὀλυμπιεῖου ἐν ἀριστερᾷ εἰσιόντων, καὶ ἐκεῖ δύνανται νὰ τὴν ἐξετάσωσι πλείοτερον οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα ἔχοντες ἐμπειρίαν.

Ἐκδιδομεν καὶ τὴν ἐξῆς ἐκ Θίσβης ἐπιγραφὴν.

κατ' αντίγραφον, ὃ ἔπεμψεν ἡμῖν φιλοφρόνως ὁ ἐν Δομβρένῃ ἰατρὸς Τίτος Παπαδόπουλος.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ
ΚΑΙΣΑΡΑ ΜΑΥ
ΡΗΛΙΟΝΣΕΥΗ
ΡΟΝΑΝΤΩΝΕΙ
5 ΝΟΝΣΕΒΑΣΤΟΝ
ΕΥΣΕΒΗΑΡΑΒΙ
ΚΟΝΑΔΙΑΒΗΝΙ
ΚΟΝΠΑΡΘΕΙΚΟΝ
ΒΡΕΤΑΝΝΙΚΟΝ
10 ΜΕΓΙΣΤΟΝΗ
ΒΟΥΛΗΚΑΙΟΔΗ
ΜΟΣΘΙΣΒΕΩΝ

Αὐτοκράτορα
Καίσαρα Μ. Αὐ-
ρήλιον Σευῆ-
ρον Ἀντωνεῖ-
5 νον σεβαστὸν
εὐσεβῆ Ἀραβι-
κὸν Ἀδιαθηνι-
κὸν Παρθικὸν
Βρεταννικὸν
10 μέγιστον ἢ
βουλῆ καὶ ὁ δῆ-
μος Θισβέων.

Ἐν τῇ πρὸς ἡμᾶς ἐπιστολῇ του λέγει ὁ Παπα-
δόπουλος τάδε· « Ἀνωρύχθη ἡ ἐπιγραφή κατὰ
Μάρτιον 1887 ἐν Κακοσίῳ (τὸ Κακόσι, ὡς οἶ-
δατε, ὧκισται ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς πάλαι Θισβῆς)
πρὸς τὸ ΑΜ μέρος καὶ ἐντὸς τοῦ χωρίου. Γέγρα-

πται ἐπὶ λίθου ἐγχωρίου λευκοῦ, μήκους ὅσον ἐνὸς
καὶ 40 ἑκατοστῶν καὶ βάθους ἢ πάχους ὅσον 25,
γυρόθεν οὐδὲν σημεῖον χειρώσεως φέρει. »

Εἰς ταῦτα προσθέτομεν ἡμεῖς, ὅτι ὁ ὑπὸ τῶν Θι-
σβέων, καθὼς καὶ ὑπὸ πάντων τοῦ ποτὲ Ῥωμαί-
κοῦ κράτους ὑπηκόων, ἀναστηλωθεὶς ἐπὶ τοῦ λίθου
τούτου αὐτοκράτωρ εἶναι ὁ ἀδελφοκτόνος καὶ ἄλ-
λως τυραννικώτατος Ἀντωνῖνος, ὁ ἐπικληθεὶς Κα-
ρακάλλας ἢ Καρακάλλος, υἱὸς τοῦ Σεπτιμίου Σευή-
ρου, φονευθεὶς τῷ 217 μ. Χρ. Ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ὀνό-
ματος Καρακάλλα, ἔπερ κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς ἀπε-
δόθη αὐτῷ ἕκ τινος ἰδιοσχῆμου ἐσθῆτος ἣν ἐφόρει,
δὲν ἤρμοζε δὲ νὰ γραφῇ ἐπὶ τοῦ βήθρου τοῦ ἀνδριάν-
τος του, βλέπομεν πάντα τὰ ἄλλα αὐτοῦ ἐπίθετα,
ἃ ἐκληρονόμησε παρὰ τοῦ πατρός. Ἐκ τούτων τὸ
Ἀδιαθηνικὸς εἶναι ἐκ τῆς ἐν Ἀσσυρία γῶρας Ἀ-
διαθηνῆς, τῆς μεταξὺ Λύκου καὶ Κάπρου, παρα-
ποτάμων τοῦ Τίγριδος καὶ καλουμένων τὰ νῦν Ζάβ
μεγάλου καὶ Ζάβ μικροῦ.

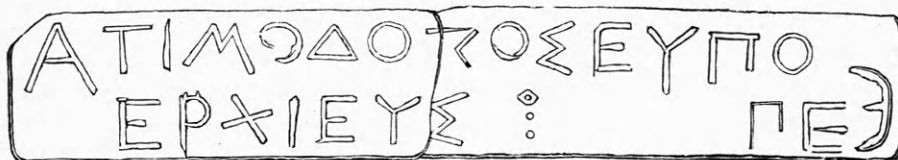
ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ

ΠΙΝΑΚΙΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ

Τὰ κατωτέρω ἀπεικονιζόμενα τρία ἀνέκδοτα (ἴδε
τὰ μέχρι τοῦδε γνωστὰ ἐν Bull. de Corr. hellén. II
σ. 524 κ.έ. καὶ VII σ. 29 κ.έ. Annuaire de l'As-
soc. κτλ. 1878 σ. 201 κ.έ. Ἑρ. Ἀρχ. 1883 σ.
105) χαλκᾶ δικαστικὰ πινάκια, φέροντα ἐγκεχα-

ραγμένας ἐπιγραφάς, εὐρέθησαν ἐν Ἀττικῇ τὰ μὲν
δύο πρῶτα περὶ τὸ χωρίον Σπάτα ἐν τάφοις, τὸ
δὲ τρίτον βορειοανατολικῶς τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἀνή-
κουσι τῷ Μουσεῖῳ τῆς Ἀρχ. Ἐταιρίας (ΧΑΛ.
ἀρ. 1107-8, 1122).

1

Α Τιμόδο . τος Εὐπο(λέμου) | Ἐρχιεύς :

Ὡς φαίνεται ἐν τῇ εἰκόνι τὸ πινάκιον τοῦτο φέ-
ρει ἀριστερὰ μὲν ἐγκεχαραγμένον τὸ διακριτικὸν
γράμμα Α, δεξιὰ δὲ ἐντυπον σύμβολον ἡμισελή-
νοειδές. Τὸ ἕβδομον γράμμα τοῦ ὀνόματος δύναται
νὰ ἐκληφθῇ ὡς Τ ἢ μᾶλλον ὡς Κ, δὲν ὠφελεῖ δὲ

εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἢ ἐπανάληψιν τοῦ ὀνόματος ἐν
τῷ ὑπ' ἀρ. 2 πινάκιῳ, διότι ἐκεῖ εἶναι συντετμη-
μένη ἢ λέξις. Τὸ ἔλασμα εἶναι τεθραυσμένον εἰς
δύο. Μήκους 0,12, πλ. 0,02, πάχ. 0,002.

2

Η Εὐπόλεμος | Ἐρχιεύς Τιμοδό(ου)

Τοῦτο φέρει ἀριστερὰ μὲν τρῆμα καὶ ἐν τετραγώνῳ σφραγίδι ἔκτυπον τὸ μέχρι τοῦδε οὐχὶ ἐπαρκῶς ἐρμηνευθὲν σημεῖον Η, δεξιὰ δὲ σφραγίδας δύο, ὧν ἡ μὲν περιέχει ἔκτυπον γλαῦκα δίσωμον καὶ Α πρ. δ., ἡ δὲ γλαῦκα κατ' ἐνώπιον ἰσταμένην ἐντὸς στεφάνου ἐλαίας καὶ τὰ γράμματα ^Α Θ Ξ.

Μήκους 0,114, πλάτ. 0,021, πάχ. 0,023.

Ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν πινακίων διακρίνονται γραμμαὶ λεπταὶ καὶ ἀβαθεῖς γραμμάτων ἀνηκόντων ἴσως εἰς ἐπιγραφάς, ἃς ἔφερον τὰ πινάκια πρὶν χαραχθῶσιν αἱ νῦν ἀναγινωσκόμεναι.

3

Νικοφῶν : Ὑβά(δης).

Τοῦτο φέρει ἀριστερὰ μὲν ἐν σφραγίδι ἔκτυπον τὸ διακριτικὸν γράμμα Ε, δεξιὰ δὲ δύο σφραγίδας, ὧν ἡ μὲν τετράγωνος φέρει ἔκτυπον γλαῦκα πρ. δ. μετὴν κεφαλὴν κατ' ἐνώπιον ἐστραμμένην καὶ γράμμα τι δυσδιάκριτον πρ. ἀριστερὰ, ἡ δὲ

στρογγύλη γλαῦκα κατ' ἐνώπιον ἐντὸς στεφάνου. Τὸ ἔλασμα εἶναι τεθραυσμένον εἰς δύο. Μήκους 0,113 πλ. 0,023, πάχ. 0,003.

ΑΘ. Σ. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ

ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΕΙΣ

Ἐν σελ. 15, στίχοις 74 καὶ 75 ἀνάγνωθι

----- ΔΙΟΓΕΙΤΟΞΘΕΟΔΩΡΟΥ ΕΥΤΥΧΗΞΑΡΧΕΛΟΙΟ
----- ΤΑΓΟΡΟΥ ΗΡΙΩΝΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥΑΙ . . ΡΙΩΝΜΙ
B. Σ.

Ἐν σελ. 27 καὶ 28, στίχοις 6, 12 καὶ 16 τῆς μεταγραφῆς γραπτέον σκέλη ἀντὶ σκέλει.

Π. Γ.

ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΑΤΤΙΚΗ

ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ ΤΙΝΟΣ ΕΝ ΔΗΛΩΙ

Α'

- ...επο...ε.τ...τ...ξ; υλ;...σαιηρ...καικισηρ.ει...Λ.και τ'άλλ-
α] ποιήσει κατὰ ταῦτὰ τοῖς |...|...νοιωσιδο...|...εκτων Λ...| ἐν Δήλῳι [π-
άντας τοὺς λίθους ἐπειδὰν δοκιμῶσιν παραλαβῶν τοὺς στύλο[υ]ς...Ο...|Λ...νοὺς ΗΚΙΠΕΙ...ε...ΛΛΙ
ει κατὰ κίονα [αὐτ]ὸς αὐτῶι κα...| λιθίνηι ΟΤΟΓΟΛΛΝΕΙ δὲ / ...και τοὺς κίονας και τῶν ΞΙ...πο-
5 λιστωι ὁ μὴ ἔλατ[τ]ον πέν[θ'] ἡμιποδίων κύκλωι ἅπαντα και καθιε.ΕΙΣΒΕΡΥ...οιως πανταχῆι τετραῖναι δὲ και τοῖς
εμπολίοις και μολυβδοχοῖσιν ὡς ἂν ὁ ἀρχιτέκτων κελεύ[η] και ἀποδώσ[ει] ἐστ[η]κότας ὀρθο[ύ]ς και ὑγίει[ς] και ἴσου-
ς ἀλλήλοισι κατὰ κεφαλὴν και ὀρθοὺς πρὸς τ[ὸ]ν διαβήτην πανταχῆι: θήσει δὲ [...ὄρ;]θοὺς πάντας...τοῦ ὑπ-
αρχιτέκτονος· ἐπειδὴν δὲ συ[γ]κείμενα εἰ πάντα και μεταξὺ τι Ο Ε Μ [...π]αρέξ-
ει δὲ αὐτὸς [α]ὐτῶι ὁ μισθωσά[με]νος τὸ ἔργον πάντα ὅσ[ων] ἂν δ[ι]έηται πρὸς τ[ὸ] ἔργον...ΛΙ μο-
10 λύβδου· τοῦ δὲ παραδείγματος τοῦ πεποιημένου Ο Υ ἐπικράνου ἔσ[τα]ι μ[ε];ισ[θ]ω[τ]ή[ς];... τοῦ [ἀρ]γυρίου
υ ὅσου ἄμ μισθωθῆι τὸ ἔργο[ν] ὅ[τι]; ἂν τᾶξει ὁ ἀρχιτέκτων· κομιεῖ δὲ και τὸ παράδειγμα τοῦ ἐπικράνου
εἰς Δήλον ὁ μισθωσάμενος τὸ ἔργον τέ[λ]εσι τοῖς αὐτοῦ ὑγίεις και θήσει[ε] καθάπερ περὶ τῶν ἄλλωγ γέ-
γραπται· παραλαβῶ[ν] ὑ[γ]ίεις Ἀθήνησι τῶι τε ὑπαρχ[ι]τέκτονι συντελειεις τὸμ μισθῶ[ν] ἀ[π]ὸ τῆς ἡμ[ε]ρα-
ς ἧς ἂν ἄρξῃται ἐν Δήλῳι ἐργά[ζ]εσθαι ἕως ἂν ἐπιτελέσῃ τὸ ἔργον ὃ ἂν ἦι [μεμι]σθωμ[έν]ος
15 Ιου ἀργυρίου καθάπερ τοῖς τοῖς ὀρθοστάτας μεμισθωμένοις ἐν ταῖς συγγραφαῖς γέγραπται· ταῦ-
τα δὲ ποιήσας ἅπαντα δόκιμα κατὰ τὴν συγγραφὴν ἀποδ[ε]ῖξάτω τοῖς ναοποιοῖς κ[αί] τῶι ἀρχιτέκτονι
ὁ μισθωσάμενος τὸ ἔργ[ο]ν τέλος ἔξ[ον]τα ὀκτώ μηνῶν ἀπὸ τοῦ χρόνου οὗ ἄμ μισθώ[σ]ηται· τοῦ[ς] ἐγγυη-
τάς καθιστάναι κατὰ: Χ: ἀξιόχρεως· ἐὰν δὲ μὴ ποιήσῃ ἐν τῶι χρόνῳ δόκιμα κατὰ τὴν συγγραφὴν, ἀ-
ποτινέτω: Δ: δραχμὰς τῆς ἡμέρας ἐκά[σ]της [ἔ]ως [ἂ]ν ποιήσῃ δόκιμα κατὰ τὴν συγγραφ[ή]ν· εἰσπ[ρ]ατ[τ]ό-
20 ντων δὲ αὐτὸν και τοῖς ἐγγυητάς οἱ ναοποιοῖ τ[οῦ]τ[ο] [τὸ] ἀργύριον και [τ]ᾶλλα ποιούντων καθάπερ το-
ῖς ἄλλοις μισθωταῖς και ἐγγυηταῖς τῶ[ν] ἔργων [ἐν] τῆι συγγραφ[ῆ]ι γέ[γ]ραπται· τοῦ δὲ ἀργυρίου λή-
ψεται τὸ μὲν ἡμ[ε]ρῶν ἐπειδὴν τοὺς ἐγγυητ[ῆ]ς κ[α]τ[α]στήσῃ, τ[οῦ] δὲ λοιποῦ τὸ ἡμισυ ἐπειδὴν ἐξειργασ-
μένα ἦι τῶν ἔργων τὰ ἡμ[ε]ρῶν, τ[ὸ] δὲ λοιπὸν ἐπειδὴν πάντα τ[έ]λο[ς] ἔχον[τα] . . . ἔα[ν] [δὲ] τι ἀντιλέγ[ω]σ-
ιν; οἱ μεμισθωμένοι πρὸς [ἀ]λλήλο[υ]ς περὶ τῶν ἔργων Α. Ι Λου
25 ἀργυρίου μισθωμάτων τῶμ[ε] μισθωθέντων; Ξ; . . .
. . . ἀνηλωμένα: ΧΧΧΧΓΓΗΗΗΗΔΔΠ: . Σ. ΕΥΣΤ. Σ ὠν[. ἐπὶ τῆ]ς; Αἰ[γ]ηίδο-
ς δευτέρας πρυτανείας κυρωτῆς Ε . τω υτω Βοηδρομ-
ιῶνος τρίτη ἰσταμένου δικαστη[ρ]ιο ον: Λ [πάν]Τ;ας: ΓΗΗΠΔΠΙ
τὸν λίθον ἕκαστον: δρ: κεφάλαιον ἀργυ[ρ]ίου τῶν λίθων τ[οῦ]τω[ν]; μισθωτῆς Κ-
30 ἄνων Διονυσόδωρου Θεσπιεύς: ἐγγυητ[ῆ]ς]οκράτου Γ Η ημος Πίστωνος Ἀ-
θμονεύς, Πυργίων Γναθίου Ἀφιδναῖος[ς] Οἰνοστρά[τ]ου . . Α. Ε Θουκυδίδης Ἀλκισ-
θένους Ἀφιδναῖος· μετρΩ; Ω δε: λίθους: ΠΙ: μῆκος τεττάρωμ ποδῶν και πέντε
δακτύλων, πλάτος τεττάρωμ ποδῶν και ἡμιποδίου: ἐτέρους: ΠΙ: μῆκος τεττάρωμ ποδῶν και ἡμι-
ποδίου, πλάτος τεττάρωμ ποδῶν και πέντε δακτύλων: ἐτέρους: Δ ΠΙ: μῆκος τεττάρωμ ποδῶν, πλά-
35 ος τριῶν ποδῶν: ἐτέρους: ΠΙΠΙ: μῆκος τεττάρωμ ποδῶν και πέντε δακτύλων, πλάτος δυοῖμ ποδο-

ἰν καὶ τριῶν δακτύλων : ἑτέρους : Π Ι Ι [Ι] : μῆκος τεττάρωμ ποδῶν , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τριῶν
 δακτύλων : ἑτέρους : Π Ι Ι Ι : μῆκος τεττάρωμ ποδῶν καὶ παλαστῆς , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τριῶ-
 ν δακτύλων : ἑτέρους : Π Ι Ι Ι : μῆκος τεττάρωμ ποδῶν καὶ πέντε δακτύλων , πλάτος τριῶμ ποδῶν : ἑτ-
 40 ἑρους : . Ι Ι Ι : μῆκος τριῶμ ποδῶν καὶ δέκα δακτύλων , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τ[ρ]ιῶν δ[ακ]τύλ-
 ῶν ἑτέρους : Π Ι Ι Ι : μῆκος τριῶμ ποδῶν καὶ τριῶμ παλαστῶν , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τριῶν δακτ-
 ῦλων : ἑτέρους : Ι Ι Ι : μῆκο[ς] τριῶμ ποδῶν καὶ δακτύλου , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τριῶν δακτύλων·
 ἑτέρους : [Δ;] : μῆκος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τριῶν δακτύλων , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν· ἑτέρους : Π : μῆκος δυ-
 οῖμ ποδοῖν καὶ τριῶν δακτύλων , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν· ἑτέρους : Δ Π Ι Ι Ι : μῆκος δυοῖμ ποδοῖν καὶ
 τριῶν παλαστῶν , πλ[ά]το[ς] δυοῖμ ποδοῖν καὶ τριῶν δακτύλων : ἑτέρο[υς] : Ι Ι Ι Ι : μῆκος πένθ' ἡμιποδι-
 45 ῶν καὶ δακτύλου , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τριῶν δακ[τ]ύλων : ἑτέρο[υς] : Ι Ι Ι Ι : μῆκος τριῶμ ποδῶν κα-
 ῖ ἑννέα δακτύλων ; πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τριῶν δακτύλων : ἑτέρους : Δ : μῆκος δυοῖμ ποδοῖν καὶ
 τριῶν δακτύλων , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ δυοῖν δακτύλων : ἑτέρους : Π Ι Ι Ι : μῆκος τριῶμ ποδῶν κα-
 αὶ] δακτύλου· πλάτος δυοῖμ ποδοῖν· ἑτέρους : Δ Π Ι Ι [Ι] : μῆκος τριῶμ ποδῶν , [πλά]τος δυοῖμ ποδοῖν· [ἐ]τ-
 50 ἑρους : Δ Δ Δ Ι : μῆκος τριῶμ ποδῶν κ[α]ὶ ἕξ δακτύλων : πλάτος δυοῖν ποδοῖν καὶ τριῶν δακτύλων· ἑτέρ-
 ους : Η Η Η Η Π Δ Δ Ι Ι : μῆκος τριῶμ ποδῶν , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τριῶν δακτύλων· πάχος οὔτοι ἅπαν-
 τες ποδιαῖοι : ἑτέρους : Π : μῆκο[ς] πέντε ποδῶν καὶ τριῶν παλαστῶ[ν] , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τρι-
 ῶν παλαστῶν καὶ δυοῖν δακτύλων· ἑτέρους : Ι Ι [Ι] : μῆκος τεττάρωμ ποδῶν καὶ τριῶμ παλ[αστῶν κα]ὶ δ-
 ακτύλου , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τριῶν παλαστῶν καὶ δυοῖν δακτύλων : ἑτέρους : Ι Ι Ι Ι : μῆκο[ς] δυοῖμ πο-
 55 ῶν καὶ τριῶν παλαστῶν καὶ τριῶν δακτύλων , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τριῶν παλαστῶν [κ]αὶ δυο-
 ῶν [δ]ακτύλων : πάχος οὔτοι ἅπαντες ποδιαῖοι καὶ δυοῖν δακτύλων : ἑτέρους : Π Ι : μῆκος ὀκτώ π-
 οδῶν κα[ὶ] δέκα δακτύλων , πλάτος παλαστῶν ἑννέα καὶ δακτύλων δυοῖν , π[ά]χος [δυο]ῖμ ποδοῖν κ[α]ὶ δυ-
 οῖν [δ]ακτύλων συγγ ἰ καθὼς ἑμισθώθησαν τούτους . ε . ε μισθω . . . Ε Ν Ο
 ς : Μ Π Α : Λ Ι ἐπὶ θαλατ[τ] ἰ ἐπὶ τῶι χῶματι μῆ πλέον Λ

B'

. ικ
 . ν
 . ε πο ρ Ι
 . . . ε ρ ν τ Ι Ι
 5 . ους δ ο ε τ
 . . η τ ω ο σ τ
 α δε ε . τ ω μ ο ο
 . τ ο υς ν α ο π ο [ι ο υς] ἐ π ι μ ε λ ε ῖ ;] σ θ α ι
 τ ῶ ν ἔ ρ γ ω ν ε κ α . ε κ α τ
 10 . . τ . . ε . Γ ς ἐ π ε ι δ -
 ἄ ν τ ἄ τ ρ ῖ [α ο [ἰ] μ ι σ θ ω σ ἄ -
 μ ε ν ο ι π ρ ο ο δ ο ν : Π . Ι Η
 ὁ λ ῖ θ ο ς [. Κ] ἄ ν ω ν Δ ι ο ν υ [σ] ο -
 δ ῶ ρ ο υ Θ [ε σ π ι ε ῦ ς] ῶ ν ο ς ἑ ν ἄ τ η -
 15 ι ὁ γ δ ὄ η [ι] π λ [ἄ] τ ο ς δυοῖν
 π ο δ ο ῖ ν : τ ρ ῖ ῶ ν κ α -
 ἰ τ ρ ῖ ῶ ν [. π α λ α] σ τ ῶ ν κ α [ἰ] τ ρ ῖ -
 ὶ δ α κ τ ῦ [λ ῶ ν ὶ ἑ τ ἑ ρ ο υ [ς] : Ι Ι Ι : μ ῆ -

	κ]ος	ω[ν] ποδῶν καὶ τρ-
20	ἰῶν παλαστ[ῶν	πάχος οὐτ]οὶ ἅπαντε-
	ς ποδιαῖο[ι	[π]ο;[δ]ῶν, π-
	λάτος πε[ν]θ' [ἡμιποδίων	πλά]τος πένθ' ἡμ-
	ιποδίων [.	ἡμιπ]οδίων καὶ
	δυοῖν δακτ[ύλοιν	πλά]τος πένθ' ἡ-
25	μιποδίων	παλαστῶ-
	ν καὶ	[έτερο]υς : ΙΙΙ :
	μῆκος	παλα]στ-
	ῶν, πλάτος π[έν]θ' [ἡμιποδίων	έ]τέ[ρ]ου-
	ς; Γ Ι Ι Ι Ι	ω
30	ων καὶ δέκα	
	συγγραφ	
	ντωιτων	Ι . . ω;σι
	Ι Ι Ι τωι	ευ . ων
	εισανο	εὐγων-
35	ιους	ητοεν
	ντωνωνοι	ο . ε
	θος . . Ι Λ Ν[.	κα]ὶ δυοῖ-
	ν δακτύλο[ιν	]ς . Ι τὰ-
	ς συγγραφά[ς	] ἐπ;ιγν
40	ητω τῶι	γδ;
	ζων	εμισθ.
	ωσιν οαΓ	ἐπὶ τῆι
	θαλάττ[ηι	]ἡκον-
	ταου	μῆ ἔλ-
45	αττο[ν	οτατ;
	ογραψασθ	μι]σθο-
	του Λ . ωδ	λί;]θων εν
	ῶν δεδοκι[μασμένων	]ἐπ-
	ιμελε	Λ Ι κ-
50	ομιζον	: . .
	ι τουτωνω]	: . . .
	ν μῆ ὑγίει[ς	: . . .
	παρὰ τὸ ἔργο[ν	Ἐ]παφ[ρο-
	οδίτωι Λ Γ . Λ	: . . .
55	δραχμάς	Ι ἡ-
	μέραι πα	προ-
	σοφείλη[ι	νό-
	μοις τοῖς	ΝΕΑ;
	της εἰσπρ	ΠΙΠΙ;
60	εσθαι τοὺς	ΕΙ;
	ι ἀποτινέτω	ΠΙΙ;
	ους νόμους	ΟΙ ἐ-
	γγυητὴν αὐτο[.	μ[ηδ;

	ενὶ μισθώσασ[θαι ;]
65 .	μμέρος ἐπειδάν τοῦ δὲ λ[οι]ποῦ
	τ]ὸ ἤμισυ ἐπειδάν

Μικρογράμματον ἀπεδώκαμεν τὸ κείμενον τῆς μακρᾶς ταύτης ἐπιγραφῆς, ἐπειδὴ ἡ ἀθλία κατάστασις τῆς πλακῶς, ἀφ' ἧς τὸ ἀντεγράψαμεν, μεγάλως παρείχε δυσκολίας εἰς τὴν διὰ κεφαλαίων πιστὴν ἀπόδοσιν τῶν πολλαχῶς βεβλαμμένων ἢ ἀμυδρῶν γραμμάτων καὶ ἔτι πλέον εἰς τὴν δεῖξιν τῆς σχετικῶς ὑπαλλήλου αὐτῶν θέσεως ἐν τοῖς στίχοις, ἀφοῦ τὸ ἔλρον δὲν ἐχαράχθη κατὰ τὸ στοιχηδὸν σύστημα τῆς γραφῆς, ἀλλὰ μόνον μέρη τινά, ἄλλα δὲ πλησιάζουσιν εἰς αὐτὸ καὶ ἄλλα τελείως αὐτοῦ ἀπομακρύνονται, ἅτε συμπυκνουμένων ἢ ἀραιουμένων τῶν γραμμάτων, ἅμα δὲ καὶ μεταμειβόντων μέγεθος, καὶ τοι μένοντος τοῦ αὐτοῦ μήκους τῶν στίχων ἀπανταχοῦ¹. Μόνον ἢ διὰ φωτογραφίας ἀπόδοσις τῶν ὀρωμένων ἐπὶ τοῦ λίθου ἤθελεν εἶναι πιστὴ κατὰ πάντα, καὶ ταύτην ἠθέλομεν προτιμῆσαι, ἂν ἤμεθα βέβαιοι, ὅτι ἤθελε τεχνικῶς ἐπιτύχει οὕτως, ὥστε νὰ μὴ συγγέη καὶ ἀπελπίζη τὸν ἀναγνώστην δι' ὑπερμέτρων φωτοσκιάσεων, ὡς πολλάκις συμβαίνει. Ἀφοῦ δὲ περὶ τούτου βεβαίαν ἐλπίδα δὲν συνελάβομεν, προέβημεν εἰς τὴν ἔκδοσιν ὅπως προέβημεν. Ἄλλοι δὲ μεθ' ἡμᾶς ἐκδῶται τοῦ λίθου ἄς ποιήσωσι κατὰ τὸ αὐτοῖς δοκοῦν.

Ἡ πλάξ, ἡ ἔχουσα τὰ δοθέντα γράμματα, εὐρέθη τῇ 18 Ἀπριλίου τοῦ ἔτους τούτου, ὡς κάλυμμα κτιστοῦ τάφου τῶν Βυζαντινῶν χρόνων, ἔξωθεν τοῦ ἀναφανέντος προπύλου τοῦ Ἀθήνησιν Ὀλυμπείου. Εἶναι δὲ λίθου πεντελικοῦ, ὅλως ἀκόσμητος, πλάτους τανῦν 0,94, ὕψους 0,71, πάχους 0,10, καὶ ἤτό ποτε ἐπιγεγραμμένη ὅλη ἀμφοτέρως τὰς πλατείας πλευράς, ἀλλὰ δυστυχῶς ἔπαθε πρὸ αἰῶνων διττὴν βλάβην. Ἐνῶ ἄνω, ἔνθα ἄρχονται οἱ στίχοι ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν, σώζεται κενὸς γραμμάτων τόπος ὡς τεσσάρων στίχων, φανερόντων ὅτι ἐκεῖ εἶναι ἀρτία ἡ πλάξ, κάτω ἐξ ἐναντίας, ἔνθα ὁ τελευταῖος στίχος τῆς πλακῶς, τὰ γράμματα παρουσιάζουσι μόνον τὰ ἄνω αὐτῶν μέρη

¹ Οὕτω λοιπὸν οἱ πλείστοι μὲν στίχοι ἔχουσιν ἀνά 76 γράμματα, συναριθμουμένων καὶ τῶν σημείων στιγμῆς, ὀλίγοι ἀνά 75, 77, 78, εὐρέθησαν δὲ καὶ δύο ἔχοντες ὁ μὲν 89, ὁ δὲ 91 γράμματα.

καὶ ἡ καθ' ὄλον ἐκεῖ τὸ πλάτος φαινομένη ἀπόθραυσις, οὔσα καὶ κατὰ τι λοξή, ποιεῖ πρόδηλον, ὅτι μέρος σημαντικὸν τῆς ὅλης πλακῶς ἐξέλιπε, πιθανώτατα ἄλλο τόσον, ὅσον εἶναι τὸ σωζόμενον, ἂν πρέπει τις ἐξ ἀναλογίας ἄλλων ὁμοίας ἐπιγραφᾶς ἐχουσῶν στηλῶν νὰ κρίνη, αἱ ὅποιαι ἦσαν πάντοτε ἐπιμήκεις καὶ ὄχι ὡς ἡ ἡμετέρα νῦν σχεδὸν τετραγώνως. Ἄλλην βλάβην μεγαλύτεραν ἔπαθεν ἡ πλάξ ἐπὶ τῆς ἐτέρας τῶν ἐπιγεγραμμένων πλευρῶν κατὰ ἓνα πολὺ σπάνιον καὶ περιέργον τρόπον, νῦν τὸ δεύτερον εἰς ἐμὲ ἐκ πείρας γινόμενον γνωστόν· ἡ ὑποκάτω ἐπιφάνειά τῆς, ἣτοι ἡ βλέπουσά ποτε τὸ κενὸν τοῦ τάφου, διεβρώθη ἐντελῶς ὑπὸ τῶν ἀνιουσῶν ἀτμίδων, καὶ μόνον τὰ ἄκρα αὐτῆς, τὰ ὅποια ἐπὶ τῶν κατὰ μῆκος τοῦ τάφου πλευρικῶν δύο τοίχων ἐστηρίζοντο, διέσωσαν ἐκατέρωθεν γράμματά τινα ὀλιγοστά πάντων σχεδὸν τῶν στίχων, ὅπως φαίνονται ἐν τῇ ἀντιγραφῇ μου ὑπὸ τὸ στοιχεῖον B¹. Αἱ βλάβαι δὲ τῆς ἐπάνω ἐπιφάνειας, ἧς τὰ γράμματα ἀπεδόθησαν ὑπὸ τὸ στοιχεῖον A, ἦσαν ἄλλου εἶδους· ἐπικρούσματα πολλὰ τυχαῖα, ἀποτριβαὶ καὶ ῥύπος ἐπικεκολλημένος σκληρότατος, μεταλλικὸς σχεδόν, ὅστις ὅπωςδὴποτε ἀπεμακρύνθη, καὶ δυνατόν ἐγένετο δι' ἀναστροφῆς, ὑπτιάσεως, πάλιν ὀρθώσεως καὶ πλαγιασεως τῆς βαρείας πλακῶς πρὸς τὸ διάφορον φῶς τῆς ἡμέρας νὰ ἀντιγραφῶσιν οἱ 164 αὐτῆς στίχοι ἐν χρόνῳ σχεδὸν διμήνῳ.

Ἡ οὕτω εἰς φῶς προελθοῦσα ἐπιγραφὴ σημαντικῶς αὐξάνει τὸ εἶδος ἐκεῖνο τῶν περὶ τὰς Ἑλληνικὰς οἰκοδομὰς ἐπιγραφῶν, ὁποίας ἐν τοῖς τελευταίοις χρόνοις ὄχι ὀλίγας ἀνέδωκεν ἡ ἀρχαιοβριθῆς ἡμῶν πατρὶς καὶ ἔξω τῶν Ἀθηνῶν, ἐκ Τεγέας, Ἐρετρίας, Λέσβου, Δήλου, Λεβαδείας, Ἐλευσίνος, Πειραιῶς, Ἐπιδαύρου². Ἀναφέρεται δ' αὕτη εἰς οἰκοδομὴν τινα δημοσίαν ἐν Δήλῳ (ἴδε πλευρᾶς A

¹ Τὸ πρῶτον τοιαύτης διαβρώσεως παράδειγμα ἐπὶ μεγάλης στηλῆς ἴδε ἐν Ἀθηναίῳ τόμῳ 7^α (τοῦ ἔτους 1878) σελ. 87 κ. ἔξ.

² Λατινικὰς τοιαύτας ἐκ Ρώμης ἢ ἄλλοθεν τῆς Ἰταλίας δὲν γνωρίζω σωζομένας, εἰ καὶ οἰκοδομικώτατοι ἐγένοντο οἱ Ρωμαῖοι, καὶ ἔχομεν τοῦ Βιτρούβιου τὸ de architectura σύγγραμμα, τὸ μόνον ἐκ τῆς ἀρχιτέκτονος τοῦ εἶδους τούτου.

στίχ. 2. 12. 14.) ἀνεγερθεῖσαν κατὰ τὰ μέσα, υποθέτω, τοῦ 8^{ου} πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος, ὅτε ἔτι κατεῖχον τὴν νῆσον ἐκείνην οἱ Ἀθηναῖοι πρὶν ἢ τὴν ἀποβάλλωσι μετὰ τὸν Λαμιακὸν πόλεμον¹. Εἰς τὸν 8^{ον} αἰῶνα ἀγούσιν ἡμᾶς ἡ ὑγιῆς φρασεολογία, ἡ ὀρθογραφία καὶ τὸ σχῆμα τῶν γραμμῶν, εἰ καὶ τὸ χάραγμα τούτων ἐν τισὶ μάλιστα μέρεσι τῆς Β πλευρᾶς φαίνεται ἀμελέστερον καὶ πῶς ἰδιοβρύθμότερον, ὥστε νὰ υποπτεύῃ τις, ὅτι οὐχὶ ἡ αὐτὴ χεὶρ τὴν ὄλην πλάκα ἐχάραξε, καὶ οὐδὲν θαῦμα, ἂν ἐν τόσῳ ἐκτενεῖ ἐπιγραφῇ συνέβῃ τοῦτο. Ἐγὼ μάλιστα νομίζω, ὅτι καὶ ἐκτενεστέρα ποτὲ αὕτη συνετέθη ἢ ὥστε νὰ περιληφθῇ ἐν μιᾷ μόνῃ στήλῃ, τῇ νῦν κεκολωμένῃ²· εἰκάζω δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ ὅτι οὐδεμία λέξις εὐρίσκεται ἐν τῇ φρασεολογίᾳ τῶν ἀνωτάτω στίχων ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν, ἐμφαίνουσα, ὅτι ἡ ὄντως ἀρχὴ τῆς δημοσίας ταύτης ἐπιγραφῆς ἐκεῖ ποτε ὑπῆρξε διατετυπωμένη².

Ὅν δὲ ἐν ἀμφιβολίᾳ περὶ τοῦ τίς τῶν δύο πλευρῶν εἶναι ἡ ἠγουμένη καὶ τίς ἡ ἐπομένη, προέταξα ἐν τῇ μεταγραφῇ μου τὴν πληρεστέραν Α, καὶ τιμῆς χάριν καὶ ἐκ λόγων τινῶν ἀχθεῖς, ὧν ἡ ἐνταῦθα κατάλειξις εἶναι περιττὴ, ἀφοῦ οὐδεὶς αὐτῶν ἐπιβάλλεται πειστικῶς εἰς τὸν καὶ ἄλλως τυχόν ἢ ἐγὼ σκεπτόμενον. Μόνος πειστικὸς λόγος θὰ ἦτο, ἂν ἐν τῇ Β πλευρᾷ, στίχῳ 14^ῳ ἐσώζετο ὀλόκληρον τὸ ὄνομα τοῦ μηνός, ἵνα ἐκ παραβολῆς πρὸς τὸν Βοηδρομιῶνα, τὸν ἀναγινωσκόμενον ἐν στίχῳ 27 τῆς Α πλευρᾶς ἐβλέπομεν, τίνες πράξεις χρονικῶς προηγῆθησαν, ἐπομένως δὲ καὶ ἀνεγράφησαν ἐν τῷ δημοσίῳ τούτῳ ἐγγράφῳ κατὰ τὴν πρέπουσαν σειρᾶν· διότι εἶναι προφανές, ὅτι τὸ ἐγγράφον τοῦτο δὲν εἶναι ἀπλῶς συγγραφὴ ἐργωνίας ὀρίζουσα τὸ τί δεῖ γενέσθαι, ἐξ ὁποίου καὶ ὁπόσου ὕλικου καὶ τὰ περὶ μισθωμάτων, προστίμων καὶ ἐγγυήσεων, ἀλλὰ περιέχει, (καθὼς λ. γ. ὁ «λόγος ἐπιστατῶν Ἐλευσινόθεν» ὁ ἐν Ἐφημ. Ἀρχ. 1883, σελ. 110), καὶ τετελεσμένων ἔργων καὶ ἀναλωμάτων ἀναγραφὴν ἐν ὀρισμέναις χρονικαῖς περιόδοις, κατὰ πρυτανείας δηλαδὴ. Ἀναφέρονται δὲ ἐνταῦθα συγγραφαὶ μὲν δις, ἐν Α, στ. 15. Β, στ. 39, συγγραφὴ δὲ τε-

τράκις, ἐν Α, στ. 16. 18. 19. 21, πλεονάκις δὲ «ἔργον ὃ ἂν ἢ μεμισθωμένος ὁ δεῖνα», ἐξ ὧν πρέπει τις νὰ συμπεράνῃ, ὅτι τμηματικῶς ἐξεδόθη τὸ ἔργον καὶ πρὸς πλείονας τοῦ ἐνὸς ἐργώνας, ἢ, ὡς ἐνταῦθα λέγονται πάντοτε, μισθωτὰς ἐγένοντο συμφωνίαι, ἐξ ὧν μόνου ἐνὸς τὸ ὄνομα διεσώθη, ὄντος ξένου (ἐν Α, στ. 29-30), ἔπονται δ' ἐκεῖ καὶ οἱ ἐγγυηταὶ τοῦ Ἀθηναίου. Ὁ αὐτὸς ξένος μισθωτῆς ἀναγινώσκειται καὶ ἐν Β, στ. 13-14, ἂνευ τῶν ἐγγυητῶν ἐκεῖ¹. Περιεργοτάτῃ δὲ καὶ πρωτοφανῆς ἐμοὶ φράσις περὶ ἐγγυήσεως ἀναγινώσκειται ἐν Α, στ. 17-18 ἡδὲ· «τοὺς ἐγγυητὰς καθιστάναι κατὰ Χ: ἀξιοχρεως». Νομίζω, ὅτι ἐρμηνευτέα = κατὰ χιλιάδα δραχμῶν, δηλ. ὅσαι χιλιάδες, τόσοι ἐγγυηταί, ἵνα μὴ ἡ πολιτεία διακινδυνεύῃ περὶ τὴν εἰσπραξίν μεγάλων ποσῶν. Καινοφανὲς δὲ καὶ τὸ ἐν στ. 27 κυρωτῆς καὶ τὸ ἐν στ. 28 δικαστη(ρ)ιο, ὧν ἡ καθόλου μὲν ἔννοια δὲν εἶναι τόσον δυσξύμβλητος ἐν τῇ θέσει ἐν ἣ εὐρίσκονται, δύσκολος δὲ ἡ περὶ αὐτὰ διὰ λέξεων συμπλήρωσις. Ἀρχιτέκτων ἀναφέρεται ἐν Α, στ. 6 καὶ 11, ἴσως καὶ ἐν στ. 2. ὑπαρχιτέκτων δὲ ἐν στ. 8-9. 13². Ἀρχὴ δὲ ἀνωτέρα, ἥτις πάντα τὰ περὶ τῆς προκειμένης οἰκοδομῆς διοικεῖ, ἐκφαίνεται καινοφανῶς ἐμοὶ ἢ τῶν ραιοποιῶν ἐν στ. 16. 20. Β, στ. 8. ὅχι δὲ ἡ συνήθης ἐν Ἀθήναις τῶν ἐπιστατῶν, νεωποιοὶ ὅμως εὐρηγνται παρὰ Πολυδεύκει, ἐν ἐπιγραφαῖς δὲ ἄλλων Ἑλληνικῶν πολιτειῶν *νεωποῖαι* καὶ *ραποῖαι*, *ραοποιοὶ* δὲ καὶ *ραοποικὸς νόμος* ἐν τῇ ἐκ Λεβαδείας ἐπιγραφῇ καὶ ἕτερος αὐτόθι νόμος *κατοπτικὸς, νόμοι* δὲ ἐν ταύτῃ τῇ ἡμετέρᾳ ἐν Β, 57-58. 62.

Τοσαῦτα περὶ τούτων συντόμως. Ὅποια δὲ τις ἦτο ἡ ἐν Δήλῳ οἰκοδομή, ἂν νὰς ἢ στοὰ ἢ ἄλλο τι, ἄδηλον· ὅτι ὅμως εἶχε παραστάτας καὶ στύλους καὶ ἐπίκρανα, ἐκ διαφόρων στίχων τῆς Α πλευρᾶς ἐξάγεται, ὡς καὶ ὅτι ἦτο μεγάλη τις, ἀφοῦ ἐν μὲν Α, στ. 17 ὀρίζεται χρόνος 8 μηνῶν δι' ἐν, υποθέτω, τμηματικῶς δεδομένον ἔργον καὶ ἐν στ. 26 λέγεται ἀνηλωμένον ποσὸν δρ. 4926, ἐν μιᾷ, υποθέτω, πρυτανείᾳ, ἐν δὲ στ. 28 ἀναγράφονται λίθοι 667, ὧν τινες λίαν μεγάλοι ὀρίζονται ἐν τέλει τῆς ἐπομένης λεπτομεροῦς ἀπαριθμήσεως. Τοιαύτη δὲ

¹ Γνωστὸν δὲ ὅτι ὕστερον πάλιν κατὰ τὸν 8^{ον} πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα ἀνεκτίσαντο αὐτήν.

² Τολυαντίον μάλιστα, τὰ εὐθὺς ἐν τέλει τοῦ α' στίχου τῆς Α πλευρᾶς ἀναγινωσκόμενα «καὶ τὰλλα πάντα ποιήσει κατὰ ταῦτα τοῖς» κτλ. προδήλως εἶναι συνέχεια λόγου μακροῦ προηγηθέντος.

¹ Ἡ παράλειψις αὐτῆ τῶν ἐγγυητῶν ἦτο εἰς τῶν λόγων, οὓς ὑπῆλθον ἀνωτέρῳ ὡς ὑποδεικνύοντας, ὅτι ἐπιτακτέα ἢ Β πλευρά.

² Ἡ λέξις ὑπαρχιτέκτων πρῶτον ἀνεγνώσθη ἐν τῇ ἐκ Λεβαδείας ἐπιγραφῇ, ἐν Ἀθηναίου τόμῳ Δ^ο (τοῦ 1875) σελ. 373.

λίθων ἄλλη ἀναγραφή ὑπάρχει καὶ ἐν τῇ Β πλευρᾷ, μόνον βραχυτέρα κατὰ 9 στίχους. Ἄς σημειωθῇ δέ, ὅτι οἱ λίθοι οὐδαμοῦ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ ὀνομάζονται ἐκ τόπου τινός, ὡς τοῦτο γίνεται μάλιστα ἐν τῇ Ἐλευσινιακῇ ἐπιγραφῇ, τῇ ἐν Ἐφημ. Ἀρχ. 1886, σελ. 186 κ. ἐξ. ἔνθα μνημονεύονται λίθοι ἐξ Ἀκτῆς, ἐξ Αἰγίνης, Πεντελῆθεν, καὶ Ἐλευσινιακῆ πέτρα. Ἀλλὰ θεωρῶ πιθανόν, ὅτι καὶ οἱ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιγραφῇ λίθοι καὶ ἐν γένει τὸ ὑλικόν ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Δῆλον ἐκομίσθησαν (ἴδε Α, στ. 10-13. Β, στ. 43). Καὶ ἐκεῖνα τὰ «τὸν λίθον ἕκαστον δραχμῆς» τὰ ἐν Α, στ. 29 ἀκολουθοῦντα εὐθὺς μετὰ τὸν ἀριθμὸν ΠΗΘΔΠΙΙ=667, οὐδὲν ἄλλο δηλοῦσιν ἢ ὅτι ἡ κομιδὴ ἢ ὁ ναῦλος εἰς Δῆλον ἦτο μιᾶς δραχμῆς δι' ἕκαστον λίθον μικρὸν ἢ μέγαν¹.

Πολλὰ ἄλλα τῆς ἐπιγραφῆς, δεόμενα ἐπιστάσις, παραλείποντες, ἰδίως τὰ ἐν τῷ ἄνω μέρει τῆς Α πλευρᾶς ἀτελῶς ἢ καὶ κακῶς παρ' ἡμῶν ἀνεγνωσμένα, ἅπερ ἔμειναν καὶ ἀδιανόητα, ὀφείλομεν ὁμῶς νὰ εἰπωμέν τι περὶ στίξεως, τῆς ἐν αὐτῇ, καὶ περὶ σφαλμάτων, ἃ θεωρητέα ὡς παρὰ τοῦ χαράξαντος τὴν πλάκα γενόμενα. Λοιπὸν πρῶτον τὰ σφάλματα τοιοῦτο θεωρῶ ἐν Α, στ. 10 τὸ περιπεῦον ΟΥ, πλὴν ἂν τις εἴπη, ὅτι θετέον πρὸ αὐτοῦ

ἐν Τ. Ἐν στ. 12 τὸ εἰς ἀντί· ἐς. Περὶ τοῦ ἐν στ. 42 Δ ἤδη ἐλάλησα ἐν τῇ προηγηθείσῃ σημειώσῃ. Τὴν δίστιμον στίξιν τοῦ ἀρχετύπου τὴν μεταξὺ τῶν ἀριθμητικῶν γραμμάτων καὶ εἴπου ἀλλαχοῦ, ἐτήρησα ἀκριβῶς· ὅπου δὲ ἐν τοιαύταις χώραις δὲν τὴν βλέπει τις ἐν τῇ μεταγραφῇ μου, ἐκεῖ ἄς πιστεύσῃ, ὅτι καὶ ὁ λίθος δὲν τὴν ἔχει. Ἀλλαχοῦ δὲ τῇ τοῦ λόγου ἐννοία ἐπικουρῶν ἔθηκα ἐξ ἐμοῦ νεωτερικὰ στίξεως σημεῖα τὸ κόμμα καὶ τὴν ἄνω τελείαν, οὐδέποτε δὲ τὴν τελείαν, διότι ταύτην μετεχειρίσθη κατὰ τὸ κοινὸν ἔθος πρὸς δῆλωσιν τῶν ὄντως ἢ τῶν ἐξ ὑποθέσεως ἐκλιπόντων γραμμάτων, καὶ περὶ τοῦτο ὅση μοι δύναμις ἐσπούδασα νὰ εἶμαι ἀκριβής.

Δύω ἔτι σημειωμάτια περὶ δύο ὀνομάτων ἀνδρῶν. Ὁ ἐν Α, στ. 30 πατήρ ἐγγυητοῦ Πίστων Ἀθμονεύς εἶναι πρόγονος ἢ ἄλλως συγγενῆς τοῦ Πιστωνίδο Ἀθμονεύς τοῦ ἐν τῇ Ἐλευσινίᾳ ἐπιγραφῇ, τῇ ἐν Ἐφ. Ἀρχ. 1886, σελ. 186. Τὸ ἐν Β, στ. 53-54 ὄνομα Ἐπαφροδίτου, τὸ τόσον συχνὰ ἐν τοῖς ὕστερον Ἑλληνορῶμαϊκοῖς χρόνοις ἐν βιβλίοις τε καὶ ἐπιγραφαῖς ἀπαντῶν, πρῶτον ἴσως ἐδῶ χρονολογικῶς ἐνεφανίσθη.

¹ Ἐν Ἀθήναις, τῇ 13 Ἰουλίου 1887.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ

ΣΚΥΦΟΙ ΒΟΙΩΤΙΚΟΙ ΔΥΟ

(Πίναξ 5)

Τὸν Μάρτιον τοῦ 1884 ἐξεδώκαμεν ἐν τῇ ἐφημερίδι ταύτῃ δύο σκύφους Βοιωτικούς, ἔχοντας ἐκτύπους παραστάσεις ἐκ τῆς ἀρχαίας ἡρωολογίας

¹ Περὶ ἑρῶν δὲ τὰ περὶ τὸν κατάλογον τῶν λίθων τούτων. Μελετήσας ἐγὼ αὐτόν, ὄντα μετὰ τόσον θαυμαστῆς ποικιλίας μέτρων συντεταγμένον. εὔρον, ὅτι ἐν Α, στ. 42 τὸ ἀριθμητικὸν γράμμα Δ, ὃ μετ' ἐρωτηματικῆς ἀμφιβολίας ἐνέθηκα ἐν τῇ μεταγραφῇ μου, δύναται ὡς Γ νὰ ἀναγνωσθῇ. Ἀλλ' εἶτε ἐχαράχθη ποτὲ ὡς Γ εἶτε ὡς Δ, θεωρητέον κατ' ἄμφω ὡς ἡμαρτημένον τυπικῶς· διότι δὲν ἔπρεπε νὰ καταλεχθῶσι χωριστὰ δύο διάφορα ἢ δύο ἴσα ποσὰ λίθων, ἔχοντα τὸ αὐτὸ μήκος καὶ πλάτος, ὅπως γίνεται εὐθὺς ἐκεῖ ἐν τῷ αὐτῷ στίχῳ καὶ τῷ ἐφεξῆς, οὐδαμοῦ δὲ ἄλλοι· ἀλλ' ἔπρεπε νὰ συμπεροσθεῖται τὰ δύο ποσὰ λίθων καὶ γίνωσιν ἓν. Ἐν τούτοις μόνον ἂν πιστευθῇ τὸ Δ, ἐκβαίνει ὁ ἀριθμὸς πάντων τῶν ἐπὶ μέρους καταλεχθέντων λίθων ὦν 667, δηλ. αὐτὸς ὁ ἐν στ. 28 ἀναγεγραμμένος ΠΗΘΔΠΙΙ σωστότατος.

μετ' ἐξηγήσεων πολυγραμμάτων, καὶ τοὺς ἐθεωρήσαμεν ὡς καινοφανῆ μνημεῖα, ἀνάλογα τῶν ἐκ λίθου ἐκείνων ἢ γύψου πινάκων, ὁποῖος εἶνε ὁ Ἰλιακὸς (tabula Iliaca) καὶ ἄλλοι, ὅσους περιέλαβέ ποτε ὁ O. Jahn ἐν τῷ βιβλίῳ του Griechische Bilderchroniken, Bonn, 1873. Εἶχομεν δὲ τότε εἶπη, ὅτι καὶ τρίτον σκύφον ὅμοιον, περιελθόντα εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας, ἐμέλλομεν προσεχῶς νὰ ἐκδώσωμεν· ἀλλ' ἀνεβλήθη ὕστερον τὸ πρᾶγμα. Τώρα δέ, ἀφοῦ τὸ Μουσεῖον τῆς Ἐταιρίας ἀπέκτησε νεωστὶ ἐξ ἀγορᾶς καὶ τέταρτον ἄλλον ὅμοιον σκύφον, ὡσαύτως ἐκ Βοιωτίας, ἐκδίδομεν

τούς δύο ὁμοῦ ἐν τῷ Ε^ο πίνακι, ἐσχεδιασμένους ὑπὸ τοῦ τεχνίτου Gilliéron, πρῶτον δὲ ὑπὸ τὸν ἀριθ. 1 τὸν τέταρτον, ὡς καὶ πολὺ τοῦ τρίτου ἀξιοπεριεργότερον.

Ὁ σκύφος οὗτος (ὑψους 0,08, διαμέτρου 0,135, περιφερείας 0,43) εἶναι ἐρυθρωπὸς τὸ χρῶμα, καί, ὡς ὁράται ἐν τῇ ἀπεικονίσει, σῶος, οὐδὲν σχεδὸν παθῶν ἐκ τοῦ χρόνου· ἀλλὰ ἢ ἐκ τῆς μήτρας ἀποτύπωσις τοῦ ἀρχῆθεν ὄχι καλῶς ἐπιτυχοῦσα ἀφῆκεν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ φλυκταινώδεις τινὰς μικρὰς διαβρώγας τοῦ πηλοῦ ἢ γραμμικὰς ἐξάρσεις, συγχεύσας ἐνιχθοῦ τὸν θεατὴν, μέρη δὲ τινα πάλιν τῶν μορφῶν, μάλιστα αἱ κεφαλαί, φαίνονται ἐπιπέδως πεπιεσμένα. Τῆς αὐτῆς ἀνεπιτυχοῦς ἐκ τῆς μήτρας ἀποτυπώσεως ἀποτέλεσμα εἶναι καὶ ἡ πολλὴ τῶν πλείστων γραμμάτων ἀσάφεια. Ταῦτα δὲ ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον νὰ δηλώσωμεν ἐνταῦθα, ἵνα μὴ τὰ ἐν τῷ πίνακι ἐκληφθῶσιν ὡς ἀποτριβαὶ τῆς ἐπιφανείας ἢ ἀτέλειαι τῆς ἀπεικονίσεως. Καὶ νῦν ἐρχόμεθα ἐπ' αὐτὴν τὴν ἐκ δεκαπέντε μορφῶν συνισταμένην παράστασιν.

Αὕτη δεικνύει ἡμῖν τὰ πλείστα τῶν ὄρωμένων ἐν τῷ σωζομένῳ τοῦ Εὐριπίδου δράματι « Ἴφιγενεία τῇ ἐν Αὐλίδι », ἀλλ' ὄχι πάντα, οὔτε ἴσως καθ' ἣν ὁ ποιητὴς τὰ ἐξέθηκεν ἀκολουθίαν, (ὡς τοῦλάχιστον ἡμεῖς νομίζομεν). Ὁ τεχνίτης ὅ,τι τοῦ δράματος ἠθέλησε νὰ παραστήσῃ περιέλαβεν εἰς ἕξ συστάδας μορφῶν, οἰονεὶ σκηνας, (τὰς μὲν τρεῖς τριπροσώπους, τὰς δ' ἄλλας τρεῖς διπροσώπους), ἐπιγράφας ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς τῶν μορφῶν, καθὼς ἐνεχώρει, τὸ ἐκάστης μορφῆς ὄνομα, ἐν χώρῳ δὲ τι ἐυρυτέρῳ, ὃν ὠκονόμησε μεταξὺ τῆς δ^{ης} ἀπ' ἀριστερῶν τῷ ὄρωντι καὶ τῆς ε^{ης} συστάδος, ἐνέθηκε τὰ Εὐριπίδου Ἴφιγενείας

ἀνευ τοῦ « ἐν Αὐλίδι », εἰ καὶ εἶχε τόπον πρὸς τοῦτο. Τὰ δὲ ὀνόματα, ὡς ἀρχῆθεν ἐπεγράφησαν, πάντα σωζόμενα, εἶναι δεκατέσσαρα τὰ ἐξῆς, γινομένης ἀρχῆς ἐξ ἀριστερῶν καὶ καθ' ἄς ἐγὼ συστάδας ἐξ τὰ θεωρῶ ἐνούμενα·

1. Ἀγαμέμν-Ἴφιγενεία
ωv

2. Ἀχιλλεὺς Κλυταιμῆ-Ἴφιγενεία
στ- ρα

3. πρέσβυς Κλυταιμῆστ-
ρα

4. Ἀχιλλεὺς Κλυταιμῆ-
στρα

5. Ὀρέστης Κλυταιμῆστ-
ρα

6. Ἴφιγενεία: Ἀγα-μέv;ωv Κλυταιμῆστ-
ρα

Οὕτω ἐπαναλαμβάνεται δις τὸ Ἀγαμέμνων, τρίς τὸ Ἴφιγενεία, δις τὸ Ἀχιλλεὺς, πεντάκις τὸ Κλυταιμῆστρα, ἅπαξ τὸ πρέσβυς¹ καὶ ἅπαξ τὸ Ὀρέστης (οἷοτι ὁ ἐν τῇ α^η συστάδι ἀπεικονισμένος Ὀρέστης ἔμεινεν ἀνεπίγραφος).

Ταῦτα μὲν οὕτως· θεωρήσωμεν δὲ νῦν ἐκάστην τῶν παραστάσεων. Ἐκφραστικώτατα μὲν καὶ σαφέστατα διατετυπωμένη φαίνεται ἡμῖν μία ἐκ τῶν ἐξ συστάδων, ἡ γ^η ἀπ' ἀριστερῶν, ἡ δὲ μορφῆς, ἥτις ταυτίζεται ἀκριβῶς μὲ μίαν τῶν ἐν τῷ Εὐριπίδειῳ δράματι σκηνῶν, ἐκείνην, ἐν ἣ ὁ γηραλέος καὶ πιστὸς τοῦ οἴκου δούλος, ὁ πρέσβυς, δρομαῖος καὶ ἐν σφοδρᾷ πάθους κινήσει ἐπεισπεσὼν ἀποκαλύπτει εἰς τὴν οἶον ἔμπληκτον ἰσταμένην Κλυταιμῆστραν τὴν ἀπαισίαν βουλήν τοῦ Ἀγαμέμνονος περὶ τῆς Ἴφιγενείας, λέγων (στίχ. 873 τοῦ δράμ.)· « παῖδα σὴν πατὴρ ὁ φύσας αὐτόχειρ μέλλει κτανεῖν! ». Ἐκ τῶν ἄλλων συστάδων ἡ α^η καὶ ἡ γ^η φαίνονται μοι καλῶς μὲν συντεθειμέναι, ἀλλ' οὐχὶ τόσον σαφεῖς. Ὅμως δὲ δοκιμάζομεν καὶ τούτων καὶ τῶν ἄλλων τὴν ἐρμηνείαν. Ἡ α^η λοιπὸν ἀπ' ἀριστερῶν κατὰ τὰ ἐπ' αὐτῆς γράμματα παριστάνει μὲν τὴν Ἴφιγενείαν, τῇ δεξιᾷ αὐτῆς ἐφαπτομένην τῆς ἀριστερᾶς τοῦ ἐπικεκαλυμμένου τὴν κεφαλὴν πατρός τῆς, ἐν ταύτῃ δὲ προσάγουσαν καὶ τὸν μικρὸν ἀδελφόν τῆς, ἀλλὰ δὲν εἶναι φανερόν, ἂν παρεστάθῃ ἐδῶ ἡ πρώτη τῶν τριῶν τούτων προσώπων ἐν Αὐλίδι συνάντησις, (ὅτε ἦτο καὶ τετάρτη παροῦσα ἡ Κλυταιμῆστρα)· ἢ ἡ ἰκεσία ἦν ἰκετεύει ἡ δύστηνος κόρη (ἐν στίχ. 1241 κ. ἐξ.) μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς τὸν πατέρα

¹ Ἐν τοῖς τοῦ « δράματος προσώποις », τοῖς ἐκδιδομένοις πρὸ τοῦ κειμένου τῆς Ἴφιγενείας ἐν Αὐλίδι, τὸ πρόσωπον τοῦτο καλεῖται πρεσβύτης· ἀλλ' ἐν τῷ δράματι αὐτῷ ἐν στίχῳ α' ἀναγινώσκομεν τὸ ἐκ στόματος τοῦ Ἀγαμέμνονος προφερόμενον « ὦ πρέσβυ », καθὼς δηλ. καὶ ἐπὶ τοῦ ἀγγείου κέεται. Τὰ δὲ δύο σίγμα τῆς λέξεως ταύτης, τὰ πρὸ τοῦ βῆτα, ἔχουσιν ἀνάλογα τὰ δύο σίγμα, τὰ ἀπαντῶντα συχνὰ ἐν ἐπιγραφαῖς πρὸ τῶν θ, κ, τ. Ἴδε λ. χ. τοὺς πίνακας τῆς ὑπὸ Dittenberger ἐκδοθείσης Sylloge inscriptionum graecarum.

ὕπερ τοῦ νὰ μὴ ἀποθάνῃ ἄωρος. Κλίνω δὲ μᾶλλον ὕπερ τῆς προτέρας ἐκδοχῆς. Ἡ 6^α συστάς παριστάνει ἴσως ὄχι τὴν πρώτην, ἀλλὰ τὴν δευτέραν συνάντησιν τοῦ Ἀχιλλέως μετὰ τῆς Κλυταιμῆστρας, ὅτε ἡ Ἰφιγένεια, αἰδουμένη τὸν ἐκ Θεσσαλίας ἥρωα, ὀρμᾶ ν' ἀποχωρήσῃ ἐκ μέσου, ἡ δὲ μήτηρ τῆς στρεφόμενη πρὸς αὐτὴν θέλει νὰ τὴν κρατήσῃ, ἵνα συνικετεύσωσιν αὐτὸν ὕπερ τῆς σωτηρίας τῆς (κατὰ τὰ ἐν τῷ δράμ. στ. 1338 κ. ἐξ.). Τὰ τῆς 7^{ης} συστάδος εἶπομεν ἤδη. Ἡ δ^η φαίνεται μὲν πως παριστάνουσα τὸν Ἀχιλλέα ἐκθαμβούμενον ἐπὶ τῇ ἀνακοινώσει τῆς Κλυταιμῆστρας περὶ τῆς μετὰ τῆς Ἰφιγενείας γαμικῆς του συζεύξεως, ἐνῶ αὐτὸς οὐδὲν προεγνώριζε (στίχ. τοῦ δράμ. 837 κ. ἐξ.), ἀλλ' ἴσως μᾶλλον εἰκονίζεται ἐδῶ ὁ Ἀχιλλεὺς ὑπισχνόμενος ἱπποτικῶς τῇ Κλυταιμῆστρᾳ τὴν σωτηρίαν τῆς θυγατρὸς τῆς, τῆς κληθείσης μνηστῆς του, ἂν τις ἤθελε πειραθῆ ἄκουσαν αὐτὴν νὰ ἀγάγῃ ἐπὶ τὸν βωμὸν (στίχ. τοῦ δράμ. 1365 κ. 1427). Ἡ ε^η, ἡ κατὰ τὰ γράμματα παριστάνουσα τὴν Κλυταιμῆστραν καὶ τὸν Ὀρέστην, ἀμφίβολον εἶναι, ἂν πρέπει νὰ ἐκληφθῇ ὡς αὐτοτελὴς συστάς, ἢ ὡς ἐν σχέσει στενῇ πρὸς τὰς τρεῖς τῆς ἐπομένης συστάδος μορφάς· τοῦτο ἴσως μᾶλλον, καὶ τότε δυνατόν εἶπεν, ὅτι ἡ Κλυταιμῆστρα παρεστάθη ἐδῶ ὀλίγον πρὸ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἐστράφη πρὸς τὴν Ἰφιγένειαν ἵνα τῇ εἴπῃ τὰ ἐν στίχῳ 1452 τοῦ δράματος « προσέλκυσαι νιν (Ὀρέστην) ὕστατον θεωμένη ». Ἀλλὰ μετ' ἐνδοιασμοῦ πολλοῦ λέγω ταῦτα, καθ' ὅσον τὸ βᾶσιμον αὐτῶν ἢ μὴ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐρμηνείας τῆς ἐπομένης 7^{ης} καὶ τελευταίας συστάδος. Αὕτη δὲ εἶναι μὲν ζωηροτάτη καὶ ἔχει τινὰ μεγαλοπρέπειαν, ἀλλὰ καὶ ἀσάφειαν. Ἄν δὲν εἶναι ἡ πρωτίστη τῆς ὄλης οικογενείας ἐν Αὐλίδι ἐντάμωσις, (ὕπερ ἧς ἐκδοχῆς συνηγορεῖ μὲν ἡ ἐπισπερχῆς κίνησις τῆς Ἰφιγενείας, κατὰ τὰ ἐν τῷ δράμ. στίχ. 631 - 2 : « ὦ μητερ, ὑποδραμοῦσα γ', ὀργισθῆς δὲ μή, πρὸς στέρνα πατρὸς στέρνα τὰμὰ προσβαλῶ. », ἀντίκειται δὲ ἡ περίλυπος ὀπίσω τοῦ θρόνου τοῦ Ἀγαμέμνονος στάσις τῆς Κλυταιμῆστρας) τότε θὰ εἶναι ἐδῶ συνεπτυγμένοι ὑπὸ τοῦ παλαιοῦ τεχνίτου δύο διαφορόχρονοι κατὰ τὸ δράμα πράξεις, ἡ μὲν, ὅτε δέεται τοῦ πατρὸς ἡ κόρη νὰ λυπηθῇ τὴν νεότητά τῆς, ἐνῶ ἐκεῖνος κἀθηται συτηγὸς καὶ ὁμολογεῖ, ὅτι ἀνάγκη αὐτῷ νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν

μαντείαν τοῦ Κάλχαντος καὶ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ Ἀχαιοῦ στρατοῦ, καὶ τέλος ἀπέρχεται τῆς σκηνῆς· ἡ δέ, ὅτε ὁ ποιητὴς παρέστησε τὴν Ἰφιγένειαν μὴ στέργουσαν εἰς τὴν ὕπερ αὐτῆς παρέμβασιν τοῦ Ἀχιλλέως καὶ ἀναγγέλλουσαν λόγῳ γενναίῳ, ὅτι παραχωρεῖ τὸ ἑαυτῆς σῶμα τῇ Ἑλλάδι, παρακαλοῦσαν δὲ καὶ τὴν μητέρα νὰ μὴ μισῇ τὸν ἄνδρα αὐτῆς· ἀλλ' ἡ Κλυταιμῆστρα ἀπηλπισμένη ἴσταται ὀπισθεν τοῦ θρόνου καὶ οὐ μόνον πενηθεῖ, ἀλλ' ἴσως καὶ βυσσοδομεύει ἤδη τὰ ἐν τῷ τοῦ δράμ. στίχῳ 1456 : « δεινοὺς ἀγῶνας διὰ σὲ κείνον δεῖ δραμεῖν ».

Τοσαῦτα ἐκρίναμεν ῥητέα περὶ τῶν παραστάσεων, ἀποσιγῶντες τινὰς τῶν ἐν ἡμῖν ἐνδοιασμῶν περὶ ἐκάστης τῶν συστάδων, καθὼς καὶ περὶ τῆς ἀκολουθίας αὐτῶν τῆς σχετικῆς. Δὲν δυνάμεθα δὲ νὰ μὴ ἐκφράσωμεν τὴν ἀπορίαν ἡμῶν ἐπὶ τῷ ὅτι δὲν παρεστάθησαν ὑπὸ τοῦ ἀγγειοπλάστου δύο σκηναὶ ἐκ τῶν παρ' Εὐριπίδῃ, ἡ α^η ἐν τῷ δράματι ἢ μεταξὺ τοῦ πρεσβύτου καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἧτις εἰς ἡμᾶς ὅ,τι καὶ ἂν λέγωσιν ἄλλοι, πολὺ ἀρέσκει· ἔπειτα ἡ ἄλλη, ἡ διπαθῆς οὕτως εἶπεν καὶ πολλῆς ἐκτάσεως ἐκεῖνη σκηνή, ἡ μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν Μενελάου καὶ Ἀγαμέμνονος. Τὴν δὲ τελευταίαν τοῦ δράματος σκηνήν, ἐν ἣ ἡ τοῦ ἀγγέλου ῥῆσις πρὸς τὴν Κλυταιμῆστραν περὶ τοῦ θαυμασίου τέλους τῆς περὶ τὴν Ἰφιγένειαν θυσίας καὶ ἡ πρὸ τοῦ ἀπόπλου ἀποχαιρετιστήριος τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐπίσκεψις, ἧτις εἶναι σχεδὸν τυπικὴ, κατὰ τὰς σημερινὰς *roue prendre congé* ταύτην, λέγομεν, τὴν σκηνήν, καὶ ἂν πολὺ ἔτι ἐκτενεστέρα ἦτο ἢ ὅ,τι εἶναι (περιέχει δὲ 98 στίχους), δὲν ἤθελε, νομίζομεν, ποθήσῃ οὐδεὶς τοῦ σκύφου θεατῆς, ὡς ὄντων τῶν κατ' αὐτὴν ἀπροσφόρων εἰς τεχνικὴν παράστασιν¹.

Περὶ εὐτεχνίας ἢ ἀτεχνίας τοῦ σχεδίου καὶ τῆς ὄλης συνθέσεως τῶν παραστάσεων ἐν ἀγγείῳ ἀποτυχόντι προδήλως κατὰ τὴν ἐκ τῆς μητρῆς ἀποτύπωσιν εἶναι ὄχι ἀσφαλὲς νὰ κάμῃ τις λόγον. Ὅθεν ἀφιστάμεθα τούτου. Ἐν δὲ τι μόνον παρατηροῦμεν ἀναφορὰν ἔχον εἰς τὴν σκευὴν καὶ τὰ φορέματα τῶν

¹ Ἄλλος δὲ λόγος, ἂν ἡ σκηνὴ αὕτη εἶναι καὶ περιττὴ εἰς αὐτὸ τὸ δράμα καὶ ὀβελιστέα ἐξ αὐτοῦ. Ἐν τούτοις ἡ ἑλληφις αὐτῆς ἐν τῷ σκύφῳ δύναται νὰ παράσῃ ἀφορμὴν εἰς τοὺς νῦν κριτικούς νὰ εἴπωσι πάλιν πολλὰ περὶ τοῦ ὅτι ἀρχικῶς ἐν τῷ Εὐριπιδεῖ δράματι εἶχον ἄλλως τὰ κατ' αὐτὴν καὶ οὐχὶ ὅπως νῦν φέρονται ἐν τοῖς χειρογράφοις, περὶ οὗ ἡμεῖς, ὡς εἰκός, δὲν ἐκτεινόμεθα, παραπέμπομεν δὲ ἀπλῶς εἰς τὰ ὑπὸ G. Bernhardt ἐκτεθέντα ἐν τῷ Grundriss d. griech. Liter. 2te Bearb. 2te Th. 2te Abthlg. σελ. 416 - 420.

τριῶν ἀνδρῶν καὶ τοῦ παιδὸς Ὀρέστου. Ὅτε Ἀχιλλεὺς καὶ ὁ Ἀγαμέμνων, εἰ καὶ ἐν στρατείᾳ εὐρισκόμενοι, φοροῦσι πολιτικά, ἅτε οὐ περὶ πολεμικὰς πράξεις ἐν τῷ τότε ἡσυχολημένοι, μόνον δὲ ἐν τῇ 6^α συστάδι ὁ Ἀχιλλεὺς κρατεῖ τὸ βασιλικόν του σκῆπτρον, ἐν δὲ τῇ 8^ῃ οὐδὲ τοῦτο. Ὁ δὲ Ἀγαμέμνων, καίπερ μεγαλείως ἐπὶ θρόνου καθήμενος, «ὕπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν», ἄσκηπτος ὅμως παρεστάθη, πιθανῶς διὰ τὴν τότε αὐτὸν κατέχουσαν λύπην ἐπὶ τῇ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐλθούσῃ εἰς τὸν οἶκόν του συμφορᾷ, ὅτε καὶ δὲν εἶχε νὰ πράξῃ πολιτικοῦ τι ἄρχοντος ἔργον, ἀλλὰ μόνον νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν πεπρωμένην ἀνάγκην. Οὕτως οἱ παλαιοὶ ἤξευραν νὰ τηρῶσιν ἐν παντὶ τὸ εἶκος καὶ τὸ πρόπον. Πολὺ δ' ἀμφιβάλλομεν, ἂν οἱ νεώτεροι δὲν ἤθελαν εἰσαγάγῃ τὸν Ἀχιλλεὺς ἐν τῇ θεατρικῇ τοῦ δράματος τούτου διδασκαλίᾳ τελείως ἐξωπλισμένον καὶ μὲ λόφον κράνους δεινῶς νεύοντα. Περὶ τοῦ ἱματισμοῦ τοῦ πρεσβύτου καὶ τοῦ παιδὸς Ὀρέστου εἶναι περιττὸν νὰ σημειώσωμέν τι, μόνον δὲ λέγομεν, ὅτι καὶ οὗτοι, ὡς καὶ ὁ Ἀγαμέμνων καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς, εἶναι ὄχι ὑποδεδεμένοι τοὺς πόδας, ἀλλ' αὐτόχρημα ὑποδηματοφοροῦντες.

Ἐν δὲ τι ἄλλο τῶν λίαν ἀξιοπαρατηρήτων ἐν τοῖς ἐπιγεγραμμένοις τῷ σκύφῳ τούτῳ ὀνόμασιν εἶναι τό, ὅτι, εἰ μὴ πεντάκις, τετράκις ὅμως βεβαίως ἐγράφη ἐν αὐτῷ ἡ γυνὴ τοῦ Ἀγαμέμνονος ὄχι Κλυταιμνήστρα, ἀλλὰ Κλυταιμῆστρα, ἄνευ τοῦ νῦ, καθὼς δηλ. ὁ ἡμέτερος Πέτρος Ν. Παπαγεωργίου πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ἀπέδειξε τὸ ὄνομα τοῦτο οὕτω γραφόμενον πάντοτε ἐν τῷ παλαιοτάτῳ τῶν Σοφοκλέους χειρογράφων, τῷ ἐν Φλωρεντίᾳ, τῷ καλουμένῳ Λαυρεντιακῷ καὶ καθὼς εὐρέθη ὕστερον οὕτω γεγραμμένον καὶ ἐν τοῖς τοῦ Αἰσχύλου δράμασι τοῖς ἐν τῷ αὐτῷ χειρογράφῳ, καὶ ἐπέρασαν οὕτω δικαίως εἰς τὴν νεωτάτην ἔκδοσιν τοῦ Αἰσχύλου, τὴν ὑπὸ Wecklein ἐν Βερολίῳ τῷ 1885 ἐκδοθεῖσαν¹. Νῦν δὲ ἐπικρατύνεται ἡ γραφὴ καὶ ἐκ

¹ Ἀνάγνωθι τοῦ Παπαγεωργίου τὸ ἄρθρον, τὸ ἐν τῇ «Νεῇ Ἡμέρᾳ» τῆς Τεργέστης, ἐν ἀριθ. 487 τῆς 12 Ἀπριλίου 1884, ἢ μάλλον τὴν ὕστερον ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ δημοσιευθεῖσαν διατριβήν. τὴν ἐπιγεγραμμένην «Κλυταιμῆστρα, οὐχὶ Κλυταιμνήστρα, ὑπὸ Πέτρου Ν. Παπαγεωργίου Δ. Φ. (Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ «Ἡμερολογίου Ἀνατολῆς» τοῦ 1886). Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ι. Παλλαμάρη. . . 1885», ἔθθα ἄλλα τε περὶ τοῦ ἐτύμου καὶ τῆς σημασίας τοῦ ὀνόματος τούτου ἀκριβῶς ἐκτίθενται καὶ λέγεται, ὅτι καὶ ἐπὶ γραπτῶν ἀρχαιοτάτων ἀγγείων ἀττικῶν, ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν Λατινικοῖς χειρογράφοις εἶχεν ἤδη

τῆς μαρτυρίας τοῦ σκύφου τούτου, ὅστις κατὰ τὸ σχῆμα τῶν ἐπ' αὐτοῦ γραμμάτων φαίνεται ὡς τῶν πρὸ Χριστοῦ Ῥωμαϊκῶν χρόνων, εἰ μὴ καὶ ὀλίγῳ παλαιότερων.

Βραχύτερος θὰ εἶναι ὁ λόγος ἡμῶν περὶ τοῦ ὑπ' ἄρ. 2 ἀπεικονισμένου σκύφου. Ἐπωλήθη οὗτος τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐταιρίᾳ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1884 ὡς ἐκ Τανάγρας προερχόμενος. Εἶναι δὲ, καθὼς καὶ ἡ ἀπεικόνισις δεικνύει, πολλαχῶς κεκολωμένος. Ἐπαθε καὶ ἀποτριβὰς κατὰ τὴν σωζομένην του ἐπιφάνειαν. Ὑψος αὐτοῦ 0,085, διάμετρος 0,15, περιφέρεια 0,50. Τὰ ἐπ' αὐτοῦ ὀλίγα καὶ ἀτελῶς ἀπὸ τῆς μήτρας ἐκτυπωθέντα γράμματα φαίνονται πως ὀλίγῳ νεώτερα τῶν τοῦ προηγηθέντος, καθ' ὅσον ἐν αὐτοῖς δις εὐρηται ὃν τοιοῦτο τὸ ω, ὅπερ ὅμως δὲν κρίνεται καὶ ἀλάνθαστον σημεῖον τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, ὅταν τὰ ἄλλα αὐτὸ συνοδεύοντα γράμματα ἐπιεικῶς ἀρχαίῳσιν, ὡς ἐνταῦθα.

Ἡ περὶ τὴν κοιλίαν τοῦ ἀγγείου παράστασις οὐδὲν μὲν ἔχει τὸ πολὺπλοκον, εἶναι ὅμως κατὰ τὰ ἐπὶ μέρος ὄχι τόσον εὐκολοεξήγητος. Φέρονται, ὡς βλέπομεν, ταχυτάτῳ δρόμῳ πρὸς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν τέθριππα ἄρματα τρία, ἐφ' ὧν ἡνίοχοι καὶ πολεμισταὶ πάνοπλοι, πρὸς δὲ καὶ εἰς πεζὸς πολεμιστῆς θέει παρὰ τὸ μεσαῖον ἄρμα. Τούτων τῶν ἀρμάτων τὸ πρὸς τὰριστερὰ τῶ ὄρωντι ἀκρότατον εἶναι ἐγγύς νὰ ὑπερβῇ ἐν κατέμπροσθέν του δι' ὄλου σχεδὸν τοῦ ὕψους τοῦ ἀγγείου πλαστικῶς ἐξεργασμένον κάλυμα, μετρίως πλατύ, καὶ ἔχον σχῆμα παρεμφερὲς κάμπῃ, καθ' ὅσον τὰ δύο αὐτοῦ κατὰ μῆκος παράλληλα ἄκρα ἢ κρημνοὶ φρίσσουσιν ἐξοχαῖς τισὶν αἰχμηραῖς, ἀνωμάλως πως καὶ ἀσυμμέτρως διατεθειμέναις, καὶ εἶναι τὸ παράξενον τοῦτο μόρφωμα ὁ χάραξ Ἀχαιοῶν, ὃν δηλοῦσι τὰ παρέκει ὀρώμενα γράμματα. Εὐθὺς αὕτη ἡ ἐπιγραφή καὶ τὸ παρὰ τὸν ὀπίσθιον πολεμιστὴν τοῦ μεσαίου ἄρματος ἀμυδρῶς φαινόμενον ὄνομα Ὀδυσσεὺς¹ δηλοῦσιν ἡμῖν, ὅτι ἡ πράξις εἶναι ἐκ τῶν τοῦ Τρωικοῦ πολέμου. Πρὸς ἀκριβέστερον δὲ καθορισμὸν τῆς πράξεως κατὰ τὴν βούλησιν τοῦ ἀγγειοπλάστου

εὐρ.θῆ πρὸ πολλοῦ ἢ ὀρθῆ αὕτη ἄνευ τοῦ νῦ γραφῆ αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν ἐκινήθη ἐγκαίρως καὶ ὅσον ἔδει ἐπὶ τοῦτο ἡ προσοχὴ τῶν ἐκδοτῶν, ἵνα καταργηθῇ τέλος πάντων ἢ ἀπὸ πέντε περίπου αἰῶνων εἰσφρήσασα κακὴ γραφή.

¹ Διέλαθε τὸν ἄλλως προσεκτικώτατον ἡμῶν σχεδιαστὴν τὸ ἔτερον τῶν δύο πλησίον ἀλλήλων σίγμα.

καὶ οὐχὶ καθ' ἡμετέραν εἰκαστικὴν ἀντίληψιν ἤθελε συντελέσει, ἂν εἶχε διασωθῆ, καὶ ἐν ἄλλο ἀκόμη κύριον ὄνομα, ἐπιγεγραμμένον, ὡς εἰκάζω, ἐπὶ τοῦ ἐκλιπόντος μέρους τοῦ ἀγγείου καὶ ἂν τὸ νῦν σωζόμενον ὄνομα, τὸ μεταξὺ τοῦ πεζοῦ πολεμιστοῦ καὶ τοῦ ἡνίοχου τοῦ μεσαίου ἄρματος, ἤθελεν εἶναι εὐαναγνωστότερον. Ἄλλὰ δυστυχῶς τοῦτο μόλις ἀναγινώσκεται ὡς *Μυρων* ἢ *Μένων*· κάπως δὲ ἀνωθέν του διακρίνεται καὶ ἐν Λ ἢ Α, ἴσως καὶ ἄλλο κανὲν παρέχει γράμμα. Ἐκ τῆς Ἰλιάδος (Μ. 193) προσαγόμενος εἰς ἐπικουρίαν ὁ Τρῶς Μένων οὐδὲν βοήθει, πολὺ ὀλιγώτερον ὁ φίλος υἱὸς τῆς Ἥους Μέμνων. Ἄλλ' ἂν ὑποθέσωμεν ὑποκρυπτόμενον ἐνταῦθα τὸ ὄνομα τοῦ Ἀγαμέμνονος, θὰ εἴπωμεν, ὅτι ὁ ἀρχαῖος τεχνίτης χωρὶς νὰ προσέξῃ εἰς τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη, ἄλλην δὲ τινα παράδοσιν ἢ ἰδίαν ἐπινοίαν ἀκολουθῶν ἠθέλησεν ἐνταῦθα νὰ παραστήσῃ φεύγοντας μὲν προτροπάδην τοὺς Ἀχαιοὺς πρὸς τὰς νῆας, διωκομένους δὲ ὑπὸ τοῦ Ἐκτορος, καὶ οὕτω ἐπέγραψε τὸν Ἀγαμέμνονα συνεπιβαίνοντα τῷ Ὀδυσσεὶ τοῦ αὐτοῦ ἄρματος¹. Τοῦτο φαίνεται μὲν παράδοξον, ἀλλ' ὅταν ἰδῇ τις, ὅτι μόνος ὁ τοῦ τελευταίου ἄρματος πολεμιστῆς προτείνων τὴν ἀσπίδα ὀριζόντως καὶ σκέπων ὑποκάτω αὐτῆς τὸν ἡνιοχοῦντα, ρίπτει τὸ μακρὸν του δόρυ ἐμπρός, οἱ δὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων δύο ἀρμάτων οὐδὲν τοιοῦτο ἔργον ποιοῦσιν, ἀγεται νὰ πιστεύσῃ, ὅτι οἱ ἐπ' αὐτῶν εἶναι οἱ φεύγοντες Ἀχαιοί, ἐπὶ δὲ τοῦ ὀπίσω τρίτου βαίνει ὁ διώκων αὐτούς, αὐτὸς ὁ πρῶτιστος τοῦ Ἰλίου πρόμαχος, ὁ κορυθαῖολος Ἐκτωρ. Ὁμολογοῦμεν, ὅτι ἐκ πολλῆς ἀμηχανίας εἰς τοιαύτην τινὰ ἀντίληψιν τῆς παραστάσεως ἤχθημεν, καὶ ἐμμένοντες πρὸς τὸ παρὸν εἰς αὐτήν, μέχρις οὔ τις ἄλλος πιθανώτεραν ἄλλην ἀντιπροτείνῃ, ἐφελκόμεν τὴν προσοχὴν τῶν μεθ' ἡμᾶς μελετησόντων τὴν παράστασιν ταύτην εἰς τρία τινά, ἃ ἡμεῖς οὐδόλως καταλαμβάνομεν. α^{ον} τί ποιεῖ ὁ πεζὸς ἀσπιδιώτης ὁ παρὰ τὸ μεσαῖον ἄρμα θεῶν², β^{ον} τί ποιεῖ ὁ ἐν τῷ αὐτῷ μεσαίῳ ἄρ-

¹ Ἐν τῷ Λ τῆς Ἰλιάδος πληγόνονται ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Ἀγαμέμνων καὶ ἀποχωροῦσι τῆς μάχης ἐκάτερος χωριστά. Τὸν Ὀδυσσεῖα ἰδίως κινδυνεύοντα προσάπτει πρῶτον ὁ Τελαμώνιος Αἴας, ὕστερον τὸν ἐξάγει τῆς μάχης ὁ Μενέλαος.

² Πρὶν ἢ ἀποφασίσω ἐν ἐμοί, ὅτι τὰ δύο πρὸς τ' ἀριστερὰ ἄρματα

ματι προεκτείνων πολὺ τὸν ἀριστερόν βραχίονα, καὶ πῶς δὲν φαίνεται δεξιὰ αὐτοῦ χεῖρ κρατοῦσα μαστίγιον διὰ τοὺς ἵππους, ὅπως τοῦτο ποιοῦσιν οἱ τῶν δύο ἄλλων ἀρμάτων ἡνίοχοι διὰ τῆς δεξιᾶς, καὶ γ^{ον} (τὸ καὶ δυσκολώτερον) τί ποιεῖ ὁ ἐν τῷ γ^{ον} ἄρματι ἐστραμμένος πρὸς τὰ ὀπίσω ἀσπιδιώτης μὲ τὸς δύο του προτεταμένους βραχίονας, ὧν μάλιστα κεκλιμένος καὶ τεταμένος οὔτω, ὡς ὁράται· ἀπλῶς τὸ νὰ θέλῃ νὰ συνεννοηθῆ μὲ τὸς ἐν τῷ μεσαίῳ ἄρματι συμφυγάδας του, ἢ νὰ τοὺς προτρέπῃ εἰς ταχύτερον δρόμον, δὲν μοι φαίνεται πιθανόν, ἀλλ' οὔτε τὸ νὰ τοξεύῃ εἰς αὐτούς ὡς ἐχθρούς ἅμα κρατῶν καὶ τὴν ἀσπίδα, θεωρῶ δυνατὸν. Τόσαῦτα περὶ τῆς παραστάσεως.

Περὶ τῆς ὀνομασίας χάραξ Ἀχαιῶν παρατηρῶ, ὅτι δὲν εἶναι Ὀμηρικὴ. Αἱ ἐν διαφόροις μέρεσι τῆς Ἰλιάδος ἀπαντῶσαι λέξεις εἶναι· «τεῖχος Ἀχαιῶν, μέγα, εὐρύ, λάϊνον, εὐδμητον, ὑψηλόν. — τάφρος ὀρυκτῆ, εὐρεῖα, βαθεῖα. — εἴλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν. — κρημνοὶ ἐπηρεφεές περὶ τάφρον, χεῖλος ἄκρον τάφρου. — στηλαι προβλήτες, σκόλοπος ὄξεις, πυκνοὶ καὶ μεγάλοι. — πύργοι, κρόσσαι πύργων, δούρατα πύργων, ἔχματα πύργων. — ἐπάλλξεις. — πύλαι ὑψηλαί, δικλίδες, ἐπικεκλιμένοι σανίδες. — ὀχθες μακροί. — θαιροί. — μία κληῖς». Ὡς λέξεις ὁμως δηλωτικῆς σχολόπων ἢ πασσάλων ὁ χάραξ εἶναι ἰκανῶς παλαιά, ἀπαντῶσα ἤδη παρὰ Θουκυδίδη, Ἀριστοφάνει καὶ Θεοφράστῳ. Ἐφ' ἡμῶν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἐπὶ τῶν πατέρων ἡμῶν (διότι πολλὰ κατὰ τοὺς νῦν χρόνους ταχέως ἀπαρχαιοῦνται) τὸ οὐδετέρως καὶ ὑποκοριστικῶς λεγόμενον χαράκι(ον) ἦτο σκευὸς σχολειακόν, καθὼς ἠξεύρουσιν οἱ γεραῖτεροι, πρὸς χαράκωμα εὐθύγραμμον τοῦ χαρτίου, συνδρομῆ καὶ τοῦ ὄνυχος τοῦ τῆς δεξιᾶς ἀντίχειρος.

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 11 Ἰουλίου 1887.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ

εἶναι τῶν φεύγοντων, ἐπὶ βραχὺ προσέσχον τὸν νοῦν εἰς τὰ ἐν Ἰλ. Μ. 80 λεγόμενα, ὅτι ὁ Ἐκτωρ, ἐγγὺς ὧν νὰ διαβῆ ἐφάρματος τὴν τάφρον καὶ προσβάλλῃ τὸ τεῖχος Ἀχαιῶν, ὑπακούσας τῇ συμβουλῇ τοῦ Πουλυδάμαντος μετέβαλε τὸν τρόπον τῆς προσβολῆς καὶ «ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμάζε» κτλ. καὶ εἶπα νὰ δεχθῶ τὸν πεζὸν πολεμιστὴν ὡς τὸν Ἐκτορα· ἀλλ' εὐθὺς μετ' ὀλίγον παρήτησα τὴν δόξαν ταύτην. Οὔτω παρήτησα ὕστερότερον καὶ ἄλλην, καθ' ἣν θὰ ἐξελαμβάνετο ὁ πεζὸς πολεμιστῆς ὡς Τελαμώνιος Αἴας ὁ προσάπτων τὸν Ὀδυσσεῖα κατὰ τὰ ἐν τῷ Λ τῆς Ἰλιάδος.

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΕΞ ΕΡΕΤΡΙΑΣ

Τὰς ἐν τοῖς ἐπομένοις δημοσιευόμενας τρεῖς ἐπιγραφὰς ἀντέγραψα κατὰ τινὰ βραχεῖαν ἐν Ἐρετρία διαμονὴν μου ἐν τῇ οἰκίᾳ ἰδιώτου, ἐν τῷ κήπῳ τοῦ ὁποίου εἶχον εὔρεθῆ καὶ αἱ τρεῖς ὁμοῦ μετὰ τινῶν ἄλλων μαρμάρων ἔκ τινος οἰκοδομήματος προερχομένων. Δυστυχῶς δὲν εἶχον τότε ἀρκοῦντα χρόνον εἰς διάθεσίν μου, πλήν τούτου δὲ ἡ

τῶν ὀνομάτων μάλιστα ἀναγραφὴ ἔκειτο ἐν σταύλῳ τόσοῦ κακῶς φωτιζομένου καὶ ἐκαλύπτετο κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τόσοῦ στερρῶς ἐπικεκολλημένου ῥύπου, ὥστε δὲν δύναμαι νὰ βεβαιώσω, ὅτι δὲν ἐγένοντο παντελῶς λάθη ἐν τῇ ἀντιγραφῇ, ἐλπίζω ὅμως ὅτι σπουδαῖα δὲν ἐγένοντο.

1.

Λ Ο Ι

Π Α Υ Σ Α Ν Ι Α Σ Ε Ι Π Ε Ν Α Γ Α Θ Η Ι Τ Υ Χ Η Ι
Τ Ο Υ Δ Η Μ Ο Υ Ο Π Ω Σ Α Ν Π Α Ν Τ Ε Σ Ε Ι Δ Ω
Σ Ι Ν Ο Τ Ι Η Π Ο Λ Ι Σ Η Ε Ρ Ε Τ Ρ Ι Ε Ω Ν
5 Α Ε Ι Π Ο Λ Λ Η Ν Π Ρ Ο Ν Ο Ι Α Ν Ε Χ Ε Ι
Υ Π Ε Ρ Τ Ω Ν Α Υ Τ Η Σ Φ Ι Λ Ω Ν Κ Α Ι Ε Ι
Τ Ι Ν Ε Σ Ε Ν Τ Ο Ι Σ Ν Υ Ν Γ Ε Ν Ο Μ Ε Ν Ο Ι Σ
Κ Ι Ν Δ Υ Ν Ο Ι Σ Χ Ρ Η Σ Ι Μ Ο Ι Ε Γ Ε Ν Ο Ν
Τ Ο Κ Α Ι Ε Ν Ε Δ Ε Ι Κ Ν Υ Ν Τ Ο Τ Η Ι Π Ο
10 Λ Ε Ι Β Ο Υ Λ Ο Μ Ε Ν Ο Ι Φ Ι Λ Ο Ι Ε Ι Ν Κ Α Ι
Χ Ρ Η Σ Ι Μ Ο Υ Σ Α Υ Τ Ο Υ Σ Π Α Ρ Ε Χ Ε Ι Ν Ο Υ
Κ Ε Π Ι Λ Α Ν Θ Α Ν Ε Τ Α Ι Ε Δ Ο Ξ Ε Ν Τ Ω Ι
Δ Η Μ Ω Ι Ε Π Α Ι Ν Ε Σ Α Ι Τ Ε Ε Υ Ν Ο Μ Ο Ν
Κ Η Φ Ι Σ Ι Ο Υ Κ Α Ρ Υ Σ Τ Ι Ο Ν Δ Ι Κ Α Ι Ο
15 Σ Υ Ν Η Σ Ε Ν Ε Κ Α Τ Η Σ Π Ε Ρ Ι Τ Ο Ν Δ Η Μ Ο Ν
Τ Ο Ν Ε Ρ Ε Τ Ρ Ι Ε Ω Ν Κ Α Ι Ε Ι Ν Α Ι Α Υ Τ Ο Ν
Π Ρ Ο Ξ Ε Ν Ο Ν Κ Α Ι Ε Υ Ε Ρ Γ Ε Τ Η Ν Ε Ρ Ε
Τ Ρ Ι Ε Ω Ν Κ Α Ι Α Υ Τ Ο Ν Κ Α Ι Ε Κ Γ Ο Ν Ο Υ Σ
Ε Ι Ν Α Ι Δ Α Υ Τ Ω Ι Κ Α Ι Γ Η Σ Κ Α Ι Ο Ι Κ Ι Α Σ
20 Ε Γ Κ Τ Τ Η Σ Ι Ν Ε Ν Ε Ρ Ε Τ Ρ Ι Α Ι Κ Α Ι Α Τ Ε
Λ Ε Ι Α Ν Ε Ι Σ Α Γ Ν Τ Ι Κ Α Ι Ε Ξ Α Γ Ο Ν Τ Ι
Κ Α Θ Α Π Ε Ρ Τ Ο Ι Σ Α Λ Λ Ο Ι Σ Ε Ρ Ε Τ Ρ Ι Ε Υ
Σ Ι Κ Α Ι Α Δ Ε Ι Α Ν Κ Α Ι Α Σ Υ Λ Ι Α Ν
Κ Α Ι Π Ο Λ Ε Μ Ο Υ Κ Α Ι Ε Ι Ρ Η Ν Η Σ Ε Ι Ν Α Ι
25 Δ Α Υ Τ Ω Ι Κ Α Ι Π Ρ Ο Σ Ο Δ Ο Ν Π Ρ Ο Σ Β Ο Υ
Λ Η Ν Κ Α Ι Π Ρ Ο Σ Τ Ο Ν Δ Η Μ Ο Ν Α Ν Τ Ο Υ
Δ Ε Η Τ Α Ι Π Ρ Ω Τ Ω Ι Μ Ε Τ Α Τ Α Ι Ε Ρ Α
Κ Α Ι Τ Η Ν Α Ρ Χ Η Ν Τ Η Ν Α Ε Ι Π Ρ Ο Κ Α
Θ Η Μ Ε Ν Η Ν Ε Π Ι Μ Ε Λ Ε Ι Σ Θ Α Ι Α Υ Τ Σ

30 Υ Π Ε Ρ Ω Ν Α Ν Α Ε Ι Δ Ε Η Τ Α Ι Κ Α Ι Γ Ρ Ο Σ
Α Γ Ε Ι Ν Α Ν Τ Ε Π Ρ Ο Σ Β Ο Υ Λ Η Ν Α Ν Τ Ε
Π Ρ Ο Σ Δ Η Μ Ο Ν Β Ο Υ Λ Η Τ Α Ι Π Ρ Ο Σ Ι Ε Ν Α Ι

[Θ] εοί.
Παυσανίας εἶπεν ἀγαθῆι τύχη
τοῦ δήμου· ὅπως ἂν πάντες εἰδῶ-
σιν, ὅτι ἡ πόλις ἢ Ἐρετριέων
5 αἰ πολλὴν πρόνοιαν ἔχει
ὑπὲρ τῶν αὐτῆς φίλων καὶ εἴ-
τινες ἐν τοῖς νῦν γενομένοις
κινδύνοις χρήσιμοι ἐγένον-
το καὶ ἐνεδείκνυντο τῆι πό-
10 λει βουλόμενοι φίλοι εἶν¹ καὶ
χρησίμους αὐτοὺς παρέχειν οὐ-
κ ἐπιλανθάνεται, ἔδοξεν τῶι
δήμῳ ἐπαινέσαι τε Εὐνομον
Κηφισίου Καρύστιον δικαιο-
15 σύνης ἕνεκα τῆς περὶ τὸν δῆμον
τὸν Ἐρετριέων καὶ εἶναι αὐτὸν

Ὁ λίθος εἶναι ἐγγώριον μάρμαρον ὅμοιον τῷ
ὕμηττιῳ, κάτω δὲ φαίνεται ὅτι ἦν ἐμπεπηγμένος
εἰς βᾶσιν· ἄνω δὲν ἔχει κορωνίδα· ὕψος 1,15 (εἰς
τὸ κάτω μέρος ὅμως ὑπάρχει χῶρος κενὸς ὕψους
0,36)· πλ. 0,51 καὶ πᾶχ. 0,10. Ὁ λίθος εἶναι
ἀκέραιος, τὰ δὲ γράμματα ἀραιὰ ὄντα φαίνον-
ται ὀλίγον ἐπιπολαιῶς ἐγκεχαραγμένα· ἀλλὰ τοῦτο
προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ εὐρὼν τὸν λίθον ἔτριψε
τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ δι' ἄμμου καὶ ὕδατος, ὅπως
τὴν καθάρισή. Τὰ Ο καὶ τὰ Θ εἶναι ὀλίγον μικρό-
τερα τῶν λοιπῶν γραμμάτων· ἐν γένει δὲ ἐκ τοῦ
σχήματος αὐτῶν καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐγχαράξεως
των νομίζω, ὅτι ἡ ἐπιγραφή εἶναι τῶν ἀρχῶν τοῦ
τρίτου πρὸ Χρ. αἰῶνος ἢ καὶ τοῦ τέλους τοῦ τε-
τάρτου. Ἀκριβέστερον θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ὀρισθῆ
τοῦτο, ἐὰν οἱ κίνδυνοι, περὶ ὧν ὁμιλεῖ ἡ ἐπιγραφή,
δὲν ἀνεφέροντο τόσον ἀορίστως, διότι κατὰ τὸ τέλος

πρόξενον καὶ εὐεργέτην Ἐρε-
τριέων καὶ αὐτὸν καὶ ἐγγόνους,
εἶναι δ' αὐτῶι καὶ γῆς καὶ οἰκίας
20 ἔνκτησιν ἐν Ἐρετρίας καὶ ἀτέ-
λειαν εἰσάγ[ο]ντι καὶ ἐξάγοντι
καθάπερ τοῖς ἄλλοις Ἐρετριεῦ-
σι καὶ ἄδειαν καὶ ἀσυλίαν
καὶ πολέμου καὶ εἰρήνης· εἶναι
25 δ' αὐτῶι καὶ πρόσδοτον πρὸς βου-
λὴν καὶ πρὸς τὸν δῆμον ἂν του
δέηται πρῶτῳ μετὰ τὰ ἱερά,
καὶ τὴν ἀρχὴν τῶν αἰεὶ προκα-
θημένων ἐπιμελεῖσθαι αὐτο[υ]
30 ὑπὲρ ὧν ἂν αἰεὶ δέηται, καὶ προσ-
άγειν ἂν τε πρὸς βουλήν ἂν τε
πρὸς δῆμον βούληται προσιέναι.

τοῦ τετάρτου καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ τρίτου πρὸ Χρ.
αἰῶνος ἢ Εὐβοία ὀλόκληρος, κατ' ἀκολουθίαν καὶ
ἢ Ἐρέτρια, πολλὰ ὑπέστη ἄλλοτε ἐλευθερουμένη
καὶ ἄλλοτε ἀπὸ δεσπότητος εἰς δεσπότην μεταπί-
πτουσα, ὥστε πολλοὺς καὶ διαφόρους κινδύνους θὰ
διέτρεξε.

Οἱ ἐν στ. 28 ἀναφερόμενοι προκαθημένοι δὲν εἶ-
ναι, ὑποθέτω, διάφοροι τῶν προβούλων, γνωστῶν
ἐξ ἄλλου ψηφίσματος τῶν Ἐρετριέων, ὃ κατὰ τὸν
δημοσιεύσαντα αὐτὸ Εὐστρατιάδην (Ἀρχαιολογ.
Ἐφημ. 1869. σ. 317 ἐξ.) εἶναι τοῦ τετάρτου
αἰῶνος. Θὰ μνημονεύσωμεν αὐτοῦ καὶ κατωτέρω.

Ἀξία παρατηρήσεως ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ εἶναι
καὶ ἡ σύνταξις τῆς προτάσεως τοῦ Παυσανίου· ὅπως
ἂν πάντες εἰδῶσιν, ὅτι ἡ πόλις πρόνοιαν ἔχει καὶ
οὐκ ἐπιλανθάνεται, ἔδοξεν τῷ δήμῳ, ἀντὶ τοῦ συνή-
θους δεδόχθαι τῷ δήμῳ.

2.

Θ Ε Ο Ι
Τ Ι Μ Ι Π Ρ Ο Σ Ε Ι Π Ε Ν Ε Π Ε Ι Δ Η Κ Λ Ε Ο Χ Α Ρ Η Σ
Υ Θ Ε Ο Υ Μ Α Κ Ε Δ . Ν Ε Ξ Α Ν Φ Ι Π Ο Λ Ε Ω Σ Τ Ω Ν Β
Σ Ι Λ Ε Ω Ν Φ Ι Λ Ο Ε Λ Ε Ι Ε Υ Ν Ο Υ Σ Κ Α Ι Τ Ο Ι Σ Σ Τ Ρ Α Τ

¹ Εἶναι ἀντὶ εἶναι ἀπαντᾷ ἀπαξ ἐν ἄλλῳ ἐξ Ἐρετρίας ψηφίσματι
(Ἀρχ. Ἐφημερίς 1872 σ. 384), δις δὲ ἐν συνθήκῃ μεταξὺ Ἀμύντα,

βασιλέως τῆς Μακεδονίας, καὶ τῶν ἐν τῇ Χαλκιδικῇ Χαλκιδέων (Hicks
Manual of hist. Inscr. ἀρ. 74.)

- 5 ΓΟΙΣΤΟΙΣΤΩΝ ΚΑΙΤΩΙΔΗΜΩΙΤΩΕΡΕΤΡ.
 ΕΩΝΧΡΗΣΙΜΟ. Λ ΣΕΝΔΕΙΚΝΥΤΑΙΤΗΝΦΙ.
 ΛΙΑΝΗΝΕΧΩΝ ΕΙΠΡΟΣΤΟΝΔΗΜΟΝ
 ΕΡΕΤΡΙΕΩΝΚΑΙΟΣΑΕΔΕΗΘΗΗΠΟ
 ΓΑΝΤΩΝΕΤΥΧΕΝΔΕΔΟΧΘΑΙ.ΩΙ
 10 ΚΛΕΟΧΑΡΗΝΠΡΟΣΕΝΟΝΚΑΙΕΥ
 ΔΗΜΟΥΚΑΙΑΥΤΟΝΚΑΙΕΚΓΟΝ
 ΤΩΝΑΣΥΛΙΑΝΚΑΙΠΟΛΕΜ
 ΔΕΑΥΤΩΙΚΑΙΓΗΣΚΑΙΟΙΚΙΑΣ
 ΑΝΕΙΣΑΓΟΝΤΙΚΑΙΕΤ
 15 ΣΕΡΕΤΡΙΦ

Θεοί

- [Τ]ίμιππος εἶπεν· ἐπειδὴ Κλεοχάρης
 [Ε]υθέου Μακεδ[ώ]ν ἐξ Ἀνφιπόλεως τῶν β[α-]
 σιλέων φίλο[ς διατ]ελεῖ εὐνοὺς καὶ τοῖς στρατ[η-]
 5 γοῖς τοῖς τῶν βασιλέων] καὶ τῶι δῆμωι τῶι Ἐρετρι[ι-]
 εῶν χρήσιμο[ς - - -] ἐνδείκνυται τὴν φι[λί-]
 αν, ἣν ἔχων [ἀεὶ διατελ]εῖ πρὸς τὸν δῆμον [τὸν]
 Ἐρετριέων, καὶ ὅσα ἐδέηθη ἢ πό[λις αὐτοῦ, ἀ-]
 πάντων ἔτυχε, δεδόχθαι [τ]ῶι [δῆμωι εἶναι]
 10 Κλεοχάρην πρόξενον καὶ εὐ[εργέτην τοῦ]
 δήμου καὶ αὐτὸν καὶ ἐκγόν[ους καὶ εἶναι αὐ-]
 τῶ <ι> ἀσυλίαν καὶ πολέμ[ου καὶ εἰρήνης· εἶναι]
 δ' αὐτῶι καὶ γῆς καὶ οἰκίας [ἐγκτησιν καὶ ἀτέλει-]
 αν εἰσάγοντι καὶ ἐ[ξάγοντι καθάπερ τοῖς ἄλ-]
 15 [λοι]ς Ἐρετρίε[ῦσι - -].

Καὶ αὕτη εὑρηται ἐγκεχαραγμένη ἐπὶ λίθου
 ὁμοίου τῷ ὑμητιῷ μαρμάρῳ, ἐπεστεμμένου ἄνω
 δι' ἀετώματος μετ' ἀκρωτηρίων, κάτω δὲ ἀποκε-
 κρουσμένου. Ὑψος μέγιστον 0,56, πλ. 0,355 καὶ
 πάχ. 0,07. Τὰ γράμματα τοῦ πρώτου στίχου εἶναι
 μεγαλείτερα καὶ ἀραιότερα τῶν λοιπῶν, ἐν πᾶσι δὲ
 τὸ Ο καὶ τὸ Θ εἶναι μικρότερα· ὁ ἀριθμὸς τῶν
 γραμμάτων δὲν εἶναι ἐν πᾶσι τοῖς στίχοις ὁ αὐτός,
 οὐδὲ κατὰ προσέγγισιν· οὕτω στ. 2 ἔχει γράμματα
 28, στ. 3 γράμματα 30, στ. 12 γράμματα 35,
 τέλος στ. 13 γράμματα 39. Ἐκ τοῦ σχήματος
 δ' αὐτῶν εἰκάζω, ὅτι ἡ ἐπιγραφή εἶναι τοῦ τέλους
 τοῦ τρίτου πρὸ Χρ. αἰῶνος, καὶ τὸ περιεχόμενον
 αὐτῆς φαίνεται ἐπιβεβαιῶν τὸν ὄρισμόν τοῦτον·
 διότι οἱ ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενοι βασιλεῖς εἶναι βε-
 βαιῶς βασιλεῖς τῆς Μακεδονίας, καὶ δὴ ὁ βασιλεὺς
 Ἀντίγονος ὁ Δώσων καὶ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Φίλιππος,
 ᾧ κυρίως ἀνήκει τὸ στέμμα τῆς Μακεδονίας· τοῦ-

τον ἐπετρόπευεν ὁ Ἀντίγονος μέχρι τοῦ θανάτου
 τοῦ· εἶχε δὲ νυμφευθῆ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ Χρυ-
 σηίδα. Ὁ πατὴρ τοῦ Φιλίππου Δημήτριος, υἱὸς
 Ἀντιγόνου τοῦ Γονατᾶ, εἶχεν ἀποθάνει μαχόμενος
 κατὰ τῶν Δαρδάνων, ὁ δ' ἀδελφὸς τοῦ Ἀντιγόνου
 ὁ Δώσων ἐπίτροπος τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ γενόμενος εὔρε
 τὴν Ἑλλάδα σχεδὸν πᾶσαν, πλὴν τῆς Εὐβοίας,
 ἀπηλλοτριωμένην τῆς Μακεδονίας· κατὰ τοὺς ἀγῶ-
 νας δέ, οὓς αὐτὸς καὶ οἱ στρατηγοὶ του κατέβαλον,
 ὅπως διατηρήσωσι τὴν Εὐβοίαν καὶ ἀνακτήσωσι
 τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα, φαίνεται ὅτι ὁ Κλεοχάρης ἐδεί-
 χθη χρήσιμος τοῖς βασιλεῦσι τῶν Μακεδόνων καὶ
 εὐνοὺς τοῖς Ἐρετριεῦσιν. Ὁ Ἀντίγονος ἐβασίλευσε
 ἀπὸ τοῦ 229 μέχρι τοῦ 220, εἰς τὸ μεταξὺ δὲ διά-
 στημα ἀνήκει ἡ ἐπιγραφή.

3.

Ἡ ἐπομένη ἀναγραφή ὀνομάτων εὐρίσκεται ἐπὶ
 τῶν τεσσάρων πλευρῶν πλακὸς λίθου ἐγγωρίου
 ἐχούσης ἄνω ἀετωμάτιον μετ' ἀκρωτηρίων τριῶν,
 ὧν τὸ πρὸς ἀριστερὰ (πλευρ. Α) εἶναι ἀποκεκρου-
 σμένον· ὕψος μετὰ τοῦ μεσαίου ἀκρωτηρίου 1,75,
 πλ. 0,62 καὶ πάχ. 0,14. Ἐκ τῶν πλευρῶν ἡ μὲν
 Α εἶναι ὀλόκληρος γεγραμμένη, πλὴν τοῦ ἀετωμα-
 τίου οὗ ἡ ἐπιφάνεια μένει ἄγραφος· ἡ πλευρὰ Β
 ἐπίσης ὀλόκληρος γεγραμμένη, καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ
 τοῦ ἀετωματίου ἐπιφάνεια, ἐφ' ἧς εἶναι ἐγκεχαραγ-
 μένοι δώδεκα στίχοι. Ἐκ δὲ τῶν δύο στενῶν πλευ-
 ρῶν Γ καὶ Δ ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης ὑπάρχει ἄνω γῶ-
 ρος ἄγραφος 0,17 μ., μετὰ δὲ τὸν στ. 252 πάλιν
 ἄγραφος 0,16, ἐπειδὴ ὁ λίθος ἦτο ἐνταῦθα ἐξ ἀρ-
 χῆς βεβλαμμένος, ὡς ἀποδεικνύεται τοῦτο καὶ ἐκ
 τῶν ἐπομένων τεσσάρων στίχων, ὧν ἡ ἀρχὴ δὲν

εὔρηται εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν, ἐν ἧ καὶ ἡ τῶν λοιπῶν. Κάτω δὲν ὑπάρχει χώρος ἀγραφος, μετὰ στ. 259 ὅμως ἀφέθη ἐνὸς στίχου κενόν, ἵνα τεθῆ ὡς φαίνεται τὸ πατρωνυμικὸν τοῦ Πολυχάρους. Τέλος ἐπὶ τῆς πλευρᾶς Δ ὑπάρχει μόνον κάτω χώρος κενός 0,40 μ. περίπου, ἐκ τούτου δὲ φαίνεται ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ τελευταία πλευρά. Περὶ ἄλλων ἰδιοτήτων τῆς ἐπιγραφῆς παρατηρῶ τὰ ἑξῆς: ἐπὶ τῆς πλευρᾶς Α τὰ ὀνόματα τῶν κωμῶν εἶναι μεγαλύτερα τῶν λοιπῶν· ἐν τούτοις δὲ χωρίζονται τὰ κύρια ἀπὸ τῶν πατρωνυμικῶν διὰ δύο κοκκίδων (:) ἐν μὲν τῇ πρώτῃ στήλῃ μέχρι στ. 33, ἐν τῇ δευτέρῃ μέχρι στ. 12 καὶ ἐν τῇ τρίτῃ ἀπὸ στ. 72 μέχρι στ. 81. Ὅπου δὲ λείπουσιν αἱ κοκκίδες, ὁ χαρακτὴς τοῦ χώρου ἐπιτρέποντος ἐχώρισε τὰ δύο ὀνόματα διὰ μικροῦ κενοῦ. Ἀπὸ στ. 41 μέχρι τέλους οἱ στίχοι εὐρίσκονται μεταξύ δύο γραμμῶν ἐγκεχαραγμένων. Τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνεται καὶ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς Β, ἐφ' ἧς ὅμως αἱ κοκκίδες λείπουσι, τὰ δὲ ἔθνη δὲν εἶναι γεγραμμένα διὰ μεγαλύτερων, ἀλλὰ μόνον δι' ἀραιότερων γραμμῶν. Ἐπ' ἀμφοτέρων δὲ τούτων τῶν πλευρῶν εἰσχωρεῖ ἐνίοτε μία στήλη εἰς τὴν παρακειμένην, π. χ. στ. 25, 42, 76, 109, 111, 112. Ἐνεκα δὲ ἐλλείψεως χώρου τοῦ στ. 76 τὸ ΜΟΥ ἐτέθη εἰς τὸ τέλος τοῦ προηγουμένου, ἐν ᾧ ἐν ἄλλοις παρελείφθησαν ἐν ἧ καὶ πλείονα γράμματα. Πολὺ ἀνω-

μαλώτερα εἶναι ὅμως αἱ στεναὶ πλευραὶ ὄχι μόνον ἔνεκα τῶν τολμηροτέρων συγκοπῶν, ἀλλὰ κυρίως ἔνεκα τῶν γραμμῶν, ἃ ἀλλαχοῦ μὲν εἶναι μικρότερα καὶ πυκνότερα, ἀλλαχοῦ δὲ μεγαλύτερα καὶ ἀραιότερα, ἐξ οὗ ἀποδεικνύεται ὅτι ἐγένοντο ἐγγραφαὶ κατὰ διαφόρους χρόνους καὶ ὑπὸ διαφόρων χαρακτῶν· καὶ τῆς πλευρᾶς δὲ Β οἱ ἐπὶ τοῦ ἀετωματίου στίχοι εἶναι βεβαίως ὑπερώτεροι τῶν ἄλλων. Εἰς τὴν πλευρὰν Δ ἐνεγράφησαν οἱ τελευταῖοι ὑπολειφθέντες καθ' ἕσον προσήρχοντο, μεμονωμένοι καὶ οὐχὶ κατὰ κόμας.

Λάθη τοῦ χαρακτῶν ἐν τόσῳ ἀριθμῷ ὀνομάτων ἐγένοντο οὐχὶ ὀλίγα· σημειῶ ἐνταῦθα τὰ σπουδαιότερα, παραλείπων ν' ἀναφέρω, ἐάν ποῦ ἔγραψε Λ ἀντὶ Α ἢ Ι ἀντὶ Ξ καὶ τὰ τοιαῦτα· στ. 10 Ἀγαθωνίδος, 27 Αἰχρυβίωνος, 35 Κηφιδότου, 64 Κηφιστος, 125 Πρεξένου, 141 Τιμοκίου, 149 Χαριλείδης, 174 Νικοστάτου. Καὶ τὸ ἐν στ. 49 Μωνος ἴσως εἶναι λελανθασμένον καθὼς καὶ τὸ στ. 174 Οαλιδίου (ἢ πρέπει ν' ἀναγνωσθῆ ὁ Ἀλιδίου; Θαλιδίου δὲν ὑπάρχει γνωστὸν ὄνομα). Τέλος ἐν στ. 183 μετὰ τὸ Ἀριστοκλέω πιθανῶς ἐπίσης κατὰ λάθος προσέθηκε τὴν συλλαβὴν ΣΩ.

Ἡ ἀρίθμησις τῶν στίχων ἐγένετο συνεχῆς διὰ πάσας τὰς πλευρὰς, τοῦτο δὲ πρὸς εὐκολίαν τῶν παραπομπῶν.

Α

	Ο	Υ	Δ	Ι	Ο	Θ	Ε	Ν
	ΛΩΝΙΟΣ:ΣΩΣΤΡΑΤΙΔΟΥ		ΒΙΩΝ:ΒΙΟΤΤΟΥ			ΕΥΙΟΣΣΩΔΑΜΟΥ		
	ΙΜΕΝΗΣ:ΣΩΣΤΡΑΤΙΔΟΥ		ΦΙΛΟΞΕΝΟΣ:ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ			ΛΥΡΑΝΙΑΣΔΗΜΑΡΧΟ	///	
	ΜΦΙΚΡΑΤΗΣ:ΕΠΙΚΡΑΤΟΥ		ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ:ΣΙΜΩΝΟΣ			ΣΙΜΙΑΣΦΙΛΟΚΡΙΤΟΥ		
5	ΞΦΑΝΤΙΔΗΣ:ΦΑΝΤΥΛΟΥ		ΑΛΘΑΙΟΣ:ΞΕΝΟΚΛΕΙΔΟΥ			ΦΙΛΟΚΡΙΤΟΣΛΕΠΤΙΝΟ	///	
	ΚΡΙΘΩΝ:ΘΑΡΡΙΠΠΙΔΟΥ		ΕΥΔΗΜΙΠΠΟΣ:ΕΥΔΗΜΟΥ			ΧΑΙΡΙΓΕΝΗΣΣΟΦΑΙΝΕΤ	///	
	ΠΟΛΥΚΛΗΣ:ΠΟΛΥΣΤΡΑΤΟΥ		ΧΑΡΙΤΩΝ:ΧΑΡΙΣΑΝΔΡΟΥ			ΠΥΡΡΟΣΒΟΥΛΑΡΧΟΥ		
	ΘΕΟΚΛΗΣ:ΔΙΟΔΩΡΟΥ		ΣΩΣΙΣΤΡΑΤΟΣ:ΧΑΡΙΣΑΝΔΡΟΥ			ΝΙΚΟΔΗΜΟΣΕΠΙΚΤΗΤΟΥ		
	ΕΝΑΝΤΙΟΦΗΜΟΣ:ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ		ΠΥΡΡΟΣ:ΜΥΡΤΩΝΟΣ			ΑΛΚΕΤΑΣΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ		
10	ΑΓΑΘΩΝΙΔΟΣ:ΑΓΑΘΑΡΧΟΥ		ΠΑΤΡΙΠΠΟΣ:ΠΑΤΡΟΚΛΕΟΥΣ			ΑΡΧΑΝΔΡΙΔΗΣΑΡΧΑΝΔΡΙΔΟΥ		
	ΝΙΚΩΝ:ΧΑΙΡΙΟΥ		ΝΙΚΑΝΔΡΙΔΗΣ:ΝΙΚΙΠΠΟΥ			ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΙΔΑΣΑΝΤΙΔΩΡΟΥ		
	ΤΙΜΟΞΕΝΟΣ:ΤΙΜΑΝΔΡΙΔΟΥ		ΠΑΡΑΜΟΝΟΣ:ΜΕΛΙΤΩΝΟΣ			ΠΑΡΑΜΟΝΟΣΑΝΤΙΔΩΡΟΥ		
	ΠΑΡΑΜΟΝΟΣ:ΤΙΜΟΞΕΝΟΥ		ΧΟΙΡΙΛΟΣΦΙΛΩΝΙΧΟΥ			ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΣΣΩΤΑΔΟΥ		
	ΦΑΝΟΣΤΡΑΤΟΣ:ΟΝΗΣΑΝΔΡΟΥ		ΑΡΙΣΤΩΝΦΙΛΙΣΤΙΔΟΥ			ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΣΣΩΤΩ		
15	ΜΕΝΕΚΡΑΤΗΣ:ΜΕΝΩΝΟΣ		ΔΩΡΙΠΠΟΣΔΩΡΟΘΕΟΥ			ΑΝΤΙΜΑΧΟΣΧΑΡΜΙΔΟΥ		

ΠΥΘΟΔΩΡΟΣ: ΔΑΦΝΙΩΝΟΣ
 ΣΩΣΤΡΑΤΟΣ: ΣΩΓΕΝΟΥ
 ΑΡΧΕΔΗΜΟΣ: ΧΑΙΡΙΟΥ
 ΧΑΙΡΙΓΕΝΗΣ: ΧΑΙΡΙΤΕΛΟΥ
 20 ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΣ: ΧΑΙΡΙΟΥ
 ΤΡΗΣΑΓΓΕΛΟ.: ΔΩΡΟΘΕΟΥ
 ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ: ΘΕΟΔΩΡΟΥ
 ΑΝΤΙΦΑΝΗΣ: ΑΝΤΙΜΑΧΟΥ
 ΒΙΟΤΤΟΣ: ΛΙΣΧΙΝΟΥ
 25 ΟΛΥΜΠΙΟΔΩΡΟΣ: ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΥ ΦΕΙΔΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΛΟΥ

ΦΙΛΩΝΔΩΡΟΘΕΟΥ
 ΝΙΚΑΡΧΟΣ ΝΙΚΙΠΠΟΥ
 ΝΙΚΩΝ ΝΙΚΑΡΧΟΥ
 ΑΛΚΙΑΣ ΣΤΙΛΒΟΥ
 ΕΠΙΧΑΡΜΙΔΗΣ ΕΠΙΧΑΡΜΟΥ
 ΚΥΔΙΑΣ ΜΕΝΩΝΟΣ
 ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΣ ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΥ
 ΒΟΥΛΑΣΤΙΔΗΣ ΒΟΥΛΑΡΧΟΥ
 ΝΙΚΩΝ ΣΩΔΑΜΟΥ

ΕΥΚΤΕΙΔΗΣ ΧΑΡΜΙΔΟΥ
 ΚΑΛΛΙΦΗΜΟΣ ΧΑΡΜΙΔΟΥ
 ΦΙΛΙΝΟΣ ΧΑΡΜΙΔΟΥ
 ΦΙΛΟΚΤΗΤΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΛΟΥ
 ΝΙΚΟΜΑΧΟΣ ΠΡΗΞΙΝΙΚΟΥ
 ΠΡΗΞΙΠΠΟΣ ΠΡΗΞΙΝΙΚΟΥ
 ΕΥΚΤΕΙΔΗΣ ΤΗΜΑΓΡΟΥ
 ΕΥΒΙΟΣ ΣΩΔΑΜΟΥ
 ΣΩΤΑΔΗΣ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ
 ΕΥΚΤΗΜΟΝΙΔΗΣ ΧΑΡΜΙΔΟΥ

Ω

Ρ

Ω

Ρ

Ι

Ο

Ι

ΠΡΟΛΟΧΟΣ: ΑΙΧΡΥΒΙΩΝΟΣ
 ΚΛΕΟΞΕΝΟΣ: ΚΛΕΟΣΤΡΑΤΟΥ
 ΑΡΙΣΤΟΝΙΚΟΣ: ΑΡΙΣΤΟΓΕΝΟΥ
 30 ΠΑΡΑΜΟΝΟΣ: ΣΥΜΜΑΧΟΥ
 ΣΗΜΥΛΙΔΗΣ: ΦΑΝΟΚΛΕΟΥ
 ΞΕΝΩΝΔΗΣ: ΑΜΦΙΝΙΚΟΥ
 ΠΙΘΩΝ ΠΑΥΣΩΝΟΣ
 ΜΥΡΤΩΝ ΜΝΗΣΑΝΔΡΟΥ
 35 ΚΗΦΙΣΟΚΛΗΣ ΚΗΦΙΔΟΤΟΥ
 ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΔΗΜΟΜΕΝΟΥ
 ΔΗΜΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥ
 ΚΤΗΣΙΦΩΝ ΑΜΦΙΝΙΚΟΥ
 ΑΡΧΙΠΠΟΣ ΦΙΛΙΝΟΥ
 40 ΚΗΦΙΣΟΔΟΤΟΣ ΚΗΦΙΣΟΔΩΡΟΥ

ΠΑΝΤΑΙΝΟΣ ΚΛΕΑΙΟΣ
 ΦΙΛΙΚΟΣ ΦΙΛΙΣΤΙΔΟΥ
 ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΟΛΥΚΡΑΤΟΥ
 ΛΑΠΙΘΑΣ ΑΙΣΧΥΛΟΥ
 ΔΙΑΙΤΟΔΗΜΟΣ ΑΙΣΧΡΥΒΙΩΝΟΣ
 ΑΝΤΙΔΩΡΟΣ ΑΠΟΛΑΞΙΔΟΣ
 ΚΡΙΤΟΔΑΜΟΣ ΑΠΟΛΑΞΙΔΟΣ
 ΛΥΡΑΝΙΑΣ ΠΑΥΣΩΝΟΣ
 ΑΙΣΧΥΛΟΣ ΟΝΗΣΑΡΧΟΥ
 ΠΡΗΞΙΝΟΣ ΠΡΗΞΙΝΙΚΟΥ
 ΔΗΜΟΝΙΚΟΣ ΚΛΕΟΣΤΡΑΤΟΥ
 ΣΤΡΑΤΥΛΛΟΣ ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΟΥ
 ΝΙΚΟΜΑΧΟΣ ΔΙΑΙΤΩΝΟΣ
 ΠΥΘΟΞΕΝΟΣ ΠΥΘΕΟΥ

ΚΛΕΟΦΑΝΤΙΔΗΣ ΚΛΕΟΦΑΝΤΟΥ
 ΚΑΛΙΣΤΙΔΗΣ ΚΛΕΟΦΑΝΤΟΥ
 ΕΛΠΙΝΙΚΟΣ ΑΝΦΙΝΙΚΟΥ
 ΜΝΗΣΙΚΛΗΣ ΜΝΗΣΙΟΥ
 ΦΙΛΟΚΡΑΤΗΣ ΚΤΗΡΙΒΙΟΥ
 ΣΙΜΙΑΣ ΛΙΒΥΟΣ
 ΠΡΗΞΙΔΗΜΟΣ ΓΟΡΓΥΘΟΥ
 ΠΑΡΑΜΟΝΟΣ ΦΙΛΟΔΗΜΟΥ
 ΠΡΗΞΙΝΟΣ ΑΡΤΕΜΩΝΟΣ
 ΔΗΜΟΦΩΝ ΦΥΛΑΚΟΥ
 ΞΕΝΟΔΟΚΟΣ ΞΕΝΟΚΛΕΟΥ
 ΑΠΗΜΑΝΤΟΣ ΑΙΡΙΠΙΔΟΥ
 ΕΥΜΟΙΡΟΣ ΠΡΗΞΙΑΔΟΥ

Ι

Σ

Τ

Ι

Α

Ι

Ε

Ι

Σ

ΤΕΙΣΙΚΡΑΤΗΣ ΠΥΡΓΙΩΝΟΣ
 ΕΥΒΙΟΤΟΣ ΠΑΡΑΜΟΝΟΥ
 ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΕΠΙΔΟΚΟΥ
 45 ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ ΕΠΙΔΟΚΟΥ
 ΜΕΝΕΚΡΑΤΗΣ ΕΠΙΧΑΡΟΥ
 ΣΩΦΙΛΟΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΟΥ
 ΚΟΡΩΝΙΧΟΣ ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΥ
 ΠΑΡΑΜΟΝΟΣ ΞΕΝΩΝΟΣ
 50 ΙΣΤΙΑΙΟΣ ΞΕΝΩΝΟΣ
 ΑΙΣΧΥΛΟΣ ΗΓΗΣΙΚΛΕΟΥ
 ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΡΑΜΟΝΟΥ
 ΦΙΛΩΝΙΧΟΣ ΕΠΙΓΕΝΟΥ
 ΟΛΥΝΠΙΑΡΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΤΡΑΤΟΥ
 55 ΠΑΤΑΙΚΟΣ ΞΕΝΟΚΡΑΤΟΥ
 ΑΘΑΝΙΩΝ ΞΕΝΟΚΡΑΤΟΥ
 ΜΕΝΕΚΡΑΤΗΣ ΑΘΗΝΑΔΟΥ

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΘΕΜΙΣΤΟΔΩΡΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΗΣ ΘΕΟΦΑΝΤΟΥ
 ΘΕΜΙΣΤΟΔΩΡΟΣ ΙΘΑΚΗΣΙΟΥ
 ΑΜΦΙΚΡΙΤΟΣ ΠΟΛΥΚΡΙΤΟΥ
 ΝΙΚΑΓΟΡΑΣ ΘΕΟΓΕΝΟΥ
 ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΣ ΕΜΜΕΝΙΔΟΥ
 ΛΥΣΑΝΔΡΟΣ ΕΥΚΛΕΟΥ
 ΕΜΜΕΝΙΔΗΣ ΝΙΚΟΔΩΡΟΥ
 ΘΕΟΓΕΝΗΣ ΕΥΚΛΕΟΥ
 ΒΟΥΛΗΚΛΗΣ ΠΟΛΥΚΡΙΤΟΥ
 ΔΕΙΝΟΜΑΧΟΣ ΚΛΕΙΣΘΕΝΟΥ
 ΑΙΝΕΑΣ ΑΦΟΒΗΤΟΥ
 ΚΗΦΙΣΙΟΣ ΙΛΩΝΟΣ
 ΦΙΛΟΚΛΗΣ ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ
 ΕΥΤΕΛΗΣ ΜΩΝΟΣ
 ΑΙΣΧΥΛΟΣ ΑΙΝΕΟΥ
 ΙΩΙΛΟΣ ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ
 ΕΠΙΓΕΝΗΣ ΞΕΝΟΚΡΑΤΟΥ
 ΜΕΝΕΚΛΗΣ ΛΥΣΙΩΝΟΣ
 ΤΙΜΟΞΕΝΟΣ ΤΙΜΟΞΕΝΟΥ
 ΝΙΚΗΡΑΤΟΣ ΑΚΗΡΑΤΟΥ
 ΙΗΛΕΑΣ ΝΙΚΟΒΙΟΥ
 ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ ΔΗΜΑΙΝΕΤΟΥ
 ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΣ ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ
 ΠΡΗΞΙΟΔΟΣ ΞΕΝΟΚΡΑΤΟΥ
 ΙΘΑΚΗΣΙΟΣ ΘΕΜΙΣΤΟΔΩΡΟΥ
 ΧΑΡΜΙΔΗΣ ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΥ
 ΝΙΚΑΡΧΟΣ ΝΙΚΗΡΑΤΟΥ
 ΑΙΝΕΑΣ ΑΙΣΧΥΛΟΥ
 ΕΥΘΥΒΙΟΣ ΕΥΘΥΝΙΚΟΥ
 ΣΩΣΤΡΑΤΟΣ ΑΙΣΧΥΛΟΥ
 ΤΙΜΟΚΡΑΤΗΣ ΘΕΟΞΕΝΟΥ

ΑΝΤΙΓΕΝΗΣΣΙΜΩΝΟΣ
 ΑΡΧΙΔΑΜΟΣΑΝΤΙΓΟΝΟΥ
 60 ΕΥΒΟΥΛΟΣΣΩΓΕΝΟΥ
 ΘΕΟΧΑΡΗΣΠΥΡΡΟΥ.
 ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΣΤΗΛΕΟΥ
 ΤΙΜΟΞΕΝΟΣΤΙΜΟΚΛΕΩ
 ΑΝΦΙΑΣΤΙΜΟΚΛΕΩ
 65 ΑΡΙΣΤΟΞΕΝΟΣΦΑΝΟΚΛΕΩ
 ΠΑΡΑΜΟΝΟΣΦΑΝΟΚΛΕΩ
 ΠΑΡΑΜΟΝΟΣΒΑΧΧΙΟΥ
 ΝΙΚΗΡΑΤΟΣΒΑΥΚΟΥ
 ΕΛΠΙΝΗΣΜΝΗΡΙΜΑΧΟΥ
 70 ΝΙΚΑΝΔΡΟΣΒΑΥΚΟΥ

ΦΙΛΩΝΑΙΝΕΟΥ
 ΙΕΡΩΝΥΜΟΣΦΙΛΩΝΟΣ
 ΚΛΕΙΤΑΡΧΟΣΑΛΚΙΜΕΝΟΥ
 ΝΙΚΟΜΑΧΟΣΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΥ
 ΦΙΛΟΓΕΝΗΣΛΥΣΙΜΑΧΟΥ
 ΕΥΘΥΔΗΜΟΣΕΥΘΥΝΙΚΟΥ
 ΕΥΘΥΔΗΜΟΣΕΥΘΥΔΗΜΟΥ
 ΝΙΚΟΔΩΡΟΣΕΜΜΕΝΙΔΟΥ
 ΞΕΝΟΦΩΝΞΕΝΟΧΑΡΟΥ
 ΗΦΑΙΣΤΙΩΝΞΕΝΟΧΑΡΟΥ
 ΠΑΡΑΜΟΝΟΣΧΑΡΙΟΥ
 ΧΑΡΙΑΣΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
 ΕΡΓΟΚΡΙΤΟΣΜΕΝΕΞΕΝΟΥ

ΘΕΩΝΘΕΟΞΕΝΟΥ
 ΔΗΜΟΝΙΚΟΣΔΗΜΟΚΡΑΤΟΥ
 ΚΗΦΙΣΟΦΑΝΗΣΚΗΦΙΣΟΚΛΕΩ
 ΚΗΦΙΣΟΔΩΡΟΣΚΗΦΙΣΟΚΛΕΩ
 ΔΙΟΓΕΙΤΩΝΔΑΣΔΙΑΙΤΟΔΗΜΩ
 ΘΕΟΔΩΡΟΣΘΕΟΠΟΜΠΟΥ
 ΚΗΦΙΣΟΤΟΣΚΗΦΙΡΙΟΥ
 ΚΛΕΑΡΧΟΣΚΛΕΑΡΧΙΔΟΥ
 ΕΛΠΙΝΙΚΟΣΕΛΠΙΝΟΥ
 ΕΠΙΤΗΛΟΣΞΕΝΩΝΟΣ
 ΔΙΟΝΥΣΙΟΣΑΡΤΥΛΟΧΟΥ
 ΕΥΘΥΔΗΜΟΣΔΙΟΔΩΡΟΥ
 ΘΕΟΓΕΝΗΣΘΕΟΓΕΝΙΔΟΥ

Κ Ω Μ Α Ι Ε Ι Σ

ΡΑΝΔΡΟΣΚΑΛΛΙΔΗΜΟΥ
 ΣΟΔΩΡΟΣΦΙΛΙΠΠΟΥ
 75 ΤΟΣΚΗΦΙΣΟΔΩΡΟΥ
 ΕΝΗΣΤΙΜΟΚΛΕΟΥ
 ΙΗΣΤΙΜΟΓΕΝΟΥ
 ΦΡΥΝΙΧΟΥ
 ΝΟΣΦΙΛΩΝΟΣ
 ΧΑΡΙΤΩΝΟΣ
 80 ΞΠΙΝΟΥ
 ΤΥΘΟΞΕΝΟΥ
 ΤΟΛΙΔΟΣ
 ΕΟΥ
 ΚΡΑΤΟΥ
 85 ΗΜΟΥ
 Υ

ΘΕΟΔΟΤΟΣΠΟΛΥΚΡΑΤΟΥ
 ΚΤΗΡΙΑΣΚΛΕΟΔΗΜΟΥ
 ΦΙΛΙΣΤΙΔΗΣΠΟΛΥΞΕΝΟΥ
 ΠΑΥΣΙΑΣΑΡΧΕΒΙΟΥ
 ΠΛΟΥΤΑΡΧΙΔΗΣΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ
 ΦΕΥΓΟΛΙΜΟΣΚΑΛΛΙΔΗΜΟΥ
 ΦΙΛΩΝΙΧΟΣΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ
 ΦΙΛΩΝΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ
 ΤΙΜΙΔΗΣΑΧΑΙΩΝΟΣ
 ΣΤΗΣΑΡΧΟΣΦΙΛΙΝΟΥ
 ΑΥΤΟΒΟΥΛΟΣΠΡΟΘΥΜΙΔΟΥ
 ΝΙΚΩΝΜΝΗΜΑΝΔΡΟΥ
 ΠΑΝΚΛΕΗΣΦΑΝΟΣΤΡΑΤΟΥ
 ΑΝΤΙΜΑΧΟΣΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
 ΑΡΧΙΑΣΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
 ΑΡΧΟΣΑΡΙΣΤΑΡΧΟΥ

ΠΥΘΟΚΡΑΤΗΣ:ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΥ
 ΦΥΡΚΙΠΠΟΣ:ΑΡΧΕΛΑΟΥ
 ΦΥΡΚΩΝ:ΑΡΧΕΛΑΟΥ
 ΚΑΛΛΙΑΣ:ΚΑΛΛΙΔΗΜΟΥ ΜΟΥ
 ΕΥΝΟΜΙΔΗΣ:ΑΝΔΡΟΔΑΜΑΝΤΟ
 ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΣ:ΑΝΔΡΟΔΑΜΑΝ
 ΙΩΙΛΟΣ:ΙΩΒΙΟΥ
 ΠΑΡΑΜΟΝΟΣ:ΚΑΛΛΙΠΠΟΥ
 ΧΑΙΡΙΠΠΙΔΗΣ:ΗΡΑΙΩΝΟΣ
 ΠΡΗΞΙΔΗΜΟΣΥΓΓΙΑΙΝΟΝΤΟΣ
 ΣΩΠΑΤΡΟΣΕΥΤΕΛΟΥ
 ΠΟΛΥΚΡΙΤΟΣΗΡΑΙΩΝΟΣ
 ΕΥΞΕΝΟΣΦΙΛΟΞΕΝ
 ΑΓΑΘΟΚΛΗΣΠΑΡ
 ΚΛΕΙΤΟΡΙΔΗΣ
 Α Ι Γ Λ
 ΦΑΝΟ/
 ΓΙΣ
 Μ

90

Β

95 ΜΙΝΟΟ...ΤΟΘΕ

ΘΕΟΔ.ΡΟΣ.ΕΝΟ...ΛΟΥ

ΑΡΕΤΩΝΟΣΑΡΧΟΝΤ.Σ

Ρ. Π Ο Θ Ε Ν

ΦΙΛ...ΙΔΗ.ΕΥΚΡΙΤΟΥ

ΒΙΟΤΤΟΣΕΥΒΙΟΥ

ΜΝΗΣΑΡΧΟΣΑΙΣΧΥΛΟΥ

ΦΙΛΙΣΚΟΣΕΥΦΡΑΝΤΙΔΟΥ

ΤΑΜΥΝΗΘΕ.

ΕΚΚ--

.ΑΝΟΣ--

.ΑΚΕΘ.Υ

ΔΗΜΟΦΩΝΔΗΜΟΤΙΜ..
 100 ΙΣΤΙΑΙ
 ,ΙΟΤΤΟΣΤΙΜΟΦΑΝΤΟΣ

 ΛΥΣΙΜΑΧΟ.ΣΙΛΟΓΕΝΟΥ
 ΑΙΣΧΥΛΟΣΣΩΣΤΡΑ..Υ
 105 Λ Α Κ
 ΣΩΠΟΛΙΣΦΙΛΙΠΠΟΥ
 ΦΙΛΙΠΠΟΣΣΩΠΟΛΙΔΟΣ
 ΚΙΜΩΝΑΓΓΑΘΑΡΧΟΥ
 ..ΧΕΛΑΟΣΑΡΧΕ...ΑΤΟΥΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣΤΕ.ΕΡΙΟΥ
 110 ΣΤΡΑΤΩΝΣΤΡΑΤΟΚΛΕΟΥ ΤΕΛΕΡΙΑΣΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥ
 ΣΤΡΑΤΟΚΛΕΗΣΣΤΡΑΤΩΝΟΣΙΕΡΩ.ΑΛΕΞΙΚΛΕΟΥ
 ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΟΣΣΤΡΑΤΩΝΟΣ
 ΑΡΙΣΤΟΚΡΙΤΟΣ.ΑΝΟΚΡ..ΟΥ
 ΑΡΙΣΤΟΔΗΜ...Ρ...Ρ.ΟΥ
 115 .ΙΜΩΝ.ΙΜΟ--
 ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΣΑΝ..ΚΡΑΤΟΥ
 ΠΟΛΥΣΤΡΑΤΙΔΗΣΒΑΛΛΙΚΛΕΟΥ
 ΒΙΑΔΗΣΔΙΑΙ..ΝΟΣ
 ΤΕΛΕΣΙΝ.Σ.Ε.ΕΡΙΟΥ
 120 ΤΕΛΕΡΙΑ...ΛΕ..ΠΡΟΥ
 ΑΡΙΣΤΟΦΩΝΤΕΛΕΣΙΠΡ.Υ
 .ΟΥΞΕΝ...ΣΦΟΡΜΙΩΝΟΣ
 ΦΙΛΟ..ΟΣΦΟΡΜΙΩΝΟΣ
 ΑΡΙΣΤΟΔΑΜΑΣΑΡΙΣΤΟΤΙΜΟΥ
 125 ΑΡΙΣ..ΔΗΜΟΣΑ..ΣΤΟΔΗΜΟΥ
 ΑΡΙΣΤΟ.ΙΜΟΣΑΡΙΣΤΟ.ΩΝΤΟΣ
 ΔΗΜ...ΟΣΗΡΑΚΛΕΙΔΟΥ
 - - - ΛΑΙΕΙΣ
 - - - - ΙΠΡΟΣΤΡΑΤΟΥ
 130 ,ΩΝ...ΚΑ.ΟΥ
 ΑΓΟΛΛΩΝ.ΟΣΜ.ΩΝΙΧΟΥ
 ΣΤΟΣΝΙΚΙΠΡΟΥ
 .ΟΛ..ΡΑ...ΠΟΛΥΚΡ.ΤΟΥ
 .ΑΝΟΔΗΜ..ΑΝΟΣΤΡΑ..Υ
 135 ΦΑΝΟΣΤΡΑΤΟΣΦΑΝΟΔΗΜΟΥ
 ΦΑΝΟ.ΛΕ..ΦΑΝΟΣΤΡΑΤΟΥ
 ΠΥΘΩ.ΕΥΡ.ΕΙΔΟΥ
 ΠΥΘΙ..ΟΣΕΠΙΚΤΗΤΟΥ
 ΑΡΙΣΤ..ΑΡΙΣΤΟΦΩΝΤΟΣ
 140 ΔΟΡ...ΜΝΗΡΙΜΑΧΟΥ
 ΑΡ.ΙΑΣΤΙΜΟΚΕΟΥ
 ΓΡΥΓΧΕΙΣ
ΑΝΔΡΟΣΤΕΙΣΙΜΑΧΟΥ

ΑΡΧΙΠΡΟΣΑΡΧΙΔΑΜΟΥ
 ΒΟΥΔΙΟΘΕΝ
 ΦΙΛΟΦΡΩΝΦΙΛΟΞΕΝΟΥ

 ..ΛΟΞΕΝΟΣΑΡΧΕ..ΜΟΥ

 Ε
 ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΟΣΠΕ--
 ΠΡΗΞΙΝΟΣΘΕΟΦΙΛΟ
 ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΣΜΝΗΣΑΡΧΟΥ
 110 ΤΕΛΕΡΙΑΣΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥ
 ΑΡΙΣΤΟΚΛΕΙΔΗΣΑΡΙΣΤΟΚΛΕΟΥΞΕΝ...ΘΕΟΤΙΜ--
 ΙΩΒΙΟΣΒΙΩΝΟΣ
 ΑΡΤΕΜΩΝΦΙΛΙΠΠΟΥ
 ΦΙΛΙΣΚΟΣΦΙ..ΠΡΟΥ
 ΧΑΡΙΤΩΝΚΛΕΟΦΑΝΤΟΥ
 ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΣΤΡΑΤΟΚΛΕΟΥ
 ΑΡ...ΝΕΡΑΣΙΠΡΟΥ
 ΕΡΑΣ..ΠΟΣΕΥΠΟΛΙΔΟΣ
 ΗΓΕΜΑΧΟΣΗΓΕΛΟΧΟΥ
 ΤΕΛΕΣΩΝΔΗΜΩΦΕΛΟ
 ΧΑΙΡΙΠΡΟΣΧΑΙΡΙΩ
 ΧΑΙΡΕΣΤΡΑΤΟΣΧΑΙΡΙΩ
 ΞΕΝΟΦΩΝΞΕΝΟΠΕΙΘΟΥ
 ΦΙΔΙΠΡΟΣΠΡΕΞΕΝΟΥ
 ΔΗΜΩΦΕΛΗΣΤΕΛΕΡΙΟΥ
 ΝΙΚΑΝΔΡΙΔΗΣΔΗΜΩΦΕΛΟΥ
 ΠΕΡΑΕΙΣ
 ΕΥΜΑΧΟΣΣΩΣΙΒΙΟΥ
 ΑΠΗΜΑΝΤΟΣΛΕΟΝΤΟΣ
 ΑΜΕ.ΝΙΑΣΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥ
 ΚΤΗΡΙΒΙΑΔΗΣΚΤΗΡΙΚΛΕΙΔΟΥ
 ΑΡΙΣΤΑΝΔΡΟΣΣΩΣΙΒΙΟΥ
 ΜΙΚΥΛΙΩΝΜΝΗΣΙΦΙΛΟΥ
 ΝΙΚΑΝΔΡΟΣΚΑΦΩΝΟΣ
 ΣΩΣΙΣΤΡΑΤΟΣΣΚΑΦΩΝΟΣ
 ΠΑΥΣΑΝΙΑΣΙΘΙΓΕΝΟΥ
 ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΤΙΜΟΞΕΝΟΥ
 ΙΠΡΩΝΛΑΣΘΕΝΟΥ
 ΒΟΥΔΙΟΘΕΝ
 ΩΡΩΠΟΚΛΗΣΑΝΤΙΜΑΧΟΥ
 ΑΙΣΧΡΙΩΝΑΙΣΧΙΝΟΥ
 ΣΙΜΙΑΣΚΤΗΣΩΝΟΣ

ΝΙΚΟΣΤ.Α.Ο--
 ΓΡΥΓΧ--
 ΝΙΚΗΡ...ΣΑ--
 ΠΑΡΘΕΝΙ--
 ΣΩΣΤΡΑΤ.ΣΘ--
 F.ΑΓ ~~XXXXXXXXXX~~ L
 ΕΜΠΕΔΕ.ΝΚΕ--
 ΦΑΝΥΛ.ΣΔΗΜ--
 ΙΦΙΚΡΑ...ΑΜΦΙΚΡ--
 ΣΩΣΤΡΑ...ΦΙΛ--
 ΘΕΟΤΙΜ..ΑΠΟΛΑΤ..Ο.
 ΚΛΕΙΤΑΡ..ΣΤΙΜΟΣΘΕΝΟ
 ΘΕΟΤΙΜΙΔΗΣΘΕΟΤΙΜΟΥ
 ΑΡΧΙΠ.ΟΣΧΑΙΡΕΟΥ
 ΑΝΤΙΣΘΕΝΗΣΑΡΙΣΤΟΚΛΕ--
 ..Ρ.ΤΩΝΑΡΙΣΤΩΝΟΣ
 ΔΗΜΥΛΟ.ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟ.
 ΠΑΡΑΜΟΝΟΣΔΗΜΥΛΟ.
 ΑΡΙΣΤΟΦΩΝΑΡΙΣΤΟΔΗΜ..
 ΕΠΙΚΤΗΤΟΣΕΠΙΚΡΑΤΟΥ
 ΞΕΝΟΠΕΙΘΗΣΞΕΝΟΦΩΝΤ..
 ΔΗΜΟΚΛΕ.ΔΗΣΔΗΜΩΦΕΛΟ
 ΔΗΜΟΤΙΜΟΣΔΗΜΟΝΙΚΟΥ
 ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΣΔΗΜΟΝΙΚΟΥ
 ΘΕΟΤΕΛΗΣΑΡΧΙΠΡΟΥ
 ΤΑΜΥΝΑΙΕΙΣ
 ΦΙΛΩΝΑΝΔΡΩΦΕΛΟΥ
 ΠΥΘΑΡΧΟΣΠΥΘΟΞΕΝΟΥ
 ΠΥΘΕΑΣΦΡΥΝΙΩΝΟΣ
 ΘΕΟΔΩΡΟΣΛΕΥΚΙΟΥ
 ΒΛΕΠΥΡΟΣΜΙΜΝΩΝΟΣ
 ΣΗΜΩΝΙΔΗΣΣΙΜΩΝΙΔΟΥ
 ΕΠΑΙΝΕΤΟΣΧΑΙΡΙΓΕΝΟΥ
 ΑΡΧΙΔΑΜΑΣΑΡΧΙΝΟΥ
 ΑΡΧΙΑΣΦΩΚΥΛΙΔΟΥ
 ΜΕΓΑΛΩΝΜΕΓΑΚΛΕΟΥ
 ΣΙΦΩΝΓΛΑΥΚΙΟΥ
 ΕΥΘΥΜΕΝΩΝΓΛΑΥΚΙΟΥ
 ΑΡΙΣΤΟΔΑΜΑΣΑΡΙΣΤΙΩΝ.Σ
 ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΣΑΡΙΣΤΟΔΑΜΑΝΤΟ
 ΑΡΧΙΝΟΣΦΩΚΥΛΙΔΟΥ
 ΚΟΘΩΝΠΡΗΞΙΔΑΜΟΥ
 ΚΗΡΙΩΝΜΕΓΑΚΛΕΟΥ
 ΜΕΓΑΛΟΚΛΗΣΚΗΡΙΩΝΟΣ

Τ...ΑΝ...Δ.ΣΚΛΕΟΣΤΡΑΤΟ
 145 ...ΜΟ.ΛΕΙΔΗΣΜΕΓΑΚΛΕΙΔΟΥ
 .ΛΕΟΜ..ΤΙΣΣΥΡΑΙΟΥ
 ΗΓΕΑΣΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΥ
 Ε.ΞΕΝΟΣΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΥ
 .ΜΕΙΝΙΠΡΟΣΜΕΝΙΠΡΟΥ
 150 .ΑΛΛΙΦΩΝΜΕΝΙΠΡΟΥ
 .Ρ.ΣΤΑΡΧΟΣΠΡΩΤΟΦΑΝΟΥ
 .ΤΡΑΤΩΝ.Ε.ΕΣΤΟΡΟΣ
 Χ...ΕΑΣΑ.ΤΙΧΑ.ΟΥ
 Α...ΑΡΙΔΗΣ..ΤΙΧΑΡΟΥ
 155 .Ρ...ΟΤΕΛΗΣΜΕΝΙΠΡΟΥ
 ΔΗΜΟΧΑΡΙΔΗΣΑΝΤΙΧΑΡΟΥ
 ..ΜΟ.ΑΡΗΣΑΝΤΙΧΑΡΟΥ
 .Σ...ΣΚΟΣΑΣΦΑΛΕΟΣ
 ΚΛΕΟΞΕΝΟΣΤΕΙΣΙΜΑΧΟΥ
 160 Α...ΥΝΤΑΣΔΙΟΤΕΛΕΟΣ
 .ΣΤΙΗΘΕΝ
 ΤΙΜΟΔΗΜΟΣΚΑΒΩ.ΟΣ
 .Ε.ΕΞΕΝΟΣΔΗΜΟΧΑΡΩ
 ΛΙΝΘΟΙΝ...Ν
 165 ΔΗΜΟΦΑΝΗΣ...Ο.
 ./ .ΑΜΟΝΟΣΠΛΥΤΑΡΧΟΥ
 ΝΥΝΠΡΩΤΟΝΟΥ
 ΕΙ'.ΟΚΛΗΣΚ.ΕΟΦΑΝΤ..
 ..ΟΔΩΡΟ.ΑΝΔ...Κ...ΟΥ
 170 .ΕΝΕΞΕΝΟΣΦΕΙΔΩΝΟΣ
 ΚΑΛΛΙΤΕΛΗΣΦΕΙΔΩΝΟΣ
 .ΤΡ.ΥΘΩΝΙ...ΞΕΩ
 ΕΦΗΒΟΙ
 Α.ΙΣΤΩΝΝΙΚΟΣΤΑΤΟΥ
 175 .ΥΘΥΔΗΜΟΣΧΑΡΟΝΤΙΔΩ
 ΜΙΜΝΩΝΚΛΕΟΠΥΡΟΥ
 .ΤΗΡΙΑΣΚΤΗΣΩΝΟΣ
 ΑΙ..ΙΝΗΣΑΙ.ΧΡΩΝΟΣ
 ΕΥΘΥΜΙΔΗΣΧΑΡΟΝΤΙΔΩ
 180 ΠΡΗΞΙΝΟΣΠΡΗΞΙΟΥ
 ΟΛΥΜΠΙΝΗΣΑΙΣΧΙΝΟΥ
 .ΛΕΙΤΟΦΩΝΑΛΙΔΙΟΥ
 ΠΡΗΞΙΝΟΣΠΡΗΞΙΠΡΟΥ
 ΤΑΜΥΝΗΘΕΝ
 185 ΠΟΛΥΒ...ΛΟΣΕΥΘΥΒΟΥΛΟΥ
 Α.ΧΕΝΟΘΟΣΜΑΝΤΙΤΕΛΟΥ
 .Ο.ΥΞΕΝΟΣΜΕΛΙΤΩΝΟΣ
 ΣΟΦΟΚΛΗΣΑΡΙΣΤΟΚΛΕ..

ΚΤΗΣΑΡΧΟΣΚΤΗΣΩΝΟΣ
 ΑΙΣΧΡΩΝΦΑΝΑΔΩ
 ΑΡΧΙΑΣΑΙΣΧΙΝΩ
 ΕΥΤΕΛΙΔΗΣΑΝΤΙΦΑΝΟΥ
 ΣΗΜΙΑΔΗΣΣΗΜΙΑΔΟΥ
 ΧΑΡΙΛΕΙΔΗΣΟΝΗΡΙΜΟΥ
 ΣΩΣΙΠΡΟΣΑΝΤΙΦΑΝΟΥ
 ΛΥΣΑΝΔΡΟΣΛΥΡΑΝΙΟΥ
 ΧΑΙΡΟΝΤΙΔΗΣΕΥΘΥΜΙΔΟΥ
 ΑΙΣΧΥΛΟΣΠΡΕΣΒΥΤΩ
 ΤΙΜΟΔΗΜΟΣΕΝΑΝΤΙΟΝΙΚΟΥ
 ΜΕΝΕΚΛΕΙΔΗΣΜΕΝΩΝΔΩ
 ΜΕΓΑΚΛΕΙΔΗΣΜΕΝΩΝΔΩ
 ΟΝΗΡΙΜΟΣΑΜΥΝΑΝΔΡΟΥ
 ΠΥΘΟΤΕΛΗΣΕΝΑΝΤΙΟΦΗΜΟΥ
 ΑΡΕΤΩΝΟΡΤΙΓΙΩΝΟΣ
 ΕΡΑΤΟΞΕΝΟΣΟΡΤΥΓΙΩΝΟΣ
 ΕΡΑΤΟΚΛΗΣΟΡΤΥΓΙΩΝΟΣ
 ΠΟΛΥΚΡΑΤΗΣΣΙΜΩΝΟΣ
 ΣΙΜΥΛΟΣΣΙΜΩΝΟΣ
 ΛΑΚΕΘΕΝ
 ΠΡΟΚΛΗΣΚΤΗΣΩΝΟΣ
 ΤΕΛΕΣΙΑΣΤΕΛΕΣΙΠΡΟΥ
 ΑΡΙΣΤΑΝΔΡΟΣΕΥΞΕΝΟΥ
 ΕΡΑΣΙΠΡΟΣΜΝΗΣΑΡΧΟΥ
 ΕΥΚΡΑΤΗΣΠΡΩΤΙΠΡΟΥ
 ΠΥΘΑΡΧΟΣΕΥΚΡΑΤΩ
 ΠΥΘΟΚΡΙΤΟΣΕΥΚΡΑΤΩ
 ΕΥΚΡΑΤΗΣΠΡΩΤΙΠΡΟΥ
 ΕΠΙΧΑΡΜΙΔΗΣΧΑΡΜΟΥ
 ΕΥΠΟΛΙΣΕΡΑΣΙΠΡΟΥ
 ΘΕΟΚΛΗΣΠΑΡΑΜ.ΝΟΥ
 ΠΑΡΑΜΟΝΟΣΘΕΟΚΛΕΩ
 ΠΑΡΑΜΥΘΟΣΦΑΝΟΔΗΜΟΥ
 ΦΑΝΟΚΛΗΣΦΑΝΟΔΗΜΟΥ
 ΙΔΑΙΟΣΦΑΝΙΠΡΟΥ
 ΦΑΝΙΠΡΟΣΙΔΑΙΟΥ
 ΤΑΜΥΝΗΘΕΝ
 ΑΡΧΙΔΑΜΟΣΑΡΧΙΠΡΟΥ
 ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣΑΡΙΣΤΟΚΛΕΩΣΩ
 ΑΡΙΣΤΟΦΩΝΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ
 ΑΡΧΙΑΣΑΡΧΙΠΡΟΥ
 ΑΛΚΙΜΕΝΗΣΑΡΧΙΠΡΟΥ
 ΣΠΙΝΘΑΡΟΣΠΑΡΑΜΟΝΟΥ
 ΑΙΣΧΥΛΙΝΟΣΕΛΠΙΝΙ.ΟΥ

ΚΛΕΟΧΑΡΗΣΚΛΕΩΝΟΣ
 ΕΥΘΥΜΙΔΗΣΓΛΑΥΚΙΩΝΟΣ
 ΜΕΛΙΤΩΝΠΡΗ...ΔΑΜΟΥ
 ΑΡΙΣΤΙΩΝΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΥ
 ΑΝΔΡΩΦΕΛΗΣΑΝΔΡΟΣΘΕΝΟ...
 ΑΝΔΡΟΣΘΕΝΗΣΑΝΔΡΩΦΕΛΟΥ
 ΑΙΣΧΥΛΟΣΚΛΕΩΝΟΣ
 ΟΝΗΡΙΜΟΣΜΕΓΑΚΛΕΩ
 ΜΕΓΑΚΛΗΣΟΝΗΡΙΜΟΥ
 ΕΥΘΥΜΕΝΗΣΕΥ.ΥΝΩ
 ΕΥΘΥΜΙΔΗΣΕΥΘΥΜΕΝΟΥ
 ΑΡΧΕΣΤΡΑΤΟΣΕΥΘΥΜΕΝΟΥ
 ΑΡΧΕΝΙΚΟΣΕΥΘΥΜΕΝΟΥ
 ΒΟΥΛΗΚΛΗ...Υ.ΟΔΙΟΥ
 ΕΥΘΥΚΡΑΤΗ.ΕΥΘΥΝΟΥ
 ΩΡΩΠΟΘ.Ν
 ΑΡΙΣΤΙΩΝΣΟΦΩΟΥ
 ΛΥΡΑΝΙΑΣΦΙΛΟΔΗΜΟ
 ΝΙΚΙΑΔΗΣΦΙΛΩΤΑΔΩ
 ΠΡΗΞΙΤΕΛΗΣΠΡΗΞΙΠΡΟΥ
 ΜΝΗΡΙΜΑΧΟΣΑΓΑΘΟΝ.ΚΟ.
 ΔΙΑΙΤΟΜΑΧΟΣΜΝΗΡΙΜΑΧΟΥ
 ΠΡΗΞΙΝΙΚΟΣΠΡΗΞΙΠΡΟΥ
 ΑΝΤΙΦΩΝΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
 ΚΡΑΤΥΛΟΣΠΙΘΩΝΟ.
 ΑΡΧΙΠΡΟΣΠΙΘΩΝΟΣ
 ΠΑΥΣΑΝΙΑΣΠΙΘΩΝΟΣ
 ΑΙΣΧΡΩΝΦΑΝΟΣΤΡΑΤΟΥ
 ΠΡΗΞΙΝΟΣΠΡΗΞΙΠΡΟΥ
 ΑΝΤΙΦΩΝΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
 ΑΡΧΕΒΟΥΛΟΣΟΑΛΙΔΙΟ,
 ΛΥΣΙΜΑΧΟΣΒΙΟΤΤΟΥ
 ΣΩΚΡΑΤΗΣΣΩΣΤΡΑΤΟΥ
 ΘΥΜΟΧΑΡΗΣΛΥΡΙΔΗΜ..
 ΠΡΗΞΙΠΡΟΣΠΡΗΞΙΝΟΥ
 ΤΑΜΥΝΗΘΕΝ
 ΦΙΛΟΞΕΝΙΔΗΣΣΟΙΝΑΡΓΟ.
 ΑΝΤΙΦΑΝΗΣΑΝΤΙΦΩΝΤ..
 ΚΛΕΙΝΟΦΩΝΑΝΤΙΦΩΝ...
 ΒΙΟΤΤΟΣΤΙΜΑΡΧΟΥ
 ΤΙΜΑΡΧΙΔΗΣΤΙΜΑΡΧΟ.
 ΑΝΤΙΚΡΑΤΗΣΑΝΤΙΚΛ...
 ΕΠΙΜΕΝΙΔΗΣΑΙΣΧΥΤ...
 ΠΥΘΑΡΧΟΣΠΥΘΟΚΡΙΤ...
 ΘΥΜΟΣΟΦΟΣΚΤΗΡΙΩΝ...

190 ΑΡΙΣΤΩΝΑΡΙΣΤΟΚΛΕΟ.
 ΕΥΒΟΥΛΙΔΗΣΜΕΛΙΤΩΝΟ
 ΚΑΛΛ...ΛΕΗΣΚΑΛΛ...ΔΟΥ
 ΚΑΛΛΙΓΡΕΙΘΗΣ...ΚΛΕΟΥ
 ΑΝΦΙΒΟΥΛΟ.Ε.ΜΕΝΙΔΑ
 ..ΤΙΒΟΥΛΟΣΑΜΦΙΒΟΥΛΟΥ
 195 ΣΝΙΚΗΡΑΤΟΥ
 ΣΓ...Κ.ΚΟΥ
 ΓΑ.ΣΑΝΙΟΥ
 ΔΩΡΟΥ
 ΝΟΣ

200

Γ

ΙΣΤΙΑΗΘΙΝ
 ΤΗΓΕΝΗ.ΠΟΣΕΙΔΩΝ
 ΗΜΗΤΡΙΟΣΔΙΟΣΚΟΡΙΔ
 205 ΥΒΟΥΛΙΔΗΣΑΙΝΕΟΥ
 ΙΜΑΝΔΡΟΣΤΙΜΟΔΗΜ
 ΑΡΧΙΤΕΡΤΩΝΔΙΑΙΤΟΔΗ
 ΡΩΡΟΘΕΝ
 ΕΛΕΣΙΠΡΟΣΤΕΙΣΑΝ
 210 ΓΡΗΞΙΝΙΚΟΣΓΡΗΞΙΝ
 ΖΑΡΙΝΙΚΟΣΔΗΜΟΜΕΝ
 ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣΑΡΙΣΤΟ
 ΙΩΙΛΟΣΚΛΕΟΧΑΡΟΥ
 ΣΩΣΤΡΑΤΟΣΙΠΡΟΣΤΡΑ
 215 ΠΡΟΣΤΡΑΤΟΣΣΩΣΤΡΑ
 ΕΚΚΩΜΑΙΩΝ
 ΕΥΤΕΛΗΣΣΩΠΑΤΡΟΥ
 ΕΞΑΙΓΛΕΦΕΙΡΗΣ
 ΟΝΗΡΙΜΟΣΜΕΝΕΤΕΛ
 220 ΙΠΠΑΡΧΙΔΗΣΠΡΩΤΟΦ.
 ΛΑΚΕΘΕΝ
 ΞΕΝΟΦΙΛΟΣΞΕΝΟΦΩΝ
 ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΣΔΗΜΟ
 ΚΤΗΡΙΑΣΦΑΝΟΔΗΜΟ
 225 ΜΝΗΣΑΡΧΟΣΕΡΑΣΙΠΡΟ
 -- ΖΙΚΛΗΣΙΕΡΩΝΟΣ
 -- ΤΟΣΒΙΑΔΟΥ
 --- ΣΑΜΥΝΟΚΛΕ
 --- ΑΤΗΣΑΜΕΙΝΟ
 230 Κ---ΑΜΕΙΝΟΚΛΕΟ

ΕΛΠΙΝΙΚΟΣΑΙΣΧΥΛΙΝΟΥ
 ΠΥΘΟΚΡΙΤΟΣΠΥΘΑΡΧΙΔΟΥ
 ΕΠΙ.ΤΗΤΟΣΦΙΛΩΝΙΧΟΥ
 ΜΑΙΑΝΔΡΙΟΣΦΙΛΩΝΙΧΟΥ
 ΓΡΗΞΙΑΣΓΡΗΞΙΝΟΥ
 ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣΑΡΙΣΤΩΝΟΣ
 ΞΕ.ΟΚΛΗΣΟΛΥΜΠΙΧΟΥ
 ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥ
 ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥ
 ΝΙΚΑΝΔΙΟΣΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥ
 ΦΙΛΙΠΠΟΣΦΙΛΟΜΗΛΟΥ
 ΞΕΝΟΔΩΡΟΣΞΕΝΟΓΡΕΙΘΟΥ
 ΒΙΟΤΤΟΣΦΑΝΟΣΤΡΑΤΟΥ

ΚΛΕΟΤΙ.ΟΣΤΙΜΩΝΟΣ
 ΤΙΜΟΣΘΕΝΗΣΚΛΕΟΤΙΜ..
 ΕΥΜΗΛΙΔΗΣΠΥΘΩΝΟΣ
 ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΣΚΟΜΩΝ..
 ΕΜΜΕΝΙΔΗΣΑΜΦΙΒΟΥ.
 ΙΣΤΙΗΤΩΡΡΑΥΣΑΝ
 ΦΑΝΕΑΣΧΑΡΟ
 ΦΙΛΙΣΤΙΔΗΣ
 ΚΑΜΜΑ
 ΗΓΕ
 ΡΟ
 Ρ

ΘΕΟΔΩΡΟΣΠΑΡΑΜΟΝΟ
 ΡΟΣΕΙΔΙΠΡΟΣΗΓΗΣΑΝ
 ΛΑΚΕΘΕΝ
 ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
 235 ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟ
 ΜΕΝΩΝΔΑΣ
 .ΕΡΟΜΝΗΜΟΝΟ
 ΣΤΡΑΤΟΚΛΗΣ
 ΕΠΙΚΡΑΤΟΥ
 240 ΧΑΙΡΙΠΡΟΣ
 ΑΡΧΙΠΠΟΥ
 ΣΤΡΑΤΩΝΔΗΣ
 ΣΤΡΑΤΩΝΟΣ
 ΑΜΦΙΚΡΑΤΗΣ
 245 ΤΙΜΩΝΟΣ
 ΓΡΥΓΧΗΘΕΝ
 ΜΕΓΑΚΛΕΙΔΗΣ
 275 Ν
 ΧΙΑ
 ΑΡΧΙΠΓ
 ΔΑΜΑΣΙΑ
 ΤΙΜΟΣΞΕΝΟΥ
 280 ΑΝΤΑΝΔΡΙΔΗ
 ΘΕΟΓΕΝΕΙΔΟ
 ΑΓΑΘΑΡΧΟΣ
 ΚΙΜΩΝΟΣΛΑΚ.
 ΚΤΗΣΙΦΩΝ
 285 ΚΤΗΡΙΒΙΟΥΛΑΚ
 ΑΣΩΡΙΧΟΣ
 ΚΤΗΣΩΒΟΥΔ.
 ΦΑΝΟΣΤΡΑΤΟ.
 ΑΙΣΧΡΩΝΟΣΩΡ

ΤΑΜΥΝΗΘΕ
 ΠΟΛΥΚΡΑΤΗΣ
 ΦΑΝΙΠΡΟΥ
 265 ΦΑΝΟΚΛΗΣ
 ΦΑΝΙΠΡΟΥ
 ΕΚΚΟΤΥΛΑΙΟΥ
 ΦΑΝΟΣΘΕΝΗΣ
 ΦΑΝΟΚΛΕΟΥ
 270 ΙΝΘΟΥΝΤΟΘΕΝ
 ΥΤΑΡΧΟΣΠΑΡΑΜΟΝΟΥ
 ΟΝΟΣΔΙΟΔΩΡΟΥ
 -ΦΘΕΝΡΙΔΟΥ
 ΟΙΔΟΥ

Δ

275

280

285

250

255

260

ΠΟΛΥΚΡΑΤΟΥ

290 .ΙΚΙΠΡΟΣ
ΛΥΚΩΝΙΔΟΒΟ·
ΔΗΜΟΚΡΑΤΗΣ
ΤΙΜΟΚΡΑΤΟΓΡΥ
ΤΕΙΣΑΝΔΡΟΣ
295 ΤΕΛΕΣΙΠΡΟΩΡ
ΕΠΙΧΑΡΜΟΣ
ΠΡΟΞΕΝΟΛΑΚΕ
ΦΑΝΟΣΤΡΑΤΟΣ
ΦΑΝΟΔΗΜΩΡ
300 ΦΙΛΩΝΒΟΥ
ΣΗΜΙΑΔΟΥ
ΤΕΛΕΜΑΝΤΙΣ
ΦΕΙΔΕΛΑΟΥΤΑΜ
ΕΥΦΙΛΗΤΟΣ
305 ΣΤΗΣΑΡΧΟΕΚΚ
ΠΥΘΟΞΕΝΟΣ

ΠΥΘΑΡΧΟΤΑΜ
ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ
ΣΩΦΙΛΟΥΙΣΤ
310 ΜΙΝΘΟΥΝΤΟΘΕ
ΕΠΑΝΔΡΙΔΗΣΕΛΠΙΝ
ΑΡΧΙΠΡΟΣΑΡΧΙΟΥ
ΩΡΩΠΟΘΕΝ
ΤΙΜΟΣΘΕΝΗΣΙΗΛΑΔ
315 .ΙΚΙΑΣΚΗΦΙΣΟΔΟΤΟ
ΠΡΗΞΙΔΗΜΟΣΠΡΗΞ
.ΣΤΙΑΗΘΕΝ
ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣΕΠΙΓΕ
ΙΩΙΛΟΣΠΑΡΑΜΟΝ
320 ΕΚΚΩΜΑΙΩΝ
ΣΩΠΟΛΙΣΣΩΚΡΙΤΟ
ΤΑΜΥΝΗΘΕΝ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣΧΑΙΡΙ

ΑΝΤΙΦΩΝΑΡΙΣΤΟΦΩ
325 ΝΙΚΙΠΡΟΣΑΙΣΧΡΩΝΟΣ
ΜΑΝΤΙΔΩΡΟΣΒΛΕΠΥΡ
.ΙΟΥΝΣΙΟΣΙΨΤΙΑΤΟΡΟΣ
ΛΑΚΕΘΕΝ
ΤΙΜΑΝΔΡΟΣΤΙΜΩΝΟ
330 ΠΕΡΑΘΘΕΝ
ΔΩΡΟΘΕΟΣΑΙΣΧΙΝΟ
ΓΡΥΝΧΗΘΕΝ
ΤΙΜΟΚΡΙΤΟΣΤΙΜΟΚΛΕ
ΕΞΑΙΓΛΕΦΕΙΡΗΣ
335 .ΥΦΡΟΝΙΟΣΣΤΡΑΤΩΝ
ΕΠΙΚΤΗΤΟΣΔΙΔΥΜΑΡ
ΒΟΥΔΙΟΘΕΝ
ΦΡΥΝΙΧΟΣΟΡΤΥΓΙΩ

[B] ο υ δ ι ό θ ε ν

[Ἄπολ]ώνιος : Σωστρατίδου
[Ἄλκ]ιμένης : Σωστρατίδου
[Ἄμ]φικράτης : Ἐπικράτου
5 Ἐχφαντίδης : Φαντύλου
Κρίθων : Θαρριππίδου
Πολυκλῆς : Πολυστράτου
Θεοκλῆς : Διοδώρου
Ἐναντιόφημος : Ἀπολλοδώρου
10 Ἀγαθωνίδης : Ἀγαθάρχου
Νίκων : Χαιρίου
Τιμόξενος : Τιμανδρίδου
Παράμονος : Τι[μ]οξένου
Φανόστρατος : Ὀνησάνδρου
15 Μενεκράτης : Μένωνος
Πυθόδωρος : Δαφνίωνος
Σώστρατος : Σωγένου
Ἀρχέδημος : Χαιρίου
Χαιριγένης : Χαιριτέλου
20 Καλλίστρατος : Χαιρίου
Πρηξάγγελος : Δωροθέου
Θεοδωρίδης : Θεοδώρου
Ἀντιφάνης : Ἀντιμάχου
Βίотτος : Αἰσχίνου
25 Ὀλυμπιόδωρος : Ἀριστοδήμου

Βίων : Βιόττου
Φιλόξενος : Φιλοστράτου
Σιμωνίδης : Σίμωνος
Ἄλθαίος : Ξενοκλείδου
Εὐδήμιππος : Εὐδήμου
Χαρίτων : Χαρισάνδρου
Σωσίστρατος : Χαρισάνδρου
Πύρρος : Μύρτωνος
Πάτριππος : Πατροκλέους
Νικανδρίδης : Νικίππου
Παράμονος : Μελίτωνος
Χοιρίλος Φιλωνίχου
Ἄριστων Φιλιστίδου
Δώριππος Δωροθέου
Φίλων Δωροθέου
Νίκαρχος Νικίππου
Νίκων Νικάρχου
Ἄλκίας Στίλβου
Ἐπιχαρμίδης Ἐπιχάρμου
Κυδίας Μένωνος
Καλλίμαχος Καλλιστράτου
Βουλαστιδης Βουλάρχου
Νίκων Σωδάμου
Φεΐδων Καλλιτέλου

Εὖιος Σωδάμου
Λυρανίας Δημάρχου[υ]
Σιμίας Φιλοκρίτου
Φιλόκριτος Λεπτίνο[υ]
Χαιριγένης Σοφινιέτ[ου]
Πύρρος Βουλάρχου
Νικόδημος Ἐπικτήτου
Ἄλκίας Ἀπολλωνίου
Ἀρχανδρίδης Ἀρχανδρίδο[υ]
Καλλικρατίδας Ἀντιδώρου
Παράμονος Ἀντιδώρου
Φιλόστρατος Σωτάδου
Φιλόστρατος Σώτω
Ἀντίμαχος Χαρμίδου
Εὐκτείδης Χαρμίδου
Καλλίφημος Χαρμίδου
Φίλιος Χαρμίδου
Φιλόκτητος Καλλιτέλο[υ]
Νικόμαχος Πρηξίνικου
Πρηξίππος Πρηξίνικο[υ]
Εὐκτείδης Τη(;)μάχρου
Εὖβιος Σωδάμου
Σωτάδης Φιλοστράτου
Εὐκτημονίδης Χαρμίδου

Ω ρ ώ π ι σ ι

- Πρόλογος : Αι(σ)χυρβίωνος
 Κλεόξενος: Κλεοστράτου
 'Αριστόνικος: 'Αριστογένου
 30 Παράμονος: Συμμάχου
 Σημυλίδης: Φανοκλέου
 Ξενώνδης: 'Αμφινίκου
 Πίθων Παύσωνος
 Μύρτων Μνησάνδρου
 35 Κηφισοκλῆς Κηφι(σο)δότου
 Δημοσθένης Δημομέου
 Δημομένης Δημοσθένου
 Κτησιφῶν 'Αμφινίκου
 'Αρχιππος Φιλίνου
 40 Κηφισόδοτος Κηφισοδώρου

Πάνταινος Κλεαίο<υ>
 Φιλικός Φιλιστίδου
 Θεόδωρος Πολυκράτου
 Λαπίθας Αίσχύλου
 Διαιτόδημος Αίσχυρβίωνος
 'Αντίδωρος 'Απολάξιδος
 Κριτόδαμος 'Απολάξιδος
 Λυρανίας Παύσωνος
 Αίσχύλος 'Ονησάρχου
 Πρηξίνος Πρηξινίκου
 Δημόνικος Κλεοστράτου
 Στράτυλλος Στρατονίκου
 Νικόμαχος Διαιτώνος
 Πυθόξενος Πυθέου

Κλεοφαντίδης Κλεοφάντου
 Καλ(λ)ιστίδης Κλεοφάντου
 'Ελπίνικος 'Αμφινίκου
 Μνησικλῆς Μνησίου
 Φιλοκράτης Κτηρηθίου
 Σιμίας Λίβουος
 Πρηξιδήμος Γοργύθου
 Παράμονος Φιλοδήμου
 Πρηξίνος 'Αρτέμωνος
 Δημοφῶν Φυλάκου
 Ξενόδοκος Ξενοκλέου
 'Απήμαντος Αιριπίδου
 Εὔμοιρος Πρηξιδήμου

Ι σ τ ι α ι ε ι ς

- Τεισικράτης Πυργίωνος
 Εὐθύσιος Παραμόνου
 Εὐριπίδης 'Επιδόκου
 45 'Απολλοδώρος 'Επιδόκου
 Μενεκράτης 'Επιχάρου
 Σώφιλος Καλλικράτου
 Κορώνιχος Θρασυβούλου
 Παράμονος Ξένωνος
 50 'Ιστιαῖος Ξένωνος
 Αίσχύλος 'Ηγησικλέου
 Δημήτριος Παραμόνου
 Φιλώνιχος 'Επιγένου
 'Ολυμπίαρχος Δημοστράτου
 55 Πάταικος Ξενοκράτου
 'Αθανίων Ξενοκράτου
 Μενεκράτης 'Αθηνάδου
 'Αντιγένης Σίμωνος
 'Αρχίδαμος 'Αντιγόνου
 60 Εὐθύβουλος Σωγέου
 Θεοχάρης Πύρρου
 'Αριστόδημος Τηλέου
 Τιμόξενος Τιμοκλέω
 'Αμφίας Τιμοκλέω
 65 'Αριστόξενος Φανοκλέω
 Παράμονος Φανοκλέω
 Παράμονος Βαχχίου

Θεμιστοκλῆς Θεμιστοδώρου
 Θεμιστόδωρος 'Ιθακησίου
 Νικαγόρας Θεογένου
 Λύσανδρος Εὐκλέου
 Θεογένης Εὐκλέου
 Δεινόμαχος Κλεισθένου
 Κηφίσιος 'Ιλωνος
 Εὐτέλης Μωνος
 Ζωίλος 'Απολλοδώρου
 Μενεκλῆς Λυσιάνου
 Νικήρατος 'Ακηράτου
 Πausανίας Δημινέτου
 Πρηξίδος Ξενοκράτου
 Χαρμίδης 'Αρτεμιδώρου
 Αἰνέας Αίσχύλου
 Σώστρατος Αίσχύλου
 Φίλων Αἰνέου
 'Ιερώνυμος Φίλωνος
 Κλείταρχος 'Αλκιμένου
 Νικόμαχος Νικοστράτου
 Φιλογένης Λυσιμάχου
 Εὐθύδημος Εὐθυνίκου
 Εὐθύδημος Εὐθυδήμου
 Νικόδωρος 'Εμμενίδου
 Ξενοφῶν Ξενοχάρου
 'Ηφαιστίων Ξενοχάρου

Δημοκράτης Θεοφάντου
 'Αμφίκριτος Πολυκρίτου
 'Ηρακλείδης 'Εμμενίδου
 'Εμμενίδης Νικοδώρου
 Βουληκλῆς Πολυκρίτου
 Αἰνέας 'Αφοβήτου
 Φιλοκλῆς Φιλήμονος
 Αίσχύλος Αἰνέου
 'Επιγένης Ξενοκράτου
 Τιμόξενος Τιμοξένου
 Ζηλέας Νικοβίου
 Νικόστρατος Νικομάχου
 'Ιθακήσιος Θεμιστοδώρου
 Νίκαρχος Νικηράτου
 Εὐθύβιος Εὐθυνίκου
 Τιμοκράτης Θεοξένου
 Θέων Θεοξένου
 Δημόνικος Δημοκράτου
 Κηφισοφάνης Κηφισοκλέ(ου)
 Κηφισόδωρος Κηφισοκλέ(ου)
 Διογειτώνδας Διαιτοδήμο(υ)
 Θεόδωρος Θεοπόμπου
 Κηφισό(δο)τος Κηφισίου
 Κλέαρχος Κλεαρχίδου
 'Ελπίνικος 'Ελπίνου
 'Επίζηλος Ξένωνος

	Νικήρατος Βαύκου	Παράμονος Χαρίου	Διονύσιος Ἀρτυλόχου
	Ἐλπίνης Μνηριμάχου	Χαρίας Ξενοφώντος	Εὐθύδημος Διοδώρου
70	Νίκανδρος Βαύκου	Ἐργόκριτος Μενεξένου	Θεογένης Θεογενείδου

Κ ω μ α ι ε ἴ ς

	[Μνή;]ρανδρος Καλλιδήμου	Θεόδοτος Πολυκράτου	Πυθόκριτος Ἀριστοδήμου
	[Κηφι]σόδωρος Φιλίππου	Κτηρίας Κλειδήμου	Φύρκιππος Ἀρχελάου
	[Φίλιπ]πος Κηφισοδώρου	Φιλιστίδης Πολυξένου	Φύρκων Ἀρχελάου
75	[Τιμογ]ένης Τιμοκλέου	Παυσίας Ἀρχεβίου	Καλλίας Καλλιδήμου
	--- Φρυνίχου	Πλουταρχίδης Πλουτάρχου	Διονυσοφάνης Εὐθυδήμου
	--- νος Φίλωνος	Φευγόλιμος Καλλιδήμου	Εὐνομιδης Ἀνδροδάμαντ(ς)
	--- Χαρίτωνος	Φιλώνιχος Πλουτάρχου	Ἀριστόδημος Ἀνδροδάμαν(τος)
80	--- ωπίνου	Τιμίδης Ἀχαιώνος	Ζωίλος Ζωβίου
	--- [Π]υθοξένου	Στήσαρχος Φιλίνου	Παράμονος Καλλίππου
	--- π]όλιδος	Αὐτόθουλος Προθυμίδου	Χαιριππίδης Ἡραίωνος
	----- έου	Νίκων Μνημάνδρου	Πρηξίδημος Ὑγιαίνοντος
	----- κράτου	Πανκλής Φανοστράτου	Σώπατρος Εὐτέλου
85	----- ήμου	Ἀντίμαχος Διονυσίου	Πολύκριτος Ἡραίωνος
	----- ο]υ	Ἀρχίας Διονυσίου	Εὐξενος Φιλοξέν[ου]
		[Ἀρίστ]αρχος Ἀριστάρχου	Ἀγαθοκλῆς Παρ - -
		---- ο ι	Αἰγλεφειρεῖς
		---- κλέου	Φανο - -
		---- ου	Πίθ[ων - - -
90		---- ο]υ	Μ

Β

		[Ἐπι] Ἀρέτωνος ἄρχοντ[ο]ς	
		[Ἔ]ρωπόθεν	
		Φιλ[ιστ]ίδη[ς] Εὐκρίτου	
95	Μινο[θουν]τόθε[ν]	Βίσστος Εὐβίου	Ἐκ Κ - - -
		Μνήσαρχος Αἰσχύλου	[Φ]ανός[τρατος] - - -
	Θεόδ[ω]ρος [Ξ]ενοφί[λου]	Φιλίσκος Εὐφραντίδου	[Λ]άκεθ[εν]
		Ταμυνῆθε[ν]	
	Δημοφῶν Δημοτίμ[ου]	Ἄρχιππος Ἀρχιδάμου	Νικόστ[ρατ]ο[ς] - -
100	Ἴστιαί[εις]	Βουδιόθεν	Γρυγγ[εῖς]
	[Β]ίσστος Τιμοφάντου	Φιλόφρων Φιλοξένου	Νικήρ[ατο]ς Α - -
			Παρθενι[εῖς]
	Λυσίμαχος Φιλογέν[ου]	[Φι]λόξενος Ἀρχε . . μου	Σώστρατ[ο]ς Θ - -
	Αἰσχύλος Σωστρά[το]υ		Σ . α Γ - - -
105	Λ ά κ	[ε θ] ε [ν]	Ἐμπεδέ[ω]ν Κε - -
	Σώπολις Φιλίππου	Στρατόνικος Πε - -	[Φ]ανύλ[ο]ς Δημ - - -
	Φίλιππος Σωπόλιδος	Πρηξίνος Θεοφιλο[υ]	Ἴφικρά[της] Ἀμφικρ[άτου]
	Κίμων Ἀγαθάρχου	Ἀριστόδημος Μνησάρχου	Σώστρα[τος] Φιλ - -

- 110 [Ἄρ]χέλαος Ἄρχε[στρ]άτου
 Στράτων Στρατοκλέου
 Στρατοκλής Στράτωνος
 Στρατόνικος Στράτωνος
 Ἀριστόκριτος [Φ]ανοκρ[ίτ]ου
 Ἀριστόδημος Ἀ[ρ]ιστοτίμ[ου]
- 115 [Τ]ίμων [Τ]ίμ - -
 Ἀριστόβουλος Ἀν[τι]κράτου
 Πολυστρατίδης Βαλλικιλέου
 Βιάδης Διαί[τ]ωνος
 Τελεσί[ο]ς [Τ]ε[λ]ερίου
- 120 Τελερία[ς] Τε[λ]εσίππου
 Ἀριστοφῶν Τελεσίπ[ο]υ
 Δορυξεν[ιδ]ης Φορμίωνος
 Φιλό[θε]ος Φορμίωνος
 Ἀριστοδάμας Ἀριστ[οτ]ίμου
- 125 Ἀριστόδημος Ἀ[ρι]στοδήμου
 Ἀριστό[τ]ίμος Ἀριστο[φ]ώντος
 Δημήτριος Ἡρακλείδου
 Κοτυλαίεις
 - - - Ἴπποστράτου
- 130 . ιών - - - κλέ[ε]ου
 Ἀ[π]ολλών[ι]ος Μ . ωνίχου
 - - - στος Νικίππου
 [Π]ολλ[υ]κρά[τ]ης Πολυκράτου
 [Φ]ανόδημος Φανοστρά[τ]ου
- 135 Φανόστρατος Φανοδήμου
 Φανοκλέ[η]ς Φανοστράτου
 Πύθων Εὐρ[υ]είδου
 Πύθιλλ[ος] Ἐπικτήτου
 Ἀριστ[ο]ς Ἀριστοφῶντος
- 140 Δορίμαχος Μνηριμάχου
 Ἀρχ[ί]ας Τιμοκ(λ)έου
 Γρυγγεῖς
 [Τ]εῖσ[αν]δρος Τεισιμάχου
 [Κ]λεαν[δ]ρίδης Κλεοστράτου
- 145 [Τ]ιμοκ[λ]εῖδης Μεγακλείδου
 [Κ]λεόμ[αν]τις Συραίου
 Ἡ[γ]έας Νικοστράτου
 Εὐξένος Νικοστράτου
 Ἀμεινίππος Μενίππου
- 150 [Κ]αλλιφῶν Μενίππου
 Ἀ[ρ]ίσταρχος Πρωτοφάνου
 Στράτων [Τ]ε[λ]έστορος
 Χαίρεας Ἀ[ν]τιχά[ρ]ου
- Δημοσθένης Τε[λ]ερίου
 Τελερίας Δημοσθένου
 Ἰέρων Ἀλεξικλέου
 Ἀριστοκλείδης Ἀριστοκλέου
 Ζώβιος Βίωνος
 Ἀρτέμων Φιλίππου
 Φιλίσκος Φιλίππου
 Χαρίτων Κλεοφάντου
 Ἐπικράτης Στρατοκλέου
 Ἀρ[ιστ]ίων Ἐρασίππου
 Ἐράσ[ιπ]πος Εὐπόλιδος
 Ἡγέμαχος Ἡγελόχου
 Τελέσων Δημωφέλω
 Χαίριππος Χαίριω
 Χαίρεστρατος Χαίριω
 Ξενοφῶν Ξενοπίθου
 Φίλιππος Πρ<ο>ξένου
 Δημωφέλης Τελερίου
 Νικανδρίδης Δημωφέλου
 Περαιεῖς
 Εὐμαχος Σωσιβίου
 Ἀπήμαντος Λέοντος
 Ἀμε[ι]νίας Ἀριστοφάνου
 Κτηριβιάδης Κτηρικλείδου
 Ἀρίστανδρος Σωσιβίου
 Μικυλίων Μνησιφίλου
 Νικάνδρος (Σ)κάφωνος
 Σωσίστρατος Σκάφωνος
 Πausανίας Ἰθιγένου
 Ἐπικράτης Τιμοξένου
 Ἴππων Λασθένου
 Βουδιόθεν
 Ὠρωποκλῆς Ἀντιμάχου
 Αἰσχρίων Αἰσχίνου
 Σιμίας Κτήσωνος
 Κτήσαρχος Κτήσωνος
 Αἰσχρων Φανάδω
 Ἀρχίας Αἰσχίνω
 Εὐτελίδης Ἀντιφάνου
 Σημιάδης Σημιάδου
 Χαρι(κ)λείδης Ὀνηρίμου
 Σώσιππος Ἀντιφάνου
 Λύσανδρος Λυρανίου
 Χαίροντιδης Εὐθυμίδου
 Αἰσχύλος Πρεσβύτω
- Θεότιμος Ἀπολά[ξι]δ[ο]ς
 Κλείταρχος Τιμοσθένο(υ)
 Θεοτιμίδης Θεοτίμου
 Ξεν[ό]τιμος Θεοτίμου
 Ἀρχιπ[π]ος Χαίρειου
 Ἀντισθένης Ἀριστοκλέου
 [Χ]αρ[ί]των Ἀρίστωνος
 Δημόλο[ς] Καλλιστράτο[υ]
 Παράμονος Δημόλο[υ]
 Ἀριστοφῶν Ἀριστοδήμου
 Ἐπικτήτος Ἐπικράτου
 Ξενοπίθης Ξενοφῶντος(ος)
 Δημοκλείδης Δημωφέλο(υ)
 Δημότιμος Δημονίου
 Ἡρακλείδης Δημονίου
 Θεοτέλης Ἀρχίππου
 Ταμυναίεις
 Φίλων Ἀνδρωφίλου
 Πύθαρχος Πυθοξένου
 Πυθέας Φρυνίωνος
 Θεόδωρος Λευκίου
 Βλέπυρος Μίμωνος
 Σημωνίδης Σιμωνίδου
 Ἐπαίνετος Χαίριγένου
 Ἀρχιδάμας Ἀρχίνου
 Ἀρχίας Φωκυλίδου
 Μεγάλων Μεγακλέου
 Σίφων Γλαυκίου
 Εὐθυμένων Γλαυκίου
 Ἀριστόδημος Ἀριστίων[ο]ς
 Ἀριστόδημος Ἀριστοδάμαντο[ς]
- Ἀρχίνος Φωκυλίδου
 Κόθων Πρηξιδήμου
 Κηπίων Μεγακλέου
 Μεγαλοκλῆς Κηπίωνος
 Κλεοχάρης Κλέωνος
 Εὐθυμίδης Γλαυκίανος
 Μελίτων Πρηξιδήμου
 Ἀριστίων Ἀριστοδήμου
 Ἀνδρωφέλης Ἀνδρυσθένο(υ)
 Ἀνδρυσθένης Ἀνδρωφίλου
 Αἰσχύλος Κλέωνος
 Ὀνήριμος Μεγακλέω
 Μεγακλῆς Ὀνηρίμου
 Εὐθυμένης Εὐθ[ύ]ωνω

- 155 Ἄ[ντιχ]αριίδης [Ἄν]τιχάρου
 [Ἄ]ρ[ιστ]οτέλης Μενίππου
 Δημοχαριίδης Ἄντιχάρου
 [Δη]μο[χ]άρης Ἄντιχάρου
 . σ . . . σος Ἀσφάλεος
 Κλεόξενος Τεισιμάχου
- 160 Ἄ[μύ]ντας Διοτέλεος
 [Ἰ]στιῆθεν
 Τιμόδημος Κάθω[ν]ος
 Με[ν]έξενος Δημοχάρου
 Μινθουν[τό]θεν
- 165 Δημοφάνης Κ . . ο - -
 [Παρ]άμονος Πιλ[ο]υτάρχου
 νυν Πρωτόνου
 Ἐ[ργ]οκλῆς Κ[λ]εοφάντ[ου]
 . . . ὄδωρο[ς] Ἄνδ[ρο]κ[λέ]ου
- 170 [Μ]ενέξενος Φείδωνος
 Καλλιτέλης Φείδωνος
 [Σ]τρούθων Ζ[εύ]ξεω
 Ἐφηβοί
 Ἄ[ρ]ίστων Νικοστ[ρ]άτου
- 175 [Ε]θυμίδης Χαροντίδω
 Μίμων Κλεοπύρου
 [Κ]τηρίας Κτήσωνος
 Αἰσ[χ]ίνης Αἰ[σ]χρωνος
 Εὐθυμίδης Χαροντίδω
- 180 Πρηξίνος Πρηξίου
 Ὀλυμπίνης Αἰσχίνου
 [Κ]λειτοφῶν Ἀλιδίου
 Πρηξίνος Πρηξίππου
 Ταμυνῆθεν
- 185 Πολύβ[ου]λος Εὐθυβούλου
 Ἄ[ρ]χένοθος Μαντιτέλου
 [Π]ο[λ]ύξενος Μελίτωνος
 Σοφοκλῆς Ἀριστοκλέ[ου]
 Ἄριστων Ἀριστοκλέ[ου]
- 190 Εὐβουλίδης Μελίτωνος[ς]
 Καλλ[ικ]λέης Καλλ[ι]άδου
 Καλλιπειθῆς [Παγ]κλέου
 Ἀμφίβουλο[ς] Ἐ[μ]μενίδα
 [Ἄν]τίβουλος Ἀμφιβούλου
- 195 - - - ς Νικηράτου
 ς Π . . . κ . κού
 Πα[υ]σανίου
 - - δώρου
- Τιμόδημος Ἐναντιονίκου
 Μενεκλείδης Μενώνδω
 Μεγακλείδης Μενώνδω
 Ὀνήριμος Ἀμυνάνδρου
 Πυθοτέλης Ἐναντιοφῆμου
 Ἀρέτων Ὀρτ[υ]γίωνος
 Ἐρατόξενος Ὀρτυγίωνος
 Ἐρατοκλῆς Ὀρτυγίωνος
 Πολυκράτης Σίμωνος
 Σιμύλος Σίμωνος
 Λάκεθεν
 Προκλῆς Κτήσωνος
 Τελεσίας Τελεσίππου
 Ἀρίστανδρος Εὐξένου
 Ἐράσιππος Μνησάρχου
 Εὐκράτης Πρωτίππου
 Πύθαρχος Εὐκράτω
 Πυθόκριτος Εὐκράτω
 Εὐκράτης Πρωτίππου
 Ἐπιχαρμίδης Χάρμου
 Εὐπολις Ἐρασίππου
 Θεοκλῆς Παραμ[ό]νου
 Παράμονος Θεοκλέω
 Παράμυθος Φανοδήμου
 Φανοκλῆς Φανοδήμου
 Ἰδαῖος Φανίππου
 Φάνιππος Ἰδαίου
 Ταμυνῆθεν
 Ἀρχίδαμος Ἀρχίππου
 Ἀριστείδης Ἀριστοκλέω
 Ἀριστοφῶν Ἀντιφῶντος
 Ἀρχίας Ἀρχίππου
 Ἀλκιμένης Ἀρχίππου
 Σπίνθαρος Παραμόνου
 Αἰσχυλῖνος Ἐλπινί[κ]ου
 Ἐλπίνικος Αἰσχυλίνου
 Πυθόκριτος Πυθαρχίδου
 Ἐπί[κ]τητος Φιλωνίχου
 Μαιάνδριος Φιλωνίχου
 Πρηξίας Πρηξίνου
 Ἀριστοκλῆς Ἀρίστωνος
 Ξε[ν]οκλῆς Ὀλυνπίχου
 Ἀριστοφάνης Ἀριστοτέλου
 Ἀριστοτέλης Ἀριστοφάνου
 Νικανδ[ρ]ος Ἀριστοτέλου
- Εὐθυμίδης Εὐθυμένου
 Ἀρχέστρατος Εὐθυμένου
 Ἀρχένικος Εὐθυμένου
 Βουληκλή[ς] Βο[υ]λ[ο]δίου
 Εὐθυκράτη[ς] Εὐθύνου
 Ὠρωπόθ[ε]ν
 Ἀριστίων Σόφω[ν]ος
 Λυραῖας Φιλοδήμου(υ)
 Νικιάδης Φιλωτάδω
 Πρηξίτελης Πρηξίππου
 Μνηριμάχος Ἀγαθον[ι]κο[υ]
 Διαιτόμαχος Μνηριμάχου
 Πρηξίνικος Πρηξίππου
 Ἀντιφῶν Ξενοφῶντος
 Κρατύλος Πίθωνος[ς]
 Ἀρχίππος Πίθωνος
 Πausανίας Πίθωνος
 Αἰσχρων Φανοστράτου
 Πρηξίνος Πρηξίππου
 Ἀντιφῶν Ξενοφῶντος
 Ἀρχέβουλος Οαλιδίου[υ]
 Λυσίμαχος Βιόττου
 Σωκράτης Σωστράτου
 Θυμοχάρης Λυριδήμου[υ]
 Πρήξίππος Πρηξίνου
 Ταμυνῆθεν
 Φιλόξενος Σοῖναργ[ου]
 Ἀντιφάνης Ἀντιφῶντ[ος]
 Κλεινοφῶν Ἀντιφῶν[τος]
 Βίοττος Τιμάρχου
 Τιμαρχίδης Τιμάρχου[υ]
 Ἀντικράτης Ἀντικλέ[ου]
 Ἐπιμενίδης Αἰσχυτ - -
 Πύθαρχος Πυθοκρίτου[υ]
 Θυμόσοφος Κτηρίωνος[ς]
 Κλεότι[μ]ος Τίμωνος
 Τιμοσθένης Κλεοτίμ[ου]
 Εὐμηλίδης Πύθωνος
 Νικόστρατος Κόμωνος[ς]
 Ἐμμενίδης Ἀμφιβούλου[υ]
 Ἰστιήτωρ Pausan[ίου]
 Φανέας Χαρο[π - -]
 Φιλιστιδῆς
 Καμμα - -
 Ἦγε - -

	-- νος	Φίλιππος Φιλομήλου	Πο --
200		Ξενοδώρος Ξενοπειθου	Π --
		[B]ίοττος Φανοστράτου	
	Γ		
	Ἴστιαῖθ[ε]ν	Ἀρχίππου	Δαμασίας
	[Ἐπ]ιγένη[ς] Ποσειδ -	Στρατώνδης	Τιμοξένου
	[Δ]ημήτριος Διοσκορίδ(ου)	Στράτωνος	280 Ἀντανδρίδη[ς]
205	[Ε]ύβουλιδης Αἰνείου	Ἀμφικράτης	Θεογενίδο[υ]
	[Τ]ίμικνδρος Τιμοδήμ(ου)	245 Τιμώνος	Ἀγάθαρχος
	Ἀρχιτέκτων Διαιτοδή(μου)	Γρυγχῆθεν	Κίμωνος Λάκ(εθεν)
	[ῶ]ρωπόθεν	Μεγακλείδης	Κτησιφῶν
	[Τ]ελέσιππος Τεισάν(δρου)	Ἀντιφίλου	285 Κτηριβίου Λάκ(εθεν)
210	[Π]ρηξίνικος Πρηξίν -	Κλεόμαντις	Ἀσώπιχος
	Ἑλπίνικος Δημομέν(ου)	250 Κλεογένου	Κτήσω(νος) Βουδ(ιόθεν)
	Ἀριστομένης Ἀριστο -	Φιλόξενος Ἀστυνόμ(ου)	Φανόστρατο[ς]
	Ζωίλος Κλεοχάρου	Λυσανίας Ἀστυνόμου	Αἴσχωρος Ὠρ(ωπόθεν)
	Σώστρατος Ἴπποστρά(του)	Ἐκ Κοτυλαίου	290 [N]ίπιππος
215	[Ἴ]ππόστρατος Σωστρά(του)	Πολύκριτος Π<ο>λυκρί(του)	Λυκωνίδο(υ) Βο(υδιόθεν)
	Ἐκ Κωμαίων	255 Ταμυνηθεν	Δημοκράτης
	Εὐτέλης Σωπάτρου	Ἀχαιῶν Μεγαλοκλέο(υ)	Τιμοκράτο(υ) Γρυ(γχῆθεν)
	Ἐξ Αἰγλεφείρης	Ἀνδρωφέλῆς Πυθοκρί(του)	Τείσανδρος
	Ὀνήριμος Μενετέλ(ου)	Μινοθοντόθεν	295 Τελεσίππο(υ) Ὠρ(ωπόθεν)
220	Ἴππαρχίδης Πρωτοφ(άνου)	Πολυχάρης	Ἐπίχαρμος
	Λάκεθεν	260 Φιλίσκος	Προξένο(υ) Λάκε(θεν)
	Ξενοφίλος Ξενοφῶν(τος)	Πολυκράτου	Φανόστρατος
	Καλλίστρατος Δημο -	Ταμυνηθε(ν)	Φανοδήμο(υ) Ὠρ(ωπόθεν)
	Κτηρίας Φανοδήμο(υ)	Πολυκράτης	300 Φίλων Βου(διόθεν)
225	Μνήσαρχος Ἐρασίππο(υ)	Φανίππου	Σημιάδου
	[Ἀλε]ξικλῆς Ἰέρωνος	265 Φανοκλῆς	Τελέμαντις
	-- τος Βιάδου	Φανίππου	Φειδελάου Τα[μ](υνηθεν)
	-- ς Ἀμεινοκλέ(ου)	Ἐκ Κοτυλαίου	Εὐφίλητος
	-- άτης Ἀμεινο(κλέου)	Φανοσθένης	305 Στησάρχο(υ) ἐκ Κ --
230	Κ -- Ἀμεινοκλέο(υ)	Φανοκλέου	Πυθόξενος
	Θ[εό]δωρος Παραμόνο(υ)	270 [M]ινοθοντόθεν	Πυθάρχο(υ) Ταμ(υνηθεν)
	Ποσειδίππος Ἠγησάνδρου	[Πλο]ύταρχος Παραμόνου	Καλλικράτης
	Λάκεθεν	-- ονος Διοδώρου	Σωφίλου Ἴστ(ιαεὺς)
	Δημήτριος	-- φθενιδου	310 Μινοθοντόθε(ν)
235	Ἀριστοφάνο(υ)	-- οιδου	Ἐπανδρίδης Ἑλπιν -
	Μενώνδας	Δ	Ἀρχίππος Ἀρχίου
	[Ἴ]ερομνήμονο(ς)		Ὠρωπόθεν
	Στρατοκλῆς	275 ν	Τιμοσθένης Ζηλάδ(ου)
	Ἐπικράτου	[Ἀρ]χία[ς]	315 [N]ικίας Κηφισοδότο(υ)
240	Χαίριππος	[Ἀ]ρχίππου	Πρηξιδῆμος Πρηξ -
			[Ἴ]στιαῖθεν
			Ξενοκράτης Ἐπιγέ(νου)

Ζωίλος Παραμόν(ου)
 320 Ἐκ Κωμιαίων
 Σώπολις Σωκρίτο(υ)
 Ταμυνῆθεν
 Δημοσθένης Χαιρι -
 Ἀντιφῶν Ἀριστοφῶ(ντος)
 325 Νίκιππος Αἰσχρωνος

Μαντίδωρος Βλεπύρο(ου)
 [Δ]ιονύσιος Ἴστιάτορος
 Λάκεθεν
 Τίμανδρος Τίμωνο(ς)
 330 Περαόθεν
 Δωρόθεος Αἰσχίνο(υ)
 Γρυγχῆθεν

Τιμόκριτος Τιμοκλέ(ου)
 Ἐξ Αἰγλεφείρας
 335 [Ε]ὐφρόνιος Στράτων(ος)
 Ἐπίκτητος Διδυμάρο(υ)
 Βουδιόθεν
 Φρόνιχος Ὀρτυγίω(νος)

Ὁ σκοπὸς τοῦ μακροῦ τούτου καταλόγου μένει ἀγνωστος· ἀναμφίβολον εἶναι ὅτι ἡ ἐπιγραφή συνέκειτο ἐκ δύο τοῦλάχιστον πλακῶν, ἐπὶ μιᾶς δ' ἐξ αὐτῶν ὑπῆρχε καὶ τὸ σχετικὸν ψήφισμα, συνέχεια τοῦ ὁποίου ἦτο ὁ κατάλογος· δυνάμεθα δὲ νὰ παραβάλλωμεν αὐτὸν πρὸς ἄλλον κατάλογον εὐρισκόμενον εἰς τὸ τέλος τῆς περὶ ἀποξηράνσεως λίμνης τινὸς ἐν Ἐρετρίας συνθήκης μεταξύ Ἐρετρίων καὶ τινος Χαιρεφάνου, συνθήκης ἣν καὶ ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν καὶ ἣτις ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Εὐστρατιάδου (Ἀρχαιολ. Ἐφημ. 1869 σ. 317 ἐξ.). Ἐν αὐτῇ τὰ ὀνόματα ἀναγράφονται ἄνευ τοῦ πατρωνυμικοῦ, ἀκολουθοῦνται ὅμως ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν, ἅτινα εἶναι 25 ἕως 27¹, γνωστὰ δὲ μεταξύ τούτων ἐξ, Γρυγχεῖς, Δύστιοι, ἐκ Ζαρήτρων, Ἰστιαεῖς, Στυρεῖς καὶ Χοιρεᾶται. Ὁ Εὐστρατιάδης παραδέχεται, ὅτι πάντες οὗτοι εἶναι πολῖται Ἐρετρίεις, ὧν τὰ ὀνόματα ἐγράφησαν εἰς τὸ τέλος τῆς συνθήκης ὡς ὀρκισθέντων τὴν τήρησιν αὐτῆς· καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων κωμῶν τὸ πρᾶγμα ἐξηγεῖται εὐκολώτερον, περὶ δὲ τῆς Ἰστιαίας, ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παραδεχθῆ τις ὅτι τὸ κράτος τῶν Ἐρετρίων ἐξετείνετό ποτε μέχρι τῶν βορειοτάτων τῆς Εὐβοίας μερῶν, ὑποθέτει ὁ Εὐστρατιάδης, ὅτι ὑπῆρχε καὶ ἄλλη Ἰστίαια, δῆμος τῆς Ἐρετρικῆς. Καίτοι δ' ὁ τρόπος οὗτος τῆς λύσεως ἱστορικῶν καὶ γεωγραφικῶν ἀποριῶν διὰ παραδοχῆς διπλῶν κυρίων ὀνομάτων φέρει πολλάκις εἰς ἄτοπα, ὅμως ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ ὑπόθεσις τοῦ Εὐστρατιάδου μοι φαίνεται ἡ μόνη δυνατὴ², τὸ παράδειγμα δ' αὐτοῦ ἀκολουθῶν θὰ παραδεχθῶ καὶ ἐγὼ διπλοῦν Ὄρωπόν· διότι πιστεύω, ὅτι καὶ οἱ ἐν τῷ νῦν δημοσιευμένῳ καταλόγῳ ἀναγεγραμμένοι εἶναι πάν-

¹ Ὁ Εὐστρατιάδης τὰ ὑπολογίζει 27, ἴσως ὅμως τινὰ ἠριθμηθῆσαν δὲς, π. γ. Αἰγ καὶ ἐξ Αἰ, Φη καὶ ἐκ Φηραι.

² Καὶ ὁ Bursian (Geogr. von Griechenl. II σ. 407) παρεδέχθη αὐτήν.

τες πολῖται Ἐρετρίεις, κατὰ συνέπειαν ὅτι ὑπῆρχε καὶ Ἐρετρικὴ κώμη καλουμένη Ὄρωπός· εὐτυχῶς ἔχομεν περὶ τούτου καὶ δύο μαρτυρίας ἀρχαίων, αἵτινες ἂν καὶ ἐθεωρήθησαν ὑποπτοί, ὅμως νῦν ἐλέγχονται ἀκριβεῖς· αἱ μαρτυρίαι εἶναι ἡ μὲν τοῦ Ἀμμ. Μακελλίνου (30,4), ἡ δὲ τοῦ Στ. Βυζαντίου, ὅστις ἐν λέξει Ὄρωπός λέγει· πόλις Μακεδονίας --- καὶ ἄλλη Βοιωτίας --- ἔστι καὶ ἄλλη Εὐβοίας. Πλὴν τοῦ Ὄρωποῦ καὶ τῆς Ἰστιαίας ἀπαντῶσιν ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τὰ ὀνόματα ἄλλων δέκα κωμῶν, Γρυγχεῖς, Περαεῖς, Βουδιόθεν, Ταμυνεῖς, Μινθούντιοι, Λάκεθεν, Κωμιαεῖς, Παρθενεῖς, Αἰγλεφειρεῖς καὶ Κοτυλαιεῖς. Τούτων τρεῖς ἢ τέσσαρες ἀπαντῶσι καὶ ἐν τῇ περὶ τῆς λίμνης συνθήκῃ, Αἰγ (Αἰγλεφειρεῖς ἢ Αἰγιλία;), Γρυγχεῖς, Μινθούντιοι καὶ οἱ μνημονευθέντες Ἰστιαεῖς· τῶν δὲ λοιπῶν γνωστοὶ εἶναι ἀκόμη οἱ Ταμυνεῖς, οἱ Παρθενεῖς καὶ οἱ Κοτυλαιεῖς, καὶ ἡ θέσις δὲ τῶν τριῶν τούτων κωμῶν δύναται νὰ ὀρισθῆ μεθ' ἰκανῆς ἀκριβείας· διότι αἱ μὲν Ταμυνεῖς ἔκειντο παρὰ τὸ Ἀλιβέριον, τὸ Κοτύλαιον δὲν δύναται νὰ ἦναι μακρὰν τοῦ ὁμωνύμου ὄρους, τοῦ δὲ Παρθενίου τὸ ὄνομα διετήρησε τὸ βορειανατολικῶς τῆς Ἐρετρίας παρὰ τὸ Κοτύλαιον ὄρος κείμενον χωρίον Παρθένι.

Ἐκ τῆς ἐντὸς τῶν ὀρίων τῆς Ἐρετρικῆς θέσεως τῶν τριῶν τούτων κωμῶν ἐξάγεται, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἀναγραφῆς μελῶν πολιτικῆς ὁμοσπονδίας· ὅτι δὲ καὶ ἰδιωτικὸς δὲν εἶναι ὁ κατάλογος, π. γ. ὀργεῶνων, ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς στ. 173 ἐξ. ἰδιαιτέρας ἀναγραφῆς τῶν ἐφήβων, διότι τοιαύτη διάκρισις μόνον εἰς ἐπίσημον πολιτικὸν κατάλογον ἀρμόζει¹. Μένει λοιπὸν μόνη ἡ ὑπόθεσις, ὅτι πρόκειται περὶ πολιτῶν Ἐρετρίων, τοῦτο δὲ ἐπικυροῖ ὅσα ἀνωτέρω περὶ διπλοῦ Ὄρωποῦ ἐλέχθησαν.

Ἡ ἐν ἀρχῇ τῆς πλευρᾶς Β μνεῖα τοῦ ἄλλοθεν

¹ Πρβ. α' στ. 47 τῆς περὶ ἀποξηράνσεως τῆς λίμνης ἐπιγραφῆς· ἀναγράφειν δὲ καὶ τῶν ἐφήβων τοὺς ὀνόματα ἐν τῇ στήλῃ.

ἀγνώστου ἀρχοντος Ἀρέτωνος ἀναφέρεται οὐχὶ εἰς τὸ ἀπολεσθὲν ψήφισμα, ἀλλ' εἰς τὴν ἀναγραφὴν τῶν δώδεκα ἐπὶ τοῦ ἀετωματίου στίχων, ἧτις δὲν ἐγένετο ἐφ' οὗ ἀρχοντος καὶ ἡ τῶν λοιπῶν.

Ὁ κατάλογος εἶναι ὑστερώτερος τῶν δύο ἀνωτέρω δημοσιευθέντων ψηφισμάτων· διότι ἐν αὐτῷ αἱ κεραῖαι τῶν γραμμάτων εἶναι ἤδη παχύτεραι πρὸς τὰ ἄκρα, ἐκδηλοῦται δηλαδὴ ἡ τάσις τοῦ νὰ κοσμοῦσι τὰ γράμματα διὰ μικρῶν προσθέτων κεραίων. Ἐὰν δὲ ὀρθῶς ἀνέφερα τὸ ὑπὲρ τοῦ Κλεοχάρους ψήφισμα εἰς τὸν Ἀντίγονον καὶ τὸν ἀνεψιὸν τοῦ Φίλιππον, ὁ κατάλογος δὲν εἶναι ἀρχαιότερος

τῶν ἀρχῶν τοῦ δευτέρου πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος¹. Ἡ περὶ τῆς ἀποξηράνσεως τῆς λίμνης συνθήκη εἶναι κατὰ τὸν Εὐστρατιάδην ἕνα τοῦλάχιστον αἰῶνα ἀρχαιότερα, καὶ ὅμως περιέργως πῶς ἐν αὐτῇ τὰ λείψανα τοῦ ῥωτακισμοῦ, ἰδίῳ τοῖς ἀρχαίοις Ἐρετριεῦσιν, εἶναι ἐλάχιστα², ἐν ᾧ ἐν τῷ ἡμετέρῳ νεωτέρῳ καταλόγῳ ἀρκετὰ πιθανὸν ὅμως τοῦτο νὰ ἦναι τυχαῖον· βέβαιον φαίνεται, ὅτι οἱ Ἐρετριεῖς — τοῦλάχιστον ἐν τοῖς δημοσίαις ἐγγράφοις — ἐνωρίς ἀπέβαλον τὸν ῥωτακισμόν, ἐν τοῖς ὀνόμασιν ὅμως διετηρήθη οὗτος ἐπὶ πολὺ.

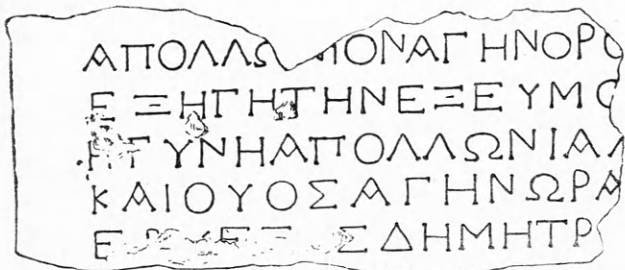
ΧΡ ΤΣΟΥΝΤΑΣ

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΕΞ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ

(Συνέχεια) (1)

31.

Βάθρον ἀπλοῦν ὑμηττείου λίθου πάντοθεν τετραυμένον καὶ μόνον ὡς πρὸς τὴν ἐνεπίγραφον ἐπιφάνειαν σῶον πρὸς τὰριστερὰ τοῦ ὄρθωντος, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης καὶ ἐν τῷ ζιγχογραφῆματι². Αἱ μέγιστα σωζόμεναι διαστάσεις του εἶναι μ. 0,55, ὕψος, ἤτοι πάχος, 0,23, πλ. 0,29. Μέγεθος γραμμάτων 0,025 περίπου.

Ἄπολλώ[ν]ιον Ἀγήνορο[ς] Ἀχαρνέα τόν ;
Ἐξηγητὴν ἐξ Εὐμο[λπιδῶν]
Ἡ γυνὴ Ἀπολλωνία [.] θυγάτηρ ;
Καὶ ὁ υ(ι)ὸς Ἀγήνωρ, ἀ[ρετῆς] ἕνεκα καὶ ;
5 Ε . . . ε . . . ς, Δήμητρ[ι] καὶ Κόρη ἀνέθηκαν.

¹ Ἴδε Ἀρχ. Ἐφημ 1887, σελ. 1.

² Τὰ ζιγχογραφήματα ἐγένοντο ἐκ χαρτίνων ἀποτυπωμάτων τῶν λίθων καὶ ἀποδόουσιν ἀρκετὰ πιστῶς τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων.

Ὁ λίθος εὑρήται καὶ παρὰ Böckh (C. I. G. I, 392) κατὰ τὴν ὄχι ὀρθὴν τοῦ Fourmont ἀνάγνωσιν, ἧτις παρήγαγε καὶ τὸν σοφὸν ἐκδότην τῆς ἐπιγραφῆς εἰς ἡμαρτημένην συμπλήρωσιν. Μετὰ πάσης ἐπιφυλάξεως ἀπετόλμησά τινας συμπληρώσεις, ἀλλὰ τὸ ὄλον τοῦ λίθου μὲ διαφεύγει. Πρὸ πάντων ἀδυνατῶ νὰ μαντεύσω τίς ἦν ἡ ἐν ἀρχῇ τοῦ 5^{ου} στίχου λέξις³. Τὸν λίθον ὑπελάμβανεν ὁ Lenormant ὡς ἀπολεσθέντα (Rech. Arch. à Éleusis σελ. 226) μὴ ἰδὼν αὐτόν, καίπερ ἐντετειχισμένον μὲ τὴν ἐνεπίγραφον ἐπιφάνειάν του πρὸς τὰ ἔξω ἐν τινὶ οἰκίσκῳ, πλησίον τοῦ ὁποῖου εἶχεν ἐπιχειρήσει ὁ ἴδιος δοκιμαστικὴν τινα σκαφήν. Περὶ τῶν ὀνομάτων παραβληθῆτω ὁ Böckh ἐ. ἀ.

¹ Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ἤτοι μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Φλαμινίου ἀνακλήρῳ τῆς ἐλευθερίας τῶν ἑλληνικῶν πόλεων (194 πρὸ Χρ.), φαίνεται ὅτι συνέστη καὶ τὸ κοινὸν τῶν Εὐβοέων· τοῦτο ὅμως ὡς ἄμοσπονδία οὐδὲν κοινὸν μετὰ τοῦ καταλόγου ἔχει.

² Ὁ Εὐστρατιάδης ἀλλαχού τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος (1872 σ. 382) βεβαίως ὅτι οὐδ' ἔχνος τῆς τροπῆς τοῦ Σ εἰς Ρ ἐν τῇ συνθήκῃ ὑπεμφαίνεται· τὸ ὄνομα ὅμως Λυρίμαχος, ὃ αὐτὸς β. στ. 40 ἀναγινώσκει, εἶναι ἀδύνατον καὶ πρέπει ν' ἀναγνωσθῇ Λυρίμαχος = Λυσίμαχος· τοῦ δὲ γ. στ. 37 τὸ . . ἥριππος πρέπει νὰ συμπληρωθῇ εἰς [Κτ]-ἥριππος = Κτήσιππος.

³ Μετὰ τὸ πρῶτον αὐτοῦ γράμμα Ε διακρίνονται τὰ ἔχνη δύο ἔτι γραμμάτων, ὡσεὶ ΡΚ ἢ ΒΥ λείψανα· τὸ τέταρτον γράμμα ἦτο βεβαίως πάλιν Ε· τὸ πέμπτον δυνατόν νὰ ἦτο Γ,Ξ,Π,Σ,Τ, τὰ ἔχνη του εἶναι ἀσαφῆ καὶ ἐπὶ τοῦ λίθου· μετὰ τοῦτο ὑπάρχει χώρος καὶ διὰ δύο ἔτι ἐν ἀνάγκῃ γράμματα, τὸ δὲ τελευταῖον ἦτο βεβαίως Σ. Ἀπίθανον δὲν εἶναι καὶ ὁ χαρακτὴρ νὰ ὑπέπεσεν εἰς ἀμάρτημά τι.

32.

Βάθρον άπλοούν¹ λίθου πεντελικού άποκεκρουσμέ-
νον κατά τὸ $\frac{1}{3}$ περίπου τοῦ ὄλου ὄγκου του μόνον

ὄπισθεν, ἤτοι κατά τὴν αντίθετον τῆς φερούσης τὴν
ἐπιγραφὴν ἐπιφάνειαν. Μῆκος 0,745, ὕψος 0,50,
πλ. 0,50. Μέγεθος γραμμάτων 0,02 περίπου καὶ
τοῦ τελευταίου στίχου 0,016.

Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ

ΜΗΔΕΙΟΝ ΜΗΔΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΕΑΤΟΝ ΕΞΗΓΗΤΗΝ
ΕΚ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΤΟΥ ΕΥΜΟΛΠΙΔΩΝ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ
ΕΝΕΚΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΤΩ ΘΕΩ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΦΙΛΟΤΙΜΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΕΞΗΓΗΣΙΝ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΩΝ ΔΗΜΗΤΡΙΚΑΙ ΚΟΡΗΛΑΝΕΘΗΚΑΝ
ΕΠΙ ΗΡΕΙΑΣ ΚΛΕΟΚΡΑΤΕΙΑΣ ΤΗΣ ΟΙΝΟΦΙΛΟΥ ΑΦΙΔΝΑΙΟΥ ΘΥΓΑΤΡΟΣ

Ἡ Βουλὴ καὶ ὁ Δῆμος Μῆδειον Μηδείου Πειραιέα
τὸν ἐξηγητὴν ἐκ τοῦ γένους τοῦ Εὐμολπιδῶν, εὐσεβείας
ἕνεκα τῆς πρὸς τὸ θεῶ καὶ ἐπιμελείας καὶ φιλοτιμίας
τῆς περὶ τὴν ἐξήγησιν τῶν ἱερῶν καὶ πατριῶν, Δῆμητρι-
καὶ Κόρη ἀνέθηκαν. Ἐπὶ ἱερείας Κλεοκρατείας τῆς Οἰ-
νοσίλου Ἀφιδναίου θυγατρὸς.

Ὁ λίθος ἐξεχώσθη κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ πα-
ρόντος ἔτους παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν ἐκ τοῦ
Προπύλου τοῦ Ἀππίου εἰς τὸν Ναόν. Εἶναι δὲ ὁ

¹ Κοιλώματα ἤτοι ὅπως γομφώσεως τοῦ ἀνδριάντος φέρουσιν ἀμ-
φότεραι (ἀνὰ δύο ἑκατέρω) αἱ πλατεῖαι τοῦ βάθρου ἐπιφάνειαι, ἢ τε
ἄνω δηλ. καὶ ἡ κάτω, ἀλλ' οὕτω τεθειμένα, ὥστε ἡ δηλωτικὴ τοῦ εἰ-
κονιζομένου ἐπιγραφὴ ἐπὶ μόνῃς τῆς καὶ νῦν ἐνεπιγράφου ἐπιφανείας
ἠδύνατο νὰ ᾖ καὶ κεχαραγμένη μὲ μόνῃν τὴν διαφορὰν ὅτι ἡ ἐπιγραφὴ
τοῦ πρότερον ἰδρυμένου ἀνδριάντος, ἤτοι ἐκείνου, εἰς ὃν δὲν ἀνεφέρετο
ἡ νῦν ὑπάρχουσα ἐπιγραφὴ, θὰ ἦτο ἀντιστρόφως γεγραμμένη, ἢ ἀρχὴ
δηλ. αὐτῆς ἐκεῖ ἔνθα νῦν τὸ τέλος τῆς ὑπαρχούσης. Βάθρον ὅμοιον
εὔρον καὶ ἕτερον ἐν Ἐλευσίνῃ, ἀλλὰ καὶ ἐν ἐκείνῳ, ὅπως καὶ ἐν τῷ περὶ
οὗ ὁ λόγος ἐνταῦθα, δὲν διακρίνονται ἕχνη καὶ ἄλλης ἐπιγραφῆς εἰς τὸν
παλαιότερον ἀναφερομένης ἀνδριάντα. Φαίνεται ὅτι ἐπιμελέστατα ἀπέ-
τριβον τὴν παλαιότεραν ἐπιγραφὴν (ὅπου τοιαύτη ὑπῆρχε) καὶ κατόπιν
ἐνεγράττον τὴν νέαν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐπιφανείας πρὸς ἀποφυγὴν πάσης
συγχύσεως καὶ ἴσως καὶ πρὸς ἀπόκρυψιν τοῦ σφετερισμοῦ. Τῆς νῦν κάτω
ἐπιφανείας τοῦ βάθρου, ἤτοι ἐκείνης, εἰς ἣν ἦτο ἰδρυμένος ὁ προγενέ-
στερος τοῦ τοῦ Μηδείου ἀνδριάντος τὸ ἕτερον τῶν κοιλωμάτων εἶναι καὶ
νῦν ἔτι σαφῆς τύπος δεξιῶ ποδός.

δεύτερος εἰς ἐξηγητὴν ἀναφερόμενος, ἐνῶ οἱ εἰς
ἄλλα ἱερά πρόσωπα καὶ μάλιστα τὸν Ἱεροφάντην
ἀναφερόμενοι εἶναι τὸσον πολλοί. Ὅτι οἱ ἐξηγηταὶ
ἀνήκον εἰς τὸ γένος τῶν Εὐμολπιδῶν εἶναι γνω-
στὸν (Lenormant ἔ. ἀ.), ἀλλὰ ὅθεν ὁμοῦς δὲν φαί-
νεται ὡς γνωστὸς ὁ τιμώμενος ἀνὴρ ἴσως ὁμοῦς
εἶναι ἀπόγονος αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ Μηδείου, ὃν μνη-
μονεύει ὁ Πλούταρχος (Β. Δ. Ρητόρων. Τομ. 5^{ος},
σελ. 154 τῆς Ἐκδ. Tauchnitz). Τὸ ὄνομα ὁμοῦς
τῆς ἱερείας Κλεοκρατείας φέρεται ὄντως ἀναγε-
γραμμένον ἐπὶ βάθρου ἐντετειχισμένου ἐν τῷ γνω-
στῷ ἐκκλησιδίῳ τοῦ Ἁγίου Ζαχαρίου (παράβ.
Lenormant R. Arch. σελ. 132.)

33.

Βάθρον λίθου πεντελικού τεθραυσμένον ὄπισθεν
κατὰ τὸ $\frac{1}{3}$ περίπου τοῦ ὄλου ὄγκου του. Τῆς ἐνε-
πιγράφου ἐπιφανείας ἐξέλιπεν, ὡς βλέπει ὁ ἀνα-
γνώστης, ἡ δεξιὰ ἄνω γωνία. Μῆκος 0,65, ὕψος
0,32, πλάτος 0,63. Γραμμάτων μέγεθος 0,015
περίπου.

ΚΟΙΝΤΟΣ ΠΟΜΠΗΙΟΣ ΑΥΛΟΥ Υ
 ΕΠΟΙΕΙ ΚΑΙ ΑΝΕΘΗΚΕ
 ΣΥΝ ΑΔΕΛΦΟΙΣ ΑΥΛΩ ΚΑΙ ΣΕΞΤΩ
 ΑΙΩΝΑ
 ΕΙΣ ΚΡΑΤΟΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΝΗΝ
 ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ
 ΑΙΩΝΟ ΑΥΤΟΣ ΕΝ ΤΟΙΣ ΑΥΤΟΙΣ ΑΙΕΙ
 ΦΥΣΕΙ ΘΕΙΑ ΜΕΝΩΝ ΚΟΣΜΟΣ ΤΕ ΕΙΣ
 ΚΑΤΑ ΤΑ ΑΥΤΑ ΟΠΟΙΟΣ ΕΣΤΙ ΚΑΙ ΗΝ
 ΚΑΙ ΕΣΤΑΙ ΑΡΧΗΝ ΜΕΣΟΤΗΤΑ ΤΕ ΛΟΣ
 ΟΥΚ ΕΧΩΝ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΑΜΕΤΟΧΟΣ
 ΘΕΙΑΣ ΦΥΣΕΩΣ ΕΡΓΑΤΗΣ ΑΙΩΝΙΟΥ ΠΑΝΤΑ

Κοίντος Πομπήιος Αύλου υἱός
 Ἐποίει καὶ ἀνέθηκε

Σὺν ἀδελφοῖς Αὐλῷ καὶ Σεξτώ
 Αἰῶνα,

5 Εἰς κράτος Ῥώμης καὶ διαμονὴν
 Μυστηρίων.

Αἰὼν ὁ αὐτὸς ἐν τοῖς αὐτοῖς αἰεὶ
 Φύσει θεῖα μένων, κόσμος τε εἰς
 Κατὰ τὰ αὐτά, ὁποῖός ἐστι καὶ ἦν
 Καὶ ἔσται, ἀρχήν, μεσότητα, τέλος
 Οὐκ ἔχων, μεταβολῆς ἀμέτοχος.
 Θεῖας φύσεως ἐργάτης αἰωνίου πάντα.

Κοίντος Πομπήιος γλύπτης δὲν φέρεται ἀναγε-
 γραμμένος οὔτε ἐν τῷ τοῦ Brunn (Geschichte der Gr.
 Künstler) οὔτε ἐν τῷ τοῦ Löwy (Inschriften Griech.
 Bildhauer) βιβλίῳ, ὥστε μετὰ λόγου ὑποθέτω ὅτι
 τὸ πρῶτον νῦν ἐκ τοῦ ἡμετέρου λίθου γίνεται γνω-
 στὸς ὁ ἀνὴρ. Ἐπίσης καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Αὐλὸς
 καὶ Σεξτός δὲν μνημονεύονται ὡς τεχνῖται, ἀλλὰ
 καὶ ἐκ τοῦ ἡμετέρου λίθου μένει ἀμφίβολον ἂν συνέ-
 πραξαν τῷ ἀδελφῷ καὶ εἰς τὴν ποίησιν τῆς εἰκό-
 νος ἢ μόνον εἰς τὴν ἀνάθεσιν αὐτῆς. Πιστοὶ τῆς
 Ῥώμης ὑπήκοοι καὶ θερμοὶ λάτραι τῶν μυστηρίων
 (ἐν οἷς ἴσως καὶ τὰς περὶ αἰῶνος ἐννοίας τῶν ἐδι-
 δάχθησαν) ὑπὲρ τῆς κραταιώσεως καὶ διαμονῆς
 ἀμφοτέρων τούτων ἀνέθηκαν τὸ ἀνάθημά των οἱ
 τρεῖς τοῦ Αὐλοῦ υἱοί. Περὶ τῆς ἀπεικονίσεως τοῦ
 Αἰῶνος ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις καὶ τῆς ἐν τοῖς
 μυστηρίοις λατρείας αὐτοῦ παραβληθῆτω νῦν ὁ
 Baumeister (Denkmäler, ἐν τῇ λέξει). Πλὴν τοῦ

βάθρου οὐδὲν ἄλλο εὐρέθη ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς δυ-
 νάμενον νάναχθῆ εἰς τὸ ἔργον τοῦ Κοίντου, ἐκτὸς
 ἂν κεφαλὴ τις ὄψεως (δράκοντος) ἐκεῖ πλησίον εὐ-
 ρεθῆῖσα ἀνῆκε τῷ ὄντι εἰς τοῦτο.

34.

Βάθρον ἀπλοῦν ὄλως (στήλη τετραγώνῳ ὁμοιον)
 λίθου γλαυκοῦ (ὕμηττειοῦ;) ἀποκεκρουσμένον μά-
 λιστα πρὸς τὰριστερὰ τοῦ ὀρῶντος καὶ κατὰ τὴν
 ἐπιφάνειαν ἔνθα ἡ δίστιχος ἐπιγραφή πολλαχῶς
 βεβλαμμένον. Ὑψὸς 0,87, πλ. 0,45, πάχος 0,41.
 Μέγεθος γραμμάτων 0,015 περίπου. Εὐρέθη ἐντε-
 τειχισμένον ἐν τῷ τοίχῳ, ἐν ᾧ καὶ τὰ τεμάχια τοῦ
 λίθου τοῦ ὑπ' ἀριθ. 30 δημοσιευθέντος ψηφίσμα-
 τος (ἰδ. Ἀρχ. Ἐφημ. 1887, σελ. 5).

ΥΡ ΔΗΣΕΥΧΕΙΡΟΣ
 ΔΗΣΕΠΤΟΙΗΣΕΝ

Ε]ὐβ[ουλί]δης Εὐχειρος
 Κρωπ[ι]δης ἐποίησεν

Περὶ τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν χρόνων, καθ' οὓς
 ἤκμασεν ὁ ἐν τῷ ἡμετέρῳ βάθρῳ ἀναγεγραμμένος
 τεχνῖτης, παραβληθῆτω ὁ Löwy (Ins. Gr. Bildh.
 σελ. 100 καὶ ἀριθ. 133-135, 222-230, 542-
 544). Τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων καὶ τοῦ ἡμετέρου
 βάθρου, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης ἐν τῷ ζιγγογρα-
 φήματι, ὑποδηλοῖ ὄντως τοὺς χρόνους τοῦ πρώτου
 ἡμίσεος τοῦ Β^{ου} π. Χ. αἰῶνος.

Ἐν Ἐλευσίνι τῇ 17ῃ Αὐγούστου 1887.

Δ. ΦΙΛΙΟΣ

ΠΙΝΑΞ ΕΚ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΘΗΝΩΝ

(Πίναξ 6)

“Ότε πρό εἴκοσιν ἐτῶν ἀδεία τοῦ κ. Εὐστρατιάδου εἰσῆλθομεν εἰς τὸν παρὰ τὸ Ἐρέχθειον οἰκίσκον, ὅστις ἄλλοτε ἐφυλάττετο ὡς μαγευμένος πύργος, τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν ἐν αὐτῷ ἐγκεκλεισμένων κειμηλίων, ἅτινα ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἀγαθοῦ γέροντος Ζήση ἠδυνήθημεν νὰ ἐξετάσωμεν, κατεῖχον τὰ λείψανα γραπτῶν πινάκων ἐκ πηλοῦ. Κατὰ τὴν περὶ τοιχογραφίας καὶ πινακογραφίας ἔριδα, ἣτις ἐπ’ ὠφελεία τῆς ἱστορίας τῆς ἐλληνικῆς τέχνης ἀνεφύη ποτε μεταξὺ τοῦ Raoul-Rochette καὶ τοῦ Letronne, εἰς ἣν ἀνემίχθησαν ὅτε Welcker καὶ ὁ Gottfried Hermann, ἰδίᾳ συνέφερε τῷ Raoul-Rochette νὰ πιστώσῃ ἐκ τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις εἰδήσεων, ὅτι ἡ ὕλη τῶν πινάκων ἦτο ποικίλη καὶ ὅτι ἐζωγράφουν ἢ ἐσχεδιάζον ἐπὶ ξύλου, ἐλέφαντος, μετάλλου, ὑάλου, λίνου καὶ χάρτου· ὅτι ὅμως καὶ τοῦ πηλοῦ χρῆσις ἐγένετο πρὸς κατασκευὴν πινάκων, τοῦτο δὲν ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν οὔτε τοῦ Raoul-Rochette οὔτε ἄλλου τινός. Ἐκ τῆς ἐπιχώσεως ὅμως τῆς Ἀκροπόλεως ἐξήχθησαν νῦν τὰ τεκμήρια τοῦ καινοφανοῦς τούτου πράγματος, ἀποτελούμενα ἀληθῶς ὑπὸ τεμαχίων μόνον, ἅτινα οὔτε πολυάριθμα ἦσαν οὔτε συχνάκις ἐσώζοντο τοσοῦτον, ὥστε νὰ παρέχωσιν ἀσφαλῆ ἰδέαν περὶ τοῦ θέματος τῆς εἰκόνης ἀνηκόν ὅμως εἰς τόσον διαφόρους ἐποχὰς καὶ τόσον ποικίλον ῥυθμὸν καὶ τρόπον ἐργασίας μετὰ βαθμιαίας τελειοποιήσεως, ὥστε ἠδύνατό τις νὰ συμπεράνῃ, ὅτι γενικὸν ἐπεκράτει ἔθος νὰ ζωγραφῶσι πίνακας ἐκ πηλοῦ πρὸς ἀνάθεσιν (Griech. und Sicilische Vasenbilder πίν. I-V σ. 10 ἐξ.).

Ἐκτοτε νεώτερα εὐρήματα ἐβεβαίωσαν τὸ ἀνωτέρω συμπέρασμα. Ἐν ταῖς τελευταίαις τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν καὶ ἐν Ἐλευσίνι ἀνασκαφαῖς ἀνευρέθη καὶ πλῆθος ἄλλων τεμαχίων πινάκων, περὶ ὧν ἐν τῇ Ἐφημερίδι ταύτῃ ἐγένετο ἤδη λόγος ἐν μέρει· ἄλλα δέ τινα τεμάχια, πιθανώτατα ἐξ ἄλλων μερῶν τῆς Ἀττικῆς, ἀπέκτησε τὸ ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ Μου-

σεῖον τῆς Ἀρχαιολ. Ἐταιρίας. Ἐκ Νώλας προέρχεται ὠραῖον τεμάχιον πίνακος περιελθὸν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Zahn εἰς κτῆσιν τοῦ ἐν Βερολίῳ Μουσείου (Furtwängler 2760). Πασῶν ὅμως ἐξέχουσι δύο ἀνακαλύψεις, ὧν τὰ εὐρήματα καταλέγονται μεταξὺ τῶν σπουδαιοτάτων κτήσεων τοῦ Βερολινεῖου μουσείου· πρῶτον ὑπὲρ τὰ χίλια τεμάχια ἀρχαίων κορινθιακῶν πινάκων ἀνακαλυφθέντα τῷ 1879 παρὰ τῇ θέσει Πέντε σκούφια μεσημβρινοδυτικῶς τῆς ἀρχαίας Κορίνθου ἐν σωρῷ ὡς ἀπερριμμένα ἀναθήματα ἱεροῦ τινος τοῦ Ποσειδῶνος (Fränkel antike Denkmäler des Institutes I 7. 8)· ἔπειτα τὰ δυστυχῶς ἀνέκδοτα μέχρι τοῦδε λείψανα δύο εὐμεγέθων ζωφόρων, ἅτινα εὐρεθέντα ἐν Ἀθῆναις ὄπισθεν τοῦ Ὀρφανοτροφείου Χατζηκώστα παριστῶσι κατὰ τὸν τρόπον τῶν μελανομόρφων ἀγγείων πρόθεσιν γυναικός, θρῆνον, ἐκφορὰν καὶ μακρὰν νεκρικὴν πομπήν. Ἐκαστος τῶν πινάκων, ἐξ ὧν σύγκεινται αἱ ζωφόροι, πάχος μὲν ἔχει 0,02 ἕως 0,03, πλάτος 0,43 καὶ ὕψος 0,37 τοῦ μέτρου, « οὐδὲν δὲ παρατηρεῖται ἐπ’ αὐτῶν σημεῖον, ὅτι ἦσαν προσηλωμένοι ἐπὶ τινος τοίχου ἢ ἄλλης ἐπιφανείας, ἢ ὅτι συνεδέοντο οἱ πίνακες μεταξὺ τῶν »· ὅθεν ὁ λόγιος συγγραφεὺς τοῦ καταλόγου τῶν ἀγγείων τοῦ Βερολινεῖου μουσείου νομίζει ὅτι « ἦσαν ἐνθετιμένοι, ὡς μετόπαι ἐν ἐντομῇ λιθίνου τοίχου, ἀν τῷ ὄντι ἦσαν ποτε σταθερῶς ἰδρυμένοι » (Furtwängler ἀρ. 1811-1826).

Περὶ τοῦ εἰδικοῦ τούτου συμπεράσματος διάφοροι γνώμαι εἶναι δυναταί· ἀναμφίβολον ὅμως εἶναι, ὅτι αἱ νεκρικαὶ αὗται παραστάσεις δίκην ζωφόρου ἐκάλυπτον κατὰ μῆκος ἐπιφανείαν τινα, ἐκ τούτου δὲ κατὰ πρῶτον ἀπεδείχθη, ὅσον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀφορᾷ, ὅτι ἡ πινακογραφία δὲν ἠσκεῖτο μόνον χάριν ἀναθημάτων. Ὅτι ἐχρησίμευε καὶ πρὸς ἄλλους σκοποὺς κοσμητικῶς, διδάσκει νῦν ἡμᾶς τὸ ἀξιοπεριέργον νέον δαίγμα, οὗ ἐγχρώματος εἰκὼν δημοσιεύεται ἐν τῷ 6^ῳ πίνακι. Εὐρέθη ἐν Ἀκροπόλει τῷ 1885, περιεγράφη δὲ διὰ βραχέων ὑπὸ Walter

Miller ἐν American Journal of archaeology II σ. 65. Πρβ. Ἐφημ. Ἀρχ. 1886, 74¹.

Πάντων τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν πινάκων διαφέρει οὗτος κατὰ τοῦτο, ὅτι εἶναι σχετικῶς λίαν παχὺς καὶ ὡς πλίνθος ἐκ πηλοῦ κοινοῦ πεποιημένος· πάχος ἔχει 0,06, πλάτος 0,52 καὶ ὕψος, ὅσον σώζεται, 0,39. Ἡ ἄνω ἀριστερὰ γωνία καὶ ὀλόκληρος ἡ κάτω πλευρὰ εἶναι ἀποκεκρουσμένοι· συμπληρουμένης ὁμοῦ τῆς παραστάσεως (καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι, ὡς εἶναι πιθανόν, ὑπὸ τὴν μορφήν δὲν ὑπῆρχεν ἄλλη τις διακόσμησις) τὸ ἀρχικὸν ὕψος δύναται νὰ ὑπολογισθῇ εἰς 0,70 μ. περίπου. Ἡ κυρία πλευρὰ ἔχει χρίσμα λεπτὸν χρώματος λευκοῦ ὑποκιτρίνου, ὡς ἐπὶ τῶν λοκριῶν λεγομένων ἀγγείων· ἡ δεξιὰ καὶ ἡ ἀριστερὰ στενὴ πλευρὰ εἶναι ὀλίγον ἀνώμαλοι ὡσεὶ παρέκειτό τι αὐταῖς καὶ δὲν ἔχουσι τὸ χρίσμα, ὅπερ ἔχει πάλιν ἡ ὀμαλὴ ἀντίθετος τῆς κυρίας πλευρὰς. Καὶ ἡ ἄνω δὲ στενὴ πλευρὰ ἦτο προωρισμένη νὰ ἦναι ὄρατὴ, διότι ἐπ' αὐτῆς ὑπάρχει κατὰ προσχεδιάσμα γεωμετρικῶς ἐκτελεσθὲν ἐξωγραφημένη διπλὴ ταινία σπειροειδῶς

συνεστραμμένη, ἥτις δὲν περατοῦται ἀλλὰ ἐξακολουθεῖ ἐκατέρωθεν καὶ ἴσως συνεχιζέτο ἐπὶ πινάκων ἄλλων ἐκατέρωθεν προσαρμοζομένων. Τὸ κόσμημα τοῦτο ἔχει νῦν χρῶμα ὀρφνόν, πράσινον βαθύ καὶ πράσινον ἀνοιχτόν· ἐν γένει πᾶσα ἡ ἄνω πλευρὰ τῆς πλίνθου καὶ ἡ προσθία κατὰ τὸ δεξιὸν ἄνω ἄκρον φαίνονται ὡς διὰ γανώματος πρασίνου ἐπαλειφθεῖσαι· ἐὰν τοῦτο εἶναι συνέπεια βλάβης τινὸς τῆς εἰκόνας, π. χ. διὰ πυρὸς ἀλλοιώσαντος ἐνταῦθα τὰ ἀρχικὰ χρώματα, τοῦτο δύναται νὰ ἐξακριβώσῃ μόνον τεχνικὴ ἔρευνα, ἥτις νὰ περιελάμβανεν εἰ δυνατόν καὶ χημικὴν ἀνάλυσιν πασῶν τῶν ἐπὶ τοῦ πίνακος χρωστικῶν ὑλῶν.

Ἡ ἐγχρώματος ἐκτύπωσις, ἡ ἀκρίβεια τῆς ὁποίας ὀφείλεται εἰς τὰς φιλικὰς φροντίδας καὶ τὰς ἐπανειλημμένας παραβολὰς τοῦ κ. Paul Wolters, παριστᾶ κατὰ μεγάλην σμίκρυνσιν μόνον τὴν κυρίαν πλευράν· εἶναι δὲ δεδηλωμένοι προοπτικῶς ἡ

δεξιὰ στενὴ καὶ ἡ κάτω ἀποτεθραυσμένη πλευρὰ. Ὡς σαφῶς φαίνεται ὁ πίναξ συνεκολλήθη ἐκ τεμαχίων ἕξ, λευκὰ δὲ ἀπεδόθησαν ἐν τῇ ἀπεικονίσει τὰ ἐλλείποντα, νῦν δὲ διὰ γύψου πεπληρωμένα μέρη. Αἱ γραμμαὶ τῶν θραυσμάτων διήκουσιν ἀτάκτως, οὐχὶ δὲ ὡς συνήθως αἱ τῶν τεθραυσμένων πηλίνων ἀντικειμένων, ἐκτὸς δὲ τούτου τὸν αὐτὸν χαρακτήρα ἔχουσι καὶ αἱ πολυπληθεῖς σχισμαὶ καὶ ῥωγμαί, ἃς φέρει ἡ ἐπιφάνεια. Ἐκ τούτου ὁ πίναξ προξενεῖ ἐντύπωσιν σαθρώσεως, ἥτις δυνατόν νὰ σχετίζεται πρὸς τὴν ἀλλοίωσιν τῆς ἄνω στενῆς πλευρᾶς.

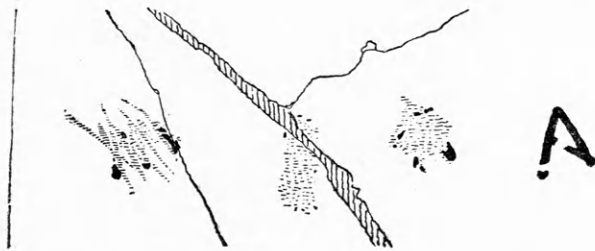
Ἡ διακόσμησις εἶναι τετράχρωμος. Ἐπὶ τοῦ λευκοῦ ἐδάφους τοῦ πίνακος ὁ τεχνίτης πρῶτον ἐξωγράφησε δι' ὄχρας ὀρφνίνης, εἶτα διὰ μέλανος ἀλαμποῦς καὶ τέλος δι' ἐρυθροῦ βαθέος· τὸ δὲ λευκὸν ἔδαφος τοῦ πίνακος ἐχρησιμοποίηθη καὶ αὐτό, διότι αἱ ἐσωτερικαὶ γραμμαὶ τῶν μελάνων μερῶν τῆς εἰκόνας εἶναι ἐγκεχαραγμένοι ἐπ' αὐτοῦ, ὡς ἐν τοῖς ἀγγείοις τοῦ ἀρχαίου ῥυθμοῦ. Δύο ταινίαι, ἡ μὲν μέλαινα, ἡ δὲ χρώματος ἐρυθροῦ βαθέος περιορίζουσι τὸ ἔδαφος, ἐν ᾧ ὁ τεχνίτης ἔγραψε τὴν μορφήν νεαροῦ πολεμιστοῦ γυμνοῦ τὰ ἄλλα, πλὴν διαζώματος περὶ τὰ ἰσχία, ὅστις ὄρμα εἰς μάχην φέρων κράνος, ἀσπίδα καὶ δόρυ. Δι' ὄχρας εἶναι ἐξωγραφημένα τὰ γυμνὰ μέρη τῆς μορφῆς, πλὴν τοῦ βολβοῦ τῶν ὀφθαλμῶν, ὅστις εἶναι λευκὸς ὡς τὸ ἔδαφος, καὶ τὸ δόρυ, λευκὴ δὲ εἶναι ἡ ἀσπίς καὶ ἡ περικεφαλαία. Μέλαν εἶναι τὸ διάζωμα καὶ τὸ τῆς ἀσπίδος ἔμβλημα, Σάτυρος ὀρχούμενος ἢ πηδῶν, ἔτι δὲ καὶ ἡ ἐκ τετραγωνιδίων συγκεκλιμένη διακόσμησις τοῦ φάλου τῆς περικεφαλαίας, μέλαινα δὲ εἶναι ἐπίσης καὶ πᾶσαι αἱ ἐσωτερικαὶ γραμμαὶ καὶ τὰ περιγράμματα τῶν λευκῶν καὶ τῶν δι' ὄχρας ἐξωγραφημένων μερῶν τῆς εἰκόνας· μόνον τὸ δόρυ στερεῖται μέλανος περιγράμματος. Βαθέος ἐρυθροῦ χρώματος εἶναι ἡ ἵππειος οὐρά τοῦ Σατύρου καὶ τὸ περίγραμμα τοῦ λόφου τοῦ κράνους.

Περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ζωγραφίας καὶ τῶν ἐπιγραφῶν παρατίθημι ἐνταῦθα τὰ παρὰ τοῦ κ. Paul Wolters φιλικῶς ἀνακοινωθέντα μοι: τὸ «γάνωμα τοῦ πίνακος ἐν πολλοῖς μέρεσιν ἐξέλιπεν, οὐδαμῶς ὁμοῦ τοῦτο δυσχεραίνει τὴν ἀντίληψιν τῶν γραμμῶν. Πάντα τὰ μέρη ταῦτα ἐν τῇ ἀπει-

¹ [Nun δὲ ἴδε καὶ Jahrb. II, σ. 149, 161. 229].

κονίσει ἡμῶν συμπληροῦνται ὡς εἶχον ἀρχικῶς. Αἱ βλάβαι αὗται παρατηροῦνται κυρίως ἐπὶ τῶν μελάνων μερῶν, ἧτοι τῆς περιθεούσης τὴν εἰκόνα ταινίας, τοῦ ἐμβλήματος τῆς ἀσπίδος καὶ τοῦ ἐνδύματος· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ὄρφνοῦ χρώματος τῆς μορφῆς, ἐπὶ ἄλλων δὲ μερῶν εἶναι ὀλιγώτεραι. Τὸ πέρασ τοῦ λόφου τῆς περικεφαλαίας ἐπὶ τοῦ δεξιῦ ὤμου τῆς μορφῆς δὲν ἀνεπληρώθη, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν ἀσφαλῶς νὰ διακρίνη τις τὰς ἀφοριζούσας αὐτὸ γραμμὰς. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐπιγραφὰς, ἀπεπειράθημεν ν' ἀποδοθῆ ἕσον ἦτο δυνατὸν πιστῶς ἢ κατὰστασις τοῦ πρωτοτύπου. »

« Ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν ἢ πρὸς δεξιὰ εἶναι σαφῆς· πρὸς ἀριστερὰ ἐγράφησαν ἀλλεπαλλήλως δύο ἐπιγραφαί· ἢ ὑποκάτωθεν εἶχε τὰ γράμματα λεπτοφυῆ καὶ χρώματος βαθέος ἐρυθροῦ ὡς ἢ πρὸς δεξιὰ ἢ λέγουσα καλός· ἢ ἐπ' αὐτῆς μεταγενεστέρα εἶναι γεγραμμένη διὰ γραμμῶν μεγαλειτέρων καὶ χρώματος ἐρυθροῦ ἀνοικτοῦ, οἷον δὲν ἀπαντᾷ εἰς ἄλλο μέρος τοῦ πίνακος, τὸ δὲ τέλος αὐτῆς καλύπτει μικρὸν μέρος

δὲν συγχωροῦσιν ἀλλοίαν ἀνάγνωσιν. Ἐπεταὶ τούτῳ γράμμα λῖαν ἐπιμελῶς ἀπαλειφθέν, ἔχει δὲ νῦν τὸ ξέσμα σχῆμα τετραγωνικὸν περίπου. Νομίζω, ὅτι ἀριστερὰ ἀναγνωρίζεται μικρὸν λείψανον καθέτου κεραίας, ἄνω δὲ λείψανον γραμμῆς ὀριζοντίας συμπιπτούσης μετὰ τῆς καθέτου ὑπὸ γωνίαν ὀξείαν· ἐκ τούτου ἄγομαι νὰ ὑποθέσω ἐνταῦθα ἐν Ε. Ἐκ τοῦ τρίτου γράμματος ἐσώθησαν δεξιὰ μὲν κάτω τὸ ἄκρον κεραίας λοξῶς διατεθειμένης καὶ ἀριστερὰ ἕτερον μικρότερον ὁμοίον μέρος γραμμῆς· τὰ ἀσημαντα, καὶ χρώματος ὄρφνοῦ βαθέος λείψανα, ἅπερ ἄνω καὶ ἐν τῷ μέσῳ φαίνονται, θεωρῶ ὡς μεταγενεστερα, μάλιστα διότι φαίνεται ὅτι κείνται ἐπὶ ἀπέξεσμένου μέρους. Ἐπειδὴ δὲ τὸ κάτω ἄκρον τῆς δεξιᾶς κεραίας σώζεται ἀβλαβές καὶ δὲν φαίνεται συνεχόμενον μετ' ἄλλης γραμμῆς δυνάμεθα μετὰ πιθανότητος ν' ἀναγνώσωμεν Λ. Ἐὰν ἦτό ποτε Α γε-

τοῦ βαθέος ἐρυθροῦ χρώματος τοῦ λόφου τῆς περικεφαλαίας. Ἴνα γραφῆ ἢ δευτέρα ἐπιγραφῆ, ἀπεξέστη ἢ πρώτη, ἀλλὰ βραδύτερον ἀπηλείφθη καὶ ἢ δευτέρα, ἐπειδὴ δὲ τὸ χρῶμα αὐτῆς προφανῶς ἦτο ἀσθενέστερον, εἶναι νῦν ἅπας ὁ χώρος τῶν ἐπιγραφῶν κεκαλυμμένος ὑπὸ χροιάς τινος ἐρυθρωπῆς, ἔνεκα τῆς ὁποίας σχεδὸν πολλακίς ἀδύνατος καθίσταται ὁ ἀκριβῆς καθορισμὸς τῶν σωθέντων λειψάνων. Τὰ γράμματα τῆς πρώτης ἐπιγραφῆς εἶναι ἐν ἕκαστον ἐπιμελῶς ἀπεξεσμένα, εἶναι δὲ τὰ ξέσματα μικρὰ καὶ πλατέα χωροῦντα ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω καὶ μόνον ἐν τῷ πρώτῳ γράμματι διασταυροῦνται ἀκανονίστως καὶ προδήλως ἐγένοντο δι' ὀξείας τινος ἐργαλείου. Τὴν ἐξάλειψιν τῆς δευτέρας ἐπιγραφῆς ἀπεπειράθησαν διὰ ξεσμάτων βιαίων καὶ ὀριζοντίως δι' ὄλης τῆς ἐπιφανείας χωρούντων. Καὶ τοῦτο δὲ δυσχεραίνει τὴν ἀσφαλῆ ἀντίληψιν τῶν καθέκαστα. »

« Ἡ πρώτη ἐπιγραφῆ ἤρχετο βεβαίως ἀπὸ τοῦ γράμματος Μ, τὰ σωζόμενα λείψανα τοῦλάχιστον

γράμμενον, ἤθελεν ἀπομείνει ἀλλοίον τὸ ἴχνος, ἐκτὸς δὲ τούτου ἀποκλείεται τὸ Α καὶ διὰ τὸν λόγον, ὅτι ἐπεταὶ ἀμέσως κατόπιν ὡς τέταρτον γράμμα. Τοῦ τετάρτου τούτου γράμματος τὴν διατήρησιν ὀφείλομεν εἰς τὸ ὅτι δὲν ἦτο ἄχρηστον εἰς τὸν γράψαντα τὴν δευτέραν ἐπιγραφῆν· αἱ βλάβαι αὐτοῦ προέρχονται ἐκ τῆς ἀποσβέσεως τῆς δευτέρας ἐπιγραφῆς. Περὶ τοῦ σχήματος τοῦ πέμπτου γράμματος οὐδὲν ἀσφαλές ἔχομεν νὰ εἴπωμεν. Ἐκεῖ ἀκριβῶς πρὸ πάντων ἢ φθορὰ τῆς δευτέρας ἐπιγραφῆς εἶναι τοσαύτη, ὥστε δὲν διακρίνεται πλέον ἔως ποῦ ἐχώρησεν ἢ πρώτη ἀπόξεσις· ἔνεκα τούτου ἐν τῷ ἀντιγράφῳ ἐδήλωσα ἐν γένει τὴν θέσιν τῆς ἀποξέσεως. Τὸ ἕκτον γράμμα εἶναι L, διατηρηθὲν μὲν καὶ αὐτὸ ὑπὸ τοῦ γράψαντος τὸ δεύτερον ὄνομα, ἀλλὰ ζωγραφηθὲν ἐκ νέου. Καὶ τούτου αἱ βλάβαι προέρχονται ἐκ τῆς δευτέρας ἀποξέσεως. Ἡ ἀπόξεσις

τοῦ ἑβδόμου γράμματος ὁμοιάζει τῇ τοῦ δευτέρου. Ἐν τῇ θέσει τοῦ τελευταίου γράμματος διακρίνω ἄνω καὶ κάτω μικρὰ λείψανα λοξῶν γραμμῶν, ἅτινα

ἄνευ δυσκολίας συμπληροῦνται εἰς *Σ*. Κατὰ ταῦτα θὰ ἀναγνώσωμεν ΜΕΛΛΑ. *Λ*. *Σ* ἦτοι *Μεγακλῆς*. »
« Ἡ νεωτέρα ἐπιγραφή ἄρχεται κατὰ τὸ μεταξὺ

τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου γράμματος τῆς ἀρχαιοτέρας, καὶ τὸ πρῶτον μὲν γράμμα αὐτῆς εἶναι Λ τὸ δεύτερον δὲ Λ, οὗ ἡ κάθετος κεραία καλύπτει τὸ μείζον λείψανον τοῦ Λ τοῦ πρώτου ὀνόματος. Ὡς τρίτον γράμμα θεωρητέον τὸ Α τῆς πρώτης ἐπιγραφῆς· τέταρτον εἶναι τὸ V, τὸ δὲ ἐπόμενον γράμμα εἶναι ἐντελῶς ἐξηλειμμένον καὶ καθ' ὀλοκλήριαν ἀδιάγνωστον. Ἐν τῷ ἕκτῳ γράμματι ἐχρησιμοποιήθη τὸ L τῆς πρώτης ἐπιγραφῆς, ἀλλ' ἐπεζωγραφήθη οὕτως, ὥστε ἡ κάθετος κεραία προεξετάθη μᾶλλον λοξῶς πρὸς τὰ κάτω, ἢ δὲ δεξιὰ πρὸς τὰ ἄνω λοξῶς διευθυνομένη γραμμὴ ἀνυψώθη ἔτι πλέον. Βέβαιον φαίνεται μοι ὅτι V ὁ γραφεὺς ἤθελε νὰ γράψῃ· τὸ ἑβδόμον γράμμα εἶναι ἐπίσης ἐξηλειμμένον, οὐχ ἦττον πιστεύω ὅτι διακρίνω πρὸς τὰ κάτω ἕγνος καθέτου κεραίας· τὸ ὄνομα περατοῦται διὰ τῶν ΕΣ. Ὅθεν ἀναγινώσκομεν : Λ Λ Α V . V . Ε Σ ἦτοι *Γλαυκῦτης*. »

Οὐδὲν εἶχον ν' ἀποκόψω ἢ νὰ προσθέσω εἰς τὰς ἀνωτέρω εὐφρεῖς ἀναλύσεις τοῦ ν. Wolters. Ἰδίως ἀξία προσοχῆς εἶναι ἡ σύμπτωσης ὅτι *Μεγακλῆς* καὶ *Γλαυκῦτης* εἶναι ὀνόματα ἀγγειογράφων καὶ ὅτι ὁ σπάνιος σχηματισμὸς τοῦ ὀνόματος *Γλαυκῦτης* μέχρι τοῦδε ἀπαντᾷ μόνον ὡς ὄνομα ἀγγειογράφου. Πλειστάκις ἀπαντῶσιν ἐπὶ ἀγγείων ὀνόματα ἀγγειογράφων (πλὴν τῶν ἀνωτέρω, τὸ τοῦ Ἀνδοκίδου, Ἐρμογένους, Εὐφιλήτου) ὡς ὀνόματα τῶν δὴ λεγομένων ἐρωμένων μετὰ τοῦ ἐπιθέτου *καλός*· ἀλλ' ἄπαξ μόνον προκειμένου περὶ τοῦ Ἀνδοκίδου ἀποδέχεται ὁ Klein — δικαίως ὡς νομίζω — ταυτότητα τοῦ προσώπου. Τοῦτο δὲν δυνάμεθα νομίζω νὰ παραδεχθῶμεν περὶ τοῦ ἀρχαικοῦ Γλαυκῦτου, δυνατὴ ὅμως εἶναι ἡ ταυτότης προκειμένου περὶ τοῦ Μεγακλέους, καὶ δὴ μόνον δυνατὴ περὶ

αὐτοῦ, οὗ τὸ ὄνομα ἀπαντᾷ ὡς ὄνομα ἐρωμένου ἐπὶ ἀγγείων τοῦ Φιλτίου καὶ Εὐθυμίδου.

Ὁ χαρακτήρ τῆς γραφῆς καὶ τῆς τέχνης ἀναγονται εἰς τὸ πρῶτον ἡμισυ καὶ πιθανῶς εἰς τὰς πρώτας δεκαετηρίδας τοῦ πέμπτου αἰῶνος. Τὸ τυπικὸν τῶν ἐσωτερικῶν γραμμῶν τοῦ ἐνδύματος καὶ ἡ περὶ τὴν χρῆσιν ἐσωτερικῶν γραμμῶν ἐν γένει φειδωλία, ἰδίως ἡ ἐν ἦττονι μοίρα τιθεμένη, ἐν μέρει δὲ καὶ ἐσφαλμένη δῆλωσις τοῦ μυϊκοῦ συστήματος· ἡ καθ' ὀλοκλήριαν καθ' ἐνώπιον καὶ κατὰ σχῆμα ἀμυγδαλοῦ γραφὴ τοῦ ὀφθαλμοῦ μετὰ κυκλικῆς κόρης ἐφαπτομένης μὲν τῆς γραμμῆς τοῦ κάτω βλεφάρου, χωριζομένης δὲ ἀπὸ τῆς τοῦ ἄνω, καὶ ἄνευ βλεφαρίδων, πτυχῶν τῶν βλεφάρων καὶ ὄφρους· ἡ ἔλλειψις τοῦ πτερυγίου τῆς ῥινός καὶ τῶν ἐσωτερικῶν γραμμῶν τῶν χειλέων· πρὸς τοῦτοις ὀλόκληρος ἡ μορφή τοῦ πηδῶντος Σατύρου, ὅστις οὕτω ἀκριβῶς, ἦτοι μεταστρεφόμενος καὶ τὴν ἐτέραν τῶν χειρῶν ὑψῶν μετὰ οὐράς χρώματος βαθέος ἐρυθροῦ, ἀπαντᾷ μεταξὺ ἄλλων συχνάκις ἐπὶ ἀγγείων τοῦ Νικοσθένους, ὡς ἐπίσημον δὲ ἀσπίδος ἐπὶ ἀγγείων π. χ. τοῦ Καχυρλίωνος (Klein Euphronios² σελ. 300), ταῦτα πάντα ἀνάγουσιν ἡμᾶς εἰς τοὺς χρόνους τῶν ἀρχῶν τῆς τῶν ἐρυθρομόρφων ἀγγείων τέχνης. Τῆς περιόδου ταύτης ἴδιον εἶναι καὶ τὸ σχῆμα τοῦ ἀττικοῦ κράνους μετὰ παραγναθίδων πλατυτέρων πρὸς τὰ κάτω καὶ σταθερῶν, μὴ κινουμένων δηλ. διὰ γιγγλυμοῦ, μετ' ἀνοιγμάτων διὰ τὰ μὴ σκεπαζόμενα ὦτα καὶ μετὰ προφυλακῆς τοῦ αὐχένος, τοῦ μετώπου καὶ ῥινός, μετὰ φάλου καὶ λόφου εἰς μακρὰν οὐρὰν ἀπολήγοντος. Ἀληθές εἶναι ὅτι ἐκπληκτικῆς οὐσῆς τῆς πληθύος τῶν σχημάτων καὶ κοσμημάτων, δι' ὧν κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα ἐστόλιζον καθ' ἴδιον ἕκαστος

τρόπον τὰ ὄπλα μὲν ἐν γένει ἰδίᾳ δὲ τὸ κράνος, ὅπερ ἦτο τὸ πολυτελέστατον καὶ ἀγαπητότατον ἀντικείμενον τῆς πανοπλίας ἐν πᾶσι τοῖς χρόνοις, ἀδύνατον εἶναι νὰ ἐξενεχθῆ ἀσφαλῆς κρίσις, πρὶν γραφῆ μονογραφία περὶ τοῦ θέματος τούτου. Δὲν δύναμαι ὁμῶς νὰ θεωρήσω ὡς τυχαῖον, ὅτι πάντα τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τοῦ εἶδους τούτου τῆς περικεφαλαίας ἀπαντῶσιν ἐπὶ ἀγγείων τοῦ Παμφαίου καὶ τοῦ Καχυλίωνος¹, ἐν ᾧ οἱ μεταγενέστεροι ἀγγειογράφοι

προτιμῶσιν κράνη σχήματος μᾶλλον ἀνεπτυγμένου καὶ μετὰ κινητῶν παραγναθίδων. Ἰδιάζουσα προσέτι ἐν ταῖς παραστάσεσι τῶν χρόνων ἐκείνων εἶναι καὶ ἡ διαγώνιος θέσις τῆς ἀσπίδος κατὰ τὰς ἐφόδους, οὕτως ὥστε τὸ πηγούνιον ὑπερέχει τῆς ἄντυγος τῆς ἀσπίδος, ἐν ᾧ ἐπὶ μεταγενεστέρων μνημείων τοῦ πέμπτου αἰῶνος ἡ ἀσπίς, ἐὰν εἶναι προσεκτικῶς ἐσχεδιασμένη, κρατεῖται μᾶλλον καθέτως καὶ ὑψηλότερα, οὕτως ὥστε νὰ καλύπτῃ μέρος τοῦ προσώπου. Ἡ ἀπεικόνισις μαχητοῦ ὁρμῶντος ἐπὶ τὸν ἀγῶνα εἶναι θέμα ἀγαπητὸν τῷ κύκλῳ τοῦ Ἐπικτήτου (Klein Euphronios² σ. 300 ἐξ. Meistersignaturen Pamphaios 18. Kachrylion 4. 14 Pheidippos κτλ.), ἐπισης δὲ ἐν ἔργοις τῶν τεχνιτῶν τούτων συχνάκις ἀπαντᾷ ὡς ἐπίσημον ἀσπίδος ἡ γραφῆ Σατύρου τὴν κεφαλὴν στρέφοντος ὀπίσω καὶ πηδῶντος ἢ ὀρχου-

¹ Wiener Vorlegeblätter D III καὶ VII πρὸς Gerhard Auserl. Vasenb. II 148, III 176, 202. Trinkschalen u. Gef. πίν. VI, VII (Βερολ. 2304). Τοῦτο σμικρυνθὲν κατὰ τὸ ἥμισυ, ἀναδημοσιεύεται ἐνταῦθα, χάριν τῆς ἐν πολλοῖς ὁμοιότητος αὐτοῦ.

μένου. Ἡ εἰκὼν τρέχοντος ὀπλίτου ἐνεῖχε τότε ἄμεσον ἐνδιαφέρον, ἐξιστορεῖ δηλ. τὸν στρατιωτικὸν νεωτερισμὸν, δι' οὗ οἱ Ἀθηναῖοι ἐνίκησαν ἐν Μαραθῶνι. Ἐναντίον τοῦ ἀρχαιοτέρου δωρικοῦ ἔθους, καθ' ὃ οἱ ὀπλίται βραδέως καὶ ὡς ἐν πομπῇ ἐχώρουν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Μαραθῶνι ὡς ὁ Ἡρόδοτος (VI, 112) λέγει «πρῶτοι Ἑλλήνων πάντων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν δρόμῳ εἰς πολεμίους ἐχρήσαντο».

Καὶ αἱ ἐπιγραφαὶ φαίνεται ὅτι ἐκίνουν ὁμοίως τὸ ἐνδιαφέρον τῶν συγχρόνων. Ἡ δις γενομένη ἀπόξις τῶν ὀνομάτων καὶ ἡ γραφῆ ἄλλου ὀνόματος μάλιστα διὰ χρώματος, τὸ ὅποιον ἀλλαχού δὲν ἀπαντᾷ ἐπὶ τοῦ πίνακος, δὲν ἐξηγεῖται ἄλλως εἰμὴ ὅτι ἐγένετο μετὰ τὴν ἐκθεσιν αὐτοῦ. Πρέπει δὲ νὰ ἦτο οὕτω ἐκτεθειμένος, ὥστε νὰ ἠδύνατο νὰ τὸν φθάσῃ ὁ ταῦτα ποιήσας, καὶ τούτοις συμφωνεῖ τὸ ὅτι ἡ ἄνω τὸν πίνακα ὀρίζουσα στενὴ πλευρὰ εἶναι κεκοσμημένη, κατ' ἀκολουθίαν ὅτι ἦτο καὶ αὕτη ὀρατὴ. Τὸ τὴν μορφήν ὡς πλαίσιον περιβάλλον κόσμημα ἀποκλείει τὴν ἰδέαν, ὅτι ὁ πίναξ ἀνήκεν εἰς παράστασιν συνεχῆ ὁμοίαν ζωφόρῳ, κατ' οὐδένα δὲ τρόπον δυνάμεθα νὰ νοήσωμεν τὸν πίνακα αὐτοτελῆ. Ὅπως ἂν ἐξετάσωμεν τὸ πρᾶγμα πάντοτε ἀγόμεθα νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἦτο ἐντεθειμένος χαμηλότερα τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ θεατοῦ εἰς τι σκεῦος ἢ εἰς τινα οἰκοδομήν, π. χ. εἰς θωρακεῖον, καὶ διὰ τοῦτό μοι ἐφάνη ὅτι ἀναμφιβόλως ὄρθην ὁδὸν πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ ἀρχικοῦ προορισμοῦ τοῦ πίνακος ὑπέδειξεν ὁ Dörpfeld, ὅτε ἐνώπιον αὐτοῦ ὑπέμνησέ μοι τὰ ὑπὸ τοῦ Πausanίου VII, 4 εἰς τὰ κάτω τοῦ θρόνου τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ Διὸς περιγραφόμενα «ἐρύματα τρόπον τοίχων πεποιημένα» τὰ φέροντα γραφὰς τοῦ Παναίου.

Ἐν τῇ νέᾳ ταύτῃ τοῦ πίνακος χρήσει, καὶ περ κατὰ τὸ παρὸν ἐξ ἀρνητικῶν μόνον λόγων ὀριζομένη, φαίνεται μοι ὅτι ἐγκεῖται σπουδαιότης τις τοῦ ἔργου διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς τέχνης. Εἶναι δηλαδὴ μία ἀπόδειξις ἐπὶ πλέον προστιθεμένη εἰς ἄλλας διαρκῶς πληθυνομένας, ὅτι ἡ ἐπὶ κεράμων ζωγραφικὴ, ἥς τὴν κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα καλλιτεχνικὴν ἀκμὴν ἡμεῖς μὲν ἐκτιμῶμεν δεόντως, δὲν περιωρίζετο μόνον εἰς ἔργα χειρωνακτικῆς βιοτεχνίας, ἀλλ' ὅτι ἐν τῷ βίῳ ἢ ἐνέργειά της ἐξετείνετο πολὺ πλέον. Ἐκαστὸν νέον εὑρημα διδά-

σκει ἡμᾶς βεβαιότερον, ὅποσον μεγάλη ἦτο ἡ ἀμοιβαία ἐπίδρασις αὐτῆς καὶ τῆς ἰδίως ζωγραφικῆς· καὶ ἴσως σήμερον εἶναι καιρὸς νὰ ἐκφράσωμεν τὴν εἰκασίαν, ὅτι πλὴν ἄλλων συνέδεε αὐτὰς καὶ τὸ συγγενὲς τῶν τεχνικῶν μέσων. Ὁ Πολύγνωτος καὶ οἱ σύγχρονοί του, οἵτινες διὰ τῶν εἰκόνων των ἐκάλυπτον τοὺς πιθανώτατα οὐχὶ ἐκ μαρμάρου ὠκοδομημένους τοίχους δημοσίων κτιρίων, ἐξωγράφουν, ὡς ῥητῶς ἀναφέρεται (Κικέρων ἐν Βρούτῳ 18, 70. Πλίνιος 35, 50. Διον. Ἀλ. περὶ Ἰσαίου 4) διὰ τεσσάρων μόνον χρωμάτων, τοῦ λευκοῦ, μέλανος, ὄχρας καὶ βαθέος ἐρυθροῦ: «ex albis Melinum, ex silaciis Atticum, ex rubris Sinopis Pontica, ex nigris atramentum» ὡς ἀναφέρει ὁ Πλίνιος ὄχρα, σινωπίς, μέλαν, μηλιάς κατὰ Πλούταρχον. Τὰ τέσσαρα ταῦτα χρώματα, ἐξ ὧν διὰ μίξεως δὲν παράγεται οὔτε τὸ πράσινον οὔτε τὸ κυανοῦν, εἶναι τὰ θεμελιώδη χρώματα τῆς ἐπὶ κεράμων ζωγραφικῆς, τοῦτο δὲ ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ ἦναι τυχαῖον. Τὰς ὀχληρὰς ταύτας μαρτυρίας τῶν ἀρχαίων, αἵτινες ἐφαίνοντο ζημιοῦσαι τὴν δόξαν τοῦ Πολυγνώτου ὡς ζωγράφου, ἐζήτησαν πάντοτε νὰ ἐρμηνεύσωσιν ἄλλως, ἐπειδὴ ὑπετίμων τὴν ἀγγελιογραφίαν καὶ ἐστήριζον μεταξὺ χειροτεχνίας καὶ καλλιτεχνίας χάσμα, ὃ παρὰ τοῖς Ἑλλησιν ἦτο ἡ ἀλλαγὴ ὑπῆρχεν· περὶ τῆς ὁρθότητος ὅμως τῶν ἐρμηνειῶν τούτων πρὸ πολλοῦ ἐγεννήθησαν ἐν ἐμοὶ ἀμφιβολαίαι. Ἀφοῦ ἡ ἐλληνικὴ ζωγραφικὴ καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς ἀρίστοις κατὰ τὸν χρωματισμὸν ἔργοις αὐτῆς, δὲν ἀπέβαλεν ἰδιάζουσαν τινα δεσποτεῖαν τῶν γραμμῶν καὶ τῶν πλαστικῶν μορφῶν, μοὶ φαίνεται φυσικὸν νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἤρχισε κατὰ πρῶτον ἀπὸ τοιούτων περιορισμένων μέσων χρωματισμοῦ, τὰ ὅποια ἀνέπτυξε μετὰ ταῦτα, ἀγνοῶ δὲ πῶς δύναται νὰ ἐνοηθῆ ἄλλως κάλλιον τὸ ὅτι βραδύτερον οἱ ἀρχαῖοι συνειθίσαντες εἰς ποικίλους χρωματισμοὺς δὲν ἤρέσκοντο πλέον εἰς τὸ «simplex color» τοῦ Πολυγνώτου, ἀλλ' ἀπέδιδον ἀξίαν εἰς τὰς εἰκόνας αὐτοῦ μόνον ἕνεκα τῆς ἰχνογραφίας καὶ τῆς συνθέσεως. Γραφὰς ἐπὶ πινάκων, οἵτινες ἐκάλυπτον τοὺς ἐσωτερικοὺς τοίχους τυρρηνικῶν τάφων, ἔχομεν ἰκανάς¹. Ἐπίσης ἀνεκαλύφθησαν ἐν Τυρρη-

¹ Brunn Annali d. Instituto 1859 σ. 341 ἔξ. Brizio Bullettino d. Inst. 1874 σ. 128 ἔξ. E. Curtius archäol. Zeitg. 1872 σ. 96 πίν.

νία¹ τοιχογραφίαι ἐπὶ λευκοῦ κονιάματος φέρουσαι κατὰ τὸ πλεῖστον τὰ χρώματα, ἀ καὶ αἱ τῶν ἀγγείων εἰκόνες, πάντως δὲ σκιαῖς ὅμοιαι ὡς αὐταί. Νομίζω, ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη ἄλλου εἰμὴ νὰ μεταφράσῃ τις πάλιν τὴν γλῶσσαν τῶν εἰκόνων τούτων εἰς τὴν ἐλληνικὴν, ὅπως συλλάβῃ ἰδέαν τοῦ ἐκ τῶν μαρτυριῶν τῶν ἀρχαίων γνωστοῦ τρόπου τοῦ Πολυγνώτου, μάλιστα ἐὰν προϋποθεθῇ καὶ ἐπιχρῶσις μερῶν τινῶν, ὡς ὑποδεικνύουσι πάλιν ἀγγεῖα τινὰ τῶν μέσων τοῦ πέμπτου αἰῶνος.

Τὸ ζήτημα εἶναι δύσκολον, τὰ δὲ ῥηθέντα κατὰ τὸ παρὸν εἰκασίαι μόνον δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν· θὰ ἔχρηζε πάντως τὸ πρᾶγμα ἐκτενεστέρας τῆς ἐνταῦθα δυνατῆς ἀναπτύξεως. Ἐν μόνον ἐπιθυμῶ ἐν τέλει νὰ ἐξάρω. Ἐὰν ἀναπαραστήσωμεν ἐν τῇ φαντασίᾳ ἡμῶν εἰκόνα τινὰ τοῦ Πολυγνώτου κατὰ τὸν ὑποδειχθέντα τρόπον, ἦτοι, ὡς εἶναι ἀφ' ἐαυτοῦ εὐνόητον, πολὺ τελειότεραν καὶ πρὸ πάντων πολὺ τολμηροτέραν ἐν ταῖς γραμμαῖς, πολὺ λεπτοτέραν καὶ ἴσως διὰ μίξεως τῶν τεσσάρων στοιχειωδῶν χρωμάτων πολὺ πλουσιωτέραν τοῦ ἡμετέρου πίνακος κατὰ τὸν χρωματισμὸν· συγχρόνως ὅμως τὰς μορφὰς ὁμοίας σκιαῖς καὶ ἐπίσης ἀπλᾶς, δηλαδὴ ἄνευ φωτοσκιάς, τὴν ἐπίθεσιν τῶν χρωμάτων ἰσοπαχῆ πανταχοῦ καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον ἰχνογραφίας ἐπὶ λευκοῦ ἐδάφους—νομίζω ὅτι τοιαύτη ἀναπαραστάσις θὰ διεφώτιζε πολλὰ σκοτεινὰ μέρη τῶν σπουδαιοτέρων πληροφοριῶν, ἃς περὶ τοῦ Πολυγνώτου ἔχομεν, δηλαδὴ τῆς ἀκριβεστάτης τοῦ Πausanίου περιγραφῆς τῶν δύο δελφικῶν εἰκόνων· θὰ διεφώτιζε δηλαδὴ ὅχι μόνον γενικῶς τὸ εἶδος τῶν συνθέσεων ἐν δύο στοίχοις πινάκων ἢ πινάκοιδων διαχωρισμάτων δίκην ζωφόρων, ὧν πινάκων αἱ γραμμαὶ τῶν πλευρῶν προεκάλεσαν καὶ τὴν διαίρεσιν τῆς περιγραφῆς εἰς τμήματα παρακείμενα ἢ ὑπερκείμενα ἀλλήλων—ιδέα, ἣτις μόνον διὰ παραθέσεως σχεδίου δύναται νὰ γείνη καταληπτῆ—ἀλλὰ καὶ σχεδὸν πάσας τὰς τεχνικὰς λεπτομερείας, αἵτινες μέχρι τοῦδε δυσκόλως ἦσαν καταληπταί.

Πρῶτον ὅλως γενικῶς, ὅτι ὁ Pausanias ἐν ἑπτὰ

68· τὸ πάχος τοῦ τελευταίου τούτου πίνακος δὲν εἶναι 30, ἀλλὰ 3 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου.

¹ Περὶ π. γ. Monum. inediti d. I. XI, 25, 26. Keck Annali 1881 σ. 5 ἔξ. Conestabile pitture murali presso Orvieto σ. 109 ἔξ.

μακροῖς κεφαλαίοις ἐξακολουθεῖ τὴν περιγραφὴν του, χωρὶς νὰ ἑμιλῆ λεπτομερέστερον περὶ τῶν χρωμάτων. Δεύτερον ὅτι εἰς τὰ τρία χωρία, ἐν οἷς ἀναμφιβόλως χρώματα ἀναφέρει, μόνον περὶ πορφυροῦ καὶ μέλανος πρόκειται: πορφυροῦν εἶναι τὸ ἱμάτιον τοῦ Ἑλένου, μέλανές εἰσιν οἱ κριοί, οὓς οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ὀδυσσεύς φέρουσιν εἰς Ἄδου, μέλας εἶναι καὶ ὁ δαίμων τῆς σήψεως Εὐρύνομος. Τρίτον ὅτι ἡ τοῦ μέλανος τούτου περιγραφή ἐφαρμόζεται θαυμασίως ἐπὶ τοῦ μέλανος τῆς ἀγγειογραφίας: *κυανοῦ τὴν χροῖαν μεταξὺ ἐστὶ καὶ μέλανος, ὅποια καὶ τῶν μυιῶν αἱ πρὸς τὰ κρέα εἰσὶ προσιζάνουσαι* (X 28, 7). Τέταρτον ὅτι καὶ αἱ πληροφορίαι, ἃς ὁ Πausanias περὶ τῆς ὕλης καὶ τῆς ἰδιαιτέρας ὄψεως ἀντικειμένων τινῶν δίδει, ἐξηγοῦνται σαφῶς διὰ τοῦ ὑποτεθέντος τρόπου τῆς τέχνης. Οἱ ἀναφερόμενοι θώρακες καὶ ἡ ὑδρία, ἣν ὁ Ἐχρίαξ καταβαίνων τοῦ πλοίου τοῦ Μενελάου φέρει, ἠδύναντο ν' ἀναγνωρισθῶσιν ὡς χαλκᾶ ἐν γραφῇ ἐχούση χρῶμα ὄχρας ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἰχνογραφίας των. Τὸ χωρίον «*ὑποστάτης τε λίθου καὶ λουτήριον ἐστὶν ἐπὶ τῷ ὑποστάτῃ χαλκοῦν*» γίνεται σαφές, ἐὰν φαντασθῶμεν τὸν ὑποστάτην μόνον ἐν περιγράμματι μετὰ τῶν ἐντὸς αὐτοῦ ῥαβδώσεων εἰκονισμένον, ἥτοι λευκὸν τὸ πλεῖστον ὡς καὶ τὸ ἔδαφος τῆς γραφῆς (ὅπως ἡ ἀσπίς ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου πίνακος· περὶ τούτου πρβλ. πρὸ παντὸς τὸ ἀγγεῖον τοῦ ἐν Βερολίῳ Μουσείου Furtwängler 1929, Panofka Asklepios und die Asklepiaden II 1) καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐν χρώματι ὄχρας τὸ λουτήριον. Καὶ ἡ γνησία σοφιστικὴ ἔκφρασις περὶ τῶν ἐν τῷ Ἀχέροντι πλεόντων ἰχθύων *ἀμυδρὰ οὕτω δὴ τι τὰ εἶδη τῶν ἰχθύων σκιάς μᾶλλον ἢ ἰχθῶς εἰκάσειε ἀπόλλυσι πᾶν τὸ αἰνιγματῶδες, ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι τὸ ὕδωρ τοῦ Ἀχέροντος ἦτο λευκόν, τῶν δ' ἐν αὐτῷ ἰχθύων φυσικῶς τὰ σώματα οὐχὶ πλήρη δι' ὄχρας ἐζωγραφημένα* — τοῦτο θὰ ἦτο ἐναντίον τῆς ἰδέας, ὅτι διὰ τοῦ ὕδατος φαίνονται — ἀλλὰ μόνον τὰ περιγράμματα αὐτῶν, ὥστε τὸ πλεῖστον τοῦ σώματος νὰ μὲν λευκὸν καὶ ἕνεκα τούτου διάφορον τῶν λοιπῶν μορφῶν, αἵτινες ἦσαν πλήρεις. Τὸ αὐτὸ ρητέον καὶ περὶ ἄλλης μορφῆς δυναμένης νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς τὸ ζωγραφικὸν ἀντίστοιχον τοῦ μέλανος Εὐρύνομου, ἥτοι περὶ τοῦ μὴ κολαζομένου πλέον Τιτυοῦ, ὅστις περιγράφεται ὡς «*ὑπὸ τοῦ συ-*

νεχοῦς τῆς τιμωρίας εἰς ἅπαν ἐξανηλωμένος, ἀμυδρὸν καὶ οὐδὲ ὀλόκληρον εἶδωλον». Τὸ τελευταῖον ἐξηγῶ ἐγὼ ὑποθέτων, ὅτι τὸ σῶμά του διεκόπτετο ὑπὸ γραμμῆς δηλούσης τὸ ἔδαφος, κατ' ἀκολουθίαν ὅτι δὲν ἦτο ὀρατὸν ὀλόκληρον, ὅπως τὸ τοῦ νεκροῦ Νιοβίδου ἐπὶ τοῦ (μὴ ἀττικοῦ) κρατήρος τοῦ Orvieto (Monum. inediti 1882 vol. XI 38-40) οὗ τὴν πρὸς τὸν Πολύγνωτον σχέσιν ἀνέπτυξαν ὁ Robert καὶ ἔκτενῶς ὁ Winter (die jüngereren attischen Vasen σ. 45 ἐξ.).

Δυσκολίας παρέχει μόνον ἡ παρατήρησις τοῦ περιηγητοῦ περὶ τοῦ Αἴαντος τοῦ υἱοῦ τοῦ Ὀϊλέως «*Αἴας δὲ ὁ ἕτερος ἐς αὐτοὺς ὄρᾳ παίζοντας· τούτῳ τῷ Αἴαντι τὸ χρῶμά ἐστιν, οἷον ἀνδρὶ ναυαγῷ γένοιτο ἐπανθούσης τῷ χρωτὶ ἔτι τῆς ἄλμης*». Οἷον δῆποτε ὅμως καὶ ἂν ἤθελέ τις ἀναπαραστήσῃ ἐν νῶ τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως ἐκ τῶν λόγων τοῦ Pausanias ἡ δυσκολία δὲν αἰρεται, διότι αὕτη ἔγκειται ἐν αὐτῇ τῇ ἀνουσίᾳ παρατηρήσει τοῦ περιηγητοῦ. Διότι ἀναμφιβόλως σπουδαίως σκεπτομένοις δὲν φαίνεται πιθανόν, ὅτι ὁ Πολύγνωτος, γράφων μορφὴν ἤρεμον παρισταμένην παιδιᾷ κύβων, ἠθέλησε νὰ παραστήσῃ καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν αὕτη ἀπέθανε, πολλῶ δ' ἦτον ὅτι ἠδυνήθη νὰ δηλώσῃ τοῦτο διὰ τῆς ἐπανθούσης ἄλμης. Εἰκάζω δὲ ὅτι ἀφορμὴν εἰς τὴν Φιλοστράτειον ταύτην ἔκφρασιν ἔδωκε βλάβη τις τῆς εἰκόνας. Βεβαίως εἶναι δυνατόν νὰ φαντασθῆ τις πολλὰς καὶ διαφόρους χημικὰς μεταβολὰς, ὧν ἐκάστη ἐξ ἴσου θὰ καθίστα

καταληπτὴν τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων ὅπως περιγράφει αὐτὴν ὁ Παυσανίας, μόνον δ' ὡς παράδειγμα ἀναφέρω, ὅτι πολλάκις ἐπὶ τῶν εἰκόνων λευκῶν ἀττικῶν ληχύθων παρετήρησα ἀφίδρωσιν ἀλατωδῶν κρυστάλλων· ἄξιον παρατηρήσεως μοι φαίνεται ὅμως ὅτι ὁ Ἡρόδοτος, ὃν ὁ Παυσανίας πολλαχῶς μιμεῖται, περιγράφων ὁμοίον τι φαινόμε-

νον ἐν Αἰγύπτῳ, ἔνθα τὸ κατὰ τοὺς ἐρμηνευτὰς ὑπὸ ὀξυανθρακώματος νατρίου κεκορεσμένον ἔδαφος ἐκάστην πρωτὴν καλύπτεται ὑπὸ λεπτῶν ἀλατοκρυστάλλων ὡς ὑπὸ πάχνης, τῶν αὐτῶν λέξεων χρῆσιν ποιεῖται: ἄλμην ἐπανθέουσαν (II 12).

Ἐν Βιέννῃ, Ἰούnius 1887.

OTTO BENNDORF

ΑΡΧΑΪΚΟΝ ΑΓΑΛΜΑ ΕΞ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

(Πίν. 9).

Ἐν τῷ πίνακι 9 ἐκδίδεται διπλῆ εἰκὼν, τῆς κατὰ μέτωπον καὶ ὀπισθίου ὄψεως. ἐνὸς τῶν κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ 1886 ἀνευρεθέντων ἀγαλμάτων, ἐν λιθογραφίᾳ κατὰ τὴν ὑδρογραφικὴν εἰκόνα τοῦ ζωγράφου κ. Gilliéron.

Τὸ ὁμοίωμα εἶνε ἐπιτυχές, ἰδίᾳ ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ γραπτοῦ αὐτοῦ κόσμου, ὅστις ἀπλημμυμένος πολλαχοῦ τυγχάνων μελέτης ἔχρηζε καὶ ἐπιμόνου ἐρεύνης. Ὁ κ. Gilliéron κατώρθωσε νὰ ἀναπαραστήσῃ ἡμῖν ζωηρὸν τὸν χρωματισμὸν καὶ νὰ ἀποδώσῃ τῷ ἀγάλματι μέγα μέρος τοῦ ὑπὸ τοῦ χρόνου ἀποσβεσθέντος ἀρχικοῦ αὐτοῦ γραπτοῦ στολισμοῦ.

Τὰ κατὰ τὴν εὕρεσιν τοῦ ἀγάλματος ἔχουσι περιέργως ἀνευρέθη τὸ πρῶτον τὸ ἀπὸ τῆς ὀσφύος κάτω μέρος τοῦ σώματος αὐτοῦ κατὰ τὸ ἀρκτικὸν τεῖχος μετὰ τῶν ἄλλων ἀγαλμάτων (ὄρ. Ἀρχ. Ἐφημ. 1886 σελ. 78), οὐ πᾶνυ πόρρω τοῦ Ἐρεχθεῖου δυτικῶς. Ἐξελήφθη τοῦτο ὑπὸ πάντων τῶν τὰ εὐρήματα τῶν ἀνασκαφῶν ἐπισκοποῦντων ὡς ἀπαρτίζον πρὸς ξόανον. Τοῦτο μάλιστα καὶ ἐγράφη. Μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας ἀνευρέθη ἡ κεφαλὴ ἐκεῖ που πλησίον· οὐδεὶς δὲ νὰ φαντασθῇ ἠδύνατο ὅτι ἡ δικαίως θαυμασθεῖσα κεφαλὴ αὕτη εἰς κορμὸν ἀνήκε ξοανοειδῆ, οὐ τὸ ἡμισυ εἶχεν ἤδη ἀνευρεθῆ. Ἄλλ' ἡ πρόοδος τῶν ἀνασκαφῶν ἤνεγκε μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας καὶ τὸ ἕτερον ἄνω ἡμισυ τοῦ κορμοῦ εἰς φῶς (εὐρέθη δὲ τοῦτο ἐντὸς τοῦ ἀρχαίου οἰκοδομήματος, οὐ σώζονται τὰ θεμέλια κατὰ τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν τοῦ Ἐρεχθεῖου) συμπληρώσαν οὕτω τὸ ὄραϊον αὐτὸ ἀληθῶς ἀγαλμα τοῦ

Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως, οὗ παρέχομεν τὴν εἰκόνα.

Τὸ ἀγαλμα τοῦτο ἐδημοσιεύθη μὲν ἤδη καὶ ἀλαχοῦ (The Journal of Hell. Stud. v. 8. 1. σελ. 163 - ἰδ. καὶ The amer. Journ. of Ar. v. II. 2. σ. 63.) ἀλλ' ἀκριβέστερον ἐν φωτοτυπίᾳ ἐν τοῖς «Μουσείοις Ἀθηνῶν» Πιν. X. ὅπου ὅμως, ὡς εἰκός, τὸ κυριώτερον αὐτοῦ προσόν, ὁ χρωματισμὸς, ἀπόλλυται. Ἐν τῷ κειμένῳ δὲ παρεϊσέδου ἀνακρίθειά τις κατὰ τὴν περιγραφὴν τῆς περιβολῆς. Γέγραπται ἐκεῖ: «Εἶνε δὲ τοῦτο περιβεβλημένον ποδήρη τινὰ χιτῶνα ἄπτυχον καὶ στενῶς ἐπὶ τοῦ σώματος προσκεκολλημένον· ἐπὶ τοῦ χιτῶνος δὲ φέρει ἐτέραν περιβολήν, ἣτις μόνον τὰ ὀπισθεν καὶ τὰ πλάγια μέρη τοῦ σώματος καλύπτει. Τὰ ἐκ πλαγίου ταῦτα ἄκρα τῆς περιβολῆς εἶνε ἐκατέρωθεν ἀπὸ τῆς ὀσφύος μέχρι τῶν ποδῶν τεχνικῶς συνεπτυγμένα. Ὁ χιτῶν δὲ καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ περιβολὴ εἶνε κατὰ τὴν ὀσφύν συνεσφιγμένη διὰ ζώνης τινὸς τῆς ὁποίας τὰ ἄκρα εἰς τὰ ἐμπρὸς καταπίπτουσι.» Τὸ ἀγαλμα εἶνε ὄντως, ὡς φαίνεται, ποδήρη χιτῶνα ἐνδεδυμένον, οὐτινος φαίνεται περὶ τὰ σφυρὰ ἢ θυσανοειδῆς ῥα. Ἡ ἐπ' αὐτοῦ ὅμως «περιβολὴ» δὲν «καλύπτει μόνον τὰ ὀπισθεν καὶ τὰ πλάγια μέρη τοῦ σώματος,» ἀλλ' ἅπαν τοῦτο, ὡσεὶ ἕτερός τις χιτῶν. Καὶ τοῦτο καθορᾶται ἐν τῇ πτυχώσει τούτου τῆ κατὰ τὰ πλάγια ὑπεράνω τῶν ποδῶν. Ἐκεῖ κατὰ τὴν συμμετρικὴν περίπτυσιν οὐδαμῶς ἀποκόπτεται ἡ περιβολὴ, ἀλλὰ συνεχίζεται ἔμπροσθεν φερομένη· θὰ ἦτο δ' ἄλλως παράδοξον τοιοῦτον ἐνδύμα τὰ κάτω ὀπισθεν σχεδὸν μόνον τοῦ σώματος περιβάλλον. Τὸ

ἐπίβλημα τοῦτο, κατὰ τὰ πλάγια διὰ τῆς ζώνης περιπτυσσόμενον, δὲν περιέβαλλε μόνον τὸ ἀπὸ τῆς ὀσφύος κάτω μέρος τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ τὸ ἄνω ἐκάλυπτεν, ὡς δηλοῦται διὰ τῶν ὑπὲρ τὴν ζώνην ταπεινῶν ἐκατέρωθεν πτυχῶν, αἵτινες οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ αἱ προεξοχαὶ τῶν ὑπὸ τὴν ζώνην παχυτέρων καὶ καταφανέστερον δεδηλωμένων. Τὸ ἐπίβλημα τοῦτο κατεῖχεν ἐντελῶς τὴν θέσιν χιτῶνος· ἐὰν δὲ ὑπὸ τοῦτο καὶ ἕτερος ὑπῆρχε χιτῶν, κατώτερον ἐξικνούμενος, εἰς ὃν οἱ φαινόμενοι θύσανοι ἀνήκον, τοῦτο μόνον ὁ ποιήσας τεχνίτης θὰ ἠδύνατο νὰ βεβαιώσῃ. Ἡμεῖς τοὺς χροσσοὺς ἐκείνους μὴ δυνάμενοι ἄλλως νὰ ἐρμηνεύσωμεν ὀφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν τοιοῦτό τι. Ὑπεράνω τῆς περιβολῆς ταύτης ὑπῆρχεν καὶ ἄλλη ἐσθῆς, μικροτέρα αὕτη, μόνον τὸ ἄνω σῶμα καλύπτουσα καὶ κατὰ τοὺς βραχίονας περιπτυσσομένη. Οὐδὲν δηλοῖ τοῦ αὕτης ἐνεπορπᾶτο· ἴσως ἦτο ἐπίβλημα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐνδυσόμενον. Τοῦτο ἔφερε περὶ τὰ κράσπεδα κόσμον γραπτὸν· διακρίνεται δὲ εἰσέτι οὗτος ἐναργῶς, ἰδίᾳ ὅπισθεν, ἀποτελούμενος ἐκ σπειροειδοῦς ταινίας, πρασίνου χρώματος, καὶ ὑπὸ ταύτην ἐξ ἑτέρας μεΐζονος ἐξ ἀνθεμίων ἐρυθροῦ χρώματος. Περὶ τὸν λαιμὸν διακρίνονται δύο παράλληλοι πράσιναι γραμμαί. Ἐποικίλετο δὲ καὶ δι' ἄλλου σχήματος κοσμημάτων, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν διατηρουμένων ὅπισθεν κατὰ τοὺς βραχίονας δύο ἐκατέρωθεν ἀστερίσκων. Ὅμοιως ποικίλον γραπτὸν κόσμον ἔφερε καὶ τὸ χιτωνοειδὲς περίβλημα· καὶ τὰ περὶ τοὺς πόδας μὲν κράσπεδα τούτου φέρουσιν οἶον καὶ ἡ μικρὰ ἐσθῆς. Ἐμπροσθεν ὅμως διακρίνεται ἄλλο κόσμημα. Κατὰ τὸ μέσον ὑπῆρχε μεΐζων συγκριτικῶς ταινία εἰς μικρὰ τετράγωνα διηρημένη, ἐκατέρωθεν δὲ ταύτης δύο ἕτεραι ἐλάσσονες πρασίνου χρώματος, φέρουσαι εἰς ἴσα ἀπ' ἀλλήλων διαστήματα μικροὺς κύκλους πιθανῶς ἐρυθροῦ χρώματος. Στίγματα δὲ οἷα τὰ ἐπὶ τῆς μικρᾶς ἐσθῆτος ἀστεροειδῆ ὑπῆρχον καὶ ἐπὶ τούτου. Τὸ ἀγάλμα ἔφερον, ὡς εἰκός, χρωματισμὸν καὶ ἐπὶ τῶν γυμνῶν τοῦ σώματος μελῶν, ὅπως καὶ τὰ λοιπὰ ἀγάλματα τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως. Ἡ κόμη, οἱ ὀφθαλμοί, αἱ ὀφρύες, τὰ χεῖλη ἔφερον ἀνάλογον χρωματισμὸν, ὁρατὸν καὶ ἐν τῇ εἰκόνι. Ἡ κόμη κατὰ σχῆμα (stylisiert) πεποιημένη, διατέτακται ἔμπροσθεν καὶ ὅπισθεν συμμετρικώτατα· καὶ ἐπὶ τοῦ

στήθους μὲν ἐρριμμένοι εἰσὶν ἐκατέρωθεν ἀνὰ τρεῖς πλόκαμοι σχοινοειδῶς πεπλεγμένοι, ὅπισθεν δὲ κατέπιπτεν ἡ κόμη ἐπὶ τῶν νώτων πλατεῖα εἰς πλεκτοὺς πλοκάμους διατεταγμένη ἀνὰ ἕξ ἐκατέρωθεν ὧν οἱ δύο μεσαίτατοι μεΐζονες. Ἦσαν δὲ οὗτοι ὅπισθεν δεδεμένοι ταινία, ἧς ἄνωθεν ὑπῆρχε στεφάνη μεταλλίνη ἅπασαν τὴν κεφαλὴν στέφουσα, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν διατηρουμένων ἔτι κύκλω χαλκῶν ἤλων. Κατὰ τὸν λαιμὸν ἔφερε τὸ ἀγάλμα γραπτὸν, χρώματι πρασίνῳ ἴσως, περιδέραιον εἰς ὀξεῖαν γωνίαν ἀποληγόν. Κατὰ τοὺς ὤμους ἐκατέρωθεν φαίνονται δύο ὀπαί, εἰς ἔνθεσιν κοσμήματος ἴσως, ὅπερ ὅμως ἀσύνηθες καὶ ἀκατάληπτον τυγχάνει. Ἡ δεξιὰ χεὶρ εἶνε καθημένη ἐπὶ τοῦ μηροῦ προσπεφυκυῖα· ἡ ἀριστερὰ ἔνθετος οὔσα, κάμπτεται κατὰ τὸν ἀγκῶνα προτεινομένη καὶ φέρουσα πιθανῶς ἀντικείμενόν τι ἐκ τῶν συνήθων οἶον καρπὸν ροιάς, μῆλον ἢ καὶ πτηνόν, ὡς μικρόν τι ἀγάλμα τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως φέρει (ΙΓ. Ἀρχ. Ἐφ. 1884 Π. 8.).

Τὸ ἀγάλμα ἡμῶν τοῦτο ὁμοιάζει τὴν περιβολὴν καὶ τὸν τύπον, ὡς ἤδη τοῦτο ὀρθῶς παρατηρήθη, τῷ ἐκ Δήλου ἀρχαιοτάτῳ ἀγάλματι ἐν τῷ κεντρικῷ ἡμῶν Μουσεῖῳ (Καταλ. Μ. Ἀρ. 1). Τὸν αὐτὸν δὲ τύπον φέρουσι καὶ μικρὰ τινὰ ἀγάλματα τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως, ἐλλιπῆ ὅμως καὶ κακόζηλα, ὡς καὶ ἀγαλμάτιον ἐξ Ἐλευσίνος. Ἐπίεσχάτων δὲ ἀνευρέθη καὶ ἕτερον ἀγάλμα ἐν Ἀκροπόλει, μὴ εἰσέτι δεδημοσιευμένον, ὅπερ, ἐξαιρέσει παραλλαγῶν τινῶν ὡς πρὸς τὴν στολὴν, τὸν αὐτὸν ἔχει τύπον ξοανοειδῆ οὕτως εἰπεῖν, ἀφοῦ ὁ ἕρος οὗτος ἐχρησίμειυσεν ἤδη εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ τύπου τούτου.

Ἐκ τούτων ἀπάντων τὸ ἡμέτερον ἀγάλμα εἶνε τὸ τελειότατον καὶ ἀπολύτως δὲ ἐπιεικῶς ὠραῖον. Δείκνυσι δὲ ἐναργῶς, παραβαλλόμενον πρὸς τὰ ἄλλα ἀρχαῖκα τῆς Ἀκροπόλεως ἀγάλματα, τέχνην προηγμένην, ἀλλὰ τυπικὴν, μέχρις εὐλαβείας εἰς τὸν ἀρχαιότερον τύπον, τὸν γνωστὸν διὰ τοῦ ἐκ Δήλου ἀγάλματος καὶ ἐξ ἄλλων παρεμφερῶν παραμένουσα. Εἶνε, οὕτως εἰπεῖν, συγκριτικῶς ἀρχαῖζον ἔργον τῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης. Οὐδόλως δὲ ὑστερεῖ τὴν τέχνην, τῶν πλείστων τῆς Ἀκροπόλεως γυναικείων ἀρχαϊκῶν ἀγαλμάτων, οὐδὲ ἀρχαιότερον εἶνε ἐκείνων, ὡς ὀρθῶς ἐλέχθη. Τοῦτο καταφαίνε-

ται ιδίως ἐν τῷ προσώπῳ καὶ ἐν γένει τῇ τῆς κεφαλῆς ἐπεξεργασίᾳ, ἥτις παντάπασι δὲν μειονεκτεῖ τῆς τῶν ἄλλων, ἐν τισὶ δὲ καὶ ἐπιμελεστέρα εἶνε καὶ φυσικωτέρα ἐν τῇ διατυπώσει τῶν ἀνθρωπίνων

χαρακτηριστικῶν. Ἴψος τὸ ἄγαλμα τοῦτο ἔχει ὀλίγον τι ἔλασσον τοῦ φυσικοῦ.

Δεκέμβριος 1887.

Β. ΣΤΑΗΣ

ΑΓΑΛΜΑΤΙΑ ΑΘΗΝΑΣ

ΕΚ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

(Πίν. 7 καὶ 8)

Δημοσιεύομεν ἐνταῦθα ἐν πρώτοις τέσσαρα χαλκᾶ ἀγαλμάτια Ἀθηνᾶς, ἅτινα εὑρέθησαν ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν. Προέρχονται δὲ πάντα ἐκ τῆς κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Κίμωνος γενομένης ἐπιχώσεως τῆς συνισταμένης ὑπὸ τῶν λειψάνων τῆς ὑπὸ τῶν Περσῶν ἐν ἔτει 480 π. Χ. καταστροφῆς¹ καὶ φέρουσι καὶ ταῦτα πολλαχῶς τὰ τοῦ πυρὸς ἕχνη. Τῶν τριῶν ἐκ τούτων εὑρέθησαν καὶ αἱ χαλκαὶ ἐπίσης πλίνθοι, φέρουσαι ἀναθηματικὰς ἐπιγραφάς, ἃς συνεκίδομεν ἐνταῦθα κατὰ τὸ πραγματικὸν αὐτῶν μέγεθος². Αἱ μικραὶ ὅμως αὗται βάσεις δὲν ἦσαν ἀρκεταὶ ὅπως βαστάσωσιν ἀσφαλῶς τὰ βαρέα ταῦτα καὶ ἀναμφιβόλως ὀλόγαλκα ἀγαλμάτια, ἀλλ' ἐνιδρύοντο, ὡς φαίνεται ἐξ ἄλλων παρομοίων³, ἐπὶ λιθίνων βάθρων καὶ ἐστερεοῦντο διὰ μολύβδου ἀφθόνως ἐπιχειομένου.

Καὶ τὰ τέσσαρα ἀγαλμάτια ἔχουσι τὸν τύπον τῆς προμάχου Ἀθηνᾶς καὶ εἰκονίζουσι αὐτὴν φέρουσαν Αἰγίδα — πλὴν τοῦ ἐν πίν. 8,³ — καὶ ἀττικὸν κράνος μεθ' ὑψηλοῦ μὲν ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ὡς εἰκός, ἀποκεκρουσμένου λόφου καὶ βαδίζουσαν μὲ τὸ ἀριστερὸν σκέλος προτεταμένον, πάλλουσαν δὲ τὸ δόρυ διὰ τῆς ὑψωμένης δεξιᾶς καὶ προβάλλουσαν τῇ ἀριστερᾷ τὴν ἀσπίδα· ἀμφοτέρω τὰ ὄπλα ταῦτα ἦσαν πρόσθετα. Θὰ πραγματευθῶμεν περὶ

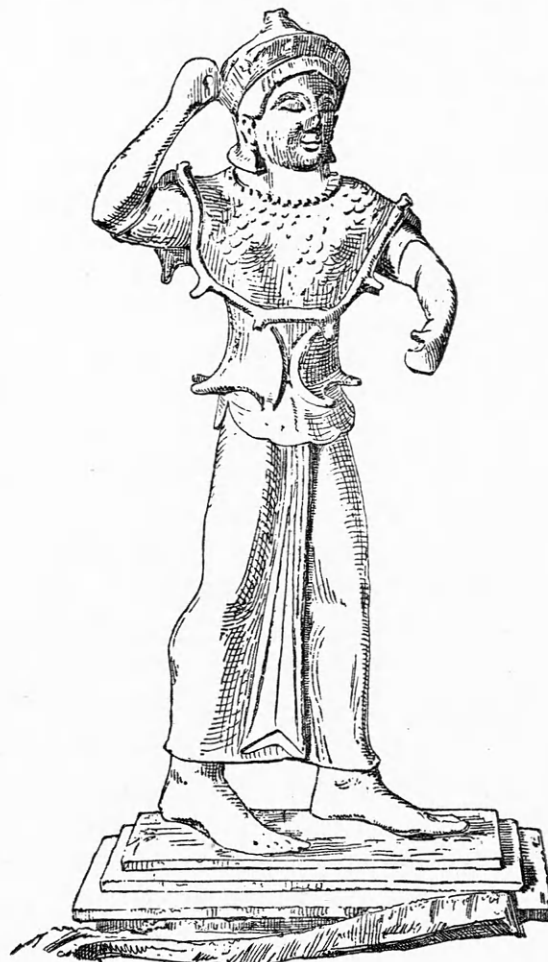
¹ Ἴδε νῦν ιδίως Mitth. d. arch. Inst. Athen 1886 σ. 162 ἐξ. Dörpfeld. Ῥωμαίδου-Καβάδα, Μουσεῖα Ἀθηνῶν, σ. 5. Ὁρθῶς περὶ τούτου ἔκρινεν ἤδη πρὸ 50 ἐτῶν ὁ Ross ἐν Arch. Aufsätze I σ. 140 ἐξ.

² Αἱ ἐπιγραφαὶ μέλλουσι νὰ ἐκδοθῶσι καὶ ἐν τῷ προσεχεῖ τεύχει τοῦ C. I. A. IV. [Ἐξεδόθησαν ὑπ' ἀρ. 373, 12. 117. 179].

³ Πρὸς Mitth. d. Inst. Athen 1887 σ. 142 Petersen. Wochenschrift für Klass. Philolog. 1887.

τῶν ἀγαλματίων τούτων κατὰ τὴν πιθανὴν αὐτῶν χρονολογικὴν τάξιν.

Α. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 ἐνταῦθα ἀπεικονιζόμενον εὐ-

1

ρέθη πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἐρεχθείου κατὰ τὸ ἕαρ

τοῦ 1887¹. Ὑψος ἔχει 0.155. Ἡ βάσις (ἀριθ. 2) εὐρέθη ὑστερώτερα, ἀνήκει δὲ ἀναμφιβόλως τῷ ἀγαλματίῳ καὶ σώζει δύο ἀποκεκομμένους γόμ-

2

φους, δι' ὧν τὸ ἀγαλμάτιον προσηλοῦτο ἐπ' αὐτῆς. Ἡ πλίνθος αὕτη σύγκειται ἐκ τριῶν λεπτῶν ἐπικεκολλημένων πλακῶν, ὧν ὅμως ἡ ἀνωτάτη μόνον ἦτο ὁρατὴ· τὰ προεξέχοντα περιθώρια τῶν δύο κατωτέρων ἐκάλυπτεν ὁ μόλυβδος, ὅστις καὶ νῦν ἔτι σώζεται ὀλόκληρος σχεδὸν προσκεκολλημένος ἐπὶ τῆς βάσεως ἀλλ' ἰσχυρῶς κεκαμμένος, μέρος δὲ τούτου δεικνύει ἡ εἰκὼν ὑπ' ἀριθ. 1. Ἡ γραφὴ εἶναι ἐπιεικῶς ἀρχαϊκὴ καὶ δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀρκετὰ ἀρχαιοτέρα τοῦ τέλους τοῦ ἔκτου αἰῶνος. Τὸ ἀγαλμάτιον φορεῖ, ὅπως καὶ ἡ καθημένη π. χ. Ἀθηνᾶ τοῦ Ἐνδοίου², μόνον χιτῶνα, ὅστις, ἀνασεστυρμένος ὑπὲρ τὴν ζώνην, ὀπισθὲν τε καὶ ἔμπροσθεν, σχηματίζει βαθὺν καὶ κατὰ τὰ ἄκρα δξύ ἔχοντα τὸ περίγραμμα κόλπον. Συνήθως ἐκλαμβάνεται ὁ κόλπος οὗτος ὡς ἰδιόν τι ἔνδυμα, ἀλλ' ὄχι ὀρθῶς, ὡς τοῦτο ἐξ ἄλλων παραδειγμάτων γίνε-ται δῆλον, ἐν οἷς ὁ κόλπος εἶναι πεποικιλμένος, ὡς καὶ τὸ κατώτερον τοῦ χιτῶνος μέρος³. Ἄξιον παρατηρήσεως καὶ καθ' ὅσον ἐγὼ οἶδα κατὰ πρῶτον ἀπαντῶν εἶναι καὶ ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐνταῦθα ἡ Ἀθηνᾶ περιβάλλεται τὴν αἰγίδα. Σχῆμα μὲν ἔχει ἡ αἰγὶς τὸ σύνθητες ἀρχαϊκόν, τὸ μακρὸν ὅμως ὀπίσθιον αὐτῆς μέρος δὲν καταπίπτει ἐλευθέρως ἐξηρητημένον, ἀλλ' εἶναι ἀνασεστυρμένον πρὸς τὰ ἔμπρὸς κατ' ἀμφοτέρωθεν τὰ κράσπεδα καὶ εἶναι ἔμπεπορημένον πρὸ τοῦ σώματος, χωρὶς ὅμως νὰ φαίνεται πῶς. Πρὸς τὸν τρόπον τοῦτον τῆς περιβολῆς τῆς αἰγίδος ἀνάλογον εὐρίσκομεν τὸν τρόπον καθ' ὃν ὁ

Ἡρακλῆς καὶ ἄλλαι μορφαὶ ἐν παραστάσει ἀρχαϊκαῖς ὡς λ. χ. μορφαὶ τινες ἐπὶ τοῦ ἀγγείου τοῦ Κλιτίου καὶ Ἐργοτίμου περιβάλλονται δορὰς ζῶων¹. Οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἡ αἰγὶς φαίνεται ὡς δορὰ—αἰγίδα ἀμφιδάσειαν ὀνομάζει ἤδη αὐτὴν ὁ Ὅμηρος—καὶ ὡς τοιαύτη χαρακτηρίζεται διὰ τοῦ ἐκ φολίδων κόσμου, ὃν ἡ ἀρχαϊκὴ τέχνη οὐ μόνον εἰδικῶς ἐπὶ τῆς αἰγίδος, ἀλλὰ καὶ ἀλλαγῶς τυπικῶς μεταχειρίζεται πρὸς παράστασιν οὔλου τριχῶματος². Ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου ὅμως μέρους τῆς αἰγίδος ὁ τεχνίτης ἡμῶν παρέλιπε τὰς φολίδας, οἱ δὲ θύσανοι δὲν ἔχουσιν ἀκόμη τὸ δεδηλωμένον σχῆμα τῶν ὄφρων. Ἡ δεξιὰ χεὶρ εἶναι ἀρχῆθεν προσκεκολλημένη τῇ κεφαλῇ, ἡ δ' ἀριστερὰ εἶναι πεπλατυσμένη ἐπίτηδες πρὸς προσαρμογὴν τῆς ἀσπίδος, τῆς ὁποίας ὅμως οὐδὲν ἔγχος σώζεται ὅπως καὶ παρὰ τῷ ἐν Λονδίῳ ἀγαλματίῳ³. Οἱ πόδες ἰδίως ἐξηλθον λίαν ἄτεχοι ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ τεχνίτου, ὅπως δὰ ἐν γένει ἡ ὄλη ἐργασία τοῦ ἀγαλματίου δὲν εἶναι λεπτή. Οὕτω καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὡς ἀπλᾶ ἐξογκώματα παρίστανται, ὡς τοῦτο συχνάκις ἀπαντᾷ ἐπὶ πολυχρῶμων πλαστικῶν ἔργων. Τὰ δὲ ὧτὰ εἰσι κατόπιν καὶ οἰοεὶ παρέργως ἐξ αὐτοῦ τοῦ περιθωρίου τοῦ κράνους πεποικιλμένα· ἡ ὄλη δὲ κεφαλὴ ἐν καταγραφῇ ὀρωμένη φαίνεται σφόδρα ἐπίπεδος, ὅπερ μαρτυρεῖ ὅτι ἐξ ἀρχῆς προωρισμένον ἦν τὸ ἀγαλμάτιον νὰ μὴ παρουσιάζῃ ταύτην τὴν ὄψιν εἰς τὸν θεατὴν. Ἐν τούτοις τὸ πρόσωπον δὲν στερεῖται ζωῆς· τὸ ἐπίμηκες ἀλλὰ καὶ εὐσαρκον ἐνταυτῷ ὠσειδὲς αὐτοῦ σχῆμα καὶ τὸ μικρὸν στόμα ἐνθυμίζουσι πρὸ παντὸς ἄλλου τὴν ἐξ Ἐλευσίνος κεφαλὴν (Ἐφημερὶς Ἀρχαιολογικὴ 1883 πίν. 5). Ἡ δὲ κόμη, κατὰ τὰ νῶτα βραχεῖα οὖσα, δηλοῦται δι' ἀπλῶν εὐθέων ἐγχαράκτων γραμμῶν, αἵτινες

¹ Πρὸς Beiträge zur Gesch. d. gr. Tracht σ. 72.

² Ἰδὲ Bullett. dell'Inst. 1887 σ. 103 ἐξ., ὅπου ὄφειλον νὰ παραθέσω παραδείγματα, ἐν οἷς ἀναμφιβόλως δοραὶ ζῶων ὁμοίως χαρακτηρίζονται, ὡς ἡ χαίτη τοῦ λέοντος Ausgrab. zu Olympia III π. 21 B. Friederichs-Wolters, Berl. Gipsabgüsse ἀρ. 306. Ἐπίσης ἡ ἐξ Ἐφέσου γυναικίαι κεφαλὴ παρὰ Murray, History of gr. sculpt. I σ. 111 φαίνεται τρόπον τινὰ παράλληλον δείγμα τῆς τοῦ ἀγαλματίου Sciarra διασκευῆς τῆς κόμης, περὶ ἧς ὁ λόγος ἐν Bullettino. Ὁμοίως παρίσταται ἡ κόμη καὶ ἐν μικρῷ τινι χαλκῷ ἀγαλματίῳ, Τυρρηνικῷ βεβαίως, τοῦ Μουσείου τῆς Νεαπόλεως ὑπ' ἀριθ. 5534. Ἐννοεῖται ὅτι δύναται τις καὶ ἄλλα παραδείγματα νὰ παραθέσῃ.

³ Τοῦτο ἀποδεικνύει τὴν ὀρθότητα τῆς ὑπὸ τοῦ Hauser ἐν Jahrb. d. Inst. 1887 σ. 98 ἐξενεχθείσης γνώμης ὅτι ὁ δὴ λεγόμενος ἡνίοχος τοῦ Tux εἶναι ὀπλιτοδρόμος καὶ ὅτι τῇ ἀριστερᾷ χεὶρὶ ἐκράτει ἀσπίδα.

¹ Περιεγραφή διὰ βραχέων ὑπὸ Petersen ἐ. ἀ. σ. 143.

² Πρὸς Zeitschrift für österr. Gymnas. 1886 σ. 683.

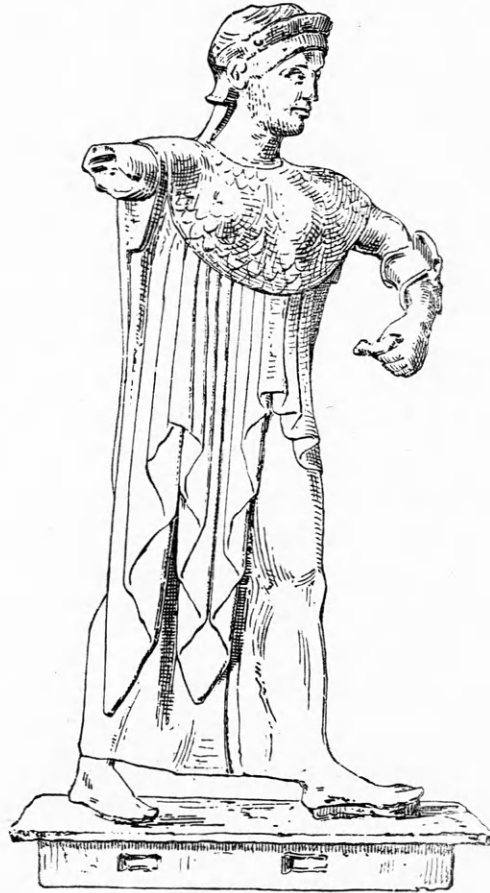
³ Π. χ. Ῥωμαίου, Μουσεῖα Ἀθηνῶν πίν. V.

κατὰ τὸ μέσον περίπου τοῦ μήκους αὐτῶν διέστανται ἀλλήλων, καὶ περατοῦται ἐπίσης εἰς εὐθείαν γραμμὴν ἀπολήγουσα.

Τὰ τρία ἐπόμενα ἀγαλμάτια ἀνήκουσι τῷ τὰ μάλιστα τῇ ἀρχαίᾳ τέχνῃ συνήθει τύπῳ τῆς προμάχου Ἀθηνᾶς¹, ὃν ἰδίως χαρακτηρίζει ἡ στολὴ ἐκείνη, ἣν φέρουσι καὶ τὰ πλείστα τῶν ἀρχαίων γυναικείων ἀγαλμάτων, ὃ ἰωνίζων δηλ. πέπλος ὑπὲρ τὸν χιτῶνα². Μεγάλα ἀγάλματα τοῦ τύπου τούτου καθαρῶς ἀρχαίᾳ ἐργασίας δὲν περιεσώθησαν—διότι ἐπὶ τῆς Ἀθηνᾶς τοῦ Αἰγιναίου δυτικοῦ αἰτώματος παρατηροῦνται διαφοραὶ τινες—ἔχομεν ὅμως ἀντίτυπα γνησίων ἀρχαίων ἔργων ἐν ὑστερωτέροις χρόνοις πεποιημένα, ὡς τὰ γνωστότατα μὲν ἐκεῖνα ἐν τῇ Villa Albani καὶ Δρέσδῃ³, ὧν ἐκεῖνο μὲν, εἰ καὶ ἀτεχνότερον ἐξεργασμένον, ἀποδίδει ἀρχαιότερον πρωτότυπον καὶ εἶναι πάντως συμφωνότερον πρὸς τοῦτο καὶ πιστότερον αὐτοῦ ἀντίγραφον, καλλίστον δέ, εἰ καὶ ἐλαχίστης προσοχῆς ἀξιοθὲν, εἶναι τὸ ἐκ Vulci δυστυχῶς μόνον κατὰ τὸ ἥμισυ κάτω μέρος περισώθην καὶ ἐν Museo Gregoriano ἐναποθεθειμένον⁴. Ἐξ ἀρχαίων ὅμως χρόνων ἔχομεν ἰκανὸν ἀριθμὸν χαλκῶν ἀγαλμάτων συγγενεστάτων πρὸς τὰ ἡμέτερα⁵, ἐξ ὧν μόνον δύο ἐδημοσιεύθησαν μέχρι τοῦδε, ἀμφοτέρω δ' ἐξ Ἀθηνῶν· πρῶτον τὸ ἐν ἔτει 1836 ὑπὸ Ross μεσημβρινῶς τοῦ Παρθενῶνος ἐν τῇ Κιμωνείῳ ἐπιχώσει εὐρεθὲν, ὅπερ βραδύτερον περιηλθεν εἰς κτήσιν τοῦ Oppermann ἐν Παρισίοις⁶, δεύτερον δὲ τὸ ἀνήκον εἰς τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον καὶ ὑπὸ Murray δημοσιευθὲν⁷, ὅπερ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τῇ

ἐν Δρέσδῃ Ἀθηνᾶ ὁμοιάζει καὶ τοῦ ὁποίου ἡ κεφαλὴ—εἰ καὶ ἡ ὅλη μορφή ἀρχαίᾳ—εἶναι τόσον τελείας τέχνης, ὥστε ὁ ἐκδότης ἠθέλησε νὰ τὸ συσχετίσῃ πρὸς τὴν πρόμαχον τοῦ Φειδίου¹. Δυσκόλως ὅμως ἤθελεν ἐμμεῖναι καὶ σήμερον ἔτι εἰς ταύτην τὴν γνώμην του, ὅποταν γινώσκωμεν πόσον ἡ τέχνη εἶχεν ἀναπτυχθῆ ἤδη πρὸ τοῦ 480. Νῦν ἂς ἐξετάσωμεν τὰ εἰς τὰ προϋπάρχοντα νεωστὶ προστεθέντα τρία ἀγαλμάτια.

B. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 3 παρατιθέμενον ἀγαλμάτιον εὐρέθη δυτικῶς τοῦ Ἐρεχθίου ἀρχομένου τοῦ 1886.

3

Ὑψος ἔχει 0.16. Ἡ βᾶσις αὐτοῦ (ἀριθ. 4) εὐρέθη μετὰ ἐν ἔτος καὶ πλέον ἀνατολικῶς τοῦ Ἐρεχθίου, ἔχει δὲ σχῆμα ταπεινῆς θήκης καὶ φέρει ἐπὶ ἑκατέρας τῶν μακρῶν πλευρῶν δύο ὀρθογώνια κοιλώματα, εἰς οὐδὲν ἄλλο χρησιμεύοντα ἢ πρὸς ὑποδοχὴν καὶ κατακράτησιν οὕτως εἰπεῖν τοῦ ἐγ-

¹ Ἐπίσης καὶ ὁ Furtwängler θέτει τὸ ἀγαλμάτιον εἰς τὸ 450 ἔτος Ἰδ. Roscher Lexikon d. Myth. σ. 693.

¹ Πρβ. νῦν Furtwängler ἐν τῷ τοῦ Roscher μυθολογικῷ Λεξικῷ σ. 692 καὶ ἔξ.

² Τὴν ὀνομασίαν ταύτην προέτεινα ἐν Mitth. d. Inst. 1886 σ. 354. Πρβ. καὶ Ἐφμ. Ἀρχαιολ. 1886 σ. 131 σημ. 1.

³ Friederichs-Wolters, Berliner Gipsabgüsse ἀρ. 445 καὶ 444. Τοιαῦτα ἐξεπίτηδες ἀντίγραφα πρὸς τοῦτο πεποιημένα δὲν ἔπρεπε νὰ συγχέωνται μετὰ ἔργων τέχνης ἀληθῶς ἀρχαίᾳ, ἔστω καὶ ἂν ἀκόμη δὲν εἶναι ἀπηλλαγμένα μεταβολῶν καὶ προσθηκῶν ἐναντίων τῇ τέχνῃ, καθ' ἣν ἐποιοῦντο.

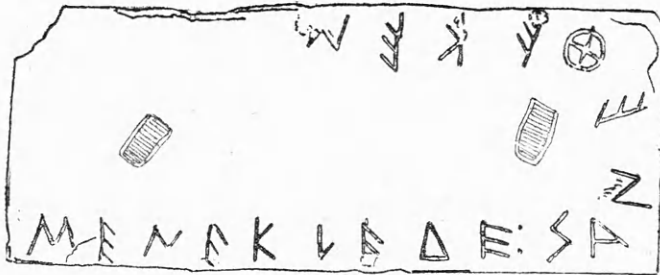
⁴ Museo Gregor. II¹ πίν. 104, 4 I² πίν. 98, 4. Οὕτε ἐν τῇ εἰκόνι φαίνεται οὕτε ἐν τῷ κειμένῳ ἀναφέρεται ἡ μακρὰ καὶ κάτω κρεμαμένη αἰγίς.

⁵ Bull. dell'Inst. 1864 σ. 78 καὶ ἔξ. Brunn.

⁶ Ross Arch. Aufsätze I πίν. 7 σ. 106. Fröhner Notice de la sculpt. ant. du Louvre σ. 141. Friederichs-Wolters ἀριθ. 108. Ἀπίθανον δὲν εἶναι μεταξὺ τῶν ἐν τῷ Μουσεῖῳ τῆς Ἀκροπόλεως ἀποκειμένων χαλκῶν πλίνθων νὰ εὕρισχται καὶ ἡ πλίνθος τοῦ ἀγάλματος τούτου.

⁷ History of gr. sculpt II πίν. 10 σ. 110.

χεομένου μολύβδου, χάριν ασφαλεστέρας του ἀγάλματος ἐπὶ τοῦ λιθίνου βάρθρου ἰδρύσεως. Καὶ ταύτης τῆς πλίνθου ἡ γραφή εἶναι ἐπιεικῶς παλαιά. Ἀνήκει δὲ βεβαίωτατα ἡ πλίνθος αὕτη εἰς τὸ ἀγαλμάτιον,

4

ἀν καὶ σήμερον δὲν ἐναρμόζονται ἀκριβῶς οἱ ὑπὸ τοὺς πόδας τῆς μορφῆς γόμοφοι εἰς τοὺς ἐπὶ τῆς πλίνθου τόρμους, διότι ἐβλάβησαν ὑπὸ τοῦ πυρός καὶ διότι ὁ ἀριστερὸς πούς εἶναι κεκαμμένος. Ἀλλὰ καὶ ἀλλαγῆ καταδήλος εἶναι ἡ τοῦ πυρός ἐπίδρασις, οἷον ἐπὶ τῶν τῆς αἰγίδος ἐγγχαράκτων φολίδων, αἵτινες ἰδίως ἐπὶ τῶν νώτων ἐφθάρησαν πολὺ καὶ ἐπὶ τῆς ῥινός, ἥτις ἐτάκη ἐν μέρει. Τοῦ κράνους ὁ λόφος ἦτο πρόσθετος, ἡ δὲ στεφάνη φέρει πλησίον τῶν ὠτων μικροὺς ἤλους ἐξ ὧν ὁ μέσος εἶναι ἀποτετραυμένους. Ἐπὶ τοῦ πήχεως τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς σώζεται προσκεκολλημένον, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπὸ Ross δημοσιευθέντος καὶ τῶν δύο ἐτέρων κατωτέρω μνημονευομένων ἀγαλματίων τὸ ὄχανον τῆς ἀσπίδος, ἡ δὲ ἄκρα χεὶρ κρατεῖ ἀκόμη τεμάχιον κεκαμμένον τοῦ ἐτέρου ὄχάνου. Ἡ διάπλασις τῆς ἐσθῆτος εἶναι ἐπιμελής, ἡ δὲ κίνησις πλήρης ὀράσεως. Κατὰ πάντα ταῦτα ἡ ἡμετέρα Ἀθηναῖα εἶναι τελειότερα τῆς τοῦ Oppermann, πρὸς τὴν ὁποίαν ἄλλως ὁμοιάζει πλειότερον τῶν λοιπῶν ἐνταῦθα δημοσιευομένων. Οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἡ κατὰ τὰ νῶτα κόμη εἶναι ἐγγχάρακτοι. Ἡ στρογγυλοειδὴς καὶ εὐσάρκους ἔχουσα τὰς παρειάς κεφαλὴ τοῦ ἀγαλματίου ἀνήκει εἰς τὸν τύπον ἐκεῖνον τοῦ ὁποίου τὸ κυριώτατον παράδειγμα εἶναι ἡ Ἀθηναῖα ἡ ἐκ τοῦ ἀετώματος τοῦ ἐπὶ Πεισιστράτου κτισθέντος ναοῦ τῆς Ἀθηναῖας¹. Κλίνω δὲ νάποδώσω εἰς τὸν αὐτὸν τῆς τέχνης τρόπον καὶ τὸ ἡμέτερον ἀγαλμάτιον, τρόπον τέχνης, ὃν δυσκολεύομαι νὰ δεχθῶ ὡς ἀττικόν.

¹ Ἐφημ. Ἀρχ. 1883 πίν. 4 σ. 93 ὑπὸ Φιλίου. Mitth. d. Inst. 1886 σ. 185 ἐξ.

Γ. Τὸ ἐν πίνακι 8 ἀριθ. 3 ἀγαλμάτιον εὐρέθη ἐκεῖ ὅπου καὶ τὸ ὑπὸ στοιχεῖον Β, ὕψος δὲ ἔχει 0.193. Ἐνεκα τῆς ἐλλείψεως τῶν ποδῶν εἶναι ἀδύνατος ἡ μεταξὺ τῶν εὐρεθεισῶν πλίνθων ἀναζήτησις τῆς ἀνηκούσης τῷ ἀγαλματίῳ βάσεως. Ὁ δεξιὸς βραχίον ἰσχυρῶς συντακεῖς ὑπὸ τοῦ πυρός ἐκάμφθη, ἡ δ' ἀριστερὰ ἄκρα χεὶρ εἶναι κοίλη ἵνα ἐφαρμόζηται ἐναὐτῇ τὸ ἕτερον τῆς ἀσπίδος ὄχανον. Ὁ λόφος τοῦ κράνους δὲν ἐχύθη χωριστά, ὡς δεικνύει ἡ κάτω ἄκρα αὐτοῦ, οὕσα προσκεκολλημένη κατὰ τὸ πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς ἐπὶ τῶν νώτων κόμης μέρος σύμφωνα πρὸς τὴν τῆς κεφαλῆς κλίσιν. Τὸ ἀγαλμάτιον τοῦτο διαφέρει πολλαχῶς τοῦ ὑπὸ στοιχ. Β καὶ ἄλλων τοῦ αὐτοῦ τύπου. Τὴν ἔλλειψιν τῆς Αἰγίδος ἔχει κοινὴν μετὰ τινος ἀγαλματίου ὑπὸ Brunn περιγραφέντος¹. Καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ κατὰ τὸν ὠρισμένον τύπον ποιήσει τῆς ἀναβολῆς προσέθηκε τι ἴδιον ὁ τεχνίτης τοῦ ἡμετέρου ἀγαλματίου· αἱ πτέρυγες λ. γ. τοῦ ἀποπτύγματος τοῦ πέπλου ὑπὸ τὴν ἀριστερὰν μασχάλην χωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων ὑπὸ βαθείας αὐλακος, τὰ ἐξωτερικὰ ὅμως κράσπεδα αὐτῶν εἶναι ἐνεργασμένα καθ' ὅλως τυπικὸν ζητοειδὲς σχῆμα. Ἐπίσης καθ' ὠρισμένον τυπικὸν σχῆμα εἶναι πεποιημένη καὶ ἡ λοξὴ ταινία, ἣν ὁ πέπλος κατὰ τὸ στήθος ἀπεργάζεται. Τοῦναντίον ἡ κεφαλὴ, ἣν δυστυχῶς ὁ πίναξ 8 δὲν ἀποδίδει κατὰ πάντα πιστῶς, μαρτυρεῖ καλὴν καὶ ἐπιμελῆ ἐργασίαν καὶ τύπον λεπτὸν τέχνης ἀνεπτυγμένης. Πρὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἡμετέρου ἀγαλματίου τὴν μείζονα ὁμοιότητα, ἐξ ὅλων ὅσων ἐνθυμοῦμαι, ἔχει κεφαλὴ τις Ἀθηναῖς ἐκ μαρμαροῦ ὀλίγον τοῦ φυσικοῦ μεγέθους ὑστεροῦσα, κτήμα τοῦ Βαρώνου Barracco ἐν Ῥώμῃ, ἥς ἅπαν τὸ ἄνω μέρος τοῦ κράνους ἦτο πρόσθετον. Περὶ τῆς κεφαλῆς ταύτης, ἥτις καθ' ὅσον οἶδα εἶναι εἰσέτι ἀνέκδοτος, δὲν δύναμαι ἀσφαλῶς νὰ εἶπω ἐὰν εἶναι ἔργον ἀρχαϊκῆς τέχνης, ἢ ἀπομίμημα ἀρχαϊκοῦ πρωτοτύπου, οὐχ ἥττον κλίνω νὰ πιστεύσω μᾶλλον τὸ δεύτερον. Γενικὴν τινὰ ὁμοιότητα τύπου πρὸς τὴν κεφαλὴν ταύτην νομίζω, ὅτι μαρτυροῦσι κεφαλαὶ τινες ἐκεῖνων τῶν ἐν Ἀκροπόλει² γυναικείων ἀγαλμάτων, ὅσα φαίνονται ὄντα προϊόντα τῆς τὰ

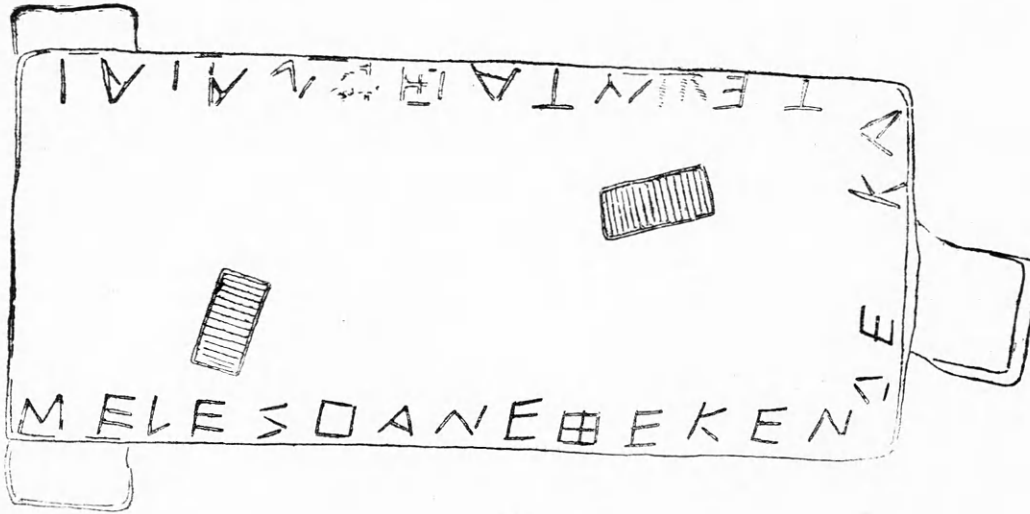
¹ Bull. dell'Inst 1864 σ. 79. Συλλογὴ Meester de Ravestein, ἥς ὁ κατάλογος δὲν περιλήθην εἰς ὄψιν μου ἐνταῦθα.

² Περὶ π. γ. Ῥωμαίου Μουσεῖα Ἀθηνῶν πίν. 2, 3-4, 13.

μάλιστα προκεχωρηκυίας τέχνης καὶ τούτου ἕνεκα κλίνω νὰ δεχθῶ ὅτι καὶ τὸ ἡμέτερον ἀγαλμάτιον ἐκεῖθεν ἔχει τὴν καταγωγὴν, ὅτι δηλ. εἶναι καὶ αὐτὸ ἔργον τῆς νησιωτικῆς τέχνης. Καὶ ἡ διασκευὴ δὲ τῆς κόμης τὰ αὐτὰ μαρμάρινα ἔργα μᾶς ἀναμνήσκει. Αἱ κατὰ μόνας πλοκάδες δὲν δηλοῦνται δι' ἐγγαράκτων γραμμῶν, ἀλλὰ διὰ σειρῶν ἐκ μικρῶν ἐγκαρσίων αὐλάκων, αἵτινες φαίνεται νὰ ἦσαν ἐπ' αὐτοῦ ἤδη τοῦ τῆς μήτρας προπλάσματος ἐξεργασμένοι. Οὐδὲ θὰ ἦτο πολὺ τολμηρὸν νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ὁ τρόπος οὗτος τῆς ποιήσεως τῆς κόμης εἶναι ἀπομίμησις τῶν πασιγνώστων ἐκείνων ἐπὶ τῶν μαρμαρίνων ἀγαλμάτων πλοκάμων, οἵτινες φαίνονται ὡσεὶ ζητοειδῶς συγκεκλασμένοι ἐκ χάρτου ταινίας.

Εἶναι ἄρα γε ἐξ ἀρχῆς ὁ τρόπος οὗτος τῆς σχηματοποιήσεως τῆς κόμης τῶν ἰδιαζόντων γνωρισμάτων τῆς νησιωτικοῦ τέχνης¹; Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ κρωβύλος ἰδιόβρυθμον ἔχει τὸ σχῆμα, βραχύνεται δηλ. πρὸς τὰ κάτω δίκην ἀνεστραμμένης λύρας.

Δ. Μέγιστον καὶ — ἴσως ἐξαιρέσει τοῦ ἐν Λονδίνῳ εὕρισκομένου — κάλλιστον τῶν περὶ ὧν ἐνταῦθα ὁ λόγος εἶναι τὸ ἐν πίνακι 7^ο ἀπεικονιζόμενον. Εὐρέθη τὸν Μάιον τοῦ 1887 ἀνατολικῶς τοῦ Ἑρεγθίου ὑπὸ τὴν κατεδαφισθεῖσαν θόλον². Ὑψος ἔχει 0.288 ἐξ ὧν τὰ 0.062 ἀποτελοῦσι τὸ ὕψος τοῦ προσθέτου λόφου τοῦ κράνους. Τὴν βάσιν (ἀριθμ. 5) ἀνεῦρον μεταξὺ τῶν χαλκωμάτων, ἅπερ πρὸ πολλοῦ ἐκέκτη-

5

το τὸ Μουσεῖον τῆς Ἀκροπόλεως, πότε δὲ καὶ ποῦ αὕτη εὐρέθη δὲν δύναμαι δυστυχῶς νὰ ὀρίσω. Εἰ καὶ ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶναι κατὰ τι κεκυρτωμένη, προσαρμόζουσιν οὐδὲν ἥττον οἱ σωζόμενοι γόμοι εἰς τοὺς τὸρμους αὐτῆς. Προσηλοῦτο δὲ τὸ ἀγαλμάτιον διὰ περονῶν, αἵτινες ἀμέσως ὑπὸ τὴν πλίνθον ἐνεσφηνοῦντο εἰς τοὺς λοξῶς τετρημένους γόμους. Πλείστον δὲ συνεβάλλετο εἰς τὴν στερεότητα καὶ τὸ ὅτι οἱ γόμοι κατὰ μῆκος ἰκανῶς διέσταντο ἀλλήλων καὶ ἐν τῇ τεχνικῇ ταύτῃ λεπτομερεῖα καταφαίνεται ἡ ὑπεροχὴ τοῦ ἔργου τούτου συγκριτικῶς πρὸς τὰ ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχεῖα Α καὶ Β. Ἡ πλίνθος ἔχει τρεῖς βραχεῖς πόδας διατεθειμένους ὡς τὰ τρία σκέλη τῶν ἑλληνικῶν τραπεζῶν¹. Οἱ πόδες συν-

δέονται τῇ πλίνθῳ καὶ διὰ μικρῶν κυλινδρικών ῥάβδων, αἵτινες δὲν φαίνονται ἐν τῇ ἀπεικονίσει, καὶ ἐχρησίμευον ἰδίως ἵνα συκρατῶσι τὸν μόλυβδον δι' οὗ ἡ χαλκῆ πλίνθος ἐστερεοῦτο ἐπὶ ἐτέρας μείζονος βάσεως· ἐπὶ ἄλλῃς δὲ τινος χαλκῆς πλίνθου ἐχούσης ὁμοίους πόδας ἐσώθη προσκεκολλημένος ἔτι ὁ μόλυβδος. Ἡ γραφὴ εἶναι νεωτέρα ἢ τῶν

¹ Βέβαιον νησιωτικὸν παράδειγμα ἔχομεν τὸν ἐκ Νάξου Ἀπόλλωνα ἐν τῇ Arch. Zeitung 1879 πίν. 7, ἔτι δὲ καὶ τὸν συγγενέστατον τούτῳ ἐκ τοῦ ἐν τῷ Πτόφῳ ναοῦ, Bull. de corr. hell. 1886 πίν. 9 σ. 191 ἐξ. Holleaux. Ἐπίσης καὶ τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀγαλμάτιον νεανίου κατακειμένου, Ausgr. zu Olymp. V πίν. 28, Friederichs-Wolffs. Berl. Gipsabgüsse ἀρ. 378 δύναται τις ν' ἀπονέμῃ εἰς τὴν ἐξ ἀνατολῶν τέχνην. Βεβαίως ὅμως δὲν ἑλλείπουσι καὶ παραδείγματα πελοποννησιακά.

² Ἀπεικονίσθη ἐν τῇ ἐφημερίδι «Ἀκροπόλει», περιεγραφή δὲ ὑπὸ Petersen ἐν Mitth. d. Inst. Athen 1887 σ. 142.

¹ Ηρβ. Arch. Zeitung 1884 σ. 179, 1885 σ. 287 Blümner.

ὑπὸ στοιχ. Α καὶ Β, καὶ τοιαύτη ὁμως οὔσα δύναται ν' ἀναχθῆ εἰς τὸν ἕκτον αἰῶνα, χωρὶς ὁμως ἢ χρονολογικῆ αὐτῆ κατὰταξις νὰ ἦναι καὶ πάντως ἀναγκαία. Τὸ ἀγαλμάτιον ἀνέθηκε γυνὴ τις: *Μελισσῶ ἀνέθηκεν δεκάτην τ' Ἀθηναία*: τὸ ὄνομα τοῦτο δὲν ἀπαντᾷ ἐν τῷ Λεξικῷ. Ἡ παραδόξως μὴ συνεχῆς θέσις τῶν γραμμῶν τῆς δευτέρας καὶ τρίτης πλευρᾶς καὶ ἄλλαι τινὲς ἐνδείξεις, οἷον τὸ σχῆμα τοῦ τελευταίου Ν, ὅπερ φαίνεται ὡσεὶ ἐκ Λ ποιηθέν, ἄγουσιν ἡμᾶς εἰς τὴν ὑπόθεσιν ὅτι τὸ μέρος τοῦτο τῆς νῦν ἐπιγραφῆς κατέλαβεν ἐκεῖ τὴν θέσιν προγενεστέρας τινος ἀπεξεσμένης: ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη καὶ νὰ πεισθῶ ὅτι ὄντως οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα.

Τὸ ἀγαλμάτιον διατηρεῖται κάλλιστα. Μετὰ τῆς ἀσπίδος ἀπεκρούσθη καὶ τὸ ἄνω μέρος τοῦ ἐτέρου τῶν ὀχάνων αὐτῆς: τοῦ δὲ ἐτέρου σώζεται ἔτι καὶ νῦν προσκεκολλημένον τῇ χειρὶ μικρὸν τι λείψανον. Τὸ στήριγμα τοῦ ὑπερφυοῦς λόφου τοῦ κράνους ἔχει, ὡς πολλάκις ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τέχνῃ συμβαίνει, σχῆμα λαιμοῦ κύκνου. Ἡ στολὴ τοῦτο ἔχει τὸ ἰδιάζον, ὅτι ὁ χιτῶν εἶναι ὁρατὸς κατὰ τοὺς πόδας ὑπὸ τὸν πέπλον, ὅπως ἐν τῇ τῆς Δρέσδης Ἀθηναῖ καὶ τῇ τοῦ Γρηγοριανοῦ Μουσείου καὶ ἰδίως κατὰ κανόνα ἐπὶ ἀρχαιζόντων ἀναγλύφων, σπανίως δὲ ἐπὶ ἔργων τῆς γνησίας ἀρχαίᾳ τέχνῃ¹. Ἡ εὐρεῖα χειρὶς τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος καταπίπτει ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ κατακαλύπτει τὴν περὶ τὸ στήθος λοξὴν ἐκείνην ζώνην (πρὸς Γ'). Κατὰ τὸν δεξιὸν βραχίονα δὲν ὑπάρχει χειρὶς, μόνον δὲ ὁ πέπλος, τοῦ ὁποῖου αἱ πτέρυγες κάτωθεν μέχρι που αὐτῆς τῆς μασχάλης συνερραμμέναι φαίνονται οὔσαι, σχηματίζουσι ἐκεῖ εἶδος τι στενῆς ὀπῆς δι' ἧς ὁ βραχίον ἐξέρχεται.

Ἡ ἐπίνοια τοῦ ἔργου οὐ μόνον χάριεν ἀλλὰ καὶ ἀληθὲς καλλιτεχνικὸν πνεῦμα μαρτυρεῖ, ἢ ἐργασία ὁμως αὐτοῦ ἠδύνατο κατὰ πολὺ ἐπιμελεστέρα νὰ ἦναι. Γλυφάνου ἐλαχίστη ἐγένετο χρῆσις. Μόνον αἱ φολίδες τῆς αἰγίδος καὶ αἱ τῆς κόμης ἀπλατῆ πυκναὶ γραμμαὶ εἶναι ἐγγάρακτοι. Ἐξ ἄλλου ἐλλείπουσιν ἐν τῷ χιτῶνι αἱ συνήθεις καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ὑπὸ στοιχ. Γ. ὑπάρχουσαι κυματοειδεῖς μικραὶ

πτυχαί. Ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ ἔργου ἐντύπωσις εἶναι, ὅτι τεχνίτης τις οὐκ εὐκαταφρόνητος ἐκ τῆς ἀπαξ συντελεσθείσης μήτρας — τῆς ὁποίας, προκειμένου περὶ τοσοῦτον μικροῦ πράγματος ἠδύνατο νὰ γίνηται συχνὴ χρῆσις — ἐπώλησεν εὖωνα ἀντίτυπα αὐτοῦ, μὴ φροντίσας καὶ νὰ ἐπεξεργασθῆ αὐτὰ ἐπιμελῶς. Ἄμεμπτος δὲν εἶναι καὶ ἡ κεφαλὴ: καὶ ὁμως ἐνορᾷ τις ἐν τῇ μικρᾷ ταύτῃ κεφαλῇ καὶ τοιαύτη οὔση κατὰ τὴν ἐργασίαν λαμπρὸν δείγμα τῆς τὸν ὄριμον ἀρχαϊσμὸν χαρακτηρίζουσης ζωῆς καὶ χάριτος. Ἐὰν μὴ ἀπατῶμαι, δυνατόν εἶναι ἐκ ταύτης καὶ μόνης νὰ ὀρίσωμεν τὴν σχολήν, ἐξ ἧς τὸ μικρὸν τοῦτο ἀριστοτέχνημα προήλθεν. Συγγενέσταται πρὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἡμετέρου ἀγαλματίου εἰσὶ τινες τῶν κεφαλῶν τῶν ἐν τοῖς Αἰγιναιῖς ἀετοῖς ἀγαλμάτων, τῶν μάλιστα ἀνεπτυγμένην τέχνην μαρτυρουσῶν¹, ἰδίᾳ δὲ ἡ τῆς Ἀθηναῖς τοῦ ἀνατολικοῦ ἀετώματος, ἣν ἐνταῦθα ὑπ' ἀρ. 6 καὶ 8², κατὰ τὴν ἀπεικόνισιν τοῦ Prachon, παραθέτομεν τῇ ἡμετέρᾳ ὑπ' ἀρ. 7 καὶ 9. Τὸ σχῆμα τοῦ κράνους καὶ ἡ τῆς κόμης διάταξις — αὐτὴ δὲ ὅσον ἀφορᾷ τὴν μαρμα-

6

7

ρίνην κεφαλὴν μόνον, ἐννοεῖται, ἐκ τῶν ἰχνῶν τῶν προσθέτων τῆς κόμης μερῶν δήλη — αἱ ἀναλογίαι τοῦ προσώπου, ἰδίως δὲ τὸ μακρὸν τῆς γένυος καὶ ἐν γένει τὸ σχῆμα τῶν κυρίων μερῶν τοῦ προσώπου συμφωνοῦσι. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ διάθεσις τῆς ψυχῆς, ἣν τὸ στόμα κυρίως ἐκφράζει, δηλοῦται ἐν ἀμφοτέραις ὁμοίως, ἐὰν τις μὴ λάβῃ

¹ Τούτων μνημονεῖ καὶ ὁ Petersen, Mitth. d. Inst. Athen 1887 σ. 143.

² Annali dell' Inst. 1873 πίν. PQ. Πρὸς. Expéd. de Morée III πίν. 62, 1. Brunn, Beschreibung der Glyptothek⁵ σ. 93. K. Lange, Composition der Aigineten σ. 21 ἔξ.

¹ Ὡς καὶ ὁ Böhlau, Quaestiones de re vestiarum σ. 50 ἐν μόνον μέχρι τοῦδε παράδειγμα ἐγίνωσκον τὸ τῆς νέμφης Ἰμέρας ἐπὶ τοῦ παρὰ Gardner, Types of greek coins πίν. 2, 18 νομίσματος.

ὕπ' ὄψει τὴν κατὰ μέτωπον εἰκόνα τοῦ Prachon, ἣτις ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν ταύτης δὲν εἶναι ἐπιτυχής, ἀλλὰ μᾶλλον τὴν ἐν τῷ αὐτῷ ἔργῳ ἐν καταγραφῇ ἀπεικόνισιν ὡς καὶ τὴν ἐν Expédition de Morée δημοσιευθεῖσαν. Καὶ ἐν τῇ ἀποτυπώσει δὲ

8

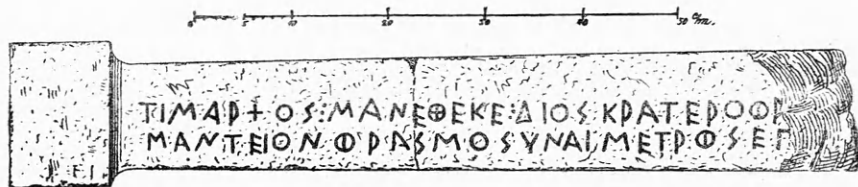
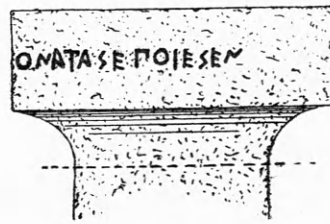
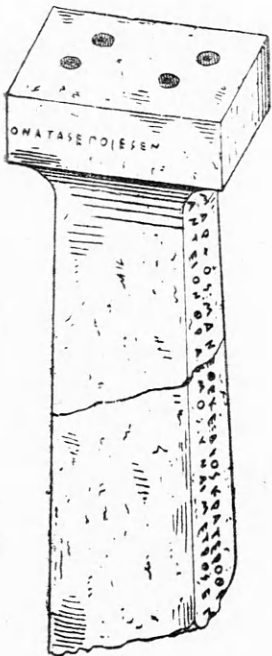
9

τῆς κινήσεως ἢ τοῦ Αἰγιναίου ἀετώματος Ἀθηναῖα συμφωνεῖ καθόλου πρὸς τὴν ἡμετέραν χαλκῆν, πλὴν ὅτι ἐκείνη ἐκάλυπτε τὸν ἀριστερὸν βραχίονα οὐχὶ διὰ τῆς ἀσπίδος ἀλλὰ διὰ τῆς αἰγίδος. Ἀκριβῶς ὁμοίως εἰς τὸν τύπον τοῦ ἡμετέρου ἀγαλματίου

ἀνήκει ἐτέρα τις μόνον ἐκ περιγραφῆς γνωστὴ μικρὰ χαλκῆ Ἀθηναῖα ἐξ Αἰγίνης, ἣτις κατὰ τὸν Brunn¹ μεγίστην ἔχει ὁμοιότητα πρὸς τὴν ὑπὸ Ross δημοσιευθεῖσαν, καὶ τὴν ὁποίαν τούτου ἕνεκα οὐχὶ πολλοὶ τῶν ἀρχαιολογούντων σήμερον θὰ ἦσαν πρόθυμοι νὰ ὑπολάβωσιν ὡς ἐξ Ἀθηναίων ἐπέισακτον εἰς τὴν γείτονα νῆσον. Δὲν ὀκνῶ λοιπὸν νὰ εἶπω ὅτι θεωρῶ καὶ τὸ ἡμέτερον ἀγαλμάτιον, ὡς ἔργον αἰγιναίου τεχνίτου καὶ δὴ καὶ τινος τῶν κορυφαίων· τὴν δὲ μικρότητα αὐτοῦ δὲν θὰ ἠδύνατό τις πλέον ν' ἀντιτάξῃ κατὰ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ὡς θὰ ἔπραττεν ἴσως πρότερον, καθόσον γινώσκωμεν νῦν ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ Ὀνάτας πρὸ τῆς καταστροφῆς τῆς Ἀκροπόλεως ἐποίησεν ἀνάθημα προωρισμένον ἵνα ἰδρυθῇ ἐν αὐτῇ, τετράποδόν τι, ἴσως κέλητα ὄχι πολὺ μείζονα βεβαίως τοῦ ἡμετέρου ἀγαλματίου. Μαρτύριον δὲ ἡ βάσις τοῦ ἔργου τούτου, ἣτις ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ Β^ο τεύχει τοῦ παρόντος περιοδικοῦ². Ἡ ἐπιγραφή αὕτη καὶ ἡ τοῦ Κάλλωνος ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἐκ πλάνης ἐπίστευσάν τινες, ὅτι αἱ Ἀθηναῖαι ἀπέστεργον τοὺς τεχνίτας τῆς γείτονος νήσου. Πρὸ τινος δὲ εὐρέθη καὶ χαλκῆ κεφαλὴ, δημοσιευθεῖσα

¹ Bull. dell'Inst. 1864 σ.78. Ἐν τῇ Συλλογῇ τῶν σχεδιασμάτων τοῦ ἐν Ῥώμῃ Γερμ. Ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου ἀπόκειται ἔτι καὶ σχεδιασμοὶ τοῦ ἀγαλματίου ὑπὸ Geofroy ποιηθέν.

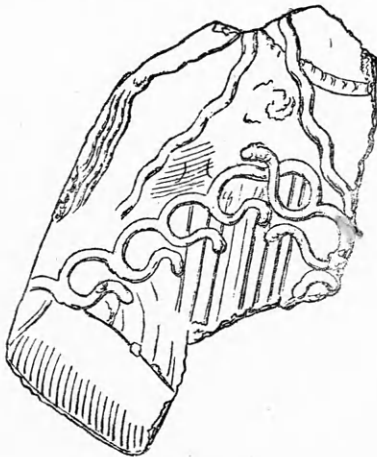
² [Ἐμελλεν νὰ δημοσιευθῇ ἐν τῷ Β' τεύχει, ἀλλὰ μὴ παραδοθέντος τοῦ ἔργου, παρατίθενται ἐνταῦθα μόνον τὰ πρὸς τοῦτο κατασκευασθέντα τότε ἀπεικονίσματα. Ἰδ. νῦν καὶ ἐν C. I. A. IV, 2. σ. 89, 373⁹⁹ δημοσιευθεῖσαν τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος βάσιν.]

ἐν πίνακι 3 σ. 43 τῆς ἐφημερίδος ταύτης¹, ἀριστούργημα ἀρχαϊκῆς τέχνης, ἧς τὸν δεδηλωμένον αἰγιναῖον τύπον καὶ αἰζωηρόταται περὶ τοῦ ἐναντίου διαβεβαιώσεις οὐδαμῶς ἰσχύουσι νὰ ἐπισκοτίσωσι.

Τὰ δύο αἰγιναῖα παραδείγματα τοῦ ἡμετέρου τῆς Ἀθηνᾶς τύπου θὰ ἠδύναντο νὰ παραγάγωσιν ἡμᾶς, ὅπως ὑπολάβωμεν τὴν Αἴγιαν ὡς τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ πατρίδα. Ἀλλ' αἱ ἰδιορρυθμίαι, ἃς ἐν τῷ Β καὶ Γ παρετηρήσαμεν, ἀποτρέπουσιν ἡμᾶς ἀπὸ τούτου. Ὅθεν κλίνω μᾶλλον νὰ πιστεύσω ὅτι ἡ πατρίς τοῦ κοινοῦ καὶ θεμελιώδους τύπου ἐν τούτοις ἀνατολικώτερον, ἴσως ἐν τινι τῶν τῆς Ἰωνίας νήσων, ζητητέα εἶναι, ὁπόθεν καὶ ὁ τύπος τῶν ἐν ἡρεμῖᾳ εἰκονιζομένων γυναικῶν τῶν τὴν αὐτὴν περιβεβλημένων στολῆν—ὧν δύο ἐπίσης χαλκᾶ ἀγαλμάτια εὐρέθησαν ἐν Ἀκροπόλει— εἰς Δῆλον Αἴγιαν καὶ Ἀττικὴν ἦλθεν, παρὰ τὴν ἐναντίαν γνώμην ἐκείνων, οἵτινες, ἄνω ποταμῶν χωροῦντες, ὑπολαμβάνουσιν ὅτι αἱ Ἀθηναίαι τοῦ ἔκτου αἰῶνος ἐξήσκησαν ὑπέροχον ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς τέχνης τοῦ ἐν ἅπασιν μᾶλλον προηγμένου ἐλληνικοῦ στοιχείου ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Ἐν Ἀθήναις ὅμως ἔπρεπεν ὁ τύπος οὗτος τῆς θεᾶς νὰ τύχη ἀσμένου ὑποδοχῆς, ἅτε τοῦ γενικοῦ αὐτοῦ σχήματος συμφωνοῦντος πρὸς τὸν τύπον τῆς ἀρχαίας Πολιάδος².

Ε. Παραθέτομεν ἔτι ἐνταῦθα ὑπ' ἀριθ. 10 κατ'

10

ἐμὸν ἀπλοῦν σχεδιάσμα καὶ τὴν εἰκόνα τεμαχίου

¹ Πρβ. Ρωμαΐδου Μουσ. Ἀθηνῶν πίν. 15.

² Τὴν ὄχι νέαν ταύτην γνώμην ὑπεστήριξα ἐναντίον τῶν ἐν Roscher, Lexikon d. Mythologie σ. 687 ἐνοστάσεων τοῦ Furtwängler ἀναγγελλῶν τὸ ἔργον τοῦτο ἐν Zeitschr. für österr. Gymn. 1886.

ταπεινοῦ χαλκοῦ ἀναγλύφου ἐκ τῶν τῆς Ἀρχ. Ἐταιρίας συλλογῶν (ἀρ. χαλκ. 772, ὕψους 0.11). Ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ εἶναι ὑπὸ τοῦ χρόνου ἱκανῶς ἐφθαρμένη καὶ πλήρης κηλίδων· πάχος ἔχει μόνον 0.007. Ἀναγνωρίζει τις ἐκ πρώτης ὄψεως λείψανον παραστάσεως Ἀθηνᾶς ἐντελῶς ὁμοίας τῷ ἐν πίν. 4 τῆς Ἐφημερίδος ταύτης δημοσιευθέντι ἀγαλματοειδεῖ ἀναγλύφῳ¹ καὶ δὴ καὶ κατὰ τὰ μέτρα. Προθύμως μάλιστα ἤθελέ τις δεχθῆ ὅτι ἀμφοτέρω ἐκ τῆς αὐτῆς προῆλθον μήτρας², ἐὰν μὴ ὑπῆρχον ἐπὶ τοῦ τεμαχίου τούτου μικραὶ τινες διαφοραὶ καὶ ἐπὶ τοῦ ὤμου πλοκαμῖς τις ἐπὶ πλέον. Διπλοῦν τὴν ὄψιν ἦτο ἐπίσης καὶ τὸ ἀντίτυπον τοῦτο· ἐπὶ τῆς ὀπισθίας ἐπιφανείας σώζονται ἔτι καταφανῆ λείψανα τῆς προσκεκολλημένης ποτε ἐτέρας ὄψεως τοῦ ἀγαλματίου. Ἠγοράσθη ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας ἐν ἔτει 1877, ἀγνοεῖται δὲ ὁ τόπος τῆς εὐρέσεως αὐτοῦ καὶ οὐδὲν ἀπίθανον νὰ προέρχηται ἐπίσης ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως.

Σὺν τοῖς χαλκοῖς τούτοις εὐρήμασι τῶν τελευταίων ὡς τὰ πολλὰ ἀνασκαφῶν ἐκδίδομεν καὶ μάρμαρινον ἀγαλμάτιον εὐρεθὲν ἐν ἔτει 1864 κατὰ τὴν πρὸς θεμελίωσιν τοῦ ἐν Ἀκροπόλει Μουσείου γενομένην σκαφὴν. Διὰ βραχέων πολλάκις ἐγένετο λόγος περὶ τῆς σπουδαιότητος αὐτοῦ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς τέχνης³, ἀλλὰ δὲν ἔτυχε μέχρι τοῦδε τῆς προεπούσης μετ' εἰκόνας δημοσιεύσεως, διότι οὔτε φωτογράφημά τι τοῦ Κωνσταντίνου (ἀρ. 42), ὅστις ἀπεικόνισε καὶ τοῦτο ὁμοῦ μετ' ἄλλων γλυπτῶν ἔργων, οὔτε τὸ πρόχειρον σχεδιάσμα, ὅπερ ἐν τῇ πραγματείᾳ μου περὶ ἐλληνικῆς στολῆς παρέθηκα⁴, εἶναι ἄξια τοῦ ὀνόματος. Ἐν τῷ 8^ῳ πίνακι παρέχομεν δύο ὄψεις τοῦ ἀγαλματίου κατὰ τὴν αὐτογραφικὴν λεγομένην μέθοδον ἐξ ἰχνογραφήματος τοῦ Gilliéron. Τὸ ἀγαλμάτιον ἔχει ὕψος 0.82 ἐξ ὧν τὰ 0.045 ἀνήκουσι τῇ περιφερικῇ καὶ ἀτελῶς ἐξεργασμένῃ πλίνθῳ,

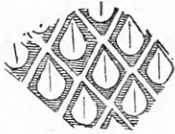
¹ Ἄς ῤηθῆ ἐνταῦθα, ὅτι ἡ δημοσιευθεῖσα λιθογραφικὴ εἰκὼν δὲν ἀποδίδει πιστῶς τὴν κεφαλὴν, ἰδίως δὲ καθιστᾷ ἥττον φαιδρὰν τὴν ἐκφράσιν αὐτῆς.

² Ὁ ἐκδότης ἐν σελ. 31 ἐσφαλμένως θεωρεῖ τὸ ἐν Ἀκροπόλει εὐρεθὲν ὡς σφυρήλατον.

³ Arch. Zeitung 1864 σ. 234* Postolakka. Bull. dell'Inst 1864 σ. 85 Brunn κατὰ τοὺς Decharme καὶ Pervanoglu. Mitth. d. arch. Inst. Athen 1881 σ. 86, 93 σημ. 2 K. Lange. von Sybel. Katalog. ἀρ. 5003. Milehböfer, Museen Athens σ. 54. Arch. Zeitg. 1880 σ. 213 ἐξ. Schreiber. Roscher, Lexik. d. Mythol. σ. 695, 1720 Furtwängler.

⁴ Beiträge zur Gesch. der gr. Tracht σ. 142 σχ. 47.

ήτις, πλάτος ἔχουσα 0.265, ἐνεσφηνούτο βεβαίως εἰς τὸ βῆθρον. Ὁ λίθος, ἐξ οὗ τὸ ἔργον πεποιήται, εἶναι νησιωτικὸν ἀδρόκοκκον καὶ ὑπόφαιον τὴν χροιάν μάρμαρον, οἷον εὗρηται πανταχοῦ καὶ ἐν Πάρῳ καὶ Χίῳ ἀκόμη, καὶ οἰοεὶ τὴν μέσσην μεταξὺ τοῦ ὀλως φαιοῦ καὶ τοῦ λευκοῦ κατέχον θέσιν. Τίνα τὰ ἀποκρουσθέντα αὐτοῦ μέρη ἐννοεῖ εὐκόλως ὁ ἀναγνώστης ἐκ τῆς εἰκόνης· κατὰ τὰ λοιπὰ ἡ διατήρησις αὐτοῦ εἶναι ὄχι κακῆ, τοῦ δὲ χρωματισμοῦ πολλαχοῦ διεσώθησαν ἐμφανῆ λείψανα, εἰ καὶ τὸ ἔργον ἐπὶ μακρὸν χρόνον διέμεινεν ἐν ὑπαίθρῳ μέχρις ἀποπερατώσεως τοῦ Μουσείου. Ἡ ἔσω ἐπιφάνεια τῆς αἰγίδος φέρει ζωηρὸν ἐρυθρὸν χρωματισμόν, ἐπὶ δὲ τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῆς ἐπιφανείας ἔχνη μόνον σώζονται, ἰδίως καταφανῆ ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου καὶ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους τοῦ στήθους, ὡς δηλοῦ-

ται ἐν τῷ παρατιθεμένῳ ζιγκογραφῆματι εἰς τὸ ἡμισυ τοῦ πραγματικοῦ μεγέθους ποιηθέντι. Τὰ σκιερὰ μέρη δηλοῦσιν ἐπιφάνειαν τοῦ μαρμάρου διαθεβρωμένην, ἐκεῖ δὲ εἰκάζω ὅτι ἦσαν ἐπιτεθειμένα τὰ μᾶλλον ἐξίτηλα χρώματα, πιθανῶς τὸ ἐρυθρὸν, τοῦναντίον δὲ διὰ τῶν στερεωτέρων χρωμάτων, τοῦ κυανοῦ ἢ πρασίνου πιθανῶς, φαίνονται ὅτι ἦσαν κεχρωματισμένα ἐκεῖνα τὰ μέρη ὧν καὶ νῦν ἡ ἐπιφάνεια λαμπροτέραν διετήρησε τὴν ὄψιν¹. Αἱ κάθετοι ἐν μέσῳ τῶν φολίδων γραμμαὶ εἶναι ἐγγάρκιοι. Τὴν αὐτὴν ἐπιμέλειαν, οἷαν ὁ χρωματισμὸς, δεικνύει καὶ ἡ ὅλη ἐργασία τοῦ ἀγαλματίου παρὰ τὸν καταφανῶς ἀκομψὸν τύπον τῆς μορφῆς. Τὰ τῆς ἐσθῆτος κράσπεδα εἶναι ἀρκετὰ βαθέως γεγλυμμένα, ἡ δὲ αἰγίς ἦτο κατ' ἀμφοτέρω τὰ μέρη τῶν νώτων ὡς λεπτή (πάχος 0.01) προεξέχουσα πλάξ εἰργασμένη καὶ κατὰ τὰ ἄκρα τοῦ ὀδοντωτοῦ κράσπεδου τῆς ἔφερε πιθανῶς μεταλλίνους ὄφεις, ἐνηρμοσμένους εἰς ὅπας πλάτους 0.005.

Ἡ Ἀθηνα φέρει χιτῶνα, ὅστις μόνον διὰ τῶν βραχειῶν καὶ στενῶν χειρῶν του κατὰ τοὺς ὤμους

γίνεται καταφανής. Αἱ λεπταὶ ἐκεῖναι πτυχαί, αἱ συνήθως ἀπαντῶσαι ἐπὶ τῶν χειρῶν τῶν ἀρχαϊκῶν ἀγαλμάτων, ἐλλείπουσιν ἐνταῦθα ἐντελῶς, ὡς λ. χ. καὶ ἐπὶ τοῦ ὠραίου ἀγάλματος τοῦ δημοσιευθέντος ἐν τοῖς «Μουσειοῖς τῶν Ἀθηνῶν» πίν. 14. Ἐπὶ δὲ τοῦ χιτῶνος φέρει ἐπίσης τὸν πέπλον, οὐχὶ ὅμως τοιοῦτον, οἷον ἡ ἰωνικὴ τέχνη μετεποίησεν καὶ οἷον εὗρομεν ἔτι αὐτὸν ὑπάρχοντα ἐν τοῖς ἀνωτέρω περιγραφείοις χαλκοῖς ἀγαλματίοις, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὠραῖον ἐλεύθερον τύπον ὃν ὁ Φειδίας ἔδωκε τῷ τῆς Προμάχου Ἀθηναῦ αὐτοῦ καὶ τῷ τῆς Λημνίας καὶ ὃν ἐγὼ ἀλλαχοῦ ὡς κατ' ἐξοχὴν ἀττικὸν τύπον τοῦ τῆς Ἀθηναῦ πέπλου νάποδείξω προσεπάθησα¹. Καὶ ἐν τούτῳ δὲ ἤδη τὸ παρὸν ἀρχαϊκὸν ἔργον φαίνεται ὃν ὁ πρόδρομος τῆς τελείας τέχνης. Ἡ αἰγίς ἔχει μὲν ἀληθῶς ἔτι τὸ ἀρχαϊκὸν σχῆμα, μακροτέρα ὄπισθεν κατὰ τὰ νῶτα καταπίπτουσα, ἀλλὰ τὸ εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος ἄρθρου κατὰ ἐμὸν σχεδιάσμα εἰς τὸ ἡμισυ τοῦ πραγματικοῦ αὐτοῦ μεγέθους εἰκονιζόμενον Γοργόνειον, ὅπερ φέρει αὕτη γεγλυμμένον ἐπὶ τοῦ ὀμαλῶς ἐξέχοντος ἐξαγώνου ἐπιπέδου, δεικνύει τὸν ἐν τῷ μέσῳ ἰστάμενον μέτριον ἐκεῖνον τύπον, τὸν παριστῶντα αὐτὸ ἄνευ τῶν θηριωδῶν ἐκεῖνων χαρακτηριστικῶν, δι' ὧν εἰκόνιζεν αὐτὸ ἡ ἀρχαϊκὴ τέχνη. Τὸ τοῦ ἡμετέρου ἀγάλματος Γοργόνειον δὲν διαφέρει πολὺ τοῦ ἐπὶ τῶν ἀντιτύπων τῆς Παρθένου Ἀθηναῦ² εἰκονιζομένων. Καὶ ὅμως ὁ τύπος αὐτοῦ οὗτος εἶναι πολὺ ἀρχαιότερος τῆς ὑπὸ τῶν Περσῶν καταστροφῆς, ἀπαντᾷ δὲ, καθ' ὅσον οἶδα, τὸ πρῶτον ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τῆς Ἀθηναῦ ἐπὶ πολλῶν τεμαχίων πηλίνων ἀναγλύφων, ἅτινα τὴν θεὰν ἐφ' ἄρματος εἰκονίζουσι. Τούτων ἰκανὸς ἀριθμὸς ἀνευρέθη κατὰ διαφόρους χρόνους ἐν τῇ Κιμωνείῳ ἐπιχώσει· ἅπαντα δὲ εἶναι ἐπὶ τριῶν ἢ τεσσάρων τύπων, διαφερόντων ἀλλήλων μόνον ἐν τισὶ λεπτομερείαις, οἷον ἐν τῇ ὑπάρξει ἢ ἐλλείψει τῆς ἀσπίδος, ἐκτετυπωμένα³. Παράδοξος δὲ εἶναι ἐνταῦθα ἡ ἐπὶ τοῦ μετώπου εὐρεῖα καὶ ἀβαθὴς αὐλαξ.

Καὶ κατὰ τὴν στάσιν δὲ διαφέρει ἡ ἡμετέρα Ἀθηνα τῶν λοιπῶν τοῦ ἀρχαϊκοῦ τύπου καὶ ὡς

¹ Πρβ. Beiträge zur Gesch. der gr. Tracht. σ. 141 ἔξ.

² Furtwängler ἐν Roscher, Lexik. d. Mythol. σ. 1719.

³ Δύο τεμάχια ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ Schöne. Griech. Reliefs πίν. 35 ἀρ. 136, 137. Πρβ. Reich. Mitth. d. Inst. Athen 1887 σ. 129.

¹ Κηλὶς τις μεγάλη πρασίνου χρώματος κατὰ τὸ ἔμπροσθεν κάτω μέρος τῆς ἐσθῆτος παρήχθη ἐκ τῆς γεινιάσεως συνθεταμένου μεταλλίνου ἢ τοῦτον φέροντος τὸν χρωματισμὸν ἀντικειμένου.

πρόδρομος τοῦ Φειδιακοῦ δύναται νὰ θεωρηθῆ. Οὔτε ἐν τῇ ξοανοειδεῖ ἀκαμψία ἴσταται, οὔτε ἐν τῇ πολεμικῇ στάσει τῶν Παλλαδίων, ἀλλ' ἔχει τὸ ἥρεμον ἐκεῖνο καὶ φυσικὸν σχῆμα, ὅπερ καὶ ἐν τῷ καλουμένῳ Ἀπόλλωνι τοῦ ὀμφαλοῦ, ἐπὶ τοῦ ἀγάλματος τοῦ Στεφάνου καὶ ἐπὶ τῶν γλυπτικῶν ἔργων τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ παρατηρεῖται καὶ ὅπερ ὡς μετὰ κόπου ἀπόκτημα τῆς ὀλίγον πρὸ τοῦ Φειδίου τέχνης ὑπολαμβάνεται¹. Τὸ σῶμα δὲν στηρίζεται καὶ ἐπὶ τῶν δύο σκελῶν ἐξ ἴσου, ἀλλὰ, καίπερ ἀμφοτέρων πατούντων δι' ὅλου τοῦ ποδὸς τὸ ἔδαφος, τὸ βᾶρος τοῦ σώματος φαίνεται ὑποβασταζόμενον ἰδίως ὑπὸ τοῦ ἀριστεροῦ σκέλους, ἐν ᾧ τὸ δεξιὸν εἶναι πῶς κατὰ τὸ γόνυ πλαγίως κεκαμμένον καὶ κατὰ ταύτην τὴν θέσιν, καὶ πρὸς τὰ ἔμπρὸς κατὰ τι τεθειμένον. Κατὰ τὰ ἰσχία ὅμως οὐδεμία κίνησις ἐκδηλοῦται, καθ' ὅλου δὲ ἡ ἐν τῇ τέχνῃ τότε εἰσαχθεῖσα νέα ἀρχὴ δὲν ἐξεδηλώθη εἰσέτι ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἀγάλματι τόσον ἀδέσμευτος ὅσον ἐν τοῖς ἄνω μνημονευθεῖσιν ἔργοις. Ὡς πρὸς τοῦτο δὲ ὁμοιάζει ἡ ἡμετέρα Ἀθηναῖα μᾶλλον τῷ ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ πρίγκηπος Sciarra ἐν Ῥώμῃ πρὸ τίνος δημοσιευθέντι χαλκῷ παιδὸς ἀγάλματι², ὅπερ εἶναι ἔργον τῶν ἀρχῶν τοῦ πέμπτου αἰῶνος καὶ πιθανῶς τῆς πελοποννησιακῆς Σχολῆς. Ὑπερέχει δὲ τοῦ ἔργου τούτου τὸ ἡμέτερον ἀγαλμα οὐ μόνον κατὰ τὸ σεμνοπρεπέστερον σχῆμα—ὑπεροχῇ, ἥτις κυρίως δύναται νὰ ἔχῃ τὸν λόγον τῆς ἐν τῇ διαφορᾷ τοῦ εἰκονιζομένου προσώπου—ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῦτο ὅτι ἡ κεφαλὴ δὲν εἶχε τὴν ἀκαμπτον ἐκείνην κατ' ἐνώπιον στάσιν, ἀλλ' ἦτο μικρόν τι πρὸς τ' ἀριστερὰ ἐστραμμένη, ὡς τοῦτο δῆλον γίνεται οὐ μόνον ἐκ τῆς θέσεως τῆς σαφέστατα δεδηλωμένης σφαγῆς τοῦ λαιμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς κατὰ τὰ νῶτα περισθεῖσης ἄκρας τοῦ λόφου τοῦ κράνους, ἥτις δὲν κατέχει τὸ μέσον τῆς ἐπὶ τῶν νῶτων κόμης, ἀλλὰ πλησιέστερον πρὸς τὸν δεξιὸν ὦμον ἐπικάθηται.

Καὶ ὡς πρὸς αὐτὴν δὲ τὴν θέσιν τῶν βραχιόνων ἀνάλογα παραδείγματα ὑπάρχουσιν ἐν ἔργοις τοῦ αὐτοῦ τεχνικοῦ κύκλου. Ὁμοιώματα, τὸν ἕνα βραχίονα μετὰ δράσεως ἐπὶ τοῦ δόρατος ὑψωμένον ἔχων, τὸν δ' ἕτερον ἐπὶ τοῦ ἰσχίου σθεναρῶς ἐπερείδων,

ἴστατο ὁ Οἰνόμαος ἐν τῷ ἀνατολικῷ ἀετώματι τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ ναοῦ τοῦ Διός. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῦτο ὑστερεῖ ἔτι τὸ ἡμέτερον ἀγαλμα, τοῦ τεχνίτου αὐτοῦ μὴ δυνηθέντος νὰ δηλώσῃ τὴν σθεναρὰν τῆς χειρὸς ἐπὶ τοῦ ἰσχίου ἐπέρεισιν, διότι μόνον σχεδὸν διὰ τῶν ἄκρων δακτύλων ψαύει ἡ χεὶρ (καὶ τοῦτο ἰκανῶς ἀδεξίως) τὴν ἐσθῆτα, χεὶρ παχείῃ πρὸς τοῦτοις οὔσα, ὅπερ ἄτοπον ἐν τοιαύταις τοῦ ἄλλου σώματος ἀναλογίαις.

Ἰδίως ὅμως συγγενὲς τοῖς ἐν Ὀλυμπίᾳ ἔργοις, ὡς τοῦτο ἤδη πρὸ πολλοῦ παρατηρήθη, φαίνεται ὅν τὸ ἡμέτερον ἀγαλμάτιον ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἀναβολῆς. Καὶ δὲν ἀπαντᾷ μὲν ἐν τοῖς ἐξ Ὀλυμπίας ἔργοις ἀκριβῶς ἡ αὐτὴ στολὴ τοῦ ἡμετέρου ἀγαλματίου, οἷαν ἀνωτέρω τὴν περιεγράψαμεν, ἀλλὰ τοῦ ἱματισμοῦ καὶ τούτου καὶ ἐκείνων τὰ κυριώτατον στοιχεῖον εἶναι ὁ ἐκ βαρέος μαλλίνου ὑφάσματος δωρικὸς πέπλος, τοῦ ὁποῦ αἱ ἄτεχνοι καὶ στρογγυλῶδεις πτυχαὶ εἶναι γεγλυμμένα κατὰ τὴν αὐτὴν ἀπέριττον καὶ τὴν καταγωγὴν τῆς ἐκ τῶν σφυρηλάτων ἔργων ἔχουσιν τεχνοτροπίαν, οἷαν ἐνορῶμεν αὐτὴν ἐν τῇ Στερόπῃ, τῇ Ἴπποδαμείᾳ ἢ τῇ Ἐσπερίδι ἐν Ὀλυμπίᾳ¹. Ὅπου δὲ ἡ τοῦ σώματος βαρεῖα μᾶζα ὑπὸ τὴν ἐσθῆτα ὑποφαίνεται ὡς λ. χ. κατὰ τὴν δεξιὰν κνήμην ἢ τὴν ἀριστερὰν γαστροκνημίαν, τοῦτο οὔτε κατὰ τὸν κατὰ συνθήκην ὑπερβολικὸν τρόπον τῆς ἀρχαϊκῆς νησιωτικῆς τέχνης—τρόπον, παραδεκτὸν γενόμενον καὶ ἐν Ἀθῆναις—γίνεται, οὔτε κατὰ τὴν ἰδανικὴν φυσικότητα τῶν γλυφῶν τοῦ Παρθενῶνος, ἀλλὰ περίπου καθ' ὅν τρόπον καὶ ἐν αὐτῇ τῇ φύσει τὸ πρᾶγμα ἀπαντᾷ. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ αἰγίς δὲν προσφύεται στενωῶς ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ τῶν νῶτων, ὡς ἐν τοῖς ἀρχαικωτέροις ἔργοις, ἀλλὰ καλύπτει μόνον τὰ εὐρέα μὲν, ὄχι ὅμως καὶ ἰκανῶς ἀποστρογγυλωμένα καὶ προεξέχοντα ἀνώτερα τοῦ κορμοῦ μέρη, καταπίπτουσα ὀπίσω κατὰ τὴν ἑαυτῆς φύσιν, ἥτοι ὡς τις βαρεῖα δορά. Καὶ συνελόντι εἰπεῖν ἐλάχιστὰ εἰσι τὰ ἐπ' αὐτοῦ ἔχνη τὰ ἐνθυμίζοντα ἔτι τὸν ἀρχαϊκὸν τρόπον καὶ μαρτυροῦντα, ὅτι τὸ ἡμέτερον ἀγαλμάτιον ἀρχαιότερόν πῶς εἶναι, ἢ ὁ γλυπτικὸς κόσμος τοῦ ναοῦ τοῦ Διός. Οὕτω λ. χ. ἐν τοῖς ἀνοικτοῖς κραπέδοις τοῦ πέπλου κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος εἶναι μᾶλ-

¹ Πρὸς. νῦν Bull. dell'Inst. 1887 σ. 97 ἔξ.

² Bull. dell'Inst. 1887 πλ. IV-V σ. 90 ἔξ.

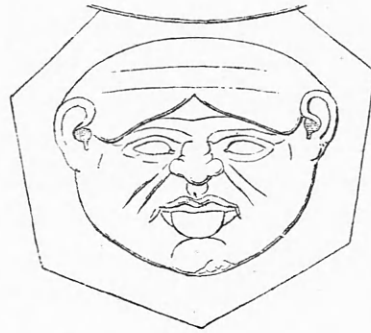
¹ Πρὸς. Mitth. d. arch. Inst. Athen 1881 σ. 91 ἔξ. K Lange. Bull. dell'Inst. 1887 σ. 54 ἔξ. καὶ σ. 102 ἔξ.

λον ὀρατὴ ἢ ἐπιτήδευσις καὶ ἢ καθ' ὠρισμένον σχῆμα διάταξις αὐτῶν ἢ ὅπως ἐν τῇ Ἴπποδαμείᾳ καὶ τῇ Ἑσπερίδι, ἰδιαίτατα δὲ φαίνονται αἱ πτυχαί, ἃς ὁ κόλπος τοῦ πέπλου ὑπὲρ τὴν ζώνην σχηματίζει, παραβαλλόμεναι πρὸς τὰς τῆς Στερόπης ἢ τὰς τῆς Ἀθηνᾶς εἴτε τῆς ἐν τῇ μετόπῃ τοῦ Αὐγείου εἴτε καὶ αὐτῆς ἔτι μόνον τῆς ἐπὶ τοῦ βράχου καθημένης, τυπικαὶ καὶ φυσικότητος ἄμοιροι. Λείψανον ἔτι τοῦ ἀρχαίου κατὰ συνθήκην τρόπου εἶναι ἐν τῷ ἀγαλματίῳ τούτῳ καὶ ἡ ταπεινὴ καὶ ἐκ πυκνῶν κυματοειδῶν αὐλάκων συγκειμένη κατὰ τὰ νῶτα κόμη, οἷα δὲν ἀπαντᾷ πλέον ἐν τοῖς ἐξ Ὀλυμπίας ἔργοις.

Τὸ δὲ συμπέρασμα ἡμῶν εἶναι περίπου τόδε: Τὸ ἡμέτερον ἀγαλμάτιον εἶναι ἔργον τεχνίτου τοῦ ἐκπνέοντος ἀρχαϊσμοῦ, ὅστις ἀνῆκεν ἢ στενότερα συνεδέετο τῇ Πελοποννησιακῇ σχολῇ, εἰς ἣν δέον ν' ἀποδώσωμεν τὸν γλυπτικὸν κόσμον τοῦ ἐν Ὀλυμπία ναοῦ τοῦ Διός. Ἐάν δέ, ὅπως ἀνωτέρω παρεδέχθημεν, ἐνέδυσσε τὴν θεὰν στολὴν ἰδίως ἀττικὴν, τοῦτο οὐδὲν ἄλλο ἀποδεικνύει ἢ ὅτι εἰργάζετο διὰ τὰς Ἀθῆνας. Διάφορα γνωρίσματα μαρτυροῦσιν ὑπὲρ τῆς γνώμης, ὅτι τὸ ἀγαλμάτιον εἶναι ἐπιεικῶς ἀρχαιότερον ἢ τὰ τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς γλυπτικὰ ἔργα. Ὁ χρόνος τῆς ποιήσεως αὐτοῦ δὲν εἶναι ἄρα ὁ περὶ τὸ 460, ὡς φρονεῖ ὁ Furtwängler¹,

¹ Ἰδὲ Roscher, Lexik. d. Mythol. σ. 695.

ἀλλ' ὁ περὶ τὸ 480 καὶ μάλιστα, ὅπερ πιθανώτερον, ὀλίγον τι πρὸ τῆς καταστροφῆς τῆς Ἀκροπόλεως ὑπὸ τῶν Περσῶν. Διότι κατὰ τὸ ἀνοιγμα τῶν θεμελίων τοῦ ἐν Ἀκροπόλει Μουσείου ἡ σκαφή προέβη κατὰ βάθος μέχρι τῆς Κιμωνείου ἐπιχώσεως, ἐν ἣ φαίνεται ὅτι εὐρέθη μετὰ τοῦ Μοσχοφόρου καὶ τῆς κεφαλῆς τῆς Ἀθηνᾶς τῆς ἐκ τοῦ αετώματος τοῦ ὑπὸ Πεισιστράτου κτισθέντος ναοῦ καὶ τὸ ἡμέτερον ἀγαλμάτιον. Κρίμα ὅτι δὲν ἔχομεν ὠρισμένας εἰδήσεις περὶ τούτου. Ἴσως ἐκ τῶν νέων ἀνασκαφῶν προαχθῆ τι εἰς φῶς τῶν μήπω εὐρεθέντων αὐτοῦ μερῶν καὶ μετὰ τούτου καὶ ἡ βεβαίωσις περὶ τῆς προελεύσεως αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθῆναις, Ἰούλιος 1887.

FRANZ STUDNICZKA

ΠΡΟΣΘΗΚΗ

Ἐν σελ. 136 σημ. 2 στ. 9 πρόσθετες: Καὶ ἐν ἀρχαίῳ ἀγαλματίῳ Σατύρου ἐκ τῆς ἐν Ἠπίρῳ Ἀπολλωνίας, Bull. de la soc. nat. des antiq. de France 1885 σ. 221.

ΠΑΡΟΡΑΜΑ

Σελ. 113 στ. 3 ἀντὶ Σέξτωφ ἀνάγνωθι Σέξτωφ καὶ στ. 19 ἀντὶ Σέξτος ἀνάγνωθι Σέξτος.

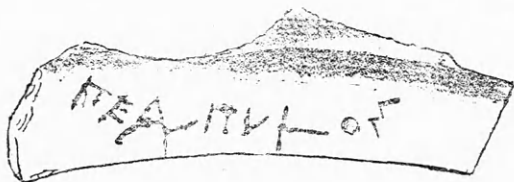

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΕΚ ΜΥΚΗΝΩΝ

(Πλ. 10, 11, 12, 13)

Περὶ τῶν ἐν ἔτει 1886 ἐν Μυκῆναις γενομένων ἀνασκαφῶν, ὧν εὐρήματά τινα δημοσιεύομεν σήμερον, θὰ γείνη λόγος ἐκτενής ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας τοῦ 1886, ὅπου καὶ τὸ σχέδιον αὐτῶν θὰ δημοσιευθῆ. Αἱ ἀνασκαφαὶ ἐνηργήθησαν εἰς δύο μέρη, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς Ἀκροπόλεως, ὅπου ἀνεκαλύφθη ἀνάκτορον τῆς αὐτῆς ἡς καὶ τὸ ἐν Τίρυνθι ἐποχῆς, καὶ κάτω παρὰ τὸν μέγαν ἐκ πολυγωνικῶν λίθων πύργον τοῦ μεσημβρινοδυτικοῦ τείχους· ἐνταῦθα ἀπεκαλύφθη οἶκος τῆς αὐτῆς καὶ οὗτος ἐποχῆς, ἀλλὰ μικροτέρων διαστάσεων καὶ ὑποδομημένος ἐξ ὑλικοῦ εὐτελεστεροῦ.

Ἐπιγραφαὶ εὐρέθησαν τρεῖς. Ἡ πρώτη εἶναι ἐγκεχαραγμένη ἐπὶ τεμαχίου ἀργείου ἔχοντος γάνωμα μέλαν καλὸν καὶ ἀνακαλυφθέντος ἐν τῇ ἐπὶ τοῦ οἴκου ἐπιχώσει εἰς βάθος ἑνὸς μέτρου. Ὡς δεικνύει τὸ παρατιθέμενον ζιγγογράφημα, τὰ γράμματα

διακρίνονται σαφῶς· ἡ ἀνάγνωσις ὅμως παρέχει δυσκολίας ἕνεκα τοῦ τρίτου ἀπ' ἀριστερῶν στοιχείου, περὶ τοῦ ὁποίου δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ τις, ἀν ἦναι ἐν μόνον γράμμα, διότι φαίνονται μᾶλλον ὡς δύο, δηλ. Ρ ἢ Α καὶ Ν. Ἐπειδὴ ὅμως οὕτω οὐδεμία ἑλληνικὴ λέξις σχηματίζεται, ὑποθέτω ὅτι εἶναι κακῶς ἐπὶ τοῦ δοσράκου ἐγγραχθὲν Ν καὶ ὅτι πρέπει ν' ἀναγνωσθῆ Περπύλος, ἀν καὶ ὄνομα τοιοῦτο δὲν ὑπάρχει γνωστὸν. Τὸ ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης κέρδος εἶναι ὅτι ἀπαντᾷ ἐν αὐτῇ τὸ διὰ τὸ λάμβδα σημεῖον τ, ὅπερ ἀποδεικνύει, ὅτι τὸ ἐν Μυκῆναις ἐν χρῆσει ἀλφάβητον δὲν ἦτο διάφορον τοῦ ἀργείου· διότι τὸ λάμβδα μόνον ἐν Ἀργεὶ πά-

λιν γράφεται οὕτω, οὐδαμοῦ δ' ἄλλοθι (ἴδε Kirchhoff Studien zur Gesch. des gr. Alphabets σ. 86). Μέχρι τοῦδε οὐδὲν περὶ τοῦ ἀλφάβητου τῶν Μυκηναίων ἦτο γνωστὸν.

Ἡ ἐπομένη ἐπιγραφή ἀναγινώσκεται ἐπὶ ἐγχωρίου τιτανολίθου ἔχοντος ὕψ. 0.36, πλ. 0.36 καὶ πᾶχ. 0.115, εὐρεθέντος δὲ ἐπίσης ἐν τῇ ἐπὶ τοῦ οἴκου ἐπιχώσει εἰς ελάχιστον βάθος. Ἄνω εἶχεν ἡ πλάξ ἀετωμάτιον, οὗ μόνον μέρος σώζεται· ἡ ἐπιφάνεια εἶναι κατὰ τοὺς πρώτους ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ στίχους λίαν ἀποτετριμμένη καὶ τὰ γράμματα ἀναγινώσκονται δυσκόλως.

Π Ρ Ο Τ Ι Μ Ο Υ Γ Ο Ρ Τ Υ Ν Ι Ο Υ
Θ Ε Ο Ξ Α Γ Α Θ Α Ι Τ Υ Χ Α Ι Λ Λ Ι Λ Ι Μ Ε Δ Ο Ξ Ε
Τ Ε Λ Ε Ι Α Ι Τ Ω Ν Μ Υ Κ Α Ν Ε Ω Ν Π Α Ν Α Μ Ο Υ
Υ Ξ Ε Τ Ε Ρ Α Ι Α Ι Π Ρ Α Τ Ο Μ Η Ν Ι Α Ξ Α Ρ Ι Ξ Τ Ε Υ Ε
5 Δ Α Μ Ι Ο Ρ Γ Ω Ν Δ Ε / Φ Ι Ω Ν Μ Ο Κ Ρ Ι Τ Ο Υ Δ Α
Ρ Ο Ν Τ Ε Υ Ξ Ε Ρ Ε . Δ Η . Ι . . Θ Ε Ν Τ Ω Ν Τ Τ .
Ζ Ο Ν Τ Ω Ν Μ Υ Κ Α Ν Ε Ω Ν Υ Π Ο Ν Α Β Ι Ο Ξ Ε Ξ Λ .
Κ Ε Δ Α Ι Μ Ο Ν Α Ε Π Ο Λ Υ Ω Ρ Η Ε Π Ρ Ο Τ Ι Μ Ο Ξ
Τ Ι Μ Α Ρ Χ Ο Υ Γ Ο Ρ Τ Υ Ν Ι Ο Ξ Κ Α Ι Τ Α Ν Α Π Α Ν
10 Ξ Α Ν Ε Π Ο Υ Δ Α Ν Ε Θ Ε Τ Ο Ω Ξ Δ Ι Α Ξ Ω Θ Ε Ι Ε Ν
Τ Ο Ι Α Π Α Χ Θ Ε Ν Τ Ε Ξ Δ Ε Δ Ο Χ Θ Α Ι Τ Ο Ι Ξ Κ Ω Μ Ε
Τ Α Ι Ξ Ε Ξ Π Ρ Ο Ε Δ Ρ Ι Α Ν Κ . Λ Ι Ξ Θ Α Ι Τ Ο Ι Ξ Δ Ι Ο Ν Υ Ξ Ι
Ο Ι Ξ Κ Α Θ Α Π Ε Ρ Κ Α Ι Τ Ο Ν . ^ ^ ^ Σ . . . Υ Ψ
Τ Α Ν Ε Π Ρ Ο Τ Ι Μ Ο Ν
15 Ω Ν Ξ Κ Α Ι Τ ^

Προτίμου Γορτυνίου.

Θεοῖς, ἀγαθαὶ τύχαι· ἀλιαῖαι ἔδοξε
τελείαι τῶν Μυκανέων· Πανάμου,
ὑστεραῖαι πρατομηνίας· ἀρίστευε

5 δαμιουργῶν Δε[λ]φίων [Τ]ιμοκρίτου Δαι-
φοντεύς. Ἐπε[ι]δὴ [ἀπαχ]θέντων ... [ἡ]
[β]όντων Μυκανέων ὑπὸ Νάβιος ἐς Λ[α-]
κεδαίμονα ἐπολυώρηε Πρότιμος
Τιμάρχου Γορτύνιος καὶ τὸν ἀπαν-
10 σαν σπουδᾶν ἔθετο, ὡς διασωθεῖεν
τοὶ ἀπαχθέντες, δεδόχθαι τοῖς κωμ[ε]ι-

ταις ἐς προεδρίαν κ[α]λίσθαι τοῖς Διονυσί-
οις καθάπερ καὶ τὸν[ε] ἀλλ[ον] ε]ύ[ε]ργέ-
ταν Πρότιμον [Τιμάρχου καὶ τὸν ἐκ·]

15 [γόν]ον καὶ τα - -

Ἡ φράσις ἀρίστευε δαμοργῶν Δελφίων (στ. 4·5) δύναται νὰ σημαίη δύο τινά· ἢ ὅτι ὁ Δελφίων ἦτο πρῶτος τῶν δημιουργῶν καὶ προήδρευε τῆς ἐκκλησίας, ἢ ὅτι αὐτὸς εἶπε τὴν γνώμην, ἥτις ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τοῦ λαοῦ· ἢ πρώτη ἐκδοχὴ μοι φαίνεται πιθανωτέρα, διότι οὕτω ἡ ἐπιγραφή δὲν μένει ἀχρονολόγητος, ἔπειτα συμφωνότερος τῇ δωρικῇ συνηθείᾳ θὰ ἦτο ὁ τύπος δαμοργίων, ἐὰν τοῦτο ἦτο μετοχὴ καὶ ὄχι ἐπίθετον. Ἐν Φωκικαῖς ἐπιγραφαῖς ἀπαντῶσιν ἄρχοντες τινες καλούμενοι ἀριστήρες (Bull. de corr. hell. X σ. 363 καὶ XI σ. 333, 337). Μήπως καὶ τούτων τὸ ὄνομα συγγενεῦει τῷ ἀριστεύειν;

Ὁ Δελφίων λέγεται, ὅτι ἦτο ἐκ τῆς Δαίφροντιδος φυλῆς, γνωστῆς τέως μόνον ἐκ τινος ἐπιγραφῆς εὐρεθείσης ἐν Θουρίᾳ τῆς Μεσσηνίας (Lebas-Foucart ἄρ. 302). Ἐν Ἀργεὶ πλὴν τῶν τριῶν γνησίων δωρικῶν φυλῶν, τῶν Ὑλλέων, Δυμάνων καὶ Παμφύλων, ὑπῆρχε καὶ τετάρτη, ἡ Ὑρναθία ἔχουσα τὸ ὄνομα ἐξ Ὑρνηθοῦς θυγατρὸς τοῦ Τημένου καὶ γυναικὸς τοῦ Δαίφροντος. Ἐὰν δὲν θέλωμεν νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι οἱ Μυκηναῖοι εἶχον ἄλλην διαίρεσιν καὶ ἄλλα ὀνόματα φυλῶν, πρέπει νὰ προστεθῇ εἰς τὰς τέσσαρας γνωστὰς τῶν Ἀργείων καὶ ἡ Δαίφροντις.

Στίχ. 6 ἐξ. Φίλιππος ὁ πέμπτος, βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας, παρέδωκεν εἰς τὸν Νάβιν τὸ Ἄργος ὡς ἀμοιβὴν τῆς συμμαχίας του ἐν τῷ κατὰ τῶν Ῥωμαίων πολέμῳ· ὁ τύραννος κατέσχε τὸ Ἄργος ἐπὶ δύο ἔτη (197-195 πρὸ Χρ.), καθ' ἃ πᾶν εἶδος βίας μετῆλθεν, ὅπως ἀποσπάσῃ χρήματα παρὰ τῶν κατοίκων (Hertzberg Gesch. Griechenlands unter den Römern I σ. 75). Κατὰ τὴν περίστασιν δὲ ταύτην θ' ἀπήγαγεν εἰς Λακεδαίμονα καὶ τοὺς Μυκηναίους, περὶ ὧν ἐνταῦθα γίνεται λόγος, ὥστε ἡ ἐπιγραφή θὰ ἦναι ὑστερωτέρα κατὰ τι τοῦ 197 π. Χ.

Τοῦ ἔκτου στίχου τὸ τέλος δὲν ἀναγινώσκειται· φαίνονται ὡς δύο Τ ἢ Ι, ὑποθέτω δὲ ὅτι εἶναι ἀριθμητικὰ σημεῖα. Τοῦ ἐπομένου στίχου τὸ πρῶτον γράμμα ἐπίσης εἶναι ἀμφίβολον καὶ τὸ τούτω δὲ

ἀκολουθοῦν δὲν διακρίνεται σαφῶς ἂν ἦτο Ο ἢ Ω. Ἴσως μάλιστα μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Β ὑπῆρχε καὶ ἐν Ι, τότε δὲ θὰ εἶχομεν τὸν ἀχραιφνῶς δωρικὸν τύπον ἡβιόντων· ἀλλ' ὅπως ἔχει νῦν ἡ κατάστασις τοῦ λίθου, ὀλόκληρος ἢ λέξις εἶναι ἀβεβαία.

Ἡ τρίτη ἐπιγραφή εὐρέθη ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς Ἀκροπόλεως παρὰ τὸ ἀνάκτορον εἰς βάθος 0.50 μ. περίπου. Εἶναι ἐγκεχαραχμένη ἐπὶ βαθροειδοῦς τιτανολίθου ἔχοντος ὕψ. 0.43, πλ. 0.37 καὶ πάχ. 0.40. Ἄνω ἐπιστέφεται διὰ κανόνος, κάτω δὲ ὑπάρχει γῶρος ἄγραφος ἰκανός.

ΣΤΕΡΑΙΠΡΑΤΟΜΗΝΙΑΣΑΡΗΤ
ΣΔΑΜΟΧΑΡΤΟΥΤΑΙΚΩΜΑΙΤ
ΛΑΝΣΠΕΝΤΑΚΑΤΙΑΝΣΔΕΔΩΧ
ΑΙΥΣΚΑΠΡΟΑΙΡΩΝΤΑΙΤΟΙΚΩ
5 ΜΙΑΓΚΑΙΤΟΓΓΡΟΦΕΑΤΟΝΣΑ
ΟΡΓΟΙΣΕΜΦΑΝΕΣΗΚΑΤΕΓΓ
ΩΙΓΡΟΦΕΙΕΙΔΕΜΗΡΟΙΟΙΕΓΚΑ
ΙΕΝΑΙΔΕΤΙΚΑΠΕΝΗΤΑΙΑΤΙΤΟΝΑ
ΕΝΙΙΤΑΙΑΠΟΤΩΝΤΟΚΩΝΤΩΓΚΟ
10 ΡΚΟΥΩΣΔΕΙΑΛΛΩΣΓΩΣΗΜΕΝΗΩ
ΣΑΡΙΣΤΕΩΣΔΑΦΟΝΤΕΥΣΜΥΚΑΝΛ

Ὑ]στεραῖαι πρατομηνίας· Ἄρητ - -
ς Δαμοχάρτου τὰ κώμαι τ[ῶν Μυκηνέων - - -
δραχμ]ᾶν πεντακατίας δέδωχ[ε - -
χρῆσθ]αι ὕς κα προαιρῶνται τοῖ κω[μεῖται - -
5 τὸν τα]μίαχ καὶ τὸγ γραφέα τὸν ἀ[εῖ - -
δαμ]οργοῖς ἐμφανῆς ἡ κατεγγ - -
τ[ῶν] γραφεῖ· εἰ δὲ μὴ ποιῶτεγ κα[τὰ - -
ζεν· αἰ δὲ τι κα πένηται, ἄτιτον α - -
ενηται ἀπὸ τῶν τόκων τῶγ κο - -
10 ὄ]ρκου ὡς δεῖ ἄλλως πως ἤμεν ἢ ὦ[ς - -
ς Ἀριστεὸς Δαφοντεὺς Μυκᾶν [δ - -

Ἐν τῇ μεταγραφῇ δὲν ἐπεχείρησα ἄλλας εἰμὴ τὰς ἀσφαλεστάτας συμπληρώσεις, διότι λείπει δυστυχῶς ἴσως τὸ ἡμισυ τοῦ λίθου· οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν γραμμάτων ἐκάστου στίχου ἠδυνήθην κατὰ προσέγγισιν νὰ ἐξεύρω. Ἡ ἀρχὴ τῆς ἐπιγραφῆς δὲν φαίνεται νὰ ἦτο συντεταγμένη ὡς ἡ τῆς προηγουμένης· ἔλειπον πιθανῶς τὰ Θεῶς, τύχαι ἀγαθαῖ. Ἡ ὄλη ἔννοια τοῦ ψηφίσματος εἶναι καὶ αὐτὴ σκοτεινὴ ὡς αἱ λεπτομέρειαι, οὐχ ἦττον ἰδοῦ τί φαίνεται προκύπτειν ἐξ αὐτῆς· ἀνὴρ τις, υἱὸς τοῦ Δαμοχάρτου, ἐδώρησεν εἰς τὴν κώμην τῶν Μυ-

κηναίων δραγμαῖς πεντακοσίας, ὅπως τὰς μεταχειρισθῶσιν οἱ κωμῆται κατὰ βούλησιν (στ. 1-4). Τὴν διαχείρισιν τοῦ ποσοῦ τούτου ἀναθέτουσιν οἱ κωμῆται εἰς τὸν ταμίαν καὶ τὸν γραφέα τῆς κώμης, οἵτινες ὅμως ὀφείλουσι νὰ συμπράττωσι μετὰ τῶν δημιουργῶν ἢ ἴσως ὑποβάλλονται εἰς τὴν ἐξέλεξιν αὐτῶν (στ. 5-6), καὶ ἐὰν δὲν πράττωσι κατὰ τὰ δεδομένα, τότε ἐπιβάλλεται αὐτοῖς πρόστιμον· ἐὰν δὲ τις τῶν ζημιωθέντων ἕνεκα πενίας δὲν πληρώσῃ τὸ πρόστιμον, κηρύσσεται ἄτιμος καὶ αὐτὸς καὶ οἱ ἀπόγονοί του¹. Ἐπειτα διάταξις τις περὶ τῆς χρήσεως ἴσως τῶν ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου τόκων², καὶ τέλος ἄλλη ὀρίζουσα, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ἐπιπολαίως νὰ προτείνῃ ὁ θεῶν τὴν κατάργησιν τῶν ψηφισθέντων, ἀλλ' ὅστις θέλει νὰ τὸ πράξῃ, πρέπει πρῶτον νὰ ὀρκισθῇ (ὅτι θὰ προτείνῃ τὰ βέλτεστα κατὰ τὴν γνώμην του).

Τὸ ἐν τῷ τελευταίῳ στίχῳ ΑΡΙΞΤΕΟΞ νομίζω ὅτι εἶναι κύριον ὄνομα μηδεμίαν σχέσιν ἔχον πρὸς τὸ ἀρίστειναι δαμιοργῶν τῆς προηγουμένης ἐπιγραφῆς.

Τὸ ψήφισμα τοῦτο, ὡς ἐκ τοῦ σχήματος τῶν γραμμάτων καταφαίνεται, εἶναι ὑστερώτερον τοῦ ὑπὲρ τοῦ Προτίμου, ἡ πολιτικὴ θέσις ὅμως τῶν Μυκηναίων ἐν ἀμφοτέροις εἶναι ἡ αὐτή. Αἱ Μυκηναῖοι ἀποτελοῦσι κώμην ἐξαρτωμένην βεβαίως ἀπὸ τοῦ Ἄργους· ὡς δὲ οἱ τῆς Ἀττικῆς δῆμοι εἶχον ἰδίους δημοτικούς ἄρχοντας καὶ ἠδύνατο νὰ ψηφίζωσι τιμὰς ὑπὲρ ξένων, οὕτω καὶ οἱ Μυκηναῖοι ἔχουσι τοὺς δημιουργοὺς των³, τὸν ταμίαν καὶ τὸν γραφέα καὶ ὀνομάζουσι εὐεργέτας τῆς κώμης των.

Τὰ δύο ψηφίσματα φαίνονται ἐλέγχοντα τρεῖς ἀρχαίους συγγραφεῖς, τὸν Στράβωνα, τὸν Διόδωρον καὶ τὸν Πausανίαν μὴ ἀκριβεῖς· διότι οὗτοι (Στράβ. 372, Διοδ. XI, 65, Πaus. 5, 23, 2) βεβαιοῦσιν, ὅτι μετὰ τὰ Μηδικὰ αἱ Μυκηναῖοι κατεσκάφησαν ὑπὸ τῶν Ἀργείων καὶ ὅτι καθ' ὅλους τοὺς μετὰ ταῦτα χρόνους ἔμειναν ἔρημοι καὶ ἀοίκητοι. Τῷ ὄντι δὲ ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς δὲν εὐρέθησαν σημεῖα

¹ Συμπληρῶ δηλ. τὸν στ. 8 οὕτω· ἄτιτον α[ὐτὸν καὶ ἐγγόνους ἡμεν]. Ἡ λέξις ἄτιτος σημαίνει καὶ τὸν ἄτιμον. Ἐὰν δὲ ἡ συμπλήρωσις αὐτῆ καὶ ἡ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐπομένου στίχου (ἴδε σημ. 2) ἔχωσιν ὀρθῶς, τότε ἕκαστος στίχος εἶχε περὶ τὰ 55 γράμματα· ἦτοι λείπει πλέον τοῦ ἡμίσεος πλατύς τῆς ἐπιγραφῆς.

² Ὁ στ. 9 δύναται ἐν ἀρχῇ νὰ εἶχεν οὕτω· [ὁ, τι δὲ κα γ]ένηται κτλ.

³ Ἀρχῆ, ὡς γνωστόν, συνήθη ἐν δωρικαῖς πόλεσι, καὶ δὴ καὶ ἐν Ἄργει.

δεικνύοντα, ὅτι κατωκοῦντο τὸν πέμπτον καὶ τέταρτον π.Χ. αἰῶνα, ἂν καὶ ὁ Schliemann (Mycènes σ. 121) παραδέχεται ὅτι κατωκλήθησαν τὸν τέταρτον καὶ ὡς ἀπόδειξιν φέρει, ὅτι εὗρεν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς, ἃς αὐτὸς ἐνήργησεν, εἰδῶλια ἐξ ὀπτῆς γῆς καὶ τεμάχια ἀγγείων ῥαβδωτῶν· ταῦτα δὲ θεωρεῖ ἴσως τοῦ τετάρτου αἰῶνος· ὁμολογεῖ ὅμως ἀφ' ἑτέρου, ὅτι ἀγγεῖα καλλιῆς ἐποχῆς λείπουσιν ἐκ Μυκηναίων. Ἀλλὰ τοῦ τετάρτου αἰῶνος τὰ ἀγγεῖα, ἐὰν ὑπῆρχον ἐν Μυκηναῖς, δὲν θὰ τὰ ἐθεώρει βεβαίως κακῆς ἐποχῆς· ὅσα δὲ τεμάχια ὑπ' αὐτοῦ ἀνακαλυφθέντα ἐγὼ εἶδον, ἐπίσης ὅσα πέρυσιν ἀνεσκάφησαν, εἶναι πάντα τοῦ τρίτου αἰῶνος καὶ νεώτερα ἔτι. Κατωκλήθησαν λοιπόν, ὡς φαίνεται, αἱ Μυκηναῖοι πάλιν κατὰ τὸν τρίτον αἰῶνα καὶ ἔμειναν κατωκημένοι ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς αἰῶνας μόνον· διότι ἐὰν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος καὶ τοῦ Αὐγούστου ἐσώζετο ἡ τῶν Μυκηναίων κώμη, ὁ Στράβων δὲν θὰ ἔλεγεν, ὅτι ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του οὐδ' ἔχνος εὐρίσκετο αὐτῆς· ἀλλ' εἶναι γνωστόν, ὅτι ἡ πολὺ πρὸ τῶν ῥωμαϊκῶν χρόνων ἤδη ἀρξαμένη ἐλάττωσις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος ἐπετάθη κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Στράβωνος, πρὸ τούτου δὲ ἴσως οἱ Μυκηναῖοι, οἵτινες καὶ αὐτοὶ δὲν θὰ εἶχον μείνει πλέον πολλοί, ἐγκατέλιπον τὰς ξηρὰς βάρχεις τῶν ὀρέων των καὶ καταβάντες εἰς τὴν πεδιάδα διεσκορπίσθησαν εἰς ἄλλας κώμας καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. Τοῦτο ἐπιβεβαιοῦσι καὶ τὰ ἄλλα εὐρήματα τῶν τελευταίων ἀνασκαφῶν, πρὸ πάντων ὅμως τὰ νομίσματα, ὧν τὰ πλεῖστα εἶναι τοῦ Ἄργους καὶ τῆς Σικυῶνος τῶν χρόνων τῆς Ἀχαικῆς Ὀμοσπονδίας, οὐδὲ ἐν δὲ ῥωμαϊκόν.

Πίναξ 10, 1. Ἐπ' αὐτοῦ ἀπεικονίζεται εἰς τὸ πραγματικὸν μέγεθος τεμάχιον χρίσματος εὐρεθὲν κάτω πλησίον τοῦ οἴκου — οὐχὶ ἐν αὐτῷ — παρὰ τι ἀγγεῖον ἐκ μολύβδου ἔχον σχῆμα λουτήρος. Παριστᾶ τρεῖς μορφὰς φερούσας ἐπὶ τοῦ ὤμου ξύλον, ὁ κρατοῦσι διὰ τῶν δεξιῶν· αἱ ἀριστεραὶ χεῖρες δὲν φαίνονται. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς μεσαίας μορφῆς παρατηρεῖται ἐξοχὴ τις, ἣτις πιθανῶς δηλοῖ θύσανον τῆς χαίτης· τὰ ὅσα διευθύνονται πρὸς τὰ ὀπίσω, ἀπὸ τῆς ρίζης δ' αὐτῶν κρέμαται ἡ λοιπὴ χαίτη μακρὰ, ἣτις ὑποτίθεται πλεκτή· τοῦτο τοῦλάχιστον νομίζω ὅτι δηλοῦται διὰ τῶν χρωμάτων· περὶ τὴν ὄσφυν φοροῦσι ζώνην. Τὰ σώματα, μὴ ἐξαι-

ρουμένου και τοῦ τῆς μεσαίας μορφῆς, δὲν σώζονται ἱκανῶς, ὥστε νὰ διακρίνη τις ἂν ἦναι σώματα ζώων ἢ ἀνθρώπων. Περὶ τὸ ξύλον ἐλίσσεται ταινία, τὰ δ' ἄκρα αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν ὑποίων πιθανῶς ἐκρέμαντο ἀντικείμενά τινα, λείπουν.

Αἱ κεφαλαὶ δὲν εἶναι ἵππων, ἀλλ' ὄνων, ὡς δηλοῦσι τὰ μακρὰ ὄτα καὶ ὁ σχηματισμὸς τοῦ στόματος μετὰ τῶν χειλέων καὶ τῆς ρίνος· ἀναφορικῶς δὲ πρὸς τὴν παρισταμένην πράξιν μεγίστη εἶναι ἡ ὁμοιότης τοῦ περιέργου τούτου μνημείου καὶ τινῶν ἐκ τῶν νησιωτικῶν καλουμένων λίθων. Ὁ Milehhöfer¹ ἐδημοσίευσεν ἑπτὰ τοιούτους, ἐφ' ὧν ἀναγνωρίζει τέρατα ἔχοντα κεφαλὴν ἵππου, σῶμα δὲ καὶ πόδας πτηνοῦ (ἐπὶ ἐνὸς πόδας λέοντος) καὶ ἐπὶ τεσσάρων ἐκ τῶν ἑπτὰ λίθων φέροντα ἐπὶ τῶν ὤμων φονευθέντα θηρία· ἐπὶ ἐνὸς μάλιστα τὸ τέρας βαστάζει ἐπὶ τοῦ ὤμου ξύλον, ἀπὸ τῶν ἄκρων τοῦ ὁποίου κρέμονται δύο νεκρὰ θηρία. Πρὸ τοῦ Milehhöfer ἀκόμη ὁ Helbig² εἶχεν ἐκφρασθῆ περὶ τεσσάρων ἐκ τούτων τῶν λίθων, ὅτι παριστώσι τέρατα ἵπποκέφαλα· μετ' αὐτὸν ὁμοῦς ὁ Overbeck³ ἀπεφάνθη, ὅτι μόνον ἐπὶ ἐνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων ἡ μορφή ἔχει κεφαλὴν ἵππου, τὰς δὲ ἄλλας τρεῖς ἐθεώρησεν ἀμφιβόλους· τέλος ὁ Rossbach⁴ ἠρνήθη ἐντελῶς πᾶσαν τοιαύτην ὁμοιότητα. Αἱ διαφωνίαι αὗται ἐξηγοῦνται ἐκ τοῦ ὅτι αἱ εἰκόνες τῶν λίθων τούτων εἶναι τόσον μικραί, ἢ δὲ ἐργασία τῶν συνήθως τόσον ἀμελῆς ἢ ἀνεπιτηδεία, ὥστε εἶναι ἀδύνατον πολλακίς ν' ἀποφανθῆ τις μετὰ βεβαιότητος περὶ τοιούτων λεπτομερειῶν⁵. οἷον δῆποτε ὁμοῦς ζώων κεφαλὰς καὶ ἂν ἔχωσιν αἱ ἐπὶ τῶν λίθων μορφαί, ἀναμφίβολον εἶναι, ὅτι εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτῶν ὑπάγεται καὶ τὸ δημοσιευόμενον χρίσμα καὶ ὅτι αἱ αὐταὶ ἰδέαι ὑπόκεινται ταῖς παραστάσεσιν αὐτοῦ τε καὶ τῶν λίθων. Δυστυχῶς ὁμοῦς τὸ χρίσμα δὲν διδάσκει τι πλεόν τῶν λίθων περὶ τῶν ἰδεῶν τούτων οὔτε ἐκ τῆς παραστάσεώς του οὔτε ἐκ τοῦ τόπου τῆς εὐρέσεώς του⁶, μετὰ τὴν

εὐρεσίαν του δὲ τὸ ζήτημα μένει ὅπως εἶχε καὶ πρὸ αὐτῆς. Ἐκ τοῦ χρίσματος οὐδεμίαν ἐπίρρωσιν λαμβάνει ἢ ἄλλως λίαν εὐφυῆς θεωρία τοῦ Milehhöfer ἀνευρίσκοντος ἐν ταῖς παραστάσεσιν τῶν νησιωτικῶν λίθων εἰκόνας πρωτογόνων ἑλληνικῶν ἢ πελασγικῶν μύθων, διότι ἀπεδείχθη ἤδη, ὅτι ὁ ἵππος δὲν ἦτο ἄγνωστος ἐν τῇ μυθολογίᾳ τῶν Ἀσσυρίων¹, ἀνεκαλύφθησαν δὲ καὶ ἐκτὸς τῆς κυρίως Ἑλλάδος μνημεῖα φέροντα ὁμοίας ταῖς τῶν λίθων παραστάσεις². Ἐξάρτησις τῶν ἐπὶ τῶν λίθων παραστάσεων ἀπὸ ξένων μνημείων ἀποδεικνύεται καὶ ἐξ ὧν κατωτέρω περὶ φορεμάτων ἐκτίθενται.

Πίναξ 10, 2 καὶ 2^a. Ἡ πλίνθος αὕτη εἶναι ἐξ ἀσβέστου, εὐρέθη δ' ἐν τινι ὀματίῳ τοῦ οἴκου μετὰ πολλῶν ἄλλων μικρῶν ἀντικειμένων (ἴδε κατωτέρω πίν. 13). Αἱ πλευραὶ τοῦ πάχους (2^a) εἶνε κεκοσμημέναι διὰ γραμμῶν ἐρυθρῶν καὶ κυανῶν ἐπὶ ἐδάφους λευκοῦ, ὥστε δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἦτο ἐντετειχισμένη· ἐπειδὴ ὁμοῦς φαίνεται νὰ παριστᾶται ἐπ' αὐτῆς ἡ λατρεία θεότητός τινος, δὲν εἶναι ἀπίθανον, ὅτι ἐχρησίμευεν ὡς ἀπλή φορητὴ εἰκὼν τιθεμένη ἐπὶ ἄλλων σκευῶν. Ἡ διατήρησις τῆς εἶναι κακίστη καὶ τοῦτο εἶναι λυπηρόν, διότι φαίνεται μνημεῖον οὐχὶ ἄμοιρον σπουδαιότητος. Ἐν τῷ μέσῳ ἴσταται ἀνὴρ ἢ εἰδωλὸν ἀνδρὸς σκεπαζόμενον ὑπὸ μεγάλης ἀσπίδος, ἐκατέρωθεν δ' αὐτοῦ εὐρίσκονται δύο γυναῖκες, ὧν ἡ πρὸς δεξιὰ τείνει πρὸς αὐτὸ τὰς χεῖρας ἐν σχήματι ἰκεσίας ἢ λατρείας. Ἡ ἀσπίς τοῦ ἀνδρὸς ἀπαντᾷ ὁμοίᾳ ἐπὶ ἄλλων ἀντικειμένων ἐκ Μυκηνῶν, ἥτοι ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ δακτυλίου (Schliemann Mycènes εἰκ. 530), ἐπὶ ἐνὸς ἐγγεγλυμμένου λίθου (αὐτόθι εἰκ. 313) καὶ ἐπὶ ἐνὸς

αὐτοῦ· ἐντὸς δὲ τοῦ οἴκου εὐρέθησαν πλεῖστα τεμάχια κονιάματος λευκοῦ ἐντελῶς ἢ κεκοσμημένου δι' ἀπλῶν ταινιῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑποκίτρινων· οὐδὲν ὁμοῦς ἔφερε μορφὰς ἀνθρώπων ἢ ζώων. Ἐὰν κατὰ τὸ ἐσωτερικὸν φαντασθῶμεν καὶ τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ οἴκου, καὶ αὐτοῦ αἱ τοιχογραφίαι δὲν θὰ ἦσαν πλουσιώτεροι· φαίνεται ὁμοῦς ὅτι οἱ τοῖχοι ἔξωθεν δὲν εἶχον παντελῶς τοιχογραφίας, διότι πλὴν τοῦ δημοσιευομένου τεμαχίου οὐδὲν ἄλλο εὐρέθη· ἐν ᾧ ἂν τοῦτο ἀνῆκεν εἰς τοιχογραφίαν, δὲν θὰ εὐρίσκετο οὕτω μεμονωμένον. Συμπεραίνω λοιπὸν, ὅτι μετηνέβη ἐκεῖ ἄλλοθεν, ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ ἐν τῷ αὐτῷ πίνακι (ἀρ. 2) δημοσιευομένη πλίνθος εἶναι ἐπίτηδες πεποιημένη ὅπως μεταφέρηται, δὲν φαίνεται ἀπίθανον ὅτι καὶ τὸ τεμάχιον ἀνῆκεν εἰς ὁμοῖον ἀντικείμενον καὶ τότε εἶναι πάντως δυνατόν νὰ μετηνέβησαν ἀμρότερα εἰς Ἑλλάδα ἔξωθεν. Τοῦλάχιστον ὁ τόπος τῆς εὐρέσεώς των δὲν ἀναγκάζει νὰ υποθέσωμεν, ὅτι καὶ ἐποιήθησαν ἐξάπαντος ἐν Μυκῆναις.

¹ Perrot-Chipiez, Hist. de l'art III σ. 601 ἐξ.

² Αὐτόθι εἰκ. 555 καὶ 556. Πρὸλ. καὶ Rossbach Annali dell' Inst. 1885 σ. 188-222.

¹ Anfänge der Kunst in Griechenland σ. 55 καὶ 68.

² Bull. dell' Instit. 1875 σ. 41 ἐξ.

³ Kunstmythologie III σ. 683.

⁴ Archäol. Zeit. 1883 σ. 174 καὶ 325.

⁵ Αὐτὸς ὁ Milehhöfer βραδύτερον (Archäol. Zeit. 1883 σ. 253 ἐξ) ὁμολόγησεν, ὅτι ἐπὶ ἐνὸς λίθου ἡ κεφαλὴ τοῦ τέρατος ὁμοιάζει μᾶλλον τῇ τοῦ λύκου καὶ ὅτι ἐπὶ δύο ἄλλων αἱ κεφαλαὶ δὲν διακρίνονται καλῶς.

⁶ Ἀνεκαλύφθη, ὡς εἶπον ἤδη, πλεῖστον μὲν τοῦ οἴκου, ἀλλ' ἐκτὸς

των χρυσοκολλήτων ἐγχειριδίων (Ἀθην. τόμ. X, ἐν πίνακι A, 1. Bull. de corr. hellén. X πίν. 2). Ἡ κεφαλὴ τοῦ εἰδώλου λείπει ἐντελῶς καθὼς καὶ οἱ πόδες καὶ αἱ χεῖρες· πρὸς ἀριστερὰ φαίνονται ἔχνη γραμμῆς ὀριζοντίας, τὰ ὅποια πιθανῶς εἶναι τὰ λείψανα τῆς χειρός· ἡ ἐτέρα ἴσως ἦτο ὑψωμένη· τοῦλάχιστον ἄνωθι τῆς ἀσπίδος δεξιὰ σώζονται ἔχνη χρώματος κιτρίνου· ἄγνωστον εἶναι, ἂν ἐκράτει καὶ ἄλλα ὄπλα πλὴν τῆς ἀσπίδος. Τὸ πρόσωπον φαίνεται ὅτι ἦτο ἐστραμμένον πρὸς ἀριστερὰ πρὸς τὴν γυναῖκα, ἥς μόνον ἡ κεφαλὴ καὶ τὸ στήθος ἄνευ τῶν χειρῶν σώζονται· ἡ κόμη τῆς κεφαλῆς αὐτῆς εἶναι ὑψηλὴ καὶ φαίνεται ὅτι φορεῖ τι ὅμοιον διαδήματι. Αἱ χεῖρες ἐτείνοντο πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἢ καὶ ἄνω, ἴσως δὲ ἐκράτουν καὶ ἀντικείμενόν τι, οὗ τὰ ἔχνη διακρίνονται δεξιὰ τοῦ προσώπου. Ἡ ἐτέρα γυνὴ διατηρεῖται κάλλιον, πλὴν τῆς κεφαλῆς· τὰς χεῖρας τείνει, ὡς εἶπομεν, πρὸς τὴν ἐν τῷ μέσῳ μορφήν, δὲν φαίνεται δὲ νὰ κρατῇ τι. Φορεῖ φόρεμα κατερχόμενον μέχρι τῶν ποδῶν, στενὸν καὶ ἀκριβῶς τῷ σώματι προσαρμοζόμενον ἄνω, κάτωθι δὲ τῆς ὀσφύος πλατύτερον. Πέντε ἢ ἕξ ἐγκάρσιαι μελαναὶ γραμμαὶ, ὧν ἐκάστη σύγκειται ἐκ δύο μικρῶν τόξων ἠνωμένων τὰ ἄκρα ἀκριβῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ σώματος, ὅχι μόνον δηλοῦσιν ὀριζοντίας κοσμηματικὰς ταινίας, ἀλλὰ καὶ διαιρεῖται δι' αὐτῶν τὸ φόρεμα — κοσμηματικῶς μόνον — καθέτως εἰς δύο χωριστὰ μέρη δι' ἐκάτερον τῶν σκελῶν, κάτω δ' ἀπέληγε πιθανῶς ὡς τὸ τῆς μικρᾶς χρυσῆς μορφῆς ἐκ Μυκηνῶν τῆς ὑπὸ Schliemann (Mycènes εἰκ. 273) δημοσιευθείσης. Τὸ φόρεμα τοῦτο εἶναι παρεμφερές, ἢ μᾶλλον μετασχηματισμὸς τοῦ χιτῶνος τῶν ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ ἐκ Μυκηνῶν δακτυλίου καὶ ἐπὶ ἄλλου ὡσαύτως χρυσοῦ δακτυλίου ἀγνωστοῦ προελεύσεως (ἀπεικ. Furtwängler und Löschke Myken. Vasen σελ. III) γυναικῶν· καὶ ἡ παράστασις δ' αὐτῶν ἔχει ὁμοιότητα πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς πλίνθου, διότι καὶ ἐνταῦθα ὡς καὶ ἐκεῖ ἡ λατρεία θεότητός τινος παρίσταται¹.

¹ Ἐσχάτως ἀνεκαλύφθησαν ἐν Μυκῆναις ἐν τάφοις ὁμοίοις τοῖς τοῦ Ναυπλίου περὶ τὰ δεκαπέντε γυναικεῖα εἰδώλια ἐξ ὑελώδους μάζης ὅμοια τῷ παρὰ Schliemann (Mycènes εἰκ. 273) καὶ τῷ ἐκ Σαρδηνίας παρὰ Furtwängler und Löschke σ. 48, καὶ πλᾶξ ἑλεφαντίνῃ, ἐφ' ἧς παρίσταται γυνὴ καθήμενὴ φέρουσα χιτῶνα διατεμνόμενον κατὰ πλάτος ὑπὸ πτυχῶν ὀριζοντίας. Ἐν τοῖς αὐτοῖς τάφοις ὁμοῦς ἀνεκαλύφθησαν καὶ δύο πόρπαι χαλκαῖ. Τὰ εἰσώματα ταῦτα θὰ δημοσιευθῶσι μετ' ἄλλων, ὅταν λήξωσιν αἱ ἐνεργούμεναι ἐτι ἀνασκαφαί· οὐχ

Τὸ σχῆμα τοῦ βωμοῦ μεταξύ τοῦ ἀσπίδοφόρου καὶ τῆς πρὸς δεξιὰ γυναικὸς ἀπαντᾷ καὶ ἐπὶ ἄλλων μνημείων τῆς αὐτῆς ἐποχῆς, π. χ. ἐκ Μενιδίου (Kuppelgrab von Menidi πίν. V, 34), ἐπὶ ὁμοίων δὲ δύο βάθρων ἐρείδεται καὶ ἡ μεταξύ τῶν λεόντων τῆς πύλης τῶν Μυκηνῶν στήλη.

Πίναξ 11. Τὰ τεμάχια ταῦτα εὐρέθησαν πάντα ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τοῦ μεγάρου καὶ δὴ ἐντὸς τῆς αἰθούσης τῶν ἀνδρῶν· ἀπετέλουν δ' ὡς φαίνεται μίαν συνεχῆ παράστασιν, δυστυχῶς ὅμως ἀκριβῶς τῆς αἰθούσης ταύτης αἱ τοιχογραφίαι ἐβλάβησαν πολὺ ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς καὶ τὸ καὲν ἀσβεστόχρισμα τρίβεται καὶ πίπτει εἰς πολλὰ μικρὰ τεμάχια ἅμα ὡς ἐγγίσθη τις αὐτό. Καὶ εἰς τὰ χρώματα δὲ ἐπῆλθεν ἀλλοιώσις τις ἐκ τοῦ πυρός· τὸ κεραμόχρουν ἐρυθρὸν καὶ ἰδίως τὸ τεφρὸν τῶν μορφῶν καὶ τοῦ ἐδάφους φαίνεται ὅτι εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον ἀποτελέσματα τοῦ δυνατοῦ καπνοῦ. Ὑποθέτω ὅτι ἀρχικῶς τὸ μὲν ἔδαφος ἦτο ὑπόλευκον, τὰ δὲ γυμνά τῶν

ἦττον δύναται καὶ νῦν νὰ βῆθῃ, ὅτι αἱ πόρπαι δὲν εἶναι ἴδια τοῦ χιτῶνος τούτου, οἷος φαίνεται ἐν τε τῇ δημοσιευομένῃ πλίνθῳ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων χρυσῶν, ἑλεφαντίνων ἢ ἐξ ὑελώδους μάζης ἀντικείμενων· καὶ ὅμως αἱ ἐν Μυκῆναις ἀνεκαλυφθεῖσαι ἄνηκον, ὡς ἐξ ἄλλων εὐρημάτων συμπεραίνω, εἰς γυναικεῖα ἐνδύματα· ἐκ τούτου ἔπεται, ὅτι ἐνταῦθα πρόκεινται δύο εἰδῶν φορέματα, ὧν τὸ μὲν ἐσορπούτο, τὸ δ' ἔτερον ἦν ἐρραμμένον· ἐπειδὴ δὲ περὶ τοῦ πρώτου γίνεται βέβαιον ἐκ τοῦ τύπου τῆς εὐρέσεως τῶν πορπῶν ὅτι ἦν ἐν χρῆσει ἐν Μυκῆναις, αὐτὸ ἀνάγκη νὰ παραδεχθῶμεν ὡς τὸ ἐγχώριον· τὸ ἄλλο ἀπαντᾷ μόνον ἐπὶ μνημείων προφανῶς ξενιζόντων καὶ ἢ ἔξωθεν ἐπεισάκτων ἢ ποιηθέντων ἐν Ἑλλάδι κατὰ μᾶλλον ἢ ἦττον πιστὴν ἀπομίμησιν, ὥστε εἶναι πιθανόν, ὅτι ἐν Μυκῆναις μόνον ἐξ εἰκόνων ἦν γνωστόν. Ἄλλως τε ὑπεδέχθη ἤδη ὑπὸ ἄλλων γενικῆς τῆς ὁμοιότητος τοῦ φορέματος τούτου πρὸς τὰ ἐπὶ ἀσσυριακῶν κυλίνδρων· ἰδίως ὅμως ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς — πραγματικὰς ἢ φαινομενικὰς μόνον — τοξοειδεῖς ἐντομὰς τοῦ κάτω ἄκρου τοῦ χιτῶνος νομίζω ὅτι εὐρίσκονται ἀναλογίαι ἐπὶ μνημείων τῶν Χεταίων (π. χ. Perrot hist. de l'Art. IV εἰκ. 552. 354). Ἀληθὲς εἶναι ὅμως, ὅτι τὸ ἕνεκα τῶν πορπῶν ὑποτιθέμενον ἐγχώριον γυναικεῖον ἐνδύμα δὲν ἀπαντᾷ εἰμὴ ἐφ' ἑνὸς μόνον ἴσως μνημείου, ἐπὶ τοῦ ἐκ Μυκηνῶν δηλαδὴ μεγάλου ἀγγείου, ἐφ' οὗ παρίστανται ὀπλίται καὶ μία γυνὴ φοροῦσα χιτῶνα ποδῆρη ἐξωσμένον περὶ τὴν ὀσφύν καὶ ἐλευθέρως μέχρι τῶν σφυρῶν κατερχόμενον ἄνευ ὀριζοντίας πτυχῶν· οἱ βραχίονες αὐτῆς σκεπάζονται ὑπὸ χειρῶν μακρῶν, ὑποθέτω ὅμως ὅτι αἱ χειρῖδες δὲν ἦσαν προσεραμμέναι τῷ χιτῶνι, διότι καὶ οἱ ἄνδρες φοροῦσιν αὐτάς, ἀλλὰ περικεισμένας — τοῦλάχιστον ἐπὶ τῆς μιᾶς πλευρᾶς τοῦ ἀγγείου, ὅπως εἶναι καὶ αἱ κνημίδες. Τὸ ἀγγεῖον εἶναι ἀνακρινθῶς ἐγχώριον τέχνης προϊόν, δὲν δύναται δὲ νὰ θεωρηθῇ ὡς τυχαῖον, ὅτι ἀκριβῶς ἐπ' αὐτοῦ εὐρίσκομεν γυναικεῖαν μορφήν φοροῦσαν χιτῶνα οὕτως οὐσιαστικῶς διάφορον τοῦ ἐπὶ τῶν ξενιζόντων μνημείων ἀπαντῶντος. Εἰς τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς συμπέρασμα καταλήγει καὶ ἡ ἐξέτασις τοῦ ἱματισμοῦ τῶν ἀνδρῶν (ἴδε κατωτέρω). Ὅποιονδήποτε ὅμως ὑποτεθῆ τὸ φόρεμα τῆς ἐπὶ τοῦ ἀγγείου γυναικὸς, διὰ τῆς εὐρέσεως τῶν πορπῶν ἐκλείπει ἐν τῶν ἐπιχειρημάτων, ἐφ' ὧν ἐστῆριζάν τινες (ἴδε Studniczka Mittheil. des athen. Inst. 1887 σ. 8 ἔξ.) τὴν γνώμην των, ὅτι οἱ ἐν τοῖς τάφοις Μυκηνῶν τεθαμμένοι· δὲν ἦσαν Ἀχαιοὶ οὐδ' Ἑλληνες κἄν.

μορφῶν ἐρυθρὰ μὲν, ἀλλ' ἀποχρώσεως μᾶλλον ἀνοικτῆς. Ὅτι ἡ παράστασις ἦτο συνεχῆς, ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τούτου, ὅτι πλὴν μιᾶς (ἀριθ. 1), πᾶσαι αἱ λοιπαὶ μορφαὶ τῶν τε ἀνδρῶν καὶ ἵππων¹ διευθύνονται πρὸς ἀριστερά· ὁ δὲ ὑπ' ἀριθ. 1 ἀνὴρ πιθανῶς ἴστατο εἰς τὸ ἀριστερὸν ἄκρον ἀντιμέτωπος τῶν ἀγόντων τοὺς ἵππους καὶ τῶν ἄλλων. Τεσσάρων ἐκ τῶν ἀνδρῶν σώζονται μόνον οἱ πόδες (τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3 μόνον ὁ ἕτερος τῶν ποδῶν) ἢ μέρη τῶν σκελῶν, εἶναι δὲ πάντες κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐνδεδυμένοι, ἦτοι φοροῦσι κνημιῖδας σκεπαζούσας τὰς κνήμας ἀπὸ τῶν ἀστραγάλων μέχρι τοῦ γόνατος καὶ περιδεδεμένας εἰς τὰ ἄκρα δι' ἱμάντων εἶναι ἀμφίβολον, ἐὰν φορῶσι καὶ ὑποδήματα, διότι οἱ πόδες ἔχουσι τὸ αὐτὸ ἐρυθρὸν χρῶμα ὃ καὶ τὰ γυμνά τοῦ σώματος τῶν ὑπὸ τοὺς ἀριθ. 1 καὶ 7 ἀνδρῶν· δὲν δηλοῦνται ὅμως οἱ ἱμάντες, δι' ὧν τὰ πέδιλα ἔπρεπε νὰ ἦναι περιδεδεμένα καὶ ἐὰν τοῦτο δὲν προέρχεται ἐξ ἀμελείας τοῦ τεχνίτου, φαίνεται ὅτι πράγματι ἀνυποδήτους ἠθέλησε νὰ τοὺς ζωγραφῆσῃ. Ἄνωθι τῶν κνημιῖδων οἱ μηροὶ εἶναι ἐρυθροὶ δηλαδὴ γυμνοί, περὶ δὲ τὰ ἄνω σκέλη καὶ τὰ αἰδοῖα εἶναι ἀγνωστον τί ἐφόρου, οὐδεμιᾶς μορφῆς σωθείσης ὀλοκλήρου· δυνάμεθα ὅμως νὰ συμπεράνωμέν τι περὶ τούτου ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 ἀνδρός, οὗ ἀκριβῶς τὸ στήθος ἐσώθη· τοῦτο εἶναι ἐνδεδυμένον χιτῶνα ἔχοντα βραχείας χειρίδας, καὶ ἐπ' αὐτῷ ὑπάρχει ἄλλο ἔνδυμα ὅλως ἀχειρίδωτον, προσφυῆς δὲ τῷ σώματι — βεβαίως θώραξ ἐκ δέρματος· ὁ χιτῶν πιθανῶς ἦτο ὀλίγον μακρότερος τοῦ θώρακος καὶ κατήρχετο μέχρι τοῦ μέσου τῶν μηρῶν, οὕτω δ' ἀπέτελειτο πλήρης ὁ ἱματισμός. Ὑπὸ τὸν δεξιὸν βραχίονα τοῦ ἀνδρός τούτου φαίνονται δύο μικραὶ ταινίαι, εἶναι δ' αὐταὶ, ὑποθέτω, λωρία ἢ ἱμάντες, δι' ὧν τὰ δύο φύλλα τοῦ θώρακος, τὸ τῶν νώτων καὶ τὸ τοῦ στήθους, συνεδέοντο ἐπὶ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς. Τί σημαίνει ὅμως τὸ ὀπίσω τῶν ἱμάντων φαινόμενον ἀντικείμενον τὸ καὶ ὑπὸ τὴν μασχάλην τοῦ ὀπλίτου εἰσχωροῦν ἀγνωῶ. Ὁ ὑπ' ἀριθ. 7 ἀνὴρ φορεῖ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κράνος κεκοσμημένον διὰ λόφου, κρατεῖ δὲ καὶ δόρυ.

¹ Ὁ καθηγητῆς τῆς ζωολογίας κ. Ν. Ἀποστολίδης παρατήρησεν, ὅτι εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 5 τεμάχιον τὸ βύγχος εἶναι μᾶλλον καμήλου, οὐχὶ ἵππου· ὑποθέτω ὅμως ὅτι τοῦτο πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν ἀνεπιτηδεύτητα τοῦ τεχνίτου.

Ἡ στολὴ τῶν ὀπλιτῶν τούτων, οἷα ἀναπαρίσταται συνδυαζομένων μετ' ἀλλήλων τῶν ἐφ' ἐκάστης μορφῆς σωζομένων στοιχείων, δὲν διαφέρει πολὺ τῆς τῶν ὀπλιτῶν ἐπὶ τοῦ μεγάλου ἐκ Μυκηνῶν ἀγγείου¹· διότι καὶ ἐκεῖνοι φοροῦσι κνημιῖδας, χιτῶνα βραχὺν ἐζωσμένον περὶ τὴν ὀσφύν, ἀπολήγοντα δὲ κάτω εἰς θυσάνους, ἐπ' αὐτῷ ἴσως θώρακα καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς οἱ μὲν κράνος μετὰ λόφου καὶ δύο κερατοειδῶν προβολῶν, οἱ δὲ ἄπλᾶς κυνᾶς ἀφάλους καὶ ἀλόφους²· φοροῦσιν ὅμως οὗτοι ὑποδήματα, τοὺς δὲ βραχίονας τῶν σκεπαζούσιν χειρὶδες μακραὶ, αἵτινες ἐπὶ τινῶν μορφῶν δὲν εἶναι συμφυσεῖς τῷ χιτῶνι, διότι τρεῖς λευκαὶ γραμμαὶ ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ὤμου φαίνονται δηλοῦσαι τοὺς ἱμάντας, δι' ὧν αὐταὶ περιδέονται ἐπὶ τοῦ βραχίονος· ἐπὶ ἄλλων ὅμως λείπουσιν αἱ γραμμαὶ. Βραδύτερον ἀνευρίσκομεν τὰς χειρὶδας παρ' Ὀμήρῳ, ὅστις πλάττει τὸν γέροντα Λαέρτην φοροῦντα κνημιῖδας βοείας καὶ χειρὶδας ἔνεκα τῶν βάτων (Ὀδυσ. Ω 228 ἐξ)· ἐπειδὴ ὅμως οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ ἀναφέρονται αὐταὶ, ἐπιτρέπεται νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι ἡ χρῆσις τῶν δὲν ἦτο γενικὴ καὶ διὰ τὴν ἀρχαιοτέραν δὲ ἐποχὴν, ἦτοι τὴν ἐποχὴν τῶν τοιχογραφιῶν, τὸ αὐτὸ πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν, διότι αἱ χειρὶδες δὲν ἀποτελοῦσι μέρος οὐσιῶδες τοῦ ἱματισμοῦ, ἐν πολέμῳ δὲ ἴσως ἐθεωροῦντο καὶ ἐπιζήμια ὡς παρακωλύουσαι τὴν ἐλευθέραν κίνησιν τῶν χειρῶν. Ὅστε γενικῶς ἡ ὁμοιότης τῶν τοιχογραφιῶν μετὰ τοῦ ἀγγείου εἶναι ἀναμφίβολος, ὁ ἱματισμὸς δὲ οὗτος νομίζω ὅτι ἦτο ὁ ἀληθὴς τῶν Μυκηναίων. Ἐπὶ ἄλλων μνημείων ὅμως τῆς αὐτῆς ἐποχῆς βλέπομεν ἄνδρας φέροντας ἀτελεστάτην ἐνδυμασίαν, ἦτοι βραχείας μόνον ἀναξυρίδας μολὶς σκεπαζούσας τὰ αἰδοῖα, οὐδὲν δ' ἄλλο· τὸ ἄνω σῶμα καὶ τὰ σκέλη εἶναι γυμνά, ἀμυντικά δ' ὅπλα ἔχουσι μόνον τὴν ἀσπίδα, καὶ ἐνίοτε καὶ περικεφαλαίαν.³ Εἶναι περιέργον, ὅτι ἐπὶ μὲν

¹ Schliemann Mycènes εἰκ. 213, 214. Πολὺ ἀκριβέστερον ὅμως ἐδημοσιεύθη τὸ αὐτὸ ἀγγεῖον ὑπὸ Furtwängler καὶ Löschke, Mykenische Vasen πίν. 42 καὶ 43.

² Οἱ ἐπὶ τοῦ κράνου δδόντες σοῦς καὶ τὰ κέρατα εἶναι ἀναμνήσεις τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν οἱ ἄνθρωποι τὴν κεφαλὴν τῶν ἐκάλυπτον διὰ τῆς κεφαλῆς θηρίου ἐκδαρέντος, ὡς ὁ Ἑρακλῆς διὰ τῆς τοῦ λέοντος (Rüstow und Köchly Geschichte des gr. Kriegswesens σ. 11 ἐξ. καὶ Walter Leaf ἐν Journal of hell. Studies 1883 σ. 294 ἐξ.), ἀπαντῶσι δὲ παρὰ πλείστοις λαοῖς εὐρωπαϊκοῖς τε καὶ ἀσιατικοῖς.

³ Πρβλ. Milehböfer Anf. der Kunst σ. 91 ἐξ. καὶ τὰς παρ' αὐτῷ εἰκόνας ἐγγεγλυμένων λίθων ἢ χρυσῶν ἀντικειμένων 34, 38 (αἱ αὐταὶ παρὰ Schliemann εἰκ. 253, 355), 54 e καὶ 59 b, e. Ἐπίσης τὸ εἶ

τῶν τοιχογραφιῶν καὶ τῶν ἀγγείων, τὰ ὅποια ἀφεύκτως εἶναι προϊόντα ἐγγωρίου τέχνης, ἀνευρίσκομεν ἱματισμὸν καὶ ὄπλισμὸν πλήρη, μὴ διαφέροντας οὐσιωδῶς τῶν ἐπὶ τῶν ὁμηρικῶν χρόνων συνήθων, ἐπὶ δὲ τῶν μνημείων, λίθων, ἐγχειριδίου καὶ λοιπῶν, τὰ ὅποια καὶ ἄλλως προδίδουσι προέλευσιν ξένην ἢ τοῦλάχιστον ἰκανῶς πιστὴν ἀπομίμησιν ξένων ἔργων,¹ ἀπαντᾷ ὁ ἀτελής ἐκεῖνος ἱματισμὸς καὶ μόνον αὐτός· τοῦτο ἀδύνατον νὰ ἦναι τυχαῖον, συμπεραίνω δ' ὅτι ὁ μὲν τέλειος ἱματισμὸς εἶναι ἐκεῖνος, ὃν ἐφόρουσι οἱ ἀρχαιότατοι Μυκηναῖοι, τὸν δ' ἄλλον ἐγίνωσκον μόνον ἐκ τῶν μνημείων, ἢ τοῦλάχιστον ὅτι ἡ χρῆσις αὐτοῦ ἦτο λίαν περιωρισμένη· διότι ῥάκος μόνον περὶ τὰ αἰδοῖα καλούμενον ζῶμα, περιζῶμα ἢ διάζῶμα ἐφόρουσι καὶ θραδύτερον ἐνίοτε οἱ Ἕλληνας, ὡς καὶ οἱ Ῥωμαῖοι,² πλὴν τοῦ ὅτι ὅμως ἐκεῖνο, ἐν Ἑλλάδι τοῦλάχιστον, ἐφόρουσι συνήθως μόνον χωρικοὶ καὶ τεχνῖται,³ δὲν εἶχεν ὡς φαίνεται καὶ τὸ σχῆμα ἀναξυρίδος, ἀλλὰ συνίστατο εἰς ἀπλὴν πλατεῖαν ζώνην· τοῦτο δηλοῖ καὶ τὸ ὄνομα.⁴ Ἐπειτα καὶ ἐὰν κατὰ τὴν ἀρχαιοτάτην ἐποχὴν, περὶ ἧς ἐνταῦθα πρόκειται, τὸ περιζῶμα ἦτο ἀκόμη ἐν συγγῆι χρῆσις, πάλιν δὲν ἐξηγεῖται τὸ ὅτι αὐτὸ ἀποκλειστικῶς εὐρίσκομεν ἐπὶ ἐγγεγλυμμένων λίθων καὶ χρυσῶν ἀντικειμένων, ἀφοῦ, ὡς ἀποδεικνύουσιν αἱ τοιχογραφίαι, ὁ χιτῶν δὲν ἦτο ἄγνωστος οὐδὲ ὁ πληρέστερος ὄπλισμός· διότι καὶ τοῦτο εἶναι λίαν σπουδαῖον, ὅτι ἐπὶ ἐκείνων μὲν οὐδέποτε ἀπαντῶσι μορφαὶ φοροῦσαι κνημιδας, πιθανῶς δὲ οὐδὲ θώρακα, ἐν ᾧ ἐπὶ τῶν τοιχογραφιῶν πᾶσαι ἔχουσι κνημιδας⁵, μία δέ, ἧς μόνης

σ 174 ἐξ., περὶ δὲ τοῦ ἐγχειριδίου πρβλ. Μυκηνῶν χρυσοκόλλητον ἐγχειρίδιον Ἀθηναίου τόμ. X, πίναξ Α, 1 καὶ Bull. de Corr. hell. X πίν. 2

¹ Περὶ τῶν λίθων ἴδε ἀνωτέρω τὰς μνημονεύσας πραγματίας τοῦ Rossbach ὡς καὶ τὴν τοῦ Dümmler Mitth. des ath. Inst. 1886 σ. 174 ἐξ. Περὶ δὲ τοῦ ἐγχειριδίου πρβλ. Köhler Mittheil. des athen. Instit. VII σ. 249 καὶ Perrot Bull. de Corr. hell. X σ. 341 ἐξ.

² Ἴδε εἰκόνας τινὰς παρὰ Daremberg et Saglio Diction. des Antiquités ἐν λέξει cinclus.

³ Παρ' Ὀμήρῳ δὲν μνημονεύεται τὸ περιζῶμα ὡς ἰδιαιτέρον ἔνδυμα· ἐν ἐνὶ χωρίῳ (Ἰλ. Δ 215) ἀναφέρεται τὸ ζῶμα, ὃ ὁ Studniczka (Studien zur Geschich. der gr. Tracht σ. 67 ἐξ.) ἐρμηνεύει ὡς περιζῶμα, ὃ Helbig ὅμως (Das hom. Epos σ. 292 ἐξ. τῆς 2^{ης} ἐκδ.) ὀρθῶς θεωρεῖ μέρος τοῦ θώρακος.

⁴ Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ διάζῶμα, ὃ φορεῖ ὀπλίτης ἐπὶ πίνακος ἐν τῇ Ἀκροπόλει Ἀθηνῶν ἀνακαλυφθέντος (Benndorf Ἀρχ. Ἐφημ. 1887 πίν. 6).

⁵ Ὁμοίως κνημιδας φορεῖ καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ ταύρου ἀνὴρ ἐπὶ τῆς ἐκ Τίρυνθος τοιχογραφίας (Schliemann Tiryns πίν. 13).

σώζεται τὸ στήθος, καὶ θώρακα· ἀληθῶς αἴτε κνημιδες καὶ ὁ θώραξ φαίνονται οὔσαι οὐχὶ ἐκ μετάλλου, ἀλλ' ἐκ δέρματος· ὅπωςδὴποτε ὅμως εὐρίσκομεν ἐνταῦθα τὰ πρότυπα τοῦ τε θώρακος καὶ τῶν κνημιδῶν, ὧν ἡ διὰ μετάλλου ἐπένδυσις βραδύτερον ἐπετελέσθη.

Ἡ γνώμη μου εἶναι, ὅτι πιθανὸν οἱ Μυκηναῖοι νὰ μετεχειρίζοντο καὶ τὸ ἀπλοῦν περιζῶμα, ὃ συνήθης ὅμως ἱματισμὸς καὶ ὄπλισμός των δὲν διέφερον οὐσιωδῶς τῶν ὁμηρικῶν, ἐν ᾧ τὰ μνημεῖα, ἐφ' ὧν οἱ ἄνδρες παρίστανται πάντοτε καὶ ἄνευ ἐξαιρέσεως, ὅσον εἶναι μέχρι τοῦδε γνωστὸν, σχεδὸν γυμνοί, προδίδουσι καὶ ἐκ τούτου μόνου τὸν ξενικὸν χαρακτήρα των.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 8 τεμάχιον δὲν εὐρέθη μετὰ τῶν ἄλλων ἐν τῷ αὐτῷ πίνακι δημοσιευομένων, παρίσταται δ' ἐπ' αὐτοῦ, ὡς φαίνεται, κεφαλὴ σῦός.

Πίναξ 12. Εὐρέθησαν αἱ τοιχογραφίαι αὗται ἐν τινι μικρῷ δωματίῳ τοῦ μεγάρου κειμένῳ ὀπίσω τῆς μεγάλης αἰθούσης τῶν ἀνδρῶν, καὶ εὐρέθησαν ἔχουσαι τὰς γραφὰς ἐστραμμένας πρὸς τὴν γῆν. Ἡ ἀπεικόνισις ἐγένετο εἰς δύο τρίτα τοῦ πραγματικοῦ μεγέθους. Ἡ εὐρεσίς των ὑπῆρξε λίαν εὐπρόσδεκτος, διότι ἂν καὶ εἶχομεν ἤδη πλείστα τεμάχια τοιχογραφιῶν ἐκ τε τῆς Τίρυνθος καὶ τῶν Μυκηνῶν, περὶ τοῦ συστήματος ὅμως τῆς διακοσμῆσεως τῶν τοίχων οὐδὲν ἐξ αὐτῶν ἐξήγετο· νῦν βλέπομεν, ὅτι ἐνταῦθα ἡ πρὸς διακόσμησιν ἐπιφάνεια διηρέθη εἰς μικρὰ τετράγωνα τμήματα, ἕκαστον δ' αὐτῶν ἐκοσμήθη κατ' ἴδιον τρόπον. Οὕτω τὸ μέγιστον τῶν ἐν τῷ πίνακι τούτῳ δημοσιευομένων τεμαχίων τὸ ἐκ πλείστων μικροτέρων συγκολληθέν, παριστᾷ ἐν τοιοῦτο τετράγωνον ἑλλιπὲς μὲν κατὰ πολλά, οὗ ὅμως τὸ τε ὕψος καὶ τὸ πλάτος δύνανται νὰ μετρηθῶσιν. Ὅτι δὲ κάτω λήγει τὸ τετράγωνον, ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ἐν τῷ μέσῳ μελανῆς στήλης, τῆς διὰ λευκῶν γραμμῶν κεκοσμημένης, ἣτις δὲν φαίνεται νὰ ἐξηκολούθει πλέον κάτω.

Περίεργον εἶναι καὶ τὸ παρ' αὐτὸ τεμάχιον, ἐφ' οὗ ἀπαντῶμεν δύο ζώνας κεκοσμημένας διὰ τῶν γνωστῶν ναυτίλων, οἵτινες συγγὰ εὐρίσκονται ἔκτυποι πρὸ πάντων ἐπὶ πλακῶν ἐξ ὑελώδους μάζης, ἐν ᾧ ἐπὶ τοιχογραφιῶν νῦν πρῶτον ἀπαντῶσι. Καὶ τῶν ἄλλων κοσμημάτων εὐρίσκονται ἀνάλογα, ἂν μὴ

έντελῶς ὁμοία, ἰδίως ἐπὶ ἀγγείων τῆς μυκηναίας λεγομένης ἐποχῆς.

Πίναξ 13. Ταῦτα πάντα, πλὴν τοῦ ἐγγεγλυμμένου λίθου (ἀρ. 13), τῆς χαλκῆς βελόνης (ἀρ. 19), τοῦ χαλκοῦ ἵππου (ἀρ. 25) καὶ τοῦ σταυροειδοῦς χρυσοῦ κοσμήματος (ἀρ. 26), εὑρέθησαν ὁμοῦ ἐν τοῖς ἐρειπίοις τοῦ αὐτοῦ δωματίου τοῦ οἴκου, ἐν ᾧ ἀνεκαλύφθη καὶ ἡ γεγραμμένη πλίνθος καὶ ἡ ἐλεφαντίνη πτέρυξ (Α). Τὸ πλῆθος τῶν εὑρεθέντων δὲν εἶναι μικρόν, δημοσιεύονται ὅμως ἐνταῦθα κατ' ἐκλογὴν τὰ μᾶλλον ἐνδιαφέροντα καὶ τὰ κάλλιον διατηρούμενα· ἔκειντο διεσπαρμένα ἐν τοῖς χώμασιν ἄλλα μὲν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἄλλα δὲ ὑψηλότερον αὐτοῦ· τὸ ἔδαφος τοῦ δωματίου τούτου δὲν εἶναι ἐστρωμένον διὰ χρίσματος καὶ φαίνεται, ὅτι ἐχρησίμευεν ὡς ἀποθήκη. Οἱ ἀριθμοὶ 1-5, 7-12, 16-18, 20 καὶ 22 εἶναι ἐξ ὑελώδους μάζης, οἱ δὲ 6, 14 καὶ 15 ἐξ ὄστου· τῶν κοσμημάτων τούτων ἐντελῶς ὁμοία ἢ ὀλίγον μόνον παραλλάσσοντα εἶναι γνωστὰ ἐκ πάντων τῶν μερῶν ὅπου εὑρέθησαν Μυκηναϊαὶ ἀρχαιότητες.

Ἄρ. 13. Λίθος πρασινωπὸς (στεατίτης), τετρημένος· ἡ ἐργασία εἶναι ἀμελεστάτη, παριστᾶ δὲ, ὡς φαίνεται, πτηνόν.

Ἄρ. 19. Βελὼνη χαλκῆ εὑρεθεῖσα εἰς τὰ ἀνώτερα στρώματα τῶν ἐπὶ τοῦ μεγάρου ἐρειπίων.

Ἄρ. 21 καὶ 21^α. Σκαραβαῖος ἐξ ὕλης τινὸς ὁμοίας γύψῳ. Ἀποτύπωμα αὐτοῦ ἔστειλεν ὁ κ. Milchhöfer εἰς Βερολίνον, ὁπόθεν τῇ μεσολαβῆσει τοῦ κ. Furtwängler ἐλάβομεν τὴν ἐξῆς σημείωσιν γραφείσαν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Erman· «Τὰ σημεῖα εἶναι καθαρῶς αἰγυπτιακὰ ἱερογλυφικὰ γράμματα καὶ περιέχουσι τὸ ὄνομα τῆς βασιλίσσης Τί· ὑπῆρξαν πολλὰ βασιλίσσαι φέρουσαι τὸ ὄνομα τοῦτο, ἡ ἐπισημοτάτη ὅμως εἶναι ἡ σύζυγος Amenhotep (Ἀμενόφις) τοῦ τρίτου (τῆς δεκάτης ὀγδόης δυναστείας)... Ὁ Σκαραβαῖος εἶναι λοιπὸν γνήσιον αἰγυπτιακὸν προϊόν· τὰ ὀνόματα ὅμως τῶν διασήμων βασιλέων ἀπαντῶσι καὶ εἰς ὑστερωτέρους χρόνους, ὥστε οὐδὲν συμπέρασμα περὶ τῆς ἀρχαιότητος τοῦ κτιρίου, ἐν ᾧ ὁ Σκαραβαῖος εὑρέθη, δύναται ἐξ αὐτοῦ νὰ ἐξαχθῇ».

Ἄρ. 23. Εἰδώλιον ἐξ ὑελώδους μάζης· κάτω ἀπολήγει εἰς κόσμημα συνηθέστατον τῇ ἐποχῇ ταύτῃ, ὁμοιάζει δ' οὕτω ὀλίγον τοῖς τετραγωνικοῖς

έρμαϊς. Παριστᾶ γυναῖκα φοροῦσαν περιδέριον περὶ τὸν λαιμὸν καὶ κρατοῦσαν τοὺς μαστοὺς δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν· ἡ ρίς εἶναι λίαν λεπτή καὶ ὁ πώγων προεξέχει παρὰ φύσιν, σχηματίζεται δ' οὕτω κοίλωμα μέγα μεταξύ πώγωνος καὶ ρίνος.

Ἄρ. 24. Ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ κάτω ἀπέληγε καὶ αὐτὸ εἰς κόσμημα, ὑποθέτω, ἀλλ' ἄλλου εἶδους· τὸ πρόσωπον ἔχει διάφορον τύπον, εἶναι ἐπιμηκες, σχεδὸν ὀρθογώνιον, ὁ δὲ πώγων εἶναι μικρός.

Τὰ εἰδώλια ταῦτα παριστῶσι θεότητας σημιτικές, τροφούς καὶ μητέρας τῶν ὄντων καὶ ἰδίως τῶν ἀνθρώπων, ὡς ἐκφράζει τοῦτο ἢ διὰ τῶν χειρῶν πίσεις τῶν μαστῶν, ἐξ ὧν ἀναβρῦουσιν αἱ πηγαὶ τῆς ζωῆς. Ὅμοια εὑρέθησαν ἐν Μυκῆναις, Κύπρῳ καὶ Ἀσσυρίᾳ.

Ἄρ. 25. Ἴππος χαλκοῦς εὑρεθεὶς εἰς βάθος δύο μέτρων περίπου κατὰ τινὰ δοκιμὴν, ἣν ἐποίησα περὶ τὰ τεσσαράκοντα μέτρα βορειοανατολικῶς τῆς πύλης τῶν λεόντων.

Ἄρ. 26. Τὸ σταυροειδὲς τοῦτο κόσμημα εἶναι χρυσοῦν καὶ εὑρέθη ἐν τινὶ δωματίῳ τοῦ μεγάρου.

Ἄρ. 27. Ἐπίσης χρυσοῦν κόσμημα ἐν μορφῇ ἀνθεμίου· εἰς τὴν ρίζαν ἔχει μικρὰν ὀπὴν πρὸς ἀνάρτησιν, τὸ δὲ περιγράμμα τῶν φύλλων κοσμεῖται διὰ σφαιριδίων ὁμοίως χρυσοῦν, καὶ τὸ μεταξύ αὐτῶν ἔδαφος ἐπληροῦτο ἄλλοτε διὰ τινος ὕλης γαλανῆς, λίαν πιθανῶς τοῦ κινάνου, ἥτις ὅμως μετὰ τὴν ἀνεύρεσιν διελύθη εἰς κόνιν.

Πίναξ 13, Α. Ἡ πτέρυξ (Α) εἶναι ἐλεφαντίνη, εὑρέθη δὲ καὶ αὕτη ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ οἴκου, ἐν ᾧ καὶ ἡ πλίνθος καὶ τὰ ἄλλα μικρὰ ἀντικείμενα, ἀπεικονίσθη δὲ εἰς τὸ πραγματικὸν μέγεθος. Ἡ ἑτέρα ἐπιφάνεια εἶναι ἐντελῶς λεία, ἀλλ' ἄνευ κόσμου, κάτω δὲ διακρίνεται σαφῶς, ὅτι πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῷ ὄρῳντι ὑπῆρχεν ἐξοχὴ τις, ἥτις ἐπήγνυτο εἰς ἄλλο ἀντικείμενον· πιθανὸν δὲ εἶναι, ὅτι ὁμοία ἐξοχὴ ὑπῆρχε καὶ εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον (ἐν τῇ εἰκόνι καὶ τοῦτο τὸ μέρος ὡς βεβλαμμένον δηλοῦται). Ὅμοια εἶναι αἱ πτέρυγες τῶν ἐπὶ ἐλεφαντίνων ἀντικειμένων τοῦ Σπάτα ἀναγλύπτων σφίγγων, διότι καὶ ἐκεῖναι ἔχουσι τὰς τεθλασμένας γραμμὰς τῶν πετρῶν καὶ τὰ ἄκρα εἶναι ὡς καὶ ἐπὶ τῆς δημοσιευμένης, ἐπὶ δύο δὲ βλέπομεν καὶ τοὺς ἐπὶ τοῦ

κρεατώδους μέρους τῆς πτέρυγος ἑλικας¹. Κατὰ σύμπτωσιν δὲ καθ' ὃν χρόνον εὐρέθη ἐν Μυκῆναις ἡ πτέρυξ, ἀνεκαλύπτετο καὶ ἐν ταῖς ἐν Ἀκροπόλει Ἀθηνῶν ἀνασκαφαῖς σφιγξ ἑλεφαντίνη ὀλόγλυφος καὶ καλῶς διατηρουμένη, ἣν ἀνέκδοτον ἔτι οὖσαν δημοσιεύομεν ἐνταῦθα πρὸς παραβολὴν (B). Αὕτη φαίνεται ὅτι ἐχρησίμευεν ὡς λαβὴ σκεύους τινός, καθὰ δηλοῦται ἐκ τῆς μικρᾶς ὀπῆς τῆς παρατηρουμένης κάτω εἰς τὴν βάσιν, ἐφ' ἧς ἡ σφιγξ πατεῖ διὰ τῶν ὀπισθίων ποδῶν· τοὺς ἐμπροσθίους θέτει ἐπὶ τοῦ ἄβακος κιονίσκου, ὅστις ὑπενθυμίζει, καθὼς καὶ ἡ ὄλη στάσις τῆς σφιγγός, τὸ ὑπεράνω τῆς πύλης Μυκηνῶν ἀνάγλυφον τῶν λεόντων. Τὸ περὶ τὴν κεφαλὴν διάδημα ἀπαντὰ ὁμοίωτατον καὶ

ἐπὶ τῆς κεφαλῆς δύο ἐκ Μενιδίου σφιγγῶν (Kuppelgrab von Menidi V, 44, VII, 4) καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ Σπάτα. Καὶ αὐτὸν δὲ τὸν θύσανον ἢ πλόκαμον τὸν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς φαινόμενον φέρουσι καὶ αἱ ἐκ Σπάτα, ὡσαύτως δὲ καὶ μία τῶν ἐκ Μενιδίου. Ἐπὶ τῆς ἐξ Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν ὅμως ὁ πλόκαμος ἐνοῦται μετὰ τῶν πτερύγων καὶ σχηματίζει οὕτω κρίκον, ἀφ' οὗ πιθανώτατα ἐξήρτατο τὸ σκεῦος, εἰς ὃ ἡ σφιγξ ἀνήκεν. Αἱ πτέρυγες εἶναι καὶ πάλιν τόσον ὅμοιαι τῇ ἐκ Μυκηνῶν καὶ ταῖς τῶν ἐκ Σπάτα, ὥστε νομίζει τις ὅτι ὁ αὐτὸς τεχνίτης κατεσκεύασεν αὐτάς².

ΧΡ. ΤΣΟΥΝΤΑΣ

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΕΞ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ³

35

○	Ε	Ι
Ε	Π	Ι
Ε	Ρ	Ω
Ν	Ο	Σ
Α	Ρ	Χ
Ο	Ν	Τ
Ο	Σ	Ε
Π	Ι	Τ
Η	Σ	Α
Ν	Τ	Ι
Ο	Χ	Ι
Δ	Ο	Σ
Ε	Κ	Τ
Η	Σ	Π
Ρ	Υ	Τ
Α	Ν	Ε
Ι	Α	Σ
Η	Ι	Φ
Α	Ι	Ν
Υ	Λ	Ο
Σ	Π	Α
Ν	Φ	Ι
Λ	Ο	Υ
Ο	Η	Ο
Ε	Ν	Ο
Σ	Υ	Σ
Τ	Ε	Ρ
Ο	Υ	Τ
Ρ	Ι	Τ
Η	Σ	Π
Ρ	Υ	Τ
Α	Ν	Ε
5	Ε	Ι
Α	Σ	Ε
Κ	Κ	Λ
Η	Σ	Ι
Α	Τ	Ω
Ν	Π	Ρ
Ο	Ε	Δ
Ρ	Ω	Ν
Ε	Π	Ε
Υ	Η	Φ
Ι	Ι	Ε
Ν	Π	Ο
5	Σ	Ε
Ι	Δ	Ι
Π	Ρ	Ο
Σ	Κ	Τ
Η	Σ	Ι
Κ	Λ	Ε
Ο	Υ	Σ
Χ	Ο	Λ
Α	Ρ	Γ
Ε	Υ	Σ
Κ	Α	Ι
Σ	Υ	Μ
Π	Ρ	Ο
Ε	Δ	Ρ
Ο	Ι	Ε
Δ	Ο	Ε
Ν	Τ	Η
Ι	Β	Ο
Υ	Λ	Ε
Ι	Κ	Α
Ι	Τ	Ω
Ι	Δ	Η
Μ	Ω	Ι
10	Ο	Ρ
Α	Σ	Υ
Φ	Ω	Ν
Ι	Ε	Ρ
Ο	Κ	Λ
Ε	Ι	Δ
Ο	Υ	Ξ
Υ	Τ	Α
Ι	Ω	Ν
Ε	Ι	Π
Ε	Ν	Ε
Π	Ε	Π
Ε	Ι	Δ
Η	Ο	Ι
Ε	Π	Ι
Μ	Ε	Λ
Η	Τ	Α
Ι	Τ	Ω
Ν	Μ	Υ
Σ	Τ	Η
Ρ	Ι	Ω
Ν	Ο	Ι
Χ	Ε	Ι
Ρ	Ο	Τ
Ο	Ν	Η
Ο	Ε	Ν
Τ	Ε	Σ
Τ	Ο	Ν
Ε	Ν	Ι
Α	Υ	Τ
Ο	Ν	Τ
Ο	Ν	Ε
Π	Ι	Π
Ο	Λ	Υ
Ε	Υ	Κ
Τ	Ο	Υ
Α	Ρ	Χ
Ο	Ν	Τ
Ο	Σ	Τ
Α	Σ	Τ
10	Σ	Ι
Α	Σ	Ε
Ο	Υ	Σ
Α	Ν	Ο
Σ	Α	Ι
Κ	Α	Θ
Η	Κ	Ο
Ν	Ε	Ν
Τ	Ω	Ι
Ε	Ν	Ι
Α	Υ	Ε
Δ	Η	Μ
Η	Τ	Ρ
Ι	Κ	Α
Ι	Τ	Ε
Ι	Κ	Ο
Ρ	Ε	Ι
Κ	Τ	Ο
Ι	Σ	Α
15	Σ	Ο
Ι	Σ	Π
Α	Τ	Ρ
Ι	Ο	Ν
Η	Ν	Υ
Π	Ε	Ρ
Τ	Ε	Τ
Β	Ο	Υ
Λ	Μ	Ο
Υ	Τ	Ο
Υ	Α	Θ
Η	Ν	Α
Ι	Ω	Ν
Κ	Α	Ι
Π	Α	Ι
15	Τ	Ο
Υ	Β	Α
Σ	Ι	Λ
Ε	Ζ	Σ
Α	Ν	Τ
Ι	Γ	Ο
Ν	Ο	Ν

¹ Ἴδε εἰκόνα τῆς μιᾶς Bull. de Corr. hellén. 1878 π/ν. 18, 1.
Ἡ ἑτέρα εἶναι μᾶλλον βεβλαμμένη καὶ ἀνέκδοτος.

² Ἄξιον προσοχῆς θεωρῶ, ὅτι ἐπὶ χαλκοῦ τινος αἰγυπτιακοῦ πελέ-
κεως (Maspero Archéol. égyptienne εἰκ. 296) παρίσταται γρόψ.
οὔ αἱ πτέρυγες εἶναι κεκοσμημέναι καθ' ὃν καὶ αἱ τῶν ἑλεφαντίνων
σφιγγῶν τρόπον, δι' ἐγκεχαραγμένων γραμμῶν. Τοῦτο πιθανῶς δὲν
εἶναι ὅλως τυχαῖον.

³ Παράβ. Ἐφημ. Ἀρχ. 1887 σελ. 109.

Θεοί.

Ἐπὶ Ἰέρωνος ἄρχοντος ἐπὶ τῆς Ἀντιοχίδος ἑκ-
της Πρυτανείας, ἡ Φαινύλος¹ Πανφίλου Ὁῦθεν
ἐγγραμμάτευεν, Ποσιδεῶνος ὑστέρου τρίτη ἑ-
πὶ δέκα, δευτέρα καὶ τριακοστὴ τῆς Πρυταν-
5 είας ἐκκλησία τῶν προέδρων ἐπεψήφισεν Πο-

σειδιππος Κτησικλέους Χολκργεύς και συμπ-
 ρόεδροι. Ἐδο(ξ)εν τῆι Βουλῆι και τῶι Δήμωι.
 Θρασυφῶν Ἱεροκλείδου Ξ[υπε]ταιῶν εἶπεν· ἐπε-
 ιδῆ οἱ ἐπιμεληταὶ τῶν μυστηρίων οἱ χειροτο-
 10 νηθέντες τὸν ἐνιαυτὸν τὸν ἐπὶ Πολυεύκτου ἄ-
 ρχοντος τὰς τ[ε θυ]σίας ἔθυσαν, ὅσαι καθῆκον ἐ-
 ν τῶι ἐνιαυ[τῶι τῆι τ]ε Δήμητρι και τῆι Κόρει κ-
 αι] τοῖς ἄλλοις Θεοῖς, οἷς πάτριον ἦν, ὑπὲρ τε τ-
 ῆς] Βουλ[ῆς και τοῦ Δήμου] τοῦ Ἀθη[ν]αίων και παί-
 15 δων και γυναικῶν και] τοῦ Βασιλέ[ω]ς Ἀντιγόνο-
 υ].

Φέρονται ἐγκεχαραγμένοι οἱ ἀνωτέρω δεκαπέντε
 μόνον δυστυχῶς στίχοι ἐπὶ στήλης λίθου ὑπο-
 γλαυκίζοντος (ὕμηττιος;) και ἀποτελουμένης ἐκ
 δύο τεμαχίων προσαρμοζόντων και εὐρεθέντων ἀμ-
 φοτέρων παρὰ τὰ μικρὰ Προπύλαια κατὰ τὰς ἐν
 Ἐλευσίνι ἀνασκαφὰς τοῦ παρελθόντος ἔτους. Τὸ
 μέγιστον σωζόμενον ὕψος τῆς στήλης (συμπερι-
 λαμβανομένου και τοῦ ὕψους τοῦ ἀετωματίου τῆς,
 καθόσον και τοῦτο σώζεται) εἶναι 0,30, τὸ πλάτος
 αὐτῆς 0,36 και τὸ πάχος 0,08, κατὰ δὲ τὸ ἀετω-
 μάτιόν τῆς 0,11. Τὸ δὲ μέγιστον σωζόμενον ὕψος
 τῆς ἐνεπιγράφου ἐπιφανείας τῆς 0,20. Γραφή εἶναι ἡ
 στοιχηθδὸν καλουμένη ἀμεμπτος τῆ ἀληθεία και ἀνευ
 ἀμαρτημάτων και αὐτὰ δὲ τὰ γράμματα μετ' ἐπιμε-
 λείας εἶναι ἐγκεχαραγμένα και τὸ σχῆμα ὄχι ἀκομ-
 ψα². Ἐν γένει δὲ ἂν μόνον ἐκ τῆς γραφῆς ἤθελε νὰ
 εἰκάσῃ τις τοὺς χρόνους τῆς ἐγχαράξεως τοῦ ἡμετέ-
 ρου ψήφισματος θὰ ἠδύνατο εὐλόγως νὰ τὸ ὑποθέσῃ
 ἀρχαιότερων χρόνων ἢ τὸ εἰς τὸν στρατηγὸν Ἀρι-
 στοφάνην ψήφισμα (Ἀρχ. Ἐφημ. 1884 σελ. 135).

Περὶ τῶν καθ' ἕκαστα τοῦ ψήφισματος ὀλίγα
 τινα ἔγω νὰ παρατηρήσω.

Στίχ. 1. Ἐπὶ Ἱέρωνος ἄρχοντος. Τὸ ψήφισμα,
 ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, ἐγένετο ὑπὲρ τῶν ἐπιμε-
 λητῶν τῶν μυστηρίων³ τῶν χειροτονηθέντων εἰς
 τὸν ἐνιαυτὸν τὸν ἐπὶ Πολυεύκτου ἄρχοντος (στίχ.

¹ Ἐν τῷ λεξικῷ τοῦ Pape, εὑρηται μόνον Φαινόλιος.

² Δὲν εἶναι ὅμως πολὺ βαθεῖα ἡ ἐγχαράξις των και ἐντεῦθεν ἴσως
 προῆλθεν ὅτι τοῦ Ξ ἐν τῇ λέξει ἔδοξεν μάλιστα ἀμυδρότατα διαφαίνονται
 ἴχνη, ἂν και ὁ λίθος δὲν δεικνύει ἐκεῖ βλάβην τινα ἰδιαιτέραν. Ἐντεῦ-
 θεν ἐπίσης προῆλθεν ὅτι νῦν τὸ Θ δὲν διακρίνεται τοῦ Ο τῆς ἐν αὐτῷ
 στιγμῆς μὴ διαβλεπομένης πλέον. Ὁ κενός δύο γραμμάτων τόπος
 μετὰ τὸ συμπρόεδροι (στίχ. 6-7) ἀντικαθιστᾶ, περιττόν και νὰ τὸ
 εἶπω, τὴν παρ' ἡμῖν νῦν τελείαν στιγμῆν.

³ Ἴδε περὶ τούτων Mommsen, Heortologie σελ. 240 και τὸ ἐπό-
 μενον ψήφισμα.

9), ὅστις πάνυ πιθανῶς ὑποτίθεται ἄρξας τὴν ἐπό-
 νυμον ἀρχὴν κατὰ τὸ 4^{ον} ἔτος τῆς 125^{ης} Ὀλυμπιά-
 δος, ἤτοι τὸ 277/6^{ον} ἔτος π. Χ. (C. I. At. II, 1,
 ἀριθ. 323, Dumont, Arch. Athen. σελ. 16 και ἐξ.).
 Ἐγένετο δὲ και τὸ ἡμέτερον ψήφισμα, ὡς συνή-
 θως τὰ τοιαῦτα ψήφισματα, τὸν ἐπόμενον ἐνιαυτὸν,
 ἤτοι τὸ 1^{ον} ἔτος τῆς 126^{ης} Ὀλυμπιάδος (276/5
 π. Χ.) ἐπὶ Ἱέρωνος ἄρχοντος και ἐνταῦθα ἐγκείται
 τοῦ ἡμετέρου λίθου ἡ ἀξία, ὅτι δηλ. γνωρίζει ἡμῖν,
 καιπερ οὕτω κολοβὸς περιτωθεῖς, νέον ἄρχοντα και
 πρὸς τούτοις μετὰ πολλῆς πιθανότητος, ἂν μὴ
 μετὰ βεβαιότητος, και τὸ ἔτος τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ.

Στίχ. 3. Ποσιδεῶνος ὑστέρου. Τὸ ἔτος ἦτο, ὡς
 συνήθως καλεῖται, ὄχι ὀρθῶς βέβαια, ἐμβόλιμον·
 ἐπειδὴ δὲ καθ' οὓς χρόνους ἐρρήθη τὸ ψήφισμα αἱ
 φυλαὶ ἦσαν ἀναμφιβόλως δώδεκα (τοῦτο ἄλλως
 βεβαιοῦται και ἐκ τοῦ πρώτου στίχου ἐνθα λέγεται
 ἐπὶ τῆς Ἀντιοχίδος ἑκτης πρυτανείας), ἐκάστη Πρυ-
 τανεία διήρκει 32 ἡμέρας εἰς τὰ ἔχοντα ἐμβόλιμον
 μῆνα ἔτη, ἤτοι τὸ ὅλον 384 ἡμέρας. Ἀλλὰ ἡ 32^α
 ἡμέρα τῆς 6^{ης} Πρυτανείας εἶναι ἡ 192^α ἡμέρα τοῦ
 ὅλου ἔτους (192 + 192 = 384), τοιαύτη δὲ ἔπρεπε
 νὰ ἦναι και ἡ 15^η τοῦ Ποσιδεῶνος ὑστέρου, και
 ὄχι ἡ 13^η ὡς ἐν τῷ λίθῳ φέρεται. Ἡ ὁ χαρακτῆς
 λοιπὸν ἡμάρτησεν, ἢ, ὅπερ πολὺ πιθανώτερον, ἐμὲ
 λανθάνει μᾶλλον τῶν χρονολογικῶν ἐκείνων ὑπο-
 λογισμῶν τις, δι' οὗ τὸ πρᾶγμα θὰ ἐθεραπεύετο.
 Ἴσως οὐχὶ πάντες οἱ μῆνες οἱ πρὸ τοῦ Ποσιδεῶ-
 νος ὑστέρου ἐλογαριάσθησαν, ὅπως συνήθως ὡς κοῖ-
 λοι (29 ἡμερῶν) και πλήρεις (30 ἡμερῶν) ἐναλ-
 λάξ, ἀλλὰ εἰς μόνον τούτων ὡς κοῖλος, ἴσως δὲ και
 αὐτὸ τὸ ἔτος δὲν εἶχε 384 ἡμέρας. Τούλάχιστον
 εἰς τὸν νοῦν μου νῦν ταῦτα γράφοντος ἐπέρχεται,
 ὅτι ἐμβόλιμον ἔτος και 390 ἡμερῶν εὑρηται ἀνα-
 γεγραμμένον (ἴδ. Ἐφημ. Ἀρχ. 1883, σελ. 4, στίχ.
 60 = C. I. At. II, 2, Addend. σελ. 531, σημ. Köhler).
 Περὶ τούτων πάντων ἄς εἴπωσι τὰ δέοντα οἱ μεί-
 ζονα ἔχοντες τοῦ πράγματος γινῶσιν και πλείονα τὰ
 μέσα πρὸς ἀκριβεστέραν αὐτοῦ ἐξέτασιν.

Στίχ. 15. Βασιλέως Ἀντιγόρου. Οὐδεμία ἀμ-
 φιβολία ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ Ἀντιγόρου τοῦ Γο-
 νατᾶ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ,
 τοῦ βασιλεύσαντος κατὰ τὸν Droysen ἐπὶ 38 ἔτη
 (279—241. Droysen, Gesch. d. Hellen. III, 2,
 σελ. 386).

ΕΠΙΔΙΟΚΛΕΟΥΣ ΑΡΧΟΝΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΙΠΠΟΡΩΝΤΙ
 ΔΟΣ ΤΡΙΤΗΣ ΚΑΙ ΔΕΚΑΤΗΣ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΣ ΗΙ
 ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ ΣΤΡΑΤΟΚΛΕΟΥΣ ΚΕΙΡΙΔΗΣ Ε
 ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΕΝ ΒΟΥΛΗΣ ΨΗΦΙΣΜΑΤΑΣ ΚΙΡΟΦΟ
 ΡΙΑΝ ΟΣ ΤΡΙΤΕΙΙΣΤΑ ΜΕΝΟΥ ΤΡΙΤΕΙΤΗΣ ΠΡΥΤΑ
 ΝΕΙΑΣ ΒΟΥΛΗΣ ΜΒΟΥΛΕΥΤΗΡΙΩ ΤΩΝ ΠΡΟΕΔΡΩΝ
 ΠΕΥΗΦΙΤΕΝ ΦΑΝΟΚΛΗΣ ΙΠΠΟΜΑΧΟΥ ΑΓΓΕΛΗΘΕΝ
 ΚΑΙ ΣΥΜΠΡΟΕΔΡΟΙ

ΕΔΟΣ ΕΝΤΕΙΒΟΥΛΗ ΚΑΙ ΤΑΙ ΔΗΜΩΙ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΗΣ ΣΟΥΝΙΕΩΣ ΚΟΛΩΝΗ Ο ΕΜΕΙ ΠΕΝΕ ΠΡΙΑ
 Ο ΕΠΙΜΕΛΗΤΑΙ ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ ΟΙ ΧΕΙΡΟΤΟΝΗΟΝΤΕΣ
 ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΝΙΑΥΤΟΝ ΤΟΝ ΕΠΙΔΙΟΚΛΕΟΥΣ ΑΡΧΟΝΤΟΣ ΤΑΣ
 ΤΕΟΥΣ ΒΙΑ ΕΣΟΥΣ ΑΝΟΣΑΙΚΗΟΝ ΚΟΝΑΥΤΟΙΣ ΕΝΤΩΙ ΕΝΙΑΥ
 ΤΩΙ ΤΕΙΤΕΔΗΜΗΤΡΙΚΑΙ ΤΕΙΚΟΡΙΙ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΑΛΛΟΙΣ ΟΕ ΟΙΣ
 ΟΙΣ ΠΑΤΡΙΩΝ ΗΝΥΠΕΡ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑ
 ΔΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΡΟΥΣ ΑΝΔΕΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΟΥΜΑΤΑ ΜΙ
 ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΕΥΓΟΕΣ ΠΑΡΕΣ ΚΕΥΑΣ ΑΝΕΚΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΜΕΙ
 ΤΗΝ ΚΟΜΙΔΗΝ ΤΩΝ ΕΡΩΝΤΟ ΔΕ ΜΕΡΙΣΘΕΝΑΥΤΟ
 ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΟΥ ΣΙΕΥΓΟΥΣ ΤΙΜΗΝ ΕΠΕΑΩΚΑΝΤΕΙΒΟ
 ΛΕΙ ΕΠΕΜΕΛΗΟΝΣ ΑΝΔΕΚΑΙ ΤΗΣ ΑΛΙΑ ΔΕ ΕΛΙΑΣ ΕΤ
 ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΕΥΣΙΝΙΤΟΥ ΙΑΟΚΧΟΥ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΩΣ ΣΙ
 ΤΩΣ ΔΕ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΓΡΑΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ ΓΕΝΟ
 ΜΕΝΩΝ ΔΙΣ ΕΝΤΩΙ ΕΝΙΑΥΤΩ ΙΔΙΑΤΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΙ
 ΑΙΤΑ ΕΛΕΥΣΙΝΙΑ Η ΕΣΣΕΙΛΑΝΔΕ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΑ
 ΑΚΥΣΙΝΙΑ ΟΥΜΑΤΑ ΥΡΟΝ ΕΚΡΕΑΝ ΟΜΗΣ ΑΝΔΕΚΑ
 ΤΕΙΒΟΥΛΕΙΤΟΙΣ ΕΣ ΑΚΟΣΙΟΙΣ ΚΑΙ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑ
 ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΩΝ ΤΟΥΣ ΤΕΛΟΓΟΥΣ
 ΕΝ ΗΝΟΧΗΣΙΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΛΟΓΙΣΤΑΣ ΚΑΤΕΙΚ
 ΜΗΤΡΑΙΟΝ ΚΑΙ ΤΑΣ ΕΥΟΥΝΑΣ ΔΕ ΔΩΚΑΣΙΝ ΕΝ
 ΤΑΙ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΕΝΟΜΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑ
 ΑΛΛΑ ΠΑΝΤΑ ΟΣ ΑΠΡΟΣ ΗΚΕΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΟΥΣΙΑ
 ΑΝΗΛΩΚΑΣΙΝ ΕΚΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΦΙΛΟΤΙΜΟΥ ΜΕΝ
 ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ ΟΠΩΣ ΑΝ
 ΟΥΝ ΕΦΑΜΙΛΛΟΜΕΙΤΟΙΣ ΦΙΛΟΤΙΜΟΥ ΜΕΝΟΙ
 ΕΙΔΟΣΙΝ ΟΤΙ ΧΑΡΙΤΑΣ ΑΕΙΑΣ ΚΟΜΙΟΥΝΤΑ
 ΑΝΕΥ ΕΡΓΕΤΗΣ ΩΣΙΝ ΑΓΑΘΕΙ ΤΥΧΕΙ ΔΕ
 ΧΟΑΙΤΕΙΒΟΥΛΕΙΤΟΥΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥΣ ΟΙΤΙΝ ΕΣ Α
 ΧΩΣΙΝ ΠΡΟΕΔΡΕΥΕΙΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΙΟΥΣ ΑΝ
 ΚΛΗΣΙΑΝ ΧΡΗΜΑΤΙΣ Η ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΩΝ ΓΝ
 ΔΕ ΕΥΜΒΑΛΛΕΣΘΑΙ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΕΙΣ ΤΟΝ
 ΜΟΝΟΤΙ ΔΟΚΕΙΤΕΙΒΟΥΛΕΙ ΕΠΑΙΝΕΣ ΑΥΤ
 ΕΠΙΜΕΛΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ ΤΟΥΣ ΕΠ
 ΚΛΕΟΥΣ ΑΡΧΟΝΤΟΣ ΟΡΑΣΥΚΛΗΝ
 ΔΥΡΙΔΗΝ ΝΙΚΗΤΗΝ ΝΙΚΗΤΟΥ
 ΚΑΙ ΤΕ ΦΑΝΔΕΣ Η ΕΚΑΤΕΡΟ
 ΝΗΣΣΕΤΕ ΦΑΝΩΙ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ
 ΤΟΥΣ ΟΕΟΥΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΤΙ
 ΛΗΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ Ε
 ΛΟΙΠΑ ΦΙΛΟΤΙΜΟ
 ΡΕΣΘΑΙ ΠΑΡΑ ΤΟΥ
 ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΓΡΑ
 ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΩΝ
 ΛΙΟΝΑΙΣ ΔΥΣ
 ΛΕΙΤΟΥ ΕΡ
 ΟΙΕΙΣ Α

5
10
15
20
25
30
35
40
45
50
55

- Ἐπί Διοκλέους ἄρχοντο(ς), ἐπί τῆς Ἰπποθωντί-
δος τρίτης καὶ δεκάτης Πρυτανείας, ἦι
Ἀριστοφάνης Στρατοκλέους Κειριάδης ἐ-
γραμμάτευεν· Βουλῆς ψηφίσματα· Σκιροφο-
5 ριδῶνος τρίτει ἰσταμένου, τρίτει τῆς Πρυτα-
νείας· Βουλὴ ἐμ Βουλευτηρίωι· τῶν Προέδρων [ἐ-
πεψήφισεν Φανοκλῆς Ἰππομάχου Ἀγγελῆθεν
καὶ συμπρόεδροι.
Ἐδοξεν τῆι Βουλῆι καὶ τῶι Δήμωι.
- 10 Δημόκράτης Σουნიέως¹ Κολωνῆθεν εἶπεν· ἐπειδ[ὴ
οἱ ἐπιμεληταὶ τῶν μυστηρίων, οἱ χειροτονηθέντες
εἰς τὸν ἐνιαυτὸν τὸν ἐπὶ Διοκλέους ἄρχοντος, τὰς
τε θυ[σ]ίας ἔθυσαν, ὅσα καθῆκον αὐτοῖς ἐν τῶι ἐνιαυ-
τῶι, τῆι τε Δήμητρι καὶ τῆι Κόρηι καὶ τοῖς ἄλλοις
Θεοῖς,
- 15 οἷς πάτριον ἦν, ὑπὲρ τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ Δήμου
καὶ πα[τ]-
δων καὶ γυναικῶν· ἔθυσαν δὲ καὶ τὰ προθύματα ΜΙ i
καὶ τὸ ζεύγος παρεσκευάσαν ἐκ τῶν ἰδίων εἰς
τὴν κομιδὴν τῶν ἱερῶν, τὸ δὲ μερισθὲν αὐτοῖς
εἰς τὴν τοῦ ζεύγους τιμὴν ἐπέδωκον τῆι [B]ο[υ]-
20 λῆι, ἐπεμελήθησαν δὲ καὶ τῆς ἄλαδὲ ἐλάσεως
καὶ τῆς Ἐλευσίνι τοῦ ἸαΟαχου ὑποδοχῆς· ὡ(σ)σα[ύ]-
τ[ως] δὲ καὶ τῶν πρὸς Ἀγρῶν μυστηρίων γενο-
μ[ένων] δις ἐν τῶι ἐνιαυτῶι διὰ τὸ συντελεῖ[σ
θ]αι τὰ Ἐλευσίνια· ἀ[π]έ[σ]τ[ει]λαν δὲ καὶ εἰς τὰ [Ἐ]-
25 λευσίνια θῦμα ταῦρον· ἐκρεανόμησαν δὲ κα[τ]-
τῆι Βουλῆι τοῖς ἑξακοσίους καὶ πετήκοιτα
καὶ περὶ τούτων ἀπάντων τοὺς τε λόγους
ἐνηνόχασιν πρὸς τοὺς λογιστὰς καὶ εἰ[ς]
Μητρῶιον καὶ τὰς εὐθύνας δεδώκασιν ἐν
30 τῶι δικαστηρίωι κατὰ τοὺς νόμους καὶ τὰ
ἄλλα πάντα, ὅσα προσῆκον εἰς τὰς θυσίας,
ἀνηλώκασιν ἐκ τῶν ἰδίων φιλοτιμούμενοι
πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ τὸν Δῆμον· ὅπως ἂν
οὖν ἐφάμιλλον εἶ τοῖς φιλοτιμούμενοι[ς],
35 εἰδῶσιν ὅτι χάριτας ἀξίας κομιῶντα[ι], ὧν
ἂν εὐεργετήσωσιν· Ἀγαθῆι τύχει, δε[δ]ό-
χθαι τῆι Βουλῆι, τοὺς Προέδρους, οἵτινες ἄ[ν] λά-
χωσιν προεδρεύειν εἰς τὴν ἐπιούσαν [ἐκ-
κλησίαν, χρηματίσαι περὶ τούτων, γνώμην
40 δὲ ζυμβάλλεσθαι τῆς Βουλῆς εἰς τὸν [Δῆ-
μον, ὅτι δοκεῖ τῆι Βουλῆι ἐπαινέσαι τ[οὺς]
ἐπιμελητὰς τῶν μυστηρίων τοὺς ἐπ[ὶ] Διο-
κλέους ἄρχοντος, Θορσुकлῆν [Θορσुकλέους;
Αὐρίδην, Νικήτην Νικήτου
45 καὶ στεφανῶσαι ἐκάτερον ἑκαλλοῦ μυρρί·
- ¹ Ὡς ὄνομα κύριον οὐχ εὑρηται ἐν τῶι λεξικῶι τοῦ Pape.

νης στεφάνωι, εὐσεβεία[ς] ἔνεκεν τῆς πρὸς
τοὺς Θεοὺς καὶ φιλοτι[μίας] τῆς πρὸς τὴν Βου-
λὴν καὶ τὸν Δῆμον ε
λοιπὰ φιλοτιμο[υ]μ[έ]νοις καὶ ἄλλο ἀγαθὸν εὐ-
50 ρέσθαι παρὰ τοῦ [Δήμου, ὅτου ἂν δοκῶσιν ἀξιοί
εἶναι· ἀναγρά[ψαι] δὲ τὸδε τὸ ψηφίσμα τὸν
γραμματεῖα τὸν κατὰ Πρυτανείαν ἐν στήλαις
λίθιναις δυσ[τὶν] καὶ στῆσαι τὴν μὲν ἐν τῆι αὐ-
λῆι τοῦ ἱερ[οῦ] τοῦ ἐν Ἐλευσίνι, τὴν δὲ
55 οἰεσα
.

Τὰ ἀνωτέρω, ἄτινα μεταγράψας εἰς τὴν κοινὴν
γραφὴν, ἐτήρησα τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ χαρακτοῦ, φέ-
ρονται ἐγκεχαραγμένα ἐπὶ στήλης λίθου πάνυ σκλη-
ροῦ, πεντελησίου ὅμως πιθανῶς ἐκ τῆς θέσεως τῆς
καλουμένης κοινῶς τοῦ *Kokkinarā*. Τὸ μέγιστον
νῦν σωζόμενον αὐτῆς ὕψος, συμπεριλαμβανομένου
καὶ τοῦ ὕψους (0,05) τοῦ ὄλως ἀπλοῦ γείσου τῆς
εἶναι 0,72 Γ.Μ, τὸ πλάτος τῆς 0,37 καὶ κατὰ τὸ
γεῖσόν τῆς 0,39 καὶ τὸ πάχος αὐτῆς 0,10 καὶ 0,15,
ἀδῆλον δὲ, ἐννοεῖται, πόσον αὐτῆς μέρος ἀπεκρού-
σθη κάτωθεν.

Καὶ αὕτη ἡ στήλη, ὡς καὶ ἡ προηγουμένη,
ἀνευρέθη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἀνασκαπτομένου
τοῦ χώρου τοῦ μεταξὺ τοῦ ἐξ ὠμῶν πλίνθων ἀρ-
χάου τοῦ χωρίου τοῦ σημειούμενου ἐν τῶι διαγράμματι
τῶν Πρακτικῶν τοῦ 1884^{ου} ἔτους διὰ κυανοῦ χρώ-
ματος καὶ τῶν γραμμάτων Σ-Σ' καὶ τοῦ πρὸς
βορρᾶν σχεδὸν παραλλήλου αὐτῶ τοῦ ἀπολήγοντος
κατὰ τὴν πρὸς ἀνατολὰς ἄκρον του εἰς τὴν μεσαίαν
τετράγωνον στήλην, κτισθέντος δὲ ἀναμφιβόλως ἐν
Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις, ἂν μὴ καὶ ἐν ὑστερωτέροις.
Ἡ γραφὴ ἐν γένει τοῦ ἡμετέρου ψηφίσματος εἶναι,
ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης ἐν τῶι παρατιθεμένῳ φωτο-
λιθογραφικῶι πανομοιοτύπῳ τοῦ λίθου σρόδρα ἀνώ-
μαλος καὶ οἱ στίχοι κατ' ἀκολουθίαν διαφέροντες

¹ Ὡς αἱ νεώτεροι ἀνασκαφαὶ ἔδειξαν ὁ ἐξ ὠμῶν πλίνθων τοίχος
(τὰ λίθινα αὐτοῦ θεμέλια σώζονται καθ' ὅλον τὸ μήκος του σχεδὸν ἀλώ-
θητα) ἔφθανε πρὸς βορρᾶν ἐκτείνόμενος μέχρι που τῶν νῦν μικρῶν
Προπύλαιων, ὥστε καὶ πάλαι ποτὲ ἐντεῦθεν ὑπῆρχεν ἡ κυρία πρὸς τὸν
Ναὸν ἄνοδος· ἐπίσης δὲ καὶ ὁ σχεδὸν παράλληλος αὐτοῦ τοίχος, περὶ
οὗ ἀνωτέρω ὁ λόγος, ἐξακολουθεῖ ἐκτείνόμενος πρὸς βορρᾶν, ἦτοι τὰ
μικρὰ Προπύλαια, ἐφ' ἱκανόν. Ἀλλὰ περὶ τούτων θὰ γίνῃ ὁ προσήκων λό-
γος ἐν τοῖς ὁσονόπως ἐκδοθησομένοις Πρακτικοῖς τῶν ἔτων 1886^{ου} καὶ
1887^{ου}. Ἐνταῦθα ἀρκετὸν νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ ἡμέτερος λίθος εὐρέθη ὀλι-
γον τι πρὸς βορρᾶν τῆς 5ης ἦτοι τελευταίας πρὸς ἄκρον τετραγώνου
στήλης ἐν ἐπιχώσῃ, ἦτις πολλὰς ἐπέφαινε τὰς μεταβολὰς.

πολύ ἀλλήλων κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν γραμμῶν. Τούτων δὲ ἡ ἐγγράξις λίαν ἀβαθῆς καὶ τὸ σχῆμα ἤκιστα ἐπιμελές καὶ κομψόν, ἴσως διότι καὶ αὐτὴ ἡ σκληρότης τοῦ λίθου οὐ σμικρὸν εἰς τὴν ἐγγράξιν ἐγένετο κώλυμα. Καὶ ὅμως καὶ τοιοῦτον ὄν τὸ σχῆμα τῶν γραμμῶν μαρτυρεῖ οὐδὲν ἥττον τοὺς Μακεδονικοὺς ἔτι χρόνους καθὼς καὶ ἡ ὄλη τοῦ ψήφισματος ὑφῆ, φράσεις μάλιστα τινες αὐτοῦ, οἷα λ. γ. ἡ τῶν στίχων 37—38 οἷτινες ἀνλάχουσιν προεδρεύειν¹ δεικνύουσι πολὺ καλλίονας χρόνους ἢ ἡ διὰ τοῦ ε σταθερὰ σχεδὸν γραφὴ τοῦ ἠ ἐν ταῖς τυπικαῖς ἐκείναις φράσεσι τεῖ Βουλευτῶν Δήμητρι κτλ. καὶ ἡ ἐν ἀρχῇ φράσις Βουλῆς ψήφισματα.²

Τὸ ψήφισμα ἐρρήθη ὑπὲρ τῶν δύο μόνον (στίχ. 43-45), τῶν ἐξ Ἀθηναίων ἀπάντων ἐκλεγέντων,³ ἐπιμελητῶν τῶν μυστηρίων αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ ἐν-αυτοῦ κατὰ τὸ τέλος αὐτοῦ (στίχ. 4-5), ἐπὶ Διοκλέους ἄρχοντος, ὁπότε ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχον δέκα καὶ τρεῖς φυλαὶ (στίχ. 1) καὶ ἑξακόσιοι πεντήκοντα ($13 \times 50 = 650$) βουλευταὶ (στίχ. 26). Ἀλλὰ μέχρι τοῦδε δέκα καὶ τρεῖς γενομένας τὰς φυλάς ἐν Ἀθήναις ἐγινώσκουμεν μόνον κατὰ τοὺς Ἀδριανεῖους χρόνους, ὁπότε εἰς τὰς πρῶταρχούσας δώδεκα εἶχε προστεθῆ καὶ ἡ εἰς τιμὴν τοῦ φιλαθηναίου Αὐτοκράτορος ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ κληθεῖσα Ἀδριανίς. Ἀλλὰ καὶ τότε ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν ὄχι μόνον δὲν ἠξήθη εἰς ἑξακόσιους πεντήκοντα, ἀλλὰ τὸναντίον καὶ ἠλαττώθη μάλιστα ἐπανελθὼν εἰς τὸν ἐπὶ τῶν δέκα φυλῶν τοῦ Κλεισθένους καὶ ἐν τοῖς λίθοις τῶν χρόνων ἐκείνων ἀναγεγραμμένον φέρεται πάντοτε ἡ Βουλὴ τῶν Φ (= 500).⁴

¹ Παράβ. C. I. A. II, 1, 334 καὶ τὰ ἐκεῖ ὑπὸ τοῦ Köhler σημειωμένα ἐννοεῖται ὅμως ὀρθοῦς, ὅτι κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἐπομένοις λεγόμενα δυνατὸν τὸ ψήφισμα ἐκεῖνο νὰ μὴ ἀναφέρηται εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Χρμεωνιδεοῦ πολέμου (267-260 π. X.).

² Τὴν φράσιν δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ ἀνέγνωσται ἀλλὰ ὄχι, ἀλλ' ὑποθέτω ὅτι ὑπάρχει ποῦ ἐν τοῖς μέχρι τοῦδε γνωστοῖς ἡμῖν ψήφισμασι καὶ διέλαθε τὴν προσοχὴν μου· περὶ τῶν ὁμοίων ὅμως αὐτῆ καθὼς καὶ περὶ τῆς φράσεως Βουλὴ ἐμ Βουλευτηρίῳ παράβ. C. I. A. II, 1, 403, 431, 440 κτλ. καὶ τὰ ἐκεῖ σημειώματα τοῦ Köhler.

³ Παράβ. C. I. A. II, 1, 376 καὶ τὸ ἐν τούτῳ τῷ τεύχει προηγούμενον ψήφισμα.

⁴ Ἴδε περὶ πάντων τούτων Ivan Müllers Handbuch der classischen Alterthums-Wissenschaft IV (1887) σελ. 133 καὶ τὰς ἐκεῖ σημειώσεις καὶ παραπομπάς. Ἐκεῖ γίνεται ὁ προσήκων περὶ πασῶν τῶν ἐν τοῖς ὑστερωτέροις Ρωμαϊκοῖς χρόνοις ἐπελθουσῶν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν Βουλευτῶν μεταβολῶν. Σημειωτέον ὅμως, ὅτι ἐκ μόνον

Δὲν ἀνάγεται λοιπὸν τὸ ἡμέτερον ψήφισμα εἰς τοὺς Ἀδριανεῖους χρόνους· φανερόν ὅμως ἐπίσης ὅτι οὔτε εἰς τοὺς πρὸ τῆς φυγῆς ἐκ τῆς Ἑλλάδος (287/6 π. X.) Δημητρίου τοῦ πολιορκητοῦ χρόνους, οὔτε εἰς τοὺς μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς Ἀτταλίδος φυλῆς (200 π. X.) δύναται ν' ἀναφέρηται καὶ οὐδαμῶς χρήζει ἐνταῦθα μακρῶν λόγων τὸ πρᾶγμα εἰς ἐξήγησιν. Κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους (τοὺς πρὸ τοῦ 287 π. X. δηλ.) γνωστὴ εἶναι καὶ ἐκ τῶν συγγραφέων καὶ ἐκ τῶν λίθων ἡ ἐπελθοῦσα εἰς τὸ πολίτευμα τῶν Ἀθηναίων μεταβολὴ διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὰς ὑπαρχούσας δέκα τοῦ Κλεισθένους φυλάς τῆς Ἀντιγονίδος καὶ Δημητριάδος καὶ τῆς ἀξίσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Βουλευτῶν ἀπὸ πεντακοσίων εἰς ἑξακόσιους ($12 \times 50 = 600$),¹ κατὰ δὲ τούτους (τοὺς μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν δηλ. τῆς Ἀτταλίδος) οὐδεμίαν τοιαύτην μεταβολήν, οἷαν ὁ ἡμέτερος λίθος ὑποδέχεται, μαρτυρεῖται, οὔτε ὑπὸ τῶν λίθων, οὔτε ὑπὸ τῶν συγγραφέων· αἱ φυλαὶ παραμένουσι πάντοτε δώδεκα καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν ἑξακόσιοι μέχρι τῶν Ἀδριανεῖων χρόνων.² Δέκα καὶ τρεῖς λοιπὸν ἐγένοντο αἱ φυλαὶ ἐν Ἀθήναις καὶ 650 οἱ βουλευταὶ κατὰ τοῦτο τὸ μεταξὺ (287-200) χρονικὸν διάστημα, καθ' οὓς δηλ. χρόνους προσετέθη καὶ ἡ Πτολεμαίς, ἐπὶ Διοκλέους ἄρχοντος, ὅστις ἂν δὲν ἦναι παντάπασιν νέος ἄρχων, εἰς τοὺς ἀλλοχόθεν ἑπτὰ μέχρι τοῦδε γνωστούς ὄγδοος αὐτὸς προστιθέμενος,³ ἀνάγκη νὰ ἦναι κατὰ τὰ

τοῦ ἐκεῖ μνημονευομένου χωρίου τοῦ Παισανίου (1,3,4) δὲν πιστεύω νὰ συνάγεται ἀναγκαστικῶς, ὅτι ἠξήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς Ἀδριανίδος εἰς 540. Τὰ ὑπὸ τοῦ Neubauer περὶ τούτου λεγόμενα μοὶ εἶναι ἀτυχῶς ἀγνωστα, διότι δὲν κατορθώω νὰ εὑρῶ τὸ βιβλίον του ἐν Ἀθήναις.

¹ Ὅταν ἡ Ἀντιγονίς καὶ Δημητριάς προσετέθησαν (306/5 π. X.) εἰς τὰς πρῶταρχούσας δέκα φυλάς κατέλαβον τιμῆς φαίνεται χάριν πρὸς τοὺς ἀνακηρυχθέντας σωτῆρας Ἀντίγονον καὶ Δημήτριον τὴν πρώτην θέσιν, ὥστε ἡ ἐπίσημος τῶν φυλῶν τάξις ἦτο ἡ ἐξῆς: I Ἀντιγονίς, II Δημητριάς, III Ἐρεχθίδης, IV Αἰγίς, V Πανδιονίς, VI Λεωντίς, VII Ἀκκαμαντίς, VIII Οἰνητίς, IX Κεκροπίς, X Ἴπποθωντίς, XI Αἰαντίς, XII Ἀντιοχίς. Παράβ. Πλουτάρχ. Δημ. § 104. C. I. A. II, 336 (= C. I. G. 111), 316, 322, 330, 335. Böckh, Epigraphisch-Chronologische Studien, σελ. 57.

² Παράβ. Πολύβ. 16, 25. Liv. 31, 15. Παισαν. 1, 5, 5. 1, 8, 6. C. I. A. II, 465. III, 465, 578 καὶ πλείστα ἄλλα. Ἡ βουλὴ τῶν X (= 600) φέρεται οὕτως ἀναγεγραμμένη ἐπὶ τῶν λίθων μέχρι τοῦ 130 μ. X., ὁπότε προστεθείσης τῆς Ἀδριανίδος ἐπῆλθεν ἡ ἀνωτέρω μνημονωθείσα ἐλάττωσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Βουλευτῶν.

³ Παράβ. νῦν Bul. de Cor. Hellénique, 1888, σελ. 75· ἡ ἐκεῖ παραπομπὴ C. I. A. II, 889 ὑποθέτω ὅτι εἶναι τυπογραφικὴ ἀβλεψία.

ειρημέναι, ἢ ὁ κυδαθηναίος Διοκλῆς (247 π.Χ.)¹ ἢ ὁ μνημονεύμενος ἐν τῷ εἰς τιμὴν τοῦ στρατηγοῦ Δημαίνετου ψηφίσματι (214-209 π.Χ.)² καὶ μᾶλλον οὗτος (ἂν μὴ ὧσιν ὄντως ἀμφοτέρω οὗτοι εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ἄρχων, ἕπερ πιθανώτατον)³ εἰς οὗ τοὺς χρόνους ἐρρήθη κατὰ τὴν γνώμην μου τὸ ἡμέτερον ψήφισμα. Καὶ τῷ ὄντι τότε ἀκριβῶς καθηγήθησαν αἱ δύο φυλαὶ Ἀτιγονίαι καὶ Δημητριᾶς εἶναι ἄγνωστον, μηδεμιᾶς περὶ τοῦ πράγματος περισθεθείσης ἡμῖν μαρτυρίας· ἐπειδὴ δὲ ἡ γνώμη τῶν φρονούντων, ὅτι ἡ ἀπάλειψις τῶν ὀνομάτων αὐτῶν ἐκ τοῦ καταλόγου καὶ ἡ ἀντικατάστασις διὰ τῶν τῆς νεωτέρας Ἐρεχθίδος καὶ τῆς νεωτέρας Αἰγιῆδος⁴ ἢ κατ' ἄλλους Ἀντιοχίδος⁵ ἐγένετο εὐθὺς μετὰ τὴν φυγὴν τοῦ Δημητρίου ἐκ τῆς Ἑλλάδος, (287/6 π.Χ.) ἢ τοῦλάχιστον μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ (284/3 π.Χ.) δὲν συνάδει μὲ τοὺς περισθεθέντας ἡμῖν λίθους,⁶ ἐγνωμάτευσαν ἄλλοι, ὅτι ἡ κατάργησις ἐγένετο κατὰ τὸν Χρεμωνίδειον καλούμενον πόλεμον (266-260 π.Χ.),⁷ ὅποτε προσθεθείσης καὶ τῆς Πτολεμαίδος εἰς τιμὴν Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου (Παυσ. 1,8,1),⁸ αὕτη μὲν ἀντικατέστησε τὴν Δημητριάδα ἕκτη ὅμως ταχθεῖσα μεταξὺ τῶν φυλῶν, ἡ δὲ νεωτέρα Ἐρεχθίδης τὴν Ἀτιγονίδα τὴν δευτέραν πιθανῶς ἐν τάξει λαβούσα θέσιν·⁹ ἀλλὰ καὶ τρίτη τις ὑπῆρξε γνώμη ὅτι, τῶν δύο ἐκείνων φυλῶν καταργηθεισῶν καὶ τῆς Πτολεμαίδος προσθεθείσης, ἑνδεκά ἐγένοντο αἱ φυ-

λαὶ ἐν Ἀθήναις¹ μέχρι τῆς προσθήκης τῆς Ἀτταλίδος,² ἤτοι ἐπὶ ἡμισυν τοῦλάχιστον αἰῶνα (246-200 π.Χ.).

Ἀλλὰ τὰ μὲν κατὰ τὰς δύο νεωτέρας φυλάς ἀπεδείχθησαν ἤδη λόγοι κενοὶ ἢ εἰκασίαι ἀβάσιμοι,³ ὁ δὲ ἡμέτερος λίθος ἀναίρων, ὡς εἰκός, καὶ τὴν γνώμην τῶν δεχομένων 11 τὰς φυλάς κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, ἐγκαίρως πάνυ ἤλθεν εἰς φῶς νομίζω εἰς κύρωσιν καὶ συμπλήρωσιν τῆς μόνης ὀρθῆς κατ' ἐμὲ γνώμης τοῦ J. Beloch, ὅστις τοῦτο μὲν ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως, ἣν πρῶτος ἐποίησατο, περὶ τῆς ἐγγραφῆς τῶν θεσμοθετῶν κατὰ τὴν ἐπίσημον τῶν φυλῶν τάξιν ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἀρχόντων τῷ δημοσιευθέντι τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ

¹ Παράβ. Zeitschrift f. Alterthums-Wissenschaft 1857 σελ. 18 καὶ ἐξῆς.

² Ἡ τάξις τῶν δωδεκά φυλῶν μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς Ἀτταλίδος μαρτυρούμενη ὑπὸ πολλῶν μνημείων ἦν ἡ ἐξῆς: I Ἐρεχθίδης, II Αἰγιῆς, III Πανδιονίαι, IV Λεωντίαι, V Πτολεμαίαι, VI Ἀχαμαντίαι, VII Οἰνηίαι, VIII Κεκροπίαι, XI Ἰπποθωνίαι, X Αἰαντίαι, XI Ἀντιοχίαι, XII Ἀτταλίδαι. Ὁ Böckh θέλων νὰ ἐξηγήσῃ τὴν παράδοξον (57η) θέσιν τῆς Πτολεμαίδος ἐν τῇ τάξει ταύτῃ (Epigr. Chronol Stud. σελ. 57), θέσιν, ἣτις ἐπανέφερε τὸν Ross εἰς τὴν ἡμαρτημένην γνώμην τοῦ Corsini (Fasti Attici, 1, σελ. 165, 177) ὅτι καὶ ἡ Ἀτιγονία καὶ ἡ Δημητριάς εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ταύτην εἶχον τὴν θέσιν (ἢ μὲν τὴν 57ην δηλ. ἢ δὲ τὴν 12ην), ἣν κατόπιν ἔλαβον αἱ πρὸς ἀντικατάστασιν αὐτῶν δημιουργηθεῖσαι Πτολεμαίαι καὶ Ἀτταλίδαι (Demen, 1, σελ. 2. Εὐστρατιάδου Διατριβ. Ἐπιγρ. 1856, σελ. 21 καὶ ἐξ.). ὁ Böckh, λέγων, ὑπέθεσεν ὅτι κατ' ἀρχῆς ἡ Πτολεμαία ἀντικαταστάσασα τὴν νεωτέραν Αἰγιῆδα εἶνε λάθει τὴν 57ην θέσιν, ὥστε ἡ τάξις τῶν φυλῶν τότε ἐγένετο ἡ ἐξῆς: I Ἐρεχθίδης νεωτέρα, II Ἐρεχθίδης, III Αἰγιῆς, IV Πανδιονίαι, V Λεωντίαι, VI Πτολεμαίαι, VII Ἀχαμαντίαι, VIII Οἰνηίαι, IX Κεκροπίαι, X Ἰπποθωνίαι, XI Αἰαντίαι, XII Ἀντιοχίαι· ὅταν δὲ κατόπιν ἐσθῆσθη τοῦ καταλόγου καὶ ἡ νεωτέρα Ἐρεχθίδης καὶ ἀντ' αὐτῆς προσετέθη ἡ Ἀτταλίδαις δωδεκάτη ὅμως αὐτῇ, ἤτοι εἰς τὸ τέλος, τότε ἐχώρησαν πρὸς τὰ ὀπίσω, ἤτοι πρὸς τὴν ἀρχήν, πᾶσαι αἱ φυλαὶ κατὰ μίαν θέσιν καὶ ἐντεῦθεν ἡ Πτολεμαία ἤλθε πέμπτη ἐν τῇ τάξει. Ὅτι ἐκ τοῦ ἡμετέρου λίθου τὸ πρᾶγμα ἐξηγεῖται, ὡς κατωτέρω ἐξηγήσεται, ἀπλούστερον καὶ φυσικώτερον περιττόν καὶ νὰ τὸ σημειώσω ἐνταῦθα.

³ Ἡ νεωτέρα Ἐρεχθίδης λ. γ. οὐδὲν ἄλλο ἢ ἡ ἡμαρτημένη ἀνάγνωσις Ἐρεχθίδος φυλῆς νεωτέρ[ας] ἀντὶ τῆς ὀρθῆς Ἐρεχθίδος φυλῆς νεωτέρ[ας] (C. I. A. II, 966. Zeitschrift f. Alt. Wissen. 1857, σελ. 21). Αἰγιῆς δὲ νεωτέρα οὐδ' ἠδύνατο ὅλως νὰ ὑπάρξῃ κατὰ τοὺς δεχομένους ὅτι αἱ δύο ἐκεῖναι φυλαὶ καθηγήθησαν ἅμα τῇ προσθήκῃ τῆς Πτολεμαίδος, (Hermes, 2, σελ. 288 καὶ ἐξῆς)· ὅτι δὲ καὶ ἡ νεωτέρα Ἀντιοχίαι τοῦ Gilbert (Philologus, 1880, σελ. 374. Ἀθην. 6, 271) δὲν ἐσθηρίζετο ἐπὶ ἀσφαλῶν βάσεων ἤρκει νὰ δειξῇ μόνη ἡ παρατήρησις ὅτι, ἂν δημόται Ἀγρυλεῖς ἀνῆκον καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῶν δωδεκά φυλῶν εἰς τὴν Ἐρεχθίδα φυλὴν (C. I. A. 338) ἀδύνατον δὲν ἦτο νὰ ἀνῆκον τοιοῦτοι (οἱ ὑπέρτερον λ. γ. Ἀγρυλεῖς) κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους καὶ εἰς τὴν Ἀτιγονίδα (παράβ καὶ Hermes, 9, σελ. 415, Anhang, Mittheil. d. Deut. Institut. 1879, σελ. 99, σημ. 2 καὶ σελ. 329). Τί περὶ πάντων τούτων φρονεῖ ὁ Spangenberg ἀγνοῶ, διότι καὶ τούτου τὸ βιβλίον δὲν κατώρθωσα νὰ εἴρω ἐν Ἀθήναις.

¹ Παράβ. Dumont, Archontes Atheniens, σελ. 46. Fast Épon. σελ. 65.

² Παράβ. Ἐφημ. Ἀρχαιολ. 1887, σελ. 3-4 στίχ. 18 καὶ σελ. 8.—11 = Bul. de Cor. Hell. ἔ. ἀ. σελ. 81.

³ Παράβ. Bul. d. Cor. Hell. ἔ. ἀ. σελ. 76 καὶ ἐξῆς. Παραχθεῖς τῷ ὄντι ὑπὸ τοῦ Dumont καὶ μὴ ἔχων ὑπ' ὄψιν μου, οὐτε τὸ ἀντίγραφον τοῦ Köhler, οὐτε τοὺς πίνακας τοῦ Εὐστρατιάδου (C. I. A. II, 859 = Ἐπιγρ. Ἀνέκδ. 1852 ἀριθ. 66) ἔγραφα ὅτι (Ἐφημ. Ἀρχ. 1887, σελ. 11) ἀδύνατον εἶναι ὁ τοῦ εἰς Δημαίνετον ψηφίσματος ἀρχῶν Διοκλῆς νὰ συνταυτισθῇ πρὸς τὸν Κυδαθηναίαν Διοκλέα. Τὸ πρᾶγμα οὐ μόνον δυνατόν, ἀλλὰ καὶ πιθανόν εἶναι καὶ ἡ πιθανότης του αὐξάνεται ἔτι μᾶλλον ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου λίθου, ὡς κατωτέρω δεῖχθήσεται.

⁴ Wachsmuth, Stadt Athen, 1, 621. Böckh, Epigr. Chronologische Studien σελ. 57 καὶ τὰς ἐκεῖ παραπομπάς.

⁵ Philologus, 39 (1880) σελ. 373 καὶ ἐξῆς.

⁶ Παράβ. C. I. A. II, 316, 324 κτλ.

⁷ Παράβ. περὶ τούτου τοῦ πολέμου Droysen, Geschichte des Hellenismus III, 1, σελ. 230 καὶ ἐξῆς.

⁸ Ἐβασίλευσεν οὗτος κατὰ Droysen ἔ. ἀ. III, 2 πίν. 3ος ἔτη 39, ἤτοι ἀπὸ τοῦ 285ου μέχρι τοῦ 246ου ἔτους π. Χ. ὅποτε καὶ ἀπέθανε.

⁹ Παράβ. Hermes, 2, 287 καὶ ἐξῆς. Ἀλλὰ τὴν γνώμην του ταύτην φαίνεται ἀπορρίψας κατόπιν ὁ Dittenberger καὶ τὴν τὰς 11 φυλάς δεχομένους συνταχθεῖς (Hermes, 9, σελ. 415, σημ.)

Εὐστρατιάδου (Ἐπιγρ. Ἀνέκδοτοι 1852 ἀριθ. 66 = C. I. A. II, 859)¹ τοῦτο δὲ ἐπὶ τῆς μαρτυρίας Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου (ἐν λέξει Βερενικίδα) καὶ τῶν ἐν γένει πολιτικῶν σχέσεων καὶ τῶν ιστορικῶν γεγονότων τῶν χρόνων ἐκείνων (266-200) στηριζόμενος, ἐγνωμάτευσεν ὅτι οὐχὶ κατὰ τὸν Χρυσωρίδειον πόλεμον, ἀλλὰ μόλις κατὰ τὸ τέλος τοῦ 3^{ου} π. Χ. κλιῶνος κατηργήθησαν αἱ δύο φυλαὶ Ἀντιγονίς καὶ Δημητριάς καὶ ὅτι πρὸς τοῦτοις ἡ Πτολεμαῖς προστεθῆ οὐχὶ εἰς τιμὴν καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐπὶ τῆς βασιλείας (285-246) Πτολεμαίου τοῦ Φιλadelphou, ἀλλ' ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου (246-221) καὶ ὅη καὶ ὄχι πολλὰ ἔτη μετὰ τὴν διὰ τοῦ Ἀράτου ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἀθηναίων ἀπὸ τῆς Μακεδονικῆς φρουρᾶς (229 π.Χ.) ὁπότε καὶ ὁ δῆμος Βερενικίδα εἰς τιμὴν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Βερενίκης (Στερ. Βυζ. ἐ. ἀ.) ἐδημιουργήθη, ὡς κατόπιν ἐδημιουργήθη ὁ δῆμος Ἀπολλωνιεύς εἰς τιμὴν τῆς γυναικὸς τοῦ Ἀττάλου Α' Ἀπολλωνιάδος ἢ Ἀπολλωνιάδος συγχρόνως, ἐν-

¹ Neue Jahrbücher f. Philologie und Paedagogik 1884, σελ. 481 καὶ ἐξῆς. Χάριν τῶν μὴ ἐχόντων πρόχειρον τὸ βιβλίον ἀναγράφω ἐνταῦθα, παραλείπων ἐπίσης χάριν συντομίας τὰ κίρια ὀνόματα, δύο ἔτη ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν ἀρχόντων (C. I. A. II, 859) τὸ 1ον καὶ 13ον (14ον πιθανῶς) κατὰ τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Beloch παρατηρήσιν ὡς πρὸς τὴν ἀναγραφὴν τῶν θεσμοθετῶν κατὰ τὴν ἐπίσημον τῶν φυλῶν τάξιν.

1ον ἔτος.

13ον (14ον) ἔτος.

Ἀρχ. Διομευῆς	Ἀρχ. Προβαλίστιος Πανδιονίς
βασ. Ἀχαρνέως Οἰνηίς	βασ. Ἀμαξαντεύς Ἰπποθωνίς
πολ. Προσπάλτιος Ἀχαμαντίς	πολ. Ἀχαρνέως Οἰνηίς
θεσμ. ἐκ Κολωνοῦ Αἰγῆς IV	θεσμ. Κυδαθηναίου Ἀντιγονίς I
» Παιανιεύς Πανδιονίς V	» Λαμπρεύς (Δημητριάς) II
» Λευκονοεύς Λεωνιεύς VI	» Βερενικίδης Πτολεμαῖς VII (VI)
» Ἀχερδοῦς Ἰπποθωνίς X(XI)	» Αἰζωνεύς Κεχροπίς X (IX)
» Ραμνοῦσιος Αἰαντίς XI (XII)	» Φαληρεύς Αἰαντίς XII (XI)
» Ἀλωπεκῆθ. Ἀντ. XII (XIII)	» Παληεύς Ἀντιοχίς XIII (XII)

Ἐν τῷ ἔτει 13^ῳ (14^ῳ) ἀντικατέστησα εἰς τὸν δεῦτερον θεσμοθέτην Λαμπρέα τὴν παρὰ Beloch Ἐρεχθηίδα διὰ τῆς Δημητριάδος, ἀφοῦ ἐκ τοῦ ἡμετέρου λίθου προκύπτει σαφῶς, ὅτι οὔτε αὕτη δὲν εἶχε καταργηθῆ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς Πτολεμαϊδος, ὁπότε ἀναμφιδόλως νεαὶ μεταβολαὶ ἐπῆλθον εἰς τὰς σχέσεις τῶν δήμων πρὸς τὰς φυλάς καὶ κατ' ἀκολουθίαν δυνάμεθα εὐλόγως νὰ δεχθῶμεν, ἂν μὴ τι ἄλλο, ὅτι Λαμπρεῖς δημόται ὑπήγοντο καὶ εἰς τὴν Δημητριάδα. Ἐπίσης δὲ ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου λίθου στηριζόμενος ἔταξα 10ην 12ην καὶ 13ην τὰς τρεῖς τελευταίας φυλάς Κεχροπίδα, Αἰαντίδα καὶ Ἀντιοχίδα, 7ην δὲ τὴν Πτολεμαίδα, ἐγκλείσας ἐν παρενθέσει τοὺς ἀριθμούς, οὓς αὐταὶ παρὰ Beloch φέρουσι. Τούναντιον ἔπραξα ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει, ἐνέκλεισα δηλ. τοὺς κατ' ἐμὲ ἀριθμούς τῶν τριῶν τελευταίων φυλῶν ἐν παρενθέσει, διότι πιθανὸν μὲν εἶναι (ἴδε καὶ Εὐστρατ. ἐ. ἀ. σελ. 22 καὶ Köhler C. I. A. 859), ἀλλ' ὄχι καὶ βέβαιον ὅτι καὶ τὸ 1ον ἔτος τοῦ καταλόγου ἀναγράφει ἄρχοντας ἄρχαντας μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς Πτολεμαϊδος.

νοεῖται, μὲ τὴν προσθήκην τῆς Ἀτταλίδος φυλῆς (Hermes, IX σελ. 414). Εἶναι δὲ ἀνάγκη νῦν νὰ προσθέσω ἐγὼ εἰς ταῦτα ὅτι, ὡς ὁ ἡμέτερος λίθος σαφῶς φθέγγεται, οἱ Ἀθηναῖοι τῶν χρόνων ἐκείνων «τοῖς πᾶσι τὰ πάντα γενόμενοι, ἵνα τοὺς πάντας κερδήσωσι» οὐδετέρων τῶν δύο ἐκείνων φυλῶν καταργήσαντες¹ προσέθησαν δεκάτην τρίτην τὴν Πτολεμαίδα δόντες μάλιστα αὐτῇ τὴν ἐν τῷ μέσῳ (7^{ην}) τιμητικὴν θέσιν² καὶ ὅτι αἱ ἀνωμαλῖαι ἐκεῖναι τοῦ καταλόγου τῶν ἀρχόντων, εἰς ἃς καὶ αὐτὸς ὁ Beloch³ προσέκρουσε, δύνανται νῦν ἐξ ἄλλων λόγων πολὺ εὐκολώτερον νὰ ἐξηγηθῶσι καὶ ὄχι ἐξ ἀντιγραφικῆς ἀβλεψίας; Διότι οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι, προστεθείσης τῆς Πτολεμαϊδος δεκάτης τρίτης φυλῆς, καὶ τὰ τῶν δήμων βεβαίως μετέλλαξαν θέσιν.

Ὅστε κατηργήθησαν λοιπὸν οὔτε ὀνόματα ἡλλαξάν, ἀλλὰ παρέμειναν ὑπάρχουσαι ἡ Ἀντιγονίς καὶ ἡ Δημητριάς μέχρι τῆς εἰσαγωγῆς τῆς Ἀτταλίδος (200 π. Χ.), ὁπότε καὶ μόνον οἱ Ἀθηναῖοι εἰς τοὺς ἐκ δυσμῶν ἰσχυροὺς συμμάχους τῶν πεποιοιθότες ἐτόλμησαν καὶ νὰ ἀποξέσωσιν ἐκ τῶν λίθων τὰ ὀνόματα αὐτῶν (ἴδε C. I. A. II, 331, τὴν σημ. τοῦ Köhler). Οὐδ' ὑπῆρξαν ἐν τῷ μεταξύ χρόνοι, κατὰ τὴν γνώμην μου, καθ' οὓς ἕνδεκα ἐγένοντο αἱ φυλαὶ ἐν Ἀθήναις. Ἄλλη τις ὁμοίως ἐγένετο μεταβολὴ ἢ προσθήκη τῆς Πτολεμαϊδος (229-221 π.Χ.)⁴ ὡς δεκάτης τρίτης φυλῆς, μεταβολή, ἥτις

¹ Ὁ Beloch, ἐπὶ μόνου, ὡς εἰκόσ, τοῦ καταλόγου τῶν ἀρχόντων στηριζόμενος, ὑπέθεσε λίαν εὐλόγως ὅτι εἰσαχθείσης τῆς Πτολεμαϊδος ἐξέλιπεν ἡ Δημητριάς, τῆς Ἀντιγονίδος παραμεινίσσης κολακείας χάριν πρὸς Ἀντίγονον τὸν Δάσωνα. (ἐ. ἀ. σελ. 487).

² Ἡ τάξις τῶν φυλῶν τότε ἦν ἡ ἀκόλουθος κατὰ τὴν γνώμην μου: I Ἀντιγονίς, II Δημητριάς, III Ἐρεχθηίς, IV Αἰγῆς, V Πανδιονίς, VI Λεωνιεύς, VII Πτολεμαῖς, VIII Ἀχαμαντίς, IX Οἰνηίς, X Κεχροπίς, XI Ἰπποθωνίς, XII Αἰαντίς, XIII Ἀντιοχίς. Ὅταν κατόπιν κατηργήθησαν μὲν αἱ δύο πρώται, προστεθῆ δὲ εἰς τὸ τέλος ἡ Ἀτταλίς ἔλαθεν, ὡς εἰκόσ, ἡ Πτολεμαῖς τὴν 5ην θέσιν.

³ Δὲν μὲ λανθάνει βεβαίως ὁ ὑπ' ἀριθ. 991 κατάλογος τοῦ C. I. A. II, ἀλλὰ νομίζω ὅτι τοῦ πράγματος πρέπει νὰ ζητηθῆ νῦν ἄλλη ἐξηγήσις. Ὁ λίθος εἶναι ἀληθῶς, ὡς ὁ Köhler σημειοῖ, ἄνω, πλὴν μικρῶς τινας κατὰ τὴν ἔμπροσθεν ὄρῳν βλάβης, σῶως καθ' ὅλον του τὸ πάχος καὶ ἡ ἐξεργασία τῆς ἐπιφανείας του τοιαύτη, ὥστε ν' ἀποκλείη τὴν ὑπόθεσιν ὅτι ἐπ' αὐτοῦ ἔστεικεν ἄλλος λίθος· ἀλλ' ἡ πρὸς τὰριστέρα τοῦ ὄρῳντος ἐπίσης σῶα ἐπιφάνειά του μαρτυρεῖ ὅτι ἠδύνατο ἐκεῖ ἄλλος λίθος νὰ προσκολληθῆ καὶ πιθανώτατα ἦν τοιοῦτος προσκολλημένος, ἐν ᾧ ἴσως τὸ τε φῆρισμα καὶ τὰ ὀνόματα τῶν δήμων τῶν δύο φυλῶν Ἀντιγονίδος καὶ Δημητριάδος ἦσαν ἐγκεχαραχμένα. (Παράβ. καὶ Ross, Demen, σελ. 3).

⁴ Κατὰ τοῦτο τὸ ἔτος (221ον π.Χ.) ἀπέθανε Πτολεμαῖος ὁ Εὐργίτης. (Droysen, ἐ. ἀ.).

ἐπανελήφθη καὶ πάλιν κατόπιν κατὰ τοὺς Ἀδριανείους χρόνους¹, χωρὶς ὅμως νὰ συνεπιφέρῃ καὶ τὴν ἄλλην μεταβολήν, τὴν εἰς 650 δηλ. αὐξήσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν. Κατὰ δὲ ταύτην τὴν περίοδον τοῦ χρόνου καὶ δὴ καὶ πιθανώτατα μεταξὺ τοῦ 214^{ου} καὶ 209^{ου} ἔτους π. Χ. ἐρρήθη καὶ τὸ ἡμέτερον ψήφισμα ὑπὲρ τῶν ἐπιμελητῶν τῶν μυστηρίων ἐπ' αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ Διοκλέους ἀρχοντος ἔστις 12^{ος} μὲν ἢ μάλλον 13^{ος} φέρεται ἀναγεγραμμένος ἐν τῷ ἄνω μνημονευθέντι καταλόγῳ τῶν ἀρχόντων (C. I. A. II, 859), μέσος δὲ μεταξὺ τοῦ Χαιρεφῶντος καὶ Αἰσχρωνος ἐν τῷ εἰς τιμὴν τοῦ στρατηγοῦ Δημαινέτου ψηφίσματι (Ἐφ. Ἀρχ. 1887, σελ. 3-4).

Περὶ τῶν καθ' ἕκαστον τοῦ ψηφίσματος δὲν ἔχω πολλὰ νὰ παρατηρήσω.

Στίχ. 5. *Τρίτει ἰσταμένον, τρίτει τῆς Πρυτανείας.* Κατὰ τὰ κοινὰ ἔτη μία μὲν φυλὴ θὰ ἐλάγχανε νὰ πρυτανεύῃ 29 ἡμέρας, ἑτέρα ἐπίσης 29, ἂν τὸ ἔτος εἶχε 355 ἡμέρας, 28 δὲ ἂν τὸ ἔτος εἶχε μόνον 354, αἱ δὲ λοιπαὶ πᾶσαι ἀνὰ 27 ἡμέρας. Ἄν τὸ ἔτος εἶχε καὶ ἐμβόλιμον μῆνα, 384 δὲ ἡμέρας, τότε, 7 μὲν φυλαὶ θὰ ἐλάγχανον νὰ πρυτανεύσωσι ἀνὰ 30 ἡμέρας, 6 δὲ ἀνὰ 29· ὥστε ὁποῖόν τι ἦν τὸ ἔτος, καθ' ὃ ἐρρήθη τὸ ἡμέτερον ψήφισμα, ἐκ τούτου καὶ μόνου, ὅτι ἡ Ἰπποθωντὶς ἔλαχε νὰ πρυτανεύσῃ 29 ἡμέρας, δὲν δυνάμεθα βέβαια νὰ εἰκασωμεν.

Στίχ. 19. *Ἐπέδωκαν τῷ [B]ο[v]λεῖ ἡδύνατο καὶ τῷ πόλει νὰ συμπληρωθῇ.* Τὸ νόημα εἶναι βεβαίως ὅτι εἰς τὴν παρασκευὴν τοῦ ζεύγους ἐδαπάνησαν ἐξ ἰδίων.

Στίχ. 22-24. *Τῶν πρὸς Ἄγραν μυστηρίων γενομένων δις ἐν τῷ ἐνιαυτῷ διὰ τὸ συντελεῖ[σθ]αι τὰ Ἐλευσίνια.*—Τὰ πρὸς Ἄγραν μυστήρια (τὰ καὶ μικρὰ καλούμενα) ἐτελοῦντο κατὰ μῆνα Ἀρθεστηριῶνα καὶ ἦσαν οἰνοὶ προπαρασκευῆ διὰ τὰ ἐν Ἐλευσίनि (τὰ μεγάλα) τὰ τελούμενα, ὡς γνωστόν, τὸν φθινόπωρον, ἤτοι κατὰ μῆνα Βοηδρομιῶνα (A. Mommsen, Heortologie σελ. 77, 222, 373). Οἱ θέλοντες λοιπὸν ἐκ τῶν ξένων νὰ μυηθῶσι ἦσαν ἠναγκασμένοι δις νὰ ἔλθωσιν εἰς Ἀθήνας, τὸ ἔαρ, χάριν τῶν πρὸς Ἄγραν, καὶ κατόπιν τὸν φθινόπωρον, χάριν τῶν ἐν

¹ Καὶ τότε οἱ Ἀθηναῖοι τιμῆς βέβαια χάριν ἔδωκαν τῇ Ἀδριανίδι τὴν ἐβδόμην θέσιν. (Παράβ. Hermes 9, σελ. 297.)

Ἐλευσίनि μυστηρίων· οἱ ἐπιθυμοῦντες μάλιστα καὶ τῆς ἐποπτείας, ἤτοι τοῦ δευτέρου βαθμοῦ τῆς μυήσεως, ὡς θὰ ἐλέγομεν σήμερον, νὰ μετάσχωσι, τετράκις ἔπρεπε νὰ ἐπισκεφθῶσι τὰς Ἀθήνας, ἀφοῦ ὡς λέγει ὁ Πλούταρχος (Δημήτρ. § 26) «ἐπώπτεον δὲ τοῦλάχιστον ἀπὸ τῶν μεγάλων ἐνιαυτὸν διαλείποντες». Τοῦτο ὅμως εἰς πολλοὺς αὐτῶν, ὡς εἰκός, δὲν ἦτο εὐκόλον καὶ τούτοις ὑποθέτω χαριζόμενοι οἱ Ἀθηναῖοι ἐτέλουν δις ἐν τῷ ἐνιαυτῷ, ἤτοι καὶ ὀλίγον πρὸ τῆς ἐνάρξεως πιθανῶς τῆς ἐν Ἐλευσίनि τελετῆς, τὰ πρὸς Ἄγραν μυστήρια, οὐχὶ κατὰ πάντα ὅμως τὰ ἔτη ἴσως, ἀλλὰ μόνον ὅταν ἐν Ἐλευσίनि ἐτελοῦντο τὰ πέντεστηρικὰ, τὰ καὶ ἰδίως μεγάλα καλούμενα, Ἐλευσίνια· εὐνόητον δὲ ὅτι, ἂν τὰ περὶ τοῦ ἀρχοντος Διοκλέους ἀνωτέρω εἰρημένα δὲν εἶναι ἀβάσιμα, ὄντως τα μεγάλα Ἐλευσίνια ἐτελέσθησαν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ, καθ' ὃν τὸ ἡμέτερον ψήφισμα ἐρρήθη (Ἀρχ. Ἐφημ. 1887, σελ. 7, στίχ. 25). Ὁ Mommsen φρονεῖ (ἐ. ἀ. σελ. 251, σημ.) ὅτι ἐν ὑστερωτέροις χρόνοις ἐπετρέπετο τοῖς ξένοις (τοῖς Ῥωμαίοις) ἢ εἰς τὰ ἐν Ἐλευσίनि μυστήρια μύησις καὶ ἄνευ τῆς προπαρασκευαστικῆς ἐκείνης ἐν τοῖς πρὸς Ἄγραν μυστηρίοις μυήσεως· ἀλλ' ἴσως καὶ τότε ἐγένετο ὅ,τι καὶ ἐν τοῖς χρόνοις, καθ' οὓς τὸ ἡμέτερον ἐρρήθη ψήφισμα, ἐτελοῦντο δηλ. πιθανῶς τὰ πρὸς Ἄγραν δις, ἀφοῦ πάντως ὡς τι οὐχὶ θεμιτὸν ἐθεωρεῖτο τὸ νὰ μυηθῇ τις τὰ μεγάλα ἄνευ τῆς προπαρασκευαστικῆς ἐκείνης ἐν τοῖς πρὸς Ἄγραν (τοῖς μικροῖς) μυήσεως (παράβ. Mommsen, ἐ. ἀ. σελ. 71 καὶ τὰς ἐκεῖ σημειώσεις). Ὅτι δὲ καὶ ὅλως παράνομα πράγματα ἐπέτρεπον νὰ γίνωνται οἱ Ἀθηναῖοι τῶν χρόνων ἐκείνων χάριν κολακείας πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς τῆς ἡμέρας ἀπόδειξις τὰ ὑπὸ τοῦ Πλούταρχου ἀφηγούμενα (Δημήτρ. 26).

Στίχ. 52-53. *Ἐν στήλαις λιθίναῖς δουσίν· ἢ μία θὰ ἦτο προωρισμένη βέβαια νὰ στηθῇ ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ τῷ ἐν Ἄστει, ἢ δὲ ἡμετέρα ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Ἐλευσίनि, ὡς εἶκασα, καὶ ἐκεῖθεν ἐρρίφθη, τίς οἶδε εἰς ποίους χρόνους, ἐκεῖ ὅπου καὶ εὔρεθη.* Ψηφίσματα τοιαῦτα εἰς διπλοῦν καὶ τριπλοῦν πολλάκις (ἴδε Φιλίστορος τόμ. 2^{ον}, σελ. 238=Mommsen, Heortol. σελ. 227) γινόμενα, ὡς θὰ ἐλέγομεν σήμερον, μνημονεύονται πολλά, ἀλλὰ καθ' ὅσον ἐγὼ οἶδα, οὐδενὸς μέχρι τουδὲ εὔρεθησαν

τοιαῦτα διπλᾶ ἀντίγραφα.¹ Θὰ ἦτο βεβαίως εὐτύ-
 χημα ἂν τοῦ ἡμετέρου ψήφισματος εὐρίσκετο καὶ
 ἡ ἑτέρα στήλη ἢ ἐν Ἀθήναις ποτὲ σταθεῖσα, τοῦ-
 λάχιστον τὸ κατώτερον αὐτῆς μέρος, καθ' ἣ ἡμε-
 τέρα εἶναι ἑλλιπῆς. Καὶ οὕτως ἕως, κολοβὸς καὶ

οὐχὶ ἄρτιος, περισωθεὶς ἡμῖν ὁ λίθος ἀναγράφει σα-
 φέστερον ἢ ὅσον μέχρι τοῦδε ἐγινώσκωμεν τὰ κῆρια
 καθήκοντα τῶν ἐπιμελητῶν τῶν μυστηρίων (ἴδε
 Mommsen, ἐ. ἀ. σελ. 240 καὶ ἐξ.) καὶ εἶναι καὶ διὰ
 τοῦτο ἀκόμη πολλοῦ λόγου ἄξιος.

37

Υ Σ Ι Α Σ Θ Ε Σ Β Ι Ω Ν . Σ Ε Λ Ε Υ Σ Ι Ν Ι Ο Σ Ε Ι Π Ε Ν .
 Π Ε Ι Δ Η Δ Ι Ω Ν Ε Κ Τ Ε Τ Ω Ν Ε Μ Π Ρ Ο Σ Ο Ε Ν Χ Ρ Ο Ν Ω .
 Γ Ρ Α Μ Μ Α Τ Ε Υ Ω Ν Τ Ο Ι Σ Τ Α Μ Ι Α Ι Σ Τ Ω Ν Σ Ι Τ Ω Ν .
 Κ Ω Ν Κ Α Ι Τ Ο Ι Σ Ε Ρ . Τ Ε Ι Δ Ι Ο Ι Κ Η Σ Ε Ι Δ Ι Α Τ Ε .
 5 Ε Ι Ε Υ Ν Ο Υ Σ Ω Ν Α Θ Η Ν Α Ι Ω Ν Τ Ο Ι Σ Τ Ε Τ Α Γ Μ Ε Ν .
 Ι Σ Ε Λ Ε Υ Σ Ι Ν Ι Κ Α . . Ρ Ε Ι Α Ν Π Α Ρ Ε Χ Ο Μ Ε Ν Ο Σ Κ
 Α Ι Κ Ο Ι Ν Ε Ι Κ Α Ι Ι . . Α Ι Φ Α Ν Ε Ρ Α Ν Α Υ Τ Ο Υ Υ Π Ο Ι
 Ω Ν Τ Η Ν Ε Υ Ν Ο Ι Α Ν . Ν Ε Χ Ε Ι Π Ρ Ο Σ Α Υ Τ Ο Υ . Κ Α
 Ι Ν Υ Ν Γ Ρ Α Μ Μ Α Τ Ε . Ω Ν Τ Ω Ι Τ Α Μ Ι Α Ι Τ Ω Ν Σ Ι Τ Ω
 10 Ν Ι Κ Ω Ν Τ Ο Ν Ε Ν Ι Α Υ Τ Ο Ν Τ Ο Ν Ε Π Ι Μ Ε Ν Ε Κ Κ Λ Ε Ο Υ
 Σ Α Ρ Χ Ο Ν Τ Ο Σ Π Ο Λ Λ Η Ν Σ Π Ο Υ Δ Η Ν Π Ε Ρ Ο Ι Η Τ Α Ι
 Π Ε Ρ Ι Τ Η Ν Τ Ο Υ Σ Ι Τ Ο Υ Δ Ο Σ Ι Ν Κ Α Ι Τ Ω Ν Ε Κ Κ Λ Η
 Σ Ι Α Σ Τ Ι Κ Ω Ν Τ Ω Ν Δ Ι Δ Ο Μ Ε Ν Ω Ν Ε Π Ι Τ Ο Ν Σ Ι Τ Ο
 Γ Α Θ Ε Ι Τ Υ Χ Ε Ι Δ Ε Δ Ο Χ Θ Α Ι Α Θ Η Ν Α Ι Ο Ι Σ Τ
 15 Τ Α Γ Μ Ε Ν Ο Ι Σ Ε Λ Ε Υ Σ Ι Ν Ι Ε Π Α Ι Ν Ε Σ Α
 Α Ι Σ Τ . Φ Α Ν Ω Σ Α Ι Α Υ Τ Ο Ν Θ Α Λ Λ Ο Υ Σ
 Υ Ν Ο Ι Α Σ . Ν Ε Κ Α Κ Α Ι Φ Ι Λ Ο Τ Ι Μ Ι Α
 Ο Υ Σ Ε Ι Ν Α Ι Δ Ε Α Υ Τ Ω Ι Κ Α Ι Ε
 Τ Ι Μ Η Θ Ε Ν Τ Ι Ε Υ Ρ Ε Σ Θ Α Ι Α
 20 Ε Ι Α Ξ Ι Ο Σ Ε Ι Ν Α Ι Τ Ο Δ Ε
 Ε Ν Σ Τ Η Λ Η Ι Λ Ι Ο

Λυσίας Θεσβίω[νος] Ἐλευσίνιος εἶπεν· [ἐ-
 παιδὴ Δίων ἐκ τε τῶν ἔμπροσθεν χρόνων
 γραμματεῶν τοῖς Ταμίαις τῶν σιτων[ι-
 κῶν καὶ τοῖς ἐπι] τῆ Διοικήσει διατε[λ-
 5 εἶ εὐνοῦς ὧν Ἀθηναίων τοῖς τεταγμέν[ο-
 ις Ἐλευσῖνι κα[ὶ] χρεῖαν παρεχόμενος κα-
 αὶ κοινοῖ καὶ ἰ[δί]αι, φανεράν αὐτοῦ ποι-
 ὶ τὴν εὐνοία[ν, ἣ]ν ἔχει πρὸς αὐτοῦ[ς]· κα-
 ἰ νῦν γραμματε[ύ]ων τῶι Ταμίαι τῶν Σιτω-
 10 νικῶν, τὸν ἐνιαυτὸν τὸν ἐπὶ Μενεκλέου-
 ς ἄρχοντος, πολλὴν σπουδὴν πεποιήται
 περὶ τὴν τοῦ σίτου δόσιν καὶ τῶν ἐκκλη-
 σ]ιαστικῶν τῶν διδομένων ἐπὶ τὸν σίτο-
 ν. Ἀγαθεὶ τύχει, δεδόχθαι Ἀθηναίοις τ-

15 οἷς τε]ταγμένοις Ἐλευσῖνι ἐπαινέσα-
 ι Δίωνα καὶ στ[ε]φανῶσαι αὐτὸν θαλλοῦ σ-
 τεφάνωι, ε]ύνοίας [ἐ]νεκα καὶ φιλοτιμία-
 ς τῆς πρὸς αὐτ[ο]ύς· εἶναι δὲ αὐτῶι καὶ ε-
 τιμηθέντι εὐρέσθαι ἃ
 20 γαθῶν, ὅτου ἂν δοκ[ε]ῖ ἄξιος εἶναι· τὸ δὲ
 ψήφισμα τὸδε ἀναγράψαι] ἐν στήλῃ λιθ-
 ἰνῃ]

Φέρονται ἐγκεχαραγμένα τὰ ἀνωτέρω ἐπὶ δύο
 τεμαχίων¹ στήλης (λίθ. πεντελ.) προσαρμολογούντων

¹ Τὸ ἕτερον τῶν τεμαχίων εὐρέθη ἐντετειχισμένον ἐν τινι μεταγενε-
 στέρῳ (Βυζαντινῷ) τοίχῳ ἐν τῇ περιβολῇ τοῦ ναύσκου τοῦ Πλούτωνος
 ἐκτισμένῳ. Τοῦτο δὲ καὶ δύο ἕτερα θραύσματα ἐνεπιγράφων λίθων
 τῶν Ἑλληνομακεδονικῶν ἐπίσης χρόνων ἦσαν καὶ τὰ μόνον πέρυσιν
 ἄξια ὀπισωσῶν λόγου εὐρήματα ἔκει (ἀνεσκάφη δὲ ὁλόκληρος ὁ περιβο-
 λος μέχρι τοῦ βράχου) καὶ ταῦτα, ἐννοεῖται, οὐδεμίαν σχέσιν ἔχοντα

¹ Εἶχα γράψαι τὰνωτέρω, ὅταν προσέπεσον καὶ πάλιν ὑπὸ τοῦς
 ὀφθαλμούς μου ὅσα ὁ Köhler σημειοῖ ἐν τῇ εἰς Στρώμβιχον ψηφί-
 σματι (C. I. A. II, 318).

οὕτως, ὥστε κατὰ τὴν προσαρμογὴν αὐτῶν ἡ ἐνεπίγραφος ἐπιφάνεια ὀλίγα τινὰ ἀπώλεσε γράμματα. Τὸ μέγιστον νῦν σωζόμενον ὕψος τῆς στήλης (συμ-

αὐχῶς πρὸς τὴν ἐκεῖ ἐπίσης εὐρεθεῖσαν καὶ διὰ τοῦ κ. Benndorf τοσοῦτον γνωστὴν γενομένην *ελευσινιακὴν κεφαλὴν*. Ἀφοῦ δὲ ἀπᾶξ ἐμνημόνευσα αὐτὴν ἐνταῦθα, ἄς μοι ἐπιτραπῇ καὶ τὰδε ἀκόμη νὰ σημειώσω περὶ αὐτῆς. Ἐν τῇ συντόμῳ καὶ οἰονεὶ προκαταρκτικῇ ἀνακοινώσει, ἣν ἐδημοσίευσεν περὶ τῆς κεφαλῆς ὁ σοφὸς καθηγητὴς τοῦ ἐν Βιέννῃ Πανεπιστημίου (Anzeiger der Phil-Histor. Classe, 16 November 1887) γράφει εὐθὺς ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι τὰ ἑξῆς: «Ich lernte diesen Kopf bei einem Besuch von Eleusis zu Ostern vorigen Jahres kennen, als er noch in einem Winkel der Hütte, in der man die Sculpturenfunde vorläufig geborgen hatte, auf dem Erdboden stand. Er war schon ein halbes Jahr zuvor, im Herbst 1885, ans Licht gekommen, hatte aber in dem Dunkel, dem er wieder anheimfiel, zufällig keine Beachtung gefunden. Er galt für einen Antinoos, an dessen Bildnisse er, flüchtig gesehen, erinnern kann. In dem Berichte, den die Archäologische Gesellschaft über die Unternehmungen des Jahres 1885 veröffentlichte, ist er nicht erwähnt». Τίνες ποτὲ λόγοι ἠνάγκασαν τὸν κ. Benndorf νὰ γράψῃ τάνωτέρω ἀγνοῶν, οὐδὲ νὰ τοὺς μάθω θέλω, ἀφοῦ οὗτοι οὐδὲν δύναται νὰ ἔχωσι κοινὸν πρὸς ἐμὲ καὶ τὰ ἐμὰ πράγματα, γνωστὸν δὲ εἶναι ὅτι ἐγὼ τοῦλάχιστον οὕτε ἠρνήθην (Ἐφ. Ἀρχ. 1886 σ. 265-266) οὕτε νῦν ἀρνοῦμαι ὅτι, ἂν ὄντως ἀποδειχθῇ ἡ κεφαλὴ ἔργον τοῦ Πραξιτέλους καὶ οὐκ αὐτοῦ (Benndorf, ἐ. ἀ. σ. 4), ἡ τιμὴ τῆς ἀνακαλύψεως ἀνήκει ὀλοκλήρως καὶ ἀμέριστος εἰς τὸν ἀξιότιμον καθηγητὴν τοῦ ἐν Βιέννῃ Πανεπιστημίου. Ἄλλ' ἂν οὕτε τὴν πείθομαι ὅτι ὄντως οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα (καὶ δυστυχῶς δὲν εἶμαι μόνος), ἂν ἐμμένω πάντοτε εἰς τὴν γνώμην μου. (ἦν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἶχον καὶ χωρὶς νὰ γινώσκω ὅτι ὑπάρχουσιν αὐτῆς καὶ ἕτερα ἀντίγραφα ἐν τοῖς Ἰταλικῶν Μουσείοις ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Βιργιλίου φερόμενα) ὅτι ἡ κεφαλὴ εἶναι μᾶλλον *εἰκονικὴ* (εἰκονικόν τι, πλὴν ἄλλων, ἐνορᾷ ἐν αὐτῇ καὶ ὁ καθηγητὴς κ. Flasch καὶ καθ' ἃ μοι εἶπεν οὐδ' ὁ Brunn ἀπέκρουσεν αὐτῷ τούτην τὴν γνώμην) καὶ ἂν ἀκόμη συμπεριλαβὼν καὶ τὴν κεφαλὴν ἐν τῇ γενικῇ φράσει «οὐκ εὐκαταρρονητῶν ἔργων» δὲν ἐμνημόνευσα αὐτὴν καὶ ἰδιαίτερος ἐν τῇ συντόμῳ καὶ ὅλως γενικῇ ἐκθέσει μου περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ ἔτους 1885 (Πρακτ. σελ. 28) οὐδαμῶς ἔσεται, ὅτι καὶ περιεγράψω αὐτὴν οὐδὲ τὴν ἔθαψα καὶ πάλιν εἰς μίαν γωνίαν τῆς χαμοκέλλας (=Hütte), ἔνθα ἐναποθέτω τὰ ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν εὐρήματα, οὐδὲ τὴν ἐπαπέφερα καὶ πάλιν εἰς τὸ σκότος, ὥστε νὰ μὴ ἦναι τοῖς πᾶσιν ὁρατὴ καὶ πρὸς μελέτην προσιτῆ· διότι ἐκεῖ ὅπου εἶδε τὴν κεφαλὴν ὁ κ. Benndorf κατασκευῆς τῆς θύρας, ἦτοι ἐν τῇ καταφαρμαστέρα καὶ ἀπλῆτως φωτισομένη θέσει τῆς χαμοκέλλας, εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν θέσιν τὴν εἶχον ἰδεῖ πολὺ πρὸ αὐτοῦ, πλὴν πολλῶν ἄλλων, καὶ οἱ κ. κ. Dörpfeld, Siebolt, Purgold, Konze, Löwy, Wolters, Studniczka, Σ. Κουμανούδης, Σ. Δραγαῶμης, Τσοῦντας καὶ Σοφοῦλης¹ μετὰ τῶν κκ. Wolters καὶ Studniczka μάλιστα ἐν τῇ Ἐλευσίνι καὶ κατοπιν ἐν Ἀθήναις πολλὴν ἔσχον ἐγὼ συζήτησιν περὶ τῆς κεφαλῆς, τοῦθ' ὅπερ προῦποτίθησιν ὅτι ἦν αὐτοῖς κατὰ πάντα γνωστὴ. Ταῦτα χάριν τῆς ἀληθείας. Περὶ δὲ τῆς χαμοκέλλας (=Hütte) καὶ τῶν ὑπογαιῶν τοῦ Βαρβακείου ἐνθα ἐπίσης ἦσαν (διότι τὴν πλέον δὲν εἶναι) τεθαμμένα ἔργα λόγου ἕξια κατὰ τὸν κ. Benndorf δὲν εἶμαι ἴσως ὁ ἀρμόδιος νὰ κάμω λόγον καὶ ἀρκοῦμαι τοῦτο μόνον νὰ παρατηρήσω ὅτι ἐγὼ τοῦλάχιστον εὐτυχῆσας νὰ ἴδω (καὶ τοῦτο χάρις εἰς τὴν φιλόφροναν τοῦ κ. Benndorf ξενάγησιν, διότι τὸ μέρος ἦν τοῖς πολλοῖς ἀπόρσιτον) ἐντός τινος ἀποθήκης καὶ χαμαὶ κατακείμενα τὰ τοῦ Giölbascchi λαμπρὰ ἀνάγλυφα, οὐδὲ κατὰ διάνοιαν ἐσκέφθην νὰ ψέξω τὸ πρᾶγμα, ἀφοῦ ἤξευρα ὅτι ὁλονὲν δύο ἔτι ἐκτίζοντο νέα Μουσεῖα ἐν τῇ καλῇ τῆς Αὐστρίας πρωτεύουσῃ, εἰς ἃ ἔμελλον ὁσονοῦπω καὶ ταῦτα νὰ εὐρωσι τὴν πρέπουσαν θέσιν.

περιλαμβανομένου καὶ τοῦ ὕψους, καθ' ὅσον σώζεται, τοῦ ὅλως ἀπλοῦ αὐτῆς γείσου) εἶναι 0,34, τὸ πλάτος αὐτῆς 0,30 καὶ τὸ πάχος 0,07. Τὰ γράμματα, σχήματος ὄχι κακοῦ καὶ τοὺς μακεδονικοὺς μαρτυροῦντα χρόνους, εἶναι πως ἐπιπολαίως ἐγκεχαραγμένα, γραφὴ δὲ ἡ στοιχηθὸν πλὴν ἡ ὅτι ἐνιαχοῦ μένει κενὸς τόπος ἐνός ἢ δύο γραμμάτων χάριν στίξεως, ὡς εἰκάζω.

Τὸ ψήφισμα ἐρρήθη ὑπὸ τῶν ἐν Ἐλευσίνι τεταγμένων Ἀθηναίων¹ ὑπὲρ τοῦ Δίωνος, ὅστις σύμφωνα μὲ τὸν νόμον τὸν μὴ ἐπιτρέποντα τὸ γραμματεῦν ἐπὶ δύο κατὰ σειράν ἔτη τῇ αὐτῇ ἀρχῇ (Böckh, Staatshaushaltung 1, σελ. 263, ἔκδ. Β') ἐναλλάξ εἶχε γραμματεῦσαι τοῖς ἐπὶ τῇ Διοικήσει καὶ τοῖς Ταμίαις τῶν Σιτωνικῶν (στίχ. 3-4). Πᾶσα σχεδὸν ἀρχὴ εἶχεν ἐν Ἀθήναις γραμματεῖς, καὶ ἐνίοτε καὶ ὑπογραμματεῖς (Böckh ἐ. ἀ. σελ. 251-252), γνωστὸν δὲ τίνες ἦσαν οἱ ἐπὶ τῇ διοικήσει (B. ἐ. ἀ. σελ. 227) καὶ ἐπίσης ὄχι ἄγνωστον ὁπόσον σπουδαῖον ζήτημα ἦν διὰ τὰς Ἀθήνας τὸ πάλαι ἡ ἔξωθεν εἰσαγωγὴ τοῦ ἀναγκαιοῦντος πρὸς διατροφὴν τῶν κατοίκων τῆς σίτου (B. ἐ. ἀ. σελ. 108 καὶ ἑξῆς). Πρὸς τοῦτο διάφοροι ἀρχαὶ ἦσαν ἐγκατεστημένοι, ἐν αἷς καὶ οἱ σιτωνοὶ, ὧν καθήκον ἦν ἡ φροντίς περὶ ἀγορᾶς δαπάναις τοῦ Κράτους ἢ διὰ χρημάτων ὑπὸ πλουσίων πολιτῶν πρὸς τοῦτο χορηγουμένων σίτου (σελ. 124), καὶ οἱ ἀποδέκται, οἵτινες παρελάμβανον, κατεμέτρουν καὶ ἐταμίευον εἰς τὰς δημοσίας ἀποθήκας τὸν παρ' ἐκείνων ἀγοραζόμενον σίτον. Ταμίαις δὲν ἀναφέρει ὁ Böckh, ἀλλ' ὅπως καὶ ἐν ἄλλαις περιστάσεσιν οἱ ἀποδέκται (ἐ. ἀ. σελ. 214) ἐκχλοῦντο καὶ ταμίαι, τοῦτ' αὐτὸ συνέβαινε βεβαίως καὶ παρὰ τοῖς ἀποδέκταις τοῦ σίτου² Περίεργον λοιπὸν, καὶ ὅσον ἐγὼ οἶδα, πρωτοφανὲς εἶναι ὅτι οὐχὶ Ταμίαις, ἀλλὰ Ταμίαι (στίχ. 9) μνημονεύει τὸ ἡμέτερον ψήφισμα· ἄρα γε ἐξ ἀρχῆς μόνον εἰς τοιοῦτος ὑπῆρχεν ἡ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ὑπεισηλθεν ἡ τοιαύτη μεταβολή; Ἀλλὰ καὶ ἄλλο τι οὐχὶ γνωστὸν ἐμοὶ τοῦ-

¹ Πλὴν τῶν πολιτῶν γνωστὸν ὅτι καὶ ξένοι μισθοφόροι, κατὰ τοὺς μακεδονικοὺς μάλιστα χρόνους, συναφροῦρον εἰς τὰ διάφορα τῆς Ἀττικῆς φρούρια, ἀλλ' οὗτοι, ὡς εἰκός, εἰς τὰ ψήφισματα δὲν ἠδύνατο νὰ λαμβάνωσι μέρος καὶ μόνον συνεισέφερον, ἂν ἤθελον, εἰς τὴν δαπάνην, ὅταν προῦκειτο περὶ τιμῆς δαπανηρᾶς. (Παράβ. Ἀρχ. Ἐφημ. 1884 σελ. 135 καὶ ἑξ.).

² Ὁ Πολυδεύκης, εἰς οὗ κυρίως τὴν μαρτυρίαν ὁ Böckh στηρίζεται, οὕτως ἀποδέκτας, (Ὀνομ. 8, 114) πληθυντικῶς, καλεῖ αὐτούς.

λάχιστον καὶ ἐξ ἄλλων πηγῶν καὶ οὐχὶ κατὰ πάντα σαφές φέρεται ἀναγεγραμμένον ἐν τῷ ἡμέτερω ψηφίσματι, ἐπαινεῖται δηλ. ὁ Δίων ὡς φροντίζων οὐχὶ μόνον περὶ τῆς δόσεως τοῦ σίτου, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν τῶν διδομένων ἐπὶ τὸν σῆτον (στίγ. 12-13). Πλὴν τοῦ μισθοῦ ἐδίδετο, ἐννοεῖται, τοῖς στρατευομένοις πολίταις ἐν γένει καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ τοῖς ἐν τοῖς φρουρίοις καὶ σιτηρέσιον (σίτος, σιτάρκεια, σιτηρέσιον. Β. ἐ. ἀ. σελ. 377) καὶ τοῦτο κατὰ τὸν Böckh ὄχι εἰς ὕλην ἀλλὰ μᾶλλον εἰς χρῆμα. Ὁ γραμματεὺς λοιπὸν τοῦ ταμίου τῶν σιτωνικῶν Δίων θὰ εἶχε φροντίσει καὶ ἄλλοτε, ὁσάκις ταύτην κατεῖχε τὴν θέσιν, καὶ τότε, ἥτοι τὸν ἐνιαυτὸν τὸν ἐπὶ Μενεκλέους ἀρχοντος, ν' ἀποσταλῆ καὶ εἰς Ἐλευσίνα ἐκ τῶν ἐν Πειραιεὶ πιθανῶς δημοσίων ἀποθηκῶν ὁ ἀναγκαῖος εἰς τὴν φρουρὰν σῆτος καὶ ἴσως καὶ νὰ διανεμηθῆ τοῖς φρουροῦσι καταβάλλουσιν ὄχι ὑπέρογκον τίμημα ἐκ τοῦ εἰς χρῆμα, ὡς ἐρρήθη, διδομένου αὐτοῖς σιτηρεσίου καὶ ἡ διπλῆ αὐτοῦ αὕτη φροντίς ἦν βεβαίως κατ' ἐκείνους μάλιστα τοὺς χρόνους πολλοῦ ἐπαίνου ἀξία· καὶ τῷ ὄντι οἱ καιροὶ ἦσαν χαλεποί, διότι πόλεμος κατεῖχε τὴν πόλιν, ἂν ὁ ἀρχων Μενεκλῆς τοῦ ἡμέτερου ψηφίσματος εἶναι, ὡς ἐγὼ ἐκ τοῦ σχήματος τῶν γραμμάτων εἰκάζω, μηδενὸς ἄλλου πρὸς τοῦτο ὑπάρχοντος τεκμηρίου, αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ καὶ ἄλλοθεν ἡμῖν γνωστός, ἥτοι ὁ ἀρχὴς κατὰ τὸ 2^{ον} ἢ 3^{ον} πιθανῶς ἔτος τῆς 124^{ης} Ὀλυμπιάδος.¹ Ἀλλὰ πῶς ὁ αὐτὸς εἶχε φροντίσει καὶ περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν τῶν διδομένων ἐπὶ τὸν σῆτον; Ἐκκλησιαστικὸς μισθὸς ἐδίδετο, ὡς γνωστόν, μόνον τοῖς ἐκκλησιάζουσι τῶν πολιτῶν (Β. ἐ. ἀ. σελ. 320-327), ἀλλ' οὔτε οἱ ἐν ἐκστρατεία, οὔτε βεβαίως οἱ ἐν τοῖς φρουρίοις τεταγμένοι πολῖται ἠδύνατο, ἐγκαταλείποντες τὰς θέσεις των καὶ μάλιστα ἐν ὄχι εἰρηνικοῖς καιροῖς, νὰ προσέρχωνται εἰς τὴν ἐκκλησίαν, πλὴν εἰμὴ ἴσως οἱ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει καὶ τῷ Πειραιεὶ φρουροῦντες. Ἀρὰ γὰρ οἱ ἐν Ἐλευσίνι τεταγμένοι πολῖται ἠδύνατο, ὡς πλησίον τῆς πόλεως σταθμεύοντες, νὰ προσέρχωνται εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐν εἰρηνικοῖς τοῦλάχιστον χρόνοις, πράγματι δὲ τοιοῦτοι ἦσαν οἱ τοῦ ἡμέτερου ψηφίσματος καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἀρχων Με-

¹ Παράβ. Εὐστρατιάδου Διατρ. Ἐπιγραφ. 1856, σελ. 24 καὶ ἐξ. C. I. A. II, 316 καὶ τὰς ἐκεῖ παραπομπὰς καὶ σημειώσεις.

νεκλῆς δὲν εἶναι ὁ γνωστός, ἀλλ' ἕτερος ἐν ὑπερωτέροις ἀρχαῖς χρόνοις, ὁ δὲ διδόμενος αὐτοῖς ἐκκλησιαστικὸς μισθὸς συνεψηφίζετο,¹ ὡς λέγομεν σήμερον, εἰς τὸ διδόμενον αὐτοῖς σιτηρέσιον; ἢ μήπως (ὅπερ παράδοξον ἀληθῶς)² ἐδίδετο αὐτοῖς ὁ ἐκκλησιαστικὸς μισθὸς καὶ μὴ προσερχομένοις εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰς συμπλήρωσιν τοῦ σιτηρεσίου, ὅπερ ἔπρεπε νὰ λαμβάνωσι οἱ ἐν Ἐλευσίνι τεταγμένοι; Ἀλλὰ καὶ τότε πάλιν τίνι τρόπῳ ὁ Δίων γραμματεὺς ὦν τῷ Ταμίᾳ τῶν σιτωνικῶν καὶ οὐχ τοῖς ἐν τῇ διοικήσει ἠδυνήθη καὶ περὶ τῆς τούτου δόσεως νὰ φροντίσῃ; Γνωστός ὦν ἄρα γὰρ τοῖς ἐν τῇ διοικήσει, οἷς πολλάκις, ὡς τὸ ἡμέτερον ψηφίσμα λέγει, ἐγραμμάτευσεν, ἢ μᾶλλον διότι συνέδεετο τὸ πρᾶγμα πρὸς τὴν τότε ὑπηρεσίαν του, ἀφοῦ τὰ χρήματα ταῦτα ἐδίδοντο ἐπὶ τὸν σῆτον; Ἡ ὑπόθεσις ὅτι ἄλλο τι καὶ ὄχι ὁ ἐκκλησιαστικὸς μισθὸς σημαίνεται ἐνταῦθα διὰ τῆς λέξεως ἐκκλησιαστικῶν φαίνεται μοι ἀστήρικτος.

38

· · · · · Τ Ο Ν Δ Η Μ · · · · ·
· · · · · Ο Η Ν Α Ι Ω Ν Κ Α Ι Ι Δ · · · · ·
· Α · · Ν Δ Η Μ Α Ρ Χ Ο Σ Λ · · · · ·
Δ Ε Δ Η Μ Α Ρ Χ Η Κ Ε Ν Κ Α Ι ·
5 Ι Ο Ν Υ Σ Ω Ι Υ Π Ε Ρ Υ Γ Ι Ε
· Τ Ω Ν Δ Η Μ Ο Τ Ω Ν Π Α Ρ Α Υ
Ε Ι Σ Τ Ο Υ Σ Δ Ρ³ Μ · Τ Α Σ Π Ε
· Ι Τ Η Ν Π Ρ Ο Σ Ο Δ Ο Ν Π Λ Σ
Α Ι Τ Α Λ Λ Α Τ Α Τ Ω Ν Δ Η Μ Ο

¹ Τὸ διχόθεν μισθοφορεῖν ἦν, ὡς εἰκόσ, καὶ τοῖς στρατιώταις ἀπηγορευμένον ὑπὸ τοῦ νόμου (Β. ἐ. ἀ. σελ. 341)· ὁ ἐκκλησιαστικὸς λοιπὸν μισθὸς διδόμενος ἐπὶ τὸν σῆτον, ὡς λέγει τὸ ἡμέτερον ψηφίσμα, ἐδίδετο ἀναντιρρήτως, ἢ εἰς συμπλήρωσιν, ἢ τοῦλάχιστον ὡς ἐπίδομα εἰς τὸ τακτικὸν σιτηρέσιον, ὅπερ ἴσως τοῖς ἐν Ἐλευσίνι φρουροῦσιν ἦν, τίς οἶδε διατί, ἀνεπαρκές.

² Λέγω παράδοξον, διότι γνωστόν εἶναι ὅτι καὶ τοῖς μὴ ἐγκαίρως προσερχομένοις εἰς τὴν ἐκκλησίαν δὲν ἐπληρόνετο ὁ ἐκκλησιαστικὸς μισθός (Β. ἐ. ἀ. σελ. 127. Schöm. Griech. Alterth. σελ. 404). Ὁ Schömann παρατηρεῖ (ἐ. ἀ.) ὅτι πολλὰ τινα ἐμχανῶντο αἱ ἐπὶ τούτῳ ἀρχαί, ὅπως ἀναγκάζονται νὰ προσέρχωνται εἰς τὴν ἐκκλησίαν οἱ πολῖται. Νὰ ὑποθέσωμεν λοιπὸν ὅτι ἐν εἰρηνικοῖς τοῦλάχιστον καιροῖς ἐπίτηδες ἐπληρόνετο τοῖς πλησίον τῆς πόλεως φρουροῦσιν ὄχι ὀλόκληρον τὸ σιτηρέσιον, συνεπληροῦτο δὲ διὰ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μισθοῦ, ἵνα ἀναγκάζονται καὶ οὗτοι νὰ προσέρχωνται εἰς τὴν ἐκκλησίαν;

³ Γράψας ὁ χαράκτης ἐξ ἀβελψίας Ρ καὶ θελήσας νὰ τὸ διορθώσῃ εἰς Η κατεσκεύασεν, ὡς εἰκάζω, τὸ νῦν ὀρώμενον γράμμα.

⁴ Διακρίνεται μόνον ἡ κάθετος κεραία ἐνός γράμματος, ὅπερ ὁμοῦ Ε δὲν ἦτο· ἴσως ἦτο Κ.

10 Α Τ Α Τ Ο Υ Σ Ν Ο Μ Ο Υ Σ Δ Ι
 Χ Ε Ι Ν Μ Ε Ν . Υ Θ Υ Δ Η Μ .
 . Ι Σ Π Ρ Ο Γ Ο Ν Ο Ι Σ Α Υ Τ Ο
 Ρ Ε Α Σ Π Ρ Ο Ε Δ Ρ Ι Α Ν Α Υ Τ
 Σ Κ Α . Κ Α Λ Ε Ι Τ Ω Α Υ Τ Ο Ν
 15 . Δ Η Μ Α Ρ Χ Ω Ν Ε Ι Σ Τ Η Ν .
 Ι Λ Ε Τ Ω Η Δ Ρ Α Χ Μ Α Σ
 Υ Σ Ω Ι Ε Π Α Ι Ν Ε Σ Α Ι . Ε Ε
 Ο Κ Λ Ε Ο Υ Σ Ε Λ Ε Υ Σ Ι Ν Ι Ο
 Κ Α Ι Ε Υ Ν Ο Ι Α Σ Τ Η Σ Ε Ι .
 20 Λ Ε Υ Σ Ι Ν Ι Ω Ν Κ Α Ι Σ Τ Ε Φ
 . . . Λ Ο Υ Σ Τ Φ Φ

. τὸν δῆμ[ον]
 Ἰθνηναίων καὶ ἰδ
 . α . . ν Δῆμαρχος[μὲν; αἰρεθεῖς; . .
 δεδημάρχηκεν καὶ [ἔθυσεν καὶ τῶι Δ-;
 5 ἰονύσῳ ὑπὲρ ὑγιείας καὶ σωτηρίας;
 ς] τῶν δημοτῶν παρ' αὐ[τοῦ ἀναλίσκων;
 εἰς τοὺς δημ[ό]τας πε. [κ-
 α;] ἰ τὴν πρόσδοτον πλ κ-
 αὶ τἄλλα τὰ τῶν δημο[τῶν] κ-
 10 ατὰ τοὺς νόμους δι
 χεῖν μὲν [Ε]ὐθυδήμ[ωι; Διοκλέους; καὶ τ;
 ο]ῖς προγόνοις αὐτοῦ
 ρέας προεδρίαν αὐτ
 ς κα[ι] καλεῖτω αὐτὸν [ὁ ἀε-;
 15 ἰ] δημαρχῶν εἰς τὴν [ὄφε-;
 ἰλέτω Η δραχμὰς [ἱεράς; τῶι Διον-;
 ὕσῳ, ἐπαινεσαι [δ]ε Ε[ὐθυδήμον Δι-;
 οκλέους Ἐλευσίνι[ν] ἀρετῆς ἕνεκα
 καὶ εὐνοίας τῆς εἰ[ς] τὸν δῆμον τὸν Ἐ-
 20 λευσινίων καὶ στεφ[ανῶσαι αὐτὸν θ-
 αλ]λοῦ στεφ[άνωι]

Τὰ ἀνωτέρω φέρονται ἐγκεχαραγμένα ἐπὶ στή-
 λης¹ λίθου λευκοῦ (πεντελικοῦ) μόνον πρὸς τ'ἀρι-
 στερὰ τοῦ ὄρωντος σώας. Τὸ νῦν μέγιστον αὐτῆς
 ὕψος εἶναι 0,34, τὸ πλάτος τῆς 0,25 καὶ τὸ πά-
 χος αὐτῆς (ὀλόκληρον σωζόμενον) 0,11. Τὰ γράμ-
 ματα (τὸ σχῆμα αὐτῶν μαρτυρεῖ τοὺς Μακεδονι-
 κούς χρόνους) ἐξ ἀρχῆς οὐχὶ βαθέως ἐγκεχαραγ-
 μένα, εἶναι νῦν δυσανάγνωστα, διότι καὶ κατὰ τὴν

¹ Εὐρέθη καὶ αὕτη κατὰ τὰς περυσινὰς ἀνασκαφὰς ἐντετυχεισμένη
 εἰς τινα παρὰ τὰ Προπύλαια μεταγενέστερον (Βυζαντινόν) τοῦτον.

σωζομένην ἐνεπίγραφον ἐπιφάνειάν του ὁ λίθος ἀπε-
 τρίβη πολὺ. Τὰ ἀμφιβόλου ἀναγνώσεως ἔγραψα ἐν
 τῇ μεταγραφῇ διὰ κυρτῶν στοιχείων. Γραφὴν ἔ-
 χει ὁ λίθος, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης ἐν τῇ μεγα-
 λογραμμάτῳ ἐκτυπώσει, τὴν στοιχηθδὸν καλουμέ-
 νην καὶ μόνον κατὰ τὸν στίχον 16^{ον} δὲν ἐτήρησεν
 ὁ χαρακτήρ τὸν κανόνα αὐτῆς, ἀραιότερα καὶ κατ'
 ἀκολουθίαν ἐμφανέστερα ἐγγαράξας ἐκεῖ τινα τῶν
 γραμμάτων, ἐπίτηδες ἴσως, διότι προὔκειτο περὶ
 χρηματικῆς ποινῆς. Ἴσως ὁμοίως καὶ ἐν ἄλλοις στί-
 χοις θὰ συνελαμβάνομεν τὸν χαρακτήρ περὶ τοῦτο
 ἀμαρτήσαντα, ἂν ὁ λίθος περιήρχετο ἡμῖν σώος
 καθ' ὅλον τὸ πλάτος του· τοῦλάχιστον οὐχὶ πᾶσαι
 αἱ συμπληρώσεις μου, ἄς ἐξ ὁμοίων ψηφισμάτων
 δανεισθεῖς, δοκιμῆς μᾶλλον χάριν καὶ μετὰ πάσης
 ἐπιφυλάξεως παρέθηκα, τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν τῶν
 γραμμάτων καθ' ὅλους τοὺς στίχους προϋποθέτου-
 σιν ἄλλ' ἐκ τῶν τῶν δύο προτελευταίων στίχων (19^{ου}
 καὶ 20^{ου}), αἵτινες φαίνονται μοι οὐσαι ἱκανῶς πι-
 θαναί, δυνάμεθα μετὰ τινος λόγου νὰ εἰκάσωμεν,
 ὅτι πλείονα τῶν 28 γραμμάτων δὲν εἶχον οἱ στίχοι.

Ἐν Ἐλευσίνι τῇ 10^ῃ Μαΐου 1888.

Δ. ΦΙΛΙΟΣ

ΠΡΟΣΘΗΚΗ

Σελ. 177, στίχ. 16. Ἐν τῇ παραβολῇ τοῦ
 φωτολιθογραφικοῦ πανομοιοτύπου πρὸς τὸν λίθον
 παρετήρησα τὸ πρῶτον ὅτι μετὰ τὴν λέξιν προθύ-
 ματα διακρίνονται ὄντως τὰ ἔγνη δύο καὶ ἡμίσεος
 ἔτι γραμμάτων, ἤτοι ΜΙΙ. Τί ταῦτα δηλοῦσι ἀ-
 δυνατῶ νὰ εἶπω, ἀφοῦ ἀριθμὸν νὰ σημαίνωσι δὲν
 πιστεύω. Προθύματα ἦσαν πιθανῶς αἱ κατὰ τὴν
 18^{ην} Βοηδρομιῶνος γινόμεναι ἐν τῷ Ἄστει θυσαί,
 ὡς προπαρασκευὴ διὰ τὴν τοῦ Ἰάκχου πομπῆν
 (Mommsen, ἐ. ἀ. σελ. 250).

Στίχ. 21. Οὔτε Ἰόαχος, ἀλλ' οὔτε καὶ Ἰόακ-
 χος εὕρηται ἀναγεγραμμένον τὸ ὄνομα τοῦ ἄλλως
 πολυωνυμωτάτου ὄντως θεοῦ ἐν τοῖς ἐν χερσὶ μου
 βιβλίοις· ἀλλὰ τοῦτο (Ἰόαχος) δὲν διαφέρει ἢ κατὰ
 τὴν προφορὰν ἴσως μόνον τοῦ Ἰόβαχος καὶ ὑπο-
 θέτω ὅτι καὶ ὁ ἡμέτερος χαρακτήρ οὕτω κυρίως
 ἤθελε νὰ γράψῃ (Ἰόαχου) γράψας δὲ ἐξ ἀβλεψίας
 ΙΑ καὶ τὴν ἀβλεψίαν του κατιδὼν καὶ μὴ δυνάμε-

κάτω τόπου τοῦ λίθου, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐν τοῖς δυοῖς τελευταίοις αὐτοῦ στίχοις τυπικῆς φρασεολογίας, ὁμοιοζούσης τὴν τῶν τεσσάρων τελευταίων στίχων τοῦ ἐκεῖ ὑπὸ στοιχείῳ Β ἐκδεδομένου τεμαχίου, (ιδίως αἱ λέξεις ἐν τῷ ἐπιφανεστάτῳ τόπῳ καὶ τῆς πατρίδος ἀπαντῶσι καὶ ἐκεῖ καὶ ἐδῶ) ἀρχὴν δὲ ψήφισματος νὰ διῶδω δὲν ἠδυνήθην ἐν τῷ α'. τοῦ σημερινοῦ τεμαχίου στίχῳ, ὄντι τόσον κακῶς διατεθειμένῳ. Ὑπωπεύθην μάλιστα, μήπως, καίπερ σώζοντος τοῦ λίθου τὸ ἄνω τέρμα του εὐθυγράμμως τετμημένον, ὅμως δὲν περιείχετο εὐθὺς ἐκεῖ ἐν τῷ α'. στίχῳ ἡ ἀρχὴ τοῦ ψήφισματος, ἀλλ' ἐν ἐτέρῳ λίθῳ εἰς ἣν ὑποψίαν μὲ ἤγεν ἔτι καὶ ἡ ὀλιγότης τῶν στίχων τούτων (ὅσον μακροὶ καὶ ἂν ἤθελον ὑποθετῆ ποτε ὄντες) διὰ ψήφισμα ὀλόκληρον τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, ὅτε οἱ Ἕλληνες ἔχαιρον πολυλογοῦντες.

Ταῦτα εἰπὼν ὄχι ἐρμηνευτικά, ἀλλὰ διαπορητικά, τελευταῖον λέγω, ὅτι τινὲς τῶν ἐν τούτῳ τῷ τεμαχίῳ κολοβῶν φράσεων ὑποβάλλουσί μοι τὴν εἰκασίαν, ὅτι ἴσως τὸ ποτὲ πλήρες ψήφισμα, καί περ γραφὲν εἰς τιμὴν ἑνὸς τινος ἀνδρός, εὐεργετήσαντος ὅπως δῆποτε τὴν πόλιν (οὗ τὸ ὄνομα πιθα-

νῶς κρύπτεται ἐν τῷ γ'. στίχῳ), ὅμως περιεῖχε καὶ γενικωτέρους τινὰς ὀρισμούς περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐν τῷ μέλλοντι ἀπονομῆς τιμῶν εἰς τοὺς ἀξίους τιμῆς ἀνδράς.

Ὁ αὐτὸς ἐν Κελεμβεσίῳ διδάσκαλος παρέδωκέ μοι πρὸς δημοσίευσιν τὸ ἐξῆς ἀντίγραφον στήλης, ἴσως ἐπιτυμβίας, σημειώσας, ὅτι εἶναι μήκους 0,32, πλάτους 0,15, ἐντετοιχισμένη νῦν ἐν τῇ παρὰ τὴν Πιρήνην κατὰ τὴν θέσιν Δερμὲν δερὲ ἀποθήκη τοῦ Δημητρίου Τσανδαρλιώτου.

Κ Ο Ν Ι Ο Σ	Κόνιος
Μ Ο Ν Ι Μ Η	Μονίμη
Μ Ο Ν Ι Μ Α Σ	Μονίμας
Θ Ε Ο Δ Ω Ρ Α	Θεοδώρα
Μ Ο Υ Σ Α	Μοῦσα

Τὸ περίγραμμα τοῦ λίθου, ὡς ἔχει ἐν τῷ ὑπ' ὄψιν μου ἀντιγράφῳ, δεικνύει, ὅτι εἶναι, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἠκρωτηριασμένης στήλης τεμαχίον.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 30 Ἀπριλίου 1888.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ.

ΠΕΡΙ ΒΟΙΩΤΙΚΟΥ ΣΚΥΦΟΥ

ΕΚΔΟΘΕΝΤΟΣ ΥΠΟ Σ. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗ¹

Τῷ ἄριστα γεγυμνασμένῳ ὀφθαλμῷ τοῦ Σ. Κουμανούδη τοῦ ἀναγόντος τὰ ἀμυδρῶς φαινόμενα ἐπὶ τοῦ σκύφου γράμματα καὶ παντοίως βασανίσαντος τὰ περὶ τὴν παράστασιν, ὀφείλομεν τὴν ἀσφαλῆ, ὡς ἔμοιγε δοκεῖ, ἀναγνώρισιν αἱματηροῦ ἔργου Ἑλλήνων τε καὶ Τρώων πρὸς ἀλλήλους, συμβάντος ἐν ἀρχῇ τῆς τρίτης, ἀπὸ μῆνιδος Ἀχιλλέως, μάχης, ἐξιστορουμένης ἐν Ἰλιάδι, ἀπὸ στίχου 1^{ου} Ραψ. Α. μέχρι στίχου 242^{ου} Ραψ. Σ. διὰ στίχων τετράκις χιλίων καὶ διακοσίων ἐνενηκοντα τεσσάρων.

¹ Ἀπὸ πρώτας ἀμφοτέρω οἱ στρατοὶ παρασκευα-

¹ Ἴδε σελ. 67-76 πίν. 5,2 ἐν τῷ πρό τοῦδε τεύχει.

σάμενοι τὰ καθ' ἑαυτοὺς συνεπλάκησαν ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πεδίου· μετὰ μικρὰν δὲ τῶν Τρώων ἀντίστασιν οἱ Ἕλληνες διασπῶσι τὰς τῶν ἐχθρῶν φάλαγγας, ὁ δ' Ἀγαμέμνων ἀριστεύων διώκει μέχρι τῶν Σκαιῶν πυλῶν τὸν Ἕκτορα φεύγοντα Ἰλ. Α. 1-247.

Τρωθέντος δὲ τοῦ Ἀγαμέμνονος ὑπὸ Κόωνος καὶ εἰς τὰς νῆας ἀναχωρήσαντος, ὁ Ἕκτωρ στρέφεται πλήρης θάρρους κατὰ τῶν Ἀχαιῶν. Ἰλ. Α. 248-298.

Ἐντεῦθεν ἀρχεται τὸ περὶ τὴν γάστραν τοῦ σκύφου ἐπεισόδιον, ἀκριβῶς ἀπὸ στίχ. 273^{ου} Ραψ. Α. ὅτε καταπονηθεὶς ὑπὸ τῆς ὀδύνης τοῦ ἔλκουσ ἔ

Ἄγαμέμνων πηδᾶ εἰς τὸν δίφρον καὶ ἐπιτέλλει τῷ ἠνιόχῳ πρὸς τὰς νῆας ἐλαύνειν, συγχρόνως δὲ καὶ παραγγέλλει τοῖς Ἀχαιοῖς μεγάλη τῆ φωνῆ τὴν ἄμυναν τῶν πλοίων·

« εἰς δίφρον δ' ἀνόρουσε καὶ ἠνιόχῳ ἐπέτελλεν
 » νηυσὶν ἐπι γλαφυρῆσιν ἐλαυνέμεν· ἤχθετο γὰρ κῆρ·
 » ἦυσεν δὲ διαπύσιον Δαναοῖσι γεγωνῶς ».
 Λ. 273 - 275.

Τὸ μὲν οὖν πρὸς τ' ἀριστερὰ τοῦ θεατοῦ ἄρμα, τὸ πρὸ τοῦ χάρακος Ἀχαιῶν, ἐστὶ τὸ ἄρμα τὸ εἰς Ἑλληνικὸν στρατόπεδον φέρον τὸν τετρωμένον Ἀγαμέμνονα ἐστραμμένον ἔτι ὄντα πρὸς τοὺς Δαναοὺς καὶ παραγγέλλοντα τὴν τῶν νηῶν ἄμυναν·

« ὦ φίλοι, Ἀργείων ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
 » ὑμεῖς μὲν νῦν νηυσὶν ἀμύνετε ποντοπόροισιν
 » φύλοπιν ἀργαλέην, ἐπεὶ οὐκ ἐμὲ μητίετα Ζεὺς
 » εἶασε Τρῶεσσι πανημέριον πολεμιζέειν.
 » ὦς ἔφαθ', ἠνιόχος δ' ἱμασεν καλλιτριχῆς ἵππους
 » νῆας ἐπι γλαφυράς ».
 Λ. 276 - 281

Τὸ δὲ πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ θεατοῦ (κατὰ τὴν ἐτέραν ἐσχατιὰν τοῦ Πίνακος) ἄρμα, καλῶς ἀνεγνωρίσθη τοῦ ἀγερώχου εἶναι Ἐκτορος βαινόντος κατὰ τῶν Ἑλλήνων μετὰ τὴν Ἀγαμέμνονος ἀναχώρησιν·

« Ἐκτωρ δ' ὡς ἐνόησ' Ἀγαμέμνονα νόσφι κίοντα,
 » Τρωσὶ τε καὶ Λυκίοισιν ἐκέκλετο μακρὸν ἄστας ».
 Λ. 284.

Καὶ ἀνθίστανται μὲν πρὸς τοὺς Τρῶας Διομήδης τε καὶ Ὀδυσσεύς, ἀλλὰ τρωθέντος Διομήδους καὶ ἀναχωρήσαντος εἰς τὰς νῆας, ὁ Ὀδυσσεύς μείνας μόνος περικυκλοῦται ὑπὸ Τρῶων καὶ τιτρώσκεται ὑπὸ Σώκου. Λ. 286-462. Τότε δὴ μετὰ σπουδῆς ὁ Μενέλαος προσφωνεῖ Αἴαντα τὸν Τελαμώνιον καὶ ἀμφοτέροι βαίνουσιν εἰς βοήθειαν Ὀδυσσεύς. Καὶ ὁ μὲν Αἴας φέρων τὴν μεγάλην ἐπταβόειον ἀσπίδα φοβίζει καὶ διασκεδάζει τοὺς Τρῶας, ὁ δὲ Μενέλαος ἐξάγει τοῦ ὁμίλου τὸν τετρωμένον Ὀδυσσεά καὶ πλησιάσαντος τοῦ ἄρματος ἀναβιβάζει καὶ φέρει πρὸς τὰ πλοῖα·

« ἦτοι τὸν Μενέλαος Ἀρήϊος ἕξαγ' ὁμίλου,
 » χειρὸς ἔχων, εἰως θεράπων σχεδὸν ἤλασεν ἵππους ».
 Λ. 487 - 488.

Αἴας δὲ μένει καὶ μάχεται πεζὸς βραδέως ὀπισθοπορῶν Λ. 489-596. Ἐνταῦθα λήγει τὸ περὶ τὸν σκύφον ἐπεισόδιον.

Τὸ τρίτον ἄρα ἄρμα τὸ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐτέρων δύο, ἐστὶ τὸ Μενελάου ἄρμα ἐφ' οὗ αὐτὸς ἠνιοχῶν φέρει πρὸς τὰς νῆας τὸν τετρωμένον Ὀδυσσεά. Λέγω δὲ ἀπὸ τοῦδε τὸν Μενέλαον ἠνιοχοῦντα, εἰκάζων διὰ μὲν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ὑπὸ τῆς ἀσπίδος καλυπτομένης, ἔχειν τὰς ἠνίας, ὀρέγειν δὲ τὸν δεξιὸν βραχίονα ὅπως λάβῃ τὴν μάστιγα παρὰ τοῦ ἐκεῖ που ἰσταμένου θεράποντος τοῦ πρὸ μικροῦ παρὰ τοῖς μαχομένοις τὸ ἄρμα ἐλάσαντος, μὴ γεγραμμένου δὲ ἐπὶ τοῦ σκύφου, ὡς περιττοῦ. Ἡμιαναπεπταμένης δὲ οὔσης τῆς χειρὸς τοῦ Μενελάου καὶ τῆς μὲν παλάμης πρὸς τ' ἀριστερὰ τοῦ θεατοῦ ἐστραμμένης, τοῦ δὲ καρποῦ πρὸς τὰ δεξιὰ, ἔπεται, ἂν δὲν ἀπατώμαι, δεξιὸν εἶναι τὸν προτεινόμενον βραχίονα¹.

Καὶ περὶ μὲν Ὀδυσσεῶς οὐδεμία ἀμφιβολία, τῶν γραμμάτων διακρινομένων ὀπισθεν αὐτοῦ. Ἄλλ' οὐδὲ περὶ Μενελάου ὑπάρχει ἀμφιβολία καὶ διὰ τὴν ἐν Ἰλιάδι περιγραφὴν τῆς ἐν λόγῳ συμπλοκῆς καὶ διὰ τὰ γράμματα τ' ἀναγνωσθέντα ὑπὸ Σ. Κουμανούδη μ. ε. ν. λ. α. Πιθανῶς δὲ τό τε ο καὶ ς διὰ τὸ εἶναι ἐφθαρμένα πρὸς τὰ ἄνω, ὁμοιάζουσιν, ὁμοῦ ὄντα, τῷ ω.

Ὁ δὲ πεζὸς μαχητῆς ὁ παρὰ τὸ ἄρμα, ἐστὶν Αἴας ὁ Τελαμώνιος μεγάλην φέρων ἀσπίδα συμφῶνως τῇ Ἰλιάδι καὶ πυργωτῆν.

« Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων σάκος ἥυτε πύργον ».
 Λ. 485.

Καὶ Κεβριόνης δὲ ἐκ τῆς ἀσπίδος ἔγνω τὸν Αἴαντα λέγων τῷ Ἐκτορι·

« Αἴας δὲ κλονέει Τελαμώνιος· εὐ δὲ μιν ἔγνω·
 » εὐρὺ γὰρ ἀμφ' ὤμοισιν ἔχει σάκος ».
 Λ. 526.

Καὶ τὸ μὲν τὴν Αἴαντος ἀσπίδα εὐρυτέραν εἶναι τῶν ἀσπίδων τῶν ἐτέρων μαχητῶν, τοῦτο καὶ ἐν τῷ πίνακι δῆλον· τὸ δὲ πυργωτὸν αὐτῆς καταφανέστερόν ἐστιν ἐπὶ τοῦ σκύφου.

¹ Ὑποθεσίης ἐπὶ μικρὸν τῆς χειρὸς κεκλεισμένης, ἐναργέστεραν φαίνεται τὸν μὲν καρπὸν πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ θεατοῦ εἶναι ἐστραμμένον τὴν δὲ παλάμην καὶ τοὺς δακτύλους πρὸς τ' ἀριστερά.

Καλεῖ δὲ ὁ τοῦ ἀγγείου δημιουργὸς χάρακα Ἀχαιῶν τὴν ἐν Ἰλιάδι τάφρον τὴν ἔξωθεν τοῦ τείχους ὀρυχθεῖσαν πρὸς ἄμυναν τοῦ στρατοπέδου·

« ποτὶ δ' αὐτὸν τείχος ἔδειμαν,
» ἔκτοσθεν δὲ βαθεῖαν ἐπ' αὐτῷ τάφρον ὄρυξαν,
» εὐρεῖαν, μεγάλην· ἐν δὲ σκόλοπας κατέπηξαν ».

H. 436.

ταύτην ἔδει πρῶτον διαβῆναι τοὺς ἀπὸ Ἰλίου διὰ Τρωϊκοῦ πεδίου εἰς τὸ Ἑλληνικὸν στρατόπεδον ἐρχομένους. Βουλόμενος δὲ δεῖξαι ἡμῖν τό τε ὄρυγμα καὶ τοὺς σκόλοπας τῆς τάφρου ἐποίησεν αὐτὴν ὁμοίαν φυλλοδόρφῳ κάμπῃ, ὡς ὁ Σ. Κουμανούδης ἐπιτυχῶς παρρωμοίωσε τὸν τοῦ σκύφου χάρακα Ἀχαιῶν.

Χάριν δὲ τῶν ἀκριβολογούντων καὶ τὰδε προσθετέον. Ὁ μὲν μετὰ τὴν ἀναχώρησιν Ἀγαμέμνωνος δεινὸς ἀγὼν Ἑλλήνων πρὸς Τρῶας ἐγένετο ὑπὸ Ἴλιον, μεταξὺ Σκαμάνδρου καὶ τάφου Ἴλου, χώρου πολὺ ἀπέχοντος τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοπέδου¹. Ὁ δὲ δημιουργός, ὁ πιστῶς κατὰ τὴν Ἰλιάδα τὰ

ἐπὶ τοῦ σκύφου πλάσας, ἐποίησε τὸ τοῦ ἀρχιστρατήγου ἄρμα ὡς ἀφίχθῃν ἤδη πρὸ τῆς τάφρου, ἕνεκα τῆς μικρᾶς περιφερείας τοῦ ἀγγείου καὶ διὰ τὴν εἰς τὰς νῆας ἴσως ἀναχώρησιν Ἀγαμέμνωνος πολὺ πρὶν ἢ ἐτρώθη Ὀδυσσεύς.

Γνωστὸν δὲ ὅτι ἀπὸ παλαιοῦ ἐν Ἑλλάδι ἡ τε ζωγραφικὴ καὶ ἡ τορευτικὴ καὶ ἡ πλαστικὴ ἀνεπόλουν ἐν τοῖς ἔργοις, οὐ μόνον τοῖς πρὸς κόσμον καὶ ἀγαλλίασιν, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς κατὰ τὸν βίον χρησίμοις σκεύεσιν, εὐκλεεῖς προγονικὰς πράξεις, μάλιστα δὲ τὰς κατὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον, κρηπίδα ἀφθιτον ἀπλέτου δόξας.

Ἀπὸ τῆς Ἰλιάδος δὲ προερχομένου τοῦ πολλὰ μὲν ὑπὸ τοῦ χρόνου παθόντος ἀλλ' ἔτι πλήρους ζωῆς ἔργου, καὶ τῆς ὁδοῦ προλειανθείσης ὑπὸ τοῦ ἐκδότου, ἐλπίζω ὅτι καὶ ἕτεροι ἐπόμενοι ταῖς ὁδηγίαις αὐτοῦ ἀποδύσονται εἰς τὸν ἀγῶνα. Εἴησαν οὖν καὶ ταῦτα μικρὰ ἀφορμὴ τοῖς ἐπιχειρήσουσιν!

¹ Ἐν Ἀθήναις 14 Μαΐου 1888.

Γ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

ΣΥΜΒΟΛΑΙ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΝ ΤΗΣ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ

I

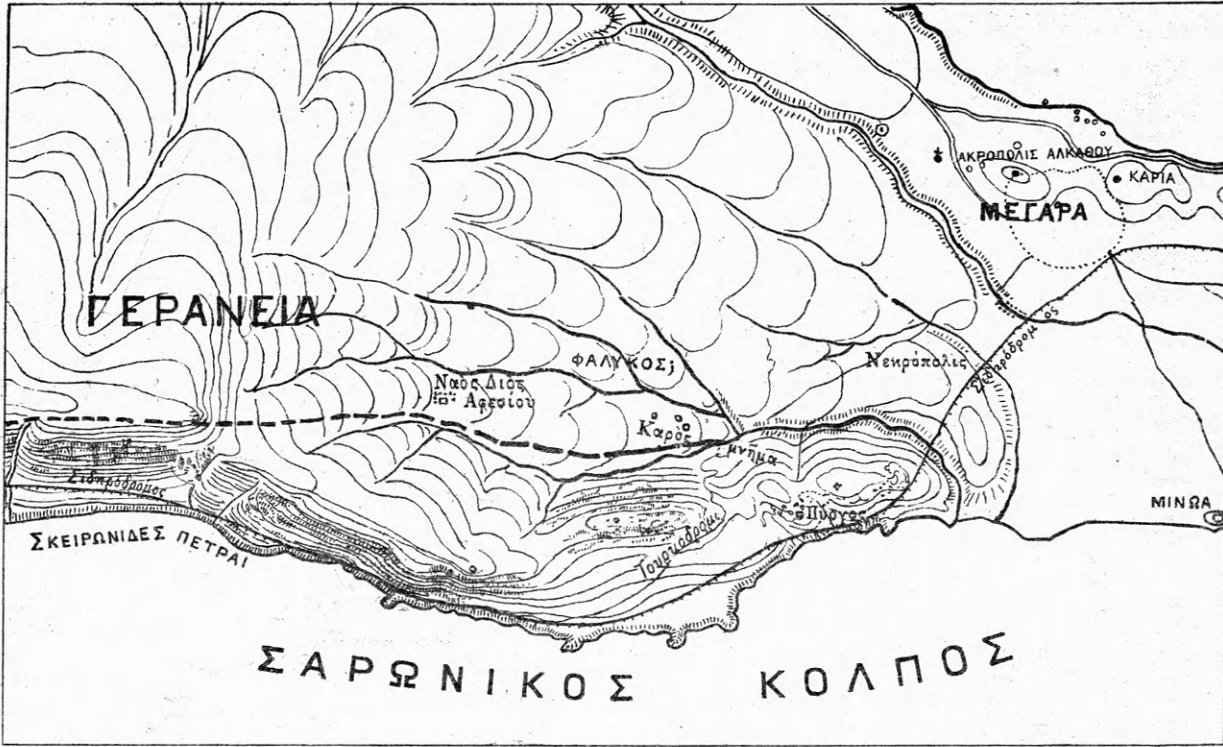
Αἱ νεώταται περὶ τοῦ γεωγραφικοῦ τμήματος τοῦ ἔργου τοῦ Πausανίου ἔρευναί καταδείξαν ἀληθῶς ὅτι ὁ περιηγητὴς εἰς πολλὰ τινα μικρὰ ἀμαρτήματα ὑπέπεσεν, ὅπερ οὐδόλως παράδοξον· οἱ παρόμοια ἔργα ἐπιχειρισθέντες καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐξ ἰδίας πείρας γινώσκοντες πόσον εὐκόλον εἶναι καὶ ὁ ἐπιμελέστατος τῶν ἀνθρώπων εἰς παραπλήσια νὰ ὑποπέσῃ ἀβλεπτήματα, εἴτε τὰς ἰδίας αὐτοῦ σημειώσεις, εἴτε τὰ παρὰ τῶν ἄλλων λεχθέντα ἐπεξεργαζόμενος, πρῶτοι θὰ δώσωσι λευκὴν ψῆφον ὑπὲρ

¹ Ἴδε τὰ ὑπ' ἐμοῦ λεχθέντα ἐν τῇ Ἰλιάδος στρατηγικῇ διασκευῇ καὶ τοπογραφίᾳ καὶ τὸν ἐν αὐτῇ Πίνακα ἐφ' οὗ σημειοῦται καὶ τὸ ἄνω τῆς τρίτης μάχης ἐπεισόδιον. Ἐνεκα δὲ τοῦ στενοῦ χώρου τοῦ Πίνακος μόνον τὰ ὀνόματα Μαχάωνος καὶ Εὐρυπύλου ἐγράφθησαν, τοῦ μὲν παρὰ Σκαμάνδρον, τοῦ δ' Εὐρυπύλου παρὰ σῆμα Ἴλου, τρωθέντων.

τοῦ περιηγητοῦ διὰ τὰ λάθη του ἐκεῖνα. Ἡ ἔρευνα ὅμως περὶ τῶν πηγῶν καὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀπ' αὐτῶν ἐξαρτήσεως τοῦ περιηγητοῦ δὲν ἤχθη ἀκόμη, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, εἰς πέρας, μᾶλλον δὲ νὰ ῥηθῆ δύναται ὅτι τώρα μὲν ἤρξατο. Καὶ τῷ ὄντι ὁ συγγραφεὺς, ὃν ὁ Πausανίας ὁδηγὸν προέστησε τῆς περιηγήσεώς του εἰσέτι δὲν ἐγένετο γνωστός· εἰ καὶ δὲ πολλὰ τῶν ἐν τῇ περιηγήσει ἀμαρτημάτων δύνανται νὰ ἐξηγηθῶσιν ὡς παρανοήσεις τῶν πηγῶν του¹, ἢ δὲ σύνταξις ἔργου, οἷον τὸ τοῦ Πausανίου ἀδύνατον καὶ νὰ νοηθῆ ἄνευ τῆς βοήθειας πολλῶν πηγῶν, μέχρις οὗ ὅμως αὐταὶ πᾶσαι γίνωσι γνωσταὶ δίκαιον εἶναι, κατακρινόμενος ἐπὶ τοῖς ἀμαρτημασί του, νὰ ἐπαινῆται ἐξ ἄλλου αὐτὸς οὗτος εἶπου καὶ σήμερον ἀποδείκνυται ὅτι διὰ τῆς βίβλου

¹ Παράβ Mittheil. d. A. In. 1879, σελ. 113.

Α

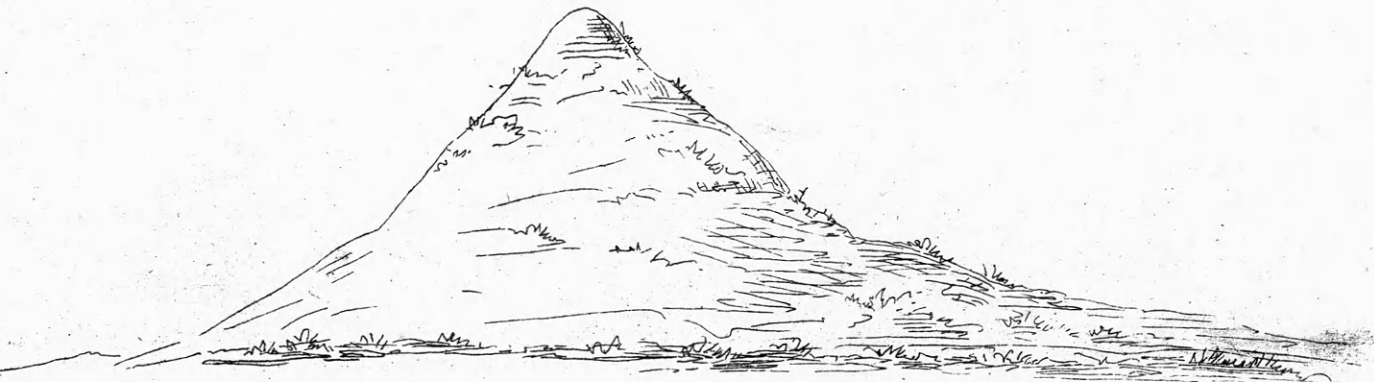
Β

Γ

Δ

του πιστήν εικόνα τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἐκληροδότησεν ἡμῖν. Γνωστὸν δὲ ὅτι τὸ ἐξαιρετικὸν τῶν περιγραφῶν αὐτοῦ λαμπρῶς ἐκύρωσαν μάλιστα (ἵνα τὰ ἐν Ἀθήναις ἀποσιωπήσω) αἱ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνασκαφαί.

Μικράν τινα συμβολὴν εἰς ἐπίρρωσιν ταύτης τῆς γνώμης δύνανται νὰ συνεισφέρωσι καὶ αἱ ἀκόλουθοι παρατηρήσεις περὶ τινῶν ἐγγύς τῆς πόλεως τῶν Μεγάρων τόπων, οἵπερ τέλειον μέγρι τοῦδε ἀγνωστοὶ διέμειναν. Καὶ ἀληθὲς μὲν ὅτι καὶ αὐτῆς τῆς πόλεως τῶν Μεγάρων ἢ παρὰ Πausανίᾳ περιγραφὴ εἶναι οὕτως ἐναργής, ὥστε ἀναγινώσκοντες αὐτὴν ἐπὶ τόπου νὰ νομίζωμεν ὅτι δυνάμεθα νὰ τὴν παρακολουθήσωμεν βῆμα πρὸς βῆμα· ἀλλὰ δυστυχῶς τόσον ὀλίγα εἶναι τὰ περισωθέντα ἡμῖν λείψανα τῆς ἀρχαίας πόλεως, ὥστε ἀδύνατον εἶναι νὰ ἀνεύρωμεν τὸν μίτον ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον· ἄλλως ὅμως ἔχει τὸ πρᾶγμα προκειμένου περὶ τῶν μεταξὺ τῆς πόλεως καὶ τῶν κορινθιακῶν ὁρίων μνημείων (Pausan. 1, 44, 9 καὶ ἐξῆς). Τὸ ἀπόκεντρον αὐτῶν καὶ τὸ ἀπέριττον τῆς κατασκευῆς τῶν τὰ ἔσωσεν ἀπὸ τῆς παντελοῦς καταστροφῆς, ὥστε νὰ δυνάμεθα ἐν αὐτοῖς τοῦλάχιστον ν' ἀνεύρωμεν τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀκριβείας καὶ τούτου τοῦ τμήματος τῆς περιηγήσεως τοῦ Pausanίου.

II

Γνωστὸν ὅτι ἡ συνήθης ἀπὸ Μεγάρων εἰς Κόρινθον ὁδὸς διήρχετο διὰ τῶν Σκειρωνιδῶν καλουμένων πετρῶν, εἶχε δηλ. τὴν αὐτὴν περίπου φορὰν, ἣν ἡ σημερινὴ σιδηρᾶ ὁδὸς, πρὸ δὲ τῆς στρώσεως ταύτης κοινῶς ἐπιστεύετο ὅτι διεκρίνοντο ἔτι ἐπὶ τῶν κλιτύων τοῦ ὄρους τὰ ἴχνη τῆς ἀρχαίας ἀμαξιτοῦ, ἣν ὡς αὐτὸς ὁ Pausanίας λέγει « Ἀδριανὸς ὁ βασιλεὺς καὶ οὕτως, ὡς καὶ ἦν ἄρματα ἐναντία ἐλαύνηται, κατέστησεν εὐρυχωρῆ τε καὶ ἐπιτηδείαν εἶναι »¹ ἐνῶ πρότερον μόλις « ἀνδράσιν ὀδεύειν εὐζώνοις » ἤρκει. Ἐπειδὴ δὲ οὐχὶ πολὺ μακρὰν τῶν Μεγάρων ἄρχονται ἤδη αἱ τοῦ ὄρους ῥάχεις νὰ αἰρῶνται εἰς ὕψος ἀπότομον ὑπὲρ τὴν θάλασσαν, πᾶσα δὲ οἰαδήποτε ὁδὸς ἀξία ὁπωσοῦν τοῦ

¹ Οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ Pausanίου δὲν ἐμποδίζουσι νὰ δεχθῶμεν ὅτι καὶ πρότερον ὑπῆρχεν ἐκεῖ ἀμαξιτός. Παράδ. W. Vischer Erinn. u. Bindr. σελ. 226, σημ.

ὀνόματος κατὰ πάντας τοὺς χρόνους δὲν ἠδύνατο ἢ κατὰ τὰς ὑπωρείας αὐτοῦ νὰ διέρχεται, ἀνάγκη καὶ ἡ ἀρχαία, ἐάν ποῦ ἀπέκλινε τῆς σημερινῆς ὁδοῦ, θὰ ἀπέκλινε βεβαίως ἐγγὺς τῶν Μεγάρων, ἐνθα τὰ ὑψώματα ἤττον ἀπότομα ὄντα εὐκόλως ἠδύνατο εὐσταλῆς καὶ ἐλαφρὰν φέρων ἀποσκευὴν ὀδοιπόρος νὰ ὑπερβῆ, ὅπερ ἀληθῶς καὶ ἐγένετο ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις, τῶν ὀδοιπορούντων ἀρεσκομένων πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ μακροῦ κύκλου, ὃν εὐθὺς ὀπισθεν τῆς πόλεως τῶν Μεγάρων αἱ νῦν ὁδοί, ἢ τε σιδηρᾶ καὶ ἡ ἀμαξιτός, περιγράφουσι, νὰ πορεύωνται μέγρι τῆς πρὸς δυσμὰς ἐσχάτης ἄκρας τῆς πεδιάδος καὶ ἐκεῖθεν ὑπὲρ τοὺς βράχους δι' ἀτραπῶν μετὰ κόπου ἐπ' αὐτῶν ἀνοιχθειῶν κατ' εὐθείαν περαιτέρω νὰ ὀδεύσωσι. Σύμφωνα λοιπὸν πρὸς τὴν φύσιν ταύτην τοῦ ἐδάφους καὶ αὐτὴ ἡ Ἀδριανέϊος ὁδὸς ταύτην πρέπει νὰ εἶχε τὴν φορὰν καὶ εἶναι πιθανώτατον ὅτι ὁ πύργος, οὗ καὶ νῦν ἔτι βλέπει τις τὰ ἐρείπια κατὰ τὴν μεγάλην καμπὴν τῆς σιδηρᾶς ὁδοῦ, εἰς φρούρησιν αὐτῆς εἶχε κτισθῆ, ἐνῶ ἡ ἀτραπός, ἣς καὶ νῦν ἔτι συχνῇ γίνεται χρῆσις παρὰ τῶν πεζῆ ὀδοιπορούντων, οὐδ' αὐτῆς ταύτης τῆς κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος (ἐνθα ὁ πύργος) καμπῆς εἶχεν ἀνάγκην, εὐθὺ δὲ τῶν ταπεινοτέρων τοῦ ὄρους διερχομένη διακλαδώσεων, αἵτινες κατὰ μῆκος τῆς θαλάσσης πρὸς ἀνατολὰς μέγρι τῆς μεγαρικῆς πεδιάδος ἐξαπλοῦνται (βλέπε τὸ σχέδιον Α). Ἡ ἀτραπὸς αὕτη καλεῖται νῦν κοινῶς *Τουροκοδόμι* καὶ εἶναι ἀναμφιβόλως αὕτη αὕτη ἡ ἀρχαία ὁδός, ἣν ἐπορεύετό τις καὶ τὸ πάλαι, ἀφοῦ τὰ τῆς φύσεως ἐνταῦθα ἔκτοτε δὲν μετήλλαξαν ὄψιν. Ταῦτα οὕτω σαφῆ ἐν νῶ ἔχων καὶ ἐπὶ τῆς ἀξιοπιστίας τοῦ Pausanίου στηριζόμενος, δὲν ὤκνησα νὰ ἀναζητήσω παρὰ ταύτην τὴν ὁδὸν τὰ παρὰ τοῦ περιηγητοῦ μεταξὺ τῶν Μεγάρων καὶ τῶν Κορινθιακῶν ὁρίων ἀναφερόμενα μνημεῖα.

III

Πλὴν τῶν τάφων, ὧν ὁ τοῦ Σαμίου αὐλητοῦ Τηλεφάνους καὶ ὁ τοῦ ἀρχαίου δυνάστου τῆς χώρας *Καρὸς* (τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὡς καὶ τὸ τῆς *Καρίας*, τῆς ἐτέρας τῶν ἀκροπόλεων τῶν Μεγάρων, ἀναπολοῦσιν ἡμῖν τοὺς ἀρχαίους τῆς χώρας κατοίκους) ἐξάιρονται, μνημονεύει ὁ Pausanίας ὡς ἐνταῦθα

που κείμενα, μεταξύ δηλ. τῶν Μεγάρων καὶ τῶν Κορινθιακῶν ὄριων, τὸ ἱερόν τοῦ Ἀφεισίου Διὸς καὶ πρὸς τούτοις τὸ τοῦ Εὐρυσθέως μνημεῖον καὶ τὸ τοῦ Δητῶου Ἀπόλλωνος ἱερόν· κοινὸς δὲ πάντων τούτων σύνδεσμος ἦν ἡ φορὰ τῆς ὁδοῦ, ἧς καὶ τὸ πάλαι τὸ κυριώτατον σημεῖον ἦσαν αἱ Σκειρωνίδες πέτραι. Καὶ τοὺς μὲν τάφους ἀνάγκη νάναξητήσωμεν ὄχι μακρὰν τῶν Μεγάρων, τὸ δὲ τοῦ Εὐρυσθέως μνημα καὶ τὸ ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνος παρὰ τὴν Κρομμυωνίαν, (ἀλλὰ περὶ τούτων οὐκ ἔσται ἡμῖν ἐνταῦθα ὁ λόγος) ἐν τῷ μέσῳ δὲ τούτων τὸ τοῦ Ἀφεισίου Διὸς ἱερόν.

IV

Τὸ μνημα τοῦ Καρὸς περιγράφει οὕτω σαφῶς ὁ Πausanίας ὥστε ἡ ἀναζήτησις αὐτοῦ πρέπει νὰρξῆται ἐξ αὐτῆς τῆς τοῦ ἐδάφους ἐρεῦνης· «τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς χῶμα γῆς (ἦν), ὕστερον δὲ τοῦ Θεοῦ χρησαντος ἐκοσμήθη λίθῳ κογχίτῃ» λέγει ὁ περιηγητής. Καὶ τίνι μὲν τρόπῳ ἐγένετο ἡ διακόσμησις διὰ τοῦ κογχίτου λίθου ἀδηλον νῦν· ἴσως αὕτη συνίστατο εἰς θριγκὸν περιβάλλοντα κάτω κατὰ τὴν βᾶσιν του τὸν τύμβον, καθ' ὃν τρόπον τοῦτο καὶ ἐν τῷ παναρχαίῳ τάφῳ τοῦ Μενιδίου ἐγένετο· ἀλλὰ τὸ κύριον γνώρισμα τοῦ τάφου ἦν τοῦτο, ὅτι δηλ. τὸ σχῆμα χῶματος γῆς εἶχε, τουτέστι ὡς τις μικρὸς γήλοφος ἐφαίνετο, καὶ τοῦτο ἀρκεῖ νὰ καταστήσῃ βᾶσιμον τὴν γνώμην ὅτι ὁ ἕτερος τῶν δύο λοφίσκων, οἵτινες *Κουρμουῖλαι*¹ κοινῶς νῦν καλούμενοι καὶ παρὰ τὸ Τουρκοδόρμι ἡμίσειαν ὥραν μακρὰν τῆς πόλεως κείμενοι προσπίπτουσιν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἰς τὰ ὄμματα² τοῦ παρατηρητοῦ τοῦ ἀναζητούντος κατὰ τοῦτο τὸ μέρος γήλοφον στρογγύλου σχήματος (γνωστὸν δὲ ὅτι πάντες οἱ διὰ ἐπιχωματώσεως τεχνητοὶ τύμβοι τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων τοῦτο εἶχον τὸ σχῆμα) ὁ ἕτερος, λέγω, τῶν λοφίσκων τούτων ὑπελαμβάνετο ἐν τῇ ἀρχαιότητι ὡς τὸ τοῦ Καρὸς μνημα καὶ δὴ καὶ ἀναμφιβόλως ὁ μείζων αὐτῶν, ἀληθὲς χῶμα γῆς ὢν, ἐνῶ ὁ μικρότερος οὐχί

τεχνητόν, ἀλλὰ φυσικόν τι βραχυῶδες ὑψωμα εἶναι καὶ μᾶλλον ἐπίμηκες ἢ στρογγύλον ἔχει τὸ σχῆμα.

Τοῦ κογχίτου λίθου, δι' οὗ τὸ μνημα τοῦτο εἶχε ποτὲ κοσμηθῆ κατὰ τὸν περιηγητὴν δὲν σώζονται λείψανα· θὰ κατεστράφη διαλυθεὶς ὑπὸ τῶν ὄμβρων. Τὸ κωνικὸν ὅμως τοῦ τύμβου σχῆμα, ὅπερ ἐνθυμίζει ἡμῖν τοὺς ἐν Τροίᾳ ὁμοίους τύμβους καὶ τὸν ἐν Μαραθῶνι σωρὸν νῦν καλούμενον, διετηρήθη σχεδὸν ἀλώβητον. Ὁ λοφίσκος ψαύει σχεδὸν τὰ κράσπεδα κρημνώδους τινος τοῦ ὄρους κατωφερείας, ἧτις παραλλήλως τῇ βορείᾳ αὐτοῦ πλευρᾷ ἐξακολουθεῖ ἐξαπλουμένη· ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἡ πλευρὰ αὐτοῦ αὕτη ἀποτομωτέραν ἔχει τὴν ὄψιν ἢ αἱ λοιπαὶ καὶ πρὸ πάντων ἡ νοτιὰ αὐτοῦ πλευρὰ, ἧτις ἡρέμα ὑψοῦται ὑπὲρ τὴν πέριξ πεδιάδα. Ἡ περίμετρος τοῦ γηλόφου κατὰ τὴν βᾶσιν του εἶναι περίπου 350 βημάτων, ἀπὸ δὲ τῆς νοτίας αὐτοῦ πλευρᾶς ἀναβαίνει τις εἰς τὴν 30 περίπου μέτρα ὑψηλὴν κορυφὴν του δι' 85 περίπου βημάτων. Ὁ τύμβος λοιπὸν καταλεκτέος μεταξὺ τῶν μεγίστων τοῦ εἶδους του¹.

Πότε καὶ πρὸς τίνα ὄντως κατεσκευάσθη σκοπὸν ὁ λοφίσκος δὲν δυνάμεθα, ἐννοεῖται, νὰ γινώσκωμεν, ἐφ' ὅσον τοῦλάχιστον ἀνασκαφῆ τις δὲν ἐπιχύση καὶ ἐνταῦθα τὸ ἀναγκαῖον φῶς· ἐπὶ τοῦ παρόντος ὅμως οὐδὲν τὸ κωλύον νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἡ παράδοσις τῶν ἀρχαίων Μεγαρέων ἐπὶ τοσοῦτον τοῦλάχιστον εἶναι ἀκριβής, ἐφ' ὅσον δηλ. ἐδέχετο ὅτι ἡ *Κουρμουῖλα* ἦν τύμβος εἰς χρόνους ἔχων τὴν ἀρχὴν του πολὺ τῶν κυρίως ἐλληνικῶν ἀπέχοντας, πρῶτον μὲν διότι τοιοῦτοι (λοφίσκοι) τύμβοι εἰσὶν ἡμῖν κυρίως γνωστοὶ ἐκ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἔπειτα δὲ διότι ὁ μετὰ κόπου ὄχι σμικροῦ ἐκ γῆς φορητῆς κατασκευασθεὶς λοφίσκος οὐδαμῶς ἄλλως δύναται νὰ ἐξηγηθῆ· ὡς σκοπιὰ λ. γ. ἀδύνατον νὰ ὑποληφθῆ ἕνεκα αὐτῆς ταύτης τῆς θέσεώς του ὄχι μόνον ἐπὶ ταπεινοτέρου κείμενος ἐδάφους, ἀλλὰ καὶ ἀπέναντι ἔχων τὰ πολὺ αὐτοῦ ὑψηλότερα φυσικὰ ὑψώματα, ἅτινα νοτιώτερον αὐτοῦ ἀπὸ τῆς Μεγαρικῆς πεδιάδος ἀρχόμενα ὑπὲρ τὸν Σαρωνικὸν κόλπον πρὸς τὰς Σκειρωνίδας πέτρας ἐκτείνονται².

¹ Ἐν συμβολαίῳ ἐκμισθώσεως δημοσιευθέντι ἐν τινι τῶν ἐφημερίδων ἀναγιγνώσκονται τάδε τὰ ὄρια περὶ τῆς κατὰ τὰς *Κουρμουῖλας* χῶρας· «πρὸς ἀνατολὰς Σάκκου Λάκκου, πρὸς δυσμὰς μὲ Φέλιον τραχάνι ὄρος, πρὸς ἄρκτον μὲ ὄρος (λόφον) Λιακωτὰ, πρὸς μεσημέριαν μὲ *Κουρμουῖλαν* μεγάλην καὶ κρήνην Κορογιάννη».

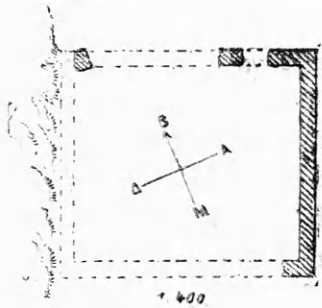
² Παράβ. W. Viseher, ἐ. ἀ. σελ. 225.

¹ Τὸ ἀπλοῦν σχεδιογράφημα ὑπὸ τὸ γράμμα Δ εἰκονίζει αὐτὸν κατὰ τὸ σχῆμα, οἷος περίπου ἀπὸ τοῦ δυτικοῦ μέρους ὁρῶμενος φαίνεται.

² Χάριν τῶν ἀσχολουμένων περὶ μυθολογικὰ ζητήματα δὲν κρίνω ἀνάρμοστον νὰ διαλάβω διὰ βραχείων ἐνταῦθα τι ὁ λαὸς διηγείται περὶ τῆς τῆς *Κουρμουῖλας* καταγωγῆς. Χωρικοῦ τινος, τοῦ ὁποίου ἦν ἡ παρὰ τὸ *Τουρκοδόρμι* χῶρα, ἔθανον οἱ δύο του βᾶες, δι' οὗ ἡροτρία

V

Πλήν όμως τοῦ τύμβου τοῦ Καρῶς καὶ πρὸ τούτου μάλιστα ἔτι μᾶλλον ἐξαίρων αὐτὸν μνημονεύει ὁ Πausanias τὸν τάφον τοῦ Σαμίου αὐλητοῦ Τηλεφάνους. Ἐὰν λοιπὸν ὁ περιηγητὴς ἀναφέρει κατὰ σειρὰν τοπογραφικὴν τὰ ὑπ' αὐτοῦ περιγραφόμενα μνημεῖα, ὁ τάφος τοῦ Τηλεφάνους ἔπρεπε νὰ ἔκειτο ἐγγύτερον τῆς πόλεως τῶν Μεγάρων. Καὶ τῶ ὄντι 450 βήματα μακρὰν τοῦ προειρημένου γηλόφου πρὸς ἀνατολὰς ἦτοι πρὸς τὰ Μέγαρα καὶ παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην ξηροῦ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ χειμάρρου, ὅστις ὀλίγον ἀνωτέρω πρὸς βορρᾶν ἐνοῦται πρὸς ἄλλον ἐκ τῆς βορείας τῆς Κουρμούλας πλευρᾶς κατερχόμενον, εὑρηται ἄξια λόγου λείψανα τείχους περικλείοντος χώρον μήκους μὲν 13,20 Γ. Μ. περιπίου, πλάτους δὲ 12,30 πεπληρωμένου δὲ νῦν χώματος (ἴδε ζιγγογράφημα). Ἡ ἀνατολικὴ πλευρὰ τοῦ τείχους εἶναι ἢ κάλλιον σωζομένη εἰς ὕψος πε-

ρίπου 1,50 ὑπὲρ τὴν νῦν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους· ὠκοδομηται δὲ ἐξ ὀγκωδῶν φαιοῦ χρώματος ὑπὸ λευκῶν φλεβῶν διαποικιλιομένων ἀσβεστολίθων ὀψτινες πολυγωνίως ἐξειργασμένοι συνδέονται πρὸς ἀλ-

τὴν (ἐκεῖ) γῆν. Τούτων συνεβούλευσέ τις (ἢ καὶ αὐτὸ τὸ θεῖόν, ὡς καὶ ἄλλως λέγεται) τὰς ἀκάνθας, αἵτινες ἔκτοτε ἐφύοντο ἐν τῷ ἀγρῷ του, νὰ περισυνάγη· ἐπέισθη καὶ περισυνήγαγεν αὐτὰς ἐκεῖ ἐν σωρῷ, ὅστις εὐθὺς κατόπιεν μετεβλήθη εἰς σωρὸν σίτου (ἑτέρα τοῦ μύθου παράλλαξι λέγει ὅτι ὁ χωρικός ἐπλήρωσε διὰ τοῦ σίτου τρεῖς μεγάλους σάκκους, πιθανῶς διότι πλὴν τῶν δύο Κουρμούλων νοτιώτερον τῆς μεγάλης καὶ ἑτεροῦ τις λοφίσκος ἐσχηματίσθη ἐκ τῶν λίθων, ὡς φαίνεται, τῶν ἐκ τῶν ἀγρῶν περισυλλεγόντων, χάριν τῆς τούτων βελτίονος καλλιεργείας). Ὁ δοῦς τῷ χωρικῷ τὴν καλὴν συμβουλήν, λέγει ὁ μῦθος, πρὸς τούτους εἶχεν ἀπαγορεύσει αὐτῷ αὐστηρότατα νὰ ἀνακοινώσῃ καὶ εἰς ἄλλους πῶθεν προσεκομίσαστο τοσοῦτον ἀνέλπιστον πλοῦτον. Ἄλλ' ἢ γυνὴ τοῦ χωρικοῦ περιέργως νὰ μάθῃ τὸ πρᾶγμα δὲν ἄφνευ νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἤσυχον τὸν ἄνδρα τῆς, ἕως οὗ οὗτος τέλος ἀνεκοίνωσεν αὐτῇ τὸ μυστικόν· μόλις δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ εὐθέως ὁ σωρὸς τοῦ σίτου μετεβλήθη εἰς σωρὸν χώματος, τὸν νῦν μεγάλην Κουρμούλαν λεγόμενον.

λήλους διὰ μικρῶν λιθαρίων τὰ διάκενα αὐτῶν πληρούμενων· ὁ μέγιστος τῶν περισωθέντων τούτων λίθων (πλάτ. 1,10, ὕψ. 0,67) κεῖται κατὰ τὴν πρὸς τὰριστερὰ τοῦ ὀρώντος γωνίαν. Τῶν ἄλλων πλευρῶν τοῦ τείχους ἢ πρὸς νότον τέλειον σχεδὸν κατεστράφη· ἢ πρὸς δυσμᾶς ἠδράζετο ἐπὶ τοῦ κατ' ἐκεῖνος τὸ μέρος ὑπὲρ τὸ περίξ ἐπίπεδον ὕψουμένου βραχύδους ἐδάφους. Ἡ πρώτη ἀπὸ τῆς θέας τῶν τειχῶν τούτων, πρὸ πάντων τῆς ἀνατολικῆς αὐτοῦ πλευρᾶς (ἴδε σχεῖασμα Β), ἐντύπωσις περὶ τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἀρχαιότητος δὲν εἶναι ὀρθή· ἀκριβεστέρως παρατήρησις διδάσκει ἀμέσως ὅτι οἱ μεγαλύτεροι τῶν λίθων φέρουσι περιθώριον, ὅπερ εἰς τὰ ὄντως ἀρχαῖκὰ οἰκοδομήματα οὐδαμοῦ ἀπαντᾷ, ἐγένετο δὲ τοῦ τρόπου τούτου τῆς οἰκοδομίας χρῆσις κυρίως, διότι πάνυ προσφυῆς ἦν νὰ καθιστᾷ ἐπιφανῆ καὶ αὐτὸ δὴ τοῦτο μνημεῖα τὰ κατ' αὐτὸν οἰκοδομούμενα ἔργα. Καὶ δὲν δυνάμεθα μὲν νὰ δισχυρισθῶμεν ὅτι τὸ ἐν λόγῳ κτίσμα, ἐνέκλειε ὄντως τὸ μνημα τοῦ συγχρόνου τοῦ Δημοσθένους διασήμου αὐλητοῦ, μνημα, ὃ ἠγείρεν αὐτῷ ἢ ἀδελφῇ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, καθὼς δὲν δυνάμεθα νὰ δισχυρισθῶμεν ὅτι εἰς αὐτὸν ὄντως ἀναφέρεται τὸ τῆς Ἀνθολογίας ἐπίγραμμα¹, ὅπερ εἰς τὸν Νικάνορα ἀποδίδεται καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ Τηλεφάνης πρὸς τὸν Ὀρφέα, Νέστορα καὶ Ὀμηρον συγκρίνεται, ἀλλὰ ἀδύνατον νὰ ὑποθέσωμεν τὸ πρᾶγμα οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος. Τούναντιον μάλιστα τὴν τε τῆς ἰδρυτρῆς ἕξοχον κοινωνικὴν θέσιν ἀναλογιζόμενοι καὶ τοῦ τεχνίτου τὴν μεγάλην φήμην, εὐρίσκομεν τὰ σωζόμενα λείψανα ἀντάξια τοῦ ἐγερθέντος ποτὲ αὐτῷ μνημείου, μνήματος δὲ καὶ ὄχι ἄλλου τινὸς κτίσματος, ἐπαύλεως λ. χ. ἢ πύργου, λείψανα φαίνονται ὄντα, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐρρήθη, τὰ ἐδάφη τῆς κατασκευῆς του καὶ πρὸς τούτους ἢ ἐξήγησις αὐτοῦ ὡς τάφου ὑποστηρίζεται καὶ ὑπ' αὐτῆς ταύτης τῆς θέσεως, ἔνθα πλὴν τοῦ μνήματος τοῦ Καρῶς καὶ πληθὺς ἄλλων τάφων εὑρηται. Τούτων, πλὴν τῶν εἰρημένων, ὁ ἀξιολογώτατος κεῖται 4 περίπου λεπτὰ τῆς ὥρας δυσμικώτερον τῆς μικρᾶς Κουρμούλας καὶ ἔχει τινὰ ὁμοιότητα πρὸς τὸ ἄνω περιγραφέν οἰκοδομημα, ἐπίσης ἐξ ὀγκωδῶν πολυγωνίων λίθων λεπτῶς ἐξειργασμένων ὠκοδομημένος ὢν· καὶ τού-

¹ VII, 159.

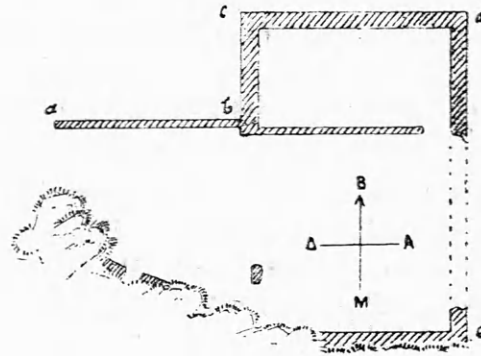
του μόνον οί κατώτατοι δόμοι περιεσώθησαν ἐμπειρικλείοντες χῶρον 9 περίπου τετραγ. μέτρων. Τὸ μέγα πλῆθος ὁμῶς τῶν μεγαρικῶν τάφων κεῖται ἀνατολικώτερον τῶν Κουρμουλῶν καὶ δὴ καὶ οἱ πλείστοι αὐτῶν ἐκεῖ τῆς μεγαρικῆς πεδιάδος, ἔνθα ὁ ὁδοιπόρος τὴν ἀμαξιτὸν ἐγκαταλείπων εἰσέρχεται εἰς τὸ Τουρκοδρόμι. Ἐκ δὲ τούτων τῶν τάφων, ὧν τινὲς μὲν ἐν τῷ βράχῳ λελαξευμένοι εἶναι, ἄλλοι δὲ ἐκ πλίνθων πώρου ἐκτισμένοι, ἐξήχθησαν τὰ πλείστα τῶν ἀγγείων, κορῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχαιολογικῶν εὕρημάτων, ὧν τινὰ μὲν μένουσι ἀκόμῃ ἐπὶ τόπου (ἐν Μεγάρῳ) οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ εἰς Κόρινθον καὶ Ἀθήνας ὡς ἐμπόρευμα μετεκομίσθησαν. Βεβαίως δὲ οἱ λόγοι τοῦ περιηγητοῦ «ιοῦσι δὲ ἐκ Μεγάρων εἰς Κόρινθον ἄλλοι τε εἰσὶ τάφοι» εἰς τούτους τοὺς τάφους δέον νάναφερθῶσι.

VI

Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. Προτοῦ δὲ τῷ περιηγητῇ ἀκολουθοῦντες ἐξετάσωμεν τὸ ἔδαφος περαιτέρω πρὸς ἀνατολάς, ἀνάγκη νά μνημονεύσωμεν πρότερον ἐνταῦθα ἕτερον τινα τόπον ἀρχαῖα λείψανα φέροντα, ὃν ὁ Πausanias ὡς μὴ πολὺ τὸ διάφορον ἔχοντα καὶ ὀλίγον τι μακρὰν τῆς εἰς Κόρινθον ἀγούσης κείμενον δὲν ἔκρινεν ἄξιον μνήμης.

Τὸ ἔδαφος, ἐφ' οὗ τὰ ἄνω περιγραφέντα μείζονα μνημεῖα κεῖνται, χωρίζονται πρὸς βορρᾶν ἀπὸ τινος ἐπιμήκουσ καὶ πανταχῶθεν σχεδὸν ἀποτόμου, ἀλλὰ μετρίου τὸ ὕψος λόφου, διὰ τινος ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς ὑπωρείας τῆς Γεραναίας κατεργασμένης χαράδρας, πρὸς ἣν καὶ ἄλλη τις χαράδρα ἐνοῦται τὴν βορείαν καὶ ἀνατολικὴν τοῦ λόφου πλευρὰν περιθέουσα. Ὁ λόφος καλεῖται κοινῶς ἔκ τινος ἐξηφρανισμένης νῦν τῶν νεωτέρων χρόνων οἰκίας Δάμι τοῦ Μοχλίσου, σαφῆ δὲ λείψανα μαρτυροῦσιν ὅτι καὶ τὸ πάλαι δὲν ἦν ἀκατοίκητος. Τούτων τὰ ἀξιολογώτατα εὑρηται κατὰ τὸ βόρειον μέρος, πυργοειδοῦς τινος δηλ. πυλῶνος τὰ λείψανα, πρὸς ὃν τὰ ἀμυδρά νῦν ἔχνη περιβόλου, κατὰ τὸ βορειανατολικὸν μάλιστα τοῦ λόφου κρᾶσπεδον σεσωσμένα, ἐνοῦνται. Ὁ πυλῶν διηρεῖτο, καθόσον νῦν ἐκ τῶν λειψάνων του ἔστιν εἰκάσαι, εἰς δύο μέρη, τὸ πρὸς βορρᾶν, τὸ καὶ στενότερον, καὶ τὸ πρὸς νότον, ὅπερ πλατύτερον ὡς φαίνεται ἦν· τοῦτο ἀποκλίνει πρὸς τὴν κατω-

φέρειαν τοῦ λόφου, κατὰ δὲ τὴν φορὰν τοῦ ἔσω τείχους, τοῦ χωρίζοντος ἀπ' ἀλλήλων τὰ δύο τοῦ πυλῶνος μέρη, προβάλλει πρὸς δυσμᾶς ἕτερον τεῖχος, ὅπερ ὁμοῦ μετὰ τῆς βραχῶδους πλευρᾶς τοῦ λόφου τῆς ἐκ φύσεως εἰς σχῆμα τοίχου πεποιημένης ἀπεργάζεται τὴν εἰσοδὸν εἰς τὸ ὄλον κατασκευάσμα (βλέπε τὸ παρατιθέμενον ζιγνογράφημα)¹.

Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου καθὼς ἐπίσης καὶ ἐν τοῖς περίξ ἀγροῖς εὑρηται πληθὺς ὀστράκων, ἀσφαλὲς τοῦτο τεκμήριον τοῦ κατοικησίμου ποτε καὶ τοιούτων ἀκόμῃ τῶν μερῶν, ὧν ἕτερα μείζονα λείψανα δὲν διεσώθησαν. Ἰχνη ἀξιολογώτερα τῶν πάλαι ποτε κατοίκων σώζονται περαιτέρω πρὸς δυσμᾶς παρ' αὐτὸ τοῦτο τὸ ὄρος, πρὸς βορρᾶν δὲ καὶ κατέναντι τῶν ἐν τῷ ἐπομένῳ κεφαλαίῳ περιγραφόμενων ἐρείπιων ἀρχαίου ναοῦ· ἀμφίβολον ὁμῶς ἂν καὶ ταῦτα τῆς αὐτῆς κώμης εἶναι λείψανα· καὶ ἀδύνατον μὲν νῦν ἡμῖν σήμερον ὠρισμένως νά εἴπωμεν πῶς αὕτη ἐκαλεῖτο τὸ πάλαι, ἀλλ' ἐκ τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις μνημονευομένων Μεγαρικῶν κωμῶν μόνη ἴσως, ὅσον ἐγὼ οἶδα, ἢ τοῦ Πλουτάρχου Ἄλυκος, ἢ οὐδετέρως τὸ Ἄλυκον, (Θησ. 32) αὕτη δὰ ἐκείνη οὔσα, ὡς ὀρθῶς ὁ Reinganum παρετήρησε (Das alte Megaris σελ. 33) ἢ τοῦ Θεοφράστου (Φυσ. ἱστορ. II, 8, 1) τὰ μάλα συκοφῆρος κώμη Φάληκος(ν) ἢ Φάλυκος(ν) δύναται νά τοποθετηθῆ ἐνταῦθα, διότι ἢ τοῦ Πλουτάρχου παρατήρησις ὅτι ὁ Ἄλυκος, ὁ τῆς χώρας ἐπώνυμος, ὁ ἐν τῷ ὑπὲρ τῆς Ἑλένης πρὸ τῶν Ἀφιδνῶν ἀγωνί πεσών, υἱὸς τοῦ Σκείρωνος ἐνομιζέτο, ἐξηγεῖται φυσικώτατα ἐκ τῆς γειτνιασεως τοῦ τόπου

¹ Τὰ κυριώτατα τῶν μέτρων εἰσὶ τὰκόλουθα· ab=9μ. bc=5μ. cd=12μ. de=15μ. πάχος τοῦ μετωπιαίου τείχους (cd)=0,95. Τὸ ζιγνογράφημα ὑπὸ τὸ γράμμα Γ παριστᾷ τὴν πρόσοψιν τούτου τοῦ (μετωπιαίου) τείχους.

πρὸς τὰς Σκειρωνίδας πέτρας, πέραν τῶν ὁποίων ἕμως, ἦτοι δυσμικώτερον αὐτῶν, οὐδαμοῦ φαίνεται τόπος κατάλληλος πρὸς κώμην, τοῦλάχιστον οὐδαμοῦ κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος, τουτέστι παρὰ τὴν Κινέταν, ἔνθα κατὰ τὸν Πausανίαν τὸ τοῦ Λητώου Ἀπόλλωνος ἱερὸν πρέπει νὰ τεθῆ, λείψανα ἀρχαίας κώμης μέχρι τοῦ νῦν δὲν ἀνεφάνησαν.

VII

Καὶ νῦν ἐπανέλθωμεν ἐκεῖ, ὁπόθεν ἐπ' ὀλίγον ἐξέδημεν. Ὁ Pausanias περιγράφων, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, τὰ κατὰ τὰς Σκειρωνίδας πέτρας ἀναφέρει τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀφείσιου Διὸς λέγων ὅτι τοῦτο ἔκειτο « ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆ ἄκρα ». Οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ περιηγητοῦ ἐξηγήθησαν μέχρι τοῦδε παρὰ πάντων ὡς σημαίνοντες ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆ κορυφῆ¹, οὐχὶ ὀρθῶς βέβαια, διότι, καὶ ἂν μὴ εἶναι γραμματικῶς ἡ ἐρμηνεία αὕτη ἡμαρτημένη, ἐπὶ τῶν πραγμάτων νὰ στηριχθῆ δὲν δύναται, πρῶτον μὲν διότι ἡ κορυφῆ τοῦ ὄρους πολὺ πέραν τῶν Σκειρωνίδων πετρῶν κεῖται, ὥστε ὁ περιηγητὴς μόλις περὶ τὸ τέλος τῆς τῆς Μεγαρίδος περιγραφῆς ἤρμυζε νὰ κάμῃ μνειάν αὐτῆς τὸ πρῶτον, ἔπειτα δὲ διότι (καὶ οὗτος ὁ λόγος εἶναι βεβαίως ὁ ἰσχυρότερος, ἀφοῦ τὸ μεθοδικὸν τῆς τοῦ Pausanίου περιγραφῆς εἰσὶν οὐκ ὀλίγοι οἱ ἀρνούμενοι) μέχρι τοῦδε ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ τοιοῦτων κορυφῶν τῶν ὀρέων βωμῶν μὲν καὶ τεμενῶν εὑρῆνται, οὐδαμοῦ ἕμως καὶ ναῶν, λείψανα, οὐδὲ θὰ θελήσῃ τις σπουδαῖος ἀνὴρ νὰ δισχυρισθῆ ὅτι ἐνταῦθα προὔκειτο περὶ ἐξαιρέσεως. Οὐχὶ λοιπὸν ἡ τοῦ ὄρους κορυφῆ, ἀλλὰ τὸ μᾶλλον προεκτεινόμενον αὐτοῦ μέρος, πρὸς ἀνατολὰς, ἐννοεῖται, ἦτοι πρὸς τὴν μεγαρικὴν πεδιάδα, σημαίνεται παρὰ Pausaniam διὰ τῆς λέξεως ἄκρα, καὶ κατὰ ταύτην τὴν ἐρμηνείαν τῶν λόγων τοῦ περιηγητοῦ ἀναζητήσας τὸν ναὸν ἠτύχησα ὄντως ἐνταῦθα ἀξιόλογα νάνακαλύψω αὐτοῦ λείψανα. Κεῖνται δὲ ταῦτα ἡμίσειαν ὥραν πρὸς δυσμὰς τοῦ μνήματος τοῦ Καρῶς ὑπ' αὐτὴν ταύτην τὴν ἀνατολικὴν τοῦ ὄρους προέκτασιν εἰς θέσιν κοινῶς νῦν καλουμένην στὰ μάρμαρα. Ὁ τόπος ὑπέρεκειται ἐπὶ τοσοῦτον τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἔχει ἐλεύθερον τὸν ὄρι-

¹ Παράβ. Reinganum, *ε. ἀ.* σελ. 23, Leake, Trav. in north. Greece, II, σελ. 414, Bursian, Geogr. v. Griech. 1, σελ. 367.

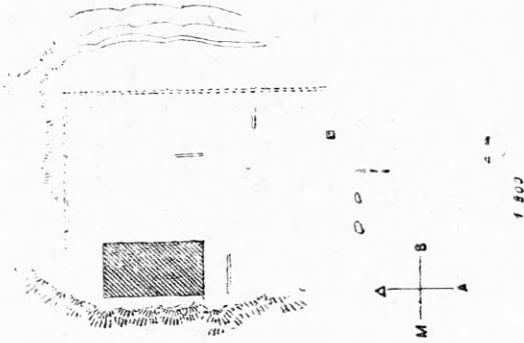
ζοντα, ὥστε ὁλόκληρος ὁ Σαρωνικὸς κόλπος μετὰ τῶν παραλίων αὐτοῦ εἶναι καταφανής· καὶ αὕτη δὲ ἡ Αἰγίνα, ἧς τὸ ὄρος πρὸς τὸ τοῦ Ἀφείσιου Διὸς ἱερὸν διὰ τῶν θρησκευτικῶν παραδόσεων συνδέεται, ὑπ' οὐδενὸς ἐπιπροσθοῦντος ὑψώματος ἀποκρύπτεται. Χάσμα τι ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ Pausanίου διέφθειρεν ἀτυχῶς τὴν παρ' αὐτῷ περὶ τούτων τῶν παραδόσεων διήγησιν· ἐν τοῖς χειρογράφοις τοῦ βιβλίου τοῦ περιηγητοῦ φθέγγεται αὕτη ὡδὲ πως· « φασὶ δὲ ἐπὶ τοῦ συμβάντος ποτὲ τοῖς Ἑλλήσιν αὐχμοῦ θύσαντος Αἰακοῦ κατὰ τι δὴ λόγιον τῷ Πανελληνίῳ Διὶ ἐν Αἰγίνῃ· κομίσαντα δὲ ἀφείναι καὶ διὰ τοῦτο Ἀφείσιον καλεῖσθαι τὸν Δία ». Καὶ ὅτι μὲν μετὰ τὴν φράσιν ἐν Αἰγίνῃ ἐξέπεσον τοῦ κειμένου λέξεις τινές, ἤδη πρὸ πολλοῦ παρετηρήθη· εἰς εὔρεσιν ἕμως τοῦ τρόπου, καθ' ὃν τὸ χάσμα πρέπει νὰ συμπληρωθῆ, δύναται νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ, νομίζω, ἡ σύγκρισις πρὸς τὴν παράδοσιν τὴν τὸ ὄνομα τῆς Κωλιάδος ἄκρας ἐξηγοῦσαν, καὶ ὡδὲ πως κατὰ τὸν σχολιαστὴν τοῦ Ἀριστοφάνους (Νεφελ. 52) φθειρομένην· « ἔνιοι δὲ Ἴωνος θύοντος κόρακα ἀρπάσαι κωλῆν καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ ἀποθέσθαι· ὅθεν οὕτως ὠνομάσθη »¹. Προδήλως δὲ καὶ περὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ἀφείσιου Διὸς πρόκειται περὶ ὁμοίου τινὸς μύθου, μὲ μόνην, ἐννοεῖται, τὴν διαφορὰν ὅτι τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερὸν πτηνὸν ὑπὸ τοῦ τοῦ Διὸς, ἦτοι τοῦ αἰετοῦ δέον νάντικατασταθῆ· κατὰ δὲ ταῦτα καὶ σύμφωνα πρὸς τὸ ὄλον νόημα ὡδὲ πως ἴσως πρέπει νὰ ναγνωσθῶσιν οἱ λόγοι τοῦ περιηγητοῦ· « φασὶ δὲ . . . θύσαντος Αἰακοῦ . . . τῷ Πανελληνίῳ Διὶ ἐν Αἰγίνῃ αἰετὸν ἀρπάσαι τὸ ἱερεῖον εἰς δὲ τὴν ἄκραν κομίσαντα ἀφείναι καὶ διὰ τοῦτο Ἀφείσιον καλεῖσθαι τὸν Δία »¹. Διὰ δὲ ταύτης τῆς παραδόσεως συνδέεται τὸ ἐν τῇ Μεγαρικῇ ἄκρα ἱερὸν, οἰοεὶ ἀφίδρυμα αὐτοῦ θεωρούμενον, πρὸς τὸν πανάρχαιον τοῦ Διὸς βωμὸν τὸν ἐπὶ τῆς ὑψίστης κορυφῆς, τῆς νῦν ὄρος καλουμένης, τῆς νήσου Αἰγίνης ἰδρυμένον πάλαι ποτε. Καὶ τῷ ὄντι ἡ ἰδρυσις αὐτοῦ μακρὰν τῆς πόλεως τῶν Μεγάρων καὶ ἐπὶ τόπου οὕτωσιν τῆς θαλάσσης ὑπερκειμένου, ὥστε πανταχόθεν σχεδὸν νὰ ᾗ ὁρατὸς παρὰ τῶν διαπλεόντων τὸν κόλπον, μαρ-

¹ Ἀντὶ τοῦ κόρακος φέρεται ἐν ἄλλαις πηγαῖς *ιέραξ* ἢ ἀπλῶς *ὄρεον*.

¹ Ἀφοῦ αἱ λέξεις ἐκεῖναι εἶχον ἐκπέσει ὁ ἀντιγραφεὺς ἔθηκεν ἐκεῖ μετὰ τὸ κομίσαντα ἕνα δὲ ἵνα συνδέσῃ κάπως τὰ λεγόμενα χωρὶς ἕμως καὶ νὰ φροντίσῃ πολὺ περὶ τοῦ ὄλου νοῦ τοῦ χωρίου.

τυρει ικανῶς ὅτι κυρίως χάριν τῶν ναυτιλλομένων εἶχεν ἰδρυθῆ ποτε ἐκεῖ τὸ τοῦ Ἄφρσειου Διὸς ἱερόν.

Εἰς ἐξήγησιν τοῦ παρκατιθεμένου τοπογραφικοῦ ἰχνογραφήματος τοῦ ναοῦ καὶ τῶν περὶ αὐτοῦ θάρκείωσιν, ἐλπίζω, αἱ ἀκόλουθοι σημειώσεις. Ὁ ναὸς ἦτο μικρὸν (6 X 11 Γ. Μ.) καί, ὡς συνήθως,

ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς κατατεινόμενον οἰκοδόμημα· τῶν τοίχων τοῦ σηκοῦ αὐτοῦ σώζονται καὶ νῦν ἔτι ὄρθιοι οἱ κατώτατοι δόμοι ἐκ μακρῶν (μ. 1, 20) ἐξ ἀσβεστολίθου πλίνθων ὄντες ὠκοδομημένοι, ἐνῶ περὶ πλεῖσται ὄσαι ἄλλαι πλίνθοι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ διασπαρμέναι κατάκεινται· ἰδρυτο δέ, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐρρήθη, ἐπὶ τοῦ κρασπέδου ὑψώματος τινὸς τοῦ ἐκεῖ ἐδάφους, οὔτινος ἢ συνέχεια ἐπιεικῶς ἀπότομος πρὸς νότον κατερχομένη ἀπολήγει εἰς τινὰ ἀνατολικῶς τῆς Κακῆς Σκάλας ἐκβάλλουσαν εἰς τὴν θάλασσαν χαράδραν. Ἰχνη περιβάλλοντος σώζονται, οὐχὶ συνεχῆ ὁμως,

κατὰ τὸ πρὸς δυσμὰς καὶ βορρᾶν μέρος· κατὰ τὸ πρὸς ἀνατολὰς κατάκεινται δύο ὀγκωδέστατα μάρμαρα, ἀλλ' ἐπὶ τοσοῦτον δυστυχῶς πάντοθεν λεωβημένα, ὥστε ἀδύνατον εἶναι νῦν νὰ μαντεύσωμεν τί ταῦτά ποτε ἦσαν· ἀλλὰ καὶ δεξαμενὴ τις ἐκεῖ, ἧτοι κατὰ τὸ ἀνατολικὸν τοῦ τεμένου μέρους, ὑπάρχει, περὶ τῆς ὁποίας σώζονται ἔτι καὶ νῦν αἱ πρὸς πόσιν καὶ πλύσιν χρήσιμοι λεκάναι. Ταύτης δὲ μεταξὺ καὶ τῶν δύο ἐκείνων ἀκαταλήπτων νῦν μαρμάρων κεῖται σειρὰ λίθων ὀγκωδῶν λαξευτὰς φερόντων κοιλότητας πρὸς ἴδρυσιν, ὡς εἰκάζω, στηλῶν ἢ ἄλλων ἀναθημάτων. Λατύπης δὲ μαρμάρων σωρεῖται καὶ ὀστράκων πληθὺς οὐκ εὐκαταφρόνητος, καθὼς ἐπίσης καὶ κεράμων πηλίνων καὶ ἄλλων ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν πάμπολλα θραύσματα εὑρηνται διακεχυμένα καθ' ὅλον τὸ τέμενος.

Ἀκριβεστέρα τις διὰ σκαφῆς ἔρευνα τῶν ἄνω περιγραφέντων μνημείων ἤθελε πιθανώτατα μᾶς διδάξει ἀξιόλογά τινα περὶ τῶν καθ' ἕκαστον αὐτῶν, ἀλλ' ἀρκούσιν ἐλπίζω καὶ τὰ προειρημένα εἰς ἀπόδειξιν πρῶτον μὲν ὅτι τὸ ἔδαφος τῆς Ἑλλάδος πολλοὺς εἰσέτι ἐγκρύπτει τοὺς ἀγνώστους τῆ ἐπιστήμη θησαυροὺς, ἔπειτα δὲ ὅτι οὐκ ἀπεικότως διίσχυρίστημεν τοῦ λόγου ἀρχόμενοι, ὅτι ἡ ἔρευνα καὶ ἐξέτασις τοῦ τμήματος τούτου τῆς Μεγαρικῆς παρέχει ἡμῖν νέα τεκμήρια τῆς ἀκριβείας τῆς τοῦ Παυσανίου περιηγήσεως.

H. G. LOLLING

ΨΗΦΙΣΜΑΤΩΝ ΑΤΤΙΚΩΝ ΤΕΜΑΧΙΑ

Ἦγοράσθησαν ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας κατ' αὐτὰς πρὸς ἄλλοις τισὶ λίθοις ἐνεπιγράφοις καὶ τὰ ἐξῆς ψηφισμάτων τεμάχια, εὑρεθέντα εἰς διάφορα μέρη τῶν Ἀθηνῶν (τῆς κάτω πόλεως). Εἶναι δὲ πάντα ἐπὶ λίθου Πεντελικοῦ καὶ στοιχηδὸν κεχαραγμένα.

1.

. T . . .
Σ Ε Ι . .
. . . Ν Ο Ν . .
. . . δ) Ε Τ Ο Φ <
5 ἔψισμα κ) Α Ι Κ Α Τ
αθε γρα) Μ Μ Α Τ
ε Σ Ν Ε Ο

(τόπος κενός).

Ο Ν

Ὑψος τοῦ λίθου 0,21. πλάτος 0,07. πάχος 0,12. Πρόδηλον εἶναι, ὅτι ἡ ὀρθογραφία ἐλέγχει τὴν πρὸ Εὐκλείδου ἄρχοντος γραμματικὴν.

2.

. . I Δ . .
. . Σ Κ . .
. T O Σ I .
. . A N . . .
5 O . Σ . .
. . Ω Μ Γ .
. . Λ Ε Ω .
. . Λ Ω Ι Τ . .
. ψ η φ) Ι Σ Μ Α Τ .
10 . . Π Ρ Ε Σ Β Ε . . .
. . Ν Τ Η Ι Β Ο .
. Ο Κ Ρ Α Τ Η .
. \ Ε Ι Δ ; Ε Ν .
. . Ν Τ Ο Ν . . .
15 . . . Α Υ Τ Ω . .
. . . Σ C . .

Ὑψος 0,17. πλάτος 0,08. πάχος 0,11. Τὰ

γράμματα πολὺ ἀποτετριμμένα, καὶ ἴσως πού ἐν τῇ ἀντιγραφῇ ἐσφάλην. Εἶναι δὲ ἡ γραφή τοῦ δ' πρὸ Χρ. αἰῶνος, ὅπως καὶ ἡ τοῦ ἐφεξῆς τρίτου τεμαχίου.

3.

. . . A K . .
. . F K T Ω . .
. . N E I Σ O . .
κ) Α Θ Α Π Ε Ρ . . .
5 . . κ) Η Ρ Υ Ξ Ε Υ ; Χ . .
τ φ) Ι Δ Η Μ Ω Ι Τ Ω (ι . .
. . Ι Ν Α Ι Ω Ν Κ Α . .
. . ε π) Ι Δ Η Μ Ο Υ Ν Τ / . .
. . Τ Α Ι Τ Ω Ν Α / . .
10 Μ Ω . .

Ὑψος 0,15. πλάτος 0,12. πάχος 0,11. Ἔργον δὲ πολλοῦ χρόνου καὶ μελέτης εὐσυνειδήτου ἤθελεν εἶναι τὸ ἐξετάσαι, ἂν τὰ τρία τεμάχια ταῦτα συγκολλῶνται τισὶ τῶν ἤδη προεκ δεδομένων ἐν τῷ Corpus inscriptionum Atticarum καὶ ἀλλαγῶ.

Ἐκτυποῦμεν καὶ τὴν ἐξῆς ὡσαύτως ἐξ ἀγορᾶς καὶ ἐξ Ἀθηνῶν προελθοῦσαν Λατινικὴν ἐπιγραφὴν, ἥτις ἀναγινώσκειται ἐπὶ λίθου Πεντελικοῦ, κολοβοῦ δεξιόθεν, ἀριστερόθεν καὶ κάτωθεν.

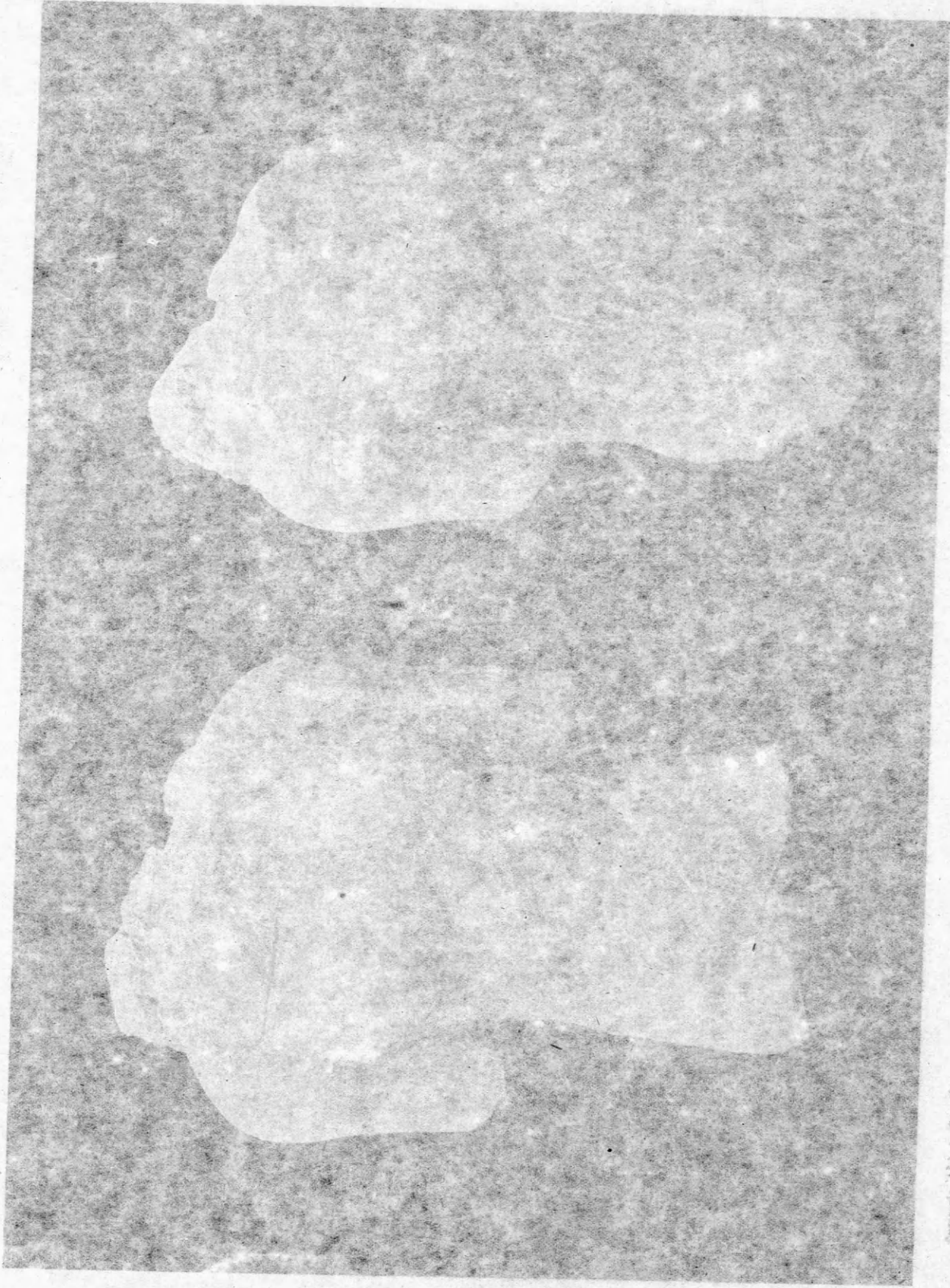
. . . legite hoc Remi et Qv(irini) . . .
 . . . militiæ decvvs poeta . . . ; . . .
 litate Flaviorvm
 . . . s sapientia politv
 5 nis haC;

Ὑψος τοῦ λίθου 0,21. πλάτ. 0,35. πάχ. 0,13. Μετὰ τὸ τα τοῦ β' στίχου καὶ πρὸ τῆς τοῦ λίθου ἀποθραύσεως σώζεται κενὸς τόπος ἑνὸς γράμματος.

Χάραξις γραμμάτων ἐπιμελής. Τὸ δὲ σχῆμα αὐτῶν, ὡς ἤδη καὶ τὸ ἐν στίχῳ τρίτῳ ὄνομα τῶν Φλαουίων, ἐμφαίνει τὸν αἰῶνα μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Δὲν ἀποφαίνομαι δὲ περὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς ἐπιγραφῆς. Μόνον βλέπω, ὅτι δὲν εἶναι τις τῶν κοινῶν καὶ συνήθων.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 12 Ἰουλίου 1888.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ

Σταυρούς Άβδη, ο Πυργός.

ΜΝΗΜΕΙΑ ΑΡΧΑΪΚΟΥ ΤΡΟΙΙΟΥ

ΨΗΦΙΣΜΑΤΩΝ ΑΤΤΙΚΩΝ ΤΕΜΑΧΙΑ

Ἠγοράσθησαν ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας κατ' αὐτὰς πρὸς ἄλλοις τισὶ λίθοις ἐνεπιγράφοις καὶ τὰ ἐξῆς ψηφισμάτων τεμάχια, εὐρεθέντα εἰς διάφορα μέρη τῶν Ἀθηνῶν (τῆς κάτω πόλεως). Εἶναι δὲ πάντα ἐπὶ λίθου Πεντελικοῦ καὶ στοιχηδὸν κεχαραγμένα.

1.

Τ
Σ Ε Ι
Ν Ο Ν
δ) Ε Τ Ο Φ
5 ἴψισμα κ) Α Ι Κ Α Τ
αθε γρα) Μ Μ Α Τ
Σ Ν Ε Ο

(τόπος κενός).

Ο Ν

Ὑψος τοῦ λίθου 0,21. πλάτος 0,07. πάχος 0,12. Πρόδηλον εἶναι, ὅτι ἡ ὀρθογραφία ἐλέγχει τὴν πρὸ Εὐκλείδου ἀρχόντος γραμματικὴν.

2.

Τ Δ
Σ Κ
Τ Ο Σ Ι
Α Ν
5 Ο Σ
Ω Μ Γ
Λ Ε Ω
Λ Ω Ι Τ
ψ η φ) Ι Σ Μ Α Τ
10 Π Ρ Ε Σ Β Ε
Ν Θ Η Ι Β Ο
Ο Κ Ρ Α Θ Η
Ι Ε Ι Δ Ε Ν
Ν Τ Ο Ν
15 Α Υ Τ Ο
Σ Σ

Ὑψος 0,17. πλάτος 0,08. πάχος 0,11. Τὰ

γράμματα πολὺ ἀποτετριμμένα, καὶ ἴσως πού ἐν τῇ ἀντιγραφῇ ἐσφαλῆν. Εἶναι δὲ ἡ γραφή τοῦ δ' πρὸ Χρ. αἰῶνος, ὅπως καὶ ἡ τοῦ ἐφεξῆς τρίτου τεμαχίου.

3.

Α Κ
Ε Κ Τ Ω
Ν Ε Ι Σ Ο
κ) Α Θ Α Π Ε Ρ
5 κ) Η Ρ Υ Ξ Ε Υ Χ
τ ω) Ι Δ Η Μ Ω Ι Τ Ω (.
Ο Ι Ν Α Ι Ω Ν Κ Α
ε π) Ι Δ Η Μ Ο Υ Ν Τ Ι
Τ Α Ι Τ Ω Ν Α Ι
10 Μ Ω

Ὑψος 0,15. πλάτος 0,12. πάχος 0,11. Ἔργον δὲ πολλοῦ χρόνου καὶ μελέτης εὐσυνειδήτου ἤθελεν εἶναι τὸ ἐξετάσαι, ἂν τὰ τρία τεμάχια ταῦτα συγκολλῶνται τισὶ τῶν ἤδη προεκτεθειμένων ἐν τῷ Corpus inscriptionum Atticarum καὶ ἄλλαχού.

Ἐκτυποῦμεν καὶ τὴν ἐξῆς ὡσαύτως ἐξ ἀγορᾶς καὶ ἐξ Ἀθηνῶν προελθοῦσαν Λατινικὴν ἐπιγραφὴν, ἣτις ἀναγινώσκειται ἐπὶ λίθου Πεντελικοῦ, κολοβῶς δεξιόθεν, ἀριστερόθεν καὶ κάτωθεν.

. Regite hoc Remi et Qv(iri)ni
 militis decens poeta
 litate Flaviorym
 s sapientia politv
 5 nis haC;

Ὑψος τοῦ λίθου 0,21. πλάτ. 0,35. πάχ. 0,13. Μετὰ τὸ τα τοῦ β' στίχου καὶ πρὸ τῆς τοῦ λίθου ἀποθραύσεως σώζεται κενὸς τόπος ἐνὸς γράμματος.

Χάραξις γραμμάτων ἐπιμελής. Τὸ δὲ σχῆμα αὐτῶν, ὡς ἤδη καὶ τὸ ἐν στίχῳ τρίτῳ ὄνομα τῶν Φλαουίων, ἐμφαίνει τὸν α' μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Δὲν ἀποφαίνομαι δὲ περὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς ἐπιγραφῆς. Μόνον βλέπω, ὅτι δὲν εἶναι τις τῶν κοινῶν καὶ συνήθων.

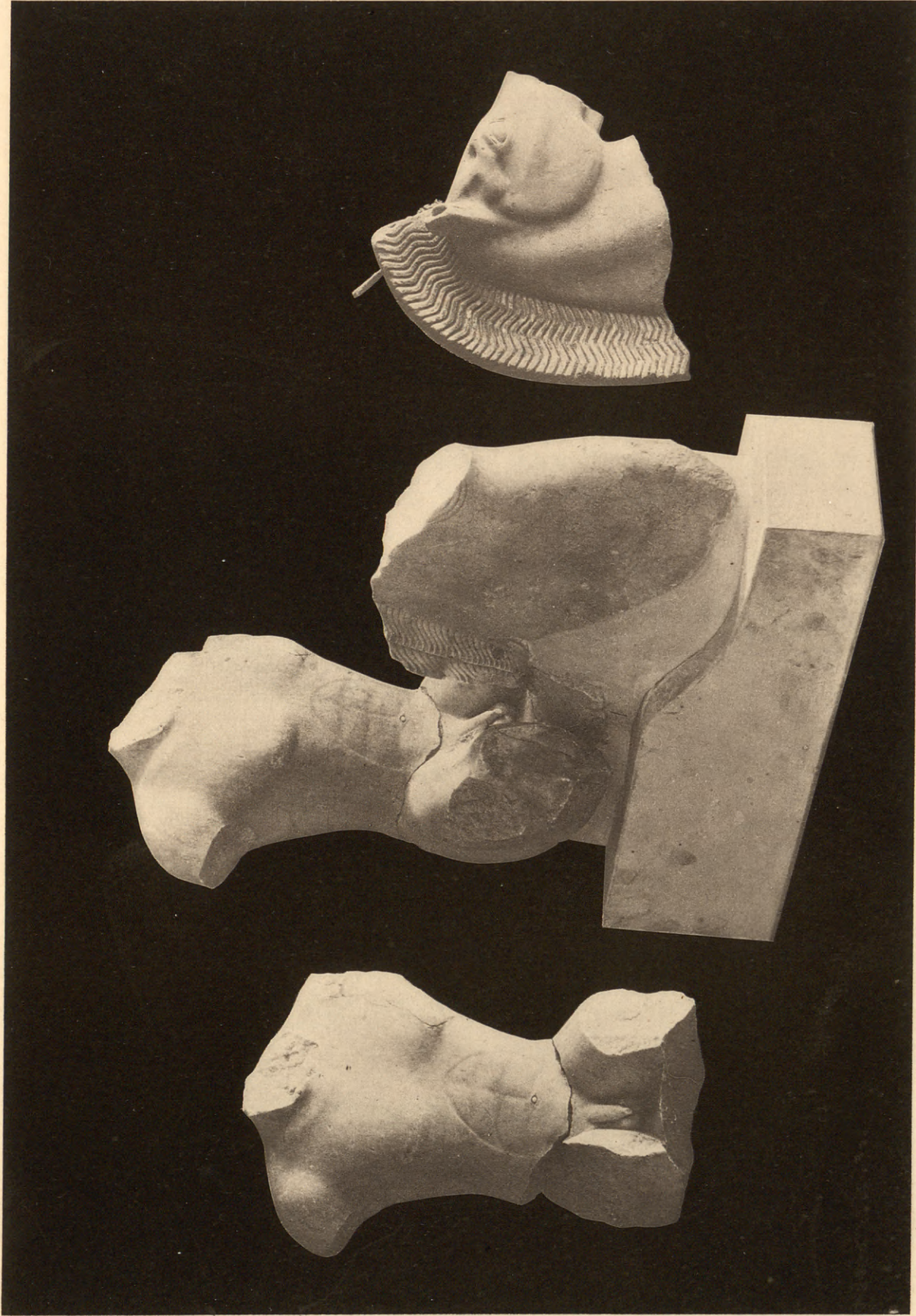
Ἐν Ἀθήναις, τῇ 12 Ἰουλίου 1888.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ

Φωτογραφία Ἀδελφῶν Γρηγορίδων

ΜΝΗΜΕΙΑ ΑΡΧΑΪΚΟΥ ΤΡΟΠΟΥ

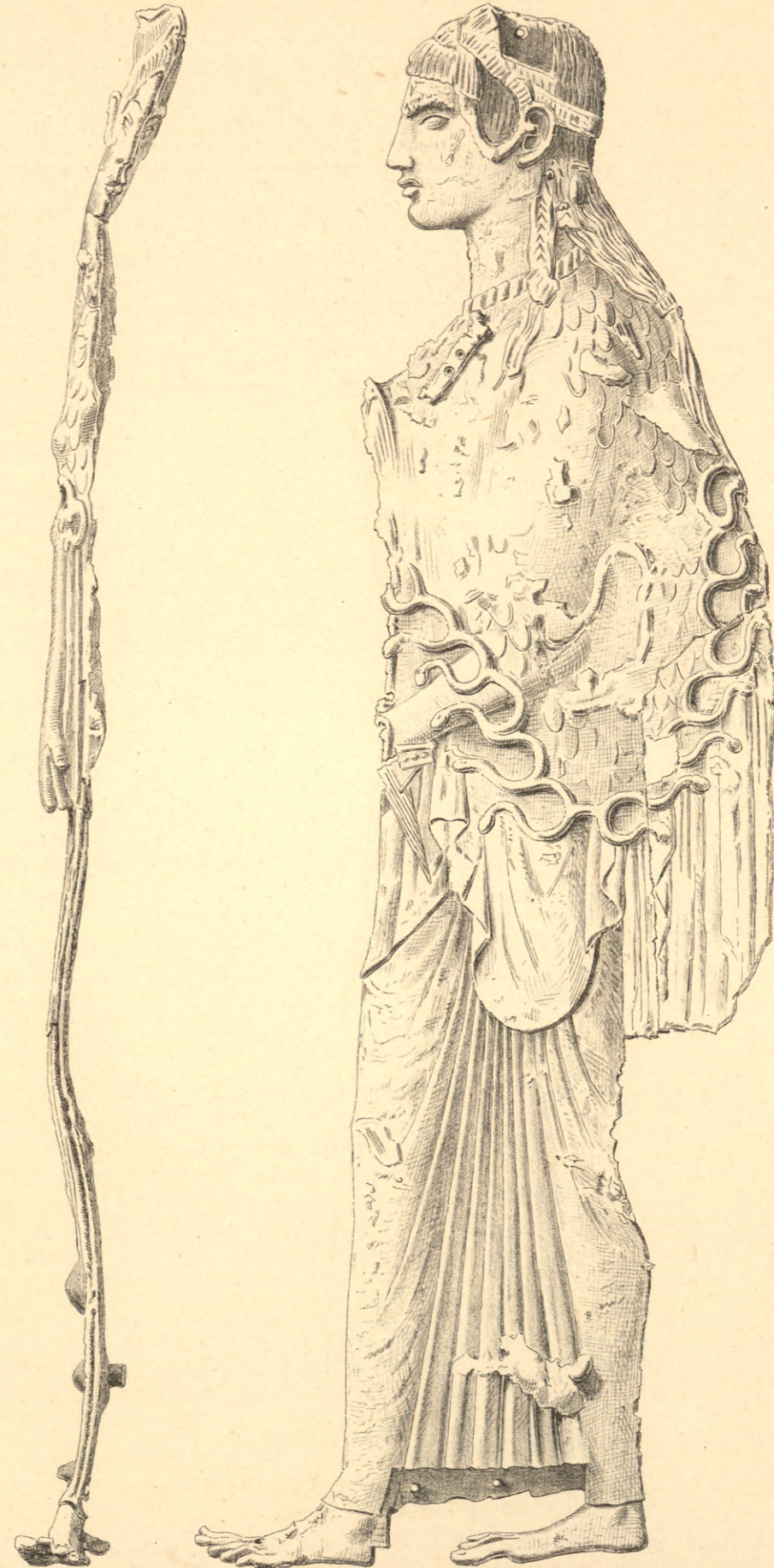
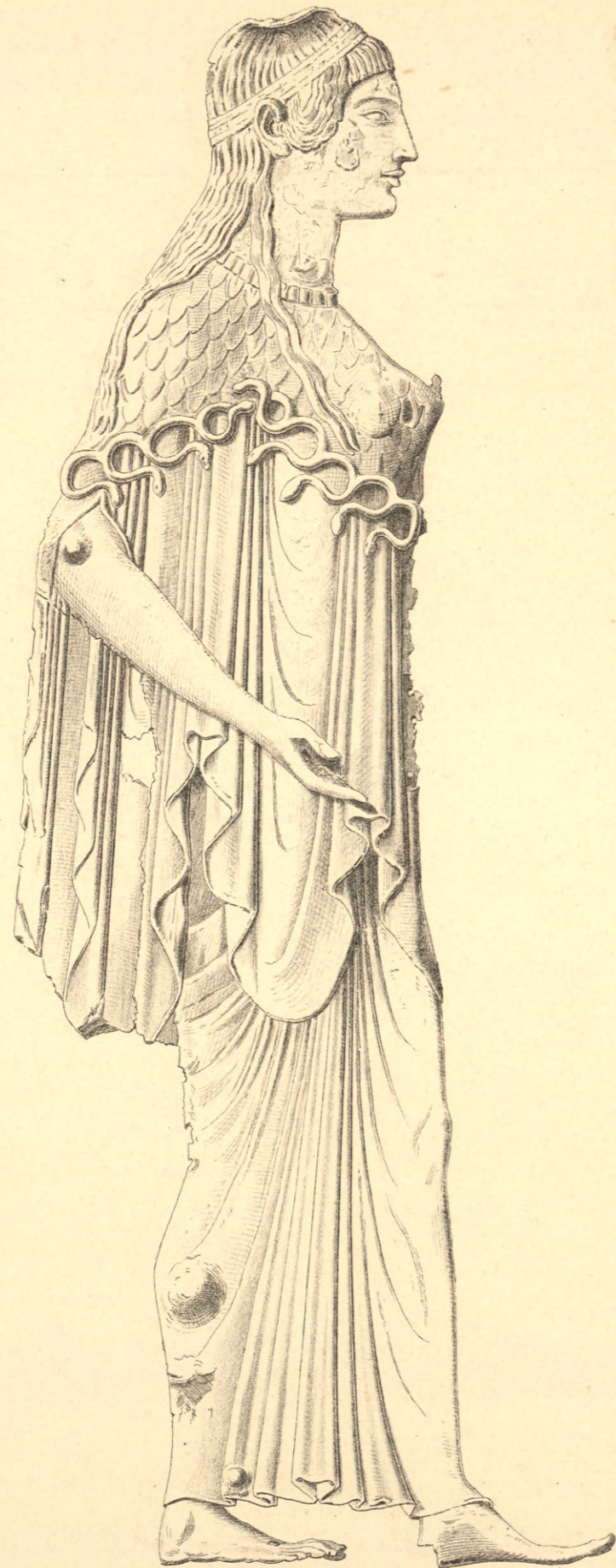
Φορτυνία Ἀδελφῶν Πορταῖδων

ΜΝΗΜΕΙΑ ΑΡΧΑΪΚΟΥ ΤΡΟΠΟΥ

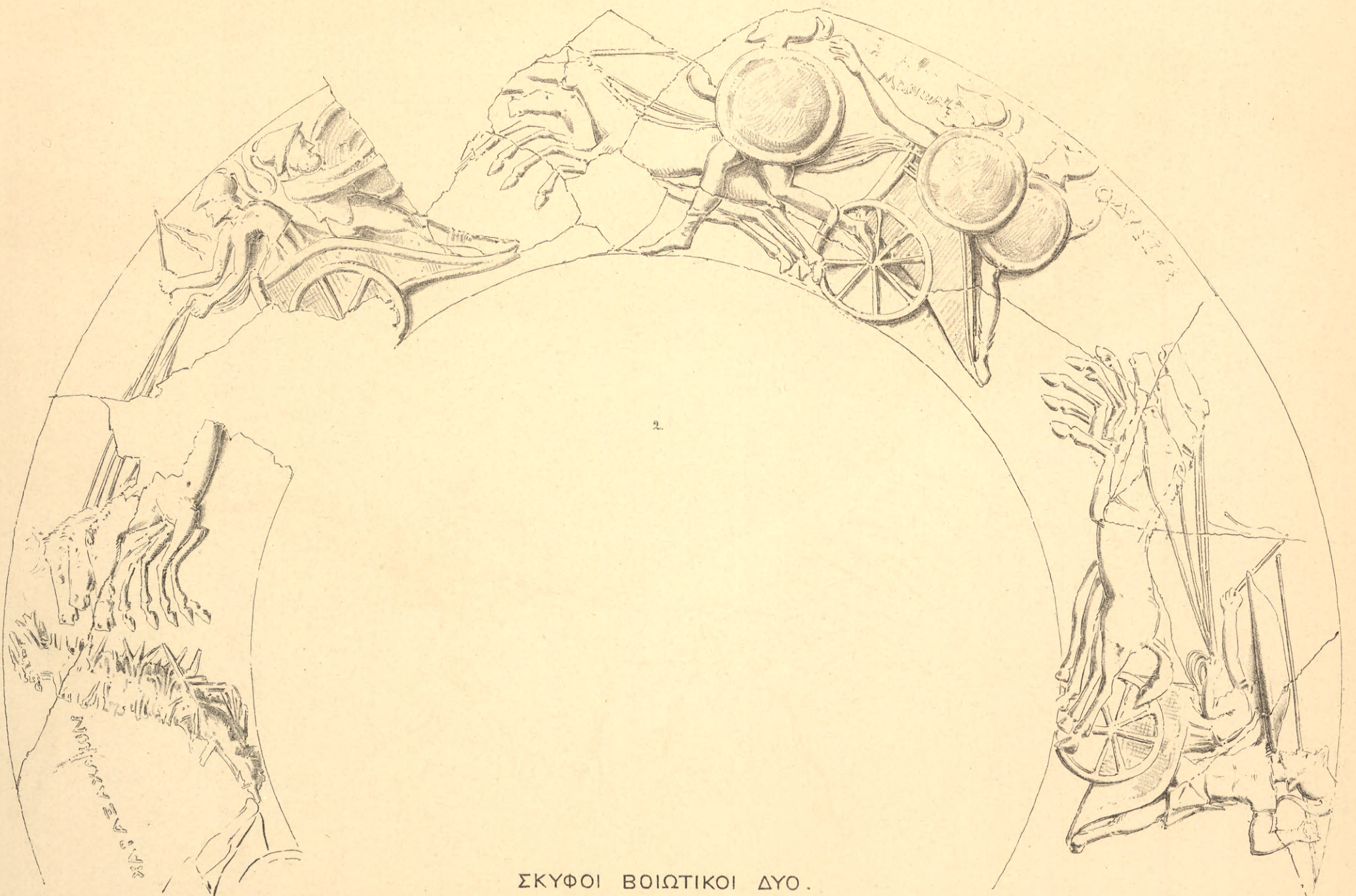
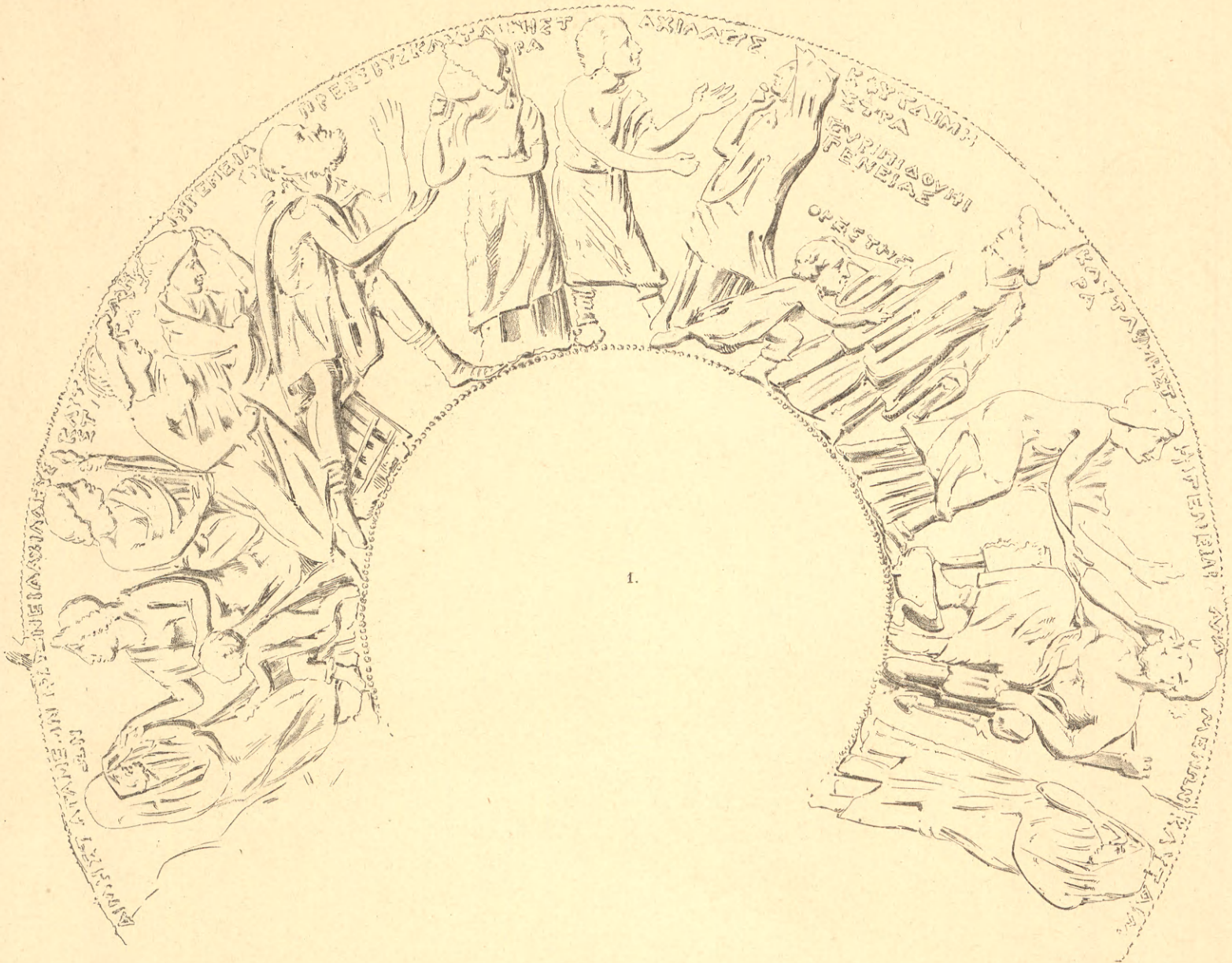

Φωτοτυπία Ἀδελφῶν Τριμετῶν

ΧΑΛΚΗ ΚΕΦΑΛΗ ΑΡΧΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΑΓΓΑΜΑΤΙΟΝ ΑΘΗΝΑΣ ΕΞ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

ΣΚΥΦΟΙ ΒΟΙΩΤΙΚΟΙ ΔΥΟ.

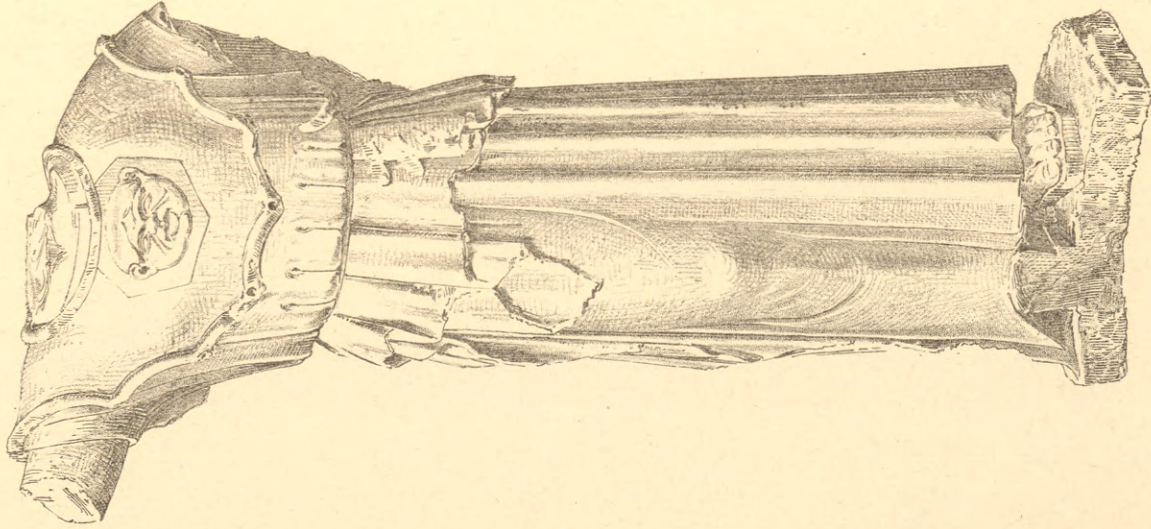
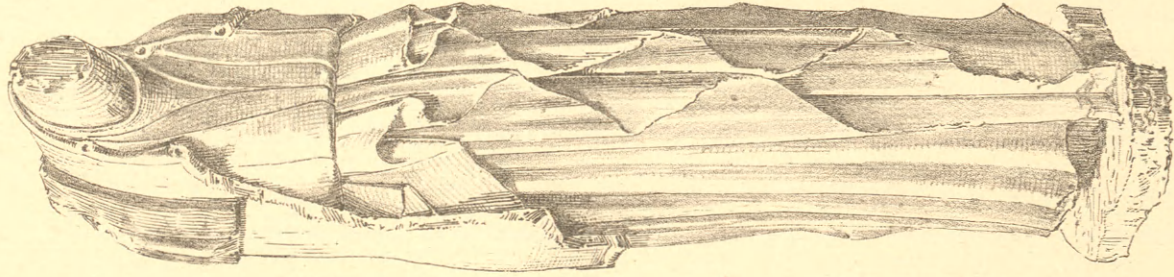
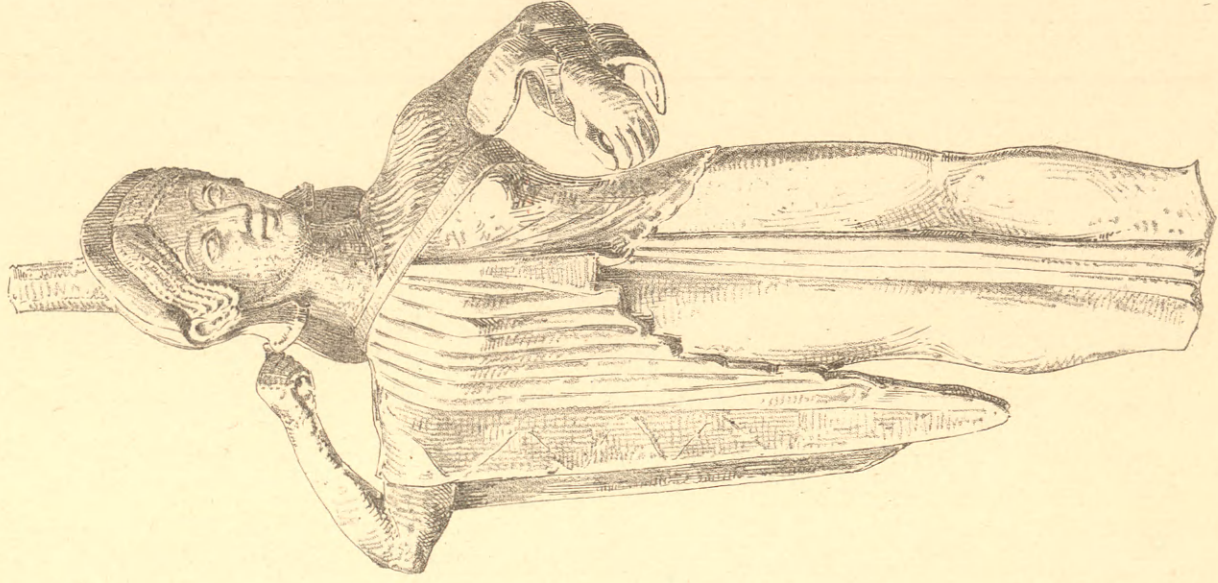
ШТИВЕ ЕК ЛИС АКЪОЛОНЕДИС ВОНИШИ

ΑΓΑΛΜΑΤΙΟΝ ΑΘΗΝΑΣ ΕΞ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

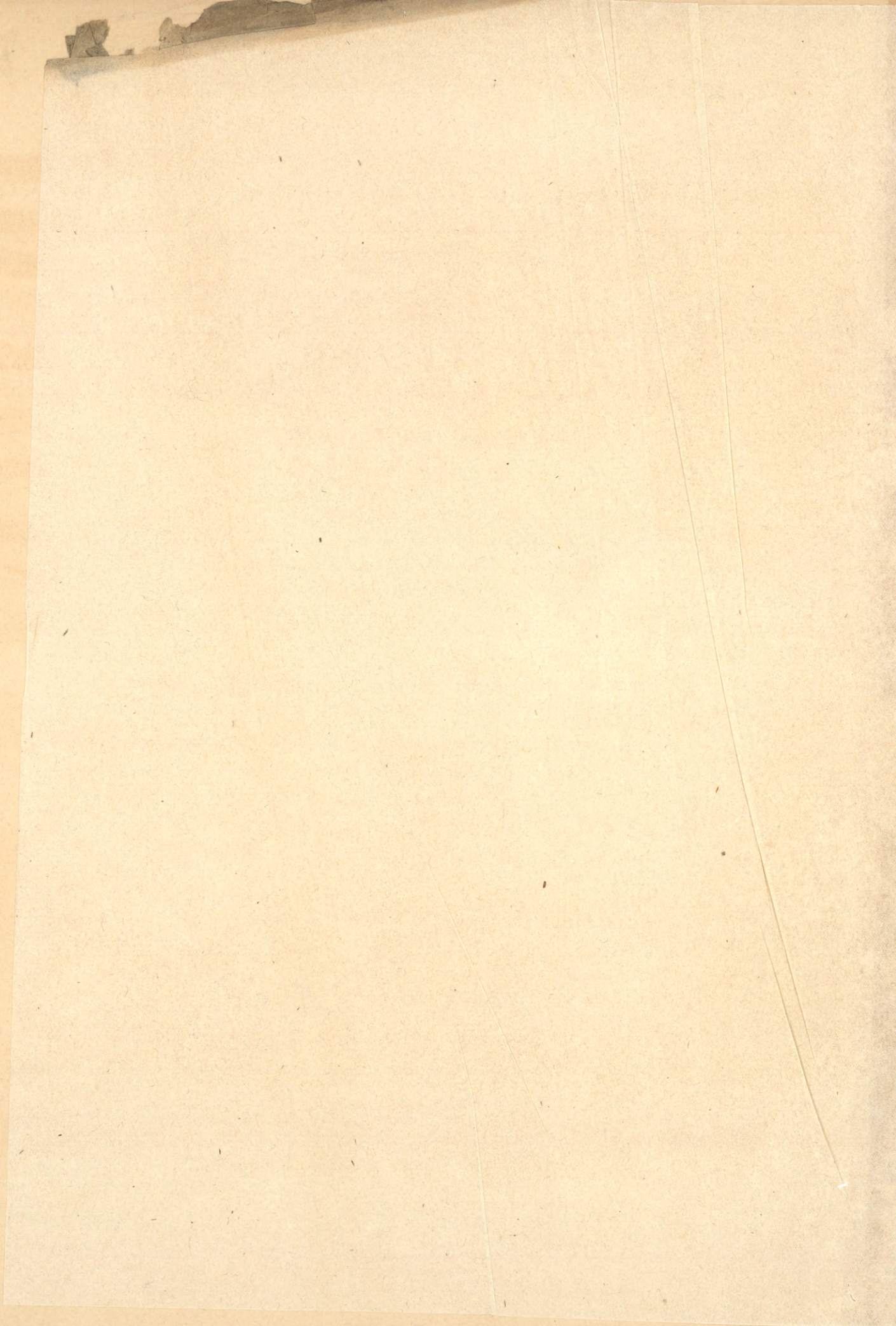

ΑΓΓΛΜΑΤΙΑ ΑΘΗΝΑΣ ΕΞ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

ΑΡΧΑΪΚΟΝ ΑΓΑΛΜΑ
ΕΞ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

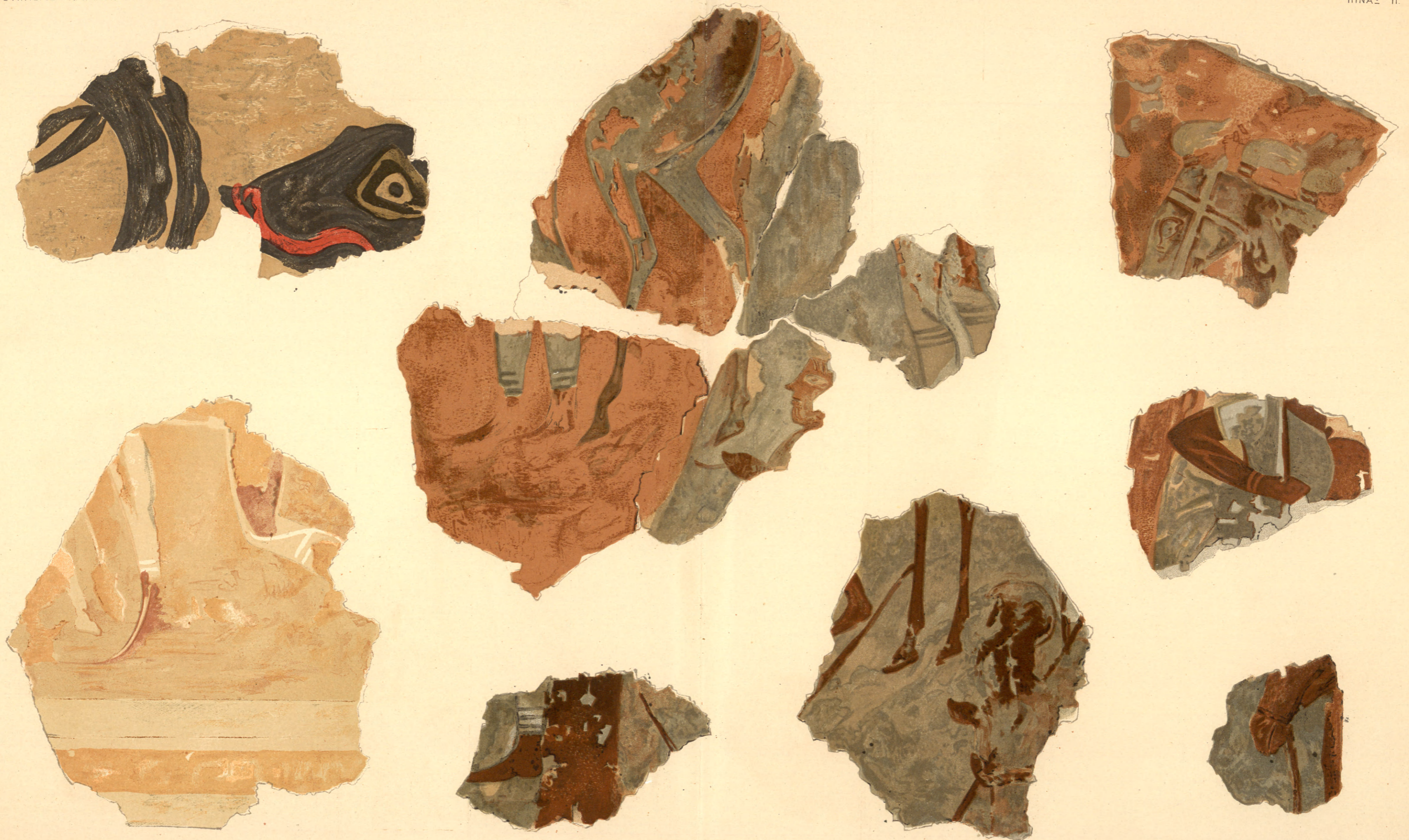
1.

2α.

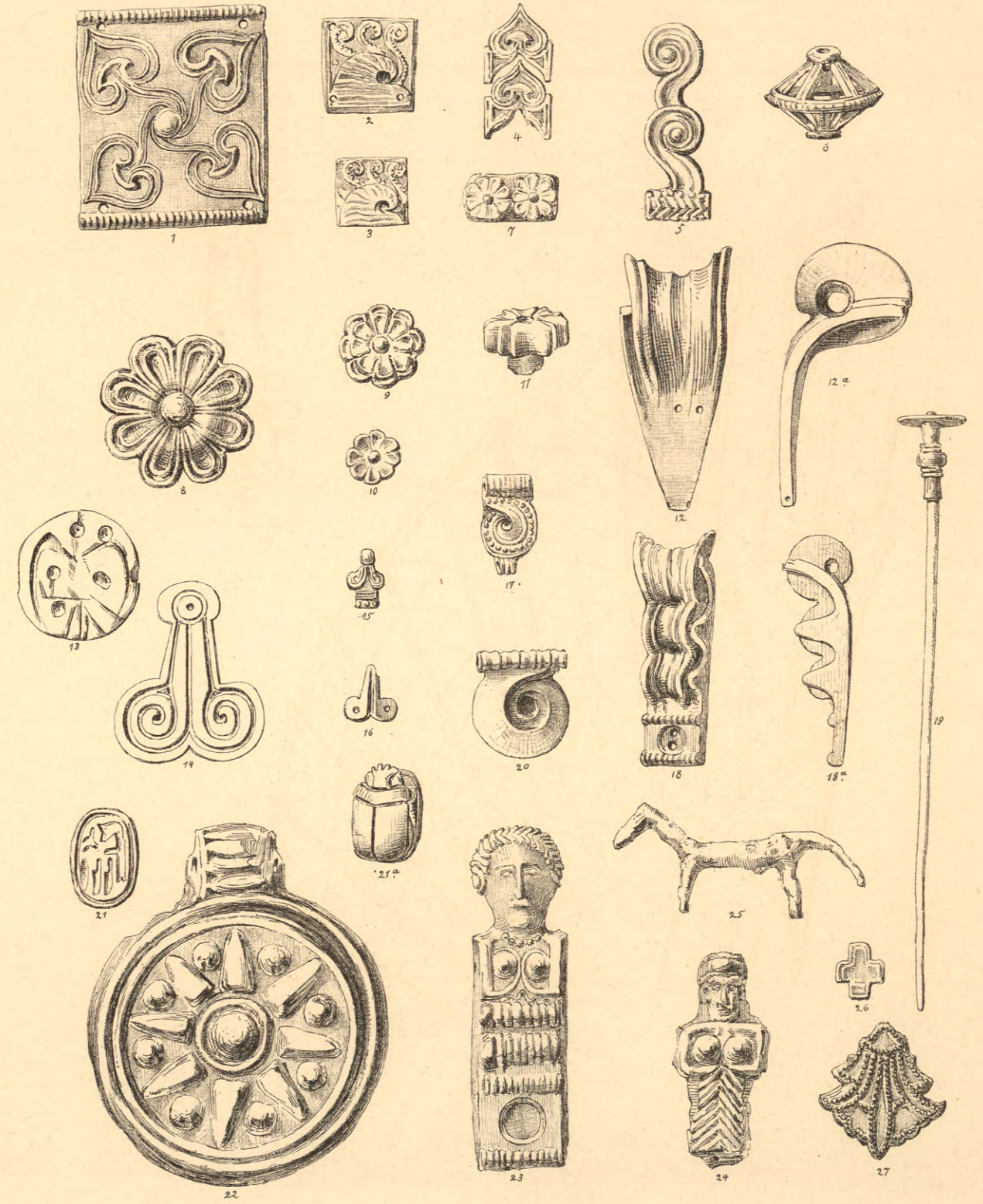
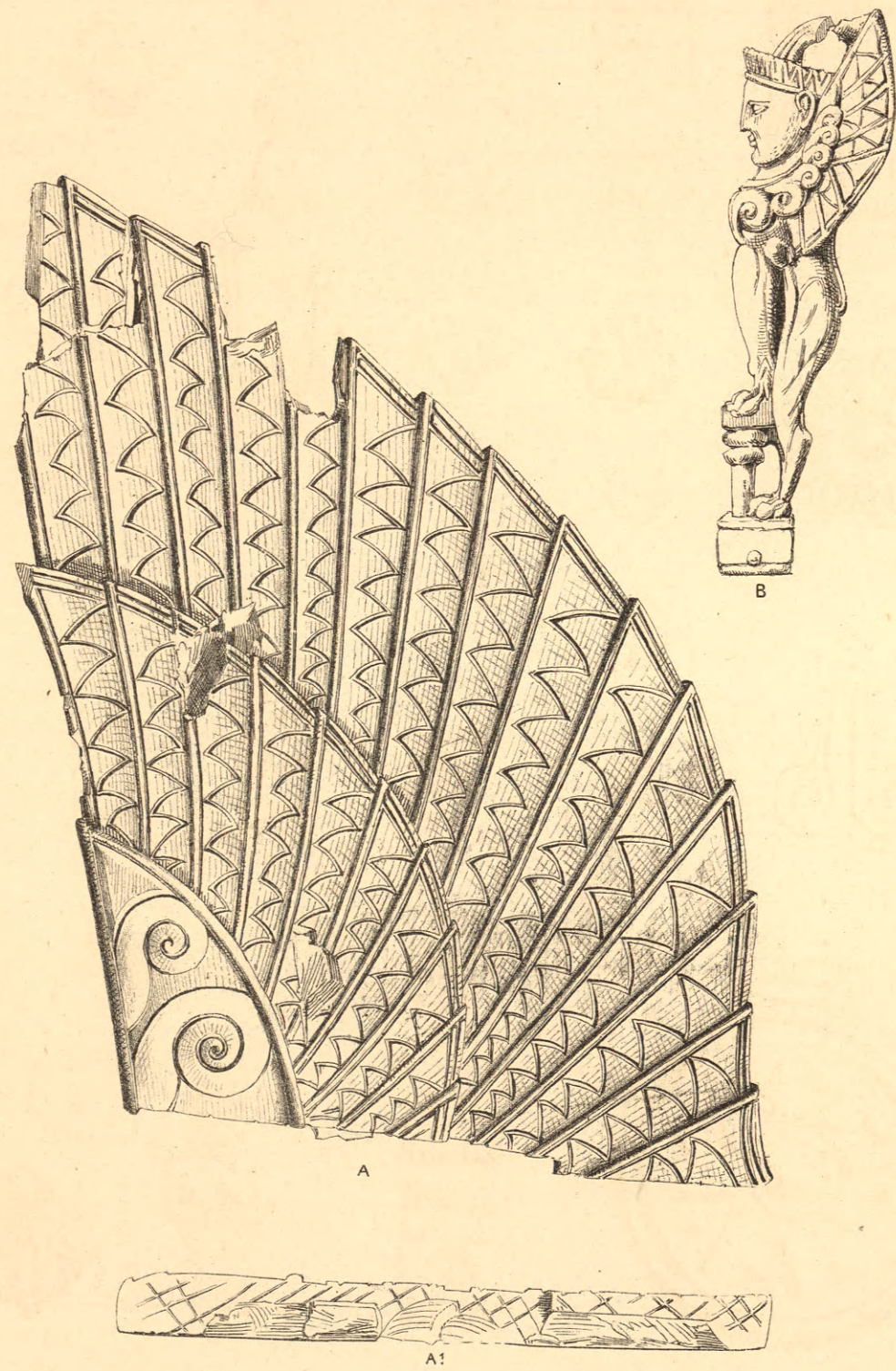
2.

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΕΚ ΜΥΚΗΝΩΝ

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ
ΕΚ
ΜΥΚΗΝΩΝ

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΕΚ ΜΥΚΗΝΩΝ

